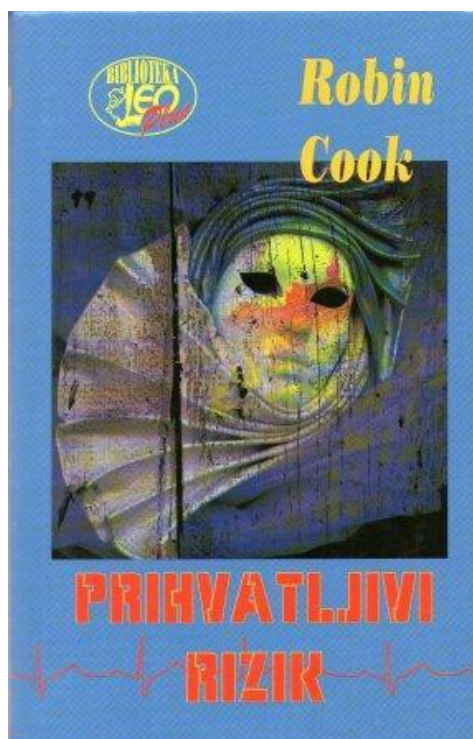

Prihvatljivi rizik

Robin Cook

Acceptable Risk

Liječnik i pisac bestselera čiji napeti trileri redovito ubrzavaju čitateljska bila stvorio je potresnu priču o pohlepi, zanemarenoj etici i ambiciji što je izmaknula kontroli u najnovijem području medicinskih intervencija: kozmetičkoj psihofarmaciji. Lijekovi poput Prozac-a više ne služe samo svojoj prvobitnoj svrsi, već se sve češće propisuju kako bi promijenili osobnost pacijenta u skladu s trenutno važećim normama. S krajnjom preciznošću i predviđanjem sutrašnjih novinskih naslova, Robin Cook istražuje opasno raskrižje gdje slava i nezamisliva pohlepa mogu zavesti i skrenuti s puta najbolje i najsposobnije od onih koji su se zakleli da neće činiti zla.

Kad neuroznanstvenik Edward Armstrong počne izlaziti s Kimberly Stewart, čiji je predak bila žena koju su objesili u vrijeme progona vještica u Salemu, on iskorištava priliku za produblivanje svoje omiljene teorije: da je godine 1692. 'vrag' u Salemu bila halucinogena droga što su je nehotice uzimali u zatrovanoj vrsti žitarica. Kako bi dokazao svoju teoriju, Edward uzgaja vrstu koju drži odgovornom, a uzorke je uzeo na imanju Stewartovih. Brilljantnom transformacijom dobiva lijek, otrov postaje Ultra, antidepresiv budućnosti s dosta zapanjujućim terapijskim mogućnostima. Prihvatljivi rizik priča je o potrazi; potrazi znanstvenika za konačnim lijekom i potrazi jedne žene za spoznavanjem sebe. Nijedno od njih to nije znalo, ali dvije naizgled odvojene potrage dovast će do sukoba sa strahovitim posjedicama. Pisac koji je izmislio visokoznanstveni horor, još je jednom stvorio izazovni medicinski triler obogaćen uznemirujućim prizvukom istine.

Za Jean
»zvijezdu vodilju«

*Nečastivi ima moć
poprimanja ugodnog oblika.*

Hamlet William Shakespeare

SUBOTA, 6. VELJACE 1692.

Potaknuta prodornom hladnoćom, Mercy Griggs udarila je bičem kobilininim leđima. Konj je ubrzao i bez napora povukao saonice preko stvrdnutog snijega. Mercy je još više uvukla glavu u visoki ovratnik svoga kaputa od tuljanova krzna i stisnula ruke u mufu, uzalud se nastojeći zaštititi od arktičkog zraka.

Bio je vedar dan bez vjetra, blijedih i slabih sunčanih zraka. S obzirom na doba godine, sunce je protjerano na svoju južnu putanju te je s mukom osvjetljavalo snježni krajolik uhvaćen u stisku okrutne zime New Englanda. Čak su se i u podne dugačke ljubičaste sjene golih stabala pružale prema sjeveru. Ukočeni oblaci dima nepomično su visjeli iznad naširoko raspršenih seoskih kuća, kao da su zaleđeni na ledeno plavom polarnom nebu.

Mercy je putovala već gotovo pola sata. Krenula je na jugozapad Cestom Ipswich od svoje kuće u podnožju brežuljka Leach na Royal Sideu. Prešla je mostove na rijekama Frost Fish, Crane i Cow House, a sad je ušla u područje Northfields grada Salema. S tog je mjesta trebala prijeći još nešto više od dva kilometra do središta grada.

No Mercy nije pošla u grad. Kad je prošla kraj Jacobsove farme, ugledala je svoje odredište. To je bio dom Ronalda Stewarta, uspješnog trgovca i brodovlasnika, Mercy je tog ledenog dana od njezinog toplog ognjišta odvušla susjedska zabrinutost pomiješana s radoznalošću. Trenutno je Stewartovo domaćinstvo predstavljalo izvor najzanimljivijeg naklapanja.

Zaustavila je kobilu ispred kuće i pogledala građevinu. Jasno je govorila o Stewartovoj trgovačkoj sposobnosti. Bila je to impozantna zgrada s brojnim zabatima, oplatom od smeđih dasaka i najkvalitetnijim krovom od škrljevca. Mnogi prozori bili su ostakljeni uvoznim staklima u obliku romba. Najimpresivniji su bili pomno obrađeni ukrasi što su visjeli na uglovima nadstrešnice prvoga kata. Sve u svemu, kuća bi se bolje uklopila u središtu grada nego na selu.

Uvjerena da su praporci na konjskoj opremi najavili njezin dolazak, Mercy je čekala. Desno od ulaznih vratiju nalazio se još jedan konj upregnut u saonice, što je značilo da je društvo već stiglo. Konj je bio pokriven dekom. Iz nozdrva su mu povremeno izlazili oblaci pare i odmah nestajali u potpuno suhom zraku.

Mercy nije morala dugo čekati. Gotovo su se odmah otvorila vrata i u dovratku se pojavila dvadesetsedmogodišnja žena kao ugljen crne kose i zelenih očiju, a Mercy je prepoznala Elizabeth Stewart. U rukama je spretno držala mušketu. Iza nje pojavilo se mnoštvo radoznalih dječjih lica; neočekivani društveni posjeti u zabačenim domovima nisu bili uobičajeni po takvu vremenu.

– Mercy Griggs – doviknula je gošća. – Žena dr. Williama Griggsa. Došla sam vam zaželjeti dobar dan.

– To je doista zadovoljstvo – odgovorila joj je Elizabeth. – Uđite na toplu jabukovaču da vam istjera zimu iz kostiju. – Elizabeth je oslonila mušketu s unutrašnje strane vratiju i poslala najstarijeg dječaka, devetogodišnjeg Jonathana, da pođe pokriti i vezati Mercyna konja.

Mercy je s velikim zadovoljstvom ušla u kuću i, prema Elizabethinim uputama, pošla desno u zajedničku prostoriju. Odmjerila je mušketu dok je prolazila kraj oružja. Elizabeth je uhvatila njezin pogled i objasnila: – To je posljedica odrastanja u divljinama Andovera. Stalno smo morali biti na oprezu zbog Indijanaca.

– Shvaćam – rekla je Mercy, iako nikad nije vidjela ženu koja rukuje mušketom. Mercy je na trenutak oklijevala na ulazu u kuhinju dok je pogledom prelazila preko domaćeg prizora što je više podsjećao na školu nego na dom. Unutra se nalazilo gotovo desetero djece.

Na ognjištu je pucketala velika vatra i širila ugodnu toplinu. Prostorijom se širila mješavina sočnih mirisa; neki su dopirali iz lonca što je visio iznad vatre, a u kojem se polako kuhala svinjetina; drugi su se dizali iz velike zdjele kukuruznog pudinga što se hladio; no najviše ih se širilo iz velike pećnice ugrađene u stražnji dio kamina. Unutra su mnoge štruca kruha dobivale tamnu, zlatnosmeđu boju.

– Nadam se da vas ne gnjavim u nezgodnom trenutku rekla je Mercy.

– Zaboga, ne – odgovorila je Elizabeth dok je uzimala kaput svoje gošće i vodila je do stolice blizu vatre. – Vi ste dobrodošli odmor od ove neobuzdane djece. No uhvatili ste me pri pečenju te moram izvaditi kruh iz pećnice. – Hitro je uzela krušnu lopatu dugačkog drška i kratkim, spretnim potezima izvadila jednu po jednu od osam štruca kruha. Stavila ih je da se hlade na dugačak stol što je dominirao sredinom prostorije.

Mercy je promatrala Elizabeth dok je radila te je zapazila da je to lijepa žena visokih jagodičnih kostiju, porculanske puti i gipka tijela. Također je bilo očito da je iskusna kućanica prema načinu na koji je pripremala kruh i vještinu kojom je podržavala vatru i namještala lanac s kukom s koje je visio lonac. Mercy je istodobno osjećala da ima nečeg uznemirujućeg u Elizabethinoj osobnosti. Nije bilo nužne kršćanske blagosti i poniznosti. Zapravo, činilo se da Elizabeth oko sebe širi živahnost i odvažnost što je posve neumjesno za puritansku ženu čiji je muž na putu u Europu. Mercy je počela vjerovati da ogovaranje što ga je čula nije samo besposleno naklapanje.

– Miris vašega kruha neobično je oštar – rekla je Mercy.

– To je raženi kruh – objasnila je Elizabeth i počela stavljati osam novih štruca u pećnicu.

– Raženi kruh? – začudila se Mercy. Samo su najsiromašniji farmeri iz močvarnog područja jeli raženi kruh.

– Odrasla sam uz raženi kruh – objasnila je Elizabeth.

– Doista mi se sviđa njegov pikantni okus. No možda se pitate zašto pečem toliko kruha. Razlog tome je moja želja da potaknem cijelo selo na korištenje raži kako bi se spremile zalihe pšenice. Kao što znate, vlažno vrijeme tijekom proljeća i ljeta, a sad i ova užasna zima, razlogom su slabog uroda.

– To je plemenita misao – rekla je Mercy. – Ali možda je na muškarcima da o tome prodiskutiraju na gradskom sastanku. Tada se Elizabeth od srca nasmijala i time šokirala Mercy.

Kad je Elizabeth opazila izraz lica svoje gošće, objasnila je:

– Muškarci ne razmišljaju tako praktično. Više ih zabrinjava polemika između grada i sela. Osim toga, nije u pitanju samo slaba žetva. Mi žene moramo misliti na izbjeglice koje su pobjegle pred indijanskim napadima jer kralj William već četvrtu godinu ratuje, a primirje još uvijek nije na vidiku.

– Ženino je mjesto u kući... – počela je Mercy, ali joj je glas zamro jer ju je iznenadila Elizabethina smionost.

– Također sam ohrabivala ljude neka primaju izbjeglice u svoje domove – rekla je Elizabeth dok je brisala pobrašnjene ruke o pregaču. – Mi smo primili dvoje djece nakon napada na Casco, Maine, prije godinu i pol dana. – Elizabeth je oštro pozvala djecu i prekinula njihovu igru kako bi se upoznali s liječnikovom ženom.

Elizabeth je najprije predstavila dvanaestogodišnju Rebeccu Sheaff i devetogodišnju Mary Roots. Obje su na okrutan način izgubile roditelje tijekom napada na Casco, ali su sad djelovale zdravo i zadovoljno. Zatim je Elizabeth predstavila Joannu, Ronaldovu trinaestogodišnju kćerku iz njegova prvog braka. Potom su uslijedila njezina vlastita djeca: Sarah, deset godina; Jonathan, devet godina; i Daniel, tri godine. Na kraju je Elizabeth predstavila dvanaestogodišnju Ann Putnam, jedanaestogodišnju Abigail Williams i devetogodišnju Betty Parris koje su došle u posjet iz sela Salema.

Nakon što su djeca poslušno pozdravila Mercy, dopušten im je povratak igri, a Mercy je primijetila da se igraju s nekoliko čaša vode i svježim jajima.

– Čudi me što ovdje vidim djecu iz sela – rekla je Mercy. – Rekla sam svojoj djeci neka ih pozovu – rekla je Elizabeth. – To su im prijatelji iz škole u Royal Sideu. Držala sam pametnijim upisati djecu tamo nego u gradu Salemu uza svu onu svjetinu i grubijane.

– Razumijem – rekla je Mercy.

– Poslat ću djecu kući sa štrucama raženoga kruha – rekla je Elizabeth. Živahno se nasmiješila. – To će biti djelotvornije od samog predlaganja.

Mercy je kimnula glavom, ali ništa nije komentirala. Elizabeth joj se činila pomalo napadnom.

– Želite li vi jednu štrucu? – upitala je Elizabeth.

– O, ne, hvala vam – rekla je Mercy. – Moj muž, liječnik, nikad ne bi jeo raženi kruh. Previše je prost.

Elizabeth je obratila svoju pozornost drugoj turi kruha, a Mercy je pogledom proučavala kuhinju. Opazila je svježi kolot sira što je nedavno proizveden. U kutu ognjišta nalazio se vrč jabukovače. Tada je primijetila nešto upadljivije. Na prozorskoj dasci bio je složen niz lutaka napravljenih od obojenog drveta i pažljivo sašivene tkanine. Svaka je lutka imala kostim što je predstavljao određeno zanimanje. Mercy je prepoznala trgovca, kovača, domaćicu, kolara, čak i liječnika. Liječnik je na sebi imao crnu odoru i štirikani ovratnik od bijele čipke.

Mercy je ustala i pošla do prozora. Uzela je lutku odjevenu poput liječnika. Velika je igla bila zabodena u lutkina prsa.

– Što predstavljaju ovi likovi? – upitala je Mercy jedva prikrivajući zabrinutost.

– Lutke što ih izrađujem za siročad – rekla je Elizabeth ne podigavši pogled sa svog posla oko kruha. Vadila je svaku štrucu, namazala je odozgo maslacem i vratila je u pećnicu.

– Moja pokojna majka, neka se Bog smiluje njezinoj duši, naučila me kako se izrađuju.

– Zašto ovo jadno stvorenje ima srce probodeno iglom? upitala je Mercy.

– Kostim nije dovršen – rekla je Elizabeth. – Uvijek negdje zametnem iglu, a tako su skupe.

Mercy je vratila lutku na mjesto i nesvjesno obrisala ruke. U nje je izazivalo nelagodu sve u čemu se mogla naslutiti magija i mističnost. Ostavila je lutke i okrenula se djeci, a nakon što ih je načas promatrala, upitala je Elizabeth što rade.

– To je trik kojemu me naučila majka – rekla je Elizabeth. Vratila je posljednju štrucu kruha u pećnicu. – Riječ je o načinu predviđanja budućnosti tumačenjem oblika što ih poprima jaje kad ga se baci u vodu.

– Recite im neka smjesta prestanu – uspaničeno je rekla Mercy.
 Elizabeth je podigla glavu i zagledala se u svoju gošću. – Ali zašto? – upitala je.

– To je bijela magija – predbacila joj je Mercy.

– To je bezopasna zabava – rekla je Elizabeth. – Djeca nemaju što raditi po ovakvoj zimi. Moja sestra i ja to smo puno puta činile kako bismo pokušale saznati čime će se baviti naši budući muževi. – Elizabeth se nasmijala. – Jasno, nikad nisam saznala da ću se udati za brodovlasnika i preseliti u Salem. Mislila sam da ću postati ženom siromašnog farmera.

– Bijela magija otvara put crnoj magiji – rekla je Mercy. – A crna je magija mrska Bogu. To je vražje djelo.

– Nikad nije naudilo mojoj sestri ili meni – rekla je Elizabeth. – Kao ni mojoj majci, kad smo već kod toga.

– Vaša je majka mrtva – ozbiljno je rekla Mercy. – Da, ali...

– To je vraćanje – nastavila je Mercy. Krv joj je zarumenjela obraze. – Ne postoji bezopasno vraćanje. A sjetite se nevolja što su ih rat i boginje izazvali prošle godine u Bostonu. Upravo je prošle nedjelje velečasni Parris u svojoj propovijedi rekao da nas te užasne nevolje snalaze jer ljudi ne poštuju svoj zavjet Bogu i dopuštaju nehajan odnos spram religioznih obveza.

– Ne mogu vjerovati da ova djetinjasta igra predstavlja nepoštivanje zavjeta – rekla je Elizabeth. – I nismo bili nehajni spram religioznih obveza.

– No bavljenje magijom to svakako jest – rekla je Mercy. – Kao i toleriranje kvekeri.

Elizabeth je nehajno odmahнула rukom. – Takvi su problemi izvan mog domašaja. Uopće mi se ne čini da s kvekerima nešto nije u redu, budući da su tako miroljubivi i vrijedni ljudi.

– Ne smijete iznositi takva mišljenja – ukorila ju je Mercy. Velečasni Increase Mather rekao je da su kvekeri pod velikim utjecajem nečastivog. Možda biste trebali pročitati knjigu velečasnog Cottona Mathera Znamenite više sile: O čarobnim moćima i opsjednutosti. Mogu vam je posuditi jer ju je moj muž kupio u Bostonu. Velečasni Mather kaže da su teška vremena u kojima se nalazimo izazvana željom nečastivog da se ova područja vrate njegovoj djeci, crvenim ljudima.

Obrativši svoju pozornost na djecu, Elizabeth im je doviknula neka budu malo tiši. Njihova je vriska postala zaglušujuća. Ipak, smirivala ih je kako bi prekinula Mercyno držanje propovijedi, a ne zato što joj je smetala njihova uzbuđena vika. Elizabeth je ponovno pogledala Mercy i rekla joj da će sa zahvalnošću iskoristiti priliku i pročitati knjigu.

– Kad smo već kod crkvenih pitanja – rekla je Mercy. – Je li vaš muž razmišljao o pristupanju seoskoj crkvi? Budući da je zemljoposjednik, rado će ga primiti.

– Ne znam – rekla je Elizabeth. – Nikad nismo o tome razgovarali.

– Potrebna nam je pomoć – rekla je Mercy. – Obitelj Porter i njihovi prijatelji ne žele platiti svoj dio troškova velečasnog Parrisa. Kad će se vratiti vaš muž?

– U proljeće – rekla je Elizabeth.

– Zašto je otišao u Europu? – upitala je Mercy.

– Naručio je gradnju nove vrste broda – rekla je Elizabeth. – Zove se fregata. Tvrdi da će biti brz i sposoban obraniti se od francuskih oružanih brodova i karipskih gusara.

Elizabeth je dlanovima dotaknula štruce što su se hladile i doviknula djeci da je vrijeme jelu. Kad su se primaknuli stolu, upitala ih je žele li svježeg, toplog kruha. Iako su njezina djeca zavila nosom na ponudu, Ann Putnam, Abigail Williams i Betty Parris rado su je prihvatile. Elizabeth je otvorila vratašca u podu u kutu kuhinje i poslala Sarah dolje, u spremište za mliječne proizvode, po maslac.

Mercy se čudila vratašcima.

– To je Ronaldova zamisao – objasnila je Elizabeth. – Djeluje poput otvora na broskoj palubi i omogućuje pristup podrumu bez izlaženja iz kuće.

Kad su djeca sjedila za stolom s tanjurima kuhane svinjetine i debelim kriškama kruha, ako su ga željela, Elizabeth je sebi i Mercy natočila šalice vruće jabukovače. Kako bi pobjegle od dječje graje, ponijele su svoje piće u sobu za goste.

– Moj Bože! – uskliknula je Mercy. Pogled joj je odmah privukao poveliki Elizabethin portret što je visio iznad okvira kamina. Šokirao ju je realizam slike, posebno blistave zelene oči. Na trenutak je stajala nasred sobe kao prikovana, a Elizabeth je vješto raspirila vatru što se pretvorila u užareno ugljevlje.

– Vaša je haljina tako smjela – rekla je Mercy. – I glava vam nije pokrivena.

– Slika me je u početku uznemiravala – priznala je Elizabeth. Uspravila se ispred kamina i privukla dva naslonjača bliže rasplamsaljoj vatri. – To je bila Ronaldova zamisao. Pruža mu zadovoljstvo. Sad je jedva primjećujem.

– Tako je čudna – podrugljivo je rekla Mercy. Okrenula je naslonjač tako da ne mora gledati sliku. Otpila je gutljaj tople jabukovače i pokušala srediti misli. Posjet nije prošao kako ga je zamislila. Uznemiravala ju je Elizabethina osobnost. Mercy još nije ni načela temu što je bila glavni razlog njezina dolaska. Pročistila je grlo.

– Čula sam glasine – počela je Mercy. – Sigurna sam da u njima ne može biti istine. Čula sam da ste naumili kupiti imanje Northfields.

– To nisu glasine – vedro je rekla Elizabeth. – Učinit ćemo tako. Bit ćemo vlasnici zemlje s obje strane rijeke Wooleston. Zemljište se čak proteže do sela Salema gdje se spaja s Ronaldovim seoskim parcelama.

– Ali Putnami su namjeravali kupiti zemlju – ogorčeno je rekla Mercy. – Njima je to jako važno. Treba im pristup vodi radi obavljanja poslova, posebice onih sa željezom. Jedini problem imaju s osiguravanjem sredstava, a za to moraju čekati iduću žetvu. Jako će se naljutiti ako istrajete u tome, i sigurno će pokušati zaustaviti prodaju.

Elizabeth je slegnula ramenima. – Ja imam novac sada rekla je. – Želim tu zemlju jer namjeravamo izgraditi novu kuću kako bismo mogli udomiti još siročadi. – Elizabethino se lice ozarilo od uzbuđenja, a oči su joj zablistale. – Daniel Andrew pristao je projektirati i sagraditi kuću. Bit će to velika kuća od cigle, po uzoru na one u Londonu.

Mercy nije mogla povjerovati vlastitim ušima. Elizabethin ponos i pohlepa nisu poznavali granica. Mercy je s naporom progutala još jedan gutljaj jabukovače. – Znete li da je Daniel Andrew oženio Sarah Porter? – upitala je.

– Svakako – rekla je Elizabeth. – Prije Ronaldova odlaska, oboje su nam bili gosti.

– Kako, ako smijem pitati, možete osigurati tako goleme svote novca?

– S obzirom na ratne potrebe, Ronaldova je tvrtka iznimno dobro poslovala.

– Profitiranje zahvaljujući nesreći bližnjih – prijekorno je izjavila Mercy.

Ronald radije kaže da osigurava prijeko potrebne stvari, Mercy je na trenutak zurila u Elizabethine blistave zelene oči. Dvostruko ju je zaprepastilo što se činilo da Elizabeth nije svjesna svojih pogrešnih postupaka. Zapravo, Elizabeth se drsko smiješila i uzvratila joj pogled, zadovoljno pijuckajući svoju jabukovaču.

– Čula sam govorkanja – na kraju je rekla Mercy. – Nisam mogla povjerovati. Takvo sklapanje poslova posve je neprilično dok vam je muž na putu. Nije po Božjim zakonima i moram vas upozoriti: ljudi u selu rogobore. Kažu da ste prekoračili svoja ovlaštenja budući da ste samo farmerova kćerka.

– Uvijek ću biti kćerka svoga oca – rekla je Elizabeth. – Ali sad sam i trgovčeva žena.

Prije nego je Mercy uspjela odgovoriti, iz kuhinje se začuo gromoglasni tresak praćen vriskovima. Iznenadna buka natjerala je Mercy i Elizabeth da prestrašeno skoče na noge. Elizabeth je pojurila u kuhinju, usput pograbiivši mušketu, a Mercy joj je bila za petama.

Netko je prevrnuo stol. Prazne drvene zdjele bile su razbacane po podu. Ann Putnam se na mahove trzala prostorijom, trgala svoju odjeću i udarala u~ namještaj, vrišteći da je nešto grize. Druga su se djeca užasnuto stisnula uza zid.

Elizabeth je odbacila mušketu, jurnula k Ann i pograbila je za ramena. – Što ti je, dje- te? – pitala je Elizabeth. – Što te grize?

Ann se na trenutak ukočila. U očima joj se pojavio zamagljen, odsutni izraz.

– Ann! – viknula je Elizabeth. – Što ti se dogodilo?

Ann je otvorila usta i polako isplazila jezik što je više mogla, a njeno se tijelo opet počelo trzati. Elizabeth ju je pokušala obuzdati, ali se Ann borila zapanjujućom snagom. Tada se Ann uhvatila za vrat.

– Ne mogu disati – hrapavo je procijedila. – Pomozite mi! Guši me.

– Odvedimo je gore – Elizabeth je doviknula Mercy. Zajedno su dijelom nosile, a dije- lom vukle na prvi kat djevojčicu koja se previjala. Tek što su je stavile na krevet, počela se grčiti.

– Ima strahovit napadaj – rekla je Mercy. – Držim najboljim poći po svog muža, liječni- ka.

– Molim vas! – rekla je Elizabeth. – Požurite!

Mercy je očajno odmahнула glavom dok je silazila stubištem. Kad se oporavila od počeo- tnog šoka, prestala se čuditi nesreći, a znala je i što ju je izazvalo. Bilo je to vraćanje. Eli- zabeth je pozvala nečastivog u svoju kuću.

UTORAK, 12. SRPNJA 1692.

Ronald Stewart otvorio je vrata kabine i izašao na palubu i svjež jutarnji zrak. Imao je na sebi svoje najbolje hlače do koljena i grimizni prsluk s užkrobljenim volanima. Bio je izvan sebe od uzbuđenja. Upravo su zaobišli rt Naugus, ispred Marbleheada, i zaputili se ravno u grad Salem. Već je nad pramcem mogao vidjeti Turner's Wharf.

– Nećemo smotati jedra do zadnjeg trenutka – Ronald je doviknuo kapetanu Allenu koji je stajao za kormilom. – Želim da građani vide brzinu ovog broda.

– Razumijem, gospodine – odgovorio je kapetan Allen. Ronald je svoje krupno i miši- ćavo tijelo oslonio na brodsku ogradu, a morski povjetarac milovao mu je široko preplanu- lo lice i mrsio kosu boje pijeska. Radosno je promatrao poznati kraj. Bilo je dobro vratiti se kući, iako je osjećao i određenu zabrinutost. Nije ga bilo gotovo šest mjeseci, dva mjeseca više no što je predvidio, a nije primio niti jedno pismo. Činilo se da je Švedska na kraju svijeta. Pitao se je li Elizabeth primila neko od njegovih pisama. Nije bilo nikakve garanci- je da će biti isporučena jer nije našao brod koji je išao ravno u koloniju, pa čak ni brod za London.

– Vrijeme je – viknuo je kapetan Allen kad su se približili kopnu. – Inače će se ovo plo- vilo popeti na gat i neće se zaustaviti do Ulice Essex.

– Izdajte naređenje – viknuo mu je Ronald.

Ljudi su na kapetanovu zapovijed pohitali u snast i u roku od nekoliko minuta smotali goleme platnene površine i privezali ih za križeve jarbola. Brod je usporio. Kad su od pris- taništa bili udaljeni nešto manje od stotinjak metara, Ronald je primijetio kako se od mola udaljava maleni čamac na vesla i brzo kreće prema njima. Kad se čamac približio, Ronald je prepoznao Chestera Proctera, svog službenika, kako stoji na pramcu. Ronald mu je vese- lo domahnuo, ali Chester mu nije uzvratilo pozdrav.

– Pozdravljam te – viknuo je Ronald kad se čamac primaknuo još bliže. Chester je i dalje šutio. Čamac se zaustavio uz brod, a Ronald je vidio da je lice njegova službenika ispijeno, a usta čvrsto stisnuta. Ronaldovo uzbuđenje pomiješalo se s brigom. Nešto nije u redu.

– Držim najboljim da se odmah prebacite na obalu – Chester je doviknuo Ronaldu kad je čamac čvrsto privezan za veće plovilo.

Spustili su ljestve do čamca, a nakon kratkog dogovora s kapetanom, Ronald se spustio. Odgurnuli su se od broda čim je sjeo na krmu. Chester je sjeo kraj njega. Dva mornara u sredini čamca snažno su zaveslala.

– Što nije, u redu? – upitao je Ronald bojeći se odgovora. Najviše se bojao indijanskog napada na njegov dom. Kad je odlazio, znao je da su u Andoveru.

– U Salemu su se događale strašne stvari – rekao je Chester. Bio je premoren i strahovito nervozan. – Providnost vas je dovela kući u zadnji tren. Jako smo se bojali i strepjeli da ćete stići prekasno.

– Je li riječ o mojoj djeci? – u panici je upitao Ronald.

– Ne, nije riječ o vašoj djeci – rekao je Chester. – Oni su zdravi i na sigurnom. Rađi se o vašoj ženi, Elizabeth. Već se nekoliko mjeseci nalazi u zatvoru.

– Pod kakvom optužbom? – pitao je Ronald.

– Vračanje – rekao je Chester. – Oprostite mi što vam nosim tako loše vijesti. Osudio ju je poseban sud i trebala bi biti pogubljena idućeg utorka.

– To je apsurdno – zarežao je Ronald. – Moja žena nije nikakva vještica!

– Ja to znam – rekao je Chester. – Ali od veljače je cijeli grad pomahnitao zbog vračanja i vještica, a optuženo je gotovo stotinu osoba. Već je izvršeno jedno pogubljenje. Bridget Bishop, desetog lipnja.

– Poznavao sam je – rekao je Ronald. – Bila je žena vatrenog temperamenta. Vodila je nedopuštenu krčmu na Cesti Ipswich. Ali, vještica? Teško mi je u to povjerovati. Što je izazvalo takav strah od mračnih sila?

– To je zbog »napadaja« – rekao je Chester. – Neke žene, pogotovo mlade žene, imale su teške napadaje.

– Jesi li bio svjedokom takvih napadaja? – upitao je Ronald. – O, da – rekao je Chester. – Vidio ih je cijeli grad na saslušanjima pred sucima. Strašno ih je gledati. Žrtve urlaju o nekakvom mučenju i nisu pri sebi. Povremeno postaju slijepe, gluhe i nijeme, a ponekad sve to odjednom. Tresu se gore od kvekera i vrište da ih grizu neka nevidljiva bića. Isplaze jezike, a potom ih nekako progutaju. No najgore je što im se zglobovi savijaju kao da će se slomiti.

U Ronaldovoj glavi kovitlale su se misli. Crvo je bio posve neočekivani razvoj događaja. Znoj mu je izbio po čelu kad je pripeklo jutarnje sunce. Ljutito je prošao rukama kroz kosu. Pokušavao je smisliti što mu je najbolje činiti.

– Čeka nas kočija – rekao je Chester prekinuvši tešku tišinu kad su se približili molu. – Mislio sam da ćete najprije htjeti poći do zatvora.

– Da – kratko je rekao Ronald. Iskrcali su se iz čamca i žurno pošli do ulice. Popeli su se u vozilo, a Chester je uhvatio uzde. Pucnuo je uzdama i konj je krenuo. Kola su poskakivala po kaldrmi gata. Ništa nisu govorili.

– Kako je zaključeno da su napadaje izazvale vradžbine? upitao je Ronald kad su stigli do Ulice Essex.

– Dr. Griggs je tako rekao – odgovorio je Chester. – Zatim velečasni Parris iz sela, a tada svi, čak i suci.

– Zašto su bili tako sigurni? – upitao je Ronald.

– Bilo je očito na suđenjima – rekao je Chester. – Svi su mogli vidjeti kako su optuženi mučili svoje žrtve, i kako su patnje žrtava trenutno prestale kad bi ih optuženi dotaknuli. – Ipak, nisu ih doticali da bi ih mučili?

– Duhovi optuženih su stvarali zlo – objasnio je Chester. – A duhove su mogle vidjeti samo žrtve. Tako se dogodilo da su žrtve prokazale optužene.

– I rnoju su ženu na taj način optužili? – pitao je Ronald. – Tako je – rekao je Chester. – Optužila ju je Ann Putnam, kćerka Thomasa Putnama iz sela Salema.

– Poznajem Thomasa Putnama – rekao je Ronald. – Maleni, nabusiti čovjek.

– Ann Putnam bila je prva žrtva – s oklijevanjem je rekao i ~ Chester. – U vašoj kući. Prvi je napadaj imala u vašoj kuhinji početkom veljače. Do dana današnjeg ima napadaje, kao i njezina majka, također Ann.

– Što je s mojom djecom? – upitao je Ronald. – Imaju li i ona napadaje?

– Vaša su djeca poštena – rekao je Chester. – Hvala Gospodinu – rekao je Ronald.

Skrenuli su na zatvorski prilaz. Obojica su ušutjela. Chester je zaustavio konja ispred zatvora. Ronald mu je rekao neka ga čeka i sišao s kočije.

Ispunjen proturječnim osjećajima, Ronald je potražio tamničara, Williama Dountona. Našao ga je u njegovu neurednu uredu kako jede svježi kukuruzni kruh iz pekarnice. Bio je to debeli muškarac s grivom prljave kose i crvenim, kvrgavim nosom. Ronald ga je prezirao jer je znao da je čovjek sadist koji uživa u mučenju svojih zatvorenika.

William se očito nije obradovao Ronaldu. Skočio je na noge i povukao se iza svoje stolice.

– Nisu dopušteni posjeti osuđenima – kreštavo je izgovorio punim ustima. – Tako je naredio sudac Hawthorne.

– Ronald se jedva uspijevao kontrolirati te je ispružio ruku, pograbio Williama za vunu košulju i privukao njegovo lice

na nekoliko centimetara do svojega. – Ako si se loše ponio prema mojoj ženi, odgovarat ćeš meni! – izderao se Ronald.

– Nisam ja kriv – rekao je William. – To je vlast. Moram poštivati njihova naređenja.

– Odvedi me k njoj – odrešito je rekao Ronald.

– Ali... – uspio je izgovoriti William prije no što je Ronald pojačao svoj stisak i stegnuo mu vrat. William se počeo gušiti. Ronald je popustio pritisak. William je počeo kašljati, ali je ipak izvadio ključeve. Ronald ga je pustio i pošao za njim. Dok je otključavao čvrsta hrastova vrata, William je rekao: – Prijavit ću ovo.

– Nema potrebe – rekao je Ronald. – Čim odem odavde, poći ću ravno do suca i sam mu reći.

Iza hrastovih vratiju prošli su kraj nekoliko ćelija. Sve su bile pune. Zatvorenici su zamagljenim očima zurili u Ronaldu. Neke je prepoznao, ali im se nije obraćao. U zatvoru je vladala teška tišina. Ronald je morao rupčićem pokriti nos kako bi se zaštitio od smrada.

Na vrhu kamenog stubišta William je zastao kako bi upalio svijeću. Otvorio je još jedna debela hrastova vrata te su se spustili u najgori dio zatvora. Od smrada se nije moglo disati. Podrum se sastojao od dvije velike prostorije. Zidovi su bili od vlažnog granita. Svi su zatvorenici bili sputani za zidove ili pod okovima oko struka ili nogu, a poneki i jednima i drugima. Ronald je morao koračati preko ljudi da bi slijedio Williama. Jedva da bi se unutra mogla strpati još neka osoba.

– Samo trenutak – rekao je Ronald. William je stao i okrenuo se.

Ronald je čučnuo. Prepoznao je ženu za koju je znao da je vrlo pobožna. – Rebecca Nurse? – začudio se Ronald. – Što, zaboga, vi ovdje radite?

Rebecca je polako odmahнула glavom. – Samo Bog zna uspjela je reći.

Ronald je ustao osjetivši slabost. Činilo se da je cijeli grad poludio.

– Ovamo – rekao je William i pokazao prema udaljenom kutu podruma. – Završimo s tim.

Ronald ga je slijedio. Sažaljenje je potisnulo njegov bijes. William je stao, a Ronald je pogledao prema dolje. Jedva je u svjetlosti svijeće prepoznao svoju ženu. Elizabeth je bila prekrivena prljavštinom. Bila je okovana pretjerano velikim lancima i jedva je imala snage tjerati gamad koja se slobodno kretala u polumraku.

Ronald je Williamu uzeo svijeću i sagnuo se do svoje žene. Unatoč stanju u kojem se nalazila, Elizabeth mu se nasmiješila. – Drago mi je da si se vratio – slabim je glasom rekla. – Sad ne moram brinuti za djecu. Jesu li dobro?

Ronald je s teškoćom progutao slinu. Usta su mu se sasvim osušila. – Došao sam u zatvor ravno s broda – rekao je.

– Nisam još vidio djecu.

– Molim te, pođi k njima. Obradovat će ti se. Bojim se da su uznemireni.

– Pobrinut ću se za njih – obećao je Ronald. – No najprije se moram pobrinuti da te izvučem odavde.

– Možda – rekla je Elizabeth. – Zašto si se tako kasno vratio?

– Opremanje broda trajalo je duže no što smo planirali rekao je Ronald. – Noviteti na brodu izazvali su puno problema.

– Slala sam ti pisma – rekla je Elizabeth.

– Niti jedno nisam dobio – rekao je Ronald.

– Pa, barem si stigao kući – rekla je Elizabeth.

– Vratit ću se – rekao je Ronald i uspravio se. Drhtao je od straha i bio je izvan sebe od brige. Kretnjom je pokazao Williamu da želi otići te ga je slijedio natrag do ureda.

– Samo obavljam svoju dužnost – ponizno je rekao William. Nije bio siguran u kakvu je raspoloženju Ronald.

– Pokaži mi papire – zahtijevao je Ronald.

William je slegnuo ramenima, potražio po kršu na svom pisaćem stolu, te pružio Ronaldu Elizabethinu presudu i nalog za pogubljenje. Ronald ih je pročitao i vratio Williamu. Posegnuo je u svoju kesu i izvadio nekoliko novčića. – Želim da se Elizabeth preseli i njezina se situacija popravi.

William je radosno uzeo novac. – Zahvaljujem vam, ljubazni gospodine – rekao je. Novčići su nestali u džepu njegovih hlača. – Ali ne mogu je preseliti. Osuđeni na smrt uvijek se smještaju u podrumu. Isto tako, ne mogu joj skinuti lance jer su određeni presudom radi sprečavanja duha da ode iz njezina tijela. Ali mogu joj malo olakšati zahvaljujući vašem ljubaznom prilogu.

– Učinite što možete – rekao je Ronald.

Vani je Ronaldu trebalo nekoliko trenutaka dok se nije uspio popeti u kočiju. Noge su mu bile nesigurne i klecave.

– U kuću suca Corwina – rekao je.

Chester je potjerao konja. Želio je pitati za Elizabeth, ali se nije usudio. Ronaldov je jad bio previše očit.

Vozili su se u tišini. Kad su stigli do ugla ulica Essex i Washington, Ronald se iskrcao i kratko rekao: – Čekaj. Ronald je pokucao na ulaznim vratima i s olakšanjem pre

poznao suhonjavu pojavu svog starog prijatelja Jonathana Corwina koji je sam otvorio vrata. Čim je Jonathan prepoznao RONALDA, njegov nestrpljiv izraz lica zamijenila je briga puna suosjećanja. Odmah je poveo RONALDA u sobu za goste, a svoju je ženu zamolio da ih ostavi same kako bi mogli na miru razgovarati. Njegova je žena dotad radila za svojim kolovratom u kutu prostorije.

– Žao mi je – rekao je Jonathan čim su ostali sami. – To je žalosna dobrodošlica umornu putniku.

– Molim te, reci mi što mi je činiti – nesretno je rekao Ronald.

– Bojim se da ne znam što bih rekao – počeo je Jonathan. – Vremena su teška. U gradu prevladava svadljiv duh pun neprijateljstava, a čini mi se da su svi pod dojmom snažne i opće obmane. Više nisam siguran što bih trebao vjerovati jer je nedavno optužena moja vlastita punica, Margaret Thatcher. Ona nije nikakva vještica, a to u meni izaziva sumnju spram vjerodostojnosti iskaza djevojčica koje dobivaju napadaje, kao i njihovim motivima.

– Motivi djevojčica trenutno nisu ono što mene brine rekao je Ronald. – Želim znati što mogu učiniti za svoju voljenu ženu prema kojoj se ophode krajnje brutalno.

Jonathan je duboko uzdahnuo. – Bojim se da se malo što može učiniti. Tvoju je ženu već osudila porota na suđenju na posebnom višem sudu što se bavio slučajevima vještica.

– Ali upravo si rekao da sumnjaš u vjerodostojnost tužitelja – rekao je Ronald.

– Da – složio se Jonathan. – Međutim, osuda tvoje žene nije ovisila o svjedočenjima djevojčica, niti o demonstriranju moći duha u sudnici. Suđenje tvojoj ženi bilo je kraće nego ostalima, čak je kraće trajalo od suđenja Bridget Bishop. Krivica tvoje žene bila je svima bjelodana jer je dokaz protiv nje bio stvaran i uvjerljiv. Nije bilo nikakve sumnje.

– Vjeruješ da je moja žena vještica? – s nevjericom je upitao !u Ronald.

– Da, svakako – rekao je Jonathan. – Žao mi je. Teško je ' čovjeku nositi breme takve istine.

Ronald je načas zurio u lice svoga prijatelja dok je pokušavao shvatiti ove nove i uznemirujuće podatke. Ronald je uvijek cijenio Jonathanovo mišljenje.

– Ali sigurno postoji nešto što bi se moglo učiniti – na H;. koncu je rekao Ronald. – Čak i kad bismo samo uspjeli odgoditi pogubljenje kako bih imao vremena saznati sve činjenice.

Jonathan je ispružio ruku i položio je na prijateljevo rame. – Kao mjesni sudac ništa ne mogu učiniti. Možda bi bilo najbolje da pođeš kući i pobrineš se za svoju djecu.

– Neću tako lako odustati – rekao je Ronald.

– U tom slučaju mogu ti predložiti samo da odeš u Boston na razgovor sa Samuelom Sewallom – rekao je Jonathan.

– Znam da ste prijatelji i kolege s Harvarda. Možda će on – imati neki prijedlog s obzirom na svoje veze s kolonijalnim vlastima. Neće biti nezainteresiran; on je jedan od sudaca višeg suda, a meni je iznio neke svoje sumnje glede cijele ove situacije, a isto je učinio i Nathaniel Saltonstall koji je čak podnio ostavku na svoju dužnost.

Ronald je zahvalio Jonathanu i žurno izašao. Rekao je Chesteru što namjerava, a on mu je uskoro pribavio osedlana konja. Za manje od jednog sata krenuo je na put dug dvadeset sedam kilometara. Putovao je preko Cambridgea, prešavši rijeku Charles na Great Bridgeu, a ušao je u Boston s jugozapadne strane, cestom za Roxberre.

Dok je Ronald jahao preko uskog dijela poluotoka Shawmut, rasla je njegova tjeskoba. Mučio se pitanjem što će učiniti ako Samuel ne bude želio ili mogao pomoći. Ronald nije imao nikakve druge ideje. Samuel je trebao biti njegova posljednja šansa.

Prošavši kroz gradska vrata s utverdama od cigle, Ronaldove su se oči nehotice zaustavile na vješalima gdje je visjelo nedavno obješeno tijelo. Prizor ga je grubo podsjetio na vlastitu nevolju pa su mu kičmom prošli žmarci straha. To ga je navelo da još brže potjera konja.

Podnevna vreva Bostona s više od šest tisuća žitelja i preko osamsto obitavališta usporavala je Ronaldovo napredovanje. Bilo je gotovo trinaest sati kad je Ronald stigao do Samuelove kuće. Sjahao je i privezao konja za drvenu ogradu.

Našao je Samuela u salonu kako nakon podnevnog obroka puši lulu dugačkog drška. Ronald je zapazio da je Samuel u posljednjih nekoliko godina postao dostojanstveni gospodin, što je bilo vrlo daleko od lakomislenog mladića koji je tijekom školovanja običavao klizati s Ronaldom na rijeci Charles.

Samuel se obradovao Ronaldu, ali je njegov pozdrav bio pomalo suzdržan. Pogodio je razlog Ronaldova posjeta prije no što je Ronald uopće spomenuo Elizabethinu nesreću. Odgovarajući na Ronaldova pitanja potvrdio je ono što je rekao Jonathan Corwin. Rekao je da nije bilo sumnje u Elizabethinu krivicu zahvaljujući materijalnom dokazu pronađenom u Ronaldovoj kući.

Ronald je zgrbio ramena. Uzdahnuo je i borio se protiv suza. Osjetio se izgubljenim. Zamolio je svog domaćina vrč piva. Dok se Samuel vratio s pivom, Ronald se uspio smiriti.

Popio je dio piva i upitao Samuela o prirodi dokaza što je teretio njegovu ženu.

– Ne bih želio govoriti o tome – rekao je Samuel.

– Ali zašto? – upitao je Ronald. Proučavao je svog prijatelja i vidio koliko je zbunjen. Ronaldova je radoznalost porasla. Nije se sjetio pitati Jonathana o dokazu. – Zacijelo imam pravo znati.

– Svakako – rekao je Samuel, ali je i dalje oklijevao.

– Molim te – rekao je Ronald. – Vjerujem da ću tako lakše shvatiti sav ovaj užas.

– Možda je najbolje posjetiti mog dobrog prijatelja, velečasnog Cottona Mathera – rekao je Samuel. Ustao je. – On ima više iskustva u pitanjima duhovnog svijeta. On će te znati savjetovati.

– Pokoravam se tvojoj razboritosti – rekao je Ronald i ustao. Uzeli su Samuelovu kočiju i pošli ravno do crkve Old i North. Raspitali su se kod jedne dvorakinje i saznali da je velečasni Mather u svojoj kući, na uglu gdje se križaju Ulica Middle i Ulica Prince. Budući da je to bilo blizu, pošli su pješice. Također im je odgovaralo da ostave konja i kočiju na trgu ispred crkve.

Na Samuelovo kucanje odgovorila je mlada sluškinja koja ih je povela u sobu za goste. Velečasni Mather djelovao je užurbano, a pozdravio ih je s pretjeranom srdačnošću. Samuel je iznio razlog njihova posjeta.

– Shvaćam – rekao je velečasni Mather. Pokazao je prema i naslonjačima pa su svi sjeli.

Ronald je pogledavao svećenika. Već ga je ranije sreo. Bio je mlađi od RONALDA i SAMUELA, a diplomirao je na Harvardu 1678., sedam godina nakon njih. Bez obzira na godine, na njemu su se već mogle opaziti neke fizičke promjene što ih je Ronald uočio na Samuelu. Udebljao se. Nos mu je bio crven i malo uvećan, a lice mu je djelovalo gnjecavo. Ipak, u očima mu je blistala inteligencija i vatrena odlučnost.

– Iskreno suosjećam s vama u vašoj nevolji – velečasni Mather se obratio Ronaldu. – Božji su putevi često nedokučivi za : nas smrtnike. Uz vašu osobnu muku duboko me zabrinjavaju događanja u gradu i selu Salemu. Stanovništvo je pod uplivom nepokornog i neobuzdanog duha, a bojim se da događaji izmiču kontroli.

– Trenutno me najviše brine sudbina moje žene – rekao je Ronald. Nije došao slušati propovijed.

– Tako i treba biti – rekao je velečasni Mather. – Međutim, držim važnim da vi shvatite kako mi, svećenstvo i civilne vlasti, moramo misliti na kongregaciju u cjelini. Očekivao sam da će se nečastivi pojaviti među nama, a jedina mi je utjeha u svemu ovome što, zahvaljujući vašoj ženi, sad znamo gdje je.

– Želim znati koji je dokaz upotrijebljen protiv moje žene rekao je Ronald.

– Pokazat ću vam ga – rekao je velečasni Mather. – Pod uvjetom da ćete prirodu dokaza zadržati za sebe jer se bojimo da bi otkrivanje toga nedvojbeno još više uznemirilo i pres-trašilo žitelje Salema.

– Ali što ako se budem žalio na presudu? – upitao je Ronald.

– Kad budete vidjeli dokaz, nećete se htjeti žaliti – rekao je velečasni Mather. – Vjerujte mi. Imam li vašu riječ?

– Imate moju riječ – rekao je Ronald. – Pod uvjetom da se ne moram odreći prava na žalbu.

Svi su ustali. Velečasni Mather poveo ih je prema kamenom stubištu. Upalio je svijeću pa su se počeli spuštati u podrum. – Puno sam raspravljao o ovom dokazu sa svojim ocem,

Increaseom Matherom – rekao je velečasni Mather preko ramena. – Zaključili smo da ima neprocjenjivu važnost za buduće naraštaje kao materijalni dokaz za postojanje nevidljivog svijeta. U skladu s tim, vjerujemo da je pravo mjesto za čuvanje Sveučilište Harvard. Kao što znate, moj je otac trenutno predsjednik te ustanove.

Ronald nije odgovorio. Njegov um u tom času nije bio sposoban baviti se tako akademskim pitanjima.

– Moj otac i ja također smo se složili da su se na suđenjima vješticama u Salemu previše oslanjali samo na nezemaljska svjedočanstva – nastavio je velečasni Mather, Stigli su do dna stubišta te je on upalio zidne svijećnjake dok su Samuel i Ronald čekali. Govorio je dok se kretao podrumom: – Jako smo zabrinuti da bi to lako moglo u vrtlog povući nevine ljude.

Ronald je zaustio da se pobuni. U tom trenutku nije imao strpljenja slušati o općim brigama, ali ga je Samuel zaustavio položivši mu ruku na rame.

– Elizabethin dokaz je ona vrsta svjedočanstva kakvu bismo rado vidjeli u svakom slučaju – rekao je velečasni Mather i kretnjom pozvao Ronalda i Samuela da ga slijede do velikog, zaključanog ormara. – Međutim, takav dokaz mogao bi strahovito razjariti ljude. Na moj su ga prijedlog uklonili iz Salema i donijeli ovamo nakon suđenja. Nikad nisam vidio snažnije svjedočanstvo vražje moći i sposobnosti stvaranja zla.

– Molim vas, velečasni – na koncu je rekao Ronald. – Smjesta bih se želio vratiti u Salem. Kad biste mi samo mogli pokazati o čemu je riječ, mogao bih poći.

– Strpljenja, dobri moj čovječe – rekao je velečasni Mather i izvadio ključ iz džepa na prsluku. – Priroda je ovog dokaza takva da morate biti pripremljeni. Doista je zastrašujuće. Iz tog sam razloga predložio da se vašoj ženi sudi iza zatvorenih vratiju, a porota je morala čašću prisegnuti na tajnost. To je bila mjera opreza kojom se nije htjelo uskratiti njezina prava već spriječiti opću histeriju koja bi samo išla u prilog nečastivom.

– Pripravan sam – rekao je Ronald, a u glasu mu se osjetio tračak razdraženosti.

– Neka Krist Spasitelj bude s vama – rekao je velečasni Mather i uvukao ključ u bravu. – Držite se.

Velečasni Mather otključao je ormar. Potom je objema rukama otvorio vrata i koraknuo unatrag kako bi Ronald mogao vidjeti.

Ronald je zaprepašteno dahnuo i iskolačio oči. Rukom je nehotice prekrpio usta od užasa i očaja. Teško je progutao slinu. Pokušao je govoriti, ali ga je glas izdao. Pročistio je grlo.

– Dosta! – uspio je izgovoriti. Okrenuo je pogled na drugu stranu.

Velečasni Mather zatvorio je vrata ormara i zaključao ih.

– Je li sigurno da je to Elizabethino djelo? – nesigurno je upitao Ronald.

– Izvan svake sumnje – rekao je Samuel. – Ne samo što je to George Corwin našao na vašem imanju, već je Elizabeth otvoreno priznala svoju odgovornost.

– Dobri Bože – rekao je Ronald. – Ovo je zasigurno djelo nečastivog. Ipak, u srcu znam da Elizabeth nije nikakva vještica. – Čovjeku je teško povjerovati da mu je žena sklopila

savez s nečastivim – rekao je Samuel. – Ali ovo je, zajedno sa svjedočenjem nekoliko zahvaćenih djevojčica koje su tvrdile da ih muči Elizabethin duh, nepobitni dokaz. Žao mi je, dragi prijatelju, ali Elizabeth je vještica.

– Očajan sam – rekao je Ronald.

Samuel i Cotton Mather pogledali su se s razumijevanjem. Samuel je pokazao prema stubama.

– Možda bismo se trebali vratiti u salon – rekao je velečasni Mather. – Vjerujem da bi nam svima dobro došao vrč piva. Nakon što su sjeli i osvježili se pićem, velečasni Mather je rekao: – Ovo su teška vremena za sve nas. Svi moramo sudjelovati. Sad kad znamo da je nečastivi izabrao Salem, moramo uz Božju pomoć potražiti i protjerati sluge nečastivog i njihove zaštitnike iz naše sredine, a u isto vrijeme zaštititi nedužne i pobožne koje nečastivi zasigurno prezire.

– Žao mi je – rekao je Ronald. – Ja vam ne mogu pomoći. Zbunjen sam i iscrpljen. Još uvijek ne mogu vjerovati da je Elizabeth vještica. Treba mi vremena. Zacijelo postoji neki način da se osigura odlaganje izvršenja smrtne kazne, makar i za samo mjesec dana.

– Samo guverner Phips može odobriti tako nešto – rekao je Samuel. – No molba bi bila uzaludna. Odobrio bi odlaganje izvršenja samo ako postoji valjani razlog.

U prostoriji je zavladao tišina. Gradski zvukovi dopirali su kroz otvoreni prozor.

– Možda bih mogao osigurati razlog za pomilovanje odjednom – rekao je velečasni Mather.

Na Ronaldovu se licu pojavio tračak nade. Samuel je djelovao zbunjeno.

– Vjerujem da bih guverneru mogao opravdati pomilovanje – rekao je velečasni Mather. – Međutim, postojao bi jedan uvjet: Elizabeth bi morala surađivati u potpunosti. Morala bi se odreći nečastivog i okrenuti mu leđa.

– Mogu osigurati njezinu suradnju – rekao je Ronald. – Što bi morala učiniti?

– Najprije mora priznati pred kongregacijom u vijećnici Salema – rekao je velečasni Mather. – U priznanju se mora odreći svojeg saveza s nečastivim. Zatim mora razotkriti identitet onih pripadnika zajednice koji su sklopili slične bezbožne ugovore. To bi nam pružilo golemu pomoć. Činjenica da muke zahvaćenih žena ne prestaju dokazuje da sluge nečastivog i dalje nesmetano djeluju u Salemu.

Ronald je skočio na noge. – Već danas poslijepodne navest ću je na pristanak – uzbuđeno je rekao. – Molim vas da se odmah obratite guverneru Phipsu.

– Pričekat ću na Elizabethin pristanak – rekao je velečasni Mather. – Ne bih želio uznemiravati Njegovu Ekscelenciju bez potvrde o prihvaćenim uvjetima.

– Dobit ćete njezinu riječ – rekao je Ronald. – Najkasnije ' sutra u'utro.

– Želim vam uspjeh – rekao je velečasni Mather.

Samuel je jedva uspijevao pratiti Ronalda dok su žurili je, natrag do Samuelove kočije ispred crkve Old North.

– Možeš uštedjeti gotovo sat vremena puta ako pođeš skelom na otok Noddle – rekao je Samuel dok su se vozili na drugi kraj grada po Ronaldova konja.

– U tom slučaju, poći ću skelom – rekao je Ronald.

Baš kako je Samuel rekao, Ronaldov put do Salema trajao je kraće od njegova puta u Boston. Kasno poslijepodne skrenuo je na zatvorski prilaz i privezao svoga konja ispred zatvora. Nemilosrdno je tjerao životinju. Konjske nozdrve bile su pune pjene. Ronald je bio jednako iscrpljen i prekriven prašinom. Čelo su mu ispresijecali tragovi znoja. Isto tako, bio je emocionalno izmožden, gladan i žedan. No nije obraćao pozornost na svoje vlastite potrebe. Tračak nade što mu ga je pružio Cotton Mather tjerao ga je naprijed.

Uletio je u tamničarev ured i razočarao se kad ga je našao prazna. Lupao je po hrastovim vratima što su vodila u ćelije. Uskoro su se vrata odškrinula, a gojazno lice Williama Dontona virnulo je prema njemu.

– Moram posjetiti svoju ženu – Ronald je bez daha rekao. – Sad je vrijeme jela – rekao je William. – Vratite se za jedan sat.

Ronald je nogom gurnuo vrata, a William je zateturio unatrag. Dio rijetke kaše što ju je nosio prolio se iz vjedra.

– Sad je moram posjetiti! – zarežao je Ronald.

– Suci će čuti o ovome – bunio se William. Ali je odložio svoje vjedro i poveo Ronalda do podrumskih vratiju. Nekoliko minuta kasnije Ronald je sjeo kraj Elizabeth.

Nježno joj je potresao rame. Zatreptala je i otvorila oči, a odmah potom upitala je za djecu.

– Još ih nisam vidio – rekao je Ronald. – No imam dobre vijesti. Posjetio sam Samuela Sewalla i velečasnog Cottona Mathera. Oni vjeruju da bismo mogli dobiti pomilovanje.

– Hvala Bogu – rekla je Elizabeth. Oči su joj zablistale u svjetlosti svijetle.

– Ali moraš priznati – rekao je Ronald. – I moraš imenovati ostale za koje znaš da su u savezu s nečastivim.

– Što moram priznati? – upitala je Elizabeth.

– Vradžbine – razdraženo je rekao Ronald. Iscrpljenost i napor načeli su tanku opnu kontrole što ju je navukao preko svojih osjećaja.

– Ne mogu priznati – rekla je Elizabeth, – Zašto ne? – oštro je upitao Ronald.

– Jer nisam nikakva vještica – rekla je Elizabeth.

Ronald je načas samo zurio u svoju ženu i stiskao šake u očajanju.

– Ne mogu se lažno optuživati – rekla je Elizabeth prekinuvši napetu tišinu. – Neću priznati da sam se bavila vraćanjem.

S obzirom na stanje iscrpljenosti i razdraženosti u kojem se nalazio, Ronald nije uspio obuzdati svoj bijes. Tresnuo je šakom o dlan. Približio je svoje lice na nekoliko centimetara od njezina. – Priznat ćeš! – izderao se. – Naređujem ti da priznaš!

– Dragi mužu – rekla je Elizabeth, nimalo se ne prestrašivši Ronaldova bijesa. – Jesu li ti rekli kakav su dokaz iskoristili protiv mene?

Ronald se uspravio i brzo s nelagodom pogledao Williama koji je slušao cijeli razgovor. Naredio je Williamu neka se udalji. Čovjek je otišao po svoje vjedro kako bi obišao zatvorenike u podrumu.

– Vidio sam dokaz – rekao je Ronald kad se William dovoljno udaljio. – Velečasni Mather čuva ga u svojoj kući.

– Zacijelo sam na neki način zgriješila prema Bogu – rekla je Elizabeth. – To bih mogla priznati kad bih znala o čemu je riječ. No nisam vještica i sigurno nisam mučila niti jednu od mladih žena koje su svjedočile protiv mene.

– Priznaj zasad samo da dobiješ pomilovanje – preklinjao ju je Ronald. – Želim ti spasiti život.

– Ne mogu spašavati svoj život ako ću tako izgubiti dušu rekla je Elizabeth. – Ako se lažno optužim, izvršit ću volju nečastivog. I sigurno ne poznajem niti jednu vješticu, a neću prokazati nedužne osobe kako bih spasila sebe.

– Moraš priznati – viknuo je Ronald. – Ako to ne učiniš, odreći ću te se.

– Postupit ćeš onako kako ti nalaže savjest – rekla je Elizabeth. – Neću priznati da sam vještica.

– Molim te – preklinjao ju je Ronald promijenivši taktiku. – Radi djece.

– Moramo imati povjerenja u Boga – rekla je Elizabeth.

– Napustio nas je – zastenjao je Ronald, a iz očiju su mu potekle suze i spustile se niz njegovo prašinom prekriveno lice.

Elizabeth je s naporom podigla okovanu ruku i položila je na njegovo rame. – Budi hrabar, dragi moj mužu. Bog ide nama nedokučivim putevima.

Ronald je posve izgubio kontrolu nad sobom te je skočio na noge i potrčao iz zatvora.

UTORAK, 19. SRPNJA 1692.

Ronald je nervozno prebacivao težinu s jedne na drugu nogu. Stajao je uza zatvorski prilaz nedaleko zatvora. Pod širokim obodom njegova šešira po čelu su mu izbile kapljice znoja. Bio je vruć, magličast, sparan dan, a pritisak je pojačavala neprirrodna tišina što se nadvila nad gradom, unatoč gomilama ljudi u iščekivanju. Čak su i galebovi utihnuli. Svi su čekali da se pojave kola.

Emotivna slabost zamaglila je Ronaldove misli paralizirane podjednakom količinom straha, tuge i panike. Nije mogao dokučiti čime su on ili Elizabeth izazvali ovu tragediju. Sudskim nalogom zabranili su mu ulazak u zatvor otkako je prethodnog dana zadnji put pokušao nagovoriti Elizabeth na suradnju. Međutim, nikakvo preklinjanje, nagovaranje ili prijetnje nisu uspjele pokolebati njezinu odlučnost. Nije htjela priznati.

Iz ograđenog dvorišta do Ronalda su doprli metalni zvukovi kotača okovanih željezom po kaldrmi od granita. Kola su se gotovo odmah pojavila. U njihovu stražnjem dijelu stajalo je pet žena, čvrsto stisnutih. Sve su još uvijek bile u lancima. Iza kola hodao je William Dounton široko se smiješeći u očekivanju izručenja svojih uzniča krvniku.

Gledatelji su odjednom počeli vikati i klicati što je stvorilo ugođaj karnevala. Kao da su svi naglo oživjeli, djeca su otpočela svoje uobičajene igre, a odrasli su se stali smijati i tapšati jedni druge po leđima. To je trebao biti blagdan i dan bančenja, poput većine dana u kojima se izvršavalo pogubljenje. Za Ronalda, kao i za obitelji i prijatelje drugih žrtava, bilo je posve suprotno.

Ronalda je velečasni Mather upozorio pa se nije iznenadio niti se u njemu probudila nada kad nije vidio Elizabeth u prvoj grupi. Svećenik mu je rekao da će Elizabeth biti pogubljena zadnja, nakon što se gomila zasiti krvi s prvih pet osuđenica. Razlog tome bio je umanjivanje potencijalnog djelovanja na masu, posebno na one koji su vidjeli ili čuli o dokazu što ju je teretio.

Kad su kola stigla do Ronalda i prošla ga, zagledao se u lica osuđenih žena. Sve su se činile slomljenima i malodušnima nakon što su se onako brutalno ophodili prema njima, kao i pred stvarnošću njihove neizbježne sudbine. Prepoznao je samo dvije žene: Rebeccu Nurse i Sarah Good. Obje su bile iz sela Salema. Druge su bile iz obližnjih naselja. Gledajući Rebeccu Nurse na putu do gubilišta i poznavajući njezinu pobožnost, Ronald se sjetio mračnog upozorenja velečasnog Mathera kako bi se cijela ova situacija mogla oteti kontroli.

Kad su kola stigla do Ulice Essex i skrenula na zapad, mnoštvo se natisnulo za njima. U gomili se isticao velečasni Cotton Mather jer je jedino on bio na konju.

Gotovo pola sata kasnije Ronald je ponovno čuo zveket metala po kaldrmi zatvorskog dvorišta. Uskoro su se pojavila druga kola. U njihovom stražnjem dijelu sjedila je Elizabeth spuštene glave. Zbog težine željeznih okova nije mogla stajati. Dok su kola drndala pokraj Ronalda, Elizabeth nije podigla pogled, niti ju je Ronald zazvao. Nijedan ni drugi nisu znali što bi rekli.

Ronald je iz daljine slijedio kola, a činilo mu se kao da živi u noćnoj mori. Mučili su ga snažno podvojeni osjećaji. Želio je pobjeći i sakriti se od svijeta, ali je istodobno želio biti uz Elizabeth do samoga kraja.

Zapadno od grada Salema, nakon što su prešla Town Bridge, kola su skrenula s glavne ceste i počela se penjati uz Gallows Hill. Cesta se uspinjala kroz guštaru bodljikava grmlja, a potom se proširila u negostoljubivo kamenito sljeme s ponekim hrastom i rogačem. Elizabethina kola zaustavila su se kraj praznih prvih kola.

Obrisavši znoj s čela, Ronald je koraknuo iza kola. Ispred sebe vidio je bučnu gomilu ljudi okupljenu oko jednog od većih hrastova. Cotton Mather nalazio se iza mnoštva, još uvijek na konju. Osuđenice su stajale uz hrastovo deblo. Krvnik s crnom kukuljicom, kojeg su doveli iz Bostona, prebacio je konopac preko jedne čvrste grane. Jedan je kraj konopca privezao za deblo, a na drugom je kraju napravio omču i stavio je oko vrata Sarah Good. Ona je u tom trenutku nesigurno stajala na ljestvama oslonjenim na stablo.

Ronald je vidio kako velečasni Noyes iz crkve grada Salema prilazi zatvorenici. U ruci je čvrsto držao Bibliju. – Priznaj, vještice! – viknuo je velečasni Noyer.

– Ako sam ja vještica, onda ste vi vrač! – doviknula mu je Sarah. Potom je proklela svećenika, ali Ronald nije mogao razabrati njezine riječi jer se gomila počela izrugivati, a potom je netko viknuo krvniku neka nastavi sa svojim poslom. Krvnik je poslušao i snažno gurnuo Sarah Good te se ona zaljuljala na kraju konopca.

Mnoštvo je klicalo i vikalo »Umri, vještice«, a Sarah Good se koprcala dok ju je konopac davio. Lice joj je postalo grimizno, a potom crno. Čim je njezino koprcanje prestalo, krvnik je nastavio s ostalima, jednom po jednom.

Sa svakom sljedećom žrtvom, klicanje gomile postajalo je sve slabije. Kad su posljednju ženu gurnuli s ljestvi i počeli skidati prve žrtve, mnoštvo je izgubilo zanimanje. Iako se nekoliko ljudi približilo plitkom, kamenitom, zajedničkom grobu kako bi pogledali tijela, većina se već zaputila natrag u grad gdje će nastaviti bančenje.

Tek su tada Elizabeth predali krvniku. Morao joj je pomoći doći do ljestava jer su joj lanci bili previše teški.

Ronald je jedva progutao slinu. Osjećao je slabost u nogama. Poželio je viknuti od bijesa. Želio je moliti za milost. No nije učinio ništa. Nije se mogao pomaknuti.

Velečasni Mather ga je opazio i dojahao do njega. – To je Božja volja – rekao je. Imao je muke dok nije smirio svoga konja koji je osjetio Ronaldovu patnju.

Ronald nije skidao pogleda s Elizabeth. Želio je jurnuti naprijed i ubiti krvnika.

– Morate se sjetiti što je Elizabeth, učinila i što je stvorila rekao je velečasni Mather. – Trebali biste zahvaliti Bogu što je smrt intervenirala i spasila naš grad. Sjetite se da ste vlastitim očima vidjeli dokaz.

Ronald je uspio kimnuti glavom dok je uzalud nastojao potisnuti suze. Vidio je dokaz. Očito je to bilo djelo nečastivog. – Ali zašto? – iznenada je viknuo Ronald. – Zašto Elizabeth?

U djeliću sekunde Elizabeth je podigla oči pa se njezin pogled susreo s Ronaldovim. Usne su joj se pomaknule kao da će nešto reći, ali ju je krvnik odlučno gurnuo. Za razliku od tehnike što ju je primijenio na ostalima, krvnik je ostavio labavi dio konopca oko Elizabethina vrata. Kad ju je gurnuo s ljestvi, njezino je tijelo padalo više od metra, a potom se uz trzaj naglo zaustavilo. Nije se koprcala poput ostalih, niti je njezino lice pocrnjelo.

Ronald je prekrio glavu rukama i zaplakao.

UTORAK, 12. SRPNJA 1994.

Kimberly Stewart pogledala je na sat dok je prolazila kroz križnu rampu te izašla iz podzemne željeznice na Harvard Squareu u Cambridgeu, Massachusetts. Bilo je nekoliko minuta do devetnaest sati. Zнала je da će stići na vrijeme ili samo nekoliko minuta zakasniti, ali je ipak žurila. Progurala se kroz mnoštvo oko novinskog kioska nasred trga te malo trčala i malo hodala kako bi prešla kratku udaljenost na Aveniji Massachusetts prije skretanja u Ulicu Holyoke.

Zastala je da dođe do daha ispred zgrade Hasty Pudding Cluba i pogledala pročelje građevine. O društvenom klubu Harvarda znala je samo toliko da dodjeljuje godišnju nagradu jednom glumcu i jednoj glumici. Zgrada je bila od cigle s bijelim ukrasima, poput većine zgrada Harvarda. Nikad nije bila unutra iako je u sklopu Puddinga postojao restoran pod nazivom Upstairs. Ovo je trebao biti njezin prvi posjet.

Kad joj se disanje gotovo normaliziralo, Kim je otvorila vrata i ušla. Našla se pred nekoliko povećih stubišta. Popela se.

Dok se borila sa svojom gustom, kao ugljen crnom kosom, koja nije htjela stajati onako kako je to željela Kim, sama je sebe uvjeravala da nema razloga za nervozu. Na kraju krajeva, Stanton Lewis bio je član obitelji. Nevolja je bila u tome što je još nikad nije nazvao u posljednji tren i rekao joj kako je »nužno potrebno« da dođe na večeru, te da je riječ o »vrlo važnom pitanju«.

Kim je odustala od borbe s kosom i, osjećajući se posve nespremnom, vratila se u restoran. Obratila se domaćici i rekla joj da se treba sastati s gospodinom i gospođom Stanton Lewis.

– Veći dio vašeg društva već je ovdje – rekla je domaćica. Dok ju je Kim slijedila kroz glavni dio restorana, u njoj je rasla tjeskoba. Nije joj se sviđala riječ »društvo«. Pitala se tko će još biti na večeri.

Domaćica je povelala Kim na ograđenu terasu punu gostiju. Stanton i njegova žena, Candice, sjedili su za stolom za četvero u kutu.

– Žao mi je što kasnim – rekla je Kim kad je stigla do stola. – Uopće ne kasniš – rekao je Stanton.

Skočio je na noge i objumio Kim u dugom i napadnom zagrljaju od kojeg se nagnula unatrag. Od zagrljaja joj je i lice postalo jarko crveno. Imala je nelagodan osjećaj da ih promatraju svi gosti na krcatoj terasi. Kad se uspjela osloboditi Stantonova medvjedeg zagrljaja, povukla se do svoje stolice što ju je domaćica pridržavala i pokušala se stopiti s njom.

Kim se u Stantonovoj blizini uvijek osjećala neugodno u središtu pozornosti. Iako su bili rođaci, Kim je držala da su društveno posve suprotni. Ona je sebe smatrala prilično sramežljivom, ponekad i nezgrapnom, a on je bio uzor samopouzdanja: velegradska i agresivno sigurna sofisticirana osoba. Bio je građen poput skijaša, visok i uspravan, zasjenjujući sve ljude oko sebe. Čak se i kraj njegove žene, Candice, usprkos njezinu čednu osmijehu, Kim osjećala društveno neprikladnom.

Kim se odlučila na hitri pogled oko sebe, a dok se okretala, nehotice je lupila u domaćicu koja je pokušavala namjestiti Kimin ubrus. Obje su se uglas ispričale.

– Opusti se, sestrično – rekao je Stanton kad se domaćica udaljila. Pružio je ruku preko stola i natio Kim čašu bijelog vina. – Kao i obično, napeta si poput žice na gitari.

– Ako mi netko govori da se opustim, postajem još nervoznija – rekla je Kim. Otpila je gutljaj vina.

– Ti si doista čudna – zadirkivao ju je Stanton. – Nikako ne mogu shvatiti zašto si tako vraški smetena, pogotovo dok sjediš u krugu obitelji u prostoriji punoj ljudi koje više nikad nećeš vidjeti. Smiri te svoje živce.

– Moji me živci uopće ne slušaju – našalila se Kim. Uprkos svojoj nesigurnosti, počela se smirivati. – Sto se tiče tvoje nesposobnosti da shvatiš moju nelagodu, to je sasvim razumljivo. Ti si tako samouvjeren da jednostavno ne možeš zamisliti kako je ljudima koji to nisu.

– Zašto mi ne pružiš priliku da shvatim? – rekao je Stanton. – Zahtijevam da mi objasniš zašto ti je tako neugodno upravo u ovom trenutku. Moj Bože, ženo, ruka ti se trese.

Kim je spustila čašu i sakrila ruke u krilo. – Sad sam nervozna uglavnom zato što sam se morala spremati na brzinu – rekla je. – Nakon tvoga poziva jedva sam imala vremena za tuširanje, da i ne spominjem potragu za prikladnom odjećom. I ako baš moraš znati, izluđuju me moje šiške. – Kim je naslijepo pokušala namjestiti kosu na čelu.

– Mislim da je tvoja haljina prekrasna – rekla je Candice. – U to nema sumnje – složio se Stanton. – Kimberly, izgledaš fantastično.

Kim se nasmijala. – Dovoljno sam pametna da znam kako su izazvani komplimenti neminovno lažni.

– Besmislica – rekao je Stanton. – Ironija ovog razgovora leži u činjenici da si ti seksipilna, lijepa žena, iako se uvijek ponašaš kao da o tome nemaš pojma, što te, pretpostavljam, čini još simpatičnijom. Koliko ti je godina, dvadeset pet?

– Dvadeset sedam – rekla je Kim, Kušala je još malo vina. – Dvadeset sedam, a svake si godine sve ljepša – rekao je Stanton. Vragoljasto se nasmiješio. – Imaš jagodične kosti za koje bi druge žene umrle, kožu poput stražnjice dojenčeta i tijelo balerine, da i ne spominjem tvoje smaragdno zelene oči kojima bi mogla opčiniti grčki kip,

– Činjenice su ponešto drugačije – rekla je Kim. – Kosti mojega lica nisu ništa posebno, iako su u redu. Moja koža jedva može potamnjeti, a »tijelo balerine« lijep je način da se kaže kako nisam obdarena oblinama.

– Nisi poštena prema sebi – rekla je Candice.

– Mislim da bismo trebali promijeniti temu – rekla je Kim. – Ovakav me razgovor neće navesti na opuštanje. Zapravo, samo osjećam još veću nelagodu.

– Ispričavam se što sam ti tako iskreno dijelio komplimente – rekao je Stanton i ponovno se nestašno nasmiješio. – O čemu bi radije razgovarala?

– Kako bi bilo da mi objasniš zašto je moja nazočnost na ovoj večeri tako važna? – rekla je Kim.

– Potrebna mi je tvoja pomoć. – Stanton se nagnuo prema njoj.

– Moja? – začudila se Kim. Morala se nasmijati. – Veliki financijer treba moju pomoć? Je li ovo neka šala?

– Upravo suprotno – rekao je Stanton. – Za nekoliko ću mjeseci ponuditi na prodaju prve dionice jedne od mojih biotehničkih kompanija pod nazivom Genetrix.

– Nisam zainteresirana za investicije – rekla je Kim. – Pozvao si pogrešnog rođaka.

Sad se Stanton nasmijao. – Ne tražim novac – rekao je.

– Ne, riječ je o nečemu posve drukčijem. Slučajno sam danas razgovarao s tetom Joyce.

– O, ne! – nervozno ga je prekinula Kim. – Što je ovoga puta rekla moja majka?

– Slučajno je spomenula da si nedavno prekinula sa svojim momkom – rekao je Stanton.

Kim je problijedjela. Naglo se vratila nelagoda što ju je osjećala po dolasku u restoran. – Željela bih da moja majka ne – otvara svoja velika usta – raždraženo je rekla.

– Joyce nije otkrila nikakve krvave pojedinosti – rekao je Stanton.

– To nije važno – rekla je Kim. – Iznosila je osobne podatke o Brianu i meni otkako smo postali tinejdžeri.

– Samo je rekla da Kinnard nije pravi čovjek za tebe – rekao je Stanton. – S čime se ja slučajno slažem ako se tip uvijek skiće s prijateljima po skijalištima i odlazi na ribičke izlete.

– Meni to zvuči poput pojedinosti – zastenjala je Kim.

– Osim toga, pretjerala je. Ribolov je nešto novo. Skijanje je jednom godišnje.

– Iskreno rečeno, nisam je pravo ni slušao – rekao je Stanton. – Barem dok me nije upitala mogu li pronaći nekoga tko bi ti više odgovarao.

– Dobri Bože! – rekla je Kim, a razdraženost je u njoj rasla. – Ne mogu povjerovati. Dosta te zamolila da mi nekoga namjestiš?

– Nisam baš dobar u tome – rekao je Stanton. Samozadovoljni smiješak razlio se njegovim licem. – Ali mi je iznenada pala na pamet sjajna ideja. Čim sam spustio slušalicu nakon razgovora s Joyce, znao sam s kim ću te upoznati.

– Nemoj mi reći da si me zbog toga večeras dovukao ovamo – uspaničeno je rekla Kim. Osjetila je kako joj se ubrzavaju otkucaji bila. – Sigurno ne bih došla da sam imala pojma.

– Smiri se – rekao je Stanton. – Nemoj se tako uzrujavati. Sve će dobro ispasti. Vjeruj mi.

– Prerano je – rekla je Kim.

– Nikad nije prerano – rekao je Stanton. – Moj je slogan: Danas je jučerašnji sutra.

– Stantone, nemoguć si – rekla je Kim. – Nisam spremna za stvaranje novih veza. Osim toga, nisam se dotjerala.

– Već sam ti rekao da sjajno izgledaš – rekao je Stanton. – Vjeruj mi, Edward Armstrong bit će trenutno očaran tobom. Jedan pogled u te smaragdne oči i njegove će se noge pretvoriti u gumu.

– Ovo je smiješno – žalila se Kim.

– Jedno moram odmah priznati, a to je da imam skriveni motiv – rekao je Stanton. – Pokušavao sam zainteresirati Edwarda za jednu od svojih biotehničkih kompanija još otkako sam postao pustolovni kapitalist. Budući da ću Genetrix uskoro ponuditi u javnosti, sad je najbolji trenutak. Zaključio sam da ću ga zadužiti ako ga upoznam s tobom. Možda ću ga u tom slučaju uspjeti natjerati da prihvati položaj u znanstveno savjetodavnom tijelu Genetrix. Ako uspijem dobiti njegovo ime na prospektu, vrijedit će dobrih četiri ili pet milijuna pri početnoj ponudi. Usput ga mogu pretvoriti u milijunera.

Kim na trenutak ništa nije rekla, već se usredotočila na svoje vino. Povrh nelagode, osjetila se iskorištenom i posramljenom, ali nije rekla kako se osjeća. Oduvijek joj je bilo teško izraziti svoje osjećaje u konfrontacijama. Stanton ju je šokirao, kao i uvijek, jer je tako manipulirao ljudima u svrhu vlastitog probitka, a istodobno to uopće nije krio.

– Možda Edward Armstrong ne želi postati milijuner – na koncu je rekla Kim.

– Gluposti – rekao je Stanton. – Svatko želi biti milijuner. – Znam da je tebi to teško shvatiti – rekla je Kim. – Ali ne dijele baš svi tvoje mišljenje.

– Edward je ugodan gospodin – rekla je Candice.

– To me nekako podsjeća kad se za ženu koju netko tek treba upoznati kaže da je ugodna osoba.

Stanton se nasmijao. – Znaš, sestrično, možda ti doista treba psihoterapija, ali ipak imaš smisla za šalu.

– Htjela sam reći – rekla je Candice. – Edward je uvidavna osoba. A ja mislim da je to važno. U početku sam bila protiv Stantonove ideje, ali tada sam pomislila kako bi bilo lije-

po da ostvariš vezu s nekim pristojnim. Na koncu, tvoja je veza s Kinnardom bila prilično burna. Držim da zaslužuješ nešto bolje.

Kim je zapanjeno gledala Candice. Očito nije ništa znala o Kinnardu, ali joj Kim nije proturječila. Umjesto toga, Kim je rekla: – Za probleme između Kinnarda i mene nije kriv samo on nego i ja.

Kim je pogledavala prema vratima. Bilo joj je mahnito tuklo. Poželjela je da može jednostavno ustati i otići. No nije mogla. To ne bi bilo u skladu s njezinom naravi, iako je u tom trenutku iskreno poželjela da jest.

– Edward je puno više nego samo uviđavan – rekao je Stanton. – On je genij.

– Oh, to je doista sjajno! – sarkastično je rekla Kim. – Ne samo što će me gospodin Armstrong smatrati neprivlačnom, još ću mu biti i dosadna. Nisam baš blistava u razgovorima s genijima.

– Vjeruj mi – rekao je Stanton. – Vas dvoje ćete naći zajednički jezik. Imate puno sličnosti. Edward je liječnik. Zajedno smo studirali na Harvardu. Kao studenti često smo zajedno radili na eksperimentima i u laboratoriju, ali je na trećoj godini prešao na biokemiju i tu doktorirao.

– Radi li kao liječnik? – upitala je Kim.

– Ne, bavi se znanstvenim istraživanjem – rekao je Stanton. – Specijalizirao se za kemiju mozga, što je trenutačno vrlo plodno područje. Sad je Edward zvijezda u usponu na tom polju; slavni znanstvenik kojeg je Harvard uspio preoteti Stanfordu. Mi o vuku... Evo ga, stiže.

Kim se naglo okrenula i ugledala visoka, plećata muškarca, koji je usprkos svojoj građi djelovao nekako dječjački, kako se približava njihovu stolu. Kad je čula da je bio Stantonov kolega s fakulteta, Kim je zaključila da mora imati četrdesetak godina, ali je izgledao puno mlađe, ravne plave kose i široka, preplanula lica bez bora. Nije bilo bljedila što ga je Kim uvijek dovodila u vezu sa znanstvenicima. Bio je malo pogrbljen, kao da se bojavao da će udariti glavom o gredu na stropu.

Stanton je odmah skočio na noge i objumio Edwarda medvjedim zagrljajem s jednakim oduševljenjem što ga je pokazao za Kim. Čak je nekoliko puta udario Edwarda po ramenu, što su neki muškarci redovito činili.

Kim se na trenutak sažalila nad Edwardom. Bilo je očito da je i njemu nelagodno zbog ovako bućna Stantonova pozdrava. Stanton ih je na brzinu upoznao, a Edward se rukovao s

Candice i Kim prije nego je sjeo. Kim je primijetila da mu je koža vlažna i stisak nesiguran, baš kao i njezin. Također je opazila da je neznatno mucao, a imao je i nervoznu naviku odmicanja kose s čela.

Strašno mi je žao što kasnim – rekao je Edward, Imao je malih teškoća s izgovaranjem slova t.

– Dvije srodne duše – rekao je Stanton. – Moja prekrasna, darovita, seksepilna sestrična rekla je isto to kad je stigla prije pet sekundi.

Kim je osjetila kako joj se lice oblilo rumenilom. Bit će to duga večer. Stanton si nije mogao pomoći.

– Opusti se, Ed – nastavio je Stanton dok mu je točio vino u čašu. – Nisi zakasnio. Rekao sam oko sedam. Stigao si točno na vrijeme.

– Samo sam mislio na to da ste svi već ovdje i čekate na mene – rekao je Edward. Zbunjeno se osmjehnuo i podigao čašu kao da nazdravlja.

– Dobra ideja – rekao je Stanton i preuzeo inicijativu pograbivši svoju čašu. – Dopustite mi da nazdravim. Najprije bih želio nazdraviti svojoj dragoj sestrični, Kimberly Stewart. Ona je daleko najbolja medicinska sestra intenzivne njege u bolnici. – Stanton je tada pog-

ledao ravno u Edwarda dok su svi držali čaše u iščekivanju. – Ako ti treba pokrpati kanale prostate, moli se da je Kimberly na dužnosti. Legendarna je kad je riječ o kateteru!

– Stantone, molim te! – bunila se Kim.

– Dobro, dobro – rekao je Stanton ispruživši lijevu ruku kao da želi utišati publiku. – Dopustite da se vratim svojoj zdravici za Kimberly Stewart. Zanimljivo bih svoju dužnost kad ne bih spomenuo da njezino nepatvoreno rodoslovlje seže gotovo do Mayflowera. To je po očevoj strani, naravno. Po majčinoj strani njezini se korijeni mogu pratiti samo do revolucionarnog rata, što je, mogao bih dodati, moja, manje vrijedna, strana obitelji.

– Stantone, ovo doista nije potrebno – rekla je Kim. Već se osjećala postideenom.

– No ima toga još – rekao je Stanton s užitkom iskusnog govornika na društvenim večerama. – Prvi Kimberlyn rođak diplomirao je na dobrom starom Harvardu 1671. godine. Riječ je o sir Ronaldu Stewartu, utemeljitelju kompanije Maritime, Ltd., kao i današnje dinastije Stewart. A možda je najzanimljivije od svega što je Kimberlyna prabaka u osam koljena obješena kao vještica u Salemu. Dakle, ako to nije izvorna Amerikanka, ne znam što jest.

– Stantone, znaš biti tako neugodan – rekla je Kim jer je njezina ljutnja načas prevladala nelagodu. – To nisu podaci namijenjeni javnosti.

– A zašto, dovraga, ne? – upitao je Stanton nasmijavši se. Opet je pogledao Edwarda i rekao: – Stewarti imaju nekakav smiješan osjećaj da tako davna prošlost može baciti sjenu na obiteljsko ime.

– Bez obzira držiš li ti to smiješnim ili ne, ljudi imaju pravo na vlastite osjećaje – vatreno je rekla Kim. – Osim toga, moja je majka najviše zabrinuta po tom pitanju, a ona je tvoja teta i nekoć je bila Lewis. Otac mi taj slučaj nikad niti jednom riječju nije spomenuo.

– Nije važno – rekao je Stanton i odmahnuo rukom. – Meni se priča čini fascinantnom. Volio bih da sam ja te sreće; to je kao da se neki tvoj predak nalazio na Mayfloweru, ili na brodu kad je Washington prešao Delaware.

– Mislim da bismo trebali promijeniti temu – rekla je Kim. – Slažem se – ravnodušno je rekao Stanton. Jedino je on još uvijek držao uzdignutu čašu vina. Bila je to duga zdravica. – To nas dovodi do Edwarda Armstronga. Dižem čašu za najuzbudljivijeg, najproduktivnijeg, najkreativnijeg i najinteligentnijeg neurokemičara na svijetu, ne, u svemiru! Za čovjeka koji je došao s ulica Brooklyna, sam se školovao, a sad je na vrhuncu svoje izabrane karijere. Za čovjeka koji bi već trebao rezervirati kartu za let do Stockholma kako bi pošao po Nobelovu nagradu, do koje ima još samo korak zahvaljujući svom radu na neurotransmiterima, pamćenju i kvantnoj mehanici.

Stanton je podigao svoju čašu, a svi su slijedili njegov primjer, Kuenuli su se i popili, Dok je Kim odlagala svoju čašu na stol, krišom je pogledala Edwarda. Bilo je očito da se on osjeća jednako nelagodno i zbunjeno kao i ona,

Stanton je spustio svoju praznu čašu na stol i odmah je iznova napunio. Pogledao je ostale čaše, a potom vratio bocu u kablíč s ledom, – Sad kad ste se vas dvoje upozna i – rekao je – očekujem da ćete se zaljubiti, vjenčati i imati gomilu slatke dječice. Za svoje zasluge što sam vas spojio tražim samo Edwardov pristanak da postane članom znanstveno savjetodavnog tijela Genetrixia.

Stanton se srdačno nasmijao, iako mu se u smijehu nitko nije pridružio. Smirio se i rekao: – Dobro, gdje je, dovraga, konobar? Počnimo jesti.

***

Grupa je zastala ispred restorana.

– Mogli bismo prošetati do iza ugla i poći na sladoled u Herrell's – predložio je Stanton.

– Više ništa ne bih mogla pojesti – rekla je Kim. – Ni ja – rekao je Edward.

– Ja nikad ne jedem desert – rekla je Candice.

– U tom slučaju, tko želi da ga prebacimo kući? – upitao je Stanton. – Automobil mi je ovdje, u garaži Holyoke centra.

– Ja sam sasvim zadovoljna javnim prijevozom – rekla je Kim.

– Moj se stan nalazi u blizini – rekao je Edward.

– Tada vas ostavljam same – rekao je Stanton. Nakon što je Edwardu obećao da će mu se javiti, Stanton je uhvatio Candice za ruku i poveo je prema garaži.

– Mogu li te otpratiti do podzemne željeznice? – upitao je Edward.

– Bilo bi mi drago – rekla je Kim.

Krenuli su jedno uz drugo, a Kim je osjećala da Edward želi nešto reći. Progovorio je trenutak prije no što su stigli do ugla. – Večer je tako ugodna – rekao je malo se pomučivši s glasom d. Opet je počeo lagano mucati. – Što misliš o kratkoj šetnji po Harvard Squareu prije nego pođeš kući?

– To bi bilo sjajno – rekla je Kim. – Vrlo rado.

Rukom pod ruku pošli su prema kompliciranom raskrižju Avenije Massachusetts, JFK prilaza što je bio u sklopu Ulice jedva moglo smatrati trgom jer to je zapravo bio niz zaobljenih pročelja i otvorenih prostora neobična oblika. Za ljetnih večeri područje spontano postaje srednjovjekovni ulični cirkus žonglera, glazbenika, recitatora, mađioničara i akrobata.

Bila je topla, ugodna ljetna večer, a nekoliko je ptica cvrkutalo visoko na mračnom nebu. Vidjela se čak i poneka zvijezda, usprkos sjaju gradske rasvjete. Kim i Edward prošetali su cijelim trgom, a povremeno bi nakratko zastali na rubu publike okupljene oko svakog pojedinog izvođača. Iako su oboje imali zle slutnje glede večeri, na kraju su se ipak dobro proveli.

– Drago mi je što sam večeras izašla – rekla je Kim. – I meni – rekao je Edward.

Na koncu su sjeli na niski betonski zid. S njihove lijeve strane jedna je žena pjevala tugaljivu baladu. Desno se nalazila grupa energičnih peruanskih Indijanaca koji su svirali na autohtonim frulama.

– Stanton je doista neponovljiv – rekla je Kim.

– Nisam znao zbog koga bi mi trebalo biti više neugodno rekao je Edward. – Zbog tebe ili mene, s obzirom na sve što je blebetao.

Kim se nasmijala. Ona se jednako neugodno osjećala dok je Stanton nazdravljao Edwardu kao i kad je nazdravljao njoj.

– Ono što me kod Stantonona najviše čudi je njegova sposobnost da bude tako šarmantan dok istodobno manipulira ljudima – rekla je Kim.

– Neobično je što mu sve polazi za rukom – složio se Edward. – Ja to ne bih mogao ni da živim milijun godina. Zapravo, uvijek sam se osjećao poput njegove sjene. Zavidio sam mu i želio biti barem upola toliko siguran u sebe. Oduvijek sam se nelagodno osjećao u društvu, čak su me pomalo držali čudakom.

– Posve jednako mojim osjećajima – priznala je Kim. – Uvijek sam željela biti samouvjerenija u društvu. No to mi nikad nije uspijevalo. Sramežljiva sam od najranijeg djetinjstva. Kad sam u društvu, nikad se ne mogu sjetiti primjedbe što bi odgovarala trenutku. Pet minuta kasnije prave mi riječi padnu na pamet, ali tada je obično prekasno.

– Dvije srodne duše, baš kako nas je Stanton opisao – rekao je Edward. – Problem je u tome što je on svjestan naših slabosti pa zna kako će nas dovesti u neugodnu situaciju. Najradije bih se sakrio pod stol svaki put kad počne lupetati o Nobelovoj nagradi.

– Ispričavam se u ime svoje obitelji – rekla je Kim. – Ipak nije zloban.

– U kakvoj ste rodbinskoj vezi? – upitao je Edward.

– Bratići smo u prvom koljenu – rekla je Kim. – Moja je majka sestra Stantonova oca.

– I ja bih se trebao ispričati – rekao je Edward. – Ne bih smio loše govoriti o Stantonu. Bili smo kolege na medicinskom fakultetu. Ja sam njemu pomagao u laboratoriju, a on meni na zabavama. Dobro smo se slagali. Otad smo prijatelji.

– Kako to da se nisi udružio s njim u jednom od njegovih poduzetničkih pothvata? – upitala je Kim.

– To me jednostavno nikad nije zanimalo – rekao je Edward. – Volim akademiju gdje je znanje samo sebi svrhom. To ne znači da se protivim primijenjenoj znanosti. Samo što me ne može toliko zaokupiti. U nekim su pitanjima znanost i industrija u suprotnosti jedno s drugim, pogotovo s obzirom na industrijsku strogu tajnovitost. Slobodno komuniciranje od životne je važnosti za znanost; tajnovitost je njezina propast.

– Stanton kaže da te može učiniti milijunerom – rekla je Kim.

Edward se nasmijao. – A kako bi to promijenilo moj život? Već radim ono što želim raditi: istražujem i poučavam. Milijun dolara bi mi samo zakompliciralo život i stvorilo zbrku. Zadovoljan sam s ovim što imam.

– Pokušala sam tako nešto nagovijestiti Stantonu – rekla je Kim. – Ali me nije htio slušati. Tako je tvrdoglav.

– No ipak šarmantan i zabavan – rekao je Edward. – Svakako je pretjerivao o meni tijekom one beskrajne zdravice. Ali što je s tobom? Može li se podrijetlo tvoje obitelji doista pratiti do sedamnaestog stoljeća?

– Tu je govorio istinu – rekla je Kim.

– To je vrlo zanimljivo – rekao je Edward. – Impresivno je, također. Ja bih bio sretan da mogu pratiti korijene svoje obitelji unatrag dvije generacije, a i to bi vjerojatno donijelo neugodne spoznaje.

– Još je impresivnije sam se školovati i postati iznimno uspješan u zanimljivoj karijeri – rekla je Kim. – To je isključivo tvoja zasluga. Ja sam tek rođena kao Stewart. Nisam uložila nikakav trud sa svoje strane.

– Što je s pričom o salemskim vješticama? – upitao je Edward. – Je li i to istina?

– Jest – priznala je Kim. – Ali ne volim o tome razgovarati. – Strašno mi je žao – rekao je Edward. Ponovno je počeo mucati. – Molim te, oprosti mi. Ne razumijem zašto je tako, ali nisam smio načeti tu temu.

Kim je odmahнула glavom. – Sad je meni žao što je tebi neugodno – rekla je Kim. – Zacijelo je moje reagiranje na salemske vještice glupo i, iskreno rečeno, uopće ne znam zašto se tako osjećam. Vjerojatno zbog majke. Utivila mi je u glavu da o tome ne smijem pričati. Znam da to drži obiteljskom sramotom.

– Ali to se dogodilo prije više od tristo godina – rekao je Edward.

– Imaš pravo – rekla je Kim slegnuvši ramenima. – Nema baš puno smisla.

– Je li ti poznato štogod o tom događaju? – upitao je Edward.

– Znarn ono osnovno, pretpostavljam – rekla je Kim. – Kao i svi ostali u Americi.

– Znam da je to neobično, ali meni je poznato više nego ostalima – rekao je Edward. – Sveučilišna naklada Harvarda izdala je knjigu o toj temi što su je napisala dva darovita povjesničara. Zove se Opsjednuđi Salem. Jedan od mojih studenata inzistirao je da je pročitam jer je dobila nekakvu nagradu. I tako sam je pročitao, a cijela me je stvar zaintrigirala. Zašto ti je ne bih posudio?

– To bi bilo lijepo – rekla je Kim, samo iz pristojnosti.

– Ozbiljno govorim – rekao je Edward. – Svidjet će ti se, a možda će promijeniti tvoj stav prema događaju. Društveni, politički i vjerski aspekti doista fasciniraju. Saznao sam

puno više no što sam očekivao. Na primjer, jesi li znala da su nekoliko godina nakon suđenja neki porotnici, pa čak i neki suci, javno priznali svoju zabludu i molili oprostjenje jer su shvatili da su pogubljeni nedužni ljudi?

– Doista – rekla je Kim i dalje nastojeći biti ljubazna.

– Međutim, mene nije toliko pogodila činjenica da su nedužni ljudi obješeni – nastavio je Edward. – Znaš kako te jedna knjiga potakne da pročitaš drugu. Dakle, pročitao sam još jednu knjigu pod naslovom *Otrovi prošlosti* u kojoj sam našao vrlo zanimljivu teoriju, pogotovo za neuroznanstvenika poput mene. Ondje piše da su barem neke od mladih žena koje su dobivale neobične »napadaje« i koje su optužile ljude za vraćanje zapravo bile otrovane. Pisac drži da je za to odgovorna ražena snijet od vrste zvane *Claviceps purpurea*. *Claviceps* su gljivice koje obično rastu na žitaricama, pogotovo na raži.

Unatoč Kiminoj uvjetovanoj nezainteresiranosti za temu, Edward je pobudio njezino zanimanje. – *Otrovane raženom snijeti?* – upitala je. – Što bi to izazvalo?

– Ooo, jao! – Edward je zakolutao očima. – Sjećaš li se one pjesme Beatlesa, *Lucy in the Sky with Diamonds*? Pa, dogodilo bi se tako nešto jer ražena snijet sadrži kiselinu koja je glavni sastojak LSD-a.

– Želiš reći da bi imale halucinacije i priviđenja? – upitala je Kim.

– Tako nešto – rekao je Edward. – Ergotizam može izazvati gangrenu, koja može djelovati brzo i fatalno, ili može stvoriti grčeve i halucinacije. U Salemu je zacijelo bila riječ o ovoj potonjoj reakciji, s naglaskom na halucinogenosti.

– Kako zanimljiva teorija – rekla je Kim. – Možda bi čak mogla zanimati moju majku. Možda bi promijenila mišljenje o našoj pretkinji kad bi znala za takvo objašnjenje. U takvim bi okolnostima bilo teško svaljivati krivnju na pojedinca.

– To sam i ja pomislio – rekao je Edward. – No to ipak ne može biti cijela priča. Ražena snijet možda je bila iskra koja je zapalila vatru, ali tada se vatra sama po sebi pretvorila u golemi požar. Prema onome što sam pročitao, zaključio sam da su ljudi iskoristili situaciju za ekonomski i društveni probitak, iako to možda nisu činili svjesno.

– Doista si razbudio moju znatiželju – rekla je Kim. – Sad mi je neugodno što se nikad nisam potrudila pročitati nešto o salemskim suđenjima vješticama, osim onoga što smo učili u srednjoj školi. Posebno bih se trebala stidjeti jer je imovina moje pogubljene pretkinje još uvijek u vlasništvu obitelji. Zapravo, zahvaljujući manjoj nesuglasici između mojega oca i pokojnog djeda, moj brat i ja naslijedili smo je baš ove godine.

– Dobri Bože! – rekao je Edward. – Zar mi želiš reći da je tvoja obitelj zadržala tu zemlju tristo godina?

– Pa, ne baš cijeli komad zemlje – rekla je Kim. – Nekad je taj prostor obuhvaćao zemljišta na kojima se danas nalaze Beverly, Danvers, Peabody, pa čak i Salem. Čak je i zemljište u Salemu tek dio onoga što je nekad bilo. Ipak, to je još uvijek poveliko imanje. Nisam sigurna koliko ima jutara, ali znam da je prilično.

– To je doista neobično – rekao je Edward. – Ja sam naslijedio samo zubalo mojega oca i nešto njegovog zidarskog oruđa. Ushićuje me pomisao da ti možeš hodati zemljištem po kojem su se kretali tvoji predci iz sedamnaestog stoljeća. Mislio sam da su takva iskustva rezervirana za europske kraljevske obitelji.

– Mogu učiniti i više nego samo prošetati imanjem – rekla je Kim. – Mogu čak ući u kuću. Stara je kuća još uvijek ondje. – Sad me zadirkuješ – rekao je Edward. – Nisam tako lakovjeran.

– Ne šalim se – rekla je Kim. – Nije to tako neobično. Na području Salema ima puno kuća iz sedamnaestog stoljeća, uključujući neke koje su pripadale drugim pogubljenim vješticama, kao što je Rebecca Nurse,

– Nisam imao pojma o tome – rekao je Edward.

– Morao bi jednom obići područje Salema – rekla je Kim. – U kakvu je stanju kuća? – upitao je Edward.

– Zacijelo u prilično dobrom – rekla je Kim. – Već godinama nisam bila ondje, još od djetinjstva. No dobro izgleda s obzirom na to da je izgrađena 1670. Kupio ju je Ronald Stewart. Njegova je žena Elizabeth pogubljena.

– Sjećam se da je Stanton u zdravici spomenuo Ronaldovo ime – rekao je Edward. – On je prvi muškarac iz dinastije Stewart koji je diplomirao na Harvardu.

– To mi nije bilo poznato – rekla je Kim. – Što ćete ti i tvoj brat učiniti s imanjem?

– Zasad ništa – rekla je Kim. – Barem ne dok se Brian ne vrati iz Engleske gdje trenutno upravlja obiteljskim brodarskim poslovima. Trebao bi se vratiti kući za otprilike godinu dana pa ćemo tada odlučiti. Nažalost, imanje je skupo i beskorisno s obzirom na poreze i održavanje.

– Je li tvoj djed živio u staroj kući? – upitao je Edward.

– O, ne, zaboga – rekla je Kim. – U staroj kući već godinama nitko nije živio. Ronald Stewart kupio je golemi komad zemlje što je graničio s prvobitnim imanjem i sagradio veću kuću, a staru je kuću zadržao za zakupnike ili služinčad. Tijekom godina veća je kuća nekoliko puta srušena i ponovno izgrađena. Posljednji se put to dogodilo početkom ovoga stoljeća. U toj je kući živio moj djed. To je stara golema građevina puna propuha.

– Kladim se da stara kuća ima povijesnu vrijednost – rekao je Edward.

– Institut Peabody-Essex iz Salema i Društvo za očuvanje starina New Englanda iz Bostona pokazali su zanimanje za kupnju – rekla je Kim. – No moja se majka tome protivi. Mislim da se boji kako će to iznova dovesti na svjetlo dana situaciju s vješticama.

– Šteta – rekao je Edward. Još je jednom stao zamuckivati. Kim ga je pogledala. Počeo se vrpeljiti dok se pretvarao da promatra Peruance.

– Zar nešto nije u redu? – upitala je Kim. Osjetila je njegovu nelagodu.

– Ne – previše je naglo rekao Edward. Načas je razmišljao, a potom rekao: – Ispričavam se i znam da to ne bih smio tražiti, a ti samo reci ne ako ti to smeta. Mislim, razumio bih.

– O čemu je riječ? – upitala je Kim. Malo se zabrinula.

– Samo o tome da sam pročitao one knjige o kojima sam ti govorio – rekao je Edward. – Želim reći da bih doista volio vidjeti tu staru kuću. Znam da je drsko s moje strane što uopće pitam.

– Rado ću ti je pokazati – s olakšanjem je rekla Kim. – Ovaj tjedan imam slobodnu subotu. Možemo se tada odvesti onamo ako ti odgovara. Ključeve ću uzeti kod odvjetnika.

– Neće li to za tebe predstavljati gnjavažu? – upitao je Edward.

– Ni najmanje – rekla je Kim.

– Subota mi savršeno odgovara – rekao je Edward. – U zamjenu za to, možda bi željela izaći na večeru u petak uvečer? Kim se nasmiješila. – Može. No mislim da bih sad trebala poći kući. Jutarnja smjena u bolnici počinje jako rano.

Ustali su s betonskog zida i polako se zaputili prema ulazu u podzemnu željeznicu.

– Gdje živiš? – upitao je Edward. – Na Beacon Hillu – rekla je Kim.

– Čuo sam da je to krasan predio – rekao je Edward.

– Blizu je bolnice – rekla je Kim. – Imam lijep stan. Nažalost, moram iseliti do rujna jer se moja sustanarka udaje, a ona je unajmila stan.

– Ja imam sličan problem – rekao je Edward. – Stanujem u ugodnom stanu na drugom katu privatne kuće, ali vlasnici očekuju dijete pa će im trebati taj prostor. Dakle, i ja moram iseliti do prvog rujna.

– Žao mi je što to čujem – rekla je Kim,

– Nije tako strašno – rekao je Edward. – Već se godinama namjeravam preseliti, ali stalno odgađam.

– Gdje je taj stan? ~ upitala je Kim,
– Blizu – rekao je Edward. – Mogu poći pješice. – Potom je s oklijevanjem dodao: – Bi li htjela doći i pogledati?

– Možda neke druge večeri – rekla je Kim. – Kao što sam rekla, jutro će za mene prebrzo svanuti.

Stigli su do ulaza u podzemnu željeznicu. Kim se okrenula i pogledala u Edwardove blijedoplave oči. Svidjelo joj se ono što je u njima vidjela. Nazirala se osjećajnost.

– Želim ti čestitati što si pitao za obilazak stare kuće – rekla je Kim. – Znam da ti to nije bilo lako, a znam zato što bi i meni bilo jednako teško. Zapravo, ja se vjerojatno uopće ne bih na to odvažila.

Edward je porumenio. Zatim se tiho nasmijao. – Sigurno nisam nikakav Stanton Lewis – rekao je. – Istina je posve suprotna.

– Mislim da smo u tom području pomalo slični – rekla je Kim. – Također držim da se puno bolje snalaziš u društvu no što sam sebi priznaješ.

– Ti si za to zaslužna – rekao je Edward. – Uz tebe se osjećam opuštenu, a budući da smo se tek upoznali, to puno govori.

– Isto vrijedi i za mene – rekla je Kim.

Načas su se čvrsto uhvatili za ruke. Tada se Kim okrenula i požurila na vlak.

SUBOTA, 16. SRPNJA 1994.

Edward se nepropisno parkirao u Ulici Beacon, prekoputa Boston Commona, i potrčao u predvorje Kimine zgrade. Pritisnuo je njezino zvonce i pazio na čuvare parkirališta. Znao je o njima zahvaljujući gorkom iskustvu.

– Žao mi je što si me morao čekati – rekla je Kim kad se pojavila. Imala je na sebi kratke kaki hlače i jednostavnu bijelu majicu kratkih rukava. Bujnu tamnu kosu začesljala je unatrag i vezala u konjski rep.

– Žao mi je što kasnim – rekao je Edward. Dogovorili su se da će odjenuti sportsku odjeću. – Morao sam svratiti u laboratorij.

Načas su se zagledali jedno u drugo, a potom su prasnuli u smijeh.

– Mi smo beznadni slučajevi – priznala je Kim.

– Ne mogu si pomoći – nasmijao se Edward. – Uvijek se ispričavam. Čak i kad to nije potrebno. Smiješno je, ali znaš što? Toga uopće nisam bio svjestan dok ti sinoć za večerom nisi na to ukazala.

– Zapazila sam samo zato što i ja to činim – rekla je Kim.

– Kad si me sinoć odveo kući, razmišljala sam o tome, Mislim da je to posljedica pretjeranog osjećaja odgovornosti,

– Vjerojatno imaš pravo – rekao je Edward. – Dok sam odrastao, uvijek sam mislio da sam ja kriv kad je nešto pošlo po zlu ili je netko bio uzrujan.

– Naše su sličnosti zastrašujuće – glasno je razmišljala Kim nasmiješivši se.

Sjeli su u Edwardov saab i krenuli prema sjevernom izlazu iz grada. Bilo je blistavo, vedro jutro, a iako je još bilo rano, sunce je već najavilo svoju ljetnu snagu.

Kim je spustila staklo na svom prozoru i veselo ispružila ruku. – Osjećam se kao da sam na kratkom odmoru – rekla je. – To posebno vrijedi za mene – rekao je Edward. – Sramim se priznati, ali obično sve dane provodim u laboratoriju. – I vikende? – pitala je Kim.

– Sedam dana tjedno – priznao je Edward. – Obično pogodim da je nedjelja po tome što oko mene ima puno manje ljudi. Zacijelo sam neki dosadnjaković!

– Ja bih rekla da si odan svom poslu – rekla je Kim. – Također bih rekla da si vrlo pažljiv. Cvijeće što mi ga svaki dan šalješ predivno je, ali ja nisam naviknuta na takvu galantnost. Sigurna sam da to ne zaslužujem.

– Oh, nije to ništa – rekao je Edward.

Kim je osjetila kako mu je nelagodno. Nekoliko je puta uzastopce odgurnuo kosu s čela.

– Za mene to sigurno nije »ništa« – rekla je Kim. – Želim ti opet zahvaliti.

– Jesi li imala teškoća kad si zatražila ključ stare kuće? upitao je Edward promijenivši temu.

Kim je odmahнула glavom. – Ni najmanje. Jučer sam posjetila odvjetnike, odmah nakon posla.

Vozili su se na sjever cestom 93, a potom skrenuli na istok na 128. Bilo je malo prometa.

– Uživao sam u našem sinoćnjem izlasku na večeru – rekao je Edward.

– I ja – rekla je Kim. – Hvala ti. No kad sam jutros o tome razmišljala, željela sam se ispričati jer sam vodila glavnu riječ. Mislim da sam previše pričala o sebi i svojoj obitelji.

– Evo, opet se ispričavaš – rekao je Edward.

Kim se udarila po bedru kao da se kažnjava. – Bojim se da za mene nema nade. – Nasmijala se.

– Osim toga – tiho se nasmijao Edward~ ja bih se trebao ispričati. Ja sam kriv jer sam te obasuo pitanjima, a bojim se da su bila previše osobna.

– Uopće se nisam uvrijedila – rekla je Kim. – Samo se nadam da te nisam prestrašila kad sam spomenula one napadaje tjeskobe što sam ih imala na prvoj godini studija.

– O, molim te! – Edward se nasmijao. – Mislim da svi od toga patimo, posebice oni koji su pod velikim pritiskom, poput medicinara. Ja sam na fakultetu imao napadaje tjeskobe prije svakog ispita, iako nikad nisam imao problema s ocjenama.

– Mislim da su moji napadaji bili gori od uobičajenih – rekla je Kim. – Kratko vrijeme čak sam imala problema s vožnjom u automobilu jer sam se bojala da ću dobiti napadaj dok sam zatvorena u tako skućenom prostoru.

– Jesi li ikad uzimala štogod za to? – upitao je Edward. – Xanax, ali kratko – rekla je Kim.

– Jesi li kada probala Prozac? – upitao je Edward.

Kim se okrenula i pogledala Edwarda. – Nikad! – rekla je. – Zašto bih uzimala Prozac?

– Spomenula si da si patila od tjeskoba i sramežljivosti rekao je Edward. – Prozac bi pomogao u oba slučaja.

– Nikad mi nitko nije predložio Prozac – rekla je Kim.

– Čak i da jesu, ne bih ga uzela. Ne slažem se s uzimanjem lijekova za manje nedostatke karaktera kao što je sramežljivost. Držim da bi lijekovi morali biti namijenjeni rješavanju ozbiljnih problema, a ne običnim svakodnevnim teškoćama.

– Oprosti – rekao je Edward. – Nisam te želio uvrijediti. – Nisi me uvrijedio – rekla je Kim. – Ali doista imam čvrste stavove glede toga. Kao medicinska sestra imam priliku vidjeti kako previše ljudi uzima previše lijekova. Farmaceutska industrija navela nas je na pomisao da postoji pilula za svaki problem.

– U biti se slažem s tobom – rekao je Edward. – No sad, kao neuroznanstvenik, na ponašanje i raspoloženje gledam s biokemijskog stajališta, te sam promijenio mišljenje o čistim psihotropnim lijekovima.

– Što misliš pod »čistim lijekovima«? – upitala je Kim. – Lijekovi koji imaju malo ili nimalo popratnih pojava. – Svi lijekovi imaju popratne pojave – rekla je Kim.

– Pretpostavljam da je to istina – rekao je Edward. – No neke popratne pojave su posve zanemarive i svakako prihvatljivi rizik u odnosu na potencijalnu dobrobit.

– Mislim da je to osnovni problem filozofske rasprave rekla je Kim.

– Oh, to me podsjetilo – rekao je Edward. – Sjetio sam se onih dviju knjiga što sam ti ih obećao posuditi. – Posegnuo je na stražnje sjedište, našao dvije knjige i spustio ih u Kimino krilo. Kim ih je prolistala i u šali se požalila da nema slika. Edward se nasmijao.

– Potražio sam ime tvoje pretkinje u knjizi o salemskim suđenjima vješticama – rekao je Edward. – Ali nema nikakve Elizabeth Stewart. Jesi li sigurna da je pogubljena? Ti su autori proveli opsežnu istragu.

Koliko ja znam – rekla je Kim. Pogledala je kazalo knjige Opsjednuti Salem. Prešla je od »spektralnog svjedočanstva« do »Stoughton, Williama«. Uopće nije bilo imena Stewart.

Nakon pola sata vožnje ušli su u Salem. Putem su prošli kraj Vještičje kuće. Edwardova se radoznalost odmah razbudila pa je zaustavio automobil uz rub ceste.

– Kakvo je to mjesto? – upitao je.

– Zove se Vještičja kuća – rekla je Kim. – To je jedna od najvećih turističkih atrakcija u ovom području.

– Je li doista iz sedamnaestog stoljeća? – pitao je Edward zagledavši se u staru građevinu. – Ili je stvorena u stilu Disneylanda?

– Autentična je – rekla je Kim. – Tu se nalazila i prije tristo godina. Još se jedna kuća iz sedamnaestog stoljeća nalazi na

prostoru Instituta Peabody-Essex, ali nju su premjestili s drugog mjesta.

– Divno – rekao je Edward. Kuća je izgledala kao iz bajke. Očarao ga je način na koji je prvi kat bio izbočen iznad prizemlja, kao i prozori sa staklima u obliku romba.

– Divno je zastarjeli izraz – nasmijala se Kim. – Reci da je strašna.

– U redu – složio se Edward. – Strašna je.

– Također je neobično slična staroj kući što ću ti je pokazati na zemljištu obitelji Stewart – rekla je Kim. – No to zapravo nije Vještičja kuća jer u njoj nije živjela nijedna vještica. To je bio dom Jonathana Corwina. On je bio jedan od sudaca koji su održavali preliminarna saslušanja.

– Sjećam se imena iz knjige Opsjednuti Salem – rekao je Edward. – Povijest doista može oživjeti kad se nađeš na stvarnom mjestu događaja. – Okrenuo se prema Kim. – Koliko je odavde udaljeno imanje Stewartovih?

– Nije daleko – rekla je Kim. – Najviše desetak minuta. – Jesi li jutros doručkovala?

– Samo malo voća i soka – rekla je Kim.

– Kako bi bilo da pođemo na kavu i uštipke? – upitao je Edward.

– Zvuči primamljivo – rekla je Kim.

Budući da je još uvijek bilo rano i veći dio turista je tek trebao stići, bez problema su našli parkiralište blizu Gradske vijećnice. Točno preko puta nalazila se kavana. Uzeli su kavu za van i prošetali središtem grada, zavirujući u Muzej vještica i nekoliko drugih turističkih atrakcija. Dok su šetali ulicom rezerviranom za pješake, zapazili su kako ima puno dućana i štandova gdje se prodaju suveniri povezani s vješticama.

– Zahvaljujući vješticama ovdje se razvila golema kućna radinost – komentirao je Edward. – Bojim se da je to pomalo neukusno.

– Doista trivijalizira njihovu patnju – rekla je Kim. – No također svjedoči o privlačnosti događaja. Svi ga drže neobično zanimljivim.

Ušli su u Uslužni centar za posjetitelje nacionalnog parka i Kim se našla pred gomilom knjiga i brošura o suđenjima.

– Nisam imala pojma da postoji toliko literature o tome rekla je. Nakon par minuta razgledavanja, kupila je nekoliko knjiga. Objasnila je Edwardu da obično pretjeruje kad se za nešto zainteresira.

Vratili su se u automobil i pošli Ulicom North. Ponovno su prošli kraj Vještičje kuće i skrenuli desno na Cestu Orne. Kad su prolazili kraj groblja Greenlawn, Kim je spomenula da je to nekad pripadalo Stewartovu imanju.

Kim je uputila Edwarda neka skrene desno na bijelu cestu. Dok su poskakivali po neravnoj cesti, Edward se morao boriti s volanom. Bilo je nemoguće izbjeći svaku rupu.

– Jesi li sigurna da smo na pravom putu? – upitao je Edward.

– Sasvim – uvjerala ga je Kim.

Nakon nekoliko zavoja i skretanja stigli su do impresivnih vratiju od kovanog željeza. Vrata su bila pričvršćena za masivne stupove od grubo klesanih granitnih blokova. Visoka željezna ograda zašiljenih vrhova gubila se u gustoj šumi s obje strane ceste.

– Je li to imanje? – pitao je Edward.

– Da – odgovorila je Kim i izašla iz automobila.

– Prilično imponantno – doviknuo joj je Edward dok se Kim mučila s teškim lokotom što je osiguravao ulaz na imanje. – I ne djeluje naročito gostoljubivo.

– To je bila izvještačenost onoga doba – rekla je Kim.

– Imućni ljudi htjeli su djelovati barunski. – Uklonila je lokot i gurnula vrata. Šarke su glasno zaškripale.

Kim se vratila u automobil pa su prošli između vratnica. Nakon još nekoliko zavoja izbili su na veliko travnato polje. Edward je ponovno zaustavio automobil.

– Dobri Bože – rekao je Edward. – Sad mi je jasno zašto si rekla barunski.

Na golemom je polju dominirala ogromna kamena višekatnica na kojoj su se nalazili tornjići, kruništa i otvori za topove. Na krovu je bio crijep od škrljevca, te puno neobičnih ukrasa i tavanskih prozora. Dimnjaci su se poput korova uzdizali na svakih nekoliko metara.

– Zanimljiva mješavina stilova – rekao je Edward. – Dijelom je to srednjovjekovni dvorac, dijelom vlastelinstvo iz doba Tudora, a dijelom francuski chateau. Divno je.

– Obitelj je ovu građevinu oduvijek zvala dvorcem – objasnila je Kim.

– Jasno mi je zašto – rekao je Edward. – Kad si je opisala kao golemo staro mjesto puno propuha, nisam imao pojma da će ovako izgledati. Ovome je mjesto u Newportu.

– U sjevernom dijelu Bostona još uvijek ima puno ovakvih golemih starih kuća – rekla je Kim. – Jasno, neke su srušene. Ostale su pretvorene u stambene zgrade, ali to tržište trenutno ne donosi dobit. Možeš shvatiti zašto je ovo teret za mene i moga brata.

– Gdje je stara kuća? – upitao je Edward.

Kim je pokazala na desno. U daljini se jedva nazirala tamnosmeđa kuća što se ugnijezdila u šumarku breza.

– Kakva je ono kamena kuća s lijeve strane? – upitao je Edward.

– To je nekoć bio mlin – rekla je Kim. – Ali je preuređen u konjušnicu prije dvjesto godina.

Edward se nasmijao. – Čudno je kako ti sve ovo držiš posve običnim – rekao je. – Ja na sve što je starije od pedeset godina gledam kao na povijesni spomenik.

Edward je opet počeo voziti, ali se brzo zaustavio. Došao je do kamenog zida gotovo posve obraslog korovom.

– Što je to? – upitao je pokazavši na zid.

– To je staro obiteljsko groblje – rekla je Kim.

– Stvarno? – rekao je Edward. – Možemo li pogledati?

– Naravno – rekla je Kim.

Izašli su iz automobila i popeli se preko zida. Nisu se mogli poslužiti ulazom jer je bila prokrčen gustim grmljem kupina.

– Izgleda da je puno nadgrobnih ploča razbijeno – rekao je Edward. – I to ne tako davno. – Podigao je odlomljeni komad mramora.

– Vandalizam – rekla je Kim. – Ne možemo puno učiniti glede toga budući da ovdje nitko ne živi.

– Sramota – rekao je Edward. Pogledao je datum. Bio je iz 1843. Pokojnik se zvao Nathaniel Stewart.

– Obitelj je ovdje pokapala svoje mrtve do sredine prošlog stoljeća – objasnila je Kim.

Polako su se zaputili natrag preko zaraslog groblja. Što su dalje išli, nadgrobnici postajali su jednostavniji i stariji. – Je li Ronald Stewart ovdje pokopan? – upitao je Edward. – Da – rekla je Kim. Povala ga je do jednostavne okrugle nadgrobnice s urezanom lubanjom i prekrštenim kostima. Na njoj je pisalo: Ovdje leži pokopano tijelo Izonalda Stewarta, sina Johna i Lydije Stewart. Umro je u 81. godini, 1. listopada 1734.

– Osamdeset jedna – primijetio je Edward. – Zdrav momak. Budući da je dočekao takvu starost, sigurno je bio dovoljno mudar i držao se podalje od liječnika. U onim su se danima oslanjali na puštanje krvi, a to je, u kombinaciji s primitivnim lijekovima, činilo liječnike smrtonosnijim od nekih bolesti.

Do Ronaldova groba bila je pokopana Rebecca Stewart. Njezina ju je nadgrobnica predstavljala kao Ronaldovu ženu.

– Zacijelo se ponovno oženio – rekla je Kim.

– Je li Elizabeth ovdje pokopana? – upitao je Edward.

– Ne znam – rekla je Kim. – Nikad mi nitko nije pokazao njezin grob.

– Jesi li sigurna da je ta Elizabeth uopće postojala? – pitao je Edward.

– Vjerujem da jest – rekla je Kim. – Ali ne mogu prisegnuti na to.

– Pogledajmo možemo li je naći – predložio je Edward. – Morala bi se nalaziti ovdje negdje.

Nekoliko su minuta tražili u tišini. Kim je pošla na jednu stranu, a Edward na drugu.

– Edwarde! – pozvala ga je Kim. – Jesi li je našla?

– Pa, na neki način – rekla je Kim.

Edward joj se pridružio. Promatrala je nadgrobnicu sličnu Ronaldovu. Pripadao je Jonathanu Stewartu koji je opisan kao sin Ronald i Elizabeth Stewart.

– Barem znamo da je doista postojala – rekla je Kim. Tražili su još pola sata, ali nisu našli Elizabethin grob. Na kraju su odustali i vratili se u automobil. Nekoliko minuta kasnije parkirali su se ispred stare kuće. Oboje su izašli.

– Nisi se šalila kad si rekla da izgleda poput Vještičje kuće rekao je Edward. – Ima isti masivni središnji dimnjak, isti strmo nagnuti krov sa zabatima, istu drvenu oplatu i ista stakla u obliku romba na prozorima. I najneobičnije, prvi je kat jednako izbočen iznad prizemlja. Pitam se zašto su to radili.

– Mislim da nitko sa sigurnošću ne zna – rekla je Kim. Kuća Ward u Institutu Peabody-Essex također je tako izgrađena.

– Ukrasi ispod nadstrešnice puno su ljepši od onih na Vještičjoj kući – rekao je Edward.

– Onaj tko ih je izradio bio je prilično nadaren – složila se Kim.

– Kuća je čarobna – rekao je Edward. – Puno je vrednija od dvorca.

Polako su prošetali oko drevne građevine i pokazivali jedno drugome različite pojedinosti. Edward je iza kuće opazio malu nadogradnju. Upitao je da li je jednako stara.

– Vjerujem da jest – rekla je Kim. – Rekli su mi da je bila namijenjena životinjama.

– Mini staja – rekao je Edward.

Vrativši se do ulaznih vratiju, Kim je morala iskušati puno ključeva prije no što je našla onaj koji je otključavao bravu. Kad ih je otvorila, zaškripala su baš kao i vrata na ogradi,

– Zvuči poput kuće što je opsjedaju duhovi – rekao je Edward.

– Nemoj to govoriti – pobunila se Kim.
– Nemoj mi reći da vjeruješ u duhove? – začudio se Edward.
– Recimo samo da ih poštujem – nasmijala se Kim. – Dakle, ti ideš prvi.
Edward je koraknuo preko praga u maleno predsoblje. Točno ispred njega nalazilo se stubište što je zaokretalo i gubilo se iz vida. S obje su se strane vidjela vrata. Ona s desne strane vodila su u kuhinju, a ona s lijeve u salon.
– Kamo ćemo najprije? – upitao je Edward. – Ti si gost – rekla je Kim.
– Pogledajmo salon – rekao je Edward.
Prostorijom je dominirao golemi kamin širok gotovo dva metra. Uokolo su bili razasuti komadi kolonijalnog namještaja, ali i vrtlarskog oruđa i druge opreme. Najzanimljiviji komad namještaja bio je natkriveni krevet. Još uvijek se mogao vidjeti originalni vez na draperijama.
Edward je prišao kaminu i pogledao dimnjak. – Još uvijek može raditi – rekao je. Zatim je pogledao zid iznad kamina. Koraknuo je unatrag i ponovno ga pogledao.
– Primjećuješ li ovaj slabo vidljivi pravokutnik? – upitao je. Kim mu se pridružila nasred sobe i zagledala se u zid.
– Vidim ga – rekla je. – Čini se da je ovdje nekad visjela slika.
– Točno sam to i ja pomislio – rekao je Edward. Ovlažio je vršak prsta i pokušao izbrišati trag. Nije uspio. – Zacijelo je visjela dugi niz godina kad ju je dim tako ocrtao.
Izašli su iz sobe za goste i popeli se stubama. Na vrhu stubišta bila je malena radna soba izgrađena iznad predsoblja. Iznad salona i kuhinje nalazile su se spavaće sobe, a svaka je imala vlastiti kamin. Jedini namještaj bilo je još nekoliko kreveta i kolovrat.
Vrativši se u kuhinju u prizemlju, Kim i Edwarda zaprepastila je veličina ognjišta. Edward je pretpostavio da je široko gotovo tri metra. Na lijevoj se strani nalazio nosač kotla, a na desnoj pećnica. Čak je bilo nekoliko starih lonaca, tava i kotlova.
– Možeš li zamisliti kako je bilo ovdje kuhati? – upitao je Edward.
– Ni da živim tisuću godina – rekla je Kim. – Dovoljno se mučim i u modernoj kuhinji.
– Žene onoga vremena morale su biti stručnjaci za održavanje vatre – rekao je Edward. Virnuo je u pećnicu. – Pitam se kako su procjenjivale temperaturu. Od velike je važnosti za pečenje kruha.
Kroz jedna su vrata ušli u pridodani dio kuće. Edward se začudio kad je otkrio još jednu kuhinju.
– Mislim da su ovo koristili tijekom ljeta – rekla je Kim. – Bilo bi previše toplo kuhati na onom ogromnom ognjištu za vruća ljetna vremena.
– Imaš pravo – rekao je Edward.
Vratili su se u glavni dio kuće, a Edward je zastao nasred kuhinje grickajući donju usnu. Kim ga je pogledavala. Vidjela je da o nečemu razmišlja.
– Što ti se mota po glavi? – upitala je.
– Jesi li ikad pomislila da bi mogla ovdje živjeti? – iznenadio ju je pitanjem.
– Ne, ne mogu reći da jesam – rekla je Kim. – Osjećala bih se kao da sam na kampiranju.
– Nisam mislio da bi živjela ovdje dok je kuća ovakva rekao je Edward. – No ne bi trebalo puno da se promijeni.
– Misliš da je renoviram? – pitala je Kim. – Bilo bi šteta uništiti njezinu povijesnu vrijednost.
– U cijelosti se slažem s tobom – rekao je Edward. – Ali ne bi morala. U nadograđenom dijelu kuće mogla bi urediti modernu kuhinju i kupaonicu, a to je ionako bio dodatak. Ne bi morala narušavati integritet glavnog dijela kuće.

– Doista tako misliš? – rekla je Kim. Osvrnula se oko sebe. Nije bilo sumnje da je kuća ugodna, a njezino bi uređivanje predstavljalo zabavni izazov.

– Osim toga – nastavio je Edward – moraš iseliti iz stana u kojem sada živiš. Šteta je cijelo ovo mjesto ostaviti praznim. Prije ili kasnije vandali će ući ovamo i vjerojatno puno toga uništiti.

Kim i Edward još su jednom obišli cijelu kuću, ali sad su razmišljali o mogućnosti njezina osposobljavanja za stanovanje. Edward se sve više oduševljavao, a Kim se počela zagrijavati za ideju.

– Kakva prilika za uspostavljanje veze sa svojim precima rekao je Edward. – Ja bih to odmah učinio.

– Prespavat ću – na kraju je rekla Kim. – Zamisao je vrlo zanimljiva, ali moram vidjeti što o tome misli moj brat. Na kraju krajeva, mi smo ipak suvlasnici.

– Jedna me stvar ovdje zbunjuje – rekao je Edward dok je po treći put razgledavao kuhinju. – Pitam se gdje su čuvali hranu.

– Vjerojatno u podrumu – rekla je Kim.

– Čini mi se da nema podruma – rekao je Edward. Posebno sam tražio ulaz u podrum dok smo prvi put obilazili kuću, ali ga nisam našao. Isto tako, nijedne stube ne vode prema dolje.

Kim je zaobišla dugački drveni stol i odmaknula stari pohabani prostirač. – Ulaz je kroz ova vratašca u podu – rekla je. Sagnula se, zavukla prst u rupu na podu i otvorila vratašca. Ljestve su se spuštale u tminu.

– Jako se dobro sjećam ovoga – rekla je Kim. – Jednom, dok smo bili djeca, brat mi je zaprijetio da će me zatvoriti u podrumu. Očaravala su ga vratašca u podu.

– Krasan brat – rekao je Edward. – Nije ni čudo što si se bojala skućenog prostora. To bi svakoga nasmrt prestrašilo. Edward se sagnuo i pogledom nastojao prodrijeti u tminu podruma, ali mu je vidokrug bio ograničen.

– Nije on to doista namjeravao učiniti – rekla je Kim.

– Samo me je zadirkivao. Tada nismo trebali biti ovdje, a on je znao da sam ja već prestrašena. Znaš kako djeca uživaju plašiti jedno drugo.

– Imam baterijsku lampu u automobilu – rekao je Edward. – Idem po nju.

Vrativši se s lampom, Edward se spustio ljestvama. Stigao je do dna, podigao pogled prema Kim i upitao je hoće li i ona sići.

– Moram li? – upitala je napola u šali. Spustila se ljestvama i stala kraj njega.

– Hladno, vlažno i ustajalo – rekao je Edward.

– Upravo tako – složila se Kim. – Dakle, što radimo ovdje? Podrum je bio malen. Nalazio se samo ispod kuhinje. Zidovi su bili od običnog kamena s malo žbuke. Pod je bio od blata. Uza stražnji zid bio je niz spremnika napravljenih od kamena i drva. Edward im je prišao i osvijetlio njihovu unutrašnjost. Kim se držala uz njega.

– Imala si pravo – rekao je Edward. – Ovdje su držali hranu.

– Što misliš, kakvu hranu? – upitala je Kim.

– Namirnice kao što su jabuke, kukuruz, pšenicu i raž rekao je Edward. – Možda i mliječne proizvode. Usoljena sušena šunka bila je negdje obješena, vjerojatno u nadogradnji.

– Zanimljivo – bez oduševljenja je rekla Kim. – Jesi li zadovoljio svoju radoznalost?

Edward se nagnuo nad jedan od spremnika i zagrebao po zbijenom blatu. Protrljao ga je među prstima. – Blato je vlažno – rekao je. – Nisam botaničar, ali bih se okladio da bi bilo sjajno za uzgoj *Claviceps purpurea*.

Zainteresirana, Kim je upitala može li se to dokazati. Edward je slegnuo ramenima. – Vjerojatno – rekao je.

– Pretpostavljam da bi to ovisilo o tome da li bi se uspjele pronaći *Claviceps* spore. Ako uzmemo malo uzoraka, zamolit ću prijatelja botaničara da ih pogleda.

– Zacijelo ćemo naći neke posude u dvorcu – rekla je Kim. – Učinimo tako – rekao je Edward.

Izašli su iz stare kuće i zaputili se prema dvorcu. Budući da je dan bio prekrasan, odlučili su poći pješice, Trava im je dopirala do koljena. Skakavci i drugi bezopasni kukci lepršali su oko njih.

– Svako toliko nazirem vodu između stabala – primijetio je Edward.

– To je rijeka *Danvers* – rekla je Kim. – Nekad se polje protezalo sve do riječne obale.

Što su se više približavali dvorcu, Edward se sve više divio građevini. – Ovo je mjesto čak i veće no što sam u početku pomislio – rekao je. – Moj Bože, čak ima i lažni obrambeni jarak.

– Rekli su mi da je dvorac nastao po uzoru na *Chambord* u Francuskoj – rekla je Kim. – Ima oblik slova U. U jednom su krilu prostorije za goste, a u drugom za služinčad.

Prešli su mostić preko suhog jarka. Dok se Edward divio gotičkim detaljima na vratima, Kim se ponovno mučila s ključevima. Na kolutu se nalazilo dvanaest ključeva. Na kraju je ipak uspjela otključati vrata.

Prošli su kroz predvorje obloženo hrastovinom, a potom ispod arkade u prekrasnu prostoriju. Bila je golema sa stropom u visini prvoga kata i gotičkim kaminima na oba kraja. Između ogromnih prozora na udaljenom zidu uzdizalo se veličanstveno stubište. Obojeno staklo rozete na vrhu stubišta ispunjavalo je prostoriju neobičnom blijedožutom svjetlošću.

Edward se zbunjeno nasmijao i zastenjao u isto vrijeme.

– Ovo je nevjerojatno – sa strahopoštovanjem je rekao. Nisam imao pojma da je još uvijek namješteno.

– Ništa se nije diralo – rekla je Kim.

– Kad ti je umro djed? – upitao je Edward. – Ovo izgleda kao da je netko otišao na podulji odmor dvadesetih godina ovoga stoljeća.

– Umro je proljetos – rekla je Kim. – No bio je ekscentričan čovjek, posebno nakon što mu je umrla žena prije gotovo četrdeset godina. Sumnjam da je nešto promijenio u kući još od vremena kad su ovdje živjeli njegovi roditelji. Sagradio ju je njegov otac.

Edward je polako ušao u prostoriju, a pogledom je prelazio preko raskošnog namještaja, slika u pozlaćenim okvirima i ukrasnih predmeta. Vidio je čak i srednjovjekovni oklop. Pokazao je prema njemu i pitao je li pravi antikvitet.

Kim je slegnula ramenima. – Nemam pojma – rekla je. Edward je prišao jednom prozoru i opipao tkaninu zavjese. – U cijelom svom životu nisam vidio toliko draperije – rekao je. – Po dužini je mora biti gotovo dva kilometra.

– Vrlo je stara – rekla je Kim. – To je svileni damast.

– Mogu li vidjeti druge dijelove kuće? – upitao je Edward. – Samo izvoli – rekla je Kim zamahnuvši rukom.

Iz velike prostorije Edward je ušao u knjižnicu čiji su zidovi bili obloženi tamnim drvom. Imala je polukat do kojeg se moglo doći spiralnim stubama od kovanog željeza. Do visokih polica dopiralo se ljestvama što su klizile po pruži. Sve su knjige imale kožni uvez. – Ovako ja zamišljam knjižnicu rekao je Edward. – Ovdje bih mogao puno čitati.

Edward je iz knjižnice prešao u formalnu blagovaonicu. Poput prostorije u kojoj su najprije bili, i ova je imala visoki strop, te odgovarajuće kamine na oba kraja. No ova je prostorija imala obilje zastavica s grbovima što su visjele na kopljima učvršćenim na zidu.

– Ovo bi mjesto moglo imati gotovo jednaku povijesnu vrijednost kao i stara kuća – rekao je Edward. – Izgleda poput muzeja.

– Povijesna se vrijednost nalazi u vinskom podrumu i na tavanu – rekla je Kim. – Ondje je sve krcato papira.

– Novina? – upitao je Edward.

– Ima i novina – rekla je Kim. – Ali uglavnom je riječ o pismima i dokumentima.

– Pođimo pogledati – predložio je Edward.

Popeli su se stubištem do prostora što bi trebao biti drugi kat budući da je većina prostoriya u prizemlju imala stropove u visini prvoga kata. Odatle su se drugim stubištem popeli još dva kata do tavana. Kim je jedva otvorila vrata. Očito se godinama nisu otvarala,

Tavanski je prostor bio golem jer je zauzimao cijeli prostor kuće osim područja tornjića. Svaki je tornjić bio još jedan kat viši i imao je vlastiti tavan u obliku stošca. Glavni tavan imao je strop u stilu katedrale što je bilo u skladu s oblikom krova. Bio je prilično dobro osvijetljen zahvaljujući mnogim tavanskim prozorima.

Kim i Edward zaputili su se središnjim prolazom. S obje su se strane nalazili bezbrojni ormari za spise, komode, sanduci i kutije. Kim se tu i tamo zaustavljala i pokazivala Edwardu da su svi puni poslovnih knjiga, zbirki isječaka, dosjea, dokumenata, pisama, fotografija, knjiga, novina i starih časopisa. To je doslovno bilo blago starih dokumenata.

– Ovdje zasigurno ima dovoljno materijala za nekoliko željezničkih vagona – rekao je Edward. – Koliko je sve to staro? – Ima dokumenata iz vremena Ronalda Stewarta – rekla je

Kim. – On je utemeljio kompaniju. Većina materijala odnosi se na poslove, ali ne sve. Ima i osobne pošte. Moj brat i ja običavali smo se kao djeca zavući ovamo i natjecati se tko će naći starije datume. Problem je bio u tome što nam to nije bilo dopušteno pa je djed bio bijesan kad nas je uhvatio.

– Ima li isto toliko materijala i u vinskom podrumu? – upitao je Edward.

– Isto toliko ili čak više – rekla je Kim. – Dođi, pokazat ću ti. Ionako vrijedi vidjeti vinski podrum. Uređen je u skladu s ostalim dijelovima kuće.

Vratili su se glavnim stubištem do formalne blagovaonice. Otvorili su masivna hrastova vrata s golemim šarkama od kovanog željeza i spustili se granitnim stubištem u vinski podrum. Edward je odmah shvatio što je Kim mislila kad je rekla da je uređen u skladu s ostalim dijelovima kuće. Podsjećao je na srednjovjekovnu tamnicu. Zidovi su bili od gologa kamena, zidni svijećnjaci sličili su bakljama, a police za vino postavljene su uz zidove pojedinih prostorija koje su mogle poslužiti kao

ćelije. Imale su željezna vrata i rešetke prema hodniku.

– Netko je imao smisla za humor – rekao je Edward dok su hodali dugačkim središnjim hodnikom. – Ovdje nedostaju jedino naprave za mučenje.

– Mojemu bratu i meni to se nije činilo nimalo smiješnim rekla je Kim. – Djed nam nije morao reći da se ne motamo ovuda. Nismo htjeli ni primirisati u ovaj podrum. Užasavao nas je.

– I sve ove škrinje i ostalo pune su papira? – upitao je Edward. – Kao i na tavanu?

– Sve do jedne – rekla je Kim.

Edward se zaustavio i otvorio vrata jedne od prostorija nalik ćelijama. Koraknuo je unutra. Police za vino uglavnom su bile prazne. Komode, ormari za spise i škrinje nalazile su se tik do polica. Uzeo je jednu od malobrojnih boca.

– Dobri Bože – rekao je. – Ovo je 1896. godište! Moglo bi biti vrijedno.

Kim je prezirno otpuhнула kroz napućene usne. – Iskreno sumnjam – rekla je. – Čep se vjerojatno raspao. Već pola stoljeća nitko se o vinu nije brinuo.

Edward je vratio na mjesto prašnjavu bocu i otvorio ladicu H komode. Nasumce je izvadio list papira. Bio je to carinski dokument iz devetnaestog stoljeća. Uzeo je još jedan. Ovoga je puta našao teretnicu iz osamnaestog stoljeća.

– Imam dojam da ovdje nema puno reda – rekao je.

– Nažalost, to je točno – rekla je Kim. – Zapravo, ovdje uopće nema nikakva reda. Svaki put kad je izgrađena nova kuća, što se događalo prilično često dok nije sagrađena ova strahota, svi su se ovi papiri nekamo premještali, a potom vraćali. Tijekom stoljeća sve se pomiješalo.

Kako bi potvrdila svoje riječi Kim je otvorila jedan ormar za spise i izvadila neki dokument. To je bila još jedna teretnica. Pružila ju je Edwardu i rekla mu neka pogleda datum.

– Dakle, vrag me odnio – rekao je. – Tisuću šesto osamdeset deveta. Samo tri godine prije svih onih besmislica o vješticama. – To samo dokazuje moje riječi – rekla je Kim. – Pogledali smo samo tri dokumenta i našli papire iz nekoliko stoljeća.

– Mislim da je ovo Ronaldov potpis – rekao je Edward. Pokazao ga je Kim, a ona se složila.

– Upravo mi je nešto palo na pamet – rekla je Kim. – Pobudio si moje zanimanje za događaje u vezi vještica, a posebno za moju pretkinju Elizabeth. Možda uspijem štogod saznati o njoj uz pomoć svih ovih papira.

– Kao što je recimo odgovor na pitanje zašto nije pokopana na obiteljskom groblju? – upitao je Edward.

– To i još ponešto – rekla je Kim. – Sve me više kopka silna tajnovitost kroz tolike godine. Čak i podatak jesu li je doista pogubili. Kao što si rekao, nisu je spomenuli u knjizi što si mi je dao. Vrlo zagonetno.

Edward se osvrnuo po ćeliji u kojoj su stajali. – Zadatak neće biti nimalo lagan, s obzirom na količinu materijala rekao je. – I na kraju bi se sve moglo pokazati gubljenjem vremena budući da je većina dokumenata poslovne prirode.

– To će biti pravi izazov – rekla je Kim zagrijavši se za ideju. Opet je pogledala u ladicu ormara za spise u kojoj je našla teretnicu iz sedamnaestog stoljeća kako bi vidjela ima li još materijala iz istog vremena. – Mislim da bih u tome čak mogla uživati. Bit će to pokušaj otkrivanja sebe same, ili, kako si rekao o staroj kući, prilika za povezivanje sa svojim predcima.

Dok je Kim prekopavala po ormaru za spise, Edward je izašao iz ćelije i zaputio se dublje u unutrašnjost prostranog vinskog podruma. Još uvijek je nosio baterijsku lampu te ju je upalio kad se približio stražnjem dijelu podruma. Nekoliko je žarulja u svijećnjacima pregorjelo. Provirio je u posljednju ćeliju i rasvijetlio je baterijskom lampom. Snop svjetlosti poigravao je po uobičajenoj zbirci komoda, škrinja i kutija, a potom se zaustavio na slici što je bila oslonjena na zid.

Sjetio se svih slika što ih je vidio u gornjim prostorima kuće te se zapitao čime je ova zaslužila takvo odbacivanje. S naporom se probio do slike. Odmaknuo ju je od zida i osvijetlio prašnjavi lik. Pokazalo se da je riječ o slici mlade žene.

Edward je uzeo sliku s njezina nečasna mjesta, podigao je iznad glave i iznio iz ćelije. U hodniku ju je oslonio na zid.

Slika je doista prikazivala mladu ženu. Dekolte njezine haljine odavao je starost slike. Napravljena je ukočenim, primitivnim stilom.

Vrškom je prsta obrisao prašinu s malene kositrene pločice u dnu slike i osvijetlio je lampom. Zatim je zgrabio sliku i ponio je u ćeliju u kojoj se nalazila Kim.

– Pogledaj ovo – rekao je Edward. Oslonio ju je na komodu i snopom svjetlosti osvijetlio pločicu.

Kim se okrenula i pogledala sliku. Osjetivši Edwardovo uzbuđenje, slijedila je pogledom snop svjetlosti i pročitala ime. – Dobri Bože! – uskliknula je. – To je Elizabeth! Uži-

vajući u uzbuđenju otkrića, Kim i Edward ponijeli su sliku u veliku sobu gdje je bilo dovoljno svjetla. Oslonili su je na zid i koraknuli unatrag kako bi je bolje vidjeli.

– Najčudnija i najzanimljivija – rekao je Edward – je činjenica da ti jako nalikuješ, posebno s tim zelenim očima.

– Možda je boja očiju ista – rekla je Kim – ali je Elizabeth bila puno ljepša, i svakako daleko obdarenija nego ja.

– Ljepota je u očima gledatelja – rekao je Edward. – Osobno mislim da je obrnuto.

Kim je kao očarana gledala lice svoje ozloglašene pretkinje. – Ima nešto sličnosti – rekla je. – Naša se kosa čini sličnom, pa čak i oblik naših lica.

– Mogle biste biti sestre – složio se Edward. – Slika je odista privlačna. Zašto su je, dovraga, sakrili u stražnji dio vinskog podruma? Zanimljivija je od većine slika što više po svim dijelovima ove kuće.

– Čudno je – rekla je Kim. – Moj je djed sigurno znao za nju, dakle, nije riječ o previdu. S obzirom na njegovu ekscentričnost, ne vjerujem da je vodio računa o osjećajima drugih ljudi, pogotovo ne o onima moje majke. On i moja majka nikad se nisu naročito slagali.

– Čini mi se da bi veličina mogla odgovarati obrisima što smo ih opazili iznad kamina u staroj kući – rekao je Edward. – Zašto je, zabave radi, ne bismo odnijeli onamo i provjerili?

Edward je podigao sliku, ali ga je Kim podsjetila da su u dvorac došli potražiti posude za uzorke. Edward joj je zahvalio i ponovno odložio sliku. Zajedno su pošli u kuhinju. Kim je u ostavi pronašla tri plastične posude s poklopcima.

Uzeli su sliku iz velike sobe i krenuli natrag prema staroj kući. Kim je uporno zahtijevala da ona nosi umjetničko djelo. Slika je imala uski crni okvir pa nije bila teška.

– Imam neobičan, ali dobar osjećaj otkako smo pronašli ovu sliku – putem je rekla Kim. – Kao da sam našla davno izgubljenog rođaka.

– Moram priznati da je riječ o nevjerojatoj slučajnosti rekao je Edward. – Pogotovo zato što je ona razlog našeg boravka ovdje.

Kim je odjednom stala. Držala je sliku ispred sebe i zagledala se u Elizabethino lice.

– Što je bilo? – upitao je Edward.

– Dok sam razmišljala koliko smo slične, sjetila sam se što joj se navodno dogodilo – rekla je Kim. – Danas je nezamislivo da su nekoga mogli optužiti za vraćanje, suditi mu i potom ga smaknuti.

Kim je u mislima vidjela sebe kako stoji ispred omče obješene o stablo. Upravo je trebala umrijeti. Stresla se. Zatim je poskočila kad je osjetila kako ju je konopac dotaknuo.

– Je li ti dobro? – upitao je Edward. Položio joj je ruku na rame.

Kim je odmahнула glavom i duboko udahнула. – Upravo mi je nešto užasno palo na pamet – priznala je. – Zamislila sam kako bih se osjećala kad bi me osudili na vješanje.

– Ti ćeš nositi posude – rekao je Edward. – Daj meni sliku. Zamijenili su se i ponovno krenuli.

– To je sigurno od vrućine – rekao je Edward kako bi stvorio vedriji ugođaj. – Ili si možda ogladnjela. Tvoja mašta radi prekovremeno.

– Na mene je doista snažno djelovalo pronalaženje ove slike – priznala je Kim. – Kao da mi Elizabeth pokušava nešto reći, možda da bih trebala osvijetliti njezino ime.

Edward je pogledavao Kim dok su koračali kroz visoku travu. – Šališ li se? – upitao je.

– Ne – rekla je Kim. – Rekao si da je nevjerojatna slučajnost što smo našli ovu sliku. Mislim da je to više od slučajnosti. Želim reći, kad razmisliš o tome, doista je zapanjujuće. Ne može biti čista slučajnost. Mora imati neko značenje.

– Je li ovo iznenadni napadaj praznovjerja ili si uvijek takva? – upitao je Edward.

– Ne znam – rekla je Kim. – Samo pokušavam shvatiti.

– Vjeruješ li u izvanosjetilnu percepciju ili komunikaciju s duhovima? – upitao je Edward.

– Nikad nisam posebno razmišljala o tome – priznala je Kim. – A ti?

Edward se nasmijao. – Zvučiš poput psihijatra jer na svako pitanje odgovaraš pitanjem. Pa, ja ne vjerujem u nadnaravno. Ja sam znanstvenik. Vjerujem u ono što se može razumno objasniti i pokusima reproducirati. Nisam religiozan. Nisam ni praznovjerman, a zacijelo ćeš me smatrati ciničnim ako kažem da je to dvoje povezano.

– Ni ja nisam pretjerano religiozna – rekla je Kim. – Ali nekako neodređeno vjerujem u nadnaravne sile.

Stigli su do stare kuće. Kim je pridržala vrata da Edward može unijeti sliku. Odnio ju je u salon. Prislonio ju je uz obrise iznad kamina. Savršeno se uklopila.

– Barem smo pogodili gdje je ova slika nekoć visjela – rekao je Edward. Ostavio je sliku na ploči iznad kamina.

– A ja ću se pobrinuti da se vrati na svoje mjesto – rekla je Kim. – Elizabeth je zavrijedila da se vrati u svoju kuću.

– Znači li to da si odlučila urediti ovo mjesto?

– Možda – rekla je Kim. – No najprije moram razgovarati sa svojom obitelji, posebno s bratom.

– Osobno mislim da je to sjajna ideja – rekao je Edward. Uzeo je iz njezinih ruku plastične posude i rekao joj da ide u podrum po uzorke blata. Zastao je na izlazu iz salona.

– Ako ondje dolje našem Claviceps purpurea – rekao je uz iskrivljeni osmijeh – taj će podatak zasigurno učiniti jedno: uklonit će malo nadnaravnog iz priče o salemskim vješticama.

Kim mu nije odgovorila. Bila je opčinjena Elizabethinim portretom i izgubljena u mislima. Edward je slegnuo ramenima. Potom je pošao u kuhinju i spustio se u hladnu, vlažnu podrumsku tminu.

PONEDJELJAK, 18. SRPNJA 1994.

Kao i obično, laboratorij Edwarda Armstronga na Medicinskom fakultetu Harvarda u Aveniji Longfellow bio je slika mahovitih aktivnosti. Sve je podsjećalo na ludu kuću kojom su na sve strane brzali ljudi u bijelim ogrtačima provlačeći se kroz futurističku zbirku visokotehnološke opreme. Međutim, osjećaj nereda imali su samo neupućeni. Za znalce bilo je posve jasno da je znanost u punom zamahu.

Na kraju je sve ovisilo o Edwardu, iako on nije bio jedini znanstvenik koji je radio u nižu prostorija popularno prozvanih Armstrongovim lenom. Zahvaljujući svojoj glasovitosti genija, slavi što ju je stekao kao kemičar, te istaknutu mjestu u svijetu neuroznanstvenika, bilo je puno više zainteresiranih za rad u njegovu laboratoriju, bilo stalni ili samo za specijalizaciju te poslijediplomski studij, od onoga za što se Edward uspijevaio izboriti s obzirom na kronično ograničeni prostor, sredstva i raspored rada. Tako je Edward dobivao najbolje i najsposobnije osoblje i studente.

Drugi su profesori Edwarda proglasili osobom koja sama sebe kažnjava. Ne samo da je imao najviše apsolvenata; još je inzistirao na držanju predavanja iz osnova kemije za studente prve godine, čak i tijekom ljeta. On je bio jedini stalni profesor koji je to činio. Objasnio je kako se osjeća obveznim stimulirati mlade umove što je ranije moguće.

Vrativši se s jednog od svojih slavni predavanja za studente, Edward je ušao u svoje carstvo kroz jedan od pokrajnjih laboratorijskih ulaza. Odmah su ga okružili njegovi apsol-

venti, kao da je hranitelj životinja u zoološkom vrtu. Svi su radili na različitim vidovima Edwardova nastojanja oko objašnjavanja kratkotrajna i dugotrajna pamćenja. Svaki je imao problem ili pitanje na koje je Edward odgovarao kratko i sažeto, te ih slao natrag na njihova mjesta kako bi nastavili sa svojim naporima.

Kad je odgovorio na posljednje pitanje, Edward je dugim koracima pošao do svog stola. Nije imao vlastita ureda jer je to držao frivolnim zauzimanjem nužno potrebnog prostora. Zadovoljio se kutem gdje se nalazila radna površina, nekoliko stolica, računalo i ormar za spise. Pratila ga je njegova najbliža suradnica, Eleanor Youngman, koja je s njim radila četiri godine.

– Imaš posjetitelja – rekla je Eleanor kad su stigli do Edwardova pisaćeg stola. – Čeka u uredu odjelne sekretarice. Edward je odložio svoje materijale s predavanja i zamijenio jaknu od tvda bijelim laboratorijskim ogrtačem. – Nemam vremena za posjetitelje – rekao je.

– Bojim se da ćeš ovoga morati primiti – rekla je Eleanor. Edward je ovlaš pogledao svoju pomoćnicu. Na usnama joj je treperio smiješak koji je nagovještavao da bi svakog trenutka mogla prasnuti u smijeh. Eleanor je bila žustra, pametna plavuša iz Oxnarda, California, koja je izgledala kao da joj je mjesto među surferima. Umjesto toga, doktorirala je biokemiju na Berkeleyju kad su joj bile tek dvadeset tri godine. Edward ju je držao neprocjenjivom, ne samo zbog njezine inteligencije, već i odanosti poslu. Obožavala je Edwarda, uvjeren da će on učiniti golemi korak u razumijevanju neurotransmitera i njihove uloge u emocijama i pamćenju.

– Tko je to, za ime svijeta? – upitao je Edward.

– Stanton Lewis – rekla je Eleanor. – Uvijek me zbuni kad dođe ovamo. Ovoga mi je puta rekao kako želi da investiram u novi kemijski časopis koji će se zvati Bonding, a sadržavat će molekulu mjeseca. Nikad ne znam šali li se ili je ozbiljan.

– Nije ozbiljan – rekao je Edward. – Očijuka s tobom. Edward je preletio pogledom svoju poštu. Nije bilo ničega od velike važnosti. – Ima li problema u laboratoriju? – upitao je.

– Bojim se da ima – rekla je Eleanor. – Novi kapilarni sustav elektroforeze što smo ga koristili za elektrokinetičku kapilarnu kromatografiju koloidnih čestica opet stvara teškoće. Hoću li pozvati ljude iz Bio-rada da ga poprave?

– Ja ću ga pogledati – rekao je Edward. – Pošalji Stantonu onamo. Pozabavit ću se s oba problema istodobno.

Edward je pričvrstio radiološki detektor na suvratak svog ogrtača i zaputio se prema kromatografskom odjelu. Počeo je raditi na računalu koje je upravljalo aparatom. Nešto doista nije bilo u redu. Računalo se neprestano vraćalo na svoj početni program.

Zaokupljen onim što je radio, Edward nije čuo kako mu se Stanton približava. Uopće nije bio svjestan njegove nazočnosti sve dok ga Stanton nije udario po leđima.

– Hej, momče! – rekao je Stanton. – Imam za tebe iznenađenje koje će ti osvježiti dan. – Stanton je pružio Edwardu bogato opremljenu brošuru u plastičnom omotu.

– Što je to? – upitao je Edward uzevši knjižicu.

– To je ono što si čekao: prospekt Genetrix – rekao je Stanton.

Edward se tiho nasmijao i odmahnuo glavom. – Ti si nevjerojatan – rekao je. Odložio je brošuru i ponovno se posvetio računalu kromatografskog aparata.

– Kako je prošao tvoj sastanak s Kim? – upitao je Stanton. – Bilo mi je vrlo ugodno s tvojom sestričnom – rekao je Edward. – Ona je krasna žena.

– Jeste li vas dvoje spavali zajedno? – upitao je Stanton. Edward se naglo okrenuo. – To doista nije pristojno pitanje.

– Moj Bože – rekao je Stanton i široko se nasmiješio.

– Kako smo osjetljivi. To u prijevodu znači da među vama ima nečega, jer inače ne bi bio tako osjetljiv.

- Mislim da prebrzo donosiš zaključke – zamuckujući je rekao Edward.
- Ma daj – rekao je Stanton. – Previše te dobro poznajem. Isti si bio i na medicinskom fakultetu. Kad se radilo o laboratoriju ili znanosti, bio si poput Napoleona. Kad je riječ o ženama, ponašaš se kao pokisla kokoš. Ne razumijem. Ali bez obzira na sve, budi iskren. Vas dvoje ste našli zajednički jezik, zar ne?
- Kim je sjajna – rekao je Edward. – Zapravo, u petak smo izašli na večeru.
- Savršeno – rekao je Stanton. – Što se mene tiče, to je isto kao da ste spavali zajedno.
- Ne budi tako sirov.
- Doista – vedro je rekao Stanton. – Želio sam postići da se osjećaš obveznim prema meni i to mi je pošlo za rukom. Odužit ćeš mi se, dragi moj prijatelju, tako da pročitaš ovu brošuru. Stanton je podigao knjižicu s mjesta na koje ju je Edward s onakvim omalovažavanjem bacio. Ponovno ju je pružio Edwardu.
- Edward je zastenjao. Shvatio je da se odao. – U redu rekao je. – Pročitat ću tu prokletu stvar.
- Dobro – rekao je Stanton. – Trebao bi znati nešto o kompaniji jer ti mogu ponuditi sedamdeset pet tisuća dolara godišnje, plus mogućnost kupnje dionica, ako budeš u znanstveno savjetodavnom tijelu.
- Nemam vremena ni za kakve vražje sastanke – rekao je Edward.
- Nitko ne zahtijeva da dolaziš na sastanke – rekao je Stanton. – Samo želim tvoje ime na ponudi kad krenem u javnost. – Ali zašto? – upitao je Edward. – Molekularna biologija i biotehnologija nisu u djelokrugu moga rada.
- Za ime svijeta! – rekao je Stanton. – Kako možeš biti tako naivan? Ti si slavni znanstvenik. Nije bitno što nemaš pojma o molekularnoj biologiji. Važno je samo tvoje ime.
- Ne bih baš rekao da nemam pojma o molekularnoj biologiji – razdraženo je rekao Edward.
- Nemoj se sad još i uvrijediti – rekao je Stanton. Tada je pokazao na aparat za kojim je radio Edward. – Koji je ovo vrag?
- To je sustav kapilarne elektroforeze – rekao je Edward. – Koga vraga radi?
- To je relativno nova tehnologija raščlanjivanja – rekao je Edward. – Koristi se za odvajanje i identificiranje spojeva. Stanton je opipao zastarjelu plastiku glavnog dijela. – Po čemu je to novo?
- Nije baš sasvim novo – rekao je Edward. – Principi su uglavnom isti kao i u konvencionalnoj elektroforezi, ali uski promjer kapilara isključuje potrebu antikonveksnog agensa jer je raspršivanje topline tako efikasno.
- Stanton je u šali podigao ruku kao da se brani. – Dosta rekao je. – Odustajem. Zadivio si me. Samo mi reci da li radi. – Sjajno radi – rekao je Edward. Ponovno je pogledao aparat. – Odnosno, obično radi sjajno. Sada nešto nije u redu. – Je li uključen u struju? – upitao je Stanton.
- Edward ga je razdraženo pogledao.
- Samo pokušavam pomoći – šalio se Stanton.
- Edward je podigao gornju ploču aparata i virnuo unutra. Odmah je vidio da je jedna od zatvorenih fijala blokirala kretanje pomične trake. – Dakle, nije li to zgodno – rekao je. Uzbudjenje pozitivne dijagnoze izlječivog problema. – Namjestio je fijalu. Traka je odmah krenula naprijed. Edward je vratio gornju ploču na mjesto.
- Dakle, mogu računati s tim da ćeš pročitati brošuru rekao je Stanton. – I razmisli o ponudi.
- Uznemirava me pomisao da ću dobiti novac ne čineći ništa – rekao je Edward,
- Ali zašto? – upitao je Stanton. – Ako sportske zvijezde mogu potpisivati ugovore s proizvođačima tenisica, zašto znanstvenici ne bi smjeli činiti nešto slično?

– Razmislit ću – rekao je Edward.

– To je sve što mogu tražiti – rekao je Stanton. – Nazovi me kad pročitaš brošuru. Kažem ti, mogu zaraditi novac za tebe. – Jesi li došao automobilom? – upitao je Edward.

– Ne, došao sam pješice iz Concorda – rekao je Stanton. – Jasno da sam došao automobilom. Kako jadni pokušaj mijenjanja teme.

– Kako bi bilo da me prebaciš do glavne zgrade Harvarda? – rekao je Edward.

Pet minuta kasnije Edward je kliznuo na sjedište suvozača u Stantonovu 500 SEL mercedesu. Stanton je upalio motor i brzo okrenuo automobil u pravcu iz kojeg je došao. Ranije je parkirao u Aveniji Huntington blizu Medicinske knjižnice Countway. Pošli su oko Fernwaya, a zatim duž Storrow Drivea.

– Dopusti mi jedno pitanje – rekao je Edward nakon kratke tišine. – One večeri kad si me upoznao s Kim spominjao si njezinu pretkinju, Elizabeth Stewart. Znaš li zasigurno da su je objesili kao vješticu, ili je sve to samo obiteljska legenda koja se toliko puta ponavljala da su je ljudi prihvatili kao istinu?

– Ne mogu prisegnuti na to – rekao je Stanton. – Prihvatio sam ono što sam čuo.

– Ne mogu pronaći njezino ime ni u jednoj raspravi o toj temi – rekao je Edward. – A nema ih malo.

– O tome sam čuo od svoje tete – rekao je Stanton. – Prema njezinim riječima, Stewarti su sve to oduvijek držali u tajnosti. Dakle, nije riječ o nečemu što su izmislili kako bi postali poznatiji.

– Dobro, pretpostavimo da se to doista dogodilo – rekao je Edward. – Zašto bi to, dovraga, sad bilo važno? Zbilo se tako davno. Mislim, mogao bih shvatiti da je to bilo prije jedne ili dvije generacije, ali tristo godina!

Stanton je slegnuo ramenima. – Nemam pojma – rekao je.

– No vjerojatno nisam smio govoriti o tome. Teta će mi skinuti glavu ako čuje da sam o tome brbljao naokolo.

– Čak ni Kim u početku nije htjela razgovarati o tome rekao je Edward.

– Vjerojatno zbog svoje majke, moje tete – rekao je Stanton. – Uvijek je puno držala do dobrog glasa i sličnih društvenih gluposti. Ona je vrlo ugledna dama.

– Kim i ja pošli smo u Salem pa mi je pokazala imanje rekao je Edward. – Čak smo bili u kući u kojoj je navodno živjela Elizabeth.

Stanton je hitro pogledao Edwarda. Odmahnuo je glavom od udivljenja. – Opa! – rekao je. – Brzo radiš, tigre.

– Sve je bilo vrlo bezazleno – rekao je Edward. – Nemoj svojoj mašti dopustiti da se razbukta. Mene je imanje fasciniralo, a u Kim se razbudilo zanimanje za Elizabeth.

– Nisam siguran da će se to svidjeti njezinoj majci – rekao je Stanton.

– Možda bih mogao pridonijeti promjeni obiteljskog stava prema cijelom događaju – rekao je Edward. Otvorio je torbu što ju je držao na koljenima i izvadio jednu od plastičnih posuda koje su on i Kim donijeli iz Salema. Objasnio je Stantonu što se unutra nalazi.

– Zacijelo si se dobro zatreskao – primijetio je Stanton. – Inače ne bi utrošio toliko vremena i truda.

– Ako uspijem dokazati da je ergotizam krivac za salemsko vještičje ludilo – rekao je Edward – to bi uklonilo svaku moguću preostalu ljagu s ljudi koji su imali veze s takozvanim vješticama, posebno s obitelji Stewart.

– Još uvijek tvrdim da si zaljubljen – rekao je Stanton. – To je previše teoretsko opravdanje za sav ovaj trud. Ja te ne mogu nagovoriti da za mene makneš malim prstom, čak i uz obećanje bogatstva.

Edward je uzdahnuo. – U redu – rekao je. – Moram priznati da me kao neuroznanstvenika zaintrigirala mogućnost da je salemske događaje izazvala halucinogena droga.

– Sad mogu shvatiti – rekao je Stanton. – Priča o salemskim vješticama privlačna je svima. Ne moraš biti neuroznanstvenik.

– Poduzetnik je filozof – nasmijao se Edward. – Prije pet minuta to bih držao oksimoronom. Objasni mi sveopću privlačnost.

– Događaj je demonski privlačljiv – rekao je Stanton.

– Ljudi vole takve stvari. To je poput egipatskih piramida. One ne mogu biti samo hrpe kamenja. Predstavljaju prozor u nadnaravno.

– Nisam siguran da se slažem s tobom – rekao je Edward dok je spremao svoj uzorak blata. – Kao znanstvenik samo tražim znanstveno objašnjenje.

– O, glupost – rekao je Stanton.

Stanton je iskrcao Edwarda u Aveniji Divinity u Cambridgeu. Trenutak prije no što je Edward zatvorio vrata, još ga je jednom podsjetio na brošuru Genetrixia.

Edward je zaobišao Divinity Hall i ušao u biološke laboratorije Harvarda. Odjelna sekretarica uputila ga je kako će naći laboratorij Kevina Scrantona. Našao je svog mršavog, bradatog prijatelja kako radi u svom uredu. Kevin i Edward zajedno su pohađali Wesleyan, ali se nisu vidjeli otkako se Edward vratio na Harvard kako bi držao predavanja.

Prvih deset minuta proveli su u obnavljanju starih uspomena, a potom je Edward prešao na razlog svoga posjeta. Položio je tri posude na kut Kevinova stola.

– Pogledaj možeš li naći Claviceps purpurea – rekao je Edward.

Kevin je uzeo jednu posudu i podigao poklopac. – Možeš li mi reći zašto? – upitao je. Protrljao je između prstiju malenu količinu blata.

– Nikad ne bi pogodio – rekao je Edward. Zatim je ispričao Kevinu kako je došao do uzoraka, te ponešto o salemskim vješticama. Nije spominjao obitelj Stewart jer je držao da im to duguje.

– Zvuči zanimljivo – rekao je Kevin kad je Edward završio svoju priču. Ustao je i razmazao malo blata po predmetnom stakalcu.

– Pomislio sam da bi to mogao biti zgodan maleni članak za Science ili Nature – rekao je Edward. – Pod uvjetom da nađemo spore Clavicepsa.

Kevin je namjestio predmetno stakalce na svoj mikroskop i počeo proučavati uzorak. – Dakle, ovdje ima puno spora, ali to, naravno, nije nimalo neobično.

– Kako se najlakše može odrediti jesu li Claviceps ili nisu? upitao je Edward.

– Ima nekoliko načina – rekao je Kevin. – Koliko brzo želiš odgovor?

– Što je prije moguće – rekao je Edward.

– Određivanje DNA bi potrajalo – rekao je Kevin. – Zacijelo u svakom uzorku ima tri do pet tisuća različitih vrsta. Usto, najtočnija metoda bila bi uzgoj Clavicepsa. Teškoća je u tome što to nije baš jednostavno. No pokušat ću.

Edward je ustao. – Bit ću ti zahvalan bez obzira što učiniš.

***

Kim je na minutu predahnula i podigla ruku u rukavici kako bi golom podlakticom odmaknula kosu s čela. Bio je tipično živ dan na odjelu intenzivne njege, pun napetosti, ali i uspješno obavljena posla. Bila je iscrpljena i radovala se skorom završetku svoje smjene. Nažalost, njezin trenutak opuštanja naglo je prekinut. Ušao je Kinnard Monihan s jednim pacijentom.

Kim i ostale trenutno slobodne medicinske sestre pomogle su u smještanju novog pacijenta. Kinnard je također pomogao, kao i anesteziolog koji je došao s njim.

Dok su radiji, Kim i Kinnard izbjegavali su pogledati jedno drugo. No Kim je bila naglašeno svjesna njegove blizine, pogotovo kad ih je njihov trud oko pacijenta doveo u neposrednu blizinu. Kinnard je bio visok, žilav muškarac od dvadeset

osam godina, oštih, uglatih crta lica. Bio je hitar i okretan, više nalik boksaču koji trenira nego liječniku koji stažira na kirurgiji.

Kad su se pobrinuli za pacijenta, Kim se zaputila prema glavnom pultu. Osjetila je nečiju ruku na svojoj nadlaktici, okrenula se i susrela pogled Kinnardovih tamnih, žarkih očiju.

– Ne ljutiš se, valjda, još uvijek? – upitao je Kinnard. Nimalo mu nije smetalo što se nalaze usred odjela intenzivne njege i to ga nije spriječilo u postavljanju osjetljivih pitanja.

Kim je osjetila kako je preplavljuje val tjeskobe te se okrenula na drugu stranu. U glavi joj je vladala zbrka suprotnih osjećaja.

– Nemoj mi reći da ne želiš čak niti razgovarati sa mnom rekao je Kinnard. – Ne pretjeruješ li malo s tim svojim vrijeđanjem?

– Upozorila sam te – počela je Kim kad je došla do glasa. – Rekla sam ti da će se ponešto promijeniti ako odeš u ribolov a planirali smo poći u Marthin vinograd.

– Nismo stvorili određene planove za vinograd – rekao je Kinnard. – I nisam očekivao da će me dr. Markey pozvati na to kampiranje.

– Ako nismo stvorili planove – rekla je Kim – kako to da sam se pobrinula za slobodne dane? I kako to da sam nazvala prijatelje svoje obitelji i pitala ih možemo li odsjesti u njihovoj vikendici?

– Samo smo jednom to spomenuli – rekao je Kinnard.

– Dvapat – rekla je Kim. – A drugi sam ti put rekla za vikendicu.

– Slušaj – rekao je Kinnard. – Za mene je bilo važno to kampiranje. Dr. Markey je čovjek broj dva na odjelu. Možda smo ti i ja imali mali nesporazum, ali to ne bi trebalo izazvati takvu gorčinu.

– Ono što stvari čini još gorima je potpuno pomanjkanje kajanja s tvoje strane – rekla je Kim. Lice joj se zarumenjelo. – Neću se ispričavati kad držim da nisam učinio ništa loše rekao je Kinnard.

– Dobro – rekla je Kim. Opet se okrenula prema glavnom pultu. Kinnard ju je još jednom zaustavio.

– Žao mi je što si uzrujana – rekao je Kinnard. – Doista sam mislio da si se već smirila. Razgovarajmo o tome u subotu uvečer. Nisam dežuran. Možda bismo mogli poći na večeru i u kazalište.

– Žao mi je, ali zauzeta sam – rekla je Kim. Nije rekla istinu te je odmah osjetila kako joj se želudac grči. Mrzila je prepirke i znala je da joj ne idu od ruke. Svaka vrsta sukoba djelovala je na njezinu utrobu.

Kinnard je zinuo. – O, shvaćam – rekao je. Oči su mu se suzile a Kim je progutala slinu. Vidjela je da se naljutio.

– Ovu igru mogu igrati dvoje – rekao je. – Postoji netko koga sam želio pozvati na sastanak. Ovo je moja prilika.

– Tko? – upitala je Kim. Istog časa kad je izgovorila riječ, Kim je požalila što ga je to pitala.

Kinnard joj se pakosno nasmiješio i otišao.

Kim je osjetila kako nestaje njezine sabranosti pa se povukla t u osamu spremnice. Sva se tresla. Nakon nekoliko dubokih udisaja osjetila se bolje, spremna za povratak na posao. Upravo se htjela vratiti na odjel kad su se vrata otvorila i ušla je Marsha Kingsley, njezina sustanarka.

– Slučajno sam čula vašu prepirku – rekla je Marsha. Bila je sitna, lijepo građena, odlučna žena s grivom kestenjaste kose koju je nosila upletenu u punđu dok je radila na odjelu intenzivne njege. Kim i Marsha nisu bile samo sustanarke, već i školske kolegice.

– On je pravi magarac – rekla je Marsha. Zнала je povijest Kimina odnosa s Kinnardom bolje od ikoga. – Nemoj dopustiti tom egoistu da te izbaci iz takta.

Marshino neočekivano pojavljivanje razbilo je Kiminu kontrolu nad suzama. – Mrzim sukobe – rekla je Kim.

– Mislim da si se sjajno držala – rekla je Marsha. Pružila je ! Kim papirnati rupčić.

– Čak se nije htio ni ispričati – rekla je Kim. Obrisala je oči.

– On je bezosjećajni gad – tješila ju je Marsha.

– Ne znam u čemu sam pogriješila – rekla je Kim. – Do nedavno mi se činilo da imamo uspješnu vezu.

– Ni u čemu nisi pogriješila – rekla je Marsha. – Problem je u njemu. Previše je sebičan. Usporedi njegovo i Edwardovo ponašanje. Edward ti svakodnevno šalje cvijeće.

– Ne treba mi cvijeće svaki dan – rekla je Kim.

– Jasno da ti ne treba – rekla je Marsha. – Važna je pažnja. Kinnard ne misli na tvoje osjećaje. Zaslužuješ bolje.

– Pa, ne znam baš – rekla je Kim. Ispuhnula je nos. – Ipak, jedno je sigurno. Moram nešto promijeniti u svom životu. Razmišljam o preseljenju u Salem. Razmišljam o uređenju stare kuće na obiteljskom imanju što smo ga naslijedili moj brat i ja.

– To je sjajna zamisao – rekla je Marsha. – Koristit će ti ako promijeniš ambijent, pogotovo s obzirom na to da Kinnard živi na Beacon Hillu.

– To je i meni palo na pamet – rekla je Kim. – Idem onamo odmah nakon posla. Ideš li sa mnom? Voljela bih imati društvo, a možda bi mi dala poneku dobru ideju za uređenje stare kuće.

– Pozovi me drugi put – rekla je Marsha. – Moram se naći s nekim ljudima u stanu.

Po završetku posla i nakon što je predala izvještaj, Kim je otišla iz bolnice. Sjela je u svoj automobil i odvezla se iz grada. Bilo je pojačanog prometa, ali se kretala relativno brzo, pogotovo nakon što je prešla Tobin Bridge. Najprije se zaustavila u svom domu iz djetinjstva, na prevlaci Marblehead.

– Ima li koga? – doviknula je Kim kad je ušla u predvorje kuće sagrađene po uzoru na francuski chateau. Bila je na divnom položaju s kojeg je pucao vidik na ocean. Nazirale su se neke površne sličnosti između ove kuće i dvorca, iako je kuća bila daleko manja i uređena s više ukusa.

– Nalazim se u solariju, draga – iz daljine se oglasila Joyce. Zaobišavši glavno stubište, Kim se zaputila dugačkim središnjim hodnikom do prostorije u kojoj je njezina majka najviše boravila. Doista je riječ o solariju jer su tri zida od stakla. Prostorija je gledala na jug prema stepenastoj tratini, ali se s istočne strane pružao pogled na ocean od kojeg je zastajao dah.

– Još uvijek si u svojoj odori – rekla je Joyce. U glasu joj se jedva nazirao prijekor, tako da ga je mogla naslutiti jedino kćerka.

– Došla sam ravno s posla – rekla je Kim. – Željela sam izbjeći gusti promet.

– Pa, nadam se da nisi sa sobom donijela neke bolničke mikrobe – rekla je Joyce. – Sad bi mi baš trebalo da se ponovno razbolim.

– Ne radim na odjelu za zarazne bolesti – rekla je Kim.

– Tamo gdje ja radim vjerojatno ima manje bakterija nego ovdje.

– Nemoj to govoriti – obrecnula se Joyce.

Dvije žene uopće nisu sličile jedna drugoj. Kim je bila na oca po crtama lica i po kosi. Joyce je imala široko lice, duboko usađene oči i pomalo orlovski nos. Nekoć je imala sme-

đu kosu, ali joj je sad uglavnom posijedjela. Nikad je nije obojila. Koža joj je bila blijeda poput bijelog mramora, usprkos činjenici da su se nalazili gotovo usred ljeta.

– Vidim da si još uvijek u kućnoj haljini – rekla je Kim. Sjela je na kauč sučelice majčinoj ležaljci.

– Nisam imala nikakav razlog za odijevanje – rekla je Joyce. Osim toga, ne osjećam se naročito dobro.

– Pretpostavljam da to znači kako tata nije ovdje – rekla je Kim. Tijekom godina uočila je obrazac.

– Tvoj je otac sinoć krenuo na kratki poslovni put u London – rekla je Joyce.

– Žao mi je – rekla je Kim.

– Nije važno – rekla je Joyce. – Ionako me ignorira kad je ovdje. Jesi li ga željela vidjeti?

– Nadala sam se tome – rekla je Kim.

– Vratit će se u četvrtak – rekla je Joyce. – Ako mu tako bude odgovaralo.

Kim je prepoznala mučenički ton majčina glasa. – Je li Grace Traters pošla s njim? – upitala je Kim, Grace Traters bila je osobna tajnica njezina oca, u dugom nizu osobnih tajnica.

– Jasno, Grace je pošla s njim – ljutito je rekla Joyce. – John ne može ni na zahod bez Grace.

– Ako ti smeta, majko, zašto to podnosiš? – upitala je Kim. – Ništa ne mogu učiniti – rekla je Joyce.

Kim se ugrizla za jezik. Osjetila je kako u njoj raste uznemirenost. S jedne strane bilo joj je žao majke zbog situacije u kojoj se nalazila, a s druge ju je strane ljutilo što je prihvatila ulogu žrtve. Njezin je otac uvijek imao ljubavne veze, više ili manje javne. To se događalo otkako je Kim znala za sebe.

Promijenivši temu, Kim je upitala za Elizabeth Stewart. Joycine naočale za čitanje pale su s vrha njezina nosa gdje su dotad nesigurno stajale. Zaljuljale su se na njezinim prsima viseći na lančiću oko njezina vrata

– Kako neobično pitanje – rekla je Joyce. – Zašto, za ime svijeta, pitaš za nju?

– Slučajno sam naišla na njezin portret u djedovu vinskom podrumu – rekla je Kim. – Prilično me je iznenadio, pogotovo s obzirom na činjenicu da imamo istu boju očiju. Tada sam shvatila kako zapravo malo o njoj znam. Jesu li je doista objesili kao vješticu?

– Radije ne bih o tome razgovarala – rekla je Joyce. – O, majko, zašto ne, zaboga? – upitala je Kim.

– Jednostavno, to je tabu tema – rekla je Joyce.

– Trebala bi na to podsjetiti svog nećaka Stanton – rekla je Kim. – On je o tome počeo govoriti na jednoj večeri prije nekoliko dana.

– Doista ću ga podsjetiti – rekla je Joyce. – To je neoprostivo. Zna da tako ne smije govoriti.

– Kako to može biti tabu tema nakon toliko godina? – upitala je Kim.

– Nije riječ o nečemu čime se možemo ponositi – rekla je Joyce. – To je bio nečastan događaj.

– Jučer sam malo čitala o salemskim suđenjima vješticama rekla je Kim. – Ima puno materijala na raspolaganju. No nigdje se ne spominje Elizabeth Stewart. Počinjem se pitati je li uopće bila upletena.

– Koliko ja znam, bila je upletena – rekla je Joyce. – Ali neka sve ostane na tome. Kako si naišla na njezin portret?

– Bila sam u dvorcu – rekla je Kim. – U subotu sam obišla imanje. Naumila sam urediti staru kuću i ondje živjeti.

- Zašto bi, za ime svijeta, učinila tako nešto? – upitala je Joyce. – Tako je malena.
- Mogla bi biti ugodna – rekla je Kim. – I veća je od stana u kojem trenutno stanujem. Osim toga, želim se maknuti iz Bostona.
- Pretpostavljam da će jako puno trebati dok se ne osposobi za stanovanje – rekla je Joyce.
- To je jedan razlog iz kojeg sam htjela razgovarati s ocem rekla je Kim. – Naravno, njega nema. Moram reći, nikad ga nije bilo kad mi je trebao.
- On ionako ništa ne bi znao o takvom pothvatu – rekla je Joyce. – Trebala bi razgovarati s Georgeom Harrisom i Markom Stevensom. To su građevinski poduzetnik i arhitekt, a upravo su dovršili renoviranje ove kuće, što su učinili savršeno. Rade kao ekipa, a njihov se ured nalazi baš u Salemu. Osim toga, trebala bi razgovarati i s bratom.
- To se razumije samo po sebi – rekla je Kim.
- Nazovi odavde brata – rekla je Joyce. – Dok ti razgovaraš s njim, ja ću potražiti telefonski broj poduzetnika i arhitekta. Joyce je ustala sa svoje ležaljke i nestala. Kim se nasniješila dok je uzimala telefon u krilo. Njezina ju je majka uvijek uspijevala iznenaditi. U jednom je trenutku mogla biti slika i prilika ukočene zaokupljenosti same sobom, a u idućem bi se našla u vrtlogu aktivnosti, posve zaokupljena pothvatom nekog drugog. Kim je intuitivno znala u čemu je problem: njezina majka nije imala čime ispuniti svoje vrijeme. Za razliku od svojih prijateljica, nikad se nije posvetila dobrotvornim aktivnostima.
- Kim je pogledala na sat dok su je spajali s Londonom i pokušala odrediti koliko je ondje sati, Zapravo i nije bilo važno. Njezin je brat patio od nesanice te je noću radio, a danju bi povremeno odspavao sat ili dva, poput noćne ptice.
- Brian se javio čim je telefon prvi put zazvonio. Nakon što su se pozdravili, Kim mu je opisala svoju zamisao. Brian ju je zdušno podržao i potaknuo neka provede svoju zamisao u djelo. Držao je puno boljim da netko boravi na imanju. Jedino pitanje što ga je postavio odnosilo se na dvorac i namještaj u njemu.
- Neću dirati to mjesto – rekla je Kim. – Time ćemo se pozabaviti kad se vratiš.
- Pošteno – rekao je Brian.
- Gdje je otac? – upitala je Kim. – John je u Ritzu.
- A Grace?
- Ne pitaj – rekao je Brian. – Vratit će se u četvrtak. Dok se Kim opraštala s bratom, pojavila se Joyce i bez riječi joj pružila papirić s mjesnim telefonskim brojem. Čim je Kim spustila slušalicu, Joyce joj je rekla neka nazove.
- Kim je birala broj. – Koga ću tražiti? – upitala je.
- Marka Stevensa – rekla je Joyce. – Očekuje tvoj poziv. Nazvala sam ga s drugog telefona dok si ti razgovarala s Brianom. Kim je osjetila blago negodovanje zbog majčina upletanja, ali nije ništa rekla. Znala je da Joyce samo nastoji pomoći.
- Ipak, Kim se sjećala vremena dok je bila u srednjoj školi i morala se boriti kako bi majku spriječila da piše njezine zadaće. Razgovor s Markom Stevensom bio je kratak. Joyce mu je rekla da se Kim nalazi u blizini pa je predložio da se za pola sata nađu na imanju. Rekao je da mora vidjeti kuću kako bi joj mogao dati dobar savjet. Kim se složila.
- Ako odlučiš renovirati staru kuću, barem ćeš biti u dobrim rukama – rekla je Joyce kad je Kim spustila slušalicu. Kim je ustala. – Trebala bih krenuti – rekla je. Iako je svjesno nastojala potisnuti takve osjećaje, Kim je obuzela razdraženost spram majke. Smetalo joj je upletanje i pomanjkanje privatnosti. Sjetila se kako je njezina majka zamolila Stantonu da je upozna s nekim nakon što mu je ispričala o njezinu prekidu s Kinnardom.
- Ispratit ću te – rekla je Joyce. – Nema potrebe, majko.
- Ali želim – rekla je Joyce. Zaputile su se dugačkim hodnikom.

– Kad budeš s ocem razgovarala o staroj kući – rekla je Joyce – savjetujem ti da ne spominješ Elizabeth Stewart. To će ga samo iznervirati.

– Zašto bi ga to iznerviralo? – htjela je znati Kim.

– Nemoj se uzrujavati – rekla je Joyce. – Samo nastojim održati mir u obitelji.

– Ali to je smiješno – prasnula je Kim. – Ne razumijem.

– Znam samo da Elizabeth potječe iz siromašne farmerske obitelji iz Andovera – rekla je Joyce. – Čak nije službeno pripadala niti jednoj crkvi.

– Kao da to danas nešto znači – rekla je Kim. – Ironija je u tome što su se nekoliko mjeseci iza suđenja neki članovi porote i suci javno ispričali jer su shvatili da su pogubljene nedužne osobe. A mi tristo godina kasnije uopće ne želimo razgovarati o našoj pretkinji. To nema nikakva smisla. I zašto niti u jednoj knjizi nema njezina imena?

– Očito je tako željela obitelj – rekla je Joyce. – Ne vjerujem da ju je obitelj držala nedužnom. Zato je taj događaj najbolje prepustiti zaboravu.

– Sve mi se to čini gomilom gluposti – rekla je Kim.

Kim je sjela u svoj automobil i odvezla se s prevlake Marblehead. Kad je stigla u naselje, morala se prisiliti na usporavanje. Neodređeni osjećaji nelagode i srdžbe naveli su je na prebrzu vožnju. Dok je prolazila kraj Vještičje kuće u Salemu, pretočila je svoje misli u riječi i sama sebi priznala da je njezina radoznalost glede Elizabeth i vještica porasla unatoč upozorenjima njene majke, ili možda baš zbog njih.

Kad se Kim zaustavila kraj ulaza na imanje, tamo je već bio parkiran chevrolet bronco. Izašla je iz automobila s ključevima za lokot vrtnih vratiju, a dva su se muškarca iskrčala iz bronca. Jedan je bio zdepast i mišićav kao da svakodnevno vježba s utezima. Drugi je bio predebeo, a činilo se da je ostao bez daha samo od napora što ga je izazvalo izlaženje iz automobila.

Debeli se čovjek predstavio kao Mark Stevens, a mišićavi kao George Harris. Kim se rukovala s obojicom.

Otključala je velika vrata i vratila se u automobil. Oni su vozili za njom do stare kuće. Svi su istodobno izašli iz automobila.

– Ovo je predivno – rekao je Mark. Očarala ga je kuća.

– Sviđa li vam se? – upitala je Kim. Obradovala ju je njegova reakcija.

– Krasna je – rekao je Mark.

Najprije su obišli kuću kako bi je pregledali izvana. Kim je objasnila svoju želju da se kuhinja i kupaonica uredi u dograđenom dijelu kako se glavni dio kuće ne bi bitno mijenjao.

– Trebat će vam grijanje i klimatizacija – rekao je Mark. – Ali to ne bi smjelo predstavljati problem.

Kad su vani pogledali sve što ih je zanimalo, ušli su u kuću. Kim im je pokazala cijelu kuću, čak i podrum. Na muškarce je poseban dojam ostavio način na koji su spojene glavne i poprečne stropne grede.

– To je čvrsta, dobro napravljena građevina – rekao je Mark.

– Kakav bi posao bilo renoviranje? – upitala je Kim.

– Ne bi bilo nikakvih problema – rekao je Mark. Pogledao je Georgea koji je kimnuo glavom u znak slaganja.

– Mislim da će to biti fantastična mala kuća – rekao je George. – Oduševljen sam.

– Može li se urediti tako da se ne narušava njezina povijesna vrijednost? – pitala je Kim.

– Svakako – rekao je Mark. – Odvodne kanale, cijevi i električne kabele možemo sakriti u dogradnji i u podrumu. Nećete ih ni vidjeti.

– Iskopat ćemo duboki jarak da bismo sve što je potrebno doveli do kuće – rekao je George. – Uvest ćemo cijevi i kabele ispod postojećih temelja pa ih nećemo morati dirati. Jedino što bih preporučio je stavljanje betona na pod u podrumu.

– Može li se sve to obaviti do prvog rujna? – upitala je Kim. Mark je pogledao Georgea. George je kimnuo glavom i rekao da neće biti teškoća ako budu koristili gotove materijale.

– Imam jedan prijedlog – rekao je Mark. – Najbolje mjesto za glavnu kupaonicu je u dogradnji, kako ste rekli. No također bismo mogli urediti malenu kupaonicu na prvom katu između dviju spavaćih soba, čime ne bismo ništa oštetili. Mislim da bi vam to odgovaralo.

– Zvuči dobro – rekla je Kim. – Kad biste mogli početi? – Odmah – rekao je George. – Zapravo, ako želimo završiti do prvog rujna, morali bismo početi sutra.

– Obavili smo puno posla za vašeg oca – rekao je Mark. – Mogli bismo ovo izvesti na isti način. Naplatit ćemo vam utrošeno vrijeme i materijal, plus profit.

– Želim to učiniti – rekla je Kim s novom odlučnošću.

– Vaše je oduševljenje uklonilo sve moje sumnje. Što moramo učiniti za početak?

– Počet ćemo odmah usmenim dogovorom – rekao je Mark. – Kasnije ćemo sastaviti i potpisati ugovore.

– Dobro – rekla je Kim. Ponovno se rukovala s obojicom. – Morat ćemo se malo zadržati kako bismo obavili neka mjerenja – rekao je Mark.

– Samo izvolite – rekla je Kim. – Sve što se nalazi u kući može se pohraniti u garaži dvorca. Garaža je otvorena.

– Sto ćemo s ulaznim vratima na imanje? – upitao je George.

– Ako ćete odmah početi, najbolje ih je ostaviti nezaključana – rekla je Kim.

Dok su se muškarci pozabavili mjerenjima, Kim je izašla pred kuću. Promotrla je kuću s udaljenosti od dvadesetak metara i još jednom pomislila kako je doista lijepa i zanimljiva. Odmah je počela razmišljati o užitku uređivanja i pitala se kojom će bojom oličiti spavaće sobe. Takve su je pojedinosti uzbuđivale, a to joj je odmah dozvalo u sjećanje Elizabeth.

Odjednom se Kim počela pitati kako se Elizabeth osjećala kad je prvi put ugledala kuću i došla ovamo živjeti. Pitala se je li Elizabeth bila jednako uzbuđena.

Kim se vratila u kuću i obavijestila Marka i Georgea da će biti u velikoj kući ako je slučajno budu trebali.

– Mislim da imamo dovoljno posla – rekao je Mark. – Ali morat ću sutra razgovarati s vama. Možete li mi dati svoj telefonski broj?

Kim mu je dala brojeve telefona u stanu i na poslu. Zatim je izašla iz stare kuće, sjela u automobil i odvezla se do dvorca. Razmišljanje o Elizabeth potaknulo ju je da opet počne pregledavati stare dokumente.

Kim je otvorila ulazna vrata dvorca i ostavila ih odškrinuta za slučaj da je Mark ili George dođu potražiti. Unutra se dvoumila hoće li poći na tavan ili u vinski podrum. Sjetivši se teretnice iz sedamnaestog stoljeća što ju je našla u podrumu u subotu, odlučila se vratiti onamo.

Žustrim se koracima zaputila kroz veliku sobu i blagovaonicu i stigla do teških hrastovih vratiju. Dok se spuštala granitnim stubama postala je svjesna da su se vrata iza nje uz mukli zvuk zatvorila.

Kim se zaustavila. Odjednom je shvatila kako je puno drugačije biti u golemoj staroj kući sam nego u Edwardovu društvu. Čula je potmulu škripu i stenjanje dok se kuća prilagođavala vrelini dana. Kim se okrenula i s nerazumnim strahom pogledala masivna vrata kao da su se na neki čudan način zaključala i uhvatila je u stupicu u podrumu.

– Ponašao se smiješno – glasno je rekla Kim. Ipak, nije se mogla otresti nelagode zbog vratiju. Na kraju se popela stubama. Oslonila se na vrata i, kao što je očekivala, otvorila su se bez teškoća. Pustila ih je da se ponovno zatvore.

Prekorivši samu sebe zbog pretjerano bujne mašte, Kim je opet sišla i pošla u dubinu vinskog podruma. Pjevušila je svoj omiljeni napjev, ali je njezina smirenost bila tek privid. Unatoč naporima da se smiri, i dalje se nelagodno osjećala u tom okruženju. Činilo joj se da je u golemoj kući zrak ustajao i disanje otežano. Osim toga, kao što je već primijetila, nije bila uopće tiha.

Kim je nastojala ignorirati svoju nelagodu. I dalje pjevušeći isti napjev, ušla je u ćeliju gdje je našla teretnicu iz sedamnaestog stoljeća. U subotu je pretražila ladicu u kojoj je našla dokument, a sad je počela tražiti u ostalim dijelovima ormara za spise.

Vrlo je brzo shvatila kako će biti teško pregledavati papire obitelji Stewart. Pretraživala je jedan od bezbrojnih ormara za spise. Svaka je ladica bila dupkom puna, a trebalo je strpljivo pregledati svaki dokument. Mnogi papiri bili su pisani rukom, a neke je bilo teško odgonetnuti. Na drugima nikako nije uspijevala pronaći datum. Da bi stvari bile još gore, svjetiljke nalik bakljama nisu adekvatno osvjetljavale podrum. Kim je odlučila da će u idućim pohodima u podrum ponijeti dodatnu rasvjetu.

Kim je odustala nakon što je pregledala samo jednu ladicu. Većina dokumenata na kojima je našla datum bili su s kraja osamnaestog stoljeća. Nadajući se da u zbrci ipak postoji nekakav red, počela je nasumce otvarati ladice i prebirati po papirima, tražeći nešto puno starije. Prvi uspjeh imala je u najgornjoj ladici komode blizu vratiju prema hodniku.

Njezinu su pozornost najprije privukle razbacane teretnice iz sedamnaestog stoljeća, a sve su bile malo starije od one što ju je u subotu pokazala Edwardu. Zatim je našla cijeli svežanj istih vezan vrpcom. Iako su bile pisane rukom, rukopis je bio čitak i jasan, a sve su imale jasno naznačene datume. Uglavnom su se odnosile na krzna, drvenu građu, ribu, rum, šećer i žitarice. Usred svežnja nalazila se kuverta. Bila je adresirana na Ronalda Stewarta. Rukopis je bio drugačiji, ukočen i nepravilan.

Kim je odnijela pismo na hodnik gdje je svjetlo bilo bolje. Izvadila je pismo iz kuverte i razmotala ga. Napisano je 21. lipnja 1679. Bilo ga je teško čitati.

Gospodine, prošlo je nekoliko dana otkako je stiglo vaše pismo. Puno smo raspravljali sa svojom obitelji o vašoj sklonosti za našu voljenu kćerku Elizabeth koja je ponosna djevojka. Ako je to Božja volja, dobit ćete njezinu ruku u braku pod uvjetom da nam dadete posao i preselite našu obitelj u grad Salem. Prijetnja indijanskih napada dovodi u opasnost naše živote u Andoveru i stvorila nam je puno briga.

Vaš ponizni sluga James Flanagan.

Kim je polako vratila pismo u kuvertu. Osjetila je obeshrabrenost, čak i šok. Nije sebe smatrala feministicom, a ipak ju je ovo pismo vrijeđalo i pobudilo u njoj feminističke osjećaje. Elizabeth je bila pokretna imovina koja je služila za sklapanje pogodbe. Kim je ionako sve više suosjećala s njom, a sad je to postalo još daleko izraženije.

Vrativši se u ćeliju, Kim je odložila pismo na komodu u kojoj ga je našla, te stala pozornije pretraživati ladicu. Nesvjesna prolaženja vremena i svoje okoline, pregledala je svaki papirić. Našla je još nekoliko teretnica iz toga doba, ali više niti jednog pisma. Nije se dala smesti, već se posvetila drugoj ladici. Tada je čula nezamjenjivi zvuk koraka iznad sebe.

Kim se ukočila. Naglo se vratio neodređeni strah što ga je osjetila čim se spustila u vinski podrum. Samo što ga je sad raspirilo nešto jače od sablasnosti stare, prazne kuće. Zakomplicirao ga je osjećaj krivnje što se miješa u zabranjenu i mučnu prošlost.

Stoga je njezina mašta podivljala pa je, dok su koraci prolazili točno iznad njene glave, zamislila nekakvog zastrašujućeg duha. Palo joj je na pamet da bi to čak mogao biti njezin

pokojni djed koji se došao osvetiti zbog drskog i arogantnog pokušaja razotkrivanja strogo čuvanih tajni.

Zvuk je koraka utihnuo i spojio se sa škripom i uzdasima stare kuće. Kim su obuzela dva suprotna poriva: jedan je bila potreba za slijepim bijegom iz vinskog podruma, a drugi poriv da se sakrije među ormare za spise i komode. Nije učinila ni jedno ni drugo jer se nije mogla odlučiti. Tiho se približila vratima ćelije i virnula niz dugački hodnik prema granitnim stubama. U tom je trenutku čula kako su se vrata vinskog podruma uz škripu otvorila. Nije mogla vidjeti vrata, ali je bila sigurna da je baš to čula.

Paralizirana od straha, Kim je bespomoćno promatrala kako se crne cipele i hlače nezastavljivo spuštaju stubama. Zaustavile su se na pola puta. Potom se netko sagnuo i pojavilo se neprepoznatljivo lice jer je osoba bila osvijetljena s leđa.

– Kim? – viknuo je Edward. – Jesi li tu dolje?

Kim je najprije reagirala tako da je ispuстила uzdah. Dotad uopće nije bila svjesna da zadržava dah. Oslonila se na zid ćelije, jer je osjećala slabost u nogama, i doviknula Edwardu gdje se nalazi. Za nekoliko je časaka njegov krupni lik ispunio dovratnik.

– Prestrašio si me – rekla je Kim što je mirnije mogla. Sad kad je znala da je riječ o Edwardu, silno se posramila svojega pretjeranog straha.

– Žao mi je – s oklijevanjem je rekao Edward. – Nisam te želio prestrašiti.

– Zašto se nisi ranije javio? – upitala je Kim.

– Jesam – rekao je Edward. – Nekoliko puta. Prvi put čim sam ušao u kuću, a potom opet iz velike sobe. Vinski je podrum zacijelo zvučno izoliran.

– Pretpostavljam da jest – složila se Kim. – Što zapravo radiš ovdje? Nisam te očekivala.

– Pokušao sam te nazvati u tvoj stan – rekao je Edward. – Marsha mi je rekla da si pošla ovamo razmišljajući o uređivanju stare kuće. Odjednom sam ti se odlučio pridružiti. Osjećam se odgovornim budući da sam ja to predložio.

– Pažljivo s tvoje strane – rekla je Kim. Bilo joj je još uvijek mahnito tuklo.

– Doista mi je žao što sam te uplašio – rekao je Edward. – Nije važno – rekla je Kim. – Sama sam kriva jer sam pustila svojoj glupoj mašti na volju. Čula sam tvoje korake i pomislila da si duh.

Edward je iskrivio lice u okrutnu grimasu i zgrčio ruke poput pandži. Kim ga je u šali udarila u rame i rekla mu da nije smiješan.

Oboje su osjetili olakšanje. Napetost je nestala.

– Dakle, počela si istragu o Elizabeth Stewart – rekao je Edward. Pogledao je otvorenu ladicu komode. – Jesi li štogod našla?

Zapravo jesam – rekla je Kim. Prišla je komodi i pružila Edwardu Flanaganovo pismo Ronaldu Stewartu.

Edward je oprezno izvadio papir iz kuverte. Prinio ga je svjetlu. Jednako se mučio s čitanjem kao i Kim ranije.

– Indijanski napadi u Andoveru! – komentirao je Edward. – Možeš li to zamisliti? Život je tada odista bio drugačiji. Edward je pročitao pismo do kraja i vratio ga Kim. – Fascinantno – rekao je.

– Zar ti ništa nije zasmetalo? – upitala je Kim.

– Ništa posebno – rekao je Edward. – Zar je trebalo?

– Mene je uzrujalo – rekla je Kim. – Sirota je Elizabeth još manje mogla utjecati na svoju tragičnu sudbinu no što sam u početku mislila. Otac ju je koristio kao sredstvo za nagodbu u poslovnom dogovoru. To je vrijedno žaljenja.

– Mislim da naprečac donosiš zaključke – rekao je Edward. – Mogućnost izbora kakvu mi danas imamo nije postojala u sedamnaestom stoljeću. Život je bio grublji i teži. Ljudi su se morali udruživati samo da bi preživjeli. Pojedinačni interesi nisu bili na prvom mjestu.

– To ne opravdava sklapanje posla na račun kćerkinog života – rekla je Kim. – Zvuči kao da ju je otac tretirao poput krave ili nekog drugog dijela imovine.

– Ipak mislim da si previše čitala između redova – rekao je Edward: – Ne mora značiti da Elizabeth nitko nije pitao želi li se ili ne želi udati za Ronalda, samo zato što je između njega i njezina oca postojao dogovor. Isto tako, moraš imati na umu da je njoj veliko zadovoljstvo i utjehu predstavljala spoznaja da je zbrinula ostatak obitelji.

– Pa, možda je tako – rekla je Kim. – Problem je u tome što znam kako je na koncu završio njezin život.

– Još uvijek ne možeš biti sigurna jesu li je objesili ili ne podsjetio ju je Edward.

– To je točno – rekla je Kim. – No ovo pismo bar daje naslutiti jedan razlog iz kojeg je mogla biti ranjiva i optužena kao vještica. Prema onome što sam pročitala, u puritanskim vremenima ljudi nisu smjeli mijenjati svoj društveni položaj, a ako jesu, automatski su bili podložni sumnjama da nisu slijedili Božju volju. Elizabethin nenadani uspon od siromašne farmerove kćeri do relativno imućne trgovčeve žene svakako se uklapa u tu kategoriju.

– Ranjivost i stvarna optužba dvije su različite stvari – rekao je Edward. – Budući da na njezino ime nisam naišao niti u jednoj knjizi, i dalje sumnjam.

– Moja je majka spomenula da je razlog tome veliki trud što ga je obitelj uložila da se njezino ime ne spominje. Čak je spomenula da je to zato što ju je obitelj držala krivom.

– To je novi razvoj događaja – rekao je Edward. – No na neki način ima smisla. Ljudi su u sedamnaestom stoljeću vjerovali u vradžbine. Možda se Elizabeth time bavila.

– Čekaj trenutak – rekla je Kim. – Želiš li reći da je Elizabeth bila vještica? Po meni, ona je u očima ljudi nešto zgriješila, primjerice promijenila svoj društveni položaj, ali nikako ne vjerujem da se smatrala vračarom.

– Htio sam reći da se možda bavila magijom – rekao je Edward. – U ono je vrijeme postojala bijela i crna magija. Razlikovale su se po tome što je bijela magija služila dobrim stvarima, primjerice za izlječenje neke osobe ili životinje. S druge strane, crna je magija imala zle namjere i zvala se vračanje. Zacijelo se moglo dogoditi da su se mišljenja o tome predstavlja li neki napitak ili čarolija bijelu ili crnu magiju razlikovala.

– Pa, možda ima nešto u tome – rekla je Kim. Razmislila je na trenutak, a potom je odmahнула glavom. – Ne vjerujem da je tako. Intuicija mi govori da je bilo drukčije. Imam osjećaj da je Elizabeth bila posve nedužna, a neki je podmukli zaokret sudbine doveo do užasne tragedije. Bez obzira o kakvom se zaokretu radilo, moralo je biti u pitanju nešto strašno, a činjenica da se i danas zatire svako sjećanje na nju samo naglašava nepravdu. – Kim je prešla pogledom po ormarima za spise, komodama i kutijama. – Postavlja se pitanje može li se objašnjenje naći u ovom moru dokumenata?

– Rekao bih da je pronalaženje ovog osobnog pisma dobar znak – rekao je Edward. – Ako postoji jedno, zacijelo ih ima još. Ako uspiješ pronaći odgovor, to će najvjerojatnije biti u osobnoj pošti.

– Samo bih željela da su ovi dokumenti složeni nekim kronološkim redom – rekla je Kim.

– Što je sa starom kućom? – upitao je Edward. – Jesi li donijela kakvu odluku u vezi s uređivanjem?

– Jesam – rekla je Kim. – Dođi, objasniti ću ti.

Ostavili su Edwardov automobil parkiran ispred dvorca i odvezli se do stare kuće njezinim automobilom.

Kim je s velikim oduševljenjem povela Edwarda u obilazak i objasnila mu da će postupati prema njegovu prijedlogu te moderne pogodnosti urediti u dogradnji. Najvažniji novi podatak bilo je dodavanje malene kupaonice između dviju spavaćih soba.

– Mislim da će to biti divna kuća – rekao je Edward dok su izlazili. – Ljubomoran sam.

– Sve me to uzbuđuje – rekla je Kim. – Najviše se radujem unutrašnjem uređivanju. Mislim da ću uzeti dopust i slobodne neplaćene dane u rujnu kako bih se mogla sasvim posvetiti tome.

– Sve ćeš sama urediti? – upitao je Edward. – Svakako – rekla je Kim.

– To je vrijedno divljenja – rekao je Edward. – Znam da ja to ne bih mogao učiniti.

Vratili su se u Kimin automobil. Kim je oklijevala s paljenjem motora. Vidjeli su kuću kroz prednje staklo.

– Zapravo, uvijek sam se željela baviti unutrašnjim uređivanjem – čeznutljivo je rekla Kim.

– Ozbiljno? – pitao je Edward.

– To je bila propuštena prilika – rekla je Kim. – Dok sam odrastala, najviše me je zanimala umjetnost u različitim oblicima i načinima, posebice u srednjoj školi. Tada sam, moram priznati, bila ekscentrični umjetnički tip i nisam se naročito uklapala u sredinu.

– Ni ja se nisam uspješno uklapao u sredinu – rekao je Edward.

Kim je upalila motor i okrenula automobil. Krenuli su prema dvorcu.

– Zašto se nisi posvetila unutrašnjem uređivanju? – upitao je Edward.

– Moji su me roditelji odgovorili od toga – rekla je Kim. Posebno se protivio moj otac.

– Zbunila si me – rekao je Edward. – Na večeri u petak rekla si da ti i tvoj otac nikad niste bili bliski.

– Nismo bili bliski, ali je ipak imao veliki upliv na mene rekla je Kim. – Mislila sam da sam ja kriva što među nama nema bliskosti. Zato sam uložila puno truda u nastojanje da mu udovoljim, čak sam njemu za ljubav postala medicinska sestra. Želio je da postanem njegovateljica ili učiteljica jer je to »prikladno«. Unutrašnje uređivanje nikako nije držao prikladnim.

– Očevi mogu imati veliki upliv na djecu – rekao je Edward. – I ja sam imao sličan poriv za udovoljavanje mojem ocu. Kad se toga sjetim, čini mi se nekako šašavim. Jednostavno sam ga trebao ignorirati. Najteže mi je bilo kad mi se rugao zbog mucanja ili neuspjeha u sportskim aktivnostima. Pretpostavljam da sam ga razočarao.

Stigli su do dvorca i Kim je zaustavila automobil kraj Edwardova. On je otvorio vrata i počeo izlaziti, a potom je opet sjeo.

– Jesi li jela? – upitao je. Kim je odmahнула glavom.

– Nisam ni ja – rekao je. – Kako bi bilo da se odvezemo u Salem i potražimo neki pristojan restoran?

– Vrijedi – rekla je Kim.

Otišli su s imanja i zaputili se u grad. Kim je prva progovorila. – Moje pomanjkanje društvene sigurnosti na fakultetu pripisujem izravno svom odnosu s roditeljima – rekla je. – Može li isto vrijediti i za tebe?

– Uopće ne sumnjam da je tako – rekao je Edward.

– Nevjerojatno je koliko je važno samopoštovanje – rekla je Kim – i pomalo je zastrašujuće kako ga roditelji mogu uništiti kod djece.

– Čak i kod odraslih – rekao je Edward. – A kad se to jednom dogodi, utječe na ponašanje, a to opet djeluje na samopoštovanje. Problem je u tome što može postati funkcionalno autonomno i biokemijski određeno. Tu mogu pomoći lijekovi; za prekidanje opasnog kruga.

– Govorimo li opet o Prozacu? – upitala je Kim.

– Neizravno – rekao je Edward. – Prozac može pozitivno djelovati na samopoštovanje u nekih pacijenata.

– Zar bi ti uzimao Prozac na fakultetu da ti je bio na raspolaganju? – upitala je Kim.

– Možda – priznao je Edward. – To bi nešto promijenilo u mom iskustvu.

Kim je načas pogledala Edwarda. Nasmiješio se. Imala je osjećaj da joj je upravo povjerio nešto osobno.

– Ne moraš odgovoriti na ovo – rekla je Kim – i možda ne bih trebala pitati, ali jesi li ikad sam probao Prozac?

– Rado ću ti odgovoriti – rekao je Edward. – Uzimao sam ga neko vrijeme prije dvije godine. Umro mi je otac pa sam postao umjereno depresivan. Nisam očekivao takvu reakciju s obzirom na naše odnose. Jedan mi je kolega predložio neka pokušam to riješiti s Prozacom, a ja sam ga poslušao.

– Je li pomogao tvojoj depresiji? – upitala je Kim.

– Sasvim sigurno – rekao je Edward. – Ne odmah, ali s vremenom jest. No najzanimljivije je što mi je ulio neočekivani osjećaj sigurnosti. Nisam to očekivao pa nije moglo biti posljedica sugestije. Svidio mi se taj osjećaj.

– Je li bilo popratnih pojava? – upitala je Kim.

– Nekoliko – rekao je Edward. – No ništa strašno, i svakako opravdano s obzirom na uspjeh s depresijom.

– Zanimljivo – iskreno je rekla Kim.

– Nadam se da te moje priznanje o korištenju psihotropnih lijekova nije zabrinulo, s obzirom na tvoj farmakološki puritanizam.

– Nemoj biti smiješan – rekla je Kim. – Upravo suprotno. Cijenim tvoju otvorenost. Osim toga, tko sam ja da sudim? Nikad nisam uzimala Prozac, ali sam na fakultetu bila podvrgnuta psihoterapiji. Mislim da nas to čini jednakima.

Edward se nasmijao. – Tako je! – rekao je. – Oboje smo ljudi!

Našli su maleni, popularni mjesni restoran u kojem se posluživala svježa riba. Bio je kr-
cat pa su bili prisiljeni sjediti na visokim stolcima za šankom. Oboje su uzeli kuhani baka-
lar i vrčeve ledenog točenog piva. Za desert su pojeli starinski indijanski puding sa sladole-
dom.

Nakon bučna ugođaja u restoranu oboje su uživali u tišini automobila dok su se vozili natrag do imanja. Međutim, dok su prolazili kroz velika vrtna vrata, Kim je osjetila da je Edward postao vidljivo nervozan. Vrpeljio se i odmicao kosu s čela.

– Zar nešto nije u redu? – upitala je Kim.

– Ne – rekao je Edward, ali je ponovno počeo mucati. Kim se parkirala uz njegov auto-
mobil. Povukla je ručnu kočnicu, ali nije ugasila motor. Čekala je, svjesna da Edward nešto
ima na umu.

Edward je na kraju naglo izgovorio: – Želiš li doći u moj stan kad se vratimo u grad?

Poziv je doveo Kim u nepriliku. Bila je svjesna koliko je Edwardu trebalo hrabrosti da je pozove i nije željela da se osjeća odbačenim, i pomislila je na potrebe pacijenata s koji-
ma će se ujutro suočiti. Na kraju je pobijedio njezin profesionalizam. – Žao mi je – rekla je.
– Večeras je prekasno. Iscrpljena sam; na nogama sam jutros od šest. – U pokušaju stvaranja opuštenijeg ugođaja, dodala je: – Osim toga, sutra je radni dan, a ja nisam napravila
domaću zadaću.

– Mogli bismo rano poći na spavanje – rekao je Edward. – Tek je prošlo devet sati.

Kim je u isto vrijeme bila iznenađena i zbunjena. – Čini mi se da se stvari razvijaju ma-
lo previše brzo za mene – rekla je. – Vrlo se ugodno osjećam u tvom društvu, ali ne želim
se prengliti.

– Naravno – rekao je Edward. – Očito je i meni ugodno u tvom društvu.

– Doista mi je lijepo s tobom – rekla je Kim. – Slobodna sam u petak i subotu ovaj tjedan, ako to odgovara tvom rasporedu.

– Što misliš o večeri u četvrtak? – rekao je Edward. – Nećeš morati pisati domaću zadaću.

Kim se nasmijala. – Bit će mi zadovoljstvo – rekla je. – Neću morati rano na spavanje.

PETAK, 22. SRPNJA 1994.

Kim je zatreptala i otvorila oči. U početku se nije mogla snaći. Nije imala pojma gdje se nalazi. Rana jutarnja svjetlost prodirala je kroz nepoznate škure. Okrenula je glavu u stranu i ugledala Edwarda pa se odmah svega sjetila.

Kim je povukla plahtu do vrata. Osjećala se izrazito nelagodno i zbunjeno. – Licemjerko – tiho se ukorila. Sjetila se kako je prije jedva nekoliko dana rekla Edwardu da se ne želi prenagliti, a sad se budi u njegovu krevetu. Kim još nikad nije imala vezu koja je tako brzo postala toliko intimnom.

Što je tiše mogla, Kim je pokušala kliznuti iz kreveta s namjerom da se odjene prije nego se Edward probudi. No nije joj uspjelo. Edwardov maleni, bijeli i prilično opaki terijer počeo je režati i kesiti zube. Zvao se Buffer. Ležao je u dnu kreveta.

Edward je sjeo i otjerao psa. Zastenjao je i ponovno se srušio na jastuk.

– Koliko je sati? – upitao je. Sklopio je oči. – Malo iza šest – rekla je Kim.

– Zašto si se tako rano probudila? – upitao je Edward.

– Naviknula sam – rekla je Kim. – Ovo je moje uobičajeno vrijeme za buđenje...

– Ali bilo je gotovo jedan iza ponoći kad smo pošli spavati,

– Nije važno – rekla je Kim. – Žao mi je. Nisam trebala ostati.

Edward je otvorio oči i pogledao Kim. – Osjećaš li se nelagodno? – upitao je.

Kim je kimnula glavom.

– Žao mi je – rekao je Edward. – Nisam te smio nagovarati. – Nisi ti kriv – rekla je Kim.

– Ali ti si htjela otići – rekao je Edward. – Ja sam kriv. Načas su se gledali, a potom su se oboje nasmijevali.

– Nekako se ponavljamo – rekla je Kim, tiho se nasmijavši. – Opet se natječemo s ispričama.

– Bilo bi smiješno da nije tako jadno – rekao je Edward. – Čovjek bi pomislio da smo dosad barem malo napredovali.

Kim mu se približila pa su se zagrlili. Trenutak su bez riječi uživali u zagrljaju. Edward je prekinuo tišinu. – Osjećaš li se još uvijek nelagodno?

– Ne – rekla je Kim. – Ponekad doista pomaže sam razgovor o nečemu.

Kasnije, dok se Edward tuširao, Kim je nazvala svoju sustanarku, Marshu, jer je znala da će ona uskoro poći na posao. Marsha se obradovala kad ju je čula te je izrazila umjerenu zabrinutost zato što Kim prethodne večeri nije došla kući niti je nazvala.

– Trebala sam ti telefonirati – priznala je Kim.

– Zacijelo je večer bila uspješna – rekla je Marsha.

– Bilo je dobro – rekla je Kim. – Samo što je bilo jako kasno pa te nisam htjela buditi. Hoćeš li Shebi dati nešto za jelo? dodala je promijenivši temu. Marsha ju je previše dobro poznavala.

– Tvoja je mačka već jela – rekla je Marsha. – Jedina druga novost je da te sinoć nazvao tvoj otac. Želi da ga nazoveš čim ti se pruži prilika.

– Moj otac? – začudila se Kim. – On nikad ne zove.

– Ne moraš mi to reći – rekla je Marsha. – Dijelimo stan već godinama, a ovo je prvi put da sam mu čula glas preko telefona.

Kad se Edward istuširao i odjenuo, iznenadio je Kim prijedlogom da odu doručkovati na Harvard Square. Kim je očekivala da će poći ravno u svoj laboratorij.

– Ustao sam dva sata ranije no što sam očekivao – rekao je Edward. – Laboratorij može čekati. Osim toga, proveo sam najugodniju večer godine i ne želim da se to još završi.

S osmijehom na licu Kim je obavila ruke oko Edwardova vrata i snažno ga zagrlila. Morala se podići na prste da bi joj to uspjelo. Uzvratio joj je s podjednakim zanosom.

Pošli su Kiminim automobilom jer su ga ionako morali maknuti; bio je nepropisno parkiran ispred Edwardova stana. Na trgu ju je Edward poveo u studentsku kantu gdje su se najeli pržene šunke s jajima i popili kavu.

– Kakvi su tvoji planovi za danas? – upitao je Edward. Morao je govoriti glasno jer je u kantini bilo prilično bučno. Ljetno je školovanje na sveučilištu bilo u punom zamahu.

– Poći ću u Salem – rekla je Kim. – Počeli su rad na kolibi. Želim vidjeti kako napreduju. – Kim je staru kuću odlučila zvati »kolibom«, kao suprotnost dvorcu.

– Kad se namjeravaš vratiti? – Predvečer – rekla je Kim.

– Kako bi bilo da se oko osam nađemo u Harvest Baru? predložio je Edward.

– Dogovoreno – rekla je Kim.

Nakon doručka Edward je zamolio Kim neka ga iskrca ispred bioloških laboratorija Harvarda.

– Ne želiš da te odvezem kući kako bi uzeo automobil? upitala je.

– Ne, hvala – rekao je Edward. – Ionako ne bih našao mjesto za parkiranje. Do medicinskih laboratorija poći ću vicinalnom željeznicom. Često to činim. To je dobra strana stanovanja u blizini trga.

Kim je Edwarda iskrkala na uglu Ulice Kirkland i Avenije Divinity. Stajao je na pločniku i pratio je pogledom dok se nije izgubila iz vida. Znao je da se zaljubio, a taj mu se osjećaj jako sviđao. Okrenuo se i zaputio Avenijom Divinity. Poželio je zapjevati. Tako se dobro osjećao jer mu se činilo da Kim prema njemu gaji slične osjećaje. Mogao se jedino nadati da će to potrajati. Pomislio je na cvijeće što joj ga svakodnevno šalje i pitao se nije li pretjerao. Problem je bio u tome što nije imao puno iskustva u takvim stvarima.

Stigavši u biološke laboratorije, Edward je pogledao na sat; još nije bilo osam. Dok se penjao stubama, zabrinuo se da će morati čekati na Kevina Scrantona. No njegova je briga bila neutemeljena. Kevin je već bio tamo.

– Drago mi je što si svratio – rekao je Kevin. – Danas sam te namjeravao nazvati.

– Jesi li našao Claviceps purpurea? – s nadom je upitao Edward.

– Nisam – rekao je Kevin. – Nema Clavicepsa.

– Prokletstvo! – rekao je Edward. Skljokao se na stolicu. Želudac mu je zahvatio razočaravajući potišteni osjećaj. Nadao se pozitivnom nalazu, a računao je s tim najviše radi Kim. Želio joj je to predstaviti kao poklon znanosti u prilog skidanja ljage s Elizabethina imena.

– Nemoj biti tako natmuren – rekao je Kevin. – Nije bilo Clavicepsa, ali sam našao puno drugih plijesni. Jedna ima sličnu morfologiju kao Claviceps purpurea, ali je od zasad nepoznate vrste.

– Ma nemoj – komentirao je Edward.

Edwardovo se lice ponovno snuždilo. – Trenutno postoji oko pedeset tisuća poznatih gljivica, U isto vrijeme neki ljudi vjeruju da ih na svijetu ima od sto do dvjesto pedeset tisuća,

– Dakle, pokušavaš mi reći da ovo nije monumentalno otkriće – kiselilo je komentirao Edward.

– Zasad ne želim procjenjivati vrijednost otkrića – rekao je Kevin. – No riječ je o plijesni koja bi te mogla zainteresirati. Radi se o akomicetima, poput Clavicepsa, a stvaraju sklerocije baš kao i Claviceps.

Kevin je ispružio ruku preko stola i spustio nekoliko malenih tamnih zrnaca u Edwardov dlan. Edward ih je gurkao kažiprstom. Podsjećali su na tamna zrnca riže.

– Mislim da bi mi trebao reći što je to sklerocija – rekao je Edward.

– To je vrsta vegetativne spore određene gljivice – rekao je Kevin. – Razlikuju se od obične, jednostanične spore jer su sklerocije višestanične i sadrže gljivična vlakna ili niti, kao i rezervnu hranu.

– Zašto misliš da će me to zanimati? – upitao je Edward. Činilo mu se da izgledaju kao sjemenke u raženom kruhu. Prinio je jednu nosu; nije imala mirisa.

– Zato što sklerocija Clavicepsa sadrži bioaktivne alkaloidne koji izazivaju ergotizam – rekao je Kevin.

– Opa! – rekao je Edward. Uspravio se na stolici i s pojačanim zanimanjem proučavao sklerociju na svom dlanu. Kakvi su izgledi da ovaj sićušni lopov sadrži iste alkaloidne kao i Claviceps?

– To je, čini mi se, pitanje dana – rekao je Kevin. – Osobno mislim da su izgledi prilično dobri. Nema puno gljivica koje stvaraju sklerocije. Ova je nova vrsta očito na nekoj razini povezana s Claviceps purpurea.

– Zašto je ne bismo kušali? – predložio je Edward.

– Kako to misliš, za ime svijeta? – upitao je Kevin. Sumnjičavo je pogledavao Edwarda.

– Zašto od ovih zrnaca ne bismo napravili lagane napitke i kušali ih? – rekao je Edward.

– Šališ se nadam se – rekao je Kevin.

– Zapravo se ne šalim – rekao je Edward. – Zanima me stvara li ova nova plijesan neki alkaloid koji djeluje halucinogeno. To ćemo najlakše saznati ako je kušamo.

– Ti nisi normalan – rekao je Kevin. – Mikotoksini mogu biti prilično jaki, o čemu mogu posvjedočiti bezbrojni ljudi koji su patili od ergotizma. Znanost stalno pronalazi nove. Strahovito bi riskirao.

– Gdje je tvoj pustolovni duh? – zadirkirao ga je Edward. Ustao je. – Mogu li ovaj mali pokus obaviti u tvom laboratoriju?

– Nisam siguran da bih trebao sudjelovati u ovome – rekao je Kevin. – Ali ti misliš ozbiljno, zar ne?

– Krajnje ozbiljno – rekao je Edward.

Kevin je poveo Edwarda u svoj laboratorij i upitao ga što mu je potrebno. Edward je rekao da mu trebaju mužar i tučak, ili nešto slično, destilirana voda, slaba kiselina za taloženje alkaloida, malo filtrirnog papira, tikvica od litre i mililitarska pipeta.

– Ovo nije normalno – govorio je Kevin dok je prikupljao materijal.

Edward je počeo raditi tako da je najprije zdrobio nekoliko zrna sklerocije, napravio smjesu s destiliranom vodom i pomoću slabe kiseline dobio talog bijele tvari. Filtrirnim papirom izolirao je nekoliko zrnaca bijelog taloga. Kevin je postupak promatrao s mješavinom nevjerice i čuđenja.

– Nemoj mi reći da ćeš to jednostavno pojesti? – rekao je Kevin, a u njegovu se glasu sve više osjećala panika.

– Ma daj – rekao je Edward. – Nisam glup. – Mogao si me zavarati – rekao je Kevin.

– Slušaj – rekao je Edward. – Zanima me halucinogenost. Ako će ova tvar tako djelovati, dovoljna je minimalna količina. Govorim o manje od mikrograma.

Edward je spatulom uzeo djelić taloga i ubacio ga u tikvicu u kojoj se nalazila litra destilirane vode. Snažno ju je protresao. – Mogli bismo se s ovim zajebavati šest meseci i opet

ne znati izaziva li halucinacije – rekao je Edward. – Na kraju bi nam ipak trebao ljudski mozak. Moj je već sada na raspolaganju. Kad je riječ o znanosti, ja sam čovjek od akcije.

– Sto je s mogućnošću otrovanja bubrega? – upitao je Kevin.

Na Edwardovu licu pojavio se izraz razdražene nevjerice. – Uz ovu količinu? Ne, dovraga! Ovo je više nego deset puta manja količina od one koja je potrebna da toksin botulina izazove trovanje, a to je najtoksičnija tvar poznata čovjeku. Osim toga, ovdje je riječ o mikrogramima nepoznanice, ali sigurno se radi o smjesi tvari, te je koncentracija svake pojedine još manja.

Edward je zamolio Kevina da mu doda mililitarsku pipetu. Kevin je to nevoljko učinio.

– Jesi li siguran da mi se ne želiš pridružiti? – upitao je Edward. – Možda propuštaš priliku sudjelovanja u zanimljivom znanstvenom otkriću. – Nasmijao se dok je punio tanku pipetu.

– Hvala, ali radije ne bih – rekao je Kevin. – Dogovorio sam se sa svojim bubrežnim stanicama da se nećemo međusobno maltretirati.

– U tvoje zdravlje – rekao je Edward kad je podigao pipetu u zrak i načas je držao nad glavom, a potom istisnuo jedan mililitar na vrh jezika. Uzeo je gutljaj vode, vrtio ga po ustima i progutao.

– Dakle? – nervozno je upitao Kevin nakon trenutka tišine. – Malo, malo gorko – rekao je Edward. Nekoliko je puta otvorio i zatvorio usta kako bi bolje osjetio okus.

– Još nešto? – pitao je Kevin.

– Upravo počinjem osjećati laganu vrtoglavicu – rekao je Edward.

– Vraga, tebi se i prije vrtjelo u glavi – rekao je Kevin.

– Priznajem da ovom malenom pokusu manjkaju znanstvene mjere sigurnosti – rekao je Edward nasmijavši se. – Sve što osjećam moglo bi biti plod sugestije.

– Doista ne bih smio sudjelovati u ovome – rekao je Kevin, – Morat ću inzistirati da danas poslijepodne obaviš analizu urina i krvi.

– Oooo, jooj! – rekao je Edward, – Nešto se događa!

– O, Bože! – rekao je Kevin. – Što?

– Vidim poplavu boja što se pojavljuju u ameboidnim oblicima poput nekakvog kaleidoskopa.

– O, sjajno! – rekao je Kevin. Zurio je u Edwardovo lice koje je izgledalo kao u transu.

– Sad čujem neke zvukove što podsjećaju na sviranje sintesajzera. Isto tako, usta su mi se malo osušila. Evo još nečega: osjećam paresteziju na rukama, kao da me nešto gricka ili lagano štipka. Neobičan osjećaj.

– Hoću li nekoga pozvati? – pitao je Kevin.

Na Kevinovo iznenađenje, Edward je ispružio ruke i zgrabio ga za nadlaktice. Držao ga je neočekivano čvrsto.

– Čini mi se da se soba kreće – rekao je Edward. – I imam blagi osjećaj gušenja.

– Bit će bolje da pozovem pomoć – rekao je Kevin. Njegovo vlastito bilo mahnito je tuklo. Pogledao je prema telefonu, ali je Edward pojačao svoj stisak.

– U redu je – rekao je Edward. – Boje se gube. Prolazi. Edward je zatvorio oči, ali se inače uopće nije pomaknuo. I dalje je držao Kevina.

Na kraju je Edward otvorio oči i uzdahnuo. – Jao! – rekao je. Tek je tada postao svjestan da grčevito drži Kevinove ruke. Pustio ga je, duboko udahnuo i poravnao svoju jaknu. – Mislim da smo saznali odgovor – rekao je.

– Ovo je bilo idiotski! – prasnuo je Kevin. – Tvoja me je mala lakrdija užasnula. Upravo sam želio pozvati hitnu pomoć. – Smiri se – rekao je Edward. – Nije bilo tako strašno.

Nemoj se toliko uzrujavati zbog psihodelične reakcije u trajanju od šezdeset sekundi.

Kevin je pokazao na uru. – Nije riječ o šezdeset sekundi rekao je. – Trajalo je gotovo dvadeset minuta.

Edward je pogledao na uru. – Nije li to zanimljivo – rekao je. – Čak je i moj osjećaj za vrijeme bio poremećen,

– Kako se općenito osjećaš? – upitao je Kevin.

– Dobro! – tvrdio je Edward. – Zapravo, osjećam se više nego dobro, Osjećam, – Zastao je dok je pokušavao svoje osjećaje pretočiti u riječi. – Osjećam se pun energije, kao da sam se dosad odmarao. Također mi se čini da su mi misli posebno jasne i izoštrene. Možda čak pomalo osjećam i euforiju, ali to može biti posljedica pozitivnog rezultata; upravo smo utvrdili da ova nova gljivica stvara halucinogenu tvar.

– Nemoj tako olako govoriti o »nama« – rekao je Kevin. Ti si to utvrdio, a ne ja. Odbijam snositi odgovornost za ovu ludost.

– Pitam se jesu li alkaloidi jednaki kao u Clavicepsa? glasno je razmišljao Edward. – Čini se da nema ni najmanjeg znaka smanjivanja periferne cirkulacije, što je česti simptom ergotizma.

– Barem mi obećaj da ćeš danas dati na analizu urin i krv rekao je Kevin. – Čak ako ti nisi zabrinut, ja jesam.

– Ako ćeš tako noćas lakše spavati, poslušat ću te – rekao je Edward. – U međuvremenu, želio bih dobiti još ovih sklerocija. Je li to moguće?

– Moguće je sad kad sam otkrio na kojem se sredstvu razvijaju ove gljivice, ali ne mogu ti obećati puno sklerocija. Nije ih uvijek lako izvući iz gljivica.

– Pa, učini što možeš – rekao je Edward. – Sjeti se, vjerojatno ćemo o ovome moći napisati zgodan maleni rad.

Dok je Edward žurio preko trga kako bi uhvatio prijevoz do medicinskog dijela sveučilišta, bio je ushićen rezultatima. Jedva je čekao da ispriča Kim kako je teorija o trovanju u vezi salemskih vještica živa i zdrava.

***

Kim je bila vrlo uzbuđena što će vidjeti kako napreduju radovi na imanju, ali ju je još više zanimalo zašto ju je otac nazvao. Uvjeren da je dovoljno rano pa će ga uhvatiti prije nego ode u ured, Kim je skrenula na Marblehead.

Ušla je u kuću i zaputila se ravno u kuhinju. Kao što je i očekivala, našla je Johna kako prelistava hrpu jutarnjih novina uz svoju kavu, Bio je krupan muškarac koji je navodno bio dobar sportaš tijekom svog studiranja na Harvardu. Imao je bujnu kosu koja je nekoć bila tamna i sjajna poput Kimine. Tijekom godina šarmantno je posijedio što mu je podarilo izgled stereotipnog oca obitelji.

– Dobro jutro, Kimmy – rekao je John ne podigavši pogled s novina.

Kim se poslužila kavom iz aparata za espresso i napravila pjenu za cappuccino.

– Kako ide onaj tvoj automobil? – upitao je John. Novine su glasno zašuštale kad je okrenuo stranicu. – Nadam se da ga redovito voziš na servis, kako sam ti savjetovao.

Kim nije odgovorila. Naviknula je da se njezin otac prema njoj odnosi kao da je malena djevojčica i to joj je pomalo smetalo. Neprestano joj je davao upute kako će srediti svoj život. Što je postajala starija sve je više mislila da on nikome ne bi trebao dijeliti savjete, pogotovo s obzirom na ono što je učinio od svog života i braka.

– Čula sam da si me sinoć tražio u stanu – rekla je Kim. Sjela je na klupicu ispod uvučenog prozora s kojeg se pružao pogled na ocean.

John je spustio novine.

– Jesam, doista – rekao je. – Joyce je spomenula da si se zainteresirala za Elizabeth Stewart i raspitivala se o njoj. To me iznenadilo. Zvao sam te jer sam te htio pitati zašto si tako uzrujala majku.

– Nisam je željela uzrujati – rekla je Kim. – Zanima me Elizabeth i samo sam željela saznati nekoliko osnovnih činjenica. Primjerice, je li Elizabeth doista obješena kao vještica ili je to samo legenda.

– Doista je obješena – rekao je John. – To je posve sigurno. Isto je tako sigurno da je obitelj uložila golemi trud kako bi se to držalo u tajnosti. U takvim okolnostima držim najboljim da sve to ostaviš na miru.

– Ali zašto je potrebna takva tajnovitost nakon tristo godina? – upitala je Kim, – To nema smisla.

– Nije važno ima li to za tebe smisla ili nema – rekao je John. – Tada je to predstavljalo poniženje za obitelj, a isto vrijedi i danas.

– Želiš li reći da i tebi smeta, oče? – upitala je Kim. – Osjećaš li se poniženim?

– Pa, ne, ne posebno – priznao je John. – Riječ je o tvojoj majci. Njoj smeta, dakle, ne bi se trebala time bavljati. Ne smijemo uvećavati njezine brige.

Kim se ugrizla za jezik. Bilo je teško ne odbrusiti ocu u danim okolnostima. Umjesto toga, priznala je da se nije samo zainteresirala za Elizabeth, već i suosjeća s njom.

– Zašto, za ime svijeta? – razdraženo je upitao John.

– Kao prvo, našla sam njezin portret zabačen u stražnjem dijelu djedova vinskog podruma – rekla je Kim. – Kad sam ga vidjela, shvatila sam da je doista bila stvarna osoba. Čak je imala oči iste boje kao što su i moje. Tada sam se sjetila što joj se dogodilo. Sigurno nije zavrijedila da je objese. Teško je ne suosjećati s njom.

– Znao sam da postoji slika – rekao je John. – Što si radila u vinskom podrumu?

– Ništa posebno – rekla je Kim. – Samo sam razgledavala. Otkrivanje Elizabethina portreta činilo mi se nevjerojatnom slučajnošću jer sam nedavno ponešto čitala o salemskim suđenjima vješticama. Ono što sam saznala samo je uvećalo moje suosjećanje. Ubrzo nakon tragedije mnogi su izrazili žaljenje i kajanje. Čak je i tada postalo jasno da su pogubljeni nedužni ljudi.

– Nisu svi bili nedužni – rekao je John.

– Majka mi je dala naslutiti nešto slično – rekla je Kim.

– Što li je Elizabeth mogla učiniti da biste je vi držali krivom?

– Sad me već gnjaviš – rekao je John. – Ne znam pojedinosti, ali mi je otac rekao da je to bilo nešto u vezi s okultnim silama.

– Kao na primjer? – bila je uporna Kim.

– Upravo sam ti rekao da ne znam, mlada damo – ljutito se obrecnuo John, – Postavila si dovoljno pisanja.

Sad pođi u svoju sobu, dodala je Kim u mislima. Pitala se hoće li njezin otac ikad priznati da je ona odrasla i ponašati se prema njoj u skladu s tim.

– Kimmy, poslušaj me – rekao je John pomirljivim i očinskim tonom. – Za svoje vlastito dobro, nemoj prekopavati po prošlosti u vezi s ovim. To će samo izazvati neprilike.

– S dužnim poštovanjem, oče – rekla je Kim – možeš li mi objasniti kako bi to moglo utjecati na moju dobrobit?

John je počeo zamuckivati.

– Dopusti mi da ti kažem što ja mislim – rekla je Kim s neuobičajenom sigurnošću. – Vjerujem da je Elizabethina upletenost mogla predstavljati poniženje u ono vrijeme kad se događaj zbio. Također mogu vjerovati da se to moglo smatrati lošim za posao jer je njezin muž, Ronald, utemeljio Maritime Ltd, a ta je kompanija uzdržavala generaciju za generaci-

jom Stewarta, uključujući i nas. Međutim, činjenica da i danas postoji zabrinutost zbog Elizabethine upletenosti smiješna je i sramoti uspomenu na nju. Na kraju krajeva, ona je naša pretkinja; da nije bilo nje, ne bi bilo ni nas. Sama ta činjenica izaziva u meni čuđenje što se nitko tijekom svih tih godina nije pozabavio ovim smiješno kukavičkim ponašanjem.

– Ako to ne možeš shvatiti sa svojeg sebičnog stajališta razdraženo je rekao John – barem misli na svoju majku. Cijeli taj događaj ponižava Joyce, i nije važno zašto. Jednostavno je tako. Dakle, ako ti treba neki razlog za prepuštanje Elizabeth zaboravu, ja sam ti ga dao. Nemoj prkositi majčinim željama.

Kim je podigla već ohlađeni capuccino do usana i otpila gutljaj. Digla je ruke od svog oca. Pokušaji razgovora s njim nikad nisu donijeli ploda. Uspijevalo je samo kad je razgovor bio jednostran: kad joj je on govorio što joj je činiti i kako. Kao da je pogrešno zamijenio ulogu oca učiteljskom.

– Majka mi je također rekla da si se upustila u nekakav pothvat na imanju – rekao je John zaključivši kako njezina šutnja znači da se opametila po pitanju Elizabeth i prihvatila njegov savjet. – Što zapravo radiš?

Kim mu je rekla za svoju odluku da renovira staru kuću i ondje živi. Dok je govorila, John se vratio svojim novinama. Kad je završila, jedino pitanje što ga je postavio odnosilo se na dvorac i stvari što su pripadale njegovu ocu.

– Nećemo uopće dirati dvorac – rekla je Kim. – Barem dok se Brian ne vrati kući.

– Dobro – rekao je John i okrenuo stranicu Wall Street Journala.

– Kad već govorimo o majci, gdje je ona? – upitala je Kim. – Gore – rekao je John. – Ne osjeća se dobro i ne želi nikoga vidjeti.

Nekoliko minuta kasnije Kim je otišla iz kuće opterećena tužnim i tjeskobnim osjećajem koji je bio neobična mješavina sažaljenja, ljutnje i odbojnosti. Dok je ulazila u automobil, sama je sebi rekla da joj je odvratn brak što ga imaju njezini roditelji. Upalila je motor i zavjetovala se kako nikad neće dopustiti da se nađe u takvoj situaciji.

Vozila je unatrag niz prilaz, a potom krenula prema Salemu. Tijekom vožnje podsjetila se da je, unatoč gnušanju spram odnosa svojih roditelja, i sama u opasnosti od stvaranja slične situacije. To je bio jedan od razloga za onako žestoku reakciju na Kinnardove sportske izlete u vrijeme što su ga planirali provesti zajedno.

Kim se odjednom nasmiješila. Njezine tmurne misli rastjeralo je sjećanje na cvijeće što je svakodnevno stizalo od Edwarda. S jedne je strane to u njoj izazivalo nelagodu, a s druge bilo je dokaz Edwardove pažnje i nježnosti. U jedno je bila posve sigurna: Edward neće biti ženskar. Po njenu je mišljenju ženskar morao biti sigurniji u sebe i prodorniji, poput njezina oca ili, kad je riječ o tome, poput Kinnarda.

Iako joj je razgovor s ocem donio razočaranje, postigao je suprotan efekt od namjeravnog; samo je još više razbuktao njezino zanimanje za Elizabeth Stewart. Stoga je Kim skrenula sa svog puta prema imanju i pošla u garažu u središtu Salema.

Ostavila je automobil na parkiralištu i pješice se zaputila u Institut Peabody-Essex, kulturološko i povijesno udruženje smješteno u skupini starih renoviranih zgrada u središtu grada. Između ostaloga, služilo je i kao spremište za dokumente o Salemu i okolici, uključujući i one o suđenjima vješticama.

Kim je u predvorju platila ulaznicu jednom službeniku, a on ju je uputio kako će naći knjižnicu do koje je trebalo poći stubama što su se nalazile točno nasuprot recepciji. Kim se uspela stubama i prošla kroz teška, ostakljena vrata. Knjižnica se nalazila u zgradi visokih stropova, ukrasnih vijenaca i reljefa u tamnom drvu s početka devetnaestog stoljeća. Glavna je prostorija imala mramorne kamine i stropne svijećnjake, te tamno obojene hras-tove stolove i stolice okrugla naslona. Prevladavala je tipična prigušenost zvukova i miris starih knjiga.

Prijateljski raspoložena i uslužna knjižničarka po imenu Grace Meehan odmah je ponudila Kim svoju pomoć. Bila je to postarija žena sijede kose i prijazna lica. Kao odgovor na općenito pitanje što ga je postavila Kim pokazala joj je kako će naći raznorazne papire i dokumente povezane sa salemskim suđenjima, uključujući optužnice, žalbe, uhibbene naloge, iskaze, svjedočanstva, sudske zapise o preliminarnim saslušanjima i naloge za pogubljenje. Sve je to bilo pomno katalogizirano u jednom od staromodnih kataloga s karticama.

Kim je začudila i ohrabrila količina raspoloživog materijala. Nikakvo čudo što je postojalo toliko knjiga o salemskim suđenjima vješticama. Institut je bio raj za istraživača.

Čim ju je knjižničarka ostavila samu, Kim se zdušno posvetila katalogu. S velikim uzbuđenjem potražila je ime Elizabeth Stewart. Bila je uvjerena da će biti spomenuta na ovaj ili onaj način. No Kim se uskoro razočarala. Nije bilo ni spomena o Elizabeth Stewart. Uopće nije bilo Stewarta.

Vrativši se do knjižničarkina stola, Kim je postavila izravno pitanje o Elizabeth Stewart.

– Nije mi poznato to ime – rekla je Grace. – Znete li na koji je način bila povezana sa suđenjima?

– Vjerujem da je ona bila jedna od optuženih žena – rekla je Kim.

– To se nije moglo dogoditi – bez oklijevanja je rekla Grace. – Smatram se stručnjakom za postojeće dokumente u vezi sa suđenjem. Nikad nisam naišla na ime Elizabeth Stewart, čak ni u svojstvu svjedoka, a kamoli kao jedne od dvadeset žrtava. Tko vam je rekao da je bila optužena?

– To je prilično duga priča – izbjegavala je Kim izravan odgovor.

– Pa, nikako ne može biti istinita – rekla je Grace. – Previše je ljudi provelo jako puno istraga da bi im to promaknulo.

– Shvaćam – rekla je Kim. Nije proturječila ženi. Zahvalila joj je i vratila se do kataloških ormarića.

Odustala je od dokumenata povezanih sa suđenjima i obratila pozornost na drugo važno bogatstvo instituta: rodoslovne podatke o obiteljima okruga Essex.

Ovoga je puta našla obilje podataka o Stewartima. Zapravo, zauzimali su gotovo cijelu jednu ladicu kartica što su upućivale na rodoslovne podatke. Dok je Kim pregledavala materijal, postalo je očito da su postojala dva glavna obiteljska klana Stewartovih, njezin i još jedan čiji korijeni nisu sezali tako daleko u prošlost.

Pola sata kasnije Kim je našla kratak zapis o Elizabeth Stewart. Rodila se 4. svibnja 1665. kao kći Jamesa i Elishe Flanagan, a umrla je 19. srpnja 1692. kao žena Ronalda Stewarta. Nije naveden uzrok smrti. Kim je hitro izračunala da je Elizabeth umrla kad joj je bilo dvadeset sedam godina!

Kim je podigla glavu i zagledala se kroz prozor očima koje ništa nisu vidjele. Osjećala je kako joj se koža na potiljku naježila. I ona je imala dvadeset sedam godina, a rođendan je slavila u svibnju. Nije se rodila četvrtog nego šestog, ali ipak blizu Elizabethina datuma rođenja. Sjetivši se fizičke sličnosti s portretom i uzevši u obzir činjenicu da se namjerava useliti u kuću u kojoj je stanovala Elizabeth, Kim se počela pitati nije li to malo previše podudarnosti. Pokušava li joj sve to nešto reći?

– Oprostite – rekla je Grace Meehan prekinuvši Kimino razmišljanje, – Fotokopirala sam za vas popis osoba obješenih zbog vraćanja. Također imate datum pogubljenja, uključujući dan u tjednu, njihovo mjesto boravišta, kojoj su crkvi pripadali, ako jesu, i njihovu starost. Kao što vidite, vrlo je podrobna; i nema Elizabeth Stewart.

Kim je ponovno zahvalila ženi i uzela papir. Kad se žena udaljila, Elizabeth je poslušno pogledala popis i upravo ga htjela odložiti kad je opazila datum: 19. srpnja 1692. Pet je osoba obješeno toga dana. Opet je pogledala datum Elizabethine smrti i uvjerala se da je

jednak. Iako je datum bio isti, Kim je bilo jasno da to ne mora značiti kako je Elizabeth obješena. Čak i ako je to bila tek slučajnost, ipak je u najmanju ruku sugestivno.

Tada je Kim shvatila još nešto. Sjetila se da je prošlog utorka bio 19. srpnja. Ponovno je pogledala papir što joj ga je dala Grace Meehan i otkrila da su se dani poklapali s datumima 1692. jednako kao i 1994. Je li to još jedna podudarnost čije značenje Kim tek treba otkriti?

Vrativši se podacima o rodoslovlju, Kim je potražila Ronalda Stewarta i brzo saznala da Elizabeth nije bila njegova prva žena. Ronald je oženio Hannah Hutchinson 1677. i s njom je imao jednu kćerku, Joannu koja se rodila 1678. No Hannah je umrla u siječnju 1679., ali nije bio naveden uzrok smrti. Ronald je tada, u trideset devetoj godini, godine 1682. oženio Elizabeth Flanagan s kojom je imao kćerku Sarah, rođenu 1682., te sinove Jonathana, rođenog 1683., i Daniela, rođenog 1689. Na kraju je Ronald 1692. oženio Elizabethinu mlađu sestru Rebeccu Flanagan s kojom je imao kćerku Rachel, rođenu 1693.

Kim je spustila knjigu i ponovno se zagledala u prazno dok je pokušavala srediti misli. U glavi joj je lagano zvonilo na uzbunu dok je razmišljala o Ronaldovim osobinama. Opet je pogledala rodoslovne podatke i potvrdila činjenicu da je Ronald oženio Elizabeth samo dvije godine nakon Hannahine smrti. Tada je, nakon Elizabethine smrti, iste godine oženio njezinu sestru!

Kim je osjetila tjeskobu. Poznavajući ljubavne sklonosti svoga oca, držala je mogućim da je Ronald imao sličnu manu i prepuštao joj se s daleko katastrofalnijim posljedicama. Palo joj je na pamet da je Ronald mogao održavati vezu s Elizabeth dok je bio u braku s Hannah, a potom s Rebeccom dok je bio oženjen s Elizabeth. Na kraju krajeva, Elizabeth je doista umrla pod neobičnim okolnostima. Kim se pitala kako je umrla Hannah.

Odmahnula je glavom i nasmijala se u sebi. Pomislila je da je sigurno gledala previše sapunica na televiziji jer njezina mašta neopravdano stvara melodramatične zaključke.

Kim je još nekoliko minuta proučavala obiteljsko stablo Stewartovih i saznala još dvije činjenice. Najprije je našla potvrdu da porijeklo od Ronalda i Elizabeth vuče preko njihova sina Jonathana. Zatim je uočila da se u tristogodišnjoj obiteljskoj povijesti više nikad nije pojavilo ime »Elizabeth«. S obzirom na razgranatost obiteljskog stabla i tako puno generacija, to nije mogla biti slučajnost. Kim se pitala čime se Elizabeth mogla tako osramotiti, a njezina je radoznalost postala još naglašenija.

Kim je sišla stubama Instituta Peabody-Essex s namjerom da uzme automobil i pođe na imanje. No u dnu stubišta je s oklijevanjem zastala. Pitanje o Ronaldovu karakteru što joj je na trenutak proletjelo glavom, te mogućnost prljave igre s njegove strane, dalo joj je novu ideju. Vrativši se unutra, pitala je kako će doći do administrativne zgrade okruga Essex.

Zgrada se smjestila u Ulici Federal, nedaleko Vještičje kuće. Bilo je to strogo zdanje s elementima grčke arhitekture kao što su čisti zabati i masivni dorski stupovi. Kim je ušla u zgradu i upitala kako će naći sudske spise.

Nije imala pojma hoće li uopće štogod naći. Čak nije znala jesu li se čuvali sudski spisi iz tako davne prošlosti, niti je znala jesu li dostupni javnosti ako i postoje. Ipak je pristupila naznačenom pultu i upitala može li vidjeti bilo kakve sudske spise što se odnose na Ronalda Stewarta. Dodala je da je zanima Ronald Stewart koji se rodio 1653.

Službenica je bila žena pospana izgleda i neodređene dobi. Ako ju je začudio Kimin zahtjev, nije to pokazala. Odgovorila je tako da je nešto utipkala u računalu. Na trenutak je promatrala ekran, a potom je izašla iz prostorije. Nije progovorila ni riječi. Kim je pretpostavila da se već tako puno ljudi raspitivao o salemskim vješticama da su se gradski javni službenici već umorili od pričanja o tom razdoblju.

Kim je prebacivala težinu s noge na nogu i pogledavala na sat. Već je bilo deset i trideset, a ona još nije ni privirila na imanje.

Žena se vratila noseći žuti fascikl. Pružila ga je Kim. – To ne smijete iznositi iz ove prostorije – rekla je. Pokazala je prema nekoliko plastičnih stolova i stolica duž stražnjeg zida. – Možete ondje sjesti ako želite.

Kim je ponijela fascikl do slobodne stolice. Sjela je i izvadila sadržinu. Bilo je puno materijala. Sve je bilo pisano prilično čitkim rukopisom.

U početku je Kim pomislila da fascikl sadrži samo dokumente u vezi građanskih tužbi što ih je Ronald podnio protiv svojih dužnika. No tada je počela nailaziti na zanimljivije dokumente kao što je potvrda o osporavanju oporuke koja je imala veze s Ronaldom.

Kim je pažljivo pročitala dokument. Riječ je bila o presudi u Ronaldovu korist u sporu u kojem je neki Jacob Cheever pokušao osporiti jednu oporuku. Čitajući dalje, Kim je otkrila da je Jacob bio Hannahin sin iz prethodnog braka, te da je Hannah bila dosta starija od Ronaldada. Jacob je tvrdio da je Ronald prevarom naveo njegovu majku na mijenjanje oporuke i tako ga lišio nasljedstva koje mu po svim pravima pripada. Suci se očito nisu s njim složili. Posljedica toga bilo je to da je Ronald naslijedio nekoliko tisuća funti, što je u ono vrijeme predstavljalo prilično veliko bogatstvo.

Kim je s čuđenjem zaključila da se život u sedamnaestom stoljeću nije baš previše razlikovao od današnjega. Pogrešno je vjerovala da je barem u legalnim pitanjima bio jednostavniji. Dokument o osporavanoj oporuci dokazivao je suprotno. Isto tako, opet ju je potaknuo na razmišljanje o Ronaldovu karakteru.

Sljedeći je dokument bio još neobičniji. Radilo se o ugovoru sklopljenom 11. veljače 1681. između Ronalda Stewarta i Elizabeth Flanagan. Sastavljen je i potpisan prije sklapanja njihova braka, poput suvremenog predbračnog ugovora. No nije bila riječ samo o novcu ili imovini. Ugovorom je utvrđeno Elizabethino pravo da nakon sklapanja braka može postati vlasnicom imovine i sklapati ugovore pod svojim imenom.

Kim je pročitala cijeli dokument. U dnu je Ronald osobno napisao objašnjenje. Kim je prepoznala rukopis kao posebno lijepo pismo što ga je vidjela na mnogim tereticama u dvorcu. Ronald je napisao: Moja je namjera da svojoj zaručnici, Elizabeth Flanagan, omogućim pravedno i zakonito vođenje naših zajedničkih poslova u slučajevima kad moji trgovački pothvati zahtijevaju moje dugotrajno izbjivanje iz grada Salema i Maritime Ltd.

Kad je pročitala cijeli dokument, Kim se vratila na početak i ponovno ga pročitala kako bi bila sigurna da ga je dobro razumjela. Zapanjio ju je. Činjenica da je bio potreban takav dokument kako bi Elizabeth mogla potpisivati ugovore podsjetila ju je na to koliko je bio drugačiji položaj žena u puritanskim vremenima. Njihova su zakonska prava bila ograničena. Isti je zaključak Kim stvorila i kad je pročitala pismo što ga je Elizabethin otac pisao Ronaldu u vezi sklapanja braka.

Odloživši predbračni ugovor, Kim se okrenula preostalim papirima u fasciklu Ronalda Stewarta. Nakon još jedne hrpe spisa o parnicama s dužnicima Kim je naišla na odista zanimljiv dokument. Radilo se o molbi Ronalda Stewarta kojom je tražio povrat zaplijenjenog materijala. Bila je napisana 26. srpnja 1692., tjedan dana nakon Elizabethine smrti.

Kim nije imala pojma na što se to moglo odnositi ali joj je uskoro postalo jasno. Ronald je napisao: Ponizno molim Sud da mi odmah vrati odlučujući dokaz što je s mojem imanja uzeo sud, i koja je bila prikazana poroti, zbog čega Elizabeth tijekom suđenja optužena za vraćanje 20. lipnja 1692.

Za stražnji dio molbe bila je pričvršćena odluka suca Johna Hawthornea od 3. kolovoza 1692. kojom se zahtjev odbijao. Sudac je u odluci naveo: Sud savjetuje podnositelja molbe, Ronalda Stewarta, neka istu molbu uputi Njegovoj Ekscelenciji, Guverneru države, jer je spomenuti dokaz u međuvremenu, prema izvršnom naređenju, povjeren na čuvanje okrugu Suffolk.

S jedne je strane Kim bila zadovoljna. Našla je posredni pisani dokaz o Elizabethinoj sudbini; sudili su joj i očito je osudili. Istodobno je Kim osjetila razočaranje jer se nigdje nije spominjala priroda »odlučujućeg dokaza«. Ponovno je pročitala molbu i odluku u nadi da joj je taj podatak promaknuo. Međutim, opet nije ništa našla. Dokaz nije bio opisan.

Kim je nekoliko minuta sjedila za stolom i pokušala zamisliti što je mogao biti tako odlučujući dokaz. Jedino joj je palo na pamet da je to moralo biti nešto u vezi okultnih sila, a i to samo zbog neodređene izjave njezina oca. Tada joj je sinula jedna ideja. Ponovno je pogledala molbu i zapisala datum suđenja. S papirićem u ruci vratila se do pulta i privukla pozornost službenice.

– Željela bih vidjeti zapise sa suđenja održanog 20. lipnja 1692.

Službenica se doslovno nasmijala Kim u lice. Zatim je ponovila zahtjev i opet se nasmijala. Kim je zbunjeno upitala što je tako smiješno.

– Tražite nešto što bi svaki Tom, Dick i Harry želio vidjeti rekla je službenica. Zvučila je kao da je upravo stigla iz zabitog dijela države Maine. – Nevolja je u tome što takvi zapisi ne postoje. Voljela bih da postoje, ali ih nema. Nema niti jednog zapisa s krivičnog suđenja vješticama. Postoji samo nekoliko svjedočenja i izjava, ali su sudski spisi jednostavno nestali.

– Kakva šteta – rekla je Kim. – Možda mi možete reći nešto drugo. Znae li što se podrazumijeva pod »odlučujućim dokazom«?

– Nisam ja odvjetnik – rekla je službenica. – Ali čekajte malo. Pitat ću.

Žena je nestala u jednom uredu. Trenutak kasnije ponovno se pojavila u pratnji neke krupne žene. Druga je žena imala pretjerano velike naočale što su balansirale na kratkom, širokom nosu.

– Zanima vas što znače riječi »odlučujući dokaz« – rekla je žena.

Kim je kimnula glavom.

– Zapravo same sebe objašnjavaju – rekla je žena. – Znače dokaz koji je neoboriv. Drugim riječima, u takav se dokaz ne može sumnjati, odnosno postoji samo jedan zaključak koji se iz toga može izvuci.

– To sam i mislila – rekla je Kim. Zahvalila je dvjema ženama i vratila se svom materijalu. Posluživši se aparatom za fotokopiranje, napravila je kopiju molbe i odluke. Zatim je spremila sve dokumente u fascikl i vratila ih službenici.

Tada se napokon odvezla na imanje. Osjećala se pomalo krivom jer je Marku Stevensu rekla da će doći ujutro, a već se bližilo podne. Kad je izlazila iz posljednjeg zavoja na stazi što je vodila od vrtnih vratiju i izbila na čistinu, ugledala je nekoliko kamiona i kombija parkiranih blizu kolibe. Također je opazila veliki rovokopač i hrpe svježe iskopane zemlje. Međutim, nije vidjela ljude, čak ni u rovokopaču.

Kim je parkirala automobil i izašla. Osjećala je pritisak podnevne sparine i oštar miris svježe iskopane zemlje, a zrak je bio pun prašine. Zatvorila je vrata automobila i, rukom zaštitivši lice od sunca, pogledom slijedila iskopani kanal što se pružao preko polja prema dvorcu. U tom su se trenutku otvorila kućna vrata i pojavio se George Harris. Na čelu su mu blistale kapljice znoja.

– Drago mi je da ste stigli – rekao je George. – Pokušavao sam vas nazvati.

– Zar nešto nije u redu? – upitala je Kim.

– Tako nekako – George je izbjegavao izravan odgovor.

– Možda je najbolje da vam pokažem,

George je kretnjom pozvao Kim da ga slijedi do mjesta gdje je stajao rovokopač.

– Morali smo prekinuti rad – rekao je George. – Zašto? – pitala je Kim.

George nije odgovorio, već je pozvao Kim neka priđe jarku. Kim se bojala stati previše blizu ruba da se zemlja ne bi odronila pod njenom težinom, pa se istegnula i pogledala do-

lje. Impresionirala ju je dubina jarka koju je procijenila na oko dva i pol metra. Korijeni su visjeli sa strana poput minijaturnih metli. George je usmjerio njezinu pozornost prema kraju gdje se jarak naglo zaustavljao petnaestak metara od kolibe. Kim je pri dnu jarka ugledala oštećeni kraj drvenog sanduka što je virio iz zemlje.

– Zato smo morali stati – rekao je George. – Sto je to? – upitala je Kim.

– Bojim se da je to lijes – rekao je George. – Dobri Bože – rekla je Kim.

– Našli smo i nadgrobni kamen – rekao je George. – Jako je star. – Pozvao je Kim da zaobiđe jarak. S druge strane hrpe iskopane zemlje u travi je ležala prljava bijela mramorna ploča.

– Nije stajala uspravno – rekao je George. – Ležala je na tlu pa su je s vremenom prekrile zemlja i trava. – George se sagnuo i obrisao osušeno blato s ploče.

Kim je nehotice dahнула od zaprepaštenja. – Moj Bože, to je Elizabeth! – uspjela je izgovoriti. Odmahnula je glavom. Bilo je previše slučajnosti.

– Je li vam to neka rođakinja? – upitao je George.

– Da – rekla je Kim. Proučavala je nadgrobnu ploču. Bila je slična Ronaldovoj. Isto kao i na Ronaldovoj, pisali su samo osnovni podaci, odnosno datumi Elizabethina rođenja i smrti.

– Jeste li znali da se njezin grob ovdje nalazi? – upitao je George. U glasu mu se osjećala radoznalost.

– Ni slučajno – rekla je Kim. – Tek sam nedavno saznala da nije pokopana na obiteljskom groblju.

– Što želite da učinimo? – pitao je George. – Za diranje groba potrebno je dopuštenje.

– Zar ga ne možete jednostavno zaobići i ostaviti na miru? upitala je Kim.

– Valjda možemo – rekao je George. – Mogli bismo proširiti jarak na ovome mjestu. Možemo li očekivati još takvih iznenađenja?

– Ne vjerujem – rekla je Kim. – Elizabeth je bila poseban slučaj.

– Nadam se da mi nećete zamjeriti za ovo što ću vam reći rekao je George. – Ali nekako ste prošlijedjeli. Je li vam dobro? – Hvala vam – rekla je Kim. – Dobro mi je. Samo sam doživjela lagani šok. Otkrivanje ovoga groba probudilo je praznovjernu crtu u meni.

– I mi se tako osjećamo – rekao je George. – Pogotovo moj radnik na rovokopaču. Čekajte, dovest ću ga. Moramo ovo dovršiti te položiti cijevi i kabele prije betoniranja podruma.

George se izgubio u kući. Kim se vratila na rub jarka i virnula na razotkriveni kut Elizabethina lijesa. Drvo je bilo iznenađujuće dobro sačuvano s obzirom da je pod zemljom više od tristo godina. Čak ni na mjestu gdje ga je rovokopač oštetiо nije djelovalo trulo.

Kim nije znala što bi mislila o ovom neočekivanom otkriću. Najprije portret, a sad i grob. Postajalo je sve teže događaje pripisivati slučajnosti.

Zvuk automobila što se približavao zaokupio je Kiminu pozornost. Ponovno je zaklonila oči od podnevnog sunca i promatrala kako poznati automobil podiže oblak prašine duž bijele ceste preko polja. Nije se mogla sjetiti čiji je to automobil dok se nije zaustavio kraj nje. Tada je shvatila zašto joj je bio poznat. Pripadao je Kinnardu.

Osjećajući se pomalo nelagodno, Kim je prišla vozilu i nagnula se kroz prozor sa suvozačeve strane.

– Ovo je iznenađenje – rekla je Kim, – Što radiš van bolnice, za ime svijeta?

Kinnard se nasmijao. – Puštaju me iz kaveza s vremena na vreme,

– Što radiš u Salemu? – upitala je Kim. – Kako si znao da sam ovdje?

– Marsha mi je rekla – rekao je Kinnard. – Jutros sam je sreо. Rekao sam joj da idem u Salem potražiti stan jer sam u kolovozu i rujnu raspoređen u bolnicu u Salemu. Ne dolazi u

obzir da dva mjeseca živim u bolnici. Zacijelo se sjećaš da sam ti pričao o svom radu u salemskoj bolnici.

– Valjda sam zaboravila – rekla je Kim. – Rekao sam ti prije nekoliko mjeseci.

– Ako ti tako kažeš – rekla je Kim. Nije se namjeravala upuštati u prepirku. Već joj je ionako bilo dovoljno neugodno.

– Dobro izgledaš – rekao je Kinnard. – Pretpostavljam da izlaženje s dr. Edwardom Armstrongom dobro djeluje na tebe. – Kako znaš s kim izlazim? – upitala je Kim.

– Bolničko ogovaranje – rekao je Kinnard. – Budući da si izabrala slavnog znanstvenika, pročulo se. Ironija je u tome što ga ja poznajem. Radio sam u njegovu laboratoriju nakon druge godine studija, kad sam pauzirao jednu godinu i bavio se istraživanjem.

Kim je osjetila kako je porumenjela. Više bi voljela da nije pokazala nikakvu reakciju, ali si nije mogla pomoći. Kinnard ju je očito pokušavao uzrujati, a to mu je, kao i obično, polazilo za rukom.

– Edward je pametan čovjek kad je riječ o znanosti – rekao je Kinnard. – No bojim se da je pomalo dosadan, čak i čudan. Pa... možda to nije pošteno. Možda bih jednostavno trebao reći da je ekscentričan.

– Ja ga smatram pažljivim i uviđavnim – rekla je Kim. – Mogu zamisliti – rekao je Kinnard i zakoloutao očima.

– Čuo sam za dnevne dostave cvijeća. Osobno mislim da je to smiješno. Tip mora patiti od potpunog pomanjkanja samopouzdanja da bi išao u takve krajnosti.

Kim su plamtjeli obrazi. Sigurno je Marsha ispričala Kinnardu o cvijeću. Kim se pitala ima li ona uopće još neku tajnu s obzirom na brbljavost njezine majke i sustanarke,

– Edward Armstrong te barem neće ljutiti odlascima na skijanje – rekao je Kinnard. – Njegova je koordinacija pokreta takva da i stubište može predstavljati izazov.

– Mislim da se ponašaš djetinjasto – hladno je rekla Kim kad je došla do glasa. – Iskreno rečeno, ne pristaje ti. Mislila sam da si zreliji.

– Nije važno – Kinnard se cinično nasmijao. – Prešao sam, kako se ono kaže, na zelenije pašnjake. I ja uživam u novoj cvatućoj vezi.

– Drago mi je zbog tebe – sarkastično je rekla Kim.

Kad je rovokopač počeo raditi, Kinnard se sagnuo kako bi mogao vidjeti kroz vjetrobiran. – Marsha mi je rekla da sređuješ ovo mjesto – rekao je. – Hoće li stari dr. Armstrong useliti ovamo s tobom?

Kim je zaustila da će zanijekati, ali se zaustavila. Umjesto toga, rekla je: – Razmišljamo o tome. Još nismo odlučili.

– Uživaj, na ovaj ili onaj način – podjednako sarkastično rekao je Kinnard. – Želim ti lijep život.

Kinnard je ubacio u rikverc, pojurio unatrag i naglo se zaustavio. Zatim je stavio u brzinu i snažno pritisnuo gas. Podigavši prašinu i kamenčiće, jurnuo je preko polja i izgubio se u drveću.

Kim se najprije usredotočila na zaštitu od kamenčića. Kad je opasnost prošla, promatrala je Kinnardov automobil dok se nije izgubio iz vida. Iako je od samog početka znala da ju je došao provocirati, nije ga uspjela spriječiti. Na trenutak se osjetila emotivno iscrpljenom. Počela se smirivati tek kad se vratila do jarka što su ga sada proširivali i ugledala Elizabeth hin lijes. Usporedivši svoje nevolje s onima što ih je imala Elizabeth kad je bila njezine dobi, zaključila je da je ovo što nju muči sitnica.

Nakon što se emotivno sabrala, Kim se dala na posao. Poslijepodne je brzo prošlo. Veći dio vremena provela je u uredu Marka Stevensa gdje su dogovarali pojedinosti uređenja kuhinje i kupaonice. Za Kim je to predstavljalo vrhunsko zadovoljstvo, Prvi put u životu

stvarala je svoj budući dom, To ju je navelo na pitanje kako je tako lako stavila u drugi plan svoju karijeru.

Do devetnaest i trideset Mark Stevens i George Harris bili su već posve iscrpljeni, ali Kim kao da je tek počela. Tek kad su joj rekli da im se magli pred očima, Kim je priznala da se mora vratiti u grad. Dok su je pratili do automobila, zahvalili su joj što je došla i obećali da će radovi brzo napredovati.

Stigavši u Cambridge, Kim nije niti pokušala naći mjesto za parkiranje na ulici, već je pošla ravno u garažu odakle se pješice uputila do Harvest Bara. Budući da je bio petak, lokal je bio krcat, a većina ljudi je ondje provela sat koktela tijekom kojega se piće prodaje po nižoj cijeni, a služi se i besplatna zakuska.

Kim je potražila Edwarda, ali ga nije odmah vidjela. Morala se provući kroz gužvu oko šanka. Konačno ga je našla kako sjedi uz čašu Chardonnaya za stolom iza šanka. Čim ju je ugledao, lice mu se razvedrilo. Skočio je na noge kako bi joj pridržao stolicu.

Dok joj je Edward pridržavao stolicu, Kim je pomislila da se Kinnard sigurno ne bi toliko potrudio.

– Izgledaš kao da bi ti dobro došla čaša bijelog vina – rekao je Edward.

Kim je kimnula glavom. Odmah je vidjela da je Edward ili uzbuđen ili smeten. Njegovo je mucanje više dolazilo do izražaja nego inače. Promatrala ga je dok je privlačio pozornost konobarice i naručivao dvije čaše vina. Potom ju je pogledao.

– Jesi li provela ugodan dan? – upitao je.

– Imala sam puno posla – rekla je Kim. – A ti?

– Ja sam imao sjajan dan! – uzbuđeno je rekao Edward.

– Imam dobre vijesti. Iz uzoraka blata što smo ih uzeli iz Elizabethinih spremišta za hranu dobili smo plijesan s halucinogenim djelovanjem. Mislim da smo našli odgovor barem na pitanje što je pokrenulo ludilo s vješticama u Salemu. Jedino ne znamo je li riječ o ergotizmu ili nečemu posve nepoznatom. Edward je ispričao Kim sve što se dogodilo u uredu Kevina Scrantona,

Kim je reagirala zabrinutom nevjericom. – Uzeo si drogu, a nisi znao o čemu je riječ? – upitala je. – Nije li to opasno?

– Zvučiš poput Kevina – nasmijao se Edward. – Kao da sam okružen zabrinutim roditeljima. Ne, nije opasno. Doza je bila previše malena da bi bila opasna. No baš nam je zato jasno stavila do znanja kolika je halucinogena moć te nove gljivice.

– Meni to zvuči poput vratolomije – bila je uporna Kim. – Nije tako – rekao je Edward. – Čak sam danas poslijepodne dao urin i krv na analizu jer je Kevin inzistirao. I jedno i drugo je u redu. Dobro mi je. Vjeruj mi. Zapravo, osjećam se više nego dobro. Oduševljen sam. U početku sam se nadao da će ova nova gljivica stvoriti istu smjesu alkaloida kao Claviceps i tako dokazati da je ergotizam krivac. Sad se nadam da će stvoriti vlastite alkaloide.

– Što su alkaloidi? – upitala je Kim. – Poznat mi je taj izraz, ali ne bih ga mogla definirati ni da mi život o tome ovisi.

– Alkaloidi su velika grupa tvari koje sadrže dušik, a nalazimo ih u biljkama – objasnio je Edward. – Poznati su ti jer su mnogi vrlo česti, primjerice kofein, morfin i nikotin. Kao što možeš pretpostaviti, većina je farmakološki aktivna.

– Zašto se tako uzbuđuješ oko otkrivanja novih ako su tako uobičajeni? – upitala je Kim.

– Zato jer sam već dokazao da alkaloid iz ove nove gljivice djeluje kao psihotropik, bez obzira o čemu je riječ – rekao je Edward. – Otkrivanje novih halucinogenih lijekova može otvoriti mnoga vrata u nastojanju razumijevanja funkcioniranja mozga. Uvijek nalikuju neurotransmiterima u mozgu i oponašaju ih.

– Kad ćeš znati jesi li našao nove alkaloidne? – upitala je Kim.

– Uskoro – rekao je Edward. – Sad mi pričaj kako si ti provela dan.

Kim je duboko udahnula. Zatim je ispričala Edwardu sve što joj se dogodilo, kronološkim redom, počevši od razgovora s ocem i zaključivši dovršavanjem planova za novu kuhinju i kupaonice.

– Opa! – rekao je Edward. – Doista si imala buran dan. Zapanjujuće je otkriće Elizabet-hina groba. I kažeš da je lijes dobro očuvan?

– Prema onome što sam vidjela – rekla je Kim. – Zakopali su ga jako duboko, vjerojatno na oko dva i pol metra. Njegov se kraj nalazi u jarku. Oštetili su ga rovokopačem.

– Je li te uzrujalo pronalaženje groba? – upitao je Edward. – Na neki način – rekla je Kim i kratko se neveselo nasmijala. – Čudno se osjećam kad pomislim kako je lijes otkri-ven tako brzo nakon što smo pronašli portret. Opet me obuzeo osjećaj da mi Elizabeth po-kušava nešto reći.

– Oh, jao – rekao je Edward. – Zvuči kao da opet imaš napadaj praznovjerja.

Kim se nasmijala usprkos svojoj ozbiljnosti.

– Reci mi nešto – zadirivao ju je Edward. – Bojiš li se kad ti crna mačka prijede preko puta, ili prolaznja ispod ljestava, ili korištenja broja trinaest?

Kim je oklijevala. Bila je pomalo praznovjerna, ali nikad nije previše razmišljala o to-me.

– Dakle, ipak si praznovjerna! – rekao je Edward. – Sad razmisli o ovome! U sedamnaestom bi te stoljeću lako mogli držati vješticom jer takvo praznovjerje podrazumijeva mrač-ne sile.

– Dobro, pametnjakoviću – rekla je Kim. – Možda jesam pomalo praznovjerna. No ipak mi se čini da ima previše slučajnosti kad je riječ o Elizabeth. Danas sam također otkrila da je kalendar godine 1692. jednak onom od ove godine, 1994. Saznala sam i da je Elizabeth umrla kad je bila mojih godina. I kao da sve to nije dovoljno, naši se rođendani razlikuju samo za dva dana, dakle rođene smo u istom astrološkom znaku.

– Što očekuješ da ću reći? – upitao je Edward.

– Možeš li objasniti sve te podudarnosti? – upitala je Kim. – Naravno – rekao je Edward. – Sve je to čista slučajnost. Nalikuje starom klišeju o tome da možeš stvoriti Ham-leta ako imaš dovoljno majmuna i dovoljno pisaaćih mašina.

– Oh, odustajem – rekla je Kim i tiho se nasmijala. Otpila je gutljaj vina..

– Žao mi je – Edward je slegnuo ramenima. – Ja sam znanstvenik.

– Reći ću ti još nešto što sam danas saznala – rekla je Kim. – U ono vrijeme stvari nisu bile nimalo jednostavne. Ronald se tri puta ženio. Njegova je prva žena umrla i oporučno mu ostavila prilično bogatstvo, a oporuku je, bez uspjeha, pokušavao osporiti sin te žene iz prethodnoga braka. Dvije godine kasnije Ronald je oženio Elizabeth. Nakon što je Eliza-beth umrla, iste se godine oženio njezinom sestrom.

– Pa? – rekao je Edward.

– Ne čini li ti se to pomalo sumnjivim? – upitala je Kim. – Ne – rekao je Edward. – Sjeti se da je u ono vrijeme život bio težak. Ronald je morao odgajati djecu. Isto tako, vjenčanje među rodbinom nije bilo neobično.

– Pa, ja nisam baš tako sigurna – rekla je Kim. – Sve to ostavlja mnoga pitanja bez od-govora.

Pojavila se konobarica i prekinula njihov razgovor kako bi im rekla da je njihov stol slobodan. Kim se ugodno iznenadila. Nije znala da će večerati u Harvestu. Bila je strahovi-to gladna.

Pošli su za konobaricom na terasu gdje su sjeli ispod krošnji u kojima su blistala sićušna bijela svjetla. Temperatura zraka bila je savršena jer se izgubila dnevna sparina. Nije puhao povjetarac pa je svijeća na stolu mirno gorjela.

Dok su čekali jelo, Kim je Edwardu pokazala kopiju Ronaldove molbe. Edward ju je s velikim zanimanjem pročitao. Zatim je čestitao Kim na uspješno obavljenom detektivskom poslu rekavši da je uspjela dokazati kako je Elizabeth doista bila uhvaćena u vrtlog događaja oko salemskih vještica. Kim mu je prenijela primjedbu svoga oca o mogućnosti da je Elizabeth imala posla s mračnim silama.

– To sam ti i ja spomenuo – podsjetio ju je Edward.
– Dakle, misliš li da je uvjerljivi dokaz nešto u vezi okultnog?
– Mislim da u to nema sumnje – rekao je Edward.
– Tako sam i ja mislila – rekla je Kim. – No imaš li neku određenu ideju?
– Ne znam dovoljno o vraćanju da bih mogao navesti nešto konkretno – rekao je Edward.

– Što misliš o knjizi? – upitala je Kim. – Ili nečemu što je napisala?
– Dobro zvuči – rekao je Edward. – Zacijelo bi moglo biti i nešto što je nacrtala. Ili barem nešto opipljivo.
– Možda nekakva lutka – predložila je Kim.
– Dobra ideja – rekao je Edward. Zatim je zastao. – Znam što je moralo biti!
– Što? – željno je upitala Kim.
– Njezina metla! – rekao je Edward. Potom se nasmijao. – Ma daj – rekla je Kim, ali se i ona nasmiješila. – Pokušavam biti ozbiljna.

Edward se ispričao. Tada joj je ispričao ono što je znao o vještičjoj metli; kako je u srednjem vijeku korišten štap premazan mašću što je sadržavala halucinogene droge. Rekao je da se u sotonskim obredima koristio za izazivanje psihodeličnih reakcija tako što se prislanjao uz intimne dijelove sluznice.

– Dosta sam čula – rekla je Kim. – Uglavnom mi je jasno. Stiglo je njihovo jelo. Štjeli su dok se konobar nije udaljio. Edward je prvi progovorio. – Nevolja je u tome što se puno toga moglo upotrijebiti kao dokaz, a nikako ne možemo točno znati ako ne nađemo opis. Kako bi bilo da pogledamo u sudske zapise?

– Sjetila sam se toga – rekla je Kim. – No rekli su mi da nisu sačuvani nikakvi zapisi s tih suđenja.

– Šteta – rekao je Edward. – Pretpostavljam da te to vraća onoj beznadnoj hrpi papira u dvorcu.

– Tako je – potišteno je rekla Kim. – Osim toga, nema nikakve garancije da ću nešto doista naći.

Dok su jeli, razgovarali su o svjetovnijim pitanjima. Tek kad su bili pri kraju s desertom, Edward je opet spomenuo Elizabethin grob.

– Kako je očuvano Elizabethino tijelo? – upitao je.
– Nisam ni vidjela tijelo – rekla je Kim. Šokiralo ju je takvo pitanje. – Nitko nije otvorio lijes. Rovokopač je samo udario u kut i malo ga oštetio.

– Možda bismo ga trebali otvoriti – rekao je Edward.
– Rado bih uzeo uzorak, ako postoji nešto što bi se moglo smatrati uzorkom. Kad bismo uspjeli naći ostatak nekakvog alkaloida što ga stvara nova gljivica, imali bismo stvaran dokaz da je nečastivi u Salemu zapravo bila gljivica.

– Ne mogu vjerovati da ti tako nešto može pasti na pamet rekla je Kim. – Posljednje što bih učinila je uznemiravanje Elizabethina tijela.

– Opet postajemo praznovjerni – rekao je Edward. – Znaš da je takav stav blizak protivljenju obdukcijama.

– Ovo je drugačije – rekla je Kim. – Ona je davno pokopana.
– Ljude se često ekshumira – rekao je Edward.
– Valjda imaš pravo – priznala je Kim protiv volje.
– Možda bih sutra trebao poći s tobom onamo – rekao je Edward. – Mogli bismo zajedno pogledati.
– Moraš imati dozvolu za ekshumaciju – rekla je Kim.
– Rovokopač je već učinio dobar dio posla – rekao je Edward. – Pogledat ćemo pa onda odlučiti.

Stigao je račun i Edward ga je platio. Kim mu je zahvalila i rekla da će idući put ona častiti. Edward je rekao da o tome mogu raspravljati.

Ispred restorana došlo je do neugodnog trenutka. Edward ju je pozvao u svoj stan, ali je Kim oklijevala. Podsjetila ga je da se tog jutra nelagodno osjećala. Na kraju su našli rješenje, barem privremeno, složivši se da će poći k Edwardu i razgovarati o tome.

Kasnije, dok su sjedili na Edwardovu kauču, Kim ga je upitala sjeća li se studenta po imenu Kinnard Monihan koji se bavio istraživačkim radom u njegovom laboratoriju prije četiri ili pet godina,

– Kinnard Monihan – rekao je Edward. Zatvorio je oči i koncentrirao se. – Puno studenata prolazi kroz moj laboratorij. Ali da, sjećam ga se. Ako me pamćenje ne vara, otišao je stažirati na kirurgiji u bolnici.

– To je taj – rekla je Kim. – Sjećaš li se nečega o njemu? – Sjećam se da sam se razočarao kad sam čuo da je odlučio stažirati – rekao je Edward. – Bio je pametan momak. Očekivao sam da će se baviti znanstvenim istraživanjem. Zašto pitaš?

– Izlazili smo nekoliko godina – rekla je Kim. Upravo je htjela Edwardu ispričati o sukobu na imanju kad ju je on prekinuo.

– Jeste li ti i Kinnard bili ljubavnici? – upitao je Edward. – Valjda se može tako reći – s oklijevanjem je rekla Kim. Odmah je vidjela da se Edward uzrujao. Bilo je tako očito. Njegovo ponašanje i govor dramatično su se promijenili. Kim je trebalo pola sata nagovaranja i uvjeravanja dok se nije smirio i shvatio da je njezina veza s Kinnardom prošlost. Kim se čak ispričala što ga je spomenula.

U namjernom pokušaju mijenjanja teme, Kim je upitala Edwarda je li poduzeo nešto u vezi novoga stana. Edward je priznao da nije imao prilike. Kim ga je upozorila da se rujan brzo približava.

Kako je večer prolazila ni Kim ni Edward nisu potegnuli pitanje hoće li Kim ostati preko noći. Ne donijevši odluku, zapravo su odlučili. Ostala je. Dok su kasnije ležali jedno do drugoga u krevetu, Kim je počela razmišljati o onome što je rekla Kinnardu kako bi se Edward mogao useliti u njezinu kolibu. Rekla je to jedino s namjerom provociranja Kinnarda, ali je sad počela ozbiljno razmatrati tu zamisao. Privlačila ju je. Veza s Edwardom dobro se razvijala. Osim toga, koliba je bila dovoljno prostrana, a bila je i izolirana. Čak bi se mogla osjećati usamljenom.

SUBOTA, 23. SRPNJA 1994.

Kim se postupno budila. Čak prije no što je otvorila oči, čula je Edwardov glas. Najprije ga je pripisala snu, ali je tada, malo se razbudivši, shvatila da dopire iz susjedne sobe.

Kim je s naporom otvorila oči. Najprije se uvjerila da Edward nije u krevetu, a potom je pogledala na uru. Bilo je 5.45.

Oslonivši se na jastuk i zabrinuvši se da je nešto pošlo po zlu, Kim je nastojala čuti što Edward govori, ali nije uspjela. Edwardov je glas bio nerazgovjetan, ali je Kim po tonu zaključila da je uzbuđen.

Edward se vratio za nekoliko minuta. Na sebi je imao kućni ogrtač. Dok je na prstima prelazio sobu zaputivši se prema kupaonici, Kim mu je rekla da je budna. Promijenio je smjer, prišao joj i sjeo na rub kreveta.

– Imam sjajne vijesti – šapnuo je Edward.

– Budna sam – ponovila je Kim. – Možeš govoriti normalnim glasom.

– Upravo sam razgovarao s Eleanor – rekao je Edward.

– U petnaest do šest ujutro? – upitala je Kim. – Tko je Eleanor, za ime svijeta?

– Ona je jedna od mojih asistentica na poslijediplomskom studiju – rekao je Edward. – Ona mi je desna ruka u laboratoriju.

– Ovo mi izgleda strašno rano za poslovne razgovore – rekla je Kim. Protiv volje pomislila je na Grace Traters, navodnu asistenticu svoga oca.

– Radila je cijelu noć – rekao je Edward. – Kevin je sinoć poslao još nekoliko sklerocija nove gljivice. Eleanor je ostala kako bi pripremila neobrađeni uzorak i provela ga kroz spektrograf masa. Čini se da alkaloidi nisu isti kao oni što ih daje *Claviceps purpurea*. Zapravo, izgleda da je riječ o tri potpuno nova alkaloida.

– Drago mi je zbog tebe – rekla je Kim. Bilo je previše rano za nju da bi još nešto rekla.

– Najuzbudljivije je što znam da je barem jedan od njih psihoaktivan – rekao je Edward.

– Dovraga, sva tri bi mogla biti. Uzbuđeno je protrljao dlanove kao da će tog časa započeti s radom.

– Ne mogu riječima opisati kako bi to moglo biti važno nastavio je Edward. – Možda je riječ o potencijalnom novom ' lijeku, ili čak cijelom nizu novih lijekova. Čak i ako se pokaže da nisu klinički upotrebljivi, nema sumnje da će biti neprocjenjivi za znanstvena istraživanja.

– Drago mi – rekla je Kim. Protrljala je oči; željela je poći u ' kupaonicu oprati zube.

– Čudesno je kako sretno slučajnosti često imaju važnu ' ulogu u otkrivanju lijekova – rekao je Edward. – Zamisli da pronademo novi lijek zahvaljujući salemskim vješticama. To je još bolje od načina na koji je otkriven Prozac. – To je bilo slučajno? – upitala je Kim.

– Nego što – nasmijao se Edward. – Glavni istraživač odgovoran za otkriće lijeka poigravao se antihistaminicima i testirao ih u eksperimentalnom postupku kojim se mjerilo djelovanje na noradrenalin, jedan od neurotransmitera. Slučajno je dobio Prozac koji nije antihistaminik, a djeluje na serotonin, drugi neurotransmitter, dvjesto puta više nego na noradrenalin.

– Čudesno – rekla je Kim, ali ga zapravo nije slušala. Bez jutarnje kave njezin um nije bio sposoban shvatiti tako komplicirane stvari.

– Jedva čekam da počnem raditi na tim novim alkaloidima rekao je Edward.

– Želiš li se predomisлити glede odlaska u Salem? – upitala je Kim.

– Ne! – bez oklijevanja je rekao Edward. – Želim vidjeti taj grob. Hajde! Budući da si se ionako probudila, mogli bismo poći! – Veselo joj je protresao nogu ispod pokrivača.

Nakon što se Kim istuširala, osušila kosu i našminkala, a Edward obrijao, otišli su na još jedan mastan, ali ukusan doručak na Harvard Square. Poslije obroka zaustavili su se u jednoj od mnogih knjižara na trgu. Za doručkom su, između ostaloga, razgovarali i o puritanizmu. Oboje su shvatili da o tome znaju jako malo pa su kupili nekoliko odgovarajućih knjiga. Već je prošlo devet sati kad su krenuli prema sjeveru.

Kim je vozila jer opet nisu željeli ostaviti njezin automobil na parkiralištu rezerviranom samo za stanare Edwardove zgrade. Promet je bio slab pa su brzo vozili i stigli u Salem

malo prije deset. Pošli su istim putem kao i prethodne subote pa su ponovno prošli kraj Vještičje kuće.

Edward je ispružio ruku i pograbio Kim za nadlakticu. – Jesi li ikad posjetila Vještičju kuću? – upitao je.

– Jednom davno – rekla je Kim. – Zašto? Zanima li te?

– Nemoj se smijati, ali da – rekao je Edward. – Imaš li nešto protiv da se zaustavimo na nekoliko minuta?

– Ni najmanje – rekla je Kim. Skrenula je u Ulicu Federal i parkirala blizu administrativne zgrade okruga. Pješice su krenuli natrag do Vještičje kuće i otkrili da moraju čekati. Otvarala se u deset. Isto tako, nisu bili jedini budući posjetitelji. Ispred stare kuće čekalo je nekoliko obitelji i dva-tri para.

– Neobično je kako privlačno djeluju salemske vještice komentirala je Kim. – Pitam se razmisle li ljudi ponekad o razlozima takve privlačnosti.

– Tvoj rođak Stanton opisao je događaj kao demonski zavodljiv – rekao je Edward.

– To zvuči poput Stanton – rekla je Kim.

– Rekao je da je to toliko privlačno jer predstavlja prozor u nadnaravno – dodao je Edward. – Slučajno se slažem s njim. Većina je ljudi pomalo praznovjerna, a priča o vješticama nadražuje njihovu maštu.

– Slažem se – rekla je Kim. – No bojim se da tu ima i nečeg perverznog. Ključ je činjenica da su ljudi pogubljeni. Isto tako, ne vjerujem da je slučajno što je bilo puno više vještica nego čarobnjaka. Čini mi se da je bilo i spolnih predrasuda.

– Nemoj sad pretjerivati s feminizmom – rekao je Edward. – Ja mislim da je bilo više žena zbog njihove uloge u kolonijalnoj kulturi. Očito su imale puno više veze s rođenjem i smrću, te zdravljem i bolešću, nego muškarci, a ti su aspekti života bili zaodjenuti praznovjermom i okultnim znanostima. Jednostavno nisu imali drugog objašnjenja za sve to.

– Vjerujem da smo oboje u pravu – rekla je Kim. – Slažem se s tobom, ali sam i pod dojmom moje male istrage o manjkavosti legalnog položaja žena u Elizabethino vrijeme. Muškarci su se bojali, a svoje su strahove iskaljivali na ženama. Bilo je tu i mržnje spram žena.

U tom su se trenutku otvorila vrata Vještičje kuće. Pozdravila ih je mlada žena u kostimu iz onoga doba. Tek su tada Kim i Edward saznali da je posjet kući organiziran kao obilazak s vodičem. Svi su ušli u salon i čekali da mlada žena počne govoriti.

– Mislio sam da ćemo moći sami lutati naokolo – šapnuo je i Edward.

– I ja – odgovorila je Kim na isti način.

Slušali su dok je mlada žena opisivala obilje namještaja u , prostoriji, uključujući i kutiju za Bibliju za koju je rekla da je sigurno imala mjesto u svakom puritanskom kućanstvu.

– Počeo sam gubiti interes – šapnuo je Edward. – Možda bismo trebali otići.

– Može, što se mene tiče – složila se Kim.

Izašli su iz kuće. Kad su stigli do ulice, Edward se okrenuo prema građevini.

– Želio sam poći unutra da vidim koliko njezina unutrašnjost slični kolibi – rekao je Edward. – Nevjerojatno. Kao da su sagrađene prema istom nacrtu.

– Pa, kao što si rekao, u ono se vrijeme nije ohrabrivala individualnost – primijetila je Kim.

Sjeli su u automobil i prešli ostatak puta do imanja. Prvo što je Edward ugledao bio je jarak za cijevi i kablove. Zapanjila ga je njegova dužina. Sad se pružao gotovo od dvorca pa sve do kolibe. Kad su stali na njegov rub, vidjeli su da je već prokopan ispod temelja kolibe.

– Ondje je lijes – rekla je Kim i pokazala prema mjestu gdje je virio iz zemlje. Na tom je mjestu jarak znatno proširen.

– Kako sretna okolnost – rekao je Edward. – Čini mi se da je to gornji dio lijesa. Imala si pravo što se tiče dubine. Zakopan je barem dva i pol metra duboko, ako ne i više.

– Jarak je ovako dubok samo ovdje, kraj kolibe – ukazala je Kim. – Puno je plići na polju.

– Imaš pravo – rekao je Edward. Počeo se udaljavati od kuće.

– Kamo ideš? – upitala je Kim. – Zar ne želiš pogledati nadgrobni kamen?

– Pogledat ću lijes izbliza – rekao je Edward. Čim je to postalo moguće, Edward je skočio u jarak, a potom se vratio prema kolibi, spuštajući se sve dublje sa svakim korakom.

Kim ga je promatrala sa sve većim osjećajem zabrinutosti. Počelo ju je brinuti ono što bi mogao imati na umu.

– Jesi li siguran da se ovo neće odroniti? – nervozno je upitala Kim. Čula je kako djelići tla i kamenčići padaju u jarak kad se previše približila rubu.

Edward nije odgovorio. Već se sagnuo i proučavao oštećeni kraj lijesa. Uzeo je u šaku malo zemlje iz neposredne blizine lijesa i opipao je.

– Ovo je ohrabrujuće – rekao je. – Ovdje je zemlja vrlo suha i nevjerojatno hladna. – Zatim je zavukao prste u pukotinu između poklopca i donjeg dijela lijesa. Naglo je povukao i gornji se dio pomaknuo u stranu.

– Dobri Bože! – tiho je promrmljala Kim.

– Hoćeš li mi donijeti baterijsku lampu iz automobila? rekao je Edward. Gledao je u otvoreni kraj lijesa.

Kim mu je udovoljila, ali nije bila zadovoljna razvojem događaja. Nije joj se sviđala pomisao da se Elizabethin grob i dalje uznemirava, još više nego prije. Primaknula se rubu jarka što se više usudila i dobacila Edwardu baterijsku lampu.

Edward je osvijetlio unutrašnjost lijesa. – Imamo sreće rekao je. – Hladnoća i suhoća mumificirala je tijelo. Čak je i mrtvački pokrov neoštećen.

– Mislim da smo dosta učinili – rekla je Elizabeth. No kao da je govorila zidu. Edward je nije slušao. Užasnuto je promatrala kako je odložio svjetiljku i posegnuo u lijes. – Edwarde! Što radiš?

– Samo ću malo izvući tijelo – objasnio je. Uhvatio je glavu i počeo vući. Ništa se nije dogodilo pa se jednom nogom odupro o zid jarka i povukao jače. Na njegovo iznenađenje, glava se odjednom otkinula od tijela, a on je pao udarivši o suprotni zid jarka. Završio je u sjedećem položaju s Elizabethinom mumificiranom glavom u krilu. Hrpica zemlje pala je i na njegovu glavu.

Kim je osjetila slabost. Morala se okrenuti na drugu stranu. – Zaboga – rekao je Edward dok je ustajao. Pogledao je donji dio Elizabethine glave. – Zacijelo su joj slomili vrat kad su je objesili. To je pomalo neobično jer u ono vrijeme nisu ubijali ljude tako da im slome vrat već su pustili da osoba visi i umre od davljenja.

Edward je spustio glavu na tlo i vratio kraj lijesa u prvobitni položaj. Posluživši se kamenom, zabio ga je na mjesto. Kad se uvjerio da sve izgleda kao ranije, ponio je glavu niz jarak do mjesta gdje je mogao izaći.

– Nadam se da ovo ne smatraš smiješnim – rekla je Kim kad joj se pridružio. Nije htjela ni pogledati ono što je nosio. – To moraš odmah vratiti onamo kamo pripada!

– Hoću – obećao je Edward. – Samo želim uzeti mali uzorak. Pođimo unutra potražiti nekakvu kutiju.

Kim je ozlojeđeno poslala naprijed. Čudila se sama sebi kako je dopustila da se nađe u takvoj situaciji. Edward je osjetio njezino raspoloženje te je brzo našao odgovarajuću kutiju. Položio je glavu unutra i kutiju stavio u automobil. Vrativši se u kuću, nestrpljivo je rekao: – U redu, sad možemo pogledati kuću.

– Želim da tu glavu vratiš na mjesto što je prije moguće rekla je Kim.

– Hoću – ponovio je Edward. Kako bi promijenio temu, pošao je u nadograđeni dio kuće i pretvarao se da se divi skeli. Kim ga je slijedila. Uskoro su njezinu pozornost zaokupile druge stvari. Već se puno uznapredovalo u renoviranju. Čak su otkrili da su već betonirali pod u podrumu.

– Sreća da sam na vrijeme uzeo one uzorke blata – rekao je Edward.

Kad su bili na katu i proučavali što je učinjeno za ugrađivanje kupaonice, Kim je čula kako se zaustavlja neki automobil. Pogledala je kroz prozor i srce joj je poskočilo. Stigao je njezin otac.

– Oh, ne! – rekla je Kim. Obuzela ju je neugodna tjeskoba te je osjetila kako su joj se odmah ovlažili dlanovi.

Edward je odmah osjetio njezinu nelagodu. – Je li ti neugodno zato što sam ja ovdje? – upitao je.

– Zaboga, ne! – rekla je Kim. – To je zbog Elizabethina groba. Molim te, pazi da nešto ne kažeš o glavi. Posljednje što bih željela je njegovo upletanje u ovaj pothvat renoviranja.

Sišli su stubama i izašli. John je stajao na rubu jarka i promatrao Elizabethin lijes. Kim ih je upoznala. John je bio ljubazan, ali odsječan. Poveo je Kim u stranu.

– Prokleta je nesretna okolnost što je George Harris naletio na ovaj grob – rekao je. – Rekao sam mu neka šuti o tome, a nadam se da ćeš tako postupiti i ti. Ne želim da tvoja majka sazna za ovo. Strašno bi se uzrujala. Mjesec dana bi bila bolesna.

– Ne vidim zašto bih uopće nekome pričala o ovome – rekla je Kim.

– Iskreno rečeno, čudi me što se nalazi ovdje – rekao je John. – Meni su rekli da je Elizabeth pokopana u zajedničkom grobu negdje zapadno od grada Salema. Što je s ovim strancem kojeg si dovela? Zna li on za grob?

– Edward nije stranac – rekla je Kim. – I da, zna za grob. Čak zna o Elizabeth.

– Držao sam da smo se dogovorili kako nećeš ljudima pričati o Elizabeth – rekao je John.

– Nisam mu ja pričala – rekla je Kim – već Stanton Lewis. – Nek' ide dovraga obiteljska strana tvoje majke – promrmljao je John, okrenuo se i pošao natrag do mjesta na kojem je Edward strpljivo čekao.

– Priča o Elizabeth Stewart povjerljive je prirode – John je rekao Edwardu. – Nadam se da ćete to poštivati.

– Razumijem – neodređeno je rekao Edward. Pitao se što bi John rekao kad bi znao za glavu u automobilu.

Naizgled zadovoljan, John je usmjerio svoju pozornost na kolibu. Kim mu je predložila, a on se udostojio načas pogledati kako napreduju radovi. Obilazak je bio vrlo brz. Kad su se opet našli pred kućom, oklijevaao je prije odlaska. Pogledao je Edwarda i rekao: – Kim je dobra, pametna djevojčica. Draga je i puna ljubavi.

– I ja tako mislim – rekao je Edward.

John je ušao u svoj automobil i krenuo. Kim je gledala za njim dok automobil nije nestao među stablima. – On ima tako neugodnu sposobnost da me iznervira – bjesnjela je Kim. – Nevolja je u tome što on uopće ne shvaća kako je ponižavajuće kad se prema meni odnosi kao da sam tinejdžerka i naziva me djevojčicom.

– Barem je govorio pohvalno – rekao je Edward.

– Vraga pohvalno! – rekla je Kim. – Na taj je način hvalio sebe. To je bio njegov način da si pripiše u zaslugu moj odgoj i kakva sam danas. Ali on s tim nije imao nikakve veze. Nikad nije bio tamo kad mi je bio potreban. Nema pojma da biti

pravi otac i muž podrazumijeva puno više od osiguravanja hrane i krova nad glavom.

Edward je zagrlio Kim. – Ništa nećeš postići ako se sad uzrujaš zbog toga – rekao je.

Kim se naglo okrenula prema Edwardu. – Sinoć mi je nešto palo na pamet – rekla je. – Kako bi bilo da se prvog rujna useliš sa mnom u kolibu?

Edward je imao teškoća s riječima. Ponovno je počeo mucati. – To je vrlo velikodušno – uspio je izgovoriti.

– Mislim da je to izvrsna zamisao – rekla je Kim. – Ovdje ima više nego dovoljno mjesta, a ti ionako moraš naći novi stan. Što kažeš?

– Hvala ti – zamuckivao je Edward. – Zapravo ne znam što bih rekao. Možda bismo trebali porazgovarati o tome.

– Porazgovarati o tome? – pitala je Kim. Nije očekivala da će je odbiti. Edward je i dalje svakodnevno slao cvijeće u njezin stan.

– Samo se bojim da me pozivaš previše impulzivno – objasnio je Edward. – Zacijelo se bojim da ćeš se predomisliti i tada nećeš znati kako bi povukla poziv.

– Je li to doista jedini razlog za tvoje nećkanje? – upitala je Kim. Podigla se na prste i zagrlila ga. – U redu – dodala je. – Možemo razgovarati o tome. Ali neću se predomisliti. Kasnije, kad su iscrpili sve teme u vezi renoviranja, Kim je upitala Edwarda želi li provesti malo vremena u dvorcu pregledavajući dokumente. Objasnila je kako joj je njegova sinoćnja primjedba o otkrivanju prirode dokaza iskorištenog protiv Elizabeth dala novi poticaj. Edward je rekao da nema ništa protiv i da će rado poći s njom.

Kad su stigli u dvorac, Kim je predložila da pođu na tavan a ne u vinski podrum. Edward je u početku bio suglasan, ali kad su stigli onamo, otkrili su da je strahovito vruće. Čak i nakon što su otvorili tavanske prozore bilo je vrlo sparno. Edward je brzo izgubio zanimanje za dokumente.

– Zašto imam osjećaj da te ovo ne zabavlja? – rekla je Kim. Edward je ponio jednu ladicu do prozora, ali je zurio van umjesto da proučava sadržaj ladice.

– Pretpostavljam da me zaokupljaju razmišljanja o novim alkaloidima – rekao je Edward. – Jedva čekam da stignem u laboratorij i počnem raditi na njima.

– Zašto se ne vratiš automobilom u grad i pođeš se baviti svojim poslom? – predložila je Kim. – Ja ću se kasnije vratiti vlakom.

– Dobra zamisao – rekao je Edward. – No ja ću poći vlakom.

Nakon kratke prepirke u kojoj je pobijedio Edward jer Kim kasnije ne bi imala prijevoza do željezničke stanice, vratili su se do kolibe i sjeli u automobil. Na pola puta do odredišta Kim se odjednom sjetila Elizabethine glave na stražnjem sjedištu.

– Nema problema – rekao je Edward. – Ponijet ću je sa sobom.

– Na vlak? – zaprepastila se Kim.

– Zašto ne? – rekao je Edward. – U kutiji je.

– Želim da se vrati ovamo što je prije moguće – rekla je Kim. – Zatrpaj je jarak čim polože sve cijevi.

– Brzo ću to obaviti – uvjeravao ju je Edward. – Samo se nadam da ću naći nešto što može poslužiti kao uzorak. Ako ne nađem, možda bih mogao provjeriti što je s jetrima.

– Lijes ćemo dirati još samo jednom, i to zato da bismo glavu vratili na njezino mjesto – rekla je Kim. – Pogotovo sada kad se moj otac onuda mota. Da bi stvari bile još gore, očito je u vezi s poduzetnikom.

Kim je iskrcala Edwarda na vrhu stuba što su se spuštale do željezničke stanice. Edward je podigao kutiju sa stražnjeg sjedišta.

– Hoćemo li se naći za večeru? – upitao je Edward.

– Bolje ne – rekla je Kim. – Moram se vratiti u svoj stan. Moram oprati rublje, a sutra rano ustajem jer idem na posao. ; – Onda ćemo se barem čuti telefonom – rekao je Edward.

– Dogovoreno – složila se Kim.

***

Iako je Edward rado provodio vrijeme s Kim, bio je sretan kad se vratio u laboratorij. Posebno se obradovao kad je ugledao Eleanor jer nije očekivao da će je ondje naći. Tog je jutro pošla kući, istuširala se i spavala, ali samo četiri ili pet sati. Rekla je da je previše uzbuđena pa ne može dugo izbivati iz laboratorija.

Najprije mu je pokazala rezultate spektrografa masa. Bila je posve sigurna da imaju posla s tri nova alkaloida. Nakon jutrošnjeg razgovora s njim, određeno je vrijeme provela proučavajući rezultate; nikako ih nisu mogli dati dosad poznati spojevi.

– Ima li još sklerocija? – upitao je Edward.

– Nekoliko – rekla je Eleanor. – Kevin Scranton je rekao da će ih biti još, ali nije znao kada. Nisam željela žrtvovati one koje imamo prije dogovora s tobom. Kako ćemo razdvojiti alkaloida? Organskim otapalima?

– Koristit ćemo kapilarnu elektroforezu – rekao je Edward. – Ako bude potrebno, možemo se prebaciti na elektrokinetičku kapilarnu kromatografiju koloidnih čestica.

– Hoću li uzeti neočišćeni uzorak kao za spektrograf masa? – upitala je Eleanor.

– Ne – rekao je Edward. – Izlučit ćemo alkaloida destiliranom vodom i napraviti talog pomoću slabe kise. line. Tako sam postupio u biološkom laboratoriju i uspjelo je. Dobit ćemo čistije uzorke, a to će nam olakšati rad na strukturi.

Eleanor je krenula prema svom radnom prostoru, ali ju je Edward pograbio za ruku. – Prije nego počneš na tome raditi, želio bih da učiniš nešto drugo – rekao je. Bez ikakvog uvoda otvorio je kutiju i izvadio mumificiranu glavu. Eleanor je ustuknula pred sablasnim prizorom.

– Mogao si me upozoriti – rekla je.

– Pretpostavljam da jesam – nasmijao se Edward. Prvi put je kritičnim okom pogledao glavu. Bila je prilično jeziva. Koža je bila tamnosmeđa, gotovo boje mahagonija. Osušila se i povukla s istaknutih kostiju razotkrivši zube u jezivom smiješku. Kosa je bila posve suha i oštra poput čelične vune.

– Što je to? – upitala je Eleanor. – Egipatska mumija? Edward joj je ispričao cijelu priču. Također je objasnio da je glavu donio u laboratorij kako bi vidio ima li u lubanji nečega što bi moglo poslužiti kao uzorak.

– Čekaj da pogodim – rekla je Eleanor. – Želiš to provući kroz spektrograf masa.

– Točno – rekao je Edward. – Bio bi veliki znanstveni uspjeh kad bismo našli djeliće pod utjecajem novih alkaloida. To bi bio uvjerljivi dokaz da je ova žena unijela novu plijesan u svoj organizam.

Dok je Eleanor odjurila na Odsjek stanične biologije kako bi posudila instrumente za anatomsko seciranje, Edward se suočio s apsolvencima i asistentima koji su stigli na posao i nervozno odbrojavali vrijeme čekajući na njegovu pozornost. Odgovorio je na sva njihova pitanja i poslao ih natrag k njihovim pokusima. Dok je on to obavljao, Eleanor se vratila.

– Profesor anatomije mi je rekao da bismo trebali skinuti cijeli gornji dio lubanje – rekla je Eleanor. Podigla je električnu pilu.

Edward se dao na posao. Odmaknuo je kosu i razotkrio lubanju. Zatim je uzeo pilu i skinuo gornji dio lubanje. On i Eleanor pogledali su unutra. Nije bilo puno toga. Mozak se stisnuo u zgrušanu masu u stražnjem dijelu lubanje.

– Što ti se čini? – upitao je Edward. Vrškom skalpela dotaknuo je masu. Bila je tvrda.

– Izreži komadić, a ja ću ga staviti u neko sredstvo da se smekša – rekla je Eleanor.

Edward je poslušao njezin prijedlog.

Kad su uzeli uzorak, počeli su iskušavati različita otapala. Nisu bili sigurni što imaju pred sobom pa su dio po dio počeli ubacivati u spektrograf masa. Već kod drugog uzorka nasmiješila im se sreća. Pojedine linije spektra u cijelosti su odgovarale onima što su ih dali novi alkaloidi koje je Eleanor u obliku neočišćenog uzorka prethodne večeri podvrgnula istom postupku.

– Nije li znanost divna? – radosno je komentirao Edward. – Stimulativna je – složila se Eleanor.

Edward je prišao svom stolu i nazvao Kim u njezin stan. Kao što je i očekivao, javila mu se telefonska sekretarica. Nakon znaka ostavio je poruku o tome kako je znanost objasnila što je bio nečastivi u salemskom slučaju Elizabeth Stewart.

Edward je spustio slušalicu i plesnim korakom prišao Eleanor. Bio je iznimno dobro raspoložen.

– Dobro, dosta je bilo zafrkancije – rekao je. – Prijedimo na pravu znanost. Pogledajmo možemo li razdvojiti ove alkaloide i vidjeti čime raspolažemo.

***

– Ovo je nemoguće – rekla je Kim. Zatvorila je ladicu ormara za spise gurnuvši je bokom. Mučila ju je vrućina, prašina i razočaranje. Nakon što je odvela Edwarda do željezničke stanice, vratila se na tavan dvorca i četiri sata provela u istraživanju i pregledavanju svega, od prostora iznad krila za posluhu pa do krila za goste. Ne samo da nije našla ništa važno, čak nije bilo nikakvih dokumenata iz sedamnaestog stoljeća.

– Ovo neće biti lagan zadatak – rekla je Kim. Očima je preletjela obilje ormara za spise, sanduka, kutija i komoda što su se protezale dokle joj je pogled sezao i dok tavan nije skrenuo nadesno. Obeshrabrila ju je golema količina materijala. Na tavanu je čak bilo više dokumenata nego u vinskom podrumu. Isto kao i u vinskom podrumu, ni ovdje nije bilo nikakva reda kad je riječ o tematici ili kronologiji. Jedna uz drugu nalazile su se stranice koje su se odnosile na različita stoljeća, a tematski je bilo svega, trgovački podaci, poslovni spisi, kućanski recepti, službeni državni dokumenti i osobna korespondencija. Jedini način da se nešto otkrije bio je pregledavanje svake pojedine Stranice.

Suočena s takvom stvarnošću Kim je počela cijeniti sretnu slučajnost koja joj je pomogla pri otkrivanju Flanaganova pisma Ronaldu Stewartu iz 1679. što ga je pronašla u ponedjeljak. Zahvaljujući tome stekla je pogrešan dojam da će istraživanje o Elizabeth u dvorcu biti zabavan, iako ne i lagan pothvat.

Na kraju su glad, iscrpljenost i obeshrabrenost privremeno nadjačali njezinu odlučnost u traženju prirode odlučujućeg dokaza upotrijebljenog protiv Elizabeth. Kim je jedva čekala da se istušira pa je sišla s tavana i izašla na ljetnu sparinu kasnog poslijepodneva. Sjela je u automobil i krenula prema Bostonu.

PONEDJELJAK, 25. SRPNJA 1994.

Edward se probudio nakon samo četiri sata spavanja. Bilo je tek pet sati ujutro. Kad god bi ga zahvatilo uzbuđenje zbog nekog projekta, njegova potreba za snom postajala je sve manja. Nije se mogao sjetiti kad je bio ovako uzbuđen kao ovih dana. Njegova znanstvena intuicija govorila mu je da je naletio na nešto doista veliko, a njegova ga znanstvena intuicija nikad nije prevarila.

Edward je skočio iz kreveta i tako izazvao napadaj Bufferova lajanja. Siroti je pas pomislio da je riječ o hitnoći koja ugrožava život. Edward ga je morao potapšati kako bi ga umirio.

Žurno je obavio svoje jutarnje dužnosti, uključujući i kratku šetnju s Bufferom, te se odvezao u svoj laboratorij. Ušao je u laboratorij prije sedam, a Eleanor je već bila ondje.

– Ne mogu dobro spavati – priznala je. Njezina obično pažljivo počešljana duga plava kosa bila je pomalo neuredna.

– Ni ja – rekao je Edward.

U subotu uvečer radili su do jedan iza ponoći, a tako su nastavili i cijelu nedjelju. Budući da je uspjeh bio na vidiku, Edward se ispričao Kim i otkazao njihov dogovor za nedjelju uvečer. Kad joj je objasnio kako su on i Eleanor blizu cilja, Kim je bila puna razumijevanja.

Malo iza ponoći u nedjelju Edward i Eleanor usavršili su tehniku odjeljivanja. Teškoće je uglavnom izazivala činjenica što su dva alkaloida imala mnoga zajednička fizička svojstva. Sad im je samo trebalo još materijala, a kao odgovor na molitvu, nazvao je Kevin Scranton i rekao da će im u ponedjeljak ujutro poslati još sklerocija.

– Želim da sve bude spremno kad materijal stigne – rekao je Edward. – To bi trebalo biti oko devet.

– Razumijem – rekla je Eleanor, lupnula petama i veselo salutirala. Edward ju je pokušao udariti po tjemenu, ali je ona bila daleko okretnija od njega.

Nakon što su mahnitom radili više od jednog sata, Eleanor je potapšala Edwarda po ruci.

– Zar ti namjerno ignoriraš svoje stado? – tiho je upitala i kretnjom pokazala preko ramena.

Edward se uspravio i pogledao studente koji su se onuda besciljno motali i čekali da ih on primijeti. Uopće nije bio svjestan njihove nazočnosti. Grupa se postupno povećavala jer je sve više ljudi stizalo u laboratorij. Svi su imali svoja uobičajena pitanja i trebao im je njegov savjet.

– Slušajte! – doviknuo im je Edward. – Danas ste prepušteni sami sebi. U gužvi sam. Radim na nečemu što ne može čekati.

Mnoštvo se, pomalo gundajući, protiv volje razišlo. Edward nije primijetio njihovu reakciju. Odmah se okrenuo svom poslu, a dok je radio imao je moć koncentracije koja je postala legendarna.

Nekoliko minuta kasnije Eleanor ga je opet potapšala po ruci. – Ne želim biti dosadna – rekla je – ali što je s tvojim predavanjem u devet sati?

– Prokletstvo! – rekao je Edward. – Na to sam posve zaboravio. Nađi Ralpa Cartera i pošalji ga ovamo. – Ralph Carter bio je jedan od starijih asistenata.

Ralph se uskoro pojavio. Bio je to mršav, bradati muškarac iznenađujuće široka i rume-na lica.

– Želim da ti preuzmeš predavanja iz osnova biokemije tijekom ljetnog tečaja – rekao je Edward.

– Za koliko dugo? – upitao je Ralph. Očito nije bio oduševljen.

– Javit ću ti – rekao je Edward.

Kad je Ralph otišao, Edward se okrenuo k Eleanor.

– Mrzim takve pasivno-agresivne besmislice. Ovo je prvi put kako sam od nekoga tražio da me zamijeni na predavanjima iz osnova kemije.

– To je zato što nitko nema strpljenja i volje poučavati studente prve godine – objasnila je Eleanor.

Kao što im je obećano, sklerocije su stigle odmah iza devet. Nalazile su se u malenoj staklenci. Edward je skinuo poklopac i oprezno raširio tamna zrnca nalik riži po komadu filtrirnog papira, kao da su grumeni zlata.

– Nekako ružne sićušne stvari – rekla je Eleanor. – To bi čak mogao biti mišji izmet.

– Više mi se sviđa o njima misliti kao o sjemenkama u raženom kruhu – rekao je Edward. – To je povijesno opravdanija metafora.

– Jesi li spreman za rad? – upitala je Eleanor. – Počnimo – rekao je Edward.

Edward i Eleanor su do podneva uspjeli proizvesti sićušnu količinu svakog alkaloida. Uzorci su se nalazili u dnu malenih stožastih epruveta s oznakama A, B i C. Na prvi pogled svi su alkaloidi bili jednaki. Svi su bili u obliku bijelog praška.

– Koji je idući korak? – upitala je Eleanor i podigla jednu epruvetu prema svjetlu.

– Moramo otkriti koji su psihoaktivni – rekao je Edward. – Kad to otkrijemo, usredotočit ćemo se na njih.

– Što ćemo upotrijebiti za pokus? – upitala je Eleanor,

– Pretpostavljam da bismo mogli upotrijebiti ganglijske preparate Aplasia fasciata. Sigurno ćemo otkriti koji su alkaloidi neuroaktivni.

Edward je odmahnuo glavom. – To nije dovoljno – rekao je. – Želim znati koji izazivaju halucinogene reakcije, i to želim saznati brzo. Za to nam treba ljudski mozak.

– Ne možemo koristiti plaćene dobrovoljce! – ogorčeno je rekla Eleanor. – To bi bilo sramotno kršenje etike.

– Imaš pravo – rekao je Edward. – Ali ja nemam namjeru koristiti plaćene dobrovoljce. Mislim da smo ti i ja sasvim dovoljni.

– Nisam sigurna da želim u tome sudjelovati – sumnjičavo je rekla Eleanor. Počela je shvaćati kakve su Edwardove namjere. – Oprostite! – začuo se jedan glas. Edward i Eleanor su se okrenuli i ugledali Cindy, jednu od odjelnih sekretarica. – Žao mi je što vas prekidam, dr. Armstrong, ali u uredu je dr. Stanton Lewis koji želi razgovarati s vama.

– Recite mu da imam posla – rekao je Edward. No čim je Cindy krenula natrag prema uredu, Edward ju je zaustavio.

– Kad bolje promislim – rekao je – pošaljite ga ovamo.

– Ne sviđa mi se taj sjaj u tvojim očima – rekla je Eleanor dok su čekali da se pojavi Stanton.

– Sasvim je nedužan – rekao je Edward nasmiješivši se.

– Naravno, ako gospodin Lewis želi imati jednu od glavnih uloga u ovom istraživanju, ja mu neću stajati na putu. Ozbiljno, doista želim razgovarati s njim o ovome što ovdje radimo.

Stanton je uletio u laboratorij s uobičajenom vedrinom. Posebno se obradovao što je našao Edwarda i Eleanor zajedno. – Dvoje meni najdražih ljudi – rekao je – ali za različite dijelove moga mozga. – Nasmijao se svojoj maloj šali. Eleanor se pokazala bržom jer mu je rekla kako nije znala da je promijenio svoju seksualnu orijentaciju.

– O čemu to govoriš? – upitao je Stanton. Istinski se zbunio.

– Jednostavno, uvjeren sam da te privlači moj um – rekla je Eleanor. – Tako tvoj nagonski dio mozga ostaje Edwardu. Edward se zagrcnuo od smijeha. Duhoviti odgovori bili su Stantonova jaka strana i Edward još nikad nije vidio da ga je netko nadmašio. Stanton se također nasmijao i uvjeravao Eleanor da je njezina duhovitost natkrilila sve njene ostale čari.

Tada se Stanton okrenuo Edwardu. – Dobro – rekao je. – Zabava i igre su gotove. Što misliš o brošuri Genetrix? – Nisam je imao prilike pogledati – priznao je Edward.

– Obećao si – upozorio ga je Stanton. – Hoću li morati reći svojoj sestrični da te više ne treba vidati jer ti se ne može vjerovati?

– Kakva je to sestrična? – upitala je Eleanor i blago bocnula Edwarda u rebra.

Edwardovo se lice osulo rumenilom. U laboratoriju je rijetko mucao, ali se u tom trenutku i to pojavilo. Nije želio razgovarati o Kim. – Nisam imao vremena za čitanje – s mukom je rekao Stantonu. – Iskrsnulo je nešto što bi tebe posebno moglo zanimati.

– To bi moralo doista biti važno – zadirkivao ga je Stanton. Lupnuo je Edwarda po leđima i rekao mu da se samo šali u vezi s Kim. – Nikad se ne bih miješao između vas dvoje zaljubljenih golubića. Teta mi je ispričala kako vas je stari Stewart iznenadio u Salemu. Nadam se da vas nije uhvatio in flagranti, stari lupežu.

Edward se nervozno nakašljao i kretnjom pokazao Stantonu neka privuče stolicu. Potom je žurno promijenio temu otpočevši priču o novoj gljivici i novim alkaloidima. Rekao je Stantonu da je barem jedan od njih psihotropan, a ispričao mu je i kako je to točno otkrio. Čak je pružio Stantonu tri epruvete rekavši mu da su upravo dovršili izoliranje novih spojeva.

– Zanimljiva priča – rekao je Stanton. Odložio je epruvete na pult. – Ali zašto si mislio da će me to posebno zanimati? Ja sam praktičan čovjek. Ne uzbuđuju me teško razumljive egzotične pojave u kojima uživete vi znanstvenici.

– Mislio da bi se ovi alkaloidi mogli pokazati praktičnima rekao je Edward. – Možda smo na rubu otkrića cijele grupe novih psihotropnih lijekova koji bi se, u najmanju ruku, mogli pokazati neprocjenjiviuna u istraživanju,

Stanton se vidljivo uspravio na svojoj stolici. Nestalo je njegovo ležerno držanje. – Novi lijekovi? – pitao je. – To doista zvuči zanimljivo. Kakve su, prema tvom mišljenju, mogućnosti za njihovu kliničku primjenu?

– Mislim da su izgledi izvrsni – rekao je Edward. – Pogotovo ako se uzmu u obzir tehnike molekularne modifikacije koje su danas dostupne u modernoj sintetičnoj kemiji. Isto tako, nakon psihodeličnog iskustva s neočišćenim uzorkom, osjećao sam neobičnu energiju, a moj se um činio neobično bistrim. Vjerujem da bi ti lijekovi mogli dati mnogo više, a ne samo halucinacije.

– O, moj Bože! – uskliknuo je Stanton. Njegova sklonost poduzetništvu ubrzala mu je otkucaje bila. – To bi moglo biti nešto golemo.

– Tako i mi mislimo – rekao je Edward.

– Govorim o velikom ekonomskom dobitku – rekao je Stanton.

– Nas u prvom redu zanima što nova grupa psihoaktivnih lijekova može učiniti za znanost – rekao je Edward. – Svi očekuju neki novi uspjeh u razumijevanju funkcija mozga. Tko zna? Ovo bi moglo biti to. Ako se naša očekivanja pokažu opravdanima, morat ćemo naći način financiranja proizvodnje lijeka na veliko. Znanstvenici cijelog svijeta vapit će za njim.

– To je lijepo i korisno – rekao je Stanton. – Drago mi je da imaš tako uzvišene ciljeve. Ali zašto ne bi imao oboje? Govorim o tome da bi mogao zaista dobro zaraditi.

– Ne zanima me mogućnost zarađivanja milijuna – rekao je Edward. – To si dosad već trebao shvatiti.

– Milijuna? – pitao je Stanton prezirno se nasmijavši. – Ako taj novi lijek bude djelovao na depresiju ili tjeskobu ili neku takvu kombinaciju, možda imaš u rukama molekulu vrijednu milijardu dolara.

Edward je počeo podsjećati Stantona da se njihovi vrijednosni sustavi razlikuju, ali je zastao u pola riječi. Lice mu se opustilo. Upitao je Stantona je li rekao milijardu.

– Rekao sam molekula vrijedna milijardu dolara! – ponovio je Stanton. – Ne pretjerujem. Iskustva s Libriumom, zatim Valiumom, a sad s Prozacom dokazala su kako je nezasićen apetit društva za klinički djelotvornim psihotropnim lijekovima.

Edward se zagledao kroz prozor u daljinu preko prostora Medicinskog fakulteta Harvarda. Kad je progovorio, glas mu je bio jednoličan, kao u transu. – S tvojega gledišta i iskustva, što bi trebalo učiniti da bi se iskoristilo takvo otkriće?

– Ne puno – rekao je Stanton. – Samo bi trebalo osnovati kompaniju i patentirati lijek. Tako je jednostavno. No dok se to ne učini, tajnovitost je na prvom mjestu.

– Sve snio držali u tajnosti – rekao je Edward. Još uvijek je djelovao odsutno. – Tek smo nekoliko dana svjesni da imamo posla s nečim posve novim. Eleanor i ja jedini smo upućeni u sve. – Nije spomenuo Kim od straha da se ponovno ne promijeni tema razgovora.

– Rekao bih da je bolje ako što manje ljudi zna o ovome rekao je Stanton. – Isto tako, mogao bih odmah osnovati kompaniju, za slučaj da se ovo doista pokaže vrijednim.

Edward je protrljao oči, a potom i cijelo lice. Duboko je udahnuo i kao da se probudio iz transa. – Mislim da trčimo pred rudo – rekao je. – Eleanor i ja moramo obaviti još puno posla prije nego steknemo neku sliku o tome na što smo naletjeli.

– Koji je idući korak? – upitao je Stanton.

– Drago mi je da si pitao – rekao je Edward. Odgurnuo se od pulta i prišao ormariću u kojem se nalazila staklenina.

– Eleanor i ja maločas smo o tome razgovarali. Najprije moramo utvrditi koja od ovih stvari je psihotropna. – Edward je donio tri tikvice do mjesta na kojem su sjedili. Zatim je u svaku tikvicu stavio minijaturnu količinu jednog alkaloida i dodao po litru desetine vode. Svaku je tikvicu žestoko protresao, – Kako ćeš to učiniti? – upitao je Stanton.

Edward je iz ladice izvadio tri pipete od mililitre. – Hoće li mi se netko pridružiti? – upitao je. Ni Eleanor ni Stanton nisu rekli ni riječi.

– Kakve kukavice – nasmijao se Edward. Potom je dodao:

– Samo se šalim. Zapravo samo želim da ste u blizini, za svaki slučaj. Ovo je moja zabava. Stanton je pogledao Eleanor. – Je li ovaj tip lud, ili tako nešto? Eleanor je pogledavala Edwarda. Znala je da nije podložan vratolomijama, i nikad nije upoznala nekoga tako pametnog, pogotovo kad je riječ o biokemiji. – Uvjeren si da u ovome nema opasnosti, zar ne? – rekla je.

– Ne može biti gore od nekoliko dimova jointa – rekao je. – U najboljem slučaju, mililitra može sadržavati milijunti dio grama. Osim toga, ja sam uzeo neočišćeni ekstrakt i nisam imao nikakvih štetnih posljedica. Zapravo, predstavljalo je određeni užitak. Ovo su relativno čisti uzorci.

– U redu! – rekla je Eleanor. – Daj mi jednu od tih pipeta.

– Jesi li sigurna? – pitao je Edward. – Ni na što te ne prisiljavam. Nije mi teško kušati sve tri..

– Sigurna sam – rekla je Eleanor. Uzela je jednu pipetu.

– Što je s tobom, Stanton? – upitao je Edward. – Ovo je tvoja prilika za sudjelovanje u pravoj znanosti. Osim toga, ako doista želiš da pročitam onu prokletu brošuru, mogao bi i ti meni učiniti uslugu.

– Pretpostavljam da bih mogao to učiniti, ako vas dvoje čudaka mislite da nema opasnosti – rekao je Stanton protiv volje. – Ali bolje ti je da pročitaš onu brošuru ili će ti se javiti moji mafijaški prijatelji iz North Enda. – Stanton je uzeo pipetu.

– Svatko može odabrati svoj otrov – rekao je Edward i pokazao na tikvice.

– Promijeni tu riječ ili ću odustati – rekao je Stanton.

Edward se nasmijao. Uživao je u Stantonovoj nelagodi. Previše je često situacija bila obrnuta.

Stanton je pustio da Eleanor bira prva, a on je uzeo uzorak iz jedne od dviju preostalih tikvica. – Ovo me podsjeća na neku vrstu farmakološkog ruskog ruleta – rekao je.

Eleanor se nasmijala. Rekla je Stantonu da mu tolika mudrost može naškoditi:
– Nisam dovoljno mudar kad imam posla s vama – rekao je. – Darne imaju prednost – rekao je Edward.

Eleanor je napunila pipetu i stavila mililitru tekućine na jezik. Edward joj je rekao neka ga spere čašom vode.

Dva su je muškarca promatrala. Nitko nije govorio. Prošlo je nekoliko minuta. Na kraju je Eleanor slegnula ramenima.

– Ništa – rekla je. – Samo mi se malo ubrzalo bilo. – To je od čistog užasa – rekao je Stanton.

– Ti si na redu – rekao je Edward kretnjom pokazavši na Stantonu.

Stanton je napunio svoju pipetu. – Sramota je što sve moram trpjeti kako bih te dobio u znanstveno savjetodavno tijelo – žalio se Edwardu. Istisnuo je sličnu količinu tekućine na jezik i popratio je čašom vode.

– Gorko je – rekao je. – Ali ništa ne osjećam.

– Pričekaj još nekoliko sekundi radi cirkulacije – rekao je Edward. Napunio je i svoju pipetu. Počeo je sumnjati i pitati se je li u neočišćenom uzorku mogla biti još neka tvar topiva u vodi koja je izazvala psihodeličnu reakciju.

– Mislim da imam laganu vrtoglavicu – rekao je Stanton. – Dobro – rekao je Edward. Njegove su sumnje nestale. Sjetio se da je vrtoglavica bila prvi simptom što ga je on imao. – Još nešto?

Stanton se odjednom ukočio, a zatim mu se lice iskrivilo u grimasu dok je pogledom jurio prostorijom.

– Što vidiš? – upitao je Edward.

– Boje! – rekao je Stanton. – Vidim boje koje se miču.

Počeo je podrobnije opisivati boje, ali se zatim prekinuo užasnuto uzviknuvši. Skočio je na noge i stao mahnito otresati ruke.

– Što ti je? – upitao je Edward.

– Grizu me insekti – rekao je Stanton. Nastavio je tjerati zamišljene napasti, a potom se počeo gušiti.

– Što se sada događa? – upitao je Edward.

– Steže me u prsima! – hrapavo je procijedio Stanton. – Ne mogu gutati.

Edward je ispružio ruku i zgrabio Stantonovu podlakticu. Eleanor je podigla slušalicu i počela birati broj, ali joj je Edward rekao da nema potrebe. Stanton se u trenutku smirio. Zatvorio je oči, a licem mu se razlio smiješak. Edward ga je pomaknuo korak natrag i ponovno ga posjeo na stolicu.

Stanton je polako i nevoljko odgovarao na pitanja. Rekao je da ima posla i ne želi biti ometan. Kad su ga pitali što radi, samo je rekao: – Stvari.

Nakon dvadesetak minuta Stantonov je smiješak polako nestao. Nekoliko se minuta činilo da je zaspao, a zatim je polako otvorio oči.

Najprije je progutao slinu. – Usta su mi poput pustinje Gobi – rekao je. – Treba mi neko piće.

Edward je natočio čašu vode i pružio mu je. S užitkom ju je ispio i zatražio još jednu.

– Rekao bih da je to bilo nekoliko uzbudljivih minuta rekao je Stanton. – Bilo je i zabavno na neki način.

– Trajalo je dvadesetak minuta – rekao je Edward. – Govoriš li ozbiljno? – pitao je Stanton.

– Kako se općenito osjećaš? – upitao je Edward. – Prekrasno smireno – rekao je Stanton.

– Što je s jasnoćom misli? – pitao je dalje Edward.

– To si dobro opisao – rekao je Stanton. – Osjećam da se mogu čudesno jasno sjetiti mnogih stvari.

– Upravo tako sam se i ja osjećao – rekao je Edward. – Što je s osjećajem gušenja?

– Kakvim osjećajem gušenja? – začudio se Stanton.

– Žalio si se na osjećaj gušenja – rekao je Edward. – Također si se žalio da te grizu insekti.

– Toga se uopće ne sjećam – rekao je Stanton.

– Pa, nije važno – rekao je Edward. – Bit je u tome što smo saznali da tvar B djeluje halucinogeno. Da vidimo što je sa zadnjim alkaloidom.

Edward je uzeo svoju dozu. Kao i u slučaju Eleanor, čekali su nekoliko minuta. Ništa se nije dogodilo.

– Zadovoljan sam s jednim od tri – rekao je Edward. – Sad znamo na koji ćemo se alkaloid usredotočiti.

– Možda bismo jednostavno trebali ubaciti ovu stvar u bočice i prodavati je ovakvu kakva je – našalio se Stanton.

– Generacija šezdesetih bi je obožavala. Želim reći, sjajno se osjećam, gotovo euforično. Jasno, možda je to samo olakšanje što je sve dobro prošlo. Moram priznati da sam se bojao.

– Meni se također činilo da sam euforično raspoložen rekao je Edward. – Budući da smo se obojica slično osjećali, možda je to djelovanje alkaloida. Ovako ili onako, ovo mi je dalo novi poticaj. Mislim da imamo psihodeličnu drogu koja ima svojstvo smirivanja, a djeluje i na pamćenje, odnosno gubitak pamćenja.

– Što je s osjećajem bistrine misli? – upitao je Stanton.

– Rado bih to pripisao pojačavanju svih funkcija mozga rekao je Edward. – U tom bi smislu možda djelovao antidepressivno.

– To je glazba za moje uši – rekao je Stanton. – Reci mi, koji je idući korak s ovom stvari?

– Najprije ćemo se koncentrirati na njezina kemijska svojstva – rekao je Edward. – To podrazumijeva građu i fizička svojstva. Kad otkrijemo njezinu građu, posvetit ćemo se sintezi lijeka, kako više ne bismo ovisili o izlučivanju tvari iz plijesni. Tada ćemo prijeći na fiziološku funkciju, te na proučavanje toksičnosti.

– Toksičnosti? – pitao je Stanton. Probljedio je.

– Ti si uzeo minijaturnu dozu – podsjetio ga je Edward. – Ne moraš brinuti. Nećeš imati problema.

– Kako ćete analizirati fiziološko djelovanje lijeka? – upitao je Stanton.

– Tome ćemo pristupiti na nekoliko razina – rekao je

Edward. – Sjeti se, većina tvari psihodelična djelovanja funkcionira tako da oponaša jedan od neurotransmitera u mozgu. Primjerice, LSD djeluje poput serotonina. Naša će proučavanja početi s jednostaničnim neuronima, a potom ćemo prijeći na sinaptosome, smrvljene, centrifugirane žive moždane preparate, i na kraju ćemo se baviti netaknutim staničnim živčanim sustavima kao što su ganglije životinja.

– Nećete raditi na živim životinjama? – upitao je Stanton.

– S vremenom – rekao je Edward. – Najvjerojatnije na miševima i štakorima. Možda i na majmunima. No to dolazi puno kasnije. Također moramo proučiti položaj molekula. Morat ćemo odrediti veze među molekulama i kako su ukomponirane u stanicu.

– To mi zvuči poput višegodišnjeg rada – rekao je Stanton. – Očekuje nas puno posla – rekao je Edward. Nasmiješio se Eleanor. Ona je kimnula glavom u znak slaganja. – Međutim, sve je to vraški uzbudljivo. To bi nam mogla biti životna prilika.

– Pa, obavještavajte me o razvoju događaja – rekao je Stanton. Ustao je. Napravio je nekoliko opreznih koraka kako bi testirao svoju ravnotežu. – Moram priznati, sjajno se osjećam.

Stanton je stigao do vratiju laboratorija, a potom se okrenuo i vratio do njih. Edward i Eleanor već su se vratili svom poslu. – Zapamti – rekao je. – Obećao si da ćeš pročitati onu prokletu brošuru, a ja ću te držati za riječ bez obzira na tvoju zaposlenost.

– Pročitat ću je – rekao je Edward. – Samo nisam rekao kada.

Stanton je rukom oblikovao pištolj, prislonio je uz glavu i pretvarao se da puca.

***

– Kim, imaš poziv na prvoj liniji – doviknuo joj je službenik.

– Preuzmi poruku – na isti je način uzvratila Kim. Nalazila se uz krevet teško bolesnog pacijenta i pomagala medicinskoj sestri čiji je to bio slučaj.

– Pođi se javiti – rekla je sestra. – Zahvaljujući tebi, ovdje su stvari pod kontrolom.

– Jesi li sigurna? – upitala je Kim. Medicinska je sestra kimnula glavom.

Kim je požurila preko središnjeg dijela kirurškog odjela intenzivne njege, uklanjajući se nosilima. Pacijenti su cijelog dana dolazili i odlazili. Podigla je slušalicu očekujući da će joj se s druge strane javiti kemijski laboratorij ili banka krvi. Ranije je zvala oba mjesta.

– Nadam se da vas nisam nazvao u lošem trenutku? – upitao je neki glas.

– Tko je to? – pitala je Kim.

– George Harris, vaš poduzetnik iz Salema. Odgovaram na vaš poziv.

– Oprostite – rekla je Kim. Posve je zaboravila da ga je nazvala prije nekoliko sati. – Nisam vam prepoznala glas.

– Ispričavam se što mi je toliko trebalo da vam se javim rekao je George. – Bio sam na gradilištu. Što mogu učiniti za vas?

– Želim znati kad ćete zatrpati jarak – rekla je Kim. Pitanje joj je palo na pamet prethodnog dana i izazvalo popriličnu zabrinutost. Pitala se što će učiniti ako zatrpaju jarak prije nego se Elizabethina glava vrati u lijes.

– Vjerojatno sutra ujutro – rekao je George. – Tako brzo? – uzviknula je Kim.

– Upravo u ovom trenutku postavljaju cijevi i kabele rekao je George. – Zar postoji neki problem?

– Ne – brzo je rekla Kim. – Samo sam htjela znati. Kako napreduju radovi?

– Bez teškoća – rekao je George,

Kim je na brzinu skratila razgovor i spustila slušalicu, a odmah je zatim nazvala Edwarda. Njezina je zabrinutost rasla dok je čekala da joj se javi.

Uopće nije bilo lako dobiti Edwarda na telefon. Sekretarica ga najprije nije htjela niti potražiti, već joj je rekla neka ostavi poruku, a Edward će je kasnije nazvati. Kim je bila uporna te je ipak uspjela provesti svoju volju.

– Drago mi je da si nazvala – rekao je Edward čim je podigao slušalicu. – Imam još dobrih vijesti. Ne samo da smo razdvojili alkaloide, nego smo već i odredili koji je psihoaktivan.

– Drago mi je zbog tebe – rekla je Kim. – No postoji jedan problem. Elizabethinu glavu moramo vratiti u Salem.

– Možemo je odnijeti za vikend – rekao je Edward.

– Tada će biti prekasno – rekla je Kim. – Maločas sam razgovarala s poduzetnikom. Rekao mi je da će ujutro zatrpati jarak.

– Ooo, jooj – rekao je Edward. – Ovdje se stvari odvijaju vratolomnom brzinom. Mrsko mi je gubiti vrijeme. Zar ne mogu pričekati i zatrpiti jarak poslije vikenda?

– Nisam ih pitala – rekla je Kim. – I ne želim ih pitati. Morala bih navesti neki razlog, a tada bih morala spomenuti lijes. Poduzetnik je u vezi s mojim ocem, a ja nikako ne želim da on sazna o uznemiravanju groba.

– Neka sve ide dovraga – rekao je Edward. Uslijedila je neugodna stanika.

– Obećao si da ćeš tu stvar vratiti na mjesto što je prije moguće – na koncu je rekla Kim.

– Radi se samo o tome da sam u stisci s vremenom – rekao je Edward. Zatim je, nakon kratke stanke, dodao: – Zašto je ti ne bi odnijela?

– Ne znam da li bih mogla – rekla je Kim. – Nisam je željela niti pogledati, a kamoli uhvatiti u ruke.

– Ne moraš je držati u rukama – rekao je Edward. – Samo moraš pomaknuti poklopac lijesa i gurnuti kutiju unutra. Čak ne moraš niti otvarati kutiju.

– Edwarde, obećao si – rekla je Kim.

– Molim te! – rekao je Edward. – Nekako ću ti to nadoknaditi. Samo, sad imam tako puno posla. Počeli smo analizirati strukturu.

– Dobro – rekla je Kim. Kad ju je netko blizak zamolio da nešto učini, bilo joj je teško reći ne. Zapravo nije imala ništa protiv vožnje do Salema. Znala je da bi trebala što češće provjeravati kako napreduju radovi. Možda neće biti tako strašno staviti kutiju u lijes.

– Kako ću doći do kutije? – upitala je.

– To ti mogu olakšati – rekao je Edward. – Poslat ću ti je po kuriru pa ćeš je dobiti prije kraja radnog vremena. Što misliš o tome?

– Bit ću ti zahvalna – rekla je Kim.

– Nazovi me u laboratorij kad se vratiš – rekao je Edward. – Bit ću ovdje sigurno do ponoći, a možda i dulje.

Kim se vratila na posao, ali je osjećala zabrinutost. I dalje ju je mučila tjeskoba što ju je osjetila kad je čula da će tako brzo zatrpiti jarak. Poznavajući sebe, znala je da će tako ostati sve dok ne vrati glavu u lijes.

Dok je Kim brzala između kreveta i brinula o svojim pacijentima, sve se više ljutila što je uopće dopustila Edwardu da ; uzme glavu. Što je više razmišljala o tome kako će je vratiti na mjesto, to joj se sve manje sviđalo. Iako joj se zamisao da glava ostane u kutiji činila razumnom dok je razgovarala telefonom, shvatila je da joj njezin osjećaj za pravdu to neće dopustiti. Držala je svojom obvezom vratiti grob barem donekle u prvobitno stanje. To je podrazumijevalo odbacivanje kutije i uzimanje glave u ruke, a tome se ni najmanje nije radovala.

Kim je zaokupio posao i s vremenom potisnuo njezinu zabrinutost u vezi s Elizabeth. Trebalo se pobrinuti za pacijente i sati su proletjeli. Kasnije, dok se bavila tvrdoglavom cjevičicom za infuziju, službenik ju je potapšao po ramenu.

– Imaš nekakav paket – rekao je. Pokazao je prema sramežljivom kuriru koji je stajao kraj prijamnog pulta. – Moraš potpisati primitak.

Kim je pogledala kurira. Očito ga je zastrašivao prostor intenzivne njege. Na prsima je čvrsto stiskao podmetač za papir, kraj njegova lakta stajala je kartonska kutija vezana uzicom. Kim je u trenu shvatila što je u kutiji te joj je srce zatreperilo.

– U prijamnom uredu pokušali su ga nagovoriti da paket odnese u poštanski ured – rekao je službenik. – No momak je uporno tvrdio da ti mora osobno predati paket.

– Ja ću se pobrinuti za to – nervozno je rekla Kim. Krenula je prema pultu, a službenik joj je bio za petama. Na njezin užas, loša se situacija odjednom pogoršala. Kinnard se uspravio iza pulta gdje je očito nešto upisivao u karton, a sad je gledao neki recept. Nije ga vidjela od njihova sukoba na imanju.

– Što to imamo ovdje? – rekao je Kinnard.

Kim je uzela podmetač s papirom od kurira i žurno ga potpisala. – To je posebna isporuka – objasnio je službenik.

– To vidim i sam – rekao je Kinnard. – Također vidim da je iz laboratorija dr. Edwarda Armstronga. Pitanje je, što bi moglo biti unutra?

– Na potvrdi o primitku nije pisalo – rekao je službenik. – Daj mi kutiju – strogo je rekla Kim. Posegnula je preko pulta kako bi Kinnardu uzela kutiju, ali je on koraknuo unazad. Drsko se nasmiješio. – To je od jednog od mnogih obožavatelja gospođice Stewart – rekao je službeniku. Vjerojatno su unutra slatkiši. Vrlo lukavo, staviti ih u kompjutersku kartonsku kutiju.

– Ovo je prvi put da je netko od osoblja s intenzivne njege dobio posebnu pošiljku – rekao je službenik.

– Daj mi kutiju – ponovno je zahtijevala Kim. Porumenila je do korijena kose dok je u mislima vidjela kako kutija pada na pod i Elizabethina glava se kotrlja iz nje.

Kinnard je protresao kutiju i pažljivo slušao. Kim je s druge strane pulta jasno čula kako glava udara o stranice kutije.

– Ne mogu biti slatkiši, osim ako nije čokoladna nogometna lopta – rekao je Kinnard navukavši na lice komično zbunjeno izraz. – Što ti misliš? – Protresao je kutiju tik do službenika.

Užasnuta i posramljena, Kim je zaobišla pult i pokušala dohvatiti paket. Kinnard ga je podigao iznad glave, izvan njezina doseg.

Marsha Kingsley zaobišla je pult s druge strane. Poput većine članova osoblja, i ona je vidjela što se događa, ali je, za razliku od ostalih, pošla u pomoć svojoj prijateljici. Stala je iza Kinnarda, povukla ga za ruku i spustila je. Nije se opirao. Marsha je uzela kutiju i pružila je Kim.

Osjetivši kako je Kim uzrujana, Marsha ju je povela u stražnju prostoriju. Iza sebe čule su kako se Kinnard i službenik smiju.

– Neki ljudi imaju bolestan smisao za humor – rekla je Marsha. – Netko bi ga trebao šutnuti u onu irsku guzicu.

– Hvala na pomoći – rekla je Kim. Sad je imala kutiju u rukama pa se osjetila puno bolje. Ipak, vidno je drhtala.

– Ne znam što je spopalo tog čovjeka – nastavila je Marsha. – Kakav nasilnik. Ne zaslužiš takvo maltretiranje.

– Uvrijeđen je jer izlazim s Edwardom – rekla je Kim.

– Dakle, sad ga još i braniš? – začudila se Marsha. – Vraga, Kinnardu ne pristaje uloga odbačenog ljubavnika. Ni slučajno. Ne takvom Don Juanu.

– S kim izlazi? – upitala je Kim.

– S novom plavušom iz hitnog trakta – rekla je Marsha. – O, sjajno! – sarkastično je rekla Kim.

– On je taj koji gubi – rekla je Marsha. – Priča se da je ona bila model za sve one viceve o glupim plavušama.

– Ona je također vlasnica nezasićenog tijela – nesretno je rekla Kim.

– Što te briga? – rekla je Marsha.

Kim je uzdahnula. – Imaš pravo – rekla je. – Pretpostavljam da su mi jednostavno mrski ružni osjećaji i nesloga.

– Pa toga si imala dovoljno s Kinnardom – rekla je Marsha. – Pogledaj koliko se drugačije Edward odnosi prema tebi. On te ne uzima zdravo za gotovo.

– Imaš pravo – ponovila je Kim.

Po završetku posla Kim je odnijela kartonsku kutiju do automobila i spremila je u prtljažnik. Zatim se premišljala što će učiniti. Prije no što je iskrsnuo problem Elizabethine glave, planirala je posjetiti zgradu parlamenta. Razmišljala je hoće li odgoditi taj posjet za neko drugo poslijepodne. Zatim je zaključila kako nema razloga da ne učini oboje, posebno ako uzme u obzir činjenicu da svoj zadatak kraj kolibe mora obaviti tek kad svi radnici odu.

Ostavivši automobil u bolničkoj garaži, Kim se pješice zaputila Beacon Hillom i krenula prema zgradi parlamenta države Massachusetts, ukrašenoj zlatnom kupolom. Nakon što je cijeli dan boravila u zatvorenom prostoru, Kim je uživala u šetnji. Bio je topao, ali ugodan ljetni dan. Puhao je lagani povjetarac s mora, a u zraku se osjećala sol. Dok je hodala blizu obale, čula je krikove galebova.

Kim se raspitala na šalteru za informacije u zgradi parlamenta i dobila upute kako će stići do državnih arhiva. Morala je čekati u redu, a zatim se suočila s krupnim službenikom. Zvao se William MacDonald. Kim mu je pokazala kopije Ronaldove molbe i negativne odluke suca Hathornea.

– Vrlo zanimljivo – rekao je William. – Obožavam ove stare stvari. Gdje ste to našli?

– U administrativnoj zgradi okruga Essex – rekla je Kim.

– Kako vam mogu pomoći? – upitao je William.

– Sudac Hathorne predložio je da se gospodin Stewart obrati guverneru jer je dokaz što ga je tražio bio prebačen u okrug Suffolk. Željela bih saznati kako mu je guverner odgovorio. Zapravo, voljela bih otkriti kakav je to bio dokaz. Iz nekog razloga nije opisan ni u molbi niti u sučevoj odluci.

– To je zacijelo bio guverner Phips – rekao je William. Nasmiješio se. – Ja se pomalo bavim poviješću. Pogledajmo možemo li naći Ronalda Stewarta u računalu.

William se poslužio svojim računalom. Kim je promatrala njegovo lice jer nije mogla vidjeti ekran. Na njezinu žalost, čovjek je neprestano odmahivao glavom.

– Nema Ronalda Stewarta – na koncu je rekao. Ponovno je pogledao odluku i počeo se po glavi. – Ne znam što bih drugo mogao učiniti. Pokušao sam dovesti Ronalda Stewarta u vezu s guvernerom Phipsom, ali ništa nisam dobio. Nevolja je u tome što nisu preživjele sve molbe iz sedamnaestog stoljeća, a one koje jesu nisu pravilno zavedene u kataloge. Takvih je osobnih molbi bilo jako puno. U ono je vrijeme bilo vraški puno nesloge i svađa, a ljudi su tužili jedni druge jednako kao i danas.

– Što je s datumom? – upitala je Kim. – 3. kolovoza 1692. Možete li to nekako iskoristiti?

– Nažalost, ne mogu – rekao je William. – Žao mi je. Kim je zahvalila službeniku i izašla iz zgrade. Pomalo je počela gubiti nadu. Nakon što je onako lako našla molbu u Salemu, vjerovala je da će isto tako naći sljedeće dokumente u Bostonu i saznati kakav je dokaz upotrijebljen protiv Elizabeth.

– Zašto Ronald Stewart nije mogao opisati taj prokleti dokaz? – pitala se Kim dok se žustrim koracima vraćala niz Beacon Hill. No tada joj je palo na pamet da je možda upravo to značajno. Možda je to samo po sebi predstavljalo nekakav trag ili poruku.

Kim je uzdahnula. Što je više razmišljala o tajanstvenom dokazu, postajala je znatizeljnija. Zapravo, u tom je trenutku počela zamišljati da bi to moglo imati veze s intuitivnim osjećajem koji joj je govorio da Elizabeth pokušava komunicirati s njom.

Kim je stigla do Ulice Cambridge i skrenula prema bolničkoj garaži. Drugi problem njezina neuspjeha u zgradi parlamenta bila je činjenica da ju je to vratilo nemoguće velikoj

zбирци papira u dvorcu, što je, u najmanju ruku, bilo obeshrabrujuće. Ipak, postalo je očito da će jedino tamo nešto više saznati o Elizabeth, ako će uopće štogod saznati,

Kim je ušla u svoj automobil i zaputila se na sjever prema Salemu. No ovoga puta putovanje nije bilo ni lako ni brzo. Zadržavanje u zgradi parlamenta skrivilo je što se našla u najvećoj prometnoj gužvi.

Dok je milila među tijesno zbijenim automobilima na Storrow Driveu i pokušavala proći kroz Leverett Circle, razmišljala je o plavuši s kojom izlazi Kinnard. Znala je da joj to ne bi smjelo smetati, ali jest. Međutim, zbog takve situacije bilo joj je posebno drago što je pozvala Edwarda da se useli s njom u kolibu. Doista joj je bilo stalo do Edwarda, ali joj se svidala i poruka što će je njezin život s Edwardom poslati Kinnardu i njezinu ocu.

Zatim se Kim sjetila Elizabethine glave u prtljažniku. Što je više razmišljala o Edwardovu odbijanju da te večeri pođe s njom u Salem, više se tome čudila, pogotovo stoga što je obećao preuzeti odgovornost za glavu i bio je posve svjestan činjenice da je njoj mrsko što to mora sama učiniti. Takvo ponašanje nije bilo u skladu s njegovom pažljivošću pa ju je, zajedno sa svim ostalim, prilično uznemiravalo.

***

– Što je ovo? – ljutito je upitao Edward. – Zar vas moram stalno držati za ruku? – Obratio se izvrsnom poslijediplomskom studentu Jayia Dawaru iz Bangalorea, Indija. Jaya se nalazio na Harvardu tek od prvog srpnja i mučio se s traženjem odgovarajuće teme za svoj doktorat.

– Mislio sam da mi možete preporučiti određeni materijal za čitanje – rekao je Jaya.

– Mogu vam preporučiti cijelu knjižnicu – rekao je Edward. – Udaljena je samo stotinjak metara. – Neodređeno je pokazao prema Medicinskoj knjižnici Countway. – U svačijem životu dođe trenutak kad treba presjeći pupčanu vrpcu. Poduzmite nešto sami.

Jaya je sagnuo glavu i tiho izašao.

Edward je ponovno usmjerio svoju pozornost na sićušne kristale što ih je uzgajao.

– Možda bih ja trebala preuzeti teret s novim alkaloidom Eleanor je oklijevajući predložila. – Ti mi možeš gledati preko ramena i voditi me.

– I propustiti cijelu zabavu? – rekao je Edward. Kroz mikroskop je promatrao kristale što su se stvarali na površini prezasićene otopine na predmetnom stakalcu mikroskopa.

– Samo sam zabrinuta za tvoje uobičajene obveze – rekla je Eleanor. – Ovdje puno ljudi ovisi o tvom nadzoru. Također sam čula da se studenti prve godine žale što te jutros nije bilo na predavanju.

– Ralph poznaje gradivo – rekao je Edward. – Njegovo će se predavanje poboljšati.

– Ralph ne voli držati predavanja – rekla je Eleanor.

– Jasno mi je što govoriš – rekao je Edward – ali ne želim da mi ovakva prilika promakne kroz prste. Ima nešto u ovom alkaloidu. Osjećam u kostima. Želim reći, kako često ti u krilo padne molekula vrijedna milijardu dolara?

– Nemamo pojma hoće li ova tvar uopće nešto vrijediti rekla je Eleanor. – U ovom su trenutku sve to samo pretpostavke.

– Ako budemo puno radili, brže ćemo saznati – rekao je Edward. – Zasad će se studenti morati snaći bez moje pomoći. Tko zna? Možda će im to koristiti.

***

Dok se Kim približavala imanju, njezina je tjeskoba postajala sve naglašenija. Nije mogla smetnuti s uma da u prtljažniku ima Elizabethinu glavu, a što je više vremena provodila u njezinoj blizini, to ju je više mučio neugodni predosjećaj u vezi nedavnih događanja. Činjenica da su u postupku renoviranja tako brzo naletjeli na Elizabethin grob navela ju je na pomisao da vještije ludilo iz 1692. baca prijetecu sjenu na sadašnjost.

Prošavši kroz odškrinuta vrata na imanje, Kim se pobojala da su građevinski radnici još uvijek ondje. Kad je izbila na čistinu, njezina je bojazan potvrđena. Ispred kolibe bila su parkirana dva vozila. To je nije usrećilo jer je očekivala da su za taj dan gotovi s radovima.

Parkirala je kraj vozila i izašla iz automobila. Na ulaznim vratima su se gotovo u istom trenutku pojavili George Harris i Mark Stevens. Za razliku od njezine reakcije, oni su očito bili zadovoljni što je vide.

– Ovo je ugodno iznenađenje – rekao je Mark. – Nadali smo se da ćemo vas kasnije dobiti na telefon, ali puno je bolje što ste ovdje. Imamo puno pitanja.

U idućih pola sata Mark i George povelu su Kim u obilazak i pokazivali joj kako napreduju radovi. Njezino se raspoloženje naglo popravilo kad je vidjela kako brzo napreduju. Na njezino oduševljenje, Mark je donio uzorke pločica za kuhinju i kupaonicu. S obzirom na njezino zanimanje za unutrašnje uređivanje i osjećaj za boje, Kim nije imala problema s donošenjem odluka. To se dojmilo Marka i Georgea. Kim se čak divila sama sebi. Znala je da sposobnost donošenja takvih odluka znači da je njezino samopouzdanje ojačalo tijekom godina. Kad je prvi put krenula na školovanje, čak se nije mogla odlučiti za boju pokrivača za krevet.

Kad su završili s unutrašnjošću, izašli su iz kolibe i krenuli u vanjski obilazak. Kim je promotrila građevinu izvana i rekla ljudima kako želi da novi prozori nadogradnje odgovaraju malenim prozorima sa staklima u obliku romba što se nalaze na glavnom dijelu kuće.

– Morat će se napraviti po narudžbi – rekao je George. – Bit će puno skuplji.

– Želim ih – bez oklijevanja je rekla Kim.

Također im je rekla kako želi da se krov od škrljevca popravi, a ne zamijeni kako su oni predložili. Mark se složio da će tako puno ljepše izgledati.

Zaobišavši zgradu, stigli su do jarka. Kim je pogledala u dubinu gdje su se sada nalazile cijevi za odvod i dovod, električni kabeli i telefonski kabel. S olakšanjem je ustanovila da kraj lijesa još uvijek viri sa strane.

– Što je s ovim jarkom? – upitala je.

– Zatrat ćemo ga sutra – rekao je George.

Kim je osjetila kako joj se niz leđa spuštaju žmarci kad je zamislila u kakvoj bi se užasnoj dilemi našla da tog jutra nije nazvala Georgea.

– Hoće li sve to biti gotovo do prvog rujna? – upitala je Kim prisilivši se na odbacivanje uznemirujućih misli.

Mark je Georgeu prepustio odgovor.

– Ako ne iskrсну nepredviđeni problemi, moralo bi biti gotovo – rekao je George. – Sutra ću naručiti nove prozore. Ako ne budu na vrijeme gotovi, uvijek možemo postaviti privremene prozore.

Nakon što su se poduzetnik i arhitekt ukrkali svaki u svoj automobil i nestati iz vida, Kim se vratila u kuću i potražila čekić. Držeći ga u ruci, otvorila je prtljažnik automobila i izvadila kartonsku kutiju.

Dok je hodala duž jarka do mjesta gdje je mogla sići, Kim se i sama čudila koliko je nervozna. Osjećala se poput lopova u noći i svaki čas se zaustavljala i osluškivala hoće li čuti približavanje nekog automobila.

Sišla je u jarak i vratila se do mjesta gdje se nalazio lijes, a tada je situaciju pogoršao osjećaj klaustrofobije koji ju je odjednom obuzeo. Zidovi jarka uzdizali su se nad njom, a s

mjesta na kojem je stajala činilo joj se da se sklapaju iznad njezine glave pa se još više bojala da bi je mogli u svakom trenutku zatrpiti.

Drhtavim rukama Kim se dala na posao. Uvukla je u pukotinu oštri kraj čekića i odmaknula poklopac. Zatim se okrenula prema kutiji.

Sad kad je već počela obavljati neugodan zadatak, Kim se ponovno počela pitati što će učiniti s kutijom. Međutim, nije se dugo dvoumila; žurno je razvezala uzicu. Iako joj je bila mrska pomisao na dodirivanje glave, morala se potruditi da grob barem donekle vrati u prvobitno stanje,

Kim je otvorila kutiju i protiv volje pogledala unutra. Glava je bila okrenuta prema gore, balansirajući na čuperku osušene kose. Elizabeth je zurila u Kim osušenim, upalim, djelomično sačuvanim očnim jabučicama. U jednom tjeskobnom trenutku Kim je pokušala povezati jezivo lice s ugodnim portretom što ga je dala restaurirati i uokviriti. Prizori su bili tako suprotni te se činilo nezamislivim da je riječ o istoj osobi.

Zadržavši dah, Kim je posegnula u kutiju i podigla glavu. Kad ju je dodirnula, iznova su je prošli žmarci, kao da dodiruje samu smrt. Kim se također ponovno zapitala što se doista dogodilo prije tristo godina. Što li je Elizabeth mogla učiniti da ju je snašla onako okrutna sudbina?

Kim se oprezno okrenula, kako se ne bi spotaknula o cijevi i kabele, i pružila glavu prema lijesu. Pažljivo ju je spustila unutra. Osjetila je kako joj ruke dotiču tkaninu i druge čvršće predmete, ali nije ni pokušala vidjeti o čemu je riječ. Žurno je poklopac lijesa vratila u prvobitni položaj i zabila ga čekićem.

Kim je podigla praznu kutiju i uzicu te požurila iz jarka. Nije se opustila sve dok to nije vratila u prtljažnik automobila. Na kraju je duboko udahnula. Barem je to gotovo.

Opet je pošla do jarka i pogledala kraj lijesa kako bi se uvjerala da nije za sobom ostavila neki izdajnički dokaz. Vidjela je tragove svojih stopala, ali to nije držala zabrinjavajućim.

Podbočivši se rukama, Kim je skrenula pogled s lijesa i usmjerila ga prema tihoj, ugodnoj kolibi. Pokušala je zamisliti kakav je bio život u mračnim danima strahovanja od vještica, kad je sirota Elizabeth bez svoga znanja uzimala otrovne žitarice što su djelovale na mozak. Zahvaljujući mnogim knjigama što ih je u posljednje vrijeme pročitala o događaju s vješticama, puno je o svemu saznala. U većini slučajeva mlade žene koje su zacijelo otrovane istim sredstvom kao i Elizabeth, bile su »opsjednute« i one su »prokazale« vještice.

Kim je ponovno pogledala lijes. To ju je zbunjivalo. Mlade opsjednute žene nisu držali vješticama kao Elizabeth. Izuzetak je bila Mary Warren koja je bila i opsjednuta i optužena, ali je nisu pogubili već su je pustili na slobodu. Po čemu je Elizabeth bila drugačija? Zašto nije bila samo jedna od opsjednutih? Može li biti razlog u tome što je bila opsjednuta, ali nikoga nije htjela optužiti da je na nju bacio čini? Ili se možda bavila okultizmom, što joj je dao naslutiti njezin otac?

Kim je uzdahnula i odmahнула glavom. Nije imala odgovora. Izgleda da se sve vraćalo na tajanstveni uvjerljivi dokaz i što je to moglo biti. Kim je pogledom odlutala do usamljenog dvorca, a u mislima je vidjela bezbrojne ormare za spise, sanduke i kutije.

Pogledala je na sat. Još joj je preostajalo nekoliko sati dnevne svjetlosti. Na iznenadni poriv pošla je do automobila, sjela za volan i zaputila se prema dvorcu. Dok joj je zagonetna Elizabethina sudbina tako zaokupljala misli, odlučila je još malo vremena posvetiti beznadnom zadatku pregledavanja papira.

Kim je ušla na glavni ulaz dvorca, a kako bi razbila tišinu počela je zvižducati. Oklijevala je u dnu golemog stubišta. Tavan je svakako bio privlačniji od vinskog podruma, ali je njezin posljednji boravak na tavanu bio osobito neuspješan. Nije našla ništa iz sedamnaestog stoljeća unatoč gotovo pet sati predanog rada.

Promijenivši smjer, Kim je pošla u blagovaonicu i otvorila teška hrastova vrata vinskog podruma. Upalila je svijećnjake i sišla granitnim stubama. Hodala je središnjim prolazom i zavirivala u niz pojedinačnih ćelija. Uzimajući u obzir da materijal nije složen nikakvim redom, držala je važnim postupati po određenom planu. Neodređeno je pomislila da će početi u najudaljenijoj ćeliji i sređivati papire prema vrsti i starosti.

Prošavši kraj jedne ćelije, Kim se naglo zaustavila. Vratila se natrag i zagledala u namještaj. Unutra se nalazila uobičajena zbirka ormara za spise, komoda, škrinja i kutija. No tamo je ugledala još nešto. Na jednoj je komodi stajala kutija koja se Kim učinila poznatom. Jako je sličila kutiji za Bibliju što ju je žena koja ih je vodila kroz Vještičju kuću opisala kao neizbježni dio svakog puritanskog kućanstva.

Kim je prišla komodi i prstima prešla preko kutije ostavivši usporedne tragove u prašini. Drvo nije bilo lakirano, ali ipak se činilo savršeno glatkim. Nije bilo nikakve sumnje da je kutija jako stara. Položivši ruke s obje strane, Kim je otvorila poklopac.

Unutra se doista nalazila stara Biblija uvezena u debelu kožu. Kad je izvadila Bibliju, Kim je primijetila da se ispod nje nalaze neke kuverte i papiri. Odnijela je Bibliju u hodnik gdje je svjetlo bilo bolje. Otvorila je korice i prvi list te pogledala datum. Tiskana je u Londonu 1635. Okretala je stranice u nadi da će naići na poneki umetnuti list papira, ali nije bilo ničega.

Kim se upravo htjela vratiti do kutije kad se slučajno otvorio stražnji dio korica Biblije. Na zadnjoj je stranici pisalo: Ronald Stewart, njegova knjiga, 1663. Rukopis je sličio lijepom kosom pismu što ga je Kim prepoznala kao Ronaldov. Pretpostavila je da je pisao u Bibliju dok je još bio dječak.

Okrećući stražnje stranice, Kim je našla niz praznih listova na kojima je u zaglavlju pisalo Memorandum. Na prvoj takvoj stranici iza teksta Biblije ponovno je naišla na Ronaldov rukopis. Tu je zapisao svaki brak, rođenje i smrt u svojoj obitelji. Kažiprstom se orijentirala po stranici i čitala datume dok nije naišla na datum Ronaldova vjenčanja s Rebecca. Bila je subota, 1. listopada 1692.

Kim se zaprepastila. To je značilo da se Ronald oženio Elizabethinom sestrom samo deset tjedana nakon njezine smrti! Kim se to činilo previše brzo i ponovno ju je navelo na razmišljanje o Ronaldovu ponašanju. Nametalo joj se pitanje nije li Ronald imao svoje prste umiješane u Elizabethino smaknuće. S obzirom na tako žurno obavljeno vjenčanje, Kim je teško mogla povjerovati da Ronald i Rebecca i ranije nisu imali vezu.

Ohrabrena ovim otkrićem, Kim se vratila do kutije za Bibliju te izvadila kuverte i papire. Nestrpljivo je otvorila kuverte, nadajući se osobnoj korespondenciji, ali se svaki put razočarala. Sav materijal potjecao je iz razdoblja od 1810. do 1837. i bio je poslovne prirode.

Kim se okrenula papirima. Pregledala je stranicu po stranicu pa kako su bili stariji, nisu se pokazali zanimljivijima sve dok nije stigla do jednoga presavijenog na tri dijela. Razmotala je dokument od nekoliko stranica, na kojem je bilo tragova pečatnog voska, i našla kupoprodajni ugovor za golemi komad zemlje pod imenom Northfields Property.

Okrenuvši drugu stranicu ugovora, Kim je našla zemljovid. Bez teškoća je prepoznala područje. Zemljište je uključivalo današnje imanje Stewartovih, područje što ga danas zauzima Kernwood Country Club i groblje Greenlawn. Obuhvaćalo je i imanje u Beverlyju s druge strane rijeke Danvers koja se tada zvala Wlooleston. Na sjeverozapadu zemljište se protezalo do današnjeg Peabodyja i Danversa, što se u ugovoru zvalo selo Salem.

Okrenuvši stranicu, Kim je našla najzanimljiviji dio ugovora. Kao kupac potpisala se Elizabeth Flanagan Stewart. Ugovor je sklopljen 3. veljače 1692.

Kim je razmislila o činjenici da je kupac bila Elizabeth, a ne Ronald. To joj se činilo čudnim, iako se sjetila predbračnog dokumenta što ga je vidjela u administrativnoj zgradi

Essexa prema kojemu je Elizabeth imala pravo pod vlastitim imenom sklapati ugovore. No zašto je Elizabeth bila kupac, pogotovo kad se radilo o tako ogromnom zemljištu koje je sigurno koštalo cijelo bogatstvo?

Sa stražnje strane ugovora bio je pričvršćen manji list papira napisan drugačijim rukopisom. Kim je prepoznala potpis. Pripadao je sucu Jonathanu Corwinu, nekadašnjem vlasniku Vještičje kuće.

Podigavši dokument prema svjetlu jer ga je bilo teško pročitati, Kim je saznala da je riječ o odluci suca Corwina kojom se odbija molba Thomasa Putnama da se kupoprodajni ugovor proglasi ništavnim jer Elizabethin potpis nije zakonski utemeljen.

U zaključku je sudac Corwin napisao: Zakonitost potpisa na ovdje spomenutom dokumentu temelji se na ugovoru što su ga II. veljače 1681. sklopili Ronald Stewart i Elizabeth Flanagan.

– Moj Bože – promrmljala je Kim. Osjećala se kao da kroz prozor viri u kraj sedamnaestog stoljeća. Ime Thomas Putnam bilo joj je poznato iz onoga što je dotad pročitala o Salemu. On je imao jednu od glavnih uloga u razdoru što je vladao u selu Salemu prije vještičjeg ludila, a kojeg su mnogi povjesničari držali prikrivenim društvenim razlogom za cijeli događaj. Opsjednute žena i kćerka Thomasa Putnama optužile su najviše osoba. Thomas Putnam očito nije znao za postojanje predbračnog ugovora između Ronalda i Elizabeth kad je podnio molbu.

Kim je polako savila kupoprodajni ugovor i odluku suca. Saznala je nešto što bi moglo biti važno za razumijevanje Elizabethine sudbine. Očito se Thomas Putnam uzrujao kad je Elizabeth kupila zemljište, a s obzirom na njegovu ulogu u sagi o vješticama, njegovo je neprijateljstvo sigurno imalo veliku važnost. Vrlo je lako baš to moglo dovesti Elizabeth u središte tragedije.

Kim je nekoliko minuta razmišljala o mogućnosti da je dokaz iskorišten protiv Elizabeth na suđenju imao nekakve veze s Thomasom Putnamom i zemljištem Northfields. Na kraju krajeva, ako je takav posao sklopila žena u puritanskim vremenima, to je moglo uzbuditi duhove s obzirom na tadašnji položaj žena u društvu. Možda je dokaz bilo nešto što je Elizabeth prikazivalo kao ženu snažna karaktera, a to se smatralo neprirodnim. No bez obzira koliko se trudila, Kim se nije mogla ničega sjetiti.

Kim je odložila ugovor i pričvršćenu odluku na Bibliju, a potom je pregledala ostale papire iz kutije za Bibliju. Na svoje oduševljenje, našla je još jedan dokument iz sedamnaestog stoljeća, ali je njezino uzbuđenje splasnulo kad ga je pročitala. To je bio ugovor između Ronalda Stewarta i Olafa Sagerholma iz Gvteborga u Švedskoj. Prema ugovoru, Olaf je dobio narudžbu za izgradnju brze fregate prema novim nacrtima. Prema specifikacijama brod je trebao biti dugačak 39 metara, širok 10 metara i 50 centimetara, s gazom od 5 metara i 86 centimetara kad nosi teret od 570 tona. Ugovor je sklopljen 12. prosinca 1691.

Kim je vratila Bibliju i dva dokumenta iz sedamnaestog stoljeća u kutiju, a potom je sve to odnijela na konzolni stolić u dnu stubišta što je vodilo do blagovaonice. Odlučila je kutiju koristiti kao spremište za sve papire što se odnose na Ronalda ili Elizabeth. Stoga je pošla u ćeliju gdje je našla pismo Jamesa Flanagana i donijela ga sa sobom kako bi ga spremila s ostalim materijalom.

Kad je to obavila, Kim se vratila u prostoriju u kojoj je našla kutiju za Bibliju i počela pretraživati komodu na kojoj se nalazila. Nakon nekoliko sati marljiva rada, uspravila se i protegnula. Nije našla ništa zanimljivo. Brzi pogled na sat rekao joj je da će uskoro osam sati te je vrijeme za povratak u Boston.

Dok se polako penjala stubama, shvatila je koliko je iscrpljena. Na radnom je mjestu imala puno posla, a pregledavanje papira ju je umaralo iako nije bilo fizički teško.

Vožnja do Bostona protekla je puno lakše i brže nego vožnja do Salema. Bilo je malo prometa sve dok nije ušla u Boston. Stigavši na Storrow Drive s kojeg je trebala vrlo brzo sići, Kim se predomislila i nastavila vožnju do izlaza Fenway. Odjednom joj je palo na pamet da bi mogla posjetiti Edwarda u laboratoriju umjesto da ga nazove. Budući da je vraćanje Elizabethine glave na mjesto prošlo bez komplikacija, osjećala se krivom što je ranije bila onako uzrujana.

Kim je, uz pomoć svoje bolničke iskaznice, prošla kraj stražara Medicinskog fakulteta i popela se stubama. Nakon jednog njihovog izlaska, nakratko je posjetila laboratorij s Edwardom pa je znala put. Odjelni ured bio je zamračen pa je Kim pokucala na mliječno staklo vratiju za koja je znala da vode ravno u laboratorij.

Nitko nije odgovorio pa je Kim još jednom glasnije pokucala. Pokušala je otvoriti vrata, ali su bila zaključana. Kad je treći put pokucala, vidjela je da se netko približava vratima.

Vrata su se otvorila i Kim se našla pred privlačnom, vitkom, plavokosom ženom čije su se obline mogle vidjeti unatoč prevelikom bijelom laboratorijskom ogrtaču.

– Da? – nemarno je upitala Eleanor. Odmjerala je Kim od glave do pete.

– Tražim dr. Edwarda Armstronga – rekla je Kim.

– Ne prima posjetitelje – rekla je Eleanor. – Ured će biti otvoren sutra ujutro. – Počela je zatvarati vrata.

– Mislim da će mene htjeti primiti – s oklijevanjem je rekla Kim. Zapravo nije bila pose-
ve sigurna i na trenutak se pitala nije li ipak trebala nazvati.

– Doista? – bahato je pitala Eleanor. – Kako se zovete? Jeste li studentica?

– Ne, nisam studentica – rekla je Kim. Pitanje joj se činilo smiješnim jer je još uvijek na sebi imala odoru medicinske sestre. – Zovem se Kimberly Stewart.

Eleanor je bez riječi zatvorila vrata Kim pred nosom. Kim je čekala. Prebacivala je teži-
nu s noge na nogu i požalila što je uopće došla. Tada su se vrata otvorila.

– Kim! – uzviknuo je Edward. – Što, za ime svijeta, radiš ovdje?

Kim je objasnila kako je držala boljim posjetiti ga umjesto da ga samo nazove. Ispričala se ako ga je uhvatila u lošem trenutku.

– Nisi, uopće – rekao je Edward. – Imam posla, ali to nije važno. Zapravo, imam posla preko glave. Ali uđi. – Koraknuo je unatrag i maknuo se s vratiju.

Kim je ušla i slijedila Edwarda do njegova pisaćeg stola.

– Tko je ona žena koja je otvorila vrata? – upitala je Kim. – Eleanor – preko ramena je rekao Edward.

– Nije bila posebno prijateljski raspoložena – rekla je Kim iako nije bila sigurna treba li to spominjati.

– Eleanor? – začudio se Edward. – Zacijelo si pogriješila. Ona se sa svima slaže. Ovdje sam jedino ja brundavi medvjed. No oboje smo pomalo nervozni i iscrpljeni. Radimo bez prestanka od subote ujutro. Zapravo, Eleanor tako radi od petka uvečer. Jedva da smo nešto spavali.

Stigli su do Edwardova stola. Podigao je hrpu časopisa sa stolice ravna naslona, bacio ih u kut i pozvao Kim neka sjedne. On je sjeo za stol.

Kim je proučavala Edwardovo lice. Činilo se da je pretjerao, kao da je popio desetak ša-
lica kave. Donja čeljust mu je nervozno poigravala dok je žvakao gumu. Pod njegovim plavim očima nalazili su se veliki podočnjaci. Dvodnevna brada prekrivala mu je lice.

– Čemu ovako mahniti rad? – upitala je Kim.

– Riječ je o novom alkaloidu – rekao je Edward. – Već smo nešto saznali o njemu, a čini se da puno obećava.

– Drago mi je zbog tebe – rekla je Kim. – Ali čemu tolika žurba? Imaš li nekakav rok?

– Radi se samo o uzbuđenju iščekivanja – rekao je Edward. – Alkaloid bi se mogao pokazati sjajnim lijekom. Ako se nikad nisi bavila istraživanjem, teško je shvatiti ushićenje što ga donosi jedno ovakvo otkriće. Doista je uzbudljivo, a mi to iznova doživljavamo iz sata u sat. Sve što otkrijemo čini se povoljnim. Nevjerojatno je.

– Možeš li mi reći što ste otkrili? – upitala je Kim. – Ili je to nekakva tajna?

Edward se pomaknuo naprijed i spustio glas. Kim se osvrnula po laboratoriju, ali nije nikoga vidjela. Čak nije bila sigurna gdje je Eleanor.

– Naletjeli smo na oralno djelotvornu, psihoaktivnu tvar koja prodire kroz krv i mozak kao nož kroz maslac. Tako je moćna da djeluje i kad je riječ o mikrogramima.

– Misliš li da je to tvar koja je djelovala na ljude umiješane u događaje s vješticama u Salemu? – upitala je Kim. Elizabeth je još uvijek bila njezina glavna preokupacija.

– Nema sumnje – rekao je Edward. – To je utjelovljenje salemskog nečastivog.

– Ali ljudi koji su jeli zaražene žitarice bili su otrovani rekla je Kim. – Oni su postajali »opsjednuti« s užasnim napadajima. Kako se možeš uzbuđivati oko takve droge?

– Halucinogena je – rekao je Edward. – U to nema sumnje. No mi mislimo da tu ima još puno toga. Imamo razloga vjerovati da smiruje, okrepljuje, a možda čak izoštrava pamćenje.

– Kako ste tako brzo saznali tako puno? – upitala je Kim. Edward se zbunjeno nasmijao.

– Ne znamo još ništa zasigurno – priznao je. – Mnogi istraživači držali bi naš rad znanstveno manjkavim. Zapravo smo pokušavali steći općenitu ideju o mogućnostima ovog alkaloida. Pazi, nije riječ o kontroliranim pokusima. Ipak, rezultati su strašno uzbudljivi, da ti se zavrti u glavi. Na primjer, otkrili smo da uspješnije od imipramina smiruje uzbuđene štakore, a taj je lijek mjerilo antidepresivne djelotvornosti.

– Dakle, misliš da bi to mogao biti halucinogeni antidepresiv? – rekla je Kim.

– Između ostaloga – rekao je Edward.

– Ima li popratnih pojava? – upitala je Kim. Još uvijek nije shvaćala zašto je Edward tako uzbuđen.

Edward se ponovno nasmijao. – Nismo brinuli o halucinacijama u štakora – rekao je. – Ali ozbiljno, uz izuzetak halucinacija, nismo naišli ni na kakve probleme. U nekoliko smo miševa ubacili razmjerno goleme doze, a oni su sretni i zadovoljni. Ubacili smo još veće doze u kulture neuronskih stanica, a na stanicama nismo uočili nikakve promjene. Čini se da uopće nema toksičnosti. Nevjerojatno.

Dok je Kim slušala Edwarda, sve ju je više mučio osjećaj razočaranja jer uopće nije pitao za njezin put u Salem, niti što je bilo s Elizabethinom glavom. Na kraju je Kim to morala sama spomenuti kad je nastala stanka u Edwardovu izljevu riječi.

– Dobro – jednostavno je rekao Edward kad mu je rekla da je vratila glavu na njeno mjesto. – Drago mi je da je to gotovo. Kim je zaustila da će opisati kako se osjećala dok je vraćala

glavu, ali je tada stigla Eleanor i monopolizirala Edwardovu pozornost ispisom računala. Eleanor uopće nije obratila pozornost na Kim, niti ih je Edward upoznao. Kim je gledala kako živahno razgovaraju o novim podacima. Edward je očito bio zadovoljan rezultatima. Na kraju je Edward dao Eleanor nekoliko prijedloga i potapšao je po leđima, a ona je nestala jednako naglo kako se maločas pojavila.

– Dakle, gdje smo stali? – rekao je Edward okrenuvši se prema Kim.

– Još dobrih vijesti? – upitala je Kim misleći na Eleanorin ispis.

– Posve sigurno – rekao je Edward. – Počeli smo određivati građu tvari, a Eleanor je upravo potvrdila naš prvobitni dojam da je riječ o tetracikličnoj molekuli s mnogobrojnim bočnim lancima.

– Kako, za ime svijeta, možete to otkriti? – upitala je Kim. Protiv volje bila je impresionirana.

– Doista želiš znati? – upitao je Edward.

– Pod uvjetom da ne govoriš previše nerazumljivim stručnim jezikom – rekla je Kim.

– Prvi korak bio je određivanje molekularne težine pomoću standardne kromatografije – rekao je Edward. – To je bilo lako. Zatim smo razbili molekulu pomoću reagensa koji kidaju određene kemijske veze. Nakon toga pokušali smo identificirati barem neke dijelove pomoću kromatografije, elektroforeze i spektrografa masa.

– Već si zašao u meni nerazumljivo područje – priznala je Kim. – Čula sam te izraze, ali zapravo ne znam kakvi su to postupci.

– Nisu tako komplicirani – rekao je Edward. Ustao je.

– Osnove nije teško shvatiti. Ponekad je teško analizirati rezultate. Dođi, pokazat ću ti aparate. – Uhvatio ju je za ruku i povukao na noge.

Edward je oduševljeno vukao nesigurnu Kim po svom laboratoriju i pokazivao joj spektrograf masa, aparat za kromatografiju i opremu za kapilarnu elektroforezu. Cijelo joj je vrijeme držao predavanje o tome kako se koriste za separaciju dijelova i njihovu identifikaciju. Jedino što je Kim u potpunosti shvatila da je Edwardov očiti dar za poučavanje,

Edward je otvorio pokrajnja vrata i pokazao unutra. Kim je virnula u prostoriju. U njenom se središtu nalazio veliki cilindar visok oko metar i pol i širok šezdesetak centimetara. Kabeli i žice izlazili su iz njega poput zmija iz Meduzine glave.

– To je naš aparat nuklearno magnetske rezonancije, ili kraće NMR – ponosno je rekao Edward. – To je oprema od goleme važnosti u ovakvom projektu. Nije dovoljno znati koliko u tvari ima atoma ugljika, vodika, kisika i dušika. Moramo znati trodimenzionalnu orijentaciju. To nam može pokazati ovaj aparat.

– Impresionirana sam – rekla je Kim jer nije znala što bi drugo rekla.

– Dopusti da ti pokažem još jedan aparat – rekao je Edward nesvjestan Kimina raspoloženja. Poveo ju je do još jednih vratiju. Otvorio ih je i opet je pozvao da pogleda unutra.

Kim je pogledala. Tamo se nalazila beznadna zbrka elektroničke opreme, žica i katodnih cijevi. – Zanimljivo – rekla je. – Znaš li što je to? – upitao je Edward.

– Ne vjerujem – rekla je Kim. Nije željela Edwardu priznati kako malo zna o njegovu poslu.

– To je aparat za raščlanjivanje pomoću rendgenskih zraka rekao je Edward istim ponosnim glasom kao maločas. – Dopunjava NMR. Koristit ćemo ga za novi alkaloid jer se lako kristalizira u sol.

– Dakle, doista si već sve isplanirao – rekla je Kim.

– To je posao koji nevjerojatno stimulira – rekao je Edward. – Sada upotrebljavamo sav naš istraživački arsenal, a podaci se slijevaju. Znat ćemo strukturu u rekordnom vremenu, pogotovo s novim kompjuterskim programima što prate sve ove aparate.

– Sretno – rekla je Kim. Samo je maglovito shvatila sve što joj je Edward objašnjavao, ali joj je bilo posve jasno kakvo je njegovo oduševljenje.

– Dakle, što se još dogodilo u Salemu? – iznenada je upitao Edward. – Kako napreduju radovi?

Kim je odmah zbunilo Edwardovo pitanje, S obzirom na njegovu zaokupljenost vlastitim poslom, nije očekivala da bi ga mogao zanimati njezin nevažni pothvat. Upravo se htjela ispričati i otići.

– Radovi dobro napreduju – rekla je. – Kuća će biti krasna. – Prilično si se dugo zadržala – rekao je Edward. – Jesi li se opet bavila obiteljskim papirima Stewartovih?

– Provela sam tamo nekoliko sati – priznala je Kim.

– Jesi li našla štogod o Elizabeth? – upitao je. – Ona i mene sve više zanima. Osjećam se kao da joj jako puno dugujem. Da nije bilo nje, nikad ne bih otkrio ovaj alkaloid.

– Saznala sam nekoliko stvari – rekla je Kim. Ispričala je Edwardu o svom posjetu zgradi parlamenta prije odlaska u Salem, te da nije bilo nikakve naredne molbe u vezi tajanstvenog dokaza. Zatim mu je ispričala o kupoprodajnom ugovoru s Elizabethinim potpisom i kako je to razljutilo Thomasa Putnama.

– To bi mogao biti najvažniji podatak što si ga dosad saznala – rekao je Edward. – Prema onome što sam pročitao, ne vjerujem da je Thomas Putnam bio osoba koju je bilo pametno razljutiti.

– I ja sam isto pomislila – rekla je Kim. – Njegova kćerka Ann bila je jedna od prvih opsjednutih djevojčica. Ona je mnoge ljude optužila za vraćanje. Problem je u tome što ne mogu dovesti u vezu Thomasa Putnama i uvjerljivi dokaz.

– Možda su ti Putnamovi bili dovoljno zlonamjerni pa su nešto podmetnuli – nagađao je Edward.

– To je ideja – rekla je Kim. – No, ne daje odgovor na pitanje što bi to moglo biti. Isto tako, ako je nešto podmetnuto, kako je moglo biti uvjerljivo? Još uvijek mislim da je to moralo biti neko Elizabethino djelo.

– Možda – rekao je Edward. – Jedini trag što ga imaš je tvrdnja u Ronaldovoj molbi da je to odneseno s njegova imanja. Mislim da je to moralo biti nešto nedvojbeno povezano s vraćanjem.

– Kad smo već kod Ronalda – rekla je Kim. – Saznala sam nešto o njemu što je iznova razbudilo moje sumnje. Ponovno se oženio deset tjedana nakon Elizabethine smrti. To je strahovito kratko vrijeme žalovanja, najblaže rečeno. Navodi me na pomisao da su on i Rebecca održavali ljubavnu vezu.

– Možda – Edward je rekao bez oduševljenja. – I dalje mislim da nemamo pojma kako je u ono vrijeme život bio težak. Ronald je morao odgojiti četvero djece i voditi posao koji se naglo razvijao. Zacijelo nije imao puno izbora. Kladam se da si nije mogao priuštiti luksuz dugotrajna žalovanja.

Kim je kimnula glavom, ali nije bila sigurna slaže li se s njim. Istodobno se pitala koliko je njezina sumnjičavost prema Ronaldu bila pod utjecajem ponašanja njezina oca.

Eleanor se pojavila jednako naglo kao i ranije i opet zaokupila Edwarda živahnim razgovorom. Kad je otišla, Kim se ispričala.

– Trebala bih poći – rekla je.

– Otpratit ću te do automobila – ponudio je Edward. Dok su silazili stubama i hodali unutrašnjim dvorištem, Kim je primijetila postupnu promjenu u Edwardovu držanju. Kao i nekoliko puta ranije, postao je vidljivo nervozan. Zahvaljujući prethodnim iskustvima Kim je pogodila da će nešto reći. Nije ga pokušavala ohrabrivati. Znala je da to ne pomaže.

Progovorio je tek kad su stigli do njezina automobila.

– Puno sam razmišljao o tvojoj ponudi da dođem živjeti s tobom u kolibu – rekao je dok se nogom poigravao jednim kamenčićem. Zastao je. Kim je nestrpljivo čekala jer nije znala što može očekivati. Tada je izlanuo: – Ako još uvijek to želiš, rado bih došao.

– Jasno da želim – s olakšanjem je rekla Kim. Podigla se na prste i zagrlila ga. Uzvratio joj je stiskom.

– Za vikend možemo poći onamo i razgovarati o namještaju – rekao je Edward. – Ne znam hoćeš li uzeti nešto iz mog stana.

– Bit će zabavno – rekla je Kim.

Pomalo su se nezgrapno razdvojili pa je Kim ušla u automobil. Spustila je staklo na prozoru, a Edward se sagnuo.

– Žao mi je što me toliko zaokupio ovaj alkaloid – rekao je.

– Razumijem – rekla je Kim. – Vidim kako si uzbuđen. Impresionira me tvoja odanost poslu.

Pozdravili su se i Kim je krenula prema Beacon Hillu osjećajući se puno sretnijom nego pola sata ranije.

PETAK, 29. SRPNJA 1994.

Kako se tjedan bližio kraju, raslo je Edwardovo uzbuđenje. Baza podataka za novi alkaloid rasla je vrtoglavom brzinom. Ni on ni Eleanor nisu spavali više od četiri ili pet sati svake noći. Oboje su praktički živjeli u laboratoriju, a radili su marljivije nego ikad ranije.

Edward je inzistirao na tome da sve učini sam, što je čak značilo ponavljanje Eleanorina rada kako bi bio sto posto siguran da nema nikakvih grešaka. Isto tako, Eleanor je provjerala njegove rezultate.

Budući da je bio tako zaokupljen novim alkaloidom, Edward nije imao vremena ni za što drugo. Unatoč Eleanorinu savjetu i sve glasnijim gundanjima studenata, više nije držao predavanja. Niti je odvajao vrijeme za svoje jato apsolutenata čiji su mnogi projekti zastali u mjestu bez njegova stalna vodstva i savjeta.

Edward se uopće nije uznemiravao zbog toga. Poput umjetnika obuzeta nadahnućem, bio je opčinjen novim lijekom i nesvjestan svoje okoline. Na njegovo trajno oduševljenje, struktura lijeka pojavljivala se atom po atom iz magle vremena u kojem se krio.

U srijedu rano ujutro, u izvanrednoj majstoriji kvalitativne organske kemije, Edward je posve odredio četveroprstenastu strukturnu jezgru tvari. Do srijede poslijepodne definirali su sve bočne lance u smislu njihova sastava i načina povezivanja s jezgrom. Edward je u šali molekulu opisao kao jabuku s crvima koji vire na sve strane.

Bočni lanci su posebno fascinirali Edwarda. Bilo ih je pet. Jedan je bio tetracikličan poput jezgre i sličio je na LSD. Drugi je imao dva prstena i sličio je skopolaminu. Zadnja tri sličila su najvažnijim neurotransmiterima u mozgu: noradrenalinu, dopaminu i serotoninu.

U sitne sate u četvrtak ujutro Edward i Eleanor nagrađeni su slikom cijele strukture molekule što se pojavila na ekranu računala prikazana trodimenzionalno. Postignuće je omogućio novi kompjutorski program, velike mogućnosti računala i sati žestokih rasprava što su ih Edward i Eleanor međusobno vodili.

Edward i Eleanor su kao hipnotizirani u tišini gledali kako superkompjuter polako rotira molekulu. Bila je u blistavim bojama, a elektronski oblaci prikazani su promjenjivim nijansama tamnomodre boje. Atomi ugljika bili su crveni, kisika plavi, a dušika žuti.

Nakon što je savio prste kao da je virtuoz koji će upravo svirati Beethovenovu sonatu na koncertnom glasoviru Steinway, Edward je sjeo za svoje računalo povezano sa superkompjuterom. Oslanjajući se na sve svoje znanje, iskustvo i intuitivni osjećaj za kemiju, počeo je raditi na tipkovnici. Na ekranu je slika podrhtavala i trzala se, ali se i dalje polako okretala. Edward je radio na molekuli, uklanjajući dva bočna lanca za koje je nagonski znao da su odgovorni za halucinogeno djelovanje: one nalik LSD-u i skopolaminu.

S oduševljenjem je ustanovio da može ukloniti sve dijelove bočnog LSD lanca osim sićušnog komadića koji se sastojao od dva vodika, a to nije značajnije djelovalo na trodimenzionalnu strukturu tvari ili njezinu distribuciju električnog naboja. Znao je da bi mijenjanje bilo kojeg od ta dva svojstva dramatično djelovalo na bioaktivnost lijeka.

S bočnim lancem nalik skopolaminu situacija je bila drugačija. Edward je mogao samo djelomično amputirati bočni lanac, a poveći je dia mogao ostaviti netaknut. Kad je pokušao ukloniti više, molekula se presavila i drastično promijenila svoj trodimenzionalni oblik.

Nakon što je Edward uklonio onoliko bočnog lanca skopolamina koliko se usudio, prebacio je podatke o molekuli na svoj laboratorijski kompjuter. Slika sada nije bila onako spektakularna, ali je po mnogočemu bila zanimljivija. Edward i Eleanor imali su pred sobom sliku hipotetičnog novog lijeka nastalog kompjutorskom manipulacijom prirodne tvari.

Edward je tako želio ukloniti halucinogene i antiparasimpatetičke popratne pojave. Ove druge odnosile su se na suhoću ustiju, proširenje zjenica i djelomičnu amneziju što su je on i Stanton imali.

Tu je do izražaja došla najjača Edwardova strana, sintetična organska kemija. Od četvrtka rano ujutro pa do kasne večeri Edward je maratonskim naporom genijalno osmislio postupak za formiranje hipotetičnog lijeka od standardnih, dostupnih reagensa. U petak rano ujutro imao je punu fijalu novog lijeka.

– Što misliš? – Edward je upitao Eleanor dok su zurili u fijalu. Oboje su bili posve iscrpljeni, ali san im nije bio ni na kraj pameti.

– Mislim da si izveo čudesnu majstoriju kemijske virtuoznosti – iskreno je rekla Eleanor.

– Nisam tražio kompliment – rekao je Edward. Zijevnuo je. – Zanima me što bismo po tvom mišljenju trebali najprije učiniti.

– Ja sam konzervativni član ove ekipe – rekla je Eleanor. – Rekla bih da bismo trebali steći neku ideju o toksičnosti. – Učinimo to – rekao je Edward. Podigao se na noge i pružio ruku Eleanor. Zajedno su se vratili na posao.

Ohrabreni svojim postignućima i žudeći za brzim rezultatima, zaboravili su na znanstveni protokol. Kao što su ranije učinili s prirodnim alkaloidom, odbacili su kontrolirane i oprezne pokuse da bi dobili brze, opće podatke i stekli sliku o potencijalu lijeka.

Najprije su različite koncentracije lijeka dodali raznim vrstama kultura tkiva, uključujući bubrežne i živčane stanice.

Radovali su se jer čak ni uz relativno velike doze nisu vidjeli nikakvo štetno djelovanje. Spremili su kulture u incubator kako bi ih mogli proučavati u određenim vremenskim razmacima.

Zatim su pripremili preparat ganglija od *Aplasia fasciata* tako što su uveli elektrode u živčane stanice. Spojivši elektrode s pojačalom, dobili su sliku staničnih aktivnosti na katodnoj cijevi. Polako su dodavali svoj lijek u tekućinu što je prožimala preparat. Promatrajući reakciju neurona, zaključili su da je lijek doista bioaktivan iako nije usporavao ili ubrzavao spontane aktivnosti. Zapravo, izgledalo je da lijek stabilizira ritam.

S rastućim uzbuđenjem, jer je sve što su radili davalo pozitivne rezultate, Eleanor je novi lijek počela ubrizgavati seriji štakora, a Edward ga je dodao svježem preparatu sinaptosoma. Eleanor je prva dobila rezultate. Brzo se uvjerala da modificirani lijek još uspješnije smiruje štakore nego neprerađeni alkaloid.

Edward je morao malo duže čekati na rezultate. Otkrio je da novi lijek djeluje na razine sva tri neurotransmitera, ali ne jednako. Najviše je djelovao na serotonin, zatim na noradrenalin, a najmanje na dopamin. Ono što nije očekivao bilo je da se činilo kako lijek stvara labavu kovalentnu vezu s glutamatom i gama-aminomaslačnom kiselinom, dvama najvažnijim inhibitornim agensima u mozgu.

– Sve je ovo fantastično! – uskliknuo je Edward. Podigao je sa stola papire na koje su zapisivali sve svoje nalaze i bacio ih u zrak pa su padali kao veliki bijeli konfeti. – Ovi podaci pokazuju da su mogućnosti lijeka goleme. Mogao bih se kladiti da je istodobno antidepresiv i anksiolitik, a kao takav mogao bi revolucionalizirati područje psihofarmakologije. S vremenom bi ga čak mogli uspoređivati s otkrićem penicilina.

– Još uvijek nam preostaje problem njegove halucinogenosti – podsjetila ga je Eleanor.

– Iskreno sumnjam u to – rekao je Edward. – Ne nakon što smo uklonili bočni lanac nalik LSD-u. No slažem se da moramo biti sigurni.

– Pogledajmo kulture tkiva – rekla je Eleanor. Zнала je da će Edward sam htjeti uzeti lijek. To je bio jedini način na koji su mogli provjeriti je li još uvijek halucinogen.

Izvadili su kulture tkiva iz inkubatora i pregledali ih pod mikroskopom. Sve su se činile zdravima. Nije bilo nikakvih znakova da je novi lijek naškodilo stanicama, čak ni onima podvrgnutim velikim dozama.

– Čini se da uopće nema toksičnosti – ushićeno je rekao Edward.

– Ne bih vjerovala da nisam vidjela vlastitim očima – rekla je Eleanor.

Vratili su se do Edwardove radne površine i pripremili nekoliko jačih otopina. Počeli su od koncentracije koja je otprilike odgovarala dozi nepromijenjenog alkaloida što ju je Stanton primio. Edward je prvi popio lijek, a kad se ništa nije dogodilo, uzela ga je i Eleanor. Opet se ništa nije dogodilo.

Ohrabreni takvim negativnim rezultatima, Edward i Eleanor su postupno povećavali doziranje dok nisu stigli do cijelog miligrama, a znali su da LSD postaje psihodeličan na 0.5 miligrama.

– Dakle? – upitao je Edward pola sata kasnije.

– Ne djeluje halucinogeno, koliko mi se čini – rekla je Eleanor.

– Ali ipak nekako djeluje – rekao je Edward.

– Sasvim sigurno – rekla je Eleanor. – Mogla bih to opisati kao smireno zadovoljstvo. Bez obzira što je, sviđa mi se.

– Također mi se čini da su mi misli posebno jasne i izoštrene – rekao je Edward. – To mora imati veze s lijekom jer sam prije dvadesetak minuta bio beznađni slučaj, a koncentracija mi je bila nikakva. Sad sam pun energije, kao da sam se cijelu noć odmarao.

– Ja imam osjećaj da mi se dugoročno pamćenje probudilo iz drijemeža – rekla je Eleanor. – Odjednom se sjećam kućnog telefonskog broja što smo ga imali kad mi je bilo šest godina. Te se godine moja obitelj preselila na Zapadnu obalu.

– Što je s tvojim osjetilima? – upitao je Edward. – Moja se čine posebno naglašenima, posebno osjetilo njuha.

– Ne bih se toga sjetila da ti nisi spomenuo – rekla je Eleanor. Zabacila je glavu i omirisala zrak. – Tko bi rekao da u našem laboratoriju postoji takva kakofonija mirisa.

– Osjećam još nešto čega uopće ne bih bio svjestan da neko vrijeme nisam uzimao Prozac – rekao je Edward. – Osjećam se vrlo sigurnim, kao da bih mogao ušetati među grupu ljudi i učiniti što god želim. Razlika je u tome što sam Prozac morao uzimati tri mjeseca prije nego sam se tako osjećao.

– Ne mogu reći da tako nešto osjećam – rekla je Eleanor. Ali mogu reći da su mi usta pomalo suha. A tvoja?

– Možda – priznao je Edward. Zatim se zagledao ravno u Eleanorine duboke plave oči. – Isto tako, zjenice su ti možda malo proširene. Ako jesu, to je zacijelo od bočnog lanca nalik skopolaminu kojeg nismo mogli posve ukloniti. Provjeri svoj vid.

Eleanor je podigla bočicu reagensa i pročitala sićušna slova na naljepnici. – Nema problema – rekla je.

– Još nešto? – upitao je Edward. – Imaš li problema s cirkulacijom ili disanjem?

– Sve je u redu – rekla je Eleanor.

– Oprostite – javio se neki glas.

Eleanor i Edward su se okrenuli i vidjeli kako im prilazi studentica koja je pripremala doktorat. – Potrebna mi je pomoć rekla je. Zvala se Nadine Foch. Bila je iz Pariza. – NMR aparat ne radi.

– Možda je najbolje da razgovarate s Ralphom – rekao je Edward. Toplo se nasmiješio.
– Rado bih vam pomogao, ali sam trenutno prilično zauzet. Osim toga, Ralph poznaje aparat bolje nego ja, pogotovo s tehničkog gledišta.

Nadine im se zahvalila i pošla potražiti Ralpa.

– To je bilo prilično ljubazno s tvoje strane – rekla je Eleanor.

– Osjećam se prilično ljubazno – rekao je Edward. – Osim toga, ona je draga osoba.

– Možda je ovo pravi trenutak da se okreneš svojim uobičajenim aktivnostima – rekla je Eleanor. – Postigli smo fantastičan napredak.

– To je tek preteča onoga što će doći – rekao je Edward. – Lijepo od tebe što brineš o mojim predavanjima i odgovornosti prema poslijediplomskim studentima, ali uvjeravam te da se nekoliko tjedana mogu sami snalaziti bez izazivanja nepopravljive štete. Nema namjeru propustiti niti trenutak uzbuđenja oko ovog novog lijeka. U međuvremenu počni raditi na kompjuteriziranom modeliranju molekula kako bismo mijenjanjem bočnih lanaca stvorili cijelu zbirku tvari od našeg novog lijeka.

Kad je Eleanor pošla raditi na svoje računalo, Edward se vratio do svog stola i podigao slušalicu. Nazvao je Stanton Lewisa.

– Jesi li večeras zauzet? – Edward je upitao svog starog prijatelja.

– Svake večeri sam zauzet – rekao je Stanton. – Što imaš na umu? Jesi li pročitao brošuru?

– Što misliš o izlasku na večeru sa mnom i s Kim? – rekao je Edward. – Nešto bih ti trebao reći.

– Opa, ti stari lupežu – rekao je Stanton. – Hoće li to biti neka vrsta velike društvene vijesti?

– Mislim da bih radije osobno razgovarao o tome – mirno je rekao Edward. – Dakle, što je s večerom? Ja častim!

– Ovo zvuči ozbiljno – rekao je Stanton. – Rezervirao sam stol za večeru u Anago Bistrou u Cambridgeu. Rezervacija je za dvoje, ali pobrinut ću se da se promijeni za četiri. Za osam je sati. Nazvat ću te ako iskrсне neki problem.

– Savršeno – rekao je Edward. Spustio je slušalicu prije nego je Stanton uspio postaviti još neko pitanje. Potom je nazvao Kim u bolnicu.

– Puno posla? – upitao je kad se Kim javila. – Ne pitaj – rekla je Kim.

– Dogovorio sam se za izlazak na večeru sa Stantonom i njegovom ženom – uzbuđeno je rekao Edward. – Bit će u osam ako mi se Stanton ne javi. Žao mi je što ti tako kasno javljam. Nadam se da nemaš ništa protiv.

– Večeras nećeš raditi? – iznenađeno je upitala Kim. – Uzimam slobodnu večer – rekao je Edward.

– Vrijedi li naš dogovor za sutra? – upitala je Kim. – Hoćemo li poći u Salem?

– Razgovarat ćemo o tome – neodređeno je rekao Edward. – Što je s večerom?

– Radije bih na večeru samo s tobom – rekla je Kim.

– Lijepo od tebe da to kažeš – rekao je Edward. – I ja bih radije bio sam s tobom. No moram razgovarati sa Stantonom pa sam pomislio da bismo mogli upriličiti malu zabavu. Znam da tijekom proteklog tjedna nisam bio naročito zabavan.

– Zvučiš radosno – rekla je Kim. – Je li se danas dogodilo nešto dobro?

– Sve je bilo dobro – rekao je Edward. – Zato je ovaj sastanak tako važan. Poslije večere nas dvoje možemo provesti neko vrijeme zajedno. Prošetat ćemo trgom kao prve večeri kad smo se upoznali. Što misliš o tome?

– Dogovoreno – rekla je Kim.

***

Kim i Edward prvi su stigli u restoran, a domaćica, koja je ujedno bila jedna od vlasnica, smjestila ih je za ugodan stol smješten u udubljenju kraj prozora. S prozora su vidjeli dio Ulice Main s mnoštvom pizzeria i indijanskih restorana. Pred očima su im projurila vatrogasna kola s uključenim zvonima i sirenama.

– Mogao bih se zakleti da vatrogasna jedinica Cambridgea koristi svoju opremu za odlazak na kavu – rekao je Edward. Nasmijao se dok je gledao za vatrogasnim kolima. – Uvijek se vozikaju naokolo. Ne može biti toliko požara.

Kim je pogledavala Edwarda. Bio je rijetko dobro raspoložen. Kim ga još nikad nije vidjela tako razgovorljiva i vesela. Iako je izgledao umorno, ponašao se kao da je upravo popio nekoliko espresso kava. Čak je naručio bocu vina.

– Čini mi se da si rekao kako uvijek Stantonu prepuštaš izbor vina – rekla je Kim.

Prije nego je Edward uspio odgovoriti, stigao je Stanton i, u skladu sa svojom osobenošću, uletio u restoran kao da je on vlasnik. Poljubio je domaćici ruku, a ona je to otrpjela sa slabo prikrivenom nestrpljivošću.

– Dobro, vas dvoje – Stanton je rekao Edwardu i Kim dok je nastojao pomoći Candice da dođe do svoje stolice. Oko stola je bilo tijesno pa je svaki par morao sjediti bok uz bok. – Kakve su vaše velike vijesti? Moram li se isprsi za bocu Dom Perignona?

Kim je pogledala Edwarda u potrazi za objašnjenjem.

– Već sam naručio vino – rekao je Edward. – Sasvim će odgovarati.

– Ti si naručio vino? – začudio se Stanton. – Ali ovdje ne služe Kipple. – Stanton se od srca nasmijao i sjeo.

– Naručio sam talijansko bijelo vino – rekao je Edward.

– Suho bijelo vino lijepo se slaže s toplom ljetnom klimom. Kim je uzdigla obrve. Ovu Edwardovu stranu još nije vidjela.

– Dakle, o čemu je riječ? – upitao je Stanton. Nestrpljivo se nagnuo naprijed i položio laktove na stol. – Hoćete li se vas dvoje vjenčati?

Kim je porumenjela. Pomalo posramljeno pitala se nije li Edward upoznao Stantonu s njihovim planovima o zajedničkom životu u kolibi. Što se nje ticalo, to nije bila nikakva tajna, ali bi voljela sama obavijestiti svoju obitelj.

– Nisam ja te sreće – rekao je Edward i nasmijao se. – Imam neke vijesti, ali nisu tako dobre.

Kim je trepnula i pogledala Edwarda. Impresionirala ju je Edwardova vještina kojom je parirao Stantonovoj brzopletoj primjedbi.

Konobarica je donijela vino. Stanton je napravio cijelu predstavu oko pregledavanja etikete prije no što je dopustio da se otvori. – Iznenaden sam, stari moj – rekao je Edwardu.

– Nisi loše izabrao.

Kad je vino natočeno, Stanton je počeo držati zdravicu, ali ga je Edward ušutkao.

– Na meni je red – rekao je Edward. Podigao je čašu prema Stantonu. – Za najmundrijeg svjetskog medicinskog kapitalista rekao je.

– A ja sam mislio da to nisi ni primijetio – nasmijao se Stanton. Zatim su svi otpili gutljaj vina.

– Imam jedno pitanje za tebe – Edward je rekao Stantonu. – Jesi li bio ozbiljan kad si nedavno rekao da bi novi, djelotvorni, psihoaktivni lijek mogao predstavljati molekulu vrijednu milijardu dolara?

– Svakako – rekao je Stanton. Njegovo je ponašanje odmah postalo ozbiljnije. – Jesmo li zato ovdje? Imaš li novih podataka o lijeku koji me je poslao na psihodelično putovanje?

Candice i Kim upitale su o kakvom psihodeličnom putovanju govori Stanton. Zaprepastile su se kad su čule što se dogodilo.

– Uopće nije bilo loše – rekao je Stanton. – Zapravo, prilično sam uživao.

– Imam puno podataka – rekao je Edward. – Sve u superlativima. Eliminirali smo halucinogeno djelovanje promijenivši molekulu. Vjerujem da smo stvorili lijek sličan Prozacu i Xanaxu. Čini se savršenim. Nije toksičan, djeluje oralno, ima manje popratnih pojava i vjerojatno veće terapijske mogućnosti. Zapravo, zahvaljujući jedinstvenoj strukturi bočnih lanaca koja se može mijenjati i prilagođavati, mogao bi u psihotropnom području imati neograničene terapijske sposobnosti.

– Budi određeniji – rekao je Stanton. – Što misliš da taj lijek može?

– Vjerujemo da će imati općenit, pozitivan utjecaj na raspoloženje – rekao je Edward. – Čini se da je antidepresivan i anksiolitičan, što znači da ublažava anksiozna stanja. Također izgleda da općenito djeluje na umor, povećava zadovoljstvo, izoštrava osjetila i pomaže pri jasnom mišljenju pospješujući dugotrajno pamćenje.

– Moj Bože! – uskliknuo je Stanton. – Na što ne djeluje? Zvuči poput Some iz djela Brave New World.

– Ta analogija bi se mogla pokazati ispravnom – rekao je Edward.

– Jedno pitanje – rekao je Stanton. Spustio je glas i nagnuo se naprijed. – Hoće li poboljšati seks?

Edward je slegnuo ramenima. – Možda – rekao je. – Budući da izoštrava osjetila, seks bi mogao biti strastveniji.

Stanton je podigao ruke u zrak. – Vraga – rekao je. – Ne govorimo o molekuli od milijardu dolara već o molekuli vrijednoj pet milijardi dolara.

– Govoriš li ozbiljno? – upitao je Edward.

– Recimo jednu milijardu više – rekao je Stanton. Konobarica je prekinula njihov razgovor. Naručili su večeru. Kad se udaljila, Edward je prvi progovorio. – Ništa od ovoga još nismo dokazali – rekao je. – Nismo proveli pokuse pod nadzorom.

– Ali prilično si siguran u ono što govoriš – rekao je Stanton.

– Jako sam siguran – rekao je Edward.

– Tko zna o ovome? – upitao je Stanton.

– Samo ja, moja najbliža suradnica i ljudi za ovim stolom rekao je Edward.

– Imaš li neku ideju o tome kako lijek djeluje? – upitao je Stanton.

– Samo neodređenu pretpostavku – rekao je Edward. – Čini se da lijek stabilizira koncentraciju glavnih neurotransmitera u mozgu, pa stoga djeluje na više razina. Djeluje na pojedinačne neurone, ali i na cijele mreže stanica, kao da je riječ o nekom hormonu u mozgu.

– Odakle je došao taj lijek? – upitala je Candice.

Edward je ukratko ispričao priču objasnivši vezu između Kiminih predaka, salemskih suđenja vješticama i teorije da su tužiteljice u Salemu bile pod utjecajem otrovne plijesni.

– Kim je pitala može li se dokazati teorija o trovanju, a to me potaklo na uzimanje uzoraka blata – rekao je Edward.

– Nisam ja za to zaslužna – rekla je Kim.

– Ali jesi – rekao je Edward. – Ti i Elizabeth.

– Kakva ironija – rekla je Candice. – Otkriti koristan lijek u uzorku blata.

– Zapravo nije – rekao je Edward. – Mnogi važni lijekovi pronađeni su u blatu, na primjer cefalosporin ili ciklosporin. U ovom je slučaju ironično to što lijek dolazi od nečastivog.

– Nemoj tako govoriti – rekla je Kim. – Ježim se od toga. Edward se nasmijao zadirkujući je. Palcem je pokazao na Kim i rekao ostalima da je ona podložna povremenim napadajima praznovjerja.

– Mislim da se ni meni ne sviđa ta veza – rekao je Stanton. – Radije bih lijek smatrao darom s neba.

– Mene uopće ne muči povezanost s vješticijskim ludilom rekao je Edward. – Zapravo, sviđa mi se. Iako otkriće ovoga lijeka ne može opravdati smrt dvadeset osoba, barem njihova žrtva možda neće biti uzaludna.

– Dvadeset jedne osobe – ispravila ga je Kim. Objasnila je ostalima da je povjesničarima promaknulo Elizabethino pogubljenje.

– Ne bi me bilo briga ni da je lijek povezan s velikim potopom – rekao je Stanton. – Sve mi se to čini fantastičnim otkrićem. – Zatim je pogledao Edwarda i rekao: – Što ćeš učiniti?

– Zato sam te želio vidjeti – rekao je Edward. – Što misliš da bih trebao učiniti?

– Točno ono što sam ti već rekao. Trebali bismo osnovati kompaniju te patentirati lijek i što je moguće više nusproizvoda. – Doista misliš da bi ovo moglo donijeti milijardu dolara? upitao je Edward.

– Znam što govorim – rekao je Stanton. – U tom sam području ja stručnjak.

– Onda učinimo to – rekao je Edward. – Osnujmo kompaniju i krenemo.

Stanton se načas zagledao u Edwardovo lice. – Mislim da se ne šališ – rekao je.

– Možeš se kladiti da se ne šalim – rekao je Edward.

– U redu, najprije nam trebaju neka imena – rekao je Stanton. Iz džepa sakoa izvadio je malenu bilježnicu i nalivpero.

– Treba nam ime za lijek i ime za kompaniju. Možda bismo lijek trebali nazvati Soma radi onih koji se bave literaturom.

– Već postoji lijek pod nazivom Soma – rekao je Edward. – Što mislite o Omni, u skladu s potencijalno širokim područjem kliničke primjene lijeka?

– Omni jednostavno ne zvuči poput naziva lijeka – rekao je Stanton. – Zapravo, više zvuči poput kompanije. Mogli bismo je nazvati Omni farmaceutika.

– Sviđa mi se – rekao je Edward.

– Što mislite o »Ultra« kao imenu lijeka? – predložio je Stanton. – To bi moglo dobro zvučiti u reklamama.

– Dobro zvuči – rekao je Edward.

Muškarci su pogledali žene kako bi vidjeli njihovu reakciju. Candice ih nije slušala pa je Stanton morao ponoviti imena. Kad je to učinio, rekla je da su u redu. Kim je slušala, ali nije imala određenog mišljenja; pomalo ju je čudio cijeli ovaj razgovor. Edward nije pokazivao znakove nespretnosti u ovom iznenadnom i neočekivanom zanimanju za poslove.

– Koliko novca možeš skupiti? – upitao je Edward.

– Prema tvojoj procjeni, koliko dugo će trajati dok ne budete spremni dati lijek na tržište? – upitao je Stanton.

– Ne vjerujem da mogu odgovoriti na to pitanje – rekao je Edward. – Očito ne mogu biti sto posto siguran da ću ga ikad moći dati na tržište.

– Svjestan sam toga – rekao je Stanton. – Samo želim tvoju procjenu. Poznato mi je da je prosječno vrijeme od otkrića potencijalnog lijeka do odobrenja FDA-e¹ i prodaje iznosi dvanaestak godina, a prosječni troškovi su negdje oko dvjesto milijuna dolara.

– Neće mi trebati dvanaest godina – rekao je Edward. – I sigurno mi neće trebati ni približno dvjesto milijuna dolara.

---

¹ FDA – Ured za kontrolu hrane i lijekova

– Ako vrijeme istraživanja bude kraće i utroši se manje sredstava, znači da ćemo moći za sebe zadržati više dionica.

– Razumijem – rekao je Edward. – Iskreno rečeno, uopće ne bih želio davati puno dionica.

– Što misliš, koliko će ti novca trebati? – upitao je Stanton. – Morao bih opremiti naj-suvremeniji laboratorij – rekao je Edward glasno razmišljajući.

– Što ne valja s laboratorijem što ga već imaš? – upitao je Stanton.

– Taj laboratorij pripada Harvardu – rekao je Edward.

– Ultra projekt moram maknuti s Harvarda zbog ugovora o participaciji što sam ga potpisao kad sam prihvatio posao.

– Hoće li nam to stvarati neke probleme? – upitao je Stanton.

– Ne, ne vjerujem – rekao je Edward. – Ugovor se odnosi na ono što je otkriveno tijekom radnog vremena i uz pomoć njihove opreme. Tvrdit ću da sam lijek Ultra otkrio u slobodno vrijeme, što je tehnički točno, iako sam preliminarnu analizu i sintezu izvršio tijekom radnog vremena. U svakom slučaju, ne bojim se malo legalnih zavrzlama. Na kraju krajeva, nisam vlasništvo Harvarda.

– Što je s vremenom istraživanja i razvoja? – upitao je Stanton. – Koliko misliš da bi to mogao skratiti?

– Puno – rekao je Edward. – Kod Ultra me je najviše impresioniralo to što se čini da uopće nije toksičan. Vjerujem da će samo ta činjenica pridonijeti brzom dobivanju odobrenja FDA-e budući da najviše vremena odnosi karakteriziranje određenih toksičnosti.

– Dakle, govoriš o odobrenju FDA-e za koje će trebati nekoliko godina manje od prosjeka – rekao je Stanton.

– Nema sumnje – rekao je Edward. – Ubrzat će se pokusi na životinjama ako ne moramo brinuti o toksičnosti, a klinički dio može se smanjiti kombiniranjem faze II i faze III s hitnim postupkom FDA-e.

– Hitni postupak predviđen je za lijekove namijenjene bolestima što ugrožavaju život – rekla je. Zahvaljujući svom iskustvu na odjelu intenzivne njege znala je ponešto o eksperimentalnom testu raniju lijekova.

– Ako se Ultra pokaže onako djelotvornim kako ja vjerujem – rekao je Edward – uvjeren sam da ga možemo do u vezu s nekom ozbiljnom bolešću.

– Što misliš o zapadnoj Europi i Aziji? – upitao je Stan s – Nije nam potrebno odobrenje FDA-e za plasiranje lijeka tamošnja tržišta.

– Tako je – rekao je Edward. – Sjedinjene Države n jedino tržište za farmaceutske proizvode.

– Znaš kako ćemo – rekao je Stanton. – Lako mogu skul četiri do pet milijuna bez izdavanja velikog broja dionica jer ionako veći dio toga doći iz mojih vlastitih izvora. Kako ti zvuči?

– Zvuči fantastično – rekao je Edward. – Kad možeš početi: – Sutra – rekao je Stanton. – Počet ću skupljati novac. Ja ću organizirati legalne poslove oka osnivanja korporacije, kao i prijava za patentiranje.

– Znaš li možemo li patentirati jezgru molekule? – upitao je Edward. – Volio bih da patent pokriva svaki lijek stvoren s jezgrom.

– Ne znam, ali ću se raspitati – rekao je Stanton.

– Dok se ti brineš o financijskim i legalnim aspektima rekao je Edward – ja ću početi raditi na opremanju laboratorija. Prvo je pitanje gdje ćemo ga smjestiti. Volio bih da mi bude pri ruci jer ću ondje provoditi puno vremena.

– Cambridge je dobro mjesto – rekao je Stanton.

– Želim ga što dalje od Harvarda – rekao je Edward.

– Što misliš o području Trga Kendall? – predložila je Stanton. – Dovoljno je daleko od Harvarda, a ipak blizu tvog stana. Edward se okrenuo prema Kim pa su se njihovi pogledi sreli. Kim je pogodila što mu je na umu pa je kimnula glavom. Lewisovi nisu zapazili njezinu kretnju.

– Zapravo odlazim iz Cambridgea krajem kolovoza – rekao je Edward, – Selim u Salem.

– Edward će živjeti sa mnom – rekla je Kim? Svjesna da će njezina majka vrlo brzo čuti o tome. – Renoviram staru kuću na obiteljskom imanju.

– To je divno – rekla je Candice.

– Ti, stari lupežu – rekao je Stanton, pružio ruku preko stola i lagano ga udario šakom u rame.

– Prvi put u životu moj je privatni život uspješan poput profesionalnog – rekao je Edward.

– Zašto ne bismo kompaniju smjestili negdje na sjevernoj obali? – predložio je Stanton. – Dovraga, iznajmljivanje poslovnih prostora ondje će stajati tek djelić onoga koliko bismo platili u gradu.

– Stantone, upravo si mi dao sjajnu ideju – rekao je Edward. Okrenuo se i pogledao Kim. – Što misliš o onom mlinu što je pretvoren u konjušnicu na imanju? To bi bio savršeni laboratorij za ovakav pothvat, upravo zbog svoje izoliranosti.

– Ne znam – promucala je Kim. Prijedlog ju je uhvatio posve nespremnom.

– Govorim o mogućnosti da Omni unajmi prostor od tebe i tvoga brata – rekao je Edward zagrijavši se za ideju. – Kao što si neki dan spomenula, imanje predstavlja veliki teret. Siguran sam da bi vam dobro došlo malo zarade od iznajmljivanja.

– To nije loša ideja – rekao je Stanton. – Najamnina se može posve otpisati pa bi bila oslobođena poreza. Dobar prijedlog, stari moj.

– Što ti kažeš? – Edward je upitao Kim. – Morala bih pitati brata – rekla je Kim.

– Naravno – rekao je Edward. – Kada? Mislim, čim prije, tim bolje.

Kim je pogledala na sat i izračunala da je u Londonu otprilike dva i trideset ujutro, baš nekakvo vrijeme kad Brian počinje raditi. – Mogu ga nabaviti bilo koje večeri – rekla je Kim, – Pretpostavljam da ga čak i sad mogu nabaviti,

– To volim čuti – rekao je Stanton. – Odlučnost, – Izvadio je iz džepa mobitel i gurnuo ga prema Kim. – Omni će ipak platiti poziv,

Kim je ustala,

– Kamo ideš? – upitao je Edward,

– Neugodno mi je pred svima razgovarati s bratom je Kim.

– Sasvim razumljivo – rekao je Stanton. – Samo ti pođi u prostoriju za dame.

– Mislim da ću radije izaći – rekla je Kim.

Kad je Kim otišla, Candice je čestitala Edwardu na razvoj njegove veze s Kim.

– Ugodno se osjećamo kad smo zajedno – rekao je Edward.

– Koliko će ti osoblja trebati u laboratoriju? – upitao Stanton. – Velike plaće mogu najbrže pojesti kapital.

– Nastojat ću što više smanjiti ekipu – rekao je Edward. – Trebat će mi biolog radi rada sa životinjama, imunolog, stanična proučavanja, kristalograf, modelar molekula, biofizičar za nuklearnu magnetsku rezonanciju, farmakolog, te Eleanor, ja.

– Isuse Kriste! – uskliknuo je Stanton. – Što, dovraga misliš, da osnivaš sveučilište?

– Uvjeravam te da je to minimum za vrstu posla kojim ćemo se baviti – mirno je rekao Edward.

– Zašto Eleanor?

– Ona je moja asistentica – rekao je Edward. – Ona je osoba s kojom najtješnje surađujem, i od presudne je važnosti za projekt.

– Kad možeš početi okupljati ekipu? – upitao je Stanton. – Čim budeš imao novac – rekao je Edward. – Moramo imati najbolje ljude, znači da neće biti jeftini. Odvući ću ih od poželjnih akademskih položaja i unosnih radnih mjesta u privatnoj industriji.

– Upravo toga sam se bojao – rekao je Stanton. – Mnoge nove biomedicinske kompanije ostanu na suhom jer gube kapital na pretjerano velike plaće.

– Držat ću to na umu – rekao je Edward.

Stigla su prva jela njihove večere. Budući da su Stanton i Candice uzeli toplu predjela, Edward je inzistirao da počnu jesti. No čim su podigli vilice, vratila se Kim. Sjela je i vratila Stantonu mobitel.

– Imam dobre vijesti – rekla je. – Moj se brat oduševio što ćemo imati zakupnike u staroj zgradi mlina, ali je odlučan u tome da mi nećemo plaćati nikakva popravljivanja. To će morati financirati Omni.

– Pošteno – rekao je Edward. Podigao je čašu s namjerom održavanja još jedne zdravice. Morao je gurnuti Stantonu koji se trenutno izgubio u mislima. – Za Omni i Ultra – rekao je Edward. Svi su ispili.

– Evo kako bismo, prema mojemu mišljenju, trebali osnovati kompaniju – rekao je Stanton čim je spustio čašu. – Kapitalizirat ćemo s četiri i pol milijuna dolara i izdati dionice u vrijednosti od deset dolara svaka. Od četristo pedeset tisuća dionica svaki od nas imat će sto pedeset tisuća, a preostalih sto pedeset tisuća bit će namijenjeno budućem financiranju, ili za privlačenje najboljih ljudi tako da im ponudimo dionice. Ako se Ultra pokaže barem približno onakvim kako si ga večeras opisao, svaka će dionica steći golemu vrijednost.

– Popit ću u to ime – rekao je Edward i ponovno podigao svoju vinsku čašu. Svi su se kucnuli i pili, pogotovo Edward koji je otkrio da uživa u vinu što ga je izabrao. Još nikad nije pio bolje bijelo vino pa je na trenutak uživao u aromi vanilije i laganom okusu marelice što ga je za sobom ostavljalo.

***

Nakon večere i pozdrava, Kim i Edward su sjeli u Edwardov automobil na parkiralištu restorana.

– Ako nemaš ništa protiv, rado bih preskočio šetnju trgovom rekao je Edward.

– Oh? – začudila se Kim. Bila je pomalo razočarana. Osim toga, to ju je iznenadilo, ali je zapravo cijela večer predstavljala iznenađenje, Nije očekivala da će Edward uzeti slobodnu večer, a usto je njegovo ponašanje bilo nevjerovatno od trenutka kad je došao po nju.

– Morao bih obaviti nekoliko telefonskih razgovora – rekao je Edward.

– Prošlo je deset sati – podsjetila ga je Kim. – Nije li kasno za telefonske pozive?

– Nije ako zoveš Zapadnu obalu – rekao je Edward. Želio bih dvoje ljudi sa Stanforda i UCLA-e vidio u Omnijevom projektu.

– Vidim da te uzbuđuje ovaj poslovni pothvat – komentirao je Kim.

– Oduševljava me – rekao je Edward. – Intuicija mi kaže da je pred nama nešto važno čim sam saznao da smo naletjeli na tri dosad nepoznata alkaloida. Samo nisam znao da će biti ovako sjajna.

– Zar te nimalo ne zabrinjava ugovor o participaciji što si potpisao s Harvardom? – upitala je Kim. – Čula sam kako slične situacije dovele do velikih neprilika u ovom gradu, ka tijekom osamdesetih kad su znanost i industrija postale previ; prisne.

– Taj ću problem prepustiti odvjetnicima – rekao j Edward.

– Ne znam – nesigurno je rekla Kim. – Bez obzira jesu li umiješani odvjetnici ili nisu, to bi moglo djelovati na tvoju akademsku karijeru. – Kim je znala koliko je Edward cijeni poučavanje pa je brinula da mu je iznenadni poduzetnički entuzijazam zamaglio zdravo rasuđivanje.

– To je rizik – priznao je Edward. – Ali rado ću ga preuzeti Mogućnosti što ih pruža Ultra pojavljuju se jednom u životu To je prilika za ostavljanje svog biljega na ovom svijetu, a usput se može doista dobro zaraditi.

– Učinilo mi se da si rekao kako te ne zanima mogućnost bogaćenja – rekla je Kim.

– Nije me zanimala – rekao je Edward.

Kim nije bila sigurna da je to baš puno drugačije, ali nije ništa rekla. To je bilo etičko pitanje o kojem nije željela raspravljati u tom trenutku,

– Žao mi je što sam predložio da se Stewartova konjušnica pretvori u laboratorij bez da sam prethodno s tobom o tome razgovarao – rekao je Edward. – Meni nije slično tako nešto iznenada izlanuti. Zacijelo me je nadvladalo uzbuđenje razgovora sa Stantonom.

– Prihvaćam ispriku – rekla je Kim. – Osim toga, moj se brat zagrijao za ideju. Pretpostavljam da će najamnina pomoći pri plaćanju poreza na imanje. To su astrotiomske svote.

– Dobro je što je konjušnica dovoljno udaljena od kolibe pa nam neće smetati što je ondje laboratorij – rekao je Edward. Skrenuli su s Memorial Drivea i zaputili se u mirne, stambene ulice Cambridgea. Edward se zaustavio na svom parkirnom mjestu i ugasio motor. Zatim se dlanom udario po čelu. – Kako sam glup – rekao je. – Trebali smo se odvesti k tebi po tvoje stvari.

– Želiš da ostanem preko noći?

– Naravno – rekao je Edward. – Zar ti ne želiš?

– U posljednje si vrijeme stalno zauzet – rekla je Kim. – Nisam znala što mogu očekivati.

– Ako ostaneš, to će nam pojednostavniti put za Salem rekao je Edward. – Možemo krenuti rano ujutro.

– Doista želiš ići? – upitala je Kim. – Imala sam osjećaj da nećeš htjeti odvajati vrijeme za to.

– Sad želim kad smo odlučili ondje smjestiti Omni – rekao je Edward. Ponovno je upalio motor i izvukao se s parkirališta. – Idemo k tebi po drugu odjeću. Naravno, pod pretpostavkom da želiš ostati, a nadam se da želiš. – Široko se nasmiješio na polusvjetlu.

– Valjda – rekla je Kim. Osjećala je neodlučnost i zabrinutost, a nije točno znala zašto se tako osjeća.

SUBOTA, 30. SRPN.JA 1994.

Kim i Edward nisu krenuli rano kako je Edward predloži prethodne večeri. Zapravo, Edward je pola jutra proveo pri telefonu. Najprije je nazvao Kimina građevinskog poduzetnik: i arhitekta zbog proširivanja radova na imanju tako da se uključi i uređenje laboratorija. Spremno su se složili i predložili da se sredinom jutra sastanu na imanju. Zatim je Edward nazvao niz zastupnika proizvođača laboratorijske opreme i dogovorio se s njima da će doći na imanje istodobno kad i poduzetnik i arhitekt.

Nakon kratkog razgovora sa Stantonom kako bi se uvjerio ;j da će mu obećani novac doista odmah biti na raspolaganju,

Edward je nazvao niz ljudi koje je želio vrbovati za rad u Omniju. Edward i Kim tek su iza deset sjeli u automobil kako bi krenuli na sjever.

Kad je Edward parkirao ispred konjušnice na imanju Stewartovih, tamo ih je već čekala malena grupa ljudi. Oni su se već međusobno upoznali, pa je Edward bio pošteđen tog zadatka. Odmah ih je pozvao do pomičnih vratiju osiguranih lokotom.

Građevina je bila dugačka prizemnica s nekoliko prozora smještenih visoko pod stropom. Budući da se teren naglo spuštao prema rijeci, sa stražnje strane postojao je još jedan kat, a svaki pregradak na donjoj razini imao je zaseban ulaz.

Kim je iskušala nekoliko ključeva dok nije pronašla pravi za otključavanje teškog lokota. Kad su otvorili vrata, svi su ušli u prostor što je s prednje strane predstavljao prizemlje, a sa stražnje prvi kat.

Unutrašnjost je bila golema prostorija bez pregradnih zidova i visoka stropa. Na stražnjem zidu bilo je puno prozora zatvorenih kopcima. Jedan kraj prostorije bio je ispunjen balama sijena.

– Barem će rušenje biti jednostavno – rekao je George.

– Ovo je savršeno – rekao je Edward. – Ja zamišljam laboratorij kao jedan veliki prostor u kojem će svatko moći vidjeti svakoga.

Stube što su vodile na nižu razinu napravljene su od grubo tesane hrastovine i pričvršćene kolčićima promjera dva i pol centimetra. Dolje su našli dugačak prolaz s pregradima na desnoj strani i spremištima na lijevoj.

Kim je hodala za njima i slušala planove za brzo mijenjanje konjušnice u moderni biološki i farmakološki laboratorij. Dolje su trebali biti prostori za životinje na kojima će se vršiti pokusi, uključujući rezus majmune, miševe, štakore i zečeve. Predviđen je i prostor za inkubatore za kulture tkiva i bakterija, kao i prostor za izolaciju. I na kraju, predviđene su posebno zaštićene prostorije za NMR aparat i rendgensku kristalografiju.

U gornjem dijelu smjestit će se glavni laboratorij, kao i odvojena, klimatizirana prostorija za veliki središnji kompjuter. Svaka laboratorijska radna površina imat će vlastiti kompjuter povezan sa središnjim. Kako bi se osigurala električna energija za svu elektroničku opremu, do zgrade će se dovesti snažne instalacije,

– Predviđate neke poteškoće u svemu ovome?

– Ne vjerujem – rekao je Mat. – Zgrada je čvrsta. No predložio bih da se predvidi ulaz s prijamnom prostorijom.

– Nećemo imati puno posjetitelja – rekao je Edward. shvaćam što mislite. Dobro, predvidite takvu prostoriju nešto?

– Ne vjerujem da ćemo imati problema s dozvolama – rekao je George.

– Pod uvjetom da ne spominjemo životinje – rekao je Mark. – Savjetujem vam da o njima jednostavno ne govorite. Te bi moglo stvoriti probleme na koje bismo potrošili jako puno vremena.

– Odnose s građanstvom vrlo rado prepuštam vama jer imate iskustva u tome – rekao je Edward. – Riječ je o tome da bih želio ubrzati ovaj projekt pa ću u potpunosti iskoristiti vaše iskustvo. Kako bi se ubrzalo dovršenje laboratorija, voljan sam dati bonus od deset posto na vrijeme, materijal i plaće.

Oduševljeni i radosni osmjesi pojavili su se na licima Marka i Georgea.

– Kad možete početi? – upitao je Edward.

– Možemo početi odmah – istodobno su rekli Mark i George.

– Nadam se da moj mali posao neće zapeti zbog ovog novijeg i većeg projekta – prvi se put oglasila Kim.

– Ne trebate brinuti – rekao je George. – Ovo može samo ubrzati radove na kolibi. Doved ćemo veliku ekipu sa stručnjacima svih profila. Ako budemo trebali vodoinstalatera ili električara za neki sitni zahvat u kolibi, nećemo ih trebati čekati jer će već biti na gradilištu.

Dok su se Edward, građevinski poduzetnik, arhitekt i razni zastupnici proizvođača medicinske opreme dali na posao kako bi razradili pojedinosti novog laboratorija, Kim je izašla pred konjušnicu. Stisnula je oči kako bi ih zaštitila od mutnog, ali jakog podnevnog sunca. Znala je da ne pridonosi planiranju laboratorije pa se zaputila preko polja prema kolibi kako bi provjerila kako napreduje renoviranje.

Kad se približila kući, opazila je da su zatrpali jarak. Također je primijetila da su radnici postavili i kamen iznad njezina groba. Položili su ga na zemlju onako kako su ga i našli.

Kim je ušla u kolibu. Činila joj se sićušnom nakon boravka u konjušnici, ali radovi su dobro napredovali, pogotovo u kuhinji i kupaonicama. Prvi je put mogla zamisliti kako će izgledati kad budu dovršene.

Nakon obilaska kolibe, Kim se vratila do konjušnice, ali nije bilo naznake da će Edward i ostali uskoro završiti svoj sastanak. Kim ih je prekinula tek toliko da kaže Edwardu kako će biti u dvorcu. Edward joj je rekao neka se zabavi i odmah se vratio nekom problemu u vezi s NMR aparatom.

Kad je s jarke sunčane svjetlosti zakoračila u mračnu unutrašnjost dvorca, učinilo joj se da je ušla u drugi svijet. Kim je zastala i oslušnula škripu i uzdahe kuće dok se prilagođavala vrućini. Prvi je put shvatila da ne može čuti glasanje ptica koje je vani bilo posebno glasno, pogotovo galebova.

Nakon kratkog dvoumljenja popela se velikim stubištem. Usprkos nedavnom uspješnom pronalaženju materijala iz sedamnaestog stoljeća u vinskom podrumu, odlučila je tavanu pružiti još jednu priliku, posebice zato što je tamo bilo daleko ugodnije.

Najprije je pootvarala sve tavanske prozore kako bi otvorila put povjetarcu s rijeke. Odmaknuvši se od posljednjeg prozora što ga je otvorila, primijetila je nekoliko hrpa knjiga uvezanih u platno. Bile su složene duž jedne strane tavanskog prozora.

Uzevši jednu u ruke, Kim je pogledala njen hrbat. Bijelom tintom na crnoj podlozi bile su tiskanim slovima napisane riječi Morska vještica. Kim je obuzela znatiželja pa je otvorila knjigu kako bi vidjela o čemu je riječ. U početku je pomislila da je to nečiji dnevnik jer su sve bilješke počinjale datumom, a zatim bi uslijedio podroban opis vremenskih prilika. Uskoro je shvatila da to nije osobni već brodski dnevnik.

Ipak je okrenula knjigu na početak i saznala da pokriva godine od 1791. do 1802. Vratila je brodski dnevnik na mjesto i preletjela pogledom hrbate ostalih knjiga na hrpi, čitajući imena. Bio je sedam knjiga s imenom Morska vještica. Sve je pregledala i saznala da je najstarija pokrivala razdoblje 1737. do 1749.

Pitajući se postoji li koji dnevnik iz sedamnaestog stoljeća. Kim je pogledala knjige na drugim hrapama. Na malenoj komodi blizu prozora uočila je jednu u pohabanom kožnatom uvezan bez imena. Izvukla ju je.

Knjiga je djelovala staro poput Biblije što ju je Kim našla vinskom podrumu. Otvorila ju je na naslovnu stranicu. To je bio brodski dnevnik za brig po imenu Endeavor, a obuhvaćao je godine od 1679. do 1703. Kim je oprezno okretala stare stranice i napredovala kroz knjigu godinu po godinu dok nije stigla do 1692.

Prva bilješka te godine unesena je 24. siječnja. Opisivala je vrijeme kao hladno i vedro s dobrim zapadnim vjetrom. Dalje je pisalo da je brod isplovio s plimom i kretao se prema Liverpoolu s teretom kitova ulja, drvene građe, brodskim zalihama, krznom, potašom, te sušenim bakalarom i skušama.

Kim je naglo udahнула kad je njezin pogled naišao na poznato ime. Sljedeća rečenica govorila je o tome da se na brodu nalazio istaknuti putnik, gospodin Ronald Stewart, vlasnik broda. Kim je žurno čitala dalje. Dnevnik je objašnjavao da je Ronald bio na putu za Švedsku gdje će nadgledati opremanje, a potom preuzeti novi brod pod imenom Morski duh.

Kim je brzo preletjela pogledom naredne bilješke o putovanju. Ronaldovo ime više nije spomenuto sve dok se nije iskrcao u Liverpoolu nakon mirnog prelaska oceana.

Pomalo uzbuđena, Kim je zatvorila knjigu i sišla s tavana u vinski podrum. Otvorila je kutiju za Bibliju, izvadila kupoprodajni ugovor šta ga je našla za svog zadnjeg posjeta i provjerila datum. Imala je pravo! Elizabeth je potpisala dokument jer je u to vrijeme Ronald bio na putovanju.

Rješavanje svake, pa i najmanje tajne u vezi Elizabeth, pružalo je Kim osjećaj zadovoljstva. Vratila je ugovor u kutiju za Bibliju i upravo je svojoj malenoj zbirci htjela dodati i brodski dnevnik kad su iz njega ispale tri kuverte vezane tankom vrpcom.

Kim je drhtavim rukama podigla tanki paketić. Vidjela je da je prva kuverta adresirana na Ronalda Stewarta. Kad je razvezala vrpču, otkrila je da su sve adresirane na Ronalda. S velikim uzbuđenjem otvorila je kuverte i izvadila njihov sadržaj. Našla je tri pisma s datumima od 23. listopada, 29. listopada i 11. studenog 1692.

Prvo je bilo od Samuela Sewalla.

Boston

Dragi prijatelju,

razumijem da ste puni duševnih briga iako se nadam da će vam uz Božju pomoć vaš nedavno sklopljeni brak olakšati muke. Također razumijem vašu želju da se drži u tajnosti nesretna veza vaše pokojne žene s Princem tame, ali moram vas u dobroj vjeri savjetovati da odustanete od upućivanja molbe o povratu Guverneru po pitanju odlučujućeg dokaza iskorištenog za osuđivanje vaše maločas spomenute žene za gnusno vraćanje. Po istom pitanju upućujem vas da se obratite velečasnom Cottonu Matheru u čijem ste podrumu vidjeli pakleno djelo vaše žene. Saznao sam da je dokaz povjeren na trajno čuvanje velečasnom Matheru jer je on to sam zatražio.

*Ostajem vaš prijatelj,
Samuel Sewall.*

Kim se razočarala jer je naišla na još jedno spominjanje tajanstvenog dokaza, ali opet bez opisa, pa se okrenula drugom pismu. Napisao ga je Cotton Mather.

Subota, 29. listopada

Boston

Gospodine:

primio sam vaše pismo u kojem ste me podsjetili da smo obojica diplomirali na Sveučilištu Harvard, a to mi daje nadu da prema časnoj ustanovi gajite poštovanje i povjerenje i da ćete umom i srcem prihvatiti ono što smo moj štovani otac i ja odlučili po pitanju Elizabethina djela. Sjećate se kad sam tijekom našeg susreta u srpnju izrazio veliku brigu da bi dobri ljudi, Salema lako mogli postati buntovni i neobuzdani kad bi se osvedočili o Sotoninoj nazočnosti koju su tako jasno definirali Elizabethino ponašanje i njezina paklenska djela. Vrlo je žalosno su se moje brige pokazale opravdanima i unatoč mojim molbama; za vrlo kritičnim i iznimnim oprezom pri korištenju nezemaljskog dokaza, budući da Otac laži može poprimiti izvanjski izgled nadležne osobe, dobar se glas nedužnih osoba može okaljati

ti unatoč ustrajnim naporima naših časnih sudaca koji su poznati F pravdi, mudrosti i dobroti. U potpunosti razumijem vašu časnu želju da zaštitite svoju obitelj od daljnjih poniženja, ali vjerujem, da se Elizabethin dokaz mora čuvati radi dobrobiti budućih naraštaja u njihovoj vječnoj borbi sa silama zla kao temeljni primjer vrste dokaza kakav je potreban da bi se objektivno odredilo tko je doista sklopio savez sa Sotonom, a nije optužen samo iz čiste zlobe. O tome sam puno raspravljao sa svojim ocem, velečasnim Increaseom Matherom, koji trenutno obavlja dužnost predsjednika Sveučilišta Harvard. Složili smo se da bi dokaz trebalo čuvati na Sveučilištu radi religioznog poučavanja i obrazovanja budućih naraštaja kojima će trebati budnost važna za osujećivanje Sotonina djelovanja u Božjoj Novoj Zemlji.

Vaš sluga u ime Božje, Cotton Mather.

Kim nije bila sigurna da je razumjela cijelo pismo, ali bit je lako shvatila. Osjećajući se još više frustriranom zbog tajanstvenog dokaza, okrenula se zadnjem pismu. Pogledala je potpis i vidjela da je od Increasea Mathera.

*11. studenog 1692.
Cambridge*

Gospodine, posvema razumijem vašu želju da se spomenuti dokaz vratite u vaš posjed, ali su me tutori obavijestili da su ga studenti prihvatili s revnosnim zanimanjem te je potaknuo žestoke i poučne rasprave što nas je uvjerilo kako je Božja volja da Elizabethina ostavština ostane na Harvardu kao važan doprinos utvrđivanju objektivnih kriterija za crkvene zakone u pitanjima vraćanja i mrskih djela Sotone. Preklinjem vas da shvatite važnost tog dokaza i složite se da bi doista trebao ostati u sklopu naše zbirke. Ako i kada cijenjeni članovi uprave Harvarda odluče osnovati pravno učilište, tada ćemo ga poslati u tu ustanovu.

Ostajem vaš sluga, Increase Mather.

– Prokletstvo! – rekla je Kim nakon što je pročitala treće pismo. Nije mogla povjerovati da je imala toliko sreće i pronašla tako puno upućivanja na Elizabethin dokaz, a i dalje nije znala o čemu je riječ. Pomislila je da je možda štogod propustila pa je ponovno pročitala pisma. Neobičnosti sintakse i pravopisa ponešto su otežavali čitanje pisama, ali kad je sve po drugi put pročitala, bila je sigurna da joj ništa nije promaknulo.

Potaknuta pismima Kim je ponovno pokušala zamisliti što je zapravo bio neosporan dokaz protiv Elizabeth. Proteklog je tjedna puno čitala o salemskim suđenjima vješticama pa je stjecala sve veće uvjerenje da je to bila neka vrsta knjige. U danima suđenja često se spominjalo pitanje Sotonine knjige. Način kojim je navodna vještica sklapala savez s nečastivim bio je upisivanje u Sotoninu knjigu.

Kim je ponovno pogledala pisma. Primijetila je da je dokaz opisan kao »djelo Elizabethinih ruku«. Možda je Elizabeth izradila knjigu s vješto izrađenim kožnatim uvezom a Kim se nasmijala sama sebi. Znala je da je pustila mašti na volju, ali ništa joj drugo nije padalo na pamet.

Vrativši se na pismo Increasea Mathera, Kim je zapazila da je dokaz potaknuo »žestoke i poučne« rasprave među studentima. Pomislila je kako taj opis daje težinu ideji da je dokaz knjiga, ali je dao naslutiti da je sadržaj bio važan, a ne izgled.

No tada je Kim opet pomislila da je dokaz bila neka vrste lutke. Upravo je tog tjedna pročitala da je lutka s iglama sebi upotrijebljena na suđenju Bridget Bishop, prvoj od pogubljenij u salemskim događajima.

Kim je uzdahnula. Zнала je da svojim ludim nagađanjima, prirodi dokaza ništa neće postići. Na kraju krajeva, dokaz bi mogao biti bilo što u vezi okultnoga. Umjesto ludih nagađanja morala bi se držati činjenica što ih je imala, a tri upravo nađe pisma pružala su joj iznimno važnu činjenicu, primjerice da dokaz, bez obzira o čemu se radilo, godine 1692. bio radi povjere na Sveučilištu Harvard. Kim se pitala kakvi su izgledi da u toj ustanovi nađe podatke o tome, te hoće li je ismijati ako pokuša.

– Ah, tu si – doviknuo joj je Edward s vrha stuba što se vodile u vinski podrum. – Imaš li sreće?

– Neobično, ali imam – doviknula mu je Kim. – Dođi dolje i pogledaj ovo.

Edward je sišao stubama i uzeo pisma. – Moj Bože – uskliknuo je kad je vidio potpise. – Ovo su trojica najslavnijih puritanaca. Kakvo otkriće!

– Pročitaj ih – rekla mu je Kim. – Zanimljiva su, ali mene frustriraju.

Edward se nagnuo na jednu komodu kako bi što bolje iskoristio svjetlost jednog od zidnih svijećnjaka. Pročitao je pisma istim redosljedom kao i Kim.

– Fantastična su – rekao je kad je završio. – Sviđaju mi se riječi i gramatika. Daje ti do znanja da je u ono vrijeme retorika bila jedan od najvažnijih nastavnih predmeta. Nešto od toga je previše za mene; čak nisam siguran kako bih objasnio riječ »revnosno«.

– Mislim da to znači »marljivo« – rekla je Kim. – Nisam imala poteškoća s razumijevanjem. Mene je mučila dužina rečenica.

– Imaš sreće da ova pisma nisu napisana na latinskom – rekao je Edward, – U ono vrijeme se morao tečno čitati i pisati na latinskom ako se želio upisati na Harvard.

– Da govorimo o Harvardu, kladim se da bi oni bili zainteresirani za ova pisma, pogotovo za ovo što ga je pisao Increase Mather.

– To ti je dobra ideja – rekla je Kim. – Razmišljala sam o odlasku na Harvard i raspitivanju o Elizabethinu dokazu. Bojala sam se da bi me mogli ismijati. Možda bih mogla trgovati.

– Ne bi te ismijali – rekao je Edward. – Siguran sam da bi se netko u knjižnici Widener zainteresirao za priču. Sigurno ne bi odbili ovakvo pismo na dar. Možda će ti čak ponuditi naknadu za nj.

– Daju li ti ova pisma neku ideju o tome što je mogao biti taj dokaz? – upitala je Kim.

– Zapravo ne – rekao je Edward. – Ali razumijem što želiš reći kad kažeš da te frustriraju. Već je gotovo smiješno koliko puta spominju taj dokaz bez da ga opišu.

– Učinilo mi se da Increase Matherovo pismo pomalo ukazuje na to da se radilo o knjizi – rekla je Kim. – Pogotovo onaj dio gdje spominje da je potaknuo žestoke rasprave među studentima.

– Možda – rekao je Edward.

– Čekaj trenutak – iznenada je rekla Kim. – Upravo mi je još nešto palo na pamet. Nešto o čemu ranije nisam razmišljala. Zašto ga je Ronald tako silno želio dobiti natrag? Zar nam to ništa ne govori?

Edward je slegnuo ramenima. – Zacijelo je svoju obitelj želio poštediti daljnjih poniženja – rekao je. – Često su cijele obitelji patile kad je jedan njihov član osuđen za vraćanje.

– Što je s mogućnošću da je dokaz ukazivao na nešto? rekla je Kim. – Što ako je Ronald imao neke veze s optuživanjem Elizabeth i njezinom osudom? Ako je tako, možda je želio dobiti dokaz natrag kako bi ga uništio.

– Opa, stani malo! – rekao je Edward. Koraknuo je unatrag kao da mu od Kim prijete opasnost. – Previše si sklona uroti; mašta ti radi prekovremeno.

– Ronald je oženio Elizabethinu sestru deset tjedana nakon njezine smrti – uzrujano je rekla Kim,

– Mislim da nešto zaboravljaš – rekao je Edward. – Pošto sam ga izvršio na Elizabethinim ostacima ukazuje na to da je duže vrijeme bila trovana novom vrstom gljivice. Vjerojatno je redovito dobivala psihodelične napadaje, a to nije imalo nikakve veze s Ronaldom. Zapravo, i on je možda imao napadaje ako je jeo iste žitarice. Još uvijek mislim da dokaz mora imati veze s nečim što je Elizabeth napravila dok je bila pod halucinogenim djelovanjem plijesni. Kao što smo rekli, to bi mogla biti knjiga, ili slika, ili lutka, ili nešto drugo što su mogli povezati s mračnim silama.

– Tu imaš pravo – složila se Kim. Uzela je pisma od Edwarda i spremila ih u kutiju za Bibliju. Pogledala je n dugački hodnik ispunjen namještajem krcatim dokumentima drugim papirima. – Pa, nazad na početak. Jednostavno ću morati tražiti dalje u nadi da ću naći opis dokaza.

– Završio sam sa svojim sastancima – rekao je Edward.

– Sve što se tiče novog laboratorija ide svojim tijekom. Moram ti čestitati što si našla tako dobrog građevinskog poduzetnika. Počet će već danas s kopaњem jarka za cijevi. Rekao je da se jedino boji nailaženja na još neki grob! Mislim da ga je otkriće Elizabethina groba uplašilo. Čudan čovjek.

– Želiš li se vratiti u Bostona – upitala je Kim.

– Želio bih – priznao je Edward. – Ima puno ljudi s kojima želim razgovarati sad kad će Omni uskoro postati stvarnost. No nemam ništa protiv vožnje vlakom, kako sam se vratio i prošli put. Ako želiš ostati i raditi na ovome, mislim da se ne bi trebala obazirati na mene.

– Pa, ako nemaš ništa protiv – rekla je Kim. Pronalaženje pisama barem joj je ulilo novu volju.

PETAK, 12. KOLOVOZA 1994.

Kolovoz je počeo kao vruć, magličast i vlažan. Tijekom srpnja bilo je jako malo kiša, a suša je nemilosrdno nastavila i idućeg mjeseca pa je trava u parku ispred Kimina stana postala smeđa.

Na poslu je kolovoz za Kim predstavljao određeno olakšanje. Kinnard je počeo svoj dvomjesečni rad u salemskoj bolnici pa nije morala svakodnevno brinuti da će naletjeti na njega na odjelu intenzivne njege. Kim je također uspješno okončala pregovore s odjelom za medicinsku njegu te su joj odobrili cijeli rujan slobodan. To je uspjela postići kombiniranjem preostalog dopusta i neplaćenih slobodnih dana. Uprava nije bila naročito sretna kad je podnijela zahtjev, ali su pristali od straha da posve ne izgube Kim.

Početak mjeseca Kim je također imala više slobodnog vremena jer je Edward neprestano bio na putu. Stalno je letio zemljom na tajnim misijama vrbovanja za Omni farmaceutu. No nije zaboravio na nju. Unatoč naporima putovanja, nazivao ju je svake večeri oko deset, malo prije nego bi Kim odlazila na spavanje. Uz to, cvijeće je i dalje svakodnevno stizalo, iako malo skromnije nego u početku. Sad joj je slao jednu ružu na dan, što je Kim držala prikladnijim.

Kim je bez poteškoća ispunjavala svoje vrijeme. Veče provodila čitajući o salemskim suđenjima vješticama i puritanskoj kulturi. Također je svakodnevno odlazila do imanja. Radovi su napredovali iznimno brzo. Na laboratoriju je radio brojnija ekipa od one koja je renovirala kolibu. Bez obzira to, radovi u kolibi nisu se usporavali, a ličenje je počelo prije završetka finih stolarskih radova.

Za Kim je najveću ironiju građevinskog pothvata predstavljalo to što je njezin otac bio njome krajnje impresionirao upravo zbog uređivanja laboratorija. Kim mu nije dala do znanja da ona nije imala udjela u tim radovima, da to nije bila njezina zamisao.

Tijekom svakog posjeta imanju Kim je neko vrijeme provodila u dvorcu te strpljivo i mukotrpno pregledavala hrpu prašnjavih dokumenata i knjiga. Rezultati su je razočarali. Iako ju je ohrabrilo otkriće triju pisama, idućih dvadeset šest sati traganja nije donijelo ništa takve vrijednosti. Stoga je u četvrtak, 11. kolovoza, odlučila slijediti trag što ga ima: ponijeti pismo Increase Mathera u Boston, nakon što je skupila hrabrost za obraćanje Sveučilištu Harvard.

Nakon što je 12. kolovoza otišla s posla, Kim se pješice zaputila do križanja Ulice Charles i Ulice Cambridge, te je stubama pošla do željezničke stanice. Nakon iskustva u zgradi parlamenta, a sad je znala da je to bio posve beznadan pothvat jer se Ronald nikad nije ni obratio guverneru, Kim nije bila optimist što se tiče pronalaženja dokaza protiv Elizabeth na Harvardu. Držala je vrlo slabim izgleda da Sveučilište još uvijek čuva takav materijal, a usto je istinski vjerovala da će je ljudi kojima se ondje obrati smatrati nekakvom čudakinja. Tko bi drugi pošao u potragu za predmetom starim tristo godina čija priroda nije spomenuta u ono malo opipljivih potvrda što ih je imala?

Dok je čekala vlak, Kim se nekoliko puta gotovo vratila natrag, ali je svaki put samu sebe podsjetila da je to jedini trag što ga ima. Stoga se osjećala prinukanom da ga slijedi, bez obzira na kakvu će reakciju naići.

Izašavši iz podzemne željeznice, Kim se našla u vrevi Harvard Squarea. No čim je prešla Aveniju Massachusetts i stigla na prostor Sveučilišta, buka prometa i mnoštva ljudi naglo se smanjila. Dok je hodala mirnim, drvećem omeđenim pješačkim zonama duž crvenih zidova od cigle prekrivenih bršljanom, pitala se kako je taj prostor izgledao u sedamnaestom stoljeću kad se ovdje školovao Ronald Stewart. Nijedna od zgrada kraj kojih je prolazila nije djelovala baš tako staro.

Sjetivši se Edwardove primjedbe o knjižnici Widener, Kim je odlučila najprije tamo pokušati. Popela se širokim stubištem i prošla između impresivnih stupova. Osjećala je nervozu pa se neprestano morala ohrabrivati kako bi nastavila. Na pultu za informacije neodređeno je zatražila razgovor s nekim u vezi vrlo starih predmeta. Poslali su je u ured Mary Cusdand.

Mary Custland bila je dinamična žena kasnih tridesetih godina, elegantna u tamnoplavom kostimu, bijeloj bluzi i šarenom šalu. Uopće se nije uklapala u stereotipnu sliku knjižničarke kakvu je Kim zamislila. Zvanje joj je bilo kurator rijetkih knjiga i rukopisa. Kim je s olakšanjem ustanovila da je žena susretljiva i ljubazna te ju je odmah upitala kako joj može pomoći.

Kim je izvadila pismo, pružila ga Mary i spomenula da je ona potomak primatelja pisma. Počela je objašnjavati što želi, ali ju je Mary prekinula.

– Oprostite – rekla je. Zapanjila se. – Ovo je pismo napisao Increase Mather! – Dok je govorila, sa strahopoštovanjem je pomaknula prste do samog ruba stranice.

– To sam vam počela objašnjavati – rekla je Kim.

– Pričekajte trenutak da pozovem Katherine Sturberg rekla je Mary. Oprezno je položila pismo na svoj blok za pisanje i podigla slušalicu. Dok je čekala na vezu, rekla je Kim da je Katherine stručnjak za materijal iz sedamnaestog stoljeća, a posebno je zanima Increase Mather.

Mary je obavila telefonski razgovor i upitala Kim kako je došla do pisma. Kim je ponovno počela objašnjavati, ali je tada stigla Katherine. Ona je bila starija žena sijede kose. Naočale za čitanje stalno su počivale na vrhu njezina nosa. Ma je upoznala, a potom pokazala pismo Katherine.

Katherine je samo vrškom prsta dotaknula pismo kako t mogla okrenuti i pročitati. Kim se odmah posramila sjetivš kako se ona nemarno odnosila prema pismu.

– Što misliš? – Mary je upitala kad je Katherine pročitala pismo.

– Sigurno je autentično – rekla je Katherine. – Vidim rukopisu i sintaksi. Fascinira. Spominje obojicu, Williama Bratlea i Johna Leveretta. Ali o kakvom to dokazu govori?

– To je pitanje – rekla je Kim. – Zato sam ovdje. Počela sa tako da sam nastojala nešto saznati o mojoj pretkinji Elizabet Stewart, a to me je dovelo do ove zagonetke. Nadala sam se d mi netko na Harvardu može pomoći budući da je dokaz, štogod to bilo, ovdje ostavljen.

– Kakva je veza s vraćanjem? – upitala je Mary.

Kim je objasnila da je Elizabeth bila optužena u salemskim događanjima, a nepoznati je dokaz imao presudnu ulogu pri donošenju sudske odluke.

– Trebala sam pogoditi da je riječ o Salemu kad sam vidjela datum – rekla je Katherine.

– Drugi put kad ga Mather spominje, opisuje ga kao »Elizabethinu ostavštinu« – rekla je Mary. – To je neobičan izraz. Daje naslutiti da je riječ o nečemu što je Elizabeth sama napravila ili je stekla uloživši određeni trud ili imovinu.

Kim je kimnula glavom. Tada je objasnila kako je ona pomislila da je to mogla biti knjiga ili nešto napisano, ali je isto tako moglo biti bilo što povezano s vraćanjem ili okultizmom.

– Pretpostavljam da je mogla biti i nekakva lutka – rekla je Mary.

– I na to sam pomislila – rekla je .

Nakon kratkog razgovora, Mary je sjela za računalo i unijela ime ELIZABETH STEWART.

Cijelu minutu nitko nije govorio. U prostoriji se kretao jedino kursor na praznom ekranu dok je računalo pretraživalo opsežne baze podataka. Kad su se na monitoru pojavili mnogi podaci, Kimine su nade porasle. Ali su bile kratkog vijeka. Sve Elizabeth Stewart bile su iz devetnaestog i dvadesetog stoljeća i nisu imale nikakve veze s Kim.

Mary je potom unijela ime RONALD STEWART, ali je dobila slične rezultate. Nigdje se nije spominjalo sedamnaesto stoljeće. Zatim je Mary pokušala ta imena dovesti u vezu s Increaseom Matherom. O njemu je postojalo obilje materijala, ali nikakvih veza s obitelji Stewart.

– Nisam iznenađena – rekla je Kim. – Nisam ovamo došla s velikim optimizmom. Nadam se da vas nisam previše gnjavila. – Upravo suprotno – rekla je Katherine. – Drago mi je što ste nam pokazali ovo pismo. Svakako bismo željeli napraviti kopiju, ako nemate ništa protiv.

– Jasno da nemam – rekla je Kim. – Zapravo, kad budem gotova s mojim malim istraživanjem, rado ću pismo pokloniti ovoj knjižnici.

– To bi bilo vrlo velikodušno – rekla je Mary.

– Kao arhivar kojeg najviše zanima Increase Mather vrlo ću rado pregledati svoje opsežne izvore i potražiti ime Elizabeth Stewart – obećala je Katherine. – Bez obzira o čemu je riječ, mora se negdje spominjati jer Matherovo pismo potvrđuje da je povjereno Harvardu. Rasprava o nezemaljskim dokazima u salemskim suđenjima bila je vrlo žestoka, a mi o tome imamo puno materijala. Imam osjećaj da je to ono na što Mather indirektno ukazuje u svom pismu. Dakle, ipak ima izgleda da ću nešto pronaći.

– Bit ću vam zahvalna na svakom vašem pokušaju – rekla je Kim. Dala im je svoje brojeve telefona na poslu i kod kuće. Knjižničarke su razmijenile poglede, Tada je Mary progovorila.

– Ne želim biti pesimist – rekla je – ~i moramo vas upozoriti da su izgledi za pronalaženje samog dokaza vrlo maleni, bez obzira o čemu se radilo. Na Harvardu se 24. siječnja

1764. zbila velika tragedija. U to je vrijeme legislatura Massachusettsa koristila staru harvardsku vijećnicu jer je izbila epidemija velikih boginja. Nažalost, te hladne večeri netko je ostavila upaljenu vatru u knjižnici te je veliki požar i uništio zgradu i sav njen neprocjenjivi materijal. Tu su bili i portreti svih predsjednika Sveučilišta kao i veći dio knjižnog fonda od pet tisuća knjiga. Znam o tom događaju jer je to bila najgora katastrofa u historiji knjižnice. Knjižnica nije izgubila samo knjige; tu se nalazila zbirka prepariranih životinja i ptica, te najzanimljivije od s zbirka koja se spominjala kao »zbirka neobičnosti«.

- To zvuči kao predmeti povezani s okultizmom – rekla Kim.
- Posve sigurno – rekla je Mary. – Vrlo je lako moguće je ono što vi tražite bilo dio te tajanstvene zbirke. To nikad nećemo znati. Katalog zbirke je također nestao.
- Ali to ipak ne znači da ne mogu naći neki opis predmeta – rekla je Katherine. – Dat ću sve od sebe.

***

Dok se Kim spuštala stubištem ispred knjižnice, podsjetila samu sebe da nije očekivala uspjeh pa se ne bi trebala osjećati obeshrabrenom. Barem je nitko nije ismijao, a knjižničarke pokazale iskreno zanimanje za pismo. Kim je vjerovala da nastaviti tražiti podatke o njezinoj pretkinji.

Kim se podzemnom željeznicom vratila u Ulicu Charles te uzela svoj automobil iz bolničke garaže. Namjeravala je poći do stana i presvući se, ali joj je posjet Harvardu oduzeo više vremena no što je predviđjela. Zato je pošla ravno u zračnu luku po Edwarda koji se trebao vratiti sa Zapadne obale. Edward je stigao na vrijeme, a budući da nije imao ni jedinu putnu torbu, brzo su se zaputili na parkiralište.

– Stvari se ne mogu bolje razvijati – rekao je Edward. Bio je izvrsno raspoložen. – Samo se jedna osoba koju sam želio Omni odbila priključiti ekipi. Inače svi s kojima sam razgovarao prepuni entuzijazma. Svi vjeruju da će Ultra izazvati revoluciju.

– Koliko im kažeš? – upitala je Kim.

– Gotovo ništa dok se ne obvežu – rekao je Edward. – Ne želim riskirati. No čak i uz opće podatke svi jedva čekaju da se priključe pa nisam morao davati puno dionica. Dosad sam podijelio samo četrdeset tisuća dionica.

Kim puno toga nije razumjela, ali nije pitala. Stigli su do automobila. Edward je stavio svoju putnu torbu u prtljažnik. Sjeli su u automobil i izašli iz garaže.

– Kako napreduju radovi na imanju? – upitao je Edward. – Dobro – bezizražajnim je glasom rekla Kim.

– Imam osjećaj da si pomalo nezadovoljna – rekao je Edward.

– Pretpostavljam da jesam – rekla je Kim. – Skupila sam hrabrost i danas poslijepodne otišla na Harvard radi Elizabethina dokaza.

– Nemoj mi reći da su te namučili – rekao je Edward.

– Ne, bili su vrlo susretljivi – rekla je Kim. – Nevolja je u tome što vijesti nisu dobre. Na Harvardu je 17G4. izbio veliki požar koji je uništio knjižnicu i progutao zbirku pod nazivom »zbirka neobičnosti«. Da bi stvari bile još gore, nestao je i katalog zbirke pa sad nitko ne zna što je sadržavala. Bojim se da je Elizabethin dokaz doslovno nestao u dimu.

– Pretpostavljam da te to opet vraća hrpi materijala u dvorcu – rekao je Edward.

– Zacijelo – rekla je Kim. – Problem je u tome što je splasnulo moje oduševljenje.

– Kako to? – začudio se Edward. – Otkriće onih pisama od dvojice Mathera i Sewalla trebalo je biti veliki poticaj.

– Bio je – rekla je Kim. – Ali učinak je počeo slabiti. Otad sam u dvorcu provela gotovo trideset sati, a nisam našla niti jedan papir iz sedamnaestog stoljeća.

– Rekao sam ti da neće biti lako – podsjetio ju je Edward. Kim nije ništa rekla. Posljednje što joj je u tom trenutku trebalo bile su Edwardove riječi »rekao sam ti.«

Kad su stigli u Edwardov stan, on je telefonom razgovarao sa Stantonom prije no što je skinuo sako. Kim je s pol slušala kako Edward govori o svojim uspjesima u vrbo znanstvenika.

– Dobre vijesti na obje strane – rekao je Edward kad je spustio slušalicu. – Stanton je već skupio veći dio od četiri milijuna predviđenih za Omni, a počeo je raditi i na patentiranju. Sve ide kao po loju.

– Drago mi je zbog tebe – rekla je Kim. Nasmiješila uzdahnula u istom trenutku.

PETAK, 26. KOLOVOZA 1994.

Posljednji dani kolovoza jednostavno su letjeli. Radovi na imanju odvijali su se mahovitom brzinom, pogotovo u laboratoriju gdje je Edward već provodio većinu svog vremena. Svakodnevno su stizali dijelovi znanstvene opreme što je izazivalo goleme napore da bi se pravilno smjestili, instalirali i zaštitili ako bude potrebno.

Edward je bio vikor aktivnosti, a svaki se čas mijenjao. U jednom je trenutku bio arhitekt, u drugom elektroničar, a na kraju građevinski poduzetnik dok je osobno vodio dovršavanje laboratorija. Sve mu je to oduzimalo strahovito puno vremena, a najveće posljedice osjećao je Harvard jer je sve više zanemarivao svoje obveze prema Sveučilištu.

Na kraju je došlo do sukoba interesa istražitelja i profesora zahvaljujući akcijama jednog od Edwardovih poslijediplomskih studenata. Imao je smjelosti žaliti se upravi Harvarda jer nikako nije mogao doći do Edwarda. Kad je Edward to čuo, razbjjesnio se i bez okolišanja izbacio studenta.

Nevolje tu nisu prestale. Student se podjednako razbjjesnio i ponovno zatražio pomoć od uprave. Uprava je kontaktirala s Edwardom, a on se nije htio ispričati niti ponovno primiti studenta u svoj laboratorij. Rezultat svega toga bili su sve lošiji odnosi između Edwarda i uprave Harvarda.

Još su se više uvećale Edwardove glavobolje kad je Ured za dozvole Harvarda čuo o njegovoj upletenosti u projekt Omni. Također su čuli uznemirujuću priču o zahtjevu za patentiranjem nove molekule. Reagirali su slanjem mnoštva upitnih pisama, ali ih je Edward odlučio ignorirati.

Harvard se našao u teškoj situaciji. Sveučilište nije htjelo izgubiti Edwarda, jednu od najsajnijih zvijezda moderne biokemije. Istodobno, nisu mogli dopustiti pogoršavanje situacije jer je bila riječ o principima i presedanima.

Napetost je djelovala na Edwarda, pogotovo u kombinaciji sa stresovima što ih je donosilo uzbuđenje oko Omnija, nadama što ih je pobuđivao lijek Ultra i svakodnevnim problemima na gradilištu.

Kim je bila svjesna pojačanih pritisaka pa je to pokušavala ublažiti nastojanjima da što više olakša Edwardu. Počela je sve više večeri provoditi u njegovu stanu gdje je na vlastitu inicijativu preuzela mnoge kućanske poslove: pripremanje večere, hranjenje Edwardova psa, te je čak pomalo čistila i prala rublje.

Nažalost, Edward nije primjećivao njezina nastojanja. Cvijeće je prestalo stizati čim je Kim počela redovito ostajati kod Edwarda, što je ona držala razumnim. No ipak joj je nedostajala pažnja što ju je cvijeće predstavljalo.

Dok se Kim u petak, 26. kolovoza, vraćala s posla, razmišljala je o situaciji. Stres je uvećavala i činjenica da ni ona ni Edward još uvijek nisu pripremili selidbu, iako su oboje morali napustiti stanove u kojima su sada živjeli, za samo pet dana. Kim se bojala pokrenuti to pitanje te je čekala dan s malo manje napetosti. Problem je bio u tome što takvih dana nije bilo.

Kim se zaustavila u trgovini mješovitom robom i kupila hranu za večeru. Izabrala je ono za što je bila uvjerena da će se Edwardu posebno svidjeti. Čak je uzela i bocu vina.

Kad je Kim stigla u Edwardov stan, skupila je časopise i novine, te općenito malo počistila. Nahranila je psa. Zatim je pripremila večeru tako da bude gotova u sedam sati jer joj je Edward rekao da će se u to vrijeme vratiti kući.

Sedam je došlo i prošlo. Kim je ugasila plin ispod riže. U sedam i pol pokrila je salatu plastičnom folijom i spremila je u hladnjak. Edward je stigao tek u osam.

– Neka sve ide dovraga! – rekao je i nogom zatvorio vrata. – Povlačim sve ono dobro što sam rekao o tvom građevinskom poduzetniku. Čovjek je običan magarac. Zamalo sam ga udario danas poslijepodne. Obećao je da će danas ondje biti električari, ali nisu bili.

Kim mu je rekla što imaju za večeru. Nešto je progundao i otišao u kupaonicu oprati ruke. Kim je u mikrovalnoj pećnici podgrijala rižu.

– Prokleti bi laboratorij začas mogao proraditi kad bi se ti glupani sredili – vikao je Edward iz kupaonice.

Kim je natočila dvije čaše vina. Odnijela ih je u spavaću sobu i jednu pružila Edwardu kad je izašao iz kupaonice. Uzeo ju je i otpio gutljaj vina.

– Samo želim što prije otpočeti istraživanje Ulte u kontroliranim uvjetima – rekao je. – Čini se da mi svi pokušavaju pomrsiti planove tako što mi na put stavljaju zapreke.

– Ovo možda nije najbolji trenutak za ovo što ću reći – s oklijevanjem je rekla Kim – ali nikad nije pravi trenutak. Još uvijek nismo napravili planove za selidbu, a prvi u mjesecu već je pred vratima. Već dva tjedna želim razgovarati s tobom.

Edward je eksplodirao. U trenutku nekontroliranog bijesa zavitlao je punu čašu vina u kamin gdje se razbila, a zatim je viknuo: – Posljednje što mi treba je pritisak s tvoje strane!

Edward se prijeteci nadvio nad Kim. Oči su mu se raširile, a žile su mu iskočile na sljepoočnicama. Mišići na obrazima su mu podrhtavali, a istodobno je bijesno stiskao šake.

– Oprosti – lanula je Kim. Načas se nije pomaknula. Užasnula se. Ovu Edwardovu stranu još nije vidjela. Bio je krupan i snažan, te je nagađala što bi joj mogao učiniti ako je to želio.

Čim je mogla, Kim je pobjegla iz sobe. Otišla je u kuhinju i počela nešto raditi. Kad je popustio početni šok, odlučila je otići. Okrenula se od štednjaka i zaputila prema dnevnoj sobi i izlazu, ali je odmah zastala. Edward je stajao na vratima.

Kim je odahnula od olakšanja jer se sa njegovog lice umjesto bijesa odražavalo zbnjenost, čak i tuga.

– Žao mi je – rekao je. Jedva je izgovarao riječi jer je mucao. – Ne znam što me je spalo. Zacijelo je to od pritiska, ali to nije prihvatljiva isprika. Stidim se. Oprosti

Kim je odmah popustila pred njegovom iskrenošću. Prišla mu je pa su se zagrlili. Zatim su otišli u dnevnu sobu i na kauč.

– Ovo mi se razdoblje čini strahovito teškim – rekao je – Harvard me izluđuje, a ja očajnički želim nastaviti rad na Ultri. Eleanor je nastavila rad na lijeku kako najbolje zna, stalno dobiva dobre rezultate. No nikako se ne bih želio iskaljivati na tebi.

– I ja sam bila prilično napeta – priznala je Kim. – Selidba me uvijek čini nervoznom. Usto, bojim se da je ovo s Elizabeth postalo neka vrsta opsesije.

– Ja ti sigurno nisam pružao nikakvu podršku – rekao je Edward. – I zato se ispričavam. Morali bismo sklopiti pak da ćemo više voditi računa o osjećajima onog drugog.

- To je divna ideja – rekla je Kim.
– I ja sam trebao nešto spomenuti o selidbi – rekao je Edward. – To nije isključivo tvoj problem. Kad bi se htjela preseliti?
– Moramo izaći iz naših stanova do prvog rujna – rekla je Kim.
– Dakle, što misliš o trideset prvom? – rekao je Edward.

SRIJEDA, 31. KOLOVDZA 1994.

Dan selidbe bio je grozničav od samog svanuća kad je Kim ustala. Kamion je stigao pred njezin stan u 5 i trideset te je najprije upakovao njezine stvari. Zatim je pošao u Cambridge po Edwardovu imovinu. Kad su ukrcali posljednju stolicu, kamion je bio dupkom pun.

Kim i Edward odvezli su se do imanja svaki u svom automobilu, u društvu svojih kućnih ljubimaca. Kad su stigli, Sheba i Buffer su se prvi put sreli. Bili su otprilike podjednake veličine pa je sukob završio neriješeno. Otad su ignorirali jedno drugo.

Kad su ljudi počeli unositi stvari u kolibu, Edward je iznenadio Kim prijedlogom da imaju odvojene spavaće sobe.

– Zašto? – upitala je Kim.

– Jer se ne ponašam uobičajeno – objasnio je Edward. – Ne spavam dobro otkako se sve ovo počelo događati. Ako budemo imali odvojene sobe, mogu upaliti svjetlo i čitati ako osjetim potrebu za smirivanjem.

– To mi ne bi smetalo – tvrdila je Kim.

– Zadnjih nekoliko noći spavala si u svom stanu – rekao je Edward. – Zar nisi bolje spavala?

– Ne – rekla je Kim.

– Pa, u tom se slučaju pomalo razlikujemo – rekao je Edward. – Ja sam spavao bolje. Kad znam da ti ne smetam, osjećam se opuštenije. U svakom slučaju, to će biti privremeno rješenje. Čim se laboratorij otvori i stvari se smire, pritisak će popustiti. Tada ćemo imati zajedničku spavaću sobu. Možeš to razumjeti, zar ne?

– Valjda – rekla je Kim nastojeći sakriti svoje razočaranje. Iskrčavanje stvari iz kamiona za selidbu išlo je daleko brže nego ukrcavanje, a koliba je uskoro bila pretrpana kutijama i nasumce razmještenim namještajem. Kad su sve iskrčali, radnici su pokupili svoju opremu i prazne kutije te ih spremili u kamion. Kim je tada potpisala potrebne dokumente i promatrala ih kako odlaze.

Čim se kamion izgubio iz vida, Kim je ugledala kako se na čistini pojavljuje mercedes i juri prema njoj. Prepoznala je automobil. Pripadao je Stantonu, Doviknula je Edwardu da mu stiže društvo, pošla k vratima i otvorila ih.

– Gdje je Edward? – bez pozdrava je pitao Stanton. – Gore je – rekla je Kim i pokazala preko ramena.

Stanton se progurao kraj nje i viknuo Edwardu neka Zaustavio se u predsoblju podbočivši se rukama i nestrpljivo tapkao desnom nogom. Očito je bio uzrujan.

Kim je pošla za Stantonom. Znala je u kako je lomnom psihičkom raspoloženju Edward, pa se bojala da će ga Stanton izazvati. Stanton se uvijek ponašao kao da ga uopće nije briga za osjećaje drugih ljudi.

– Dođi dolje, Edwarde – ponovno je viknuo Stanton. , – Moramo razgovarati.

Edward se pojavio na odmorištu stubišta. Polako je silazio. – U čemu je problem? – upitao je.

– Oh, ništa strašno – sarkastično je rekao Stanton. – Samo što je tvoje mahnilo trošenje našeg kapitala izmaknulo kontroli. Ovaj tvoj laboratorij stoji bezbožnu svotu novca. Što radiš, stavljaš dijamantne pločice u zahode?

– Na što točno misliš? – oprezno je upitao Edward.

– Na sve zajedno – rekao je Edward. – Počinjem misliti da si nekad radio za Pentagon jer je sve što naručuješ najskuplje na tržištu.

– Ako želiš obavljati prvoklasne pokuse, moraš imati prvoklasnu opremu – rekao je Edward. – To sam ti jasno stavio do znanja kad smo razgovarali o Omniju. Nadam se da nisi pomislio kako se takvi laboratoriji mogu opremiti na rasprodajama.

Kim je gledala kako se dva muškarca prepiru. Što su se duže svađali sve se manje brinula. Edward je bio ljutit, ali nije gubio kontrolu nad sobom.

– U redu – rekao je Stanton. – Pustimo za trenutak troškove laboratorija. Umjesto toga, želio bih znati koliko će vremena trebati da FDA odobri lijek Ultra. Moram to znati kako bih mogao procijeniti kad bismo mogli početi zarađivati i prestati trošiti.

Edward je u očajanju podigao ruke u zrak. – Još nismo čak ni otvorili vrata laboratorija, a ti govoriš o krajnjem roku. Razgovarali smo o odobrenju u restoranu prije no što smo se dogovorili o osnivanju kompanije. Zar si zaboravio?

– Slušaj, pametnjakoviću – odbrusio mu je Stanton. – Teret održavanja ove operacije na površini pada na moja leđa. Nažalost, to neće biti lagan zadatak s obzirom na brzinu kojom trošiš naša sredstva.

Stanton se okrenuo Kim koja je stajala uza zid salona. – Kim – rekao je – objasni ovom tvrdoglavom smušenjaku da je financijska odgovornost primarna obveza kompanija u pojovjima.

– Ne miješaj nju u to! – izderao se Edward.

Stanton je očito osjetio da je otišao predaleko jer je brzo prešao na pomirljiviji ton.

– Svi se moramo smiriti – rekao je Stanton s molbom podigavši ruke. – I sam moraš shvatiti opravdanost mojeg zahtjeva. Moram steći neodređenu sliku o tome što ćeš raditi u ovom zlatom optočenom laboratoriju kako bih mogao predvidjeti i osigurati naše financijske potrebe.

Edward je bučno izdahnuo i vidljivo se opustio. – Pitanje o tome što ćemo raditi u laboratoriju puno je drugačije od upada ovamo i zahtijevanja datuma FDA odobrenja – rekao je.

– Žao mi je što se ne znam ponašati diplomatski – rekao je Stanton. – Iznesi mi u kratkim crtama svoju strategiju.

– Čim to bude moguće, intenzivno ćemo se dati na ispitivanje svega što se može saznati o Ultri – rekao je Edward. – Najprije moramo upotpuniti znanje o njegovim osnovnim kemijskim svojstvima, kao što su topivost u različitim otapalima i njegovu reaktivnost s drugim tvarima. Zatim moramo početi kontrolirana biološka proučavanja kako bismo shvatili metabolizam, izlučivanje i toksičnost. Toksikološka proučavanja morat će se obaviti in vitro kao i in vivo na pojedinačnim stanicama, skupinama stanica i cijelim organizmima. Morat ćemo početi s virusima, zatim bakterijama i na kraju sa životinjama. Morat ćemo ispitivanja prikazati formulama. Na molekularnoj razini morat ćemo odrediti kemijske veze i reakcije. Morat ćemo obaviti pokuse u svakakvim uvjetima temperature i kiselosti. Sve to moramo obaviti prije podnošenja zahtjeva FDA-i za ispitivanje novog lijeka, što se mora učiniti prije no što se uopće pristupi kliničkoj fazi.

– Dobri Bože – zastenjao je Stanton. – Od toga mi se glavi. To mi zvuči poput desetljeća rada.

– Nije riječ o desetljećima – rekao je Edward. – Ali rad godinama. To sam ti već rekao. Isto tako sam ti rekao da će trajati puno kraće od dvanaest godina što je prosječno vreme za razvoj nekog lijeka.

– Što misliš o šest godina? – pitao je Stanton.

– Ne mogu reći dok ne počnemo raditi i dobivati i podatke – rekao je Edward. – Jedino ti mogu reći da će trajati, više od tri godine i manje od dvanaest godina.

– Postoji mogućnost da će trajati tri godine? – s nadom upitao Stanton.

– To bi bilo pravo čudo – priznao je Edward. – No postoji još nešto šta moraš uzeti u obzir. Kapital se naglo trošio na laboratorij, a sad je to zamalo gotovo pa će se troškovi znatno smanjiti.

– Volio bih da mogu računati na to – rekao je Stanton. – A ne mogu. Uskoro ćemo početi plaćati goleme plaće što si i obećao svojoj Ultra ekipi.

– Hej, morao sam obećati velike plaće ako sam želio dobit najbolje ljude – rekao je Edward. – Isto tako, radije sam obećao velike plaće nego više dionica. Nisam im želio dati previše udjela u poslu.

– Dionice neće ništa vrijediti ako dospijemo u stečaj.

– Ali mi smo u povoljnom položaju – rekao je Edward. – Većina ovakvih kompanija osniva se bez novog lijeka n, obzoru. Mi već imamo lijek.

– Svjestan sam toga – rekao je Stanton. – Ali pun sam straha. Još nikad nisam sav svoj novac uložio u jednu kompa niju, a zatim gledao kako se pretjerano brzo troši.

– Mudro si uložio – rekao je Edward. – Obojica ćemo bit milijarderi. Ultra je tako dobar, siguran sam. Dođi. Pokazat ću ti laboratorij. To će te umiriti.

Kim je odahnula od olakšanja dok je gledala kako dva muškarca odlaze prema laboratoriju. Stanton je čak prebacio ruku preko Edwardova ramena.

Kad su otišli, Kim se osvrnula po sobi. Na njezino vlastito iznenađenje, nije razmišljala o užasnom neredu što ga je stvorila selidba. Iznenađujuća tišina pružala joj je intenzivan dojam Elizabethine nazočnosti, te ju je ponovno obuzeo snažan osjećaj da Elizabeth pokušava komunicirati s njom. No bez obzira koliko se trudila, Kim nije uspijevala čuti nikakve riječi. Ipak, u tom je trenutku Kim bila naglašeno svjesna da neki Elizabethin dio postoji u srži njezina bića. A ovo što je sada postao Kimin dom, na neki je način još uvijek pripadao Elizabeth.

Kim se nije baš ugodno osjećala dok su je salijetale takve misli. Nekako je opazila nagovještaj opasnosti i nužnosti u Elizabethinoj poruci.

Okrenuvši leđa onome što je trebalo imati prioritet, Kim je žurno razmotala restaurirani Elizabethin portret i objesila ga iznad kamina. Više se nisu vidjeli obrisi portreta jer su zidovi svježe oličeni. Kim je morala nagađati koliko je visoko visio. Nešto ju je tjeralo da sliku vrati točno na mjesto što ga je zauzimala prije tristo godina.

Kim je koraknula unatrag i zagledala se u sliku. Šokirala se kad je vidjela kako se čini puna života. Na boljem svjetlu Kim ju je držala prilično primitivnom. U poslijepodnevnom sumraku kolibe ostavljala je posve drugačiji dojam. Elizabethine zelene oči prodorno su sjale kroz sjenke.

Kim je nekoliko minuta kao opčinjena stajala na sredini sobe i zurila u sliku te je na neki način imala osjećaj da gleda u zrcalo. Zagledavši se u Elizabethine oči, Kim je obuzeo još jači osjećaj da njezina pretkinja preko razdoblja od tri stoljeća pokušava komunicirati s njom. Kim se opet napregнула ne bi li čula riječi, ali obavijala ju je samo tišina.

Mistični osjećaj što je isijavao iz slike poslao je Kim natrag u dvorac. Unatoč mnogim kutijama što ih je trebalo raspakirati i unatoč bezbrojnim uzaludnim satima provedenim u pretraživanju papira u dvorcu, Kim je osjetila iznenađujuć neodoljiv poriv da se vrati onamo.

Elizabethin portret iznova ju je motivirao da sazna sve što može o svojoj tajanstvenoj pretkinji.

Kao da je tjeraju nadnaravne sile, Kim se popela stu zaputila na tavan. Stigavši onamo, nije oklijevala. Odlučno je krenula ravno nečemu što je izgledalo poput stare škrinje za putovanje. Otvorila je poklopac i našla uobičajenu zbirku kuverti te nekoliko poslovnih knjiga.

Prva je knjiga sadržavala inventar brodskih zaliha, iz godine 1862. Točno ispod nje nalazila se veća, jednostavno uvezana bilježnica i uz nju privezana jedno pismo. Kim je gutala slinu. Vidjela je da je pismo adresirano na Ronalda Warta.

Kim je posegnula u škrinju i izvadila bilježnicu. Razveza uzicu, otvorila kuvertu i izvadila pismo. Sjetivši se kako su knjižničarke s Harvarda oprezno rukovale Matherovim pismom, Kim je pokušala postupati isto. Imala je teškoća s otvaranjem starog papira. Pismo je bilo kratko. Kim je pogledala datum njezina su se očekivanja smanjila. Bilo je iz osamnaestog stoljeća.

*16. travnja 1726. Boston
Najdraži oče,*

kao odgovor na tvoj zahtjev cijenim da bi u interesu obitelji posla bilo bolje odustati od premještanja majčina groba na obiteljsko groblje jer bi potrebno dopuštenje izazvalo puno nemira gradu Salemu i izvuklo na svjetlo dana cijeli događaj što si potisnuo u zaborav uloživši golemi mar i trud.

S ljubavlju tvoj si Jonatha

Kim je pažljivo složila pisamce i vratila ga u kuvertu. Trideset četiri godine nakon afere s vješticama Ronald i njegov sin su još uvijek bili zabrinuti o njezinu utjecaju na obitelj, usprkos ja noj isprici i danu žalosti što ga je odredila kolonijalna vlada.

Kim je obratila svoju pozornost na bilježnicu čiji se uvez mrvio te je otvorila platnene korice koje su joj se raspale u ruci. Zatim joj je srce zastalo. Na prvoj je stranici pisalo: Elixabeth Flanagan, njezina knjiga, prosinac 1678.

Kim je oprezno prelistavala bilježnicu i na svoju golemu radost ustanovila da je riječ o Elizabethinu dnevniku! Činjenica da su bilješke bile kratke i neredovite nije umanjila njezino uzbuđenje.

Zgrabivši bilježnicu objema rukama iz straha da se ne raspadne, Kim je požurila do tavanškog prozora gdje je imala više svjetlosti. Počela je sa stražnje strane i primijetila da ima dosta praznih stranica. Stigavši do posljednje bilješke, Kim je opazila da je dnevnik završio ranije no što je ona željela. Datum je bio petak, 26. veljače 1692.

Nema kraja ovoj hladnoći. Danas opet pada snijeg. Rijeka Wooleston ima debelu ledenu koru pa čovjek može prijeći na Royal Side. Jako sam smetena. Bolest je oslabila moj duh okrutnim napadajima i grčevima, a Sarah i Jonathan su ih opisali kao one što su ih imale sirota Rebecca, Mary i Joanna, a isti je napadaj imala Ann Putnam kad nas je posjetila.

Čime sam uvrijedila svemogućeg Boga da bi tako mučio svoju vjernu podanicu? Ne sjećam se napadaja, ali prije toga vidim boje koje me sada plaše i čujem čudne nezemaljske zvukove prije nego mi se čini da ću se onesvijestiti. Iznenada mi se vrati svijest i nalazim se na podu gdje sam se bacala naokolo i nerazgovjetno mrmrljala, ili barem tako kažu moja djeca Sarah i Johnathan koji, hvala Gospodinu, još nisu zahvaćeni bolešću. Kako bih željela da je Ronald ovdje a ne na otvorenom moru. Ove su teškoće počele s kupovinom zemljiš-

ta Northfields i ružnom svađom s obitelji Thomasa Putnama. Doktor Griggs je zbunjen i pročitao me je bez uspjeha. Tako okrutna zima i muka za sve. Bojim se za Joba koji je tako nedužan kao što se bojim da je Gospodin odlučio uzeti moj život a nisam obavila svoj posao. Trudim se slijediti Božju volju u njegovoj zemlji i pomoći kongregaciji tako što pečem raženi kruh kako bi što duže traje naše zalihe smanjene okrutnom klimom i slabom žetvom, te poričem da prihvate u svoje obitelji i izbjeglice nakon indijanskih na sjeveru kao što sam ja učinila s Rebeccom Sheafe i ll Roots. Stariju sam djecu naučila izrađivati lutke za siročad kako nam je Gospodin povjerio na brigu kako bi zaboravili na muke. Molim se za Ronaldou brzi povratak kako bi nam pomogao u ovim teškim trenucima prije nego bude kasno.

Kim je zatvorila oči i duboko udahnula. Preplavili su je osjećaji. Sad joj se doista činilo da joj Elizabeth govori. Kim je Elizabethinu patnju mogla osjetiti snagu i karakter njezine finosti: brižna, samilosna, velikodušna, sigurna i hrabra; sve osobine koje bi Kim rado nazvala svojim.

Kim je otvorila oči te iznova pročitala pojedine dijelove teksta. Ponovno je pročitala dio o izrađivanju lutaka i ponovno se pitala je li dokaz na temelju kojeg je Elizabeth osuđena ipak bila lutka a ne knjiga.

Bojeći se da je štogod propustila, Kim je opet sve pročitala, a najdublji dojam na nju je ostavila tragična ironija da je vjerojatno Elizabethina velikodušnost skrivila širenje otrovne plijesni. Možda je nepoznati dokaz nekako ukazivao na Elizabethinu odgovornost.

Kim je nekoliko minuta zurila kroz prozor razmišljajući o novim saznanjima. Međutim, koliko god se trudila, nije se mogla domisliti kako bi Elizabeth doveli s tim u vezu. U ono vrijeme nije bilo načina za povezivanje napadaja s plijesni. Kim je opet pogledala dnevnik. Oprezno je okretala stranice i pročitala još nekoliko bilješki. Uglavnom su bile kratke; samo po nekoliko rečenica za svaki dan, uključujući jezgrovit opis, vremenskih prilika.

Kim je zatvorila bilježnicu, a potom ju je opet otvorila s prednje strane. Prva bilješka unesena je 5. prosinca 1678., a pisana je većim, nesigurnijim pismom od onoga nakon četrnaest godina. Samo je opisan dan kao hladan i bilo je navedeno da Elizabeth ima trinaest godina.

Kim je zatvorila bilježnicu. Željela je uživati u novom iskustvu. Stisnula je dnevnik na svoja prsa, kao da je riječ o velikom blagu, i vratila se u kolibu. Pomaknula je stol i stolicu u sredinu sobe i sjela. S portretom ispred sebe, nasumce je listala dnevnik. Naišla je na duži zapis unesen 7. siječnja 1682.

Elizabeth je opisala vrijeme kao toplo za to doba godine i oblačno. Tada je kao usput spomenula da se toga dana udala za Ronalda Stewarta. Nakon te kratke rečenice uslijedio je podroban opis krasne kočije u kojoj se vozila od grada Salema. Elizabeth je tada opisala svoju radost i čuđenje oko useljenja u tako krasnu kuću.

Kim se nasmiješila. Dok je čitala relativno dugačke opise prostorija i namještaja, shvatila je da Elizabeth govori o svojim dojmovima pri useljenju u istu kuću u koju se upravo useljava Kim. Bila je nevjerojatna slučajnost što je baš na taj dan pronašla bilježnicu, a zbog toga je i razdoblje od tristo godina što je dijelilo Kim i Elizabeth odjednom izgledalo puno kraće.

Kim je na brzinu izračunala da je Elizabeth imala samo sedamnaest godina kad se udala. Kim nije mogla zamisliti da se uda u toj dobi, pogotovo uzimajući u obzir emotivne probleme što ih je imala u prvim godinama školovanja.

Čitajući dalje, Kim je saznala da je Elizabeth zatrudnjela samo nekoliko mjeseci kasnije. Kim je uzdahnula. Što li bi ona učinila s djetetom u toj dobi? Bila je to zastrašujuća pomisao, a ipak se Elizabeth očito sjajno snašla. To je također podsjetilo Kim da Elizabeth nije

imala na raspolaganju kontraceptivna sredstva, te je vrlo malo mogla utjecati na svoju sudbinu.

Vrativši se unatrag u dnevniku, Kim je pogledala bilješke prije Elizabethine udaje za Ronalda. Zaustavila se na još jednom relativno dugačkom zapisu unesenom 10. listopada 1681. Elizabeth je napisala da se tog vrućeg, sunčanog dana njezin otac vratio iz grada Salema s ponudom za brak. Elizabeth je dalje pisala:

U početku me mučio taj čudni događaj jer ne znam ništa o tom gospodinu iako otac lijepo govori o njemu, Otac kaže da me je gospodin vidio u rujnu kad je posjetio našu zemlju da kupi drveta za jarbole i križeve na jarbolima za svoje brodove, otac kaže da ja moram odlučiti, ali moram znati da je velikodušno ponudio da će cijelu našu obitelj preseliti u Salem gdje će moj otac raditi u njegovoj kompaniji, a moja sestra Rebecca polaziti školu.

Nekoliko stranica dalje Elizabeth je napisala:

Rekla sam ocu da ću prihvatiti bračnu ponudu. Kako mogla odbiti? Sudbina nam je odredila da sve ove godine ništa nemamo na siromašnoj zemlji. A Andoveruje pod stalnom prijetnjom napada crvenih divljaka. Naši su susjedi propatili velike nedaće, a mnogi su ubijeni ili zarobljeni na najokrutniji način. Pokušala sam to objasniti Williamu Patersonu, ali on ne razumije i bojim se da se sada ljuti na mene.

Kim je zastala i podigla pogled prema Elizabethinu portretu. Preplavili su je osjećaji kad je shvatila da čita misli sedamnaestgodišnje nesebične djevojke koja je bila spremna zaboraviti na mladenačku ljubav i prihvatiti izazov sudbine radi dobrobiti svoje obitelji. Kim je uzdahnula i zapitala se kad j ona posljednji put učinila nešto posve nesebično.

Ponovno se okrenuvši dnevniku, Kim je potražila zapis Elizabethinu prvom susretu s Ronaldom. Našla ga je 22. listopada 1652., što je bio sunčani dan kad je počelo padati lišće.

Danas sam u našoj zajedničkoj prostoriji upoznala gospodina Ronalda Stewarta koji želi postati moj muž. Stariji je nego sam očekivala i već ima malenu kćerku od žene koja j umrla od boginja. Čini se da je dobar čovjek, snažna uma tijela, premda pomalo naprasite naravi kad je čuo o napad na Polkove, naše sjeverne susjede, inzistira da se odmah preselimo.

Kim je zapekla savjest kad se sjetila svojih nedavnih sumnji u vezi sa smrću Ronaldove prve žene. Preskočivši u dnevniku stranice do 1690. godine, Kim je naišla na još zapisa o strahovanju od boginja i indijanskih napada. Elizabeth je zapisala da boginje haraju Bostonom, a crveni divljaci napadaju i uništavaju jedva osamdesetak kilometara sjeverno od Salema.

Kim je odmahнула glavom u strahopoštovanju. Dok je čitala o takvim patnjama, sjetila se Edwardovih primjedbi o tome kako su mukotrpní bili životni putevi u sedamnaestom stoljeću. Život je zasigurno bio težak i pun napetosti.

Zvuk lupanja vratiju prenuo je Kim iz razmišljanja. Podigla je glavu i ugledala Edwarda i Stantona koji su se vratili s obilaska gotovo dovršenog laboratorija. Edward je nosio nacрте.

– Ovo mjesto izgleda jednako loše kao i kad sam otišao zlovoljnim je tonom rekao Edward. Tražio je mjesto za odlaganje nacрте. – Čime si se bavila, Kim?

– Imala sam fantastičnu sreću – uzbuđeno je rekla Kim. Odgurnula je stolicu i odnijela bilježnicu do Edwarda. – Našla sam Elizabethin dnevnik!

– Ovdje u kolibi? – iznenađeno je upitao Edward. – Ne, u dvorcu – rekla je Kim.

– Mislim da bismo trebali srediti kuću prije no što se posvetiš traganju – rekao je Edward. – Imat ćeš cijelih mjesec dana da se ondje zabavljaš.

– Ovo će se čak i tebi učiniti fascinantnim – rekla je Kim ignorirajući Edwardove primjedbe. Oprezno je otvorila bilježnicu na zadnju bilješku. Pružila ju je Edwardu, pokazala mu zapis i rekla mu neka ga pročita.

Edward je odložio svoje nacрте na stol što ga je Kim koristila. Dok je čitao zapis, izraz lica mu se postupno mijenjao od ljutnje do začuđenog zanimanja.

– Imaš pravo – gorljivo je rekao. Dao je bilježnicu Stantonu. Kim je obojici rekla neka njome opreznije rukuju.

– To će biti sjajan uvod za članak što ga namjeravam napisati za Science ili Nature o znanstvenim uzrocima opsjednutosti u salemskim događajima – rekao je Edward, – Savršeno je. Čak točno spominje korištenje raži. A opisi halucinacija nevjerni su vjerni. Uklapanje tog dnevničkog zapisa i rezultata su grafije uzorka njezina mozga zaključuje slučaj. Vrlo elegantno.

– Nećeš napisati članak o novoj plijesni dok situacija patentiranjem ne bude sigurnija – rekao je Stanton. – Ne riskirati samo zato da bi se ti mogao zabavljati sa svojim gama istraživačima.

– Jasno da neću – rekao je Edward. – Kakvim me to smatraš? Kao da su mi dvije godine?

– Ti si to rekla, a ne ja – rekao je Stanton.

Kim je uzela dnevnik od Stantonona i pokazala Edwardu beleške o tome kako je Elizabeth učila djecu izrađivati lutke. Pit ga je drži li to značajnim.

– Misliš u odnosu na dokaz što nedostaje? – upitao je. Kimnula je glavom.

– Teško je reći – rekao je Edward. – Pretpostavljam da je pomalo sumnjivo... Znaš, umirem od gladi. Što je s tobom Stanton? Bi li što god pojeo?

– Ja uvijek mogu jesti – rekao je Stanton.

– Dakle, Kim? – rekao je Edward. – Mogla bi pripremit nešto. Stanton i ja moramo proći još puno toga.

– Teško da sam spremna za ugošćivanje – rekla je Kim. Nije čak ni pogledala u kuhinju.

– Onda naruči nešto izvana – rekao je Edward. Počeo j razmotavati nacрте. – Nismo izbirljivi.

– Govori u svoje ime – rekao je Stanton.

– Valjda bih mogla skuhati špagete – rekla je Kim dok je mislima određivala što joj je potrebno. Jedina donekle sređen prostorija bila je blagavaonica; prije renoviranja to je bila stara kuhinja. Stol, stolice i ormar za posuđe bili su na svojim mjestima.

– Špageti će savršeno odgovarati – rekao je Edward. Rekla je Stantonu neka pridrži nacрте dok je on na kuteve stavljao knjige da se ne savijaju.

* * *

Uzdahnuvši od olakšanja, Kim se zavukla među šuštave, čiste plahte kako bi provela svoju prvu noć u kolibi. Od trenutka kad je počela pripremati večeru do časa kad je prije pola sata stala pod tuš, nije prestala raditi. Ostalo je još puno posla, ali je kuća ipak dovedena u nekakav red. Edward je jednako naporno radio nakon što je Stanton otišao.

Kim je uzela Elizabethin dnevnik sa svog noćnog ormarića. Doista ga je imala namjeru čitati, ali kad je legla u krevet, postala je svjesna noćnih zvukova. Najistaknutiji bila je nevjerovatno glasna simfonija noćnih kukaca i žaba koji su obitavali u okolnoj šumi, močvarama i poljima. Također je čula blagu škripu stare kuće dok je isijavala toplinu upijenu tijekom dana. Na kraju je tu bio i prigušeni zvuk povjetarca s rijeke Danvers što se uvlačio kroz prozore.

Dok su joj se misli smirivale, Kim je shvatila da je lagana tjeskoba što ju je osjećala kad je tog poslijepodneva stigla u kolibu još uvijek nije napustila. Samo ju je potisnula u drugi plan intenzivna aktivnost kojoj se tada prepustila. Iako je Kim pretpostavljala da postoji nekoliko uzroka njezine nelagode, jedan je bio očit: Edwardov neočekivani zahtjev da spavaju odvojeno. Iako je sad bolje shvaćala njegove razloge nego u početku, Kim je ipak i dalje bila uznemirena i razočarana.

Odloživši Elizabethin dnevnik, Kim je sišla s kreveta. Sheba joj je dobacila razdraženi pogled jer ju je probudila iz čvrstog sna. Kim je navukla papuče i pošla do Edwardove sobe. Vrata su bila lagano odškrinuta i svjetlo je još uvijek gorjelo. Kim je gurnula vrata, a pozdravilo ju je duboko Bufferovo režanje. Kim je stisnula zube; sve joj se manje sviđao nezahvalni mješanac.

– Ima li problema? – upitao je Edward. Sjedio je oslonjen na jastuke, a oko njega su bili rašireni nacrti.

– Samo taj da mi nedostaješ – rekla je Kim. – Jesi li siguran da je dobro spavati odvojeno? Osjećam se usamljeno, a to uopće nije romantično, najblaže rečeno.

Edward ju je kretnjom pozvao k sebi. Maknuo je na kreveta i potapšao rub kreveta pozivajući je da sjedne.

– Žao mi je – rekao je. – Sve je to moja krivnja. Prepuno odgovornost. No ipak mislim da je tako zasad najbolje. Osjećam se poput klavirske žice koja bi svaki čas mogla puknuti. Čak sam izgubio živce sa Stantonom, kao što si i sama vidjela.

Kim je kimnula glavom zagledavši se u ruke što ih je držala u krilo. Edward je ispružio ruku i podigao joj bradu. – Jesi li dobro? – upitao je.

Kim je ponovno kimnula, a istodobno je nastojala obuze svoje osjećaje. Zaključila je da je premorena.

– Ovo je bio dug dan – rekao je Edward.

– Mislim da se osjećam i pomalo tjeskobno – rekla je Kim – Zbog čega?

– Nisam sasvim sigurna – priznala je Kim. – Pretpostavljam da to ima neke veze s onim što se dogodilo Elizabeth i s tim što je ovo nekoć bila njezina kuća. Ne mogu zaboraviti činjenicu da su neki moji geni bili i Elizabethini. U svakom slučaju, osjećam njezinu nazočnost.

– Iscrpljena si – podsjetio ju je Edward. – Kad je čovjek umoran, njegova mašta može činiti šašave stvari. Osim toga ovo je novo mjesto, a to je samo po sebi dosta uzbudljivo. Na kraju krajeva, svi smo mi robovi navika.

– Sigurna sam da je to dijelom razlog – rekla je Kim – ali to nije sve.

– Nemoj sad postati čudna – rekao je Edward i tiho se nasmijao. – Želim reći, ne vjeruješ valjda u duhove?

– Dosad nisam vjerovala, ali više nisam sigurna. – Šališ se?

Kim se nasmijala njegovoj ozbiljnosti, Od načina na koji sam našla Elizabethin dnevnik prolaze me srsi. Osjetila sam kako me nešto tjera natrag u dvorac. A kad sam onamo stigla, nisam morala puno tražiti. Nalazio se u prvoj škrinji što sam je otvorila.

– Ljudi steknu osjećaj nadnaravnog samim boravkom u Salemu – rekao je Edward te se i on nasmijao. – To ima veze s onim starim glupostima o vraćanju. No ako ti želiš vjerovati

da te neka mistična sila vodila do dvorca, samo izvoli. Samo nemoj tražiti da i ja u to vjerujem.

– Kako se drukčije može objasniti ono što mi se dogodilo? vatreno je rekla Kim. – Prije današnjeg dana provela sam više od trideset sati u traganju, a nisam našla ništa iz sedamnaestog stoljeća, da i ne spominjem Elizabethin dnevnik. Što me navelo da otvorim baš tu škrinju?

– U redu! – umirujućim je tonom rekao Edward. – Neću te pokušati razuvjeriti. Smiri se. Ja sam na tvojoj strani.

– Žao mi je – rekla je Kim. – Nisam se željela tako uzбудiti. Samo sam ti došla reći da mi nedostaješ.

Nakon dugotrajnog poljupca za laku noć, Kim je prepustila Edwarda njegovim nacrtima i izašla iz sobe. Zatvorila je Edwardova vrata i našla se obasjana mjesečinom što je dopirala kroz prozor nove kupaonice. S mjesta na kojem je stajala mogla je vidjeti golemu crnu masu dvorca ocrtanu na noćnom nebu. Stresla se; prizor ju je podsjetio na inscenaciju klasičnih filmova o Drakuli koji su je užasavali dok je bila djevojčica.

Kim se spustila mračnim, ograđenim stubištem što se okretalo za sto osamdeset stupnjeva i provukla se kroz more praznih kutija u predsoblju. Ušla je u salon i zagledala se u Elizabethin portret. Čak i u mraku Elizabethine su zelene oči sjale kao da imaju neku unutrašnju svjetlost.

– Što mi pokušavaš reći? – Kim je šapnula slici. Čim ju je pogledala, naglo joj se vratio osjećaj da joj Elizabeth nastoji prenijeti poruku, a usto je postala sasvim sigurna da poruke nema u dnevniku. Dnevnik je bio samo meka koja je trebala natjerati Kim na daljnje napore.

Kim je krajičkom oka ugledala nagli pokret i prigušeno kriknula, a srce joj je poskočilo u prsima. Refleksnom je kretnjom podigla ruke kako bi se zaštitila, ali ih je odmah zatim spustila. To je bila samo Sheba koja je skočila na stol.

Kim se načas oslonila na stol. Drugu je ruku držala prsima. Posramila se jačine vlastitog straha. To joj je naznačilo koliko je zapravo napeta.

POČETAK RUJNA 1994.

Laboratorij je dovršen, posve opremljen i otvoren tijekom prvog punog tjedna rujna. Kim je bila zadovoljna. Iako je imala mjesec dana slobodno, te je imala vremena potpisivati primitke za stotine isporuka dnevno, bilo joj je drago što to više ne mora obavljati. Tu je dužnost preuzela Eleanor Youngman.

Eleanor je bila prva osoba koja je službeno počela raditi u laboratoriju. Nekoliko tjedana prije toga obavijestila je upravu Harvarda da se odriče svog položaja na Sveučilištu, ali su joj trebala gotovo dva tjedna za dovršavanje svih projekata i preseljenje u Salem.

Odnosi između Kim i Eleanor malo su se poboljšali, ali ne drastično. Jedna prema drugoj odnosile su se ljubazno, ali ukočeno. Kim je shvatila da Eleanor prema njoj gaji neprijateljstvo jer je ljubomorna. Kad su se prvi put srele, Kim je intuitivno osjetila da Eleanorino divljenje spram Edwarda uključuje i neizraženu težnju za prisnijom vezom. Kim se čudila kako to Edward ne vidi. To ju je također pomalo zabrinjavalo s obzirom na povijest razuzdanih veza njezina oca s takozvanim asistenticama.

Potom su u laboratorij stigle životinje. Dovezli su ih polovicom tjedna i usred noći. Edward i Eleanor nadgledali su istovarivanje neobilježenih katniona i spremanje cijele menažerije u odgovarajuće kaveze; Kim je sve to radije promatrala s prozora kolibe. Nije mo-

gla vidjeti puno od onoga što se događa, ali to joj je odgovaralo. Smetala joj je obavljanje pokusa na životinjama iako je znala da je to nužno.

Poslušavši savjet građevinskog poduzetnika i arhitekta, Edward se držao načela da je bolje ako zajednica što manje zna o onome što se odvija u laboratoriju. Nije želio nikakvih neprilika s urbanističkim zakonima ili grupama za zaštitu životinja. Ovakvo ponašanje omogućavala je i prirodna izoliranost imanja: gusta šuma okružena visokom ogradom odvajala ga je od okolnog područja.

Krajem prvog punog tjedna ružna počeli su stizati ostali istraživači. Uz Edwardovu i Eleanorinu pomoć osigurali su sobe u različitim konačištima gdje se mogao dobiti doručak, a bilo ih je popriličan broj u i oko Salema. Ugovor što su ga sklopili s istraživačima podrazumijevao je da će doći sami; privremeno su ostavili svoje obitelji za sobom kako bi se umanjila napetost jer je predviđeno da će prvih nekoliko mjeseci raditi bez prestanka. Stimuliralo ih je vjerovanje da će svi postati milijuneri kad njihove dionice budu zakonski potvrđene.

Prvi član ekipe koji je stigao iz drugog grada bio je Curt Neuman. Bila je sredina jutra, a Kim je bila u kolibi i pripremala se za odlazak u dvorac kad je čula prigušeni zvuk motora. Prišla je prozoru i ugledala kako se pred kućom zaustavlja motor. S motora je sišao muškarac otprilike njezinih godina i podigao štitnik kacige. Za stražnji dio motora bio je privezan kovčeg.

– Mogu li vam pomoći? – doviknula mu je Kim kroz prozor. Pretpostavila je da je to dostavljač kojemu je promaknulo skretanje za laboratorij.

– Oprostite – ispričavao se glasom u kojem se osjećao blagi naglasak. – Možda mi možete pomoći da pronađem Omni laboratorij,

– Odmah, dr. Neuman – rekla je Kim. – Samo trenutak. Odmah ću izaći. – Edward je spomenuo naglasak kad joj je rekao da toga dana očekuje Curta. Nije očekivala da će glasoviti istraživač stići na motoru.

Kim je brzo zatvorila nekoliko albuma uzoraka što ih je ostavila na stolu i pokupila s kauča novine stare nekoliko dana jer je očekivala da će Curta pozvati unutra. Na brzinu je provjerila svoj izgled u zrcalu u predsoblju i otvorila vrata.

Curt je skinuo kacigu i držao je u ruci poput srednjovjekovnog viteza. No nije gledao prema Kim. Gledao je prema laboratoriju. Edward je očito čuo motor pa se automobilom tandrkao stazom prema kolibi. Zaustavio se, iskočio iz vozila i zagrlio Curta kao da su davno izgubljena braća.

Dva su čovjeka načas razgovarala o Curtovu BMW motoru metalizirane crvene boje dok Edward nije shvatio da Kim stoji na vratima. Tada ih je upoznao.

Kim se rukovala sa znanstvenikom. Bio je visok čovjek, barem pet centimetara viši od Edwarda, plave kose i nebeski plavih očiju.

– Curt je podrijedom iz Munchena – rekao je Edward.

– Obučavao se na Stanfordu i UCLA-i. Mnogi ljudi, među njima i ja, smatraju ga najdarovitijim biologom koji je specijalizirao reakcije na lijekove.

– To je dosta, Edwarde – jedva je izgovorio Curt, a lice mu se oblilo rumenilom.

– Imao sam sreće što sam ga odvuкао od Mercka – nastavio je Edward. – Od silne želje da ga zadrže ponudili su mu izgradnju vlastitog laboratorija.

Kim je suosjećajno gledala kako se siroti Curt vrpolji pred Edwardovim pohvalama, a to ju je podsjetilo kako su oni reagirali na Stantonove hvalospjeve tijekom večere na kojoj su se upoznali. Curt se činio iznenađujuće sramežljiv za svoju impozantnu visinu, privlačan izgled modela i čuvenu inteligenciju. Izbjegavao je Kimin pogled.

– Dosta je ovog brbljanja – rekao je Edward. – Idemo, Curt! Slijedi me s ovim svojim smrtonosnim prijevoznim sredstvom. Želim ti pokazati laboratorij.

Kim je gledala kako odlaze poljem prema laboratoriju, a potom se vratila u kuću kako bi dovršila ono što je trebalo obaviti prije odlaska u dvorac.

Kasnije toga dana, baš dok su Kim i Edward dovršavali lagani ručak, stigao je drugi istraživač. Edward je čuo približavanje automobila. Odgurnuo se od stola i izašao pred kuću. Uskoro se vratio u društvu visokog, mršavog, ali mišićavog čovjeka. Bio je opaljen suncem i zgodan, a Kim bi ga prije svrstala među skijaše nego među istraživače.

Edward ih je upoznao. Zvao se Francois Leroux. Kim se iznenadila kad je uzeo njenu ruku kao da će je poljubiti, ali to zapravo nije učinio. Osjetila je samo milovanje njegova daha na svojoj koži.

Kao i u slučaju Curta, Edward je ukratko i vrlo pohvalno, upoznao Kim s Francoisovim postignućima. No za razliku od Curta, Francoisu nije smetalo slušati Edwardove hvalospjeve.

Dok je Edward govorio, on je svoje crne, prodorne oči prikovao na Kim na način od kojeg se počela vrpolti.

– Činjenica je da je Francois genije – govorio je Edward. – On je biofizičar podrijetlom iz Lyonsa u Francuskoj, a obučavao se na Sveučilištu u Chicagu. Među kolegama izdvaja se time što je uspio specijalizirati nuklearnomagnetsku rezonanciju i rendgensku kristalografiju. Uspio je kombinirati dvije tehnologije koje su obično konkurentske.

Kim je opazila da se u tom trenutku na Francoisovu licu pojavio smiješak. Također se lagano naklonio prema Kim kao da je želio naglasiti kako je točno sve što Edward govori, pa i više od toga. Kim je pogledala na drugu stranu. Imala je osjećaj da je Francois malo previše sofisticiran i nametljiv za njezin ukus.

– Francois će nam uštedjeti puno vremena u proučavanju lijeka Ultra – nastavio je Edward. – Doista imamo sreće što ga imamo. To je gubitak za Francusku, a dobitak za nas.

Nekoliko minuta kasnije Edward je odveo Francoisa iz kuće i poveo ga do laboratorija, jedva je čekao da Francois vidi opremu i upozna Curta. Kim je s prozora gledala kako ulaze u Edwardov automobil. Nije se mogla načuditi kako su tako krajnje različite ličnosti završavale na istom poslu.

Posljednja dva istraživača stigla su u subotu, 10. rujna. Došli su vlakom iz Bostona. Edward i Kim zajedno su pošli kao odbor za doček pa su stajali na peronu kad je vlak stigao na kolodvor.

Edward ih je prvi opazio te im je mahnuo kako bi svratio njihovu pozornost. Dok su hodali prema njima, Kim je u šali upitala je li fizička privlačnost bila jedno od mjerila za zapošljavanje u Omniju.

– O čemu to, dovraga, govoriš? – upitao je Edward. – Svi tvoji ljudi vrlo dobro izgledaju – rekla je Kim.

– To je nešto što ja nisam primijetio – rekao je Edward. Kad su se sastali, Edward je obavio upoznavanje. Kim je upozнала Gloriju Hererra i Davida Hirsha, te se rukovala s oboje.

Gloria, kao ni Eleanor, nije odgovarala stereotipu ženskog znanstvenog istraživača kako ga je zamislila Kim. No to je bila njihova jedina sličnost. Bile su posve suprotne po izgledu i ponašanju. Za razliku od Eleanorine svijetle puti i kose, Gloria je imala maslinastu put i kosu tamnu poput Kimine, a njezine crne oči bile su jednako prodorne kao i Francoisove. Eleanor se držala hladno i rezervirano, a Gloria je bila topla i otvorena.

David Hirsh podsjetio je Kim na Francoisa. On je također bio visok i vitak, a držanjem ju je podsjećao na skijaša. Bio je tamne puti, ali ne onako preplanuo poput Francoisa. Njegovo je ponašanje bilo jednako uglađeno, ali ugodnije jer nije bio onako nametljiv, a imao je smisla za šalu te privlačan osmijeh.

Tijekom vožnje s kolodvora Edward je opisao Glorijina i Davidova postignuća s jednako puno pojedinosti i hvalospjeva kao što je ranije učinio u slučajevima Curta i Fransoisa. I Gloria i David uvjerali su Kim da Edward pretjeruje. Zatim su promijenili temu i počeli razgovarati o Edwardu. Na kraju je Kim jedino sigurno znala da je Gloria farmakolog, a David imunolog.

Stigavši na imanje, iskricali su Kim ispred kolibe. Kad je automobil nastavio put prema laboratoriju, Kim je ponovno čula smijeh. Bila je sretna zbog Edwarda. Vjerovala je da Gloria i David dobro utjecati na ugođaj u laboratoriju.

Idućeg dana, 11. rujna, Edward i pet ostalih istraživača upriličili su malenu proslavu na koju su pozvali Kim. Otvorili su bocu šampanjca, kucnuli se i nazdravili Ultri. Nekoliko minuta kasnije mahnito su se bacili na posao.

Tijekom narednih nekoliko dana Kim je često posjećivala laboratorij kako bi im pružila moralnu podršku i vidjela ima li problema u čijem bi rješavanju ona mogla pomoći. Svoj položaj smatrala nečim između domaćice i gazdarice. Do sredine tjedna znatno je prorijedila svoje posjete. Krajem tjedna jedva je koji put otišla onamo jer su je svaki put naveli da s osjeća poput uljeza.

Edward nije bio ni od kakve pomoći. Prošlog joj je petka rekao kako bi više volio da ne dolazi previše često jer su njezin posjeti prekidali njihovu kolektivnu koncentraciju. Kim se nije uvrijedila jer je bila posve svjesna pritiska pod kojim su se nalazili kako bi što brže došli do rezultata.

Osim toga, Kim je bila sasvim zadovoljna vlastitim aktivnostima. Lijepo se prilagodila življenju u kući i ugodno se osjećala. Još uvijek je povremeno osjećala Elizabethinu nazočnost, ali ni izbliza onako intenzivno kao prve noći. Udobljavajući svom zanimanju za unutrašnje uređivanje, Kim je nabavila na desetke knjiga o materijalima za pokrivanje zidova i podova, o draperijama, te o kolonijalnom namještaju. Opskrbila se hrpom uzoraka što ih je porazmjestila po kući na mjestima gdje ih je namjeravala upotrijebiti. Kao dodatno zadovoljstvo, provela je mnoge sate pretražujući prodavaonice antikviteta, kojih je u tom području bilo poprilično, u potrazi za namještajem iz kolonijalnog doba.

Kim je također puno vremena provodila u dvorcu, bilo na tavanu i u vinskom podrumu. Otkriće Elizabethina dnevnika predstavljalo je poticaj za nju. Također je izbrisalo svaku Obeshrabrenost izazvanu prethodnim satima uzaludna traganja.

Na samom početku rujna, kad se Kim prvi put vratila u dvorac nakon otkrića Elizabethina dnevnika, pronašla je još

jedno važno pismo. Nalazilo se u istoj škrinji kao i dnevnik. Bilo je adresirano na Ronaldu, a poslao ga je Jonathan Corwin, sudac koji je nekoć obitavao u Vještichjoj kući.

20. srpnja 1692. Grad Salem

Dragi Ronalde:

držao sam mudrim svratiti vašu pozornost da je vaše odnošenje Elizabethina tijela s mjesta ukopa na Gallows Hillu vidio Roger Simmons koji je isto tako vidio sina gazdarice Nurse kako odnosi tijelo svoje majke s istim ciljem. Preklinjem vas, moj prijatelju, da ne iznosite na vidjelo taj svoj čin u ovim strahovito teškim vremenima jer biste na sebe i svoju obitelj mogli navući još nevolja budući da iskopavanje pokojnice mnogi vide kao djelo vještica. Niti bih ja u sveopćem raspoloženju svratio pozornost na grob iz istih razloga, to jest moglo bi imati kao posljedicu vaše nepravedno optuživanje. Razgovarao sam sa spomenutim Rogerom Simmonsom i on mi je prisegnuo da o vašem djelu neće nikome govoriti osim sucu ako bude morao svjedočiti pod zakletvom. Bog budi s vama.

Vaš sluga i prijatelj, Jonathan Corwin.

Nakon otkrića Corwinova pisma uslijedila su dva tjedna tijekom kojih Kim nije našla ništa u vezi Ronalda ili Elizabeth. No to nije umanjilo njezin entuzijizam i želju za traženjem. Sa zakašnjenjem je shvatila da gotovo svi dokumenti na tavanu i u vinskom podrumu imaju povijesno značenje te je odlučila srediti papire, a ne ih samo pregledavati u potrazi za materijalom iz sedamnaestog stoljeća.

I na tavanu i u podrumu odredila je prostore kamo će slagati papire prema razdobljima od pola stoljeća. U svakom je području odvojila materijal na poslovni, državni i osobni. To je bio golem zadatak, ali joj je pružio osjećaj ispunjenja, čak i ako nije uvećavala svoju zbirku dokumenata u vezi s njezinim precima iz sedamnaestog stoljeća.

Tako je prva polovica rujna bezbolno prošla, a Kim je podijelila svoje vrijeme između uređivanja kolibe, te pretraživanja i sređivanja arhiva dvorca. Do sredine mjeseca već je posve izbjegavala laboratorij i rijetko je viđala istraživače. Čak je i Edwarda sve manje viđala jer se navečer sve kasnije vraćao kući, a ujutro je sve ranije odlazio u laboratorij.

PONEDJELJAK, 19. RUJNA 1994.

Bio je predivan jesenji dan, blistav i sunčan, pa se temperatura brzo popela na dvadeset šest stupnjeva. Kim se oduševila kad je vidjela da su neka stabla u niskom močvarnom području već najavila svoju jesenju veličanstvenost, a polja oko dvorca pretvorila su se u bogati pokrivač zlatnica.

Kim uopće nije vidjela Edwarda. Ustao je prije nje i otišao u laboratorij bez doručka. Znala je po tome što u sudoperu nije bilo prljavog posuđa. Nije se iznenadila jer joj je Edward prije nekoliko dana rekao da je grupa počela zajedno jesti u laboratoriju kako bi uštedjeli na vremenu. Rekao je da sjajno napreduju.

Kim je provela jutro u kolibi i posvetila se uređivanju. Nakon tjedna neodlučnosti uspjele je izabrati tkaninu za krevetne pokrivače i draperije, te zavjese za obje spavaće sobe. Bilo joj je teško odlučiti, ali kad je to konačno učinila, osjetila je olakšanje. Sa šiframa tkanina u ruci nazvala je prijateljicu koja je radila u centru za dizajn u Bostonu i zamolila je da naruči umjesto nje.

Nakon ugodnog ručka od salate i ledenog čaja, Kim je pošla do dvorca kako bi poslijepodne provela u traganju i sređivanju. Stigavši u dvorac, ponovno se, kao i uvijek, dvoumila hoće li poslijepodne provesti u vinskom podrumu ili na tavanu, odlučila se za tavan zbog sunčana dana. Zaključila je da će bi dovoljno tmurnih, kišovitih dana kad će se ugodnije osjećati podrumu.

Kim je prešla cijeli tavan dok nije stigla do prostora iznad krila za služinčad i počela raditi na nizu crnih ormara za spise. Koristeći prazne kartonske kutije u kojima su u kolibi stigle Edwardove knjige, Kim je odvojila dokumente kao što je činila i prethodnih tjedana. Sve su uglavnom bili poslovni spisi s početka devetnaestog stoljeća.

Kim se izvježbala u čitanju rukopisa pa je dokumente mogla svrstati u pravu kutiju nakon jednog pogleda na naslovnu stranicu, ako je postojala, ili na prvi odlomak ako takve stranice nije bilo. Kasno poslijepodne stigla je do posljednjeg ormara. Sređivala je preposljednju ladicu, pregledavajući zbirku brodskih ugovora, kad je naišla na pismo adresirano na Ronalda Stewarta. Budući da već jako dugo ništa slično nije našla, Kim se zapanjila. Gledala je pismo kao da ne vjeruje vlastitim očima. Na koncu je posegnula u ladicu i uzela ga. Držala ga je samo vršcima prstiju, kako je Mary Custland postupala s Matherovim pismom. Pogledala je potpis i njene su nade porasle. Bilo je to još jedno pismo od Samuela Sewalla.

8. siječnja 1697. Boston

Dragi moj prijatelju,

kao , što ste nesumnjivo svjesni, Časni zamjenik guvernera, Državno vijeće i Skupština provincije Massachusetts Bay odredili " ` su četvrtak, četrnaesti siječnja, kao dan pokore za sve grijeha počinjene protiv nedužnih ljudi opsjednutih Sotonom i njegovim sljedbenicima u Salemu. Isto tako osjećam sukrivnju jer sam bio član porote Višeg suda pa želim javno oglasiti svoju krivnju 'i sramotu, što ću učiniti u South Church. No za vas, moj prijatelju, ne znam izabrati riječi koje bi vam olakšale teret. Ne sumnjam da je Elizabeth imala posla sa Silama zla, ali jeli bila opsjednuta ili je sklopila savez s nečastivim, ne znam i ne želim nagađati s obzirom na moje nekadašnje pogreške u prosudbi. Što se tiče vaših upita o spisima Višeg suda općenito, te posebno Elizabethina suđenja, mogu posvjedočiti da se nalaze u posjedu velečasnog Cottona Mathera koji mi je prisegnuo da nikad neće dospjeti u pogrešne ruke kako se ne bi ocrnio karakter porotnika i sudaca koji su služili kako su najbolje znali, premda su pogriješili u mnogim slučajevima. Vjerujem, iako se nisam usudio pitati niti želim znati da velečasni Mather namjerava spaliti prethodno spomenute spise. Što se tiče ponude suca Jonathana Corwina da će vam predati sve spise Elizabethina slučaja uključujući prvu pritužbu, uhidbeni nalog i zapise s preliminarnog saslušanja, moje je mišljenje da biste ih trebali uzeti i na isti način uništiti jer tako budući naraštaji vaše obitelji neće trpjeti javnu sramotu salemske tragedije izazvanu ili potpomognutu Elizabethinim djelima.

Vaš prijatelj u ime Krista, Samuel Sewall.

– Za Boga miloga! – prasnuo je Edward. – Ponekad te je tako prokleta teško naći.

Kim je podigla pogled sa Sewallove pisma i ugledala Edwarda kako se nadvio nad nju. Bila je djelomično sakrivena iza jednog od crnih ormara za spise.

– Zar nešto nije u redu? – nervozno je upitala Kim.

– Da – rekao je Edward. – Tražim te već pola sata. Pretpostavio sam da si u dvorcu pa sam čak prevalio cijeli taj put, popeo se na tavan i vikao. Kad mi nisi odgovorila, pošao sam dolje i pretražio vinski podrum. Nije te bilo pa sam se opet vratio ovamo. Ovo je smiješno. Ako ćeš toliko vremena provoditi ovdje, barem bi mogla uvesti telefon.

Kim je ustala. – Oprosti – rekla je. – Uopće te nisam čula. – To je očito – rekao je Edward. – Slušaj, postoji jedan problem. Stanton se opet uzbudio oko novca, a sad je na putu ovamo. Nama je svima mrsko odvajati vrijeme za sastanak s njim, pogotovo u laboratoriju gdje će željeti objašnjenja svojeg rada. Da bi stvari bile još gore, svi su na rubu sa živicima od iscrpljenosti. Svaki čas dolazi do prepirki zbog glupih razlog; kao što su tko ima više prostora i tko je bliže proklesoj posudi za hlađenje. Došli smo do toga da se osjećam poput voditeljice grupe razmaženih izviđača. U svakom slučaju, ukratko rečeno, želim održati sastanak u kolibi; svima će koristiti da se maknu iz neprijateljskog okruženja. Kako bismo uštedjeli na vremenu, mogli bismo odmah i večerati. Dakle, bi li mogla nešto na brzinu pripremiti?

Kim je najprije pomislila da se Edward šali, ali kad je shvatila da nije tako, pogledala je na sat. – Prošlo je pet – podsjetila ga je.

– Bilo bi četiri i trideset da se nisi tako uspješno sakrila rekao je Edward.

– Ne mogu pripremiti večeru za osam ljudi u ovo doba rekla je Kim.

– Zašto ne? – pitao je Edward. – Ne moraš napraviti gozbu, zaboga. Što se mene tiče, možeš naručiti pizzu. Ionako na tome živimo. Samo nešto da ispune želudac. Molim te, Kim. Treba mi tvoja pomoć. Izludjet ću.

– Dobro – rekla je Kim, iako je znala da ne bi trebala pristati. Vidjela je koliko je Edward napet. – Mogu pripremiti nešto bolje od pizze, ali nećete dobiti gurmansku večeru. Kim je pokupila svoje stvari, uključujući i Sewalovo pismo, i pošla za Edwardom.

Dok su silazili stubama, pružila mu je pismo i objasnila o čemu je riječ. Odmah joj ga je vratio.

– Trenutno nemam vremena za Samuela Sewalla.

– Važno je – rekla je Kim. – Objašnjava kako je Ronald uspio izbrisati Elizabethino ime iz povijesnih zapisa. Nije to učinio sam. Pomogli su mu Jonathan Corwin i Cotton Mather.

– Kasnije ću pročitati pismo – rekao je Edward.

– Postoji jedan dio koji bi te mogao zanimati – rekla je Kim. Stigli su do odmorišta velikog stubišta. Edward je zastao ispod rozete s mutnim staklom. Pod žutim svjetlom djelovao je posebno blijedo. Kim je pomislila da izgleda gotovo bolesno.

– Dobro – nestrpljivo je rekao Edward. – Pokaži mi ono što misliš da će me zanimati.

Kim mu je pružila pismo i pokazala na zadnju rečenicu gdje Sewall spominje da je salemska tragedija izazvana ili potpomognuta Elizabethinim djelima.

Edward ju je pročitao i pogledao Kim. – Pa? – pitao je. – Mi to već znamo.

– Mi znamo – složila se Kim – ali jesu li oni znali? Mislim, jesu li znali za plijesan?

Edward je ponovno pogledao pismo i po drugi put pročitao rečenicu. – Nisu mogli znati – rekao je kad je dovršio čitanje. – To je bilo znanstveno nemoguće. Nisu imali ni znanja ni aparata.

– U tom slučaju, kako objašnjavaš ovu rečenicu? – rekla je Kim. – U prvom dijelu pisma Sewall priznaje da je pogriješio pri osuđivanju drugih vještica, ali ne i u slučaju Elizabeth. Svi su oni znali nešto što mi ne znamo.

– Dakle, vraćamo se na tajanstveni dokaz – rekao je Edward. Vratio joj je pismo. – Zanimljivo je, ali ne za moje ciljeve, a sad odista nemam vremena za te stvari.

Nastavili su silaziti stubama.

– Žao mi je što sam toliko zauzet – rekao je Edward. – Uza sve ostalo što me muči, Stanton postaje pravi gnjavator, gotovo kao i Harvard. Oni će me zajedno uništiti.

– Isplati li se sav ovaj trud? – upitala je Kim.

Edward ju je s nevjericom pogledao. – Naravno – razdraženo je rekao. – Znanost zahtijeva žrtve. Svi mi to znamo.

– Ovo mi više zvuči kao ekonomija, a manje kao znanost rekla je Kim. Edward nije odgovorio.

Ispred dvorca Edward je pošao ravno do svog automobila. – Bit ćemo u kući točno u sedam i trideset – doviknuo joj je preko ramena trenutak prije no što je sjeo za volan. Upalio je motor i pojurio prema laboratoriju podigavši za sobom oblak prašine i blata.

Kim je ušla u svoj automobil i počela lupkati prstima po volanu dok je razmišljala što će pripremiti za večeru. Nakon što je Edward otišao, imala je nekoliko časaka za razmišljanje pa se ljutila na sebe jer je prihvatila ovu neočekivanu i nerazumnu obvezu.

Kim je prepoznala svoje ponašanje i nije joj se sviđjelo. Svojom popustljivošću opet se počela ponašati poput djeteta koje svima želi udovoljiti, baš kao i prije puno godina kadgod se radilo o njezinu ocu. No razumijevanje vlastitih postupaka i mijenjanje istih dvije su posve različite stvari. Kao i u slučaju njezina oca, htjela je udovoljiti Edwardu jer je željela i trebala njegovo štovanje. Osim toga, razmišljala je Kim, Edward se nalazi pod velikim pritiskom pa je treba.

Kim je upalila motor i zaputila se prema gradu po namirnice. Dok je vozila, nastavila je razmišljati o situaciji u kojoj se nalazi. Nikako nije željela izgubiti Edwarda, a ipak se tijekom nekoliko proteklih tjedana činilo da Edward postaje sve zahtjevniji što se ona više trudila da mu udovolji i pokušavala imati razumijevanja za njegove probleme.

***

Budući da je imala jako malo vremena, Kim se odlučila za jednostavnu večeru od odrezaka na žaru, salate i toplih kruščića. Za piće je izabrala točeno vino i pivo. Uzela je svježe voće i sladoled za desert. Do šest i četrdeset pet odresci su bili spremni za pečenje, pripremila je salatu, a kruščiće je trebalo samo staviti u pećnicu. Čak je upalila i vatru u roštilju.

Odjurila je u kupaonicu i na brzinu se istuširala. Odjenula je čistu ležernu odjeću i vratila se u kuhinju kako bi izvadila ubruse i pribor za jelo. Namještala je stol u blagovaonici kad se Stantonov mercedes zaustavio ispred kuće,

– Pozdravljam te – rekao je Stanton kad je došao. Poljubio je u obraz.

Kim mu je zaželjela dobrodošlicu i upitala ga želi li popiti čašu vina. Stanton je prihvatio ponudu i pošao za njom u kuhinju.

– Je li to jedino vino što ga imaš? – prezirno je upitao Stanton dok je Kim točila vino u čašu.

– Bojim se da jest – rekla je Kim. – Mislim da ću uzeti pivo.

Kim je nastavila pripremati večeru, a Stanton je sjeo na stolac i gledao je kako radi. Nije joj ponudio pomoć, ali Kim to nije smetalo. Sve je držala pod kontrolom.

– Vidim da se ti i Buffer dobro slažete – primijetio je Stanton. Edwardov se pas stalno motao oko Kiminih nogu dok se ona kretala po kuhinji. – Impresioniran sam. To je opaki mješanac.

– Ja se dobro slažem s Bufferom? – cinično je upitala Kim. – To je vic. Sigurno nije ovdje radi mene; mota se ovuda jer mu mirišu odresci. Obično je s Edwardom u laboratoriju.

Kim je provjerila temperaturu pećnice i ubacila kruščiće unutra.

– Kako ti se sviđa živjeti u ovoj kolibi? – upitao je Stanton. – Sviđa mi se – rekla je Kim. Potom je uzdahnula. – Pa, uglavnom. Nažalost, situacija u laboratoriju dominira nad svime. Edward je jako nervozan s obzirom na tolike pritiske.

– Kao da ja to ne znam – komentirao je Stanton.

– Harvard ga prilično muči – rekla je Kim. Namjerno je izostavila činjenicu da to čini i Stanton.

– Upozorio sam ga na Harvard u samom početku ovog pothvata – rekao je Stanton. – Znam iz iskustva da Harvard neće htjeti zažmiriti na njegove postupke, pogotovo kad čuju o kakvim se potencijalnim zaradama radi. Sveučilišta su postala vrlo osjetljiva na ovakve situacije, posebno Harvard.

– Ne bih voljela da ugrozi svoju akademsku karijeru – rekla je Kim. – Prije no što se pojavio Ultra, podučavanje je bilo njegova prva ljubav.

Kim je začinila salatu.

Stanton ju je gledao kako radi, a ništa nije rekao dok ga nije pogledala. – Kako stoje stvari među vama? – upitao je. – Ne želim se petljati u vaše stvari, ali otkako surađujemo na ovom projektu, otkrio sam da se nije baš lako nositi s Edwardom.

– U posljednje je vrijeme bilo malo naporno – priznala je Kim. – Preseljenje nije teklo onako glatko kako sam očekivala, ali jasno, nisam uzela u obzir Ultra i Omni. Kao što sam rekla, Edward je podvrgnut mnogim pritiscima.

– Nije on jedini – rekao je Stanton.

Otvorila su se ulazna vrata te su ušli Edward i istraživači. Kim je pošla k njima i pozdravila ih nastojeći stvoriti lijep ugođaj, ali to nije bilo lako. Svi su bili razdražljivi, čak i Gloria i David. Činilo se da nitko nije želio doći na večeru u kolibu. Edward im je morao narediti da pristanu.

Najgore je reagirala Eleanor. Čim je saznala što je za večeru, izjavila je da ona nikad ne jede crveno meso.

– Što inače jedeš? – upitao ju je Edward. – Ribu ili piletinu – rekla je.

Edward je pogledao Kim i uzdigao obrve kao da je želio reći: – Što ćemo učiniti?

– Mogu nabaviti malo ribe – rekla je Kim. Uzela je kjučeve automobila, izašla i pošla do automobila. To je svakako bilo nepristojno s Eleanorine strane, ali Kim je zapravo rado na nekoliko minuta otišla iz kuće. Njihovo ju je raspoloženje deprimiralo.

Nakon kratke vožnje stigla je do prodavaonice svježe ribe te je kupila nekoliko fileta lososa, za slučaj da još netko osim Eleanor poželi jesti ribu. Dok se vozila natrag, Kim se pomalo sa strepnjom pitala što će naći kad se vrati.

Ušavši u kolibu, ugodno se iznenadila. Atmosfera se popravila. Još uvijek to nije bilo radosno okupljanje, ali je napetost popustila. Za njezine odsutnosti otvorili su vino i pivo te ga pili s većim užitkom no što je očekivala. Bilo joj je drago da ga je kupila.

Svi su sjedili u salonu okupljeni oko stola, a odozgo ih je gledao Elizabethin portret. Klimnula je glavom onima koji su pogledali prema njoj i pošla ravno u kuhinju. Oprala je ribu i složila je na pladanj kraj mesa.

Uzela je i za sebe čašu vina te se vratila u salon. Stanton je nešto ranije ustao i svima podijelio pisani materijal. Sad je stajao ispred kamina, točno ispod portreta.

– Ono što gledate je prognoza kojom brzinom ćemo ostati bez sredstava ako se nastavi ovako trošiti – rekao je. – To očito nije dobra situacija. Stoga bih morao otprilike znati kad će svatko od vas stići do određene prekretnice kako bih mogao pronaći najbolji put za skupljanje još kapitala. Imamo tri mogućnosti: izaći u javnost, za što sumnjam da bi uspjelo, barem ne u našu korist dok ne budemo imali nešto za prodaju...

– Ali mi imamo nešto za prodaju! – prekinuo ga je Edward. – Imamo lijek koji najviše obećava još od vremena otkrića antibiotika, zahvaljujući Gospođi. – Edward je podigao pivsku bocu prema Elizabethinu portretu. – Želio bih nazdraviti ženi koja će možda postati najslavnija salemska vještica.

Svi su podigli svoje čaše, osim Kim. Čak im se i Stanton pridružio nakon što je uzeo bocu piva što ju je ranije odložio na ploču iznad kamina. Zavladao je trenutak tišine, a potom su svi žučno ispili svoja pića.

Kim se nelagodno vrpjila napola očekujući da će se promijeniti Elizabethin izraz lica na portretu. Edwardove primjedbe držala je uvredljivima i neukusnima. Kim se pitala kako bi se Elizabeth osjećala da je mogla vidjeti sve ove darovite ljude kako se u njezinoj kući nastoje domoći bogatstva zahvaljujući otkriću povezanim s njenom nesrećom i preranom smrću.

– Ne niječem da imamo potencijalni proizvod – rekao je Stanton nakon što je opet odložio pivo. – Svi to znamo. Ali nemamo proizvod što ga trenutno možemo baciti na tržište. Vjerujte mi, u sadašnjoj ekonomskoj situaciji nije vrijeme za javnu ponudu. Možemo upriličiti privatnu ponudu, što bi nam omogućilo više kontrole. Posljednja mogućnost je pristupanje odabranim kapitalistima koji su spremni riskirati. Jasno, takav bi pristup podrazumijevao žrtvovanje najvećeg broja dionica, a time i dividendi. Zapravo, morali bismo se odreći dijela onoga što već imamo.

Istraživači su počeli nezadovoljno mrmljati.

– Ne želim davati više dionica – rekao je Edward. – Imat će golemu vrijednost kad Ultra dospije na tržište. Zašto ne možemo jednostavno posuditi novac?

– Nemamo kolateralnog jamstva za takav kredit – rekao je Stanton. – Tako veliki kredit bez kolateralnog jamstva značio bih plaćanje pretjeranih kamata jer ne bi dolazio iz uobičajenih izvora. A budući da nije iz uobičajenih izvora, ljudi s kojima bi morao poslovati ne bi

dopustili sakrivanje iza korporacijskog štita ako stvari pođu po zlu. Razumiješ li što govorim, Edwarde?

– Shvatio sam – rekao je Edward. – No ipak se raspitaj o takvoj mogućnosti. Moramo zaviriti pod svaki kamen kako bismo izbjegli otuđivanje dionica. To bi bila velika šteta jer Ultra je tako sigurna investicija.

– Jesi li u to jednako uvjeren kao i kad smo osnovali kompaniju? – upitao je Stanton.

– Još više – rekao je Edward. – Svakim danom postajem sve uvjereniji. Stvari se vrlo dobro razvijaju, a ako se tako nastavi, možda ćemo moći podnijeti zahtjev za istraživanje primjene novog lijeka za šest do osam mjeseci, što je puno drugačije od uobičajenih tri i pol godine.

– Što brže budete napredovali, to će nam financijska situacija biti bolja – rekao je Stanton. – Bilo bi još bolje kad biste malo ubrzali.

Eleanor se kratko i prezirno nasmijala.

– Svi radimo maksimalnom brzinom – rekao je Francois. – To je točno – rekao je Curt. – Većina nas spava manje od šest sati na noć.

– Samo još jedno nisam obavio – rekao je Edward. – Nisam uspostavio kontakt s ljudima koje poznajem u FDA-i. Želim prvo postaviti temelje. S vremenom ćemo lijek iskušati u borbi s teškim depresijama, kao i s AIDS-om, a možda i na pacijentima sa smrtonosnim kancerogenim bolestima.

– Pomaže sve što nam štedi vrijeme – rekao je Stanton.

– Nemam riječi kojima bih dovoljno naglasio tu činjenicu. – Mislim da smo shvatili poruku – rekao je Edward.

– Jeste li stekli bolju sliku o načinu na koji Ultra djeluje? upitao je Stanton.

Edward je zamolio Gloriju neka kaže Stantonu što su upravo otkrili.

– Baš smo jutros u mozgovima štakora našli niske razine prirodnih enzima koji metaboliziraju lijek Ultra – rekla je Gloria. – Zar bi me to trebalo uzbuditi? – sarkastično je upitao Stanton..

– Trebalo bi – rekao je Edward – pod uvjetom da se sjećaš nečega od one četiri godine što si ih potratio na medicinskom fakultetu.

– To daje naslutiti da bi Ultra mogla biti prirodna molekula u mozgu, ili barem strukturno vrlo slična prirodnoj molekuli rekla je Gloria. – Ovu teoriju dodatno potkrepljuje stabilnost veze što je Ultra stvara s membranama neurona. Počinjemo misliti da bi situacija mogla biti pomalo slična vezi između narkotika nalik morfiju i endorfina što nastaju u mozgu.

– Drugim riječima – rekao je Edward – Ultra je prirodni y autokoid mozga, odnosno unutrašnji hormon.

– No razine nisu iste u svim dijelovima mozga – rekla je Gloria. – Tomografskim slojevitim snimanjem ustanovili smo da se Ultra koncentrira u hipotalamusu i srednjem mozgu, te u limbičkom sustavu.

– Ah, limbički sustav – rekao je Stanton. Oči su mu zasjale. – Toga se sjećam. To je dio mozga koji predstavlja životinju u nama i njene temeljne nagone kao što su bijes, glad i seks. Vidiš, Edwarde, moje medicinsko obrazovanje ipak nije bilo posvemašnje gubljenje vremena.

– Gloria, reci mu kako mislimo da djeluje – rekao je Edward ignorirajući Stantonovu primjedbu.

– Mislimo da usklađuje razine neurotransmitera u mozgu rekla je Gloria. – Nešto slično načinu na koji se neutralizira pH faktor u kiselinsko baznom sustavu.

– Drugim riječima – rekao je Edward – Ultra, ili prirodna molekula ako se razlikuje od Ulte, stabilizira emocije. Odnosno, to joj je bila početna funkcija. Trebala je vratiti emocije na normalu nakon ekstrema izazvanih uznemirujućim događajem kao što je susret s opa-

snim tigrom u vlastitoj pećini. Bez obzira da li je ekstremna emocija strah ili bijes ili nešto drugo, Ultra smiruje neurotransmitere i omogućava životinji ili primitivnom ljudskom biću brzo vraćanje na normalu kako bi se mogao suočiti sa sljedećim izazovom.

– Kako to misliš »početna funkcija«? – upitao je Stanton. – Radeći na tome došli smo do zaključka da se funkcija razvijala zajedno s razvojem ljudskog mozga – rekao je Edward.

– Sad vjerujemo da ne djeluje samo na stabiliziranje emocija već ih dovodi do voljne kontrole.

Stantonove su oči ponovno zasjale. – Čekaj trenutak – rekao je dok se trudio shvatiti. – Želiš li reći da se pacijentu koji pati od depresije može dati Ultra i on će samo morati željeti da više ne bude depresivan?

– To je naša trenutna pretpostavka – rekao je Edward.

– Prirodna molekula postoji u mozgu u minijturnim količinama, ali ima glavnu ulogu u formiranju emocija i raspoloženja. – Moj Bože! – rekao je Stanton. – Ultra bi mogao biti lijek stoljeća!

– Zato radimo bez prestanka – rekao je Edward. – Što sada radite? – upitao je Stanton.

– Radimo sve – rekao je Edward. – Proučavamo molekulu sa svakog mogućeg gledišta. Sad kad znamo da se veže na receptor, želimo saznati koji je vezni protein. Želimo upoznati njegovu strukturu ili strukture jer pretpostavljamo da se Ultra veže različitim bočnim lancima u različitim okolnostima.

– Što misliš, kad ćemo ga moći prodavati u Europi i Japanu? – upitao je Stanton.

– Kad počnemo s pokusima – rekao je Edward – Ali to se neće dogoditi dok ne dobijemo odobrenje za istraživanje od FDA.

– Moramo nekako ubrzati postupak – rekao je Stanton.

– Ovo je ludo! Imamo lijek vrijedan više od milijardu dolara, a mogli bismo bankrotirati.

– Čekaj trenutak – iznenada je rekao Edward i privukao svačiju pozornost. – Upravo mi je nešto palo na pamet. Sjetio sam se kako ćemo uštedjeti na vremenu. Sam ću početi uzimati lijek.

U prostoriji je na nekoliko trenutaka zavladała posvemašnja tišina, a čuli su se samo otukajući sata na polici iznad kamina i hrapavi krikovi galebova izvana.

– Je li to mudar potez? – upitao je Stanton.

– Vraški je mudar – rekao je Edward zagrijavajući se za ideju. – Prokletstvo, ne znam zašto se ranije nisam toga sjetio. S obzirom na rezultate proučavanja toksičnosti što smo ih dosad proveli, uvjeren sam da mogu bez straha uzimati Ultru.

– Točno je da nismo vidjeli nikakvu toksičnost – rekla je Gloria.

– Čini se da kulturama tkiva ovo sredstvo godi – rekao je David. – Pogotovo kulturama živčanih stanica.

– Mislim da nije pametno uzimati eksperimentalni lijek rekla je Kim progovorivši prvi put. Stajala je na vratima za predsoblje.

Edward joj je dobacio namrgođeni pogled zato što ih je prekinula. – Mislim da je to sjajna ideja – rekao je.

– Kako će nam to uštedjeti vrijeme? – upitao je Stanton. – Prokletstvo, imat ćemo sve odgovore prije nego uopće počnemo s kliničkim pokusima – rekao je Edward. – Zamisli kako će biti lako odrediti kliničke protokole.

– I ja ću uzimati lijek – rekla je Gloria. – I ja – rekla je Eleanor.

Jedan po jedan svi su se istraživači složili da je to fantastična ideja i svi su odlučili sudjelovati.

– Svatko može uzimati drugačiju dozu – rekla je Gloria. – A šest ljudi osigurat će nam barem malo statističke vjerodostojnosti kad budemo pokušavali procijeniti rezultate.

– Možemo naslijepo uzimati različite doze – predložio Fransois. – U tom slučaju nećemo znati tko uzima najveću, tko najmanju dozu lijeka.

– Nije li uzimanje neodobrenog lijeka protuzakonito? – upitala je Kim.

– Koji to zakon kršimo? – upitao je Edward nasmijavši se. – Zakon institucionalne istraživačke komisije? Pa, što se tiče Omnija, mi smo institucionalna istraživačka komisija, kao i bilo koja druga komisija, a mi nismo donijeli nikakve zakone.

Svi su se istraživači nasmijali zajedno s Edwardom.

– Mislila sam da vlada donosi smjernice ili zakone o takvim stvarima – bila je uporna Kim.

– Nacionalni zdravstveni institut ima smjernice – objasnio je Stanton. – Ali one se odnose na ustanove što ih oni subvencioniraju. Mi sigurno ne dobivamo nikakav novac od države.

– Zacijelo postoji neko primjenljivo pravilo protiv ljudskog korištenja lijeka prije okončanja pokusa na životinjama – rekla je Kim. – Zdrav razum govori vam da je to ludo odvažno i opasno. Što je s tragedijom talidomida? Zar vas to nimalo ne zabrinjava?

– Ne postoji nikakav razlog za uspoređivanje s tom nesretnom situacijom – rekao je Edward. – Talidomid nije bio prirodni spoj, a bio je daleko toksičniji. Ali, Kim, ne tražimo od tebe da uzimaš lijek. Zapravo, ti možeš biti kontrola.

Svi su se iznova nasmijali. Kim je porumenjela i smeteno se zaputila u kuhinju. Nije se mogla načuditi kako se atmosfera sastanka promijenila. Od napetog početka pretvorila se u radosno druženje. Kim je stekla nelagodan osjećaj da ih je obuzeo neki vid grupne histerije kao posljedica kombinacije premorenosti i velikih očekivanja.

U kuhinji se Kim zaposlila oko vađenja toplih kruščića iz pećnice. Iz salona je do nje dopirao zvuk smijeha i glasnog, uzbuđenog razgovora o izgradnji znanstvenog centra s dijelom milijardi što su ih očekivali u budućnosti.

Dak je premještala kruščiće u košaricu Kim je osjetila da je netko došao za njom u kuhinju.

– Pomislio sam da bih vam mogao pomoći – rekao je Fransois.

Kim se okrenula i pogledala čovjeka, ali je brzo skrenula pogled i osvrnula se po kuhinji. Pričinjala se kao da razmišlja čime bi ga mogla zaposliti. Zapravo, čovjek ju je uznemiravao svojom nametljivošću i još uvijek se nelagodno osjećala nakon događaja u salonu.

– Mislim da je sve pod kontrolom – rekla je. – Ali hvala na ponudi.

– Smijem ~i napuniti svoju čašu? – upitao je. Već je u ruci držao vrč vina.

– Svakako – rekla je Kim.

– Rado bih malo upoznao okolicu kad posao krene mirnijim tokom – govorio je Fransois dok je točio vino. – Možda biste mi mogli pokazati neke zanimljivosti. Čuo sam da je Marblehead čaroban.

Kim je riskirala i dobacila Fransoisu još jedan hitri pogled. Kao što je i očekivala, zurio je u nju svojim prodornim očima. Kad je uhvatio njezin pogled, iskrivljeno se nasmiješio, a Kim je obuzeo neugodan osjećaj da on očijuka s njom. Također se zapitala što mu je Edward rekao o njihovom odnosu.

– Možda će dotad stići i vaša obitelj – rekla je Kim. – Možda – odgovorio je Fransois.

***

Nakon što je dovršila svoje uobičajene pripreme za spavanje, Kim je namjerno ostavila otvorena vrata svoje sobe kako bi mogla vidjeti zajedničku kupaonicu. Namjeravala je ostati budna dok se Edward ne vrati iz laboratorija i razgovarati s njim. Nažalost, nije znala u koje će to vrijeme biti.

Ugodno se namjestivši na jastucima, Kim je uzela Elizabethin dnevnik s noćnog ormarića i otvorila ga tamo gdje je stala s čitanjem. Dnevnik se nije pokazao onako zanimljivim kako je očekivala; osim zadnjeg zapisa, predstavljao je razočaranje. Elizabeth je uglavnom pisala o vremenskim prilikama i o svakodnevnim događajima, ali nije zapisivala svoje misli koje bi za Kim bile daleko zanimljivije.

Unatoč naporima da ostane budna, Kim je oko ponoći čvrsto zaspala ostavivši upaljenu lampu kraj kreveta. Iduće čega je postala svjesna bilo je puštanje vode u zahodu. Otvorila je oči i vidjela da je Edward u kupaonici.

Kim je protrljala snene oči i pokušala se koncentrirati na sat. Prošlo je jedan. S mukom je ustala iz kreveta, te navukla kućnu haljinu i papuče. Malo se razbudivši, zaputila se u kupaonicu. Edward je upravo prao zube.

Kim je sjela na poklopljenu zahodsku školjku i privukla koljena do prsiju. Edward ju je upitno pogledao, ali ništa nije rekao dok nije oprao zube.

– Što, za ime svijeta, radiš budna u ovo doba noći? – upitao je Edward. Zvučio je zabrinuto, a ne ljutito.

– Željela sam razgovarati s tobom – rekla je Kim. – Htjela sam te pitati namjeravaš li odista uzimati Ultra?

– Svakako – rekao je. – Svi ćemo ga početi uzimati ujutro. Utvrdili smo slijepi sustav pa nitko neće znati koliko uzima u usporedbi s ostalima. To je bila Francoisova zamisao.

– Doista misliš da je to mudar potez?

– Vjerojatno je to najbolja ideja što sam je imao posljednjih godina – rekao je Edward. – Nesumnjivo će ubrzati cijeli postupak oko proučavanja lijeka, a to će mi skinuti s vrata Stantona.

– Ali zacijelo postoji rizik – rekla je.

– Jasno da postoji rizik – rekao je Edward. – Uvijek postoji rizik, ali uvjeren sam da je to prihvatljivi rizik. Ultra nije toksičan, u to smo sigurni.

– Jako sam nervozna zbog svega toga – rekla je Kim.

– Dakle, dopusti da te uvjerim u jednu važnu činjenicu rekao je Edward. – Ja nisam nikakav mučenik! Zapravo, u osnovi sam kukavica. Ne bih ovo radio da ne osjećam da je potpuno sigurno, osim toga, ako gledaš kao povijest, nalazimo se u dobrom društvu. Mnogi velikani u povijesti medicinskih istraživanja najprije su eksperimentirali na sebi.

Kim je upitno uzdigla obrve. Nije ju uspio uvjeriti.

– Jednostavno ćeš morati imati povjerenja u mene – rekao je Edward. Žustrim je pokretima oprao lice, a zatim ga obrisao ručnikom.

– Imam još jedno pitanje – rekla je Kim. – Što si ljudima u laboratoriju rekao o meni?

Edward je maknuo ručnik s lica i zagledao se u Kim. – O čemu to govoriš? Zašto bih ljudima u laboratoriju uopće govorio o tebi?

– Mislim o našem odnosu – rekla je Kim.

– Ne sjećam se točno – rekao je Edward slegnuvši ramenima. – Valjda sam im rekao da si ti moja djevojka.

– Znači li to ljubavnica ili prijateljica? – upitala je Kim. – Što se ovdje događa? – iznervirano je upitao Edward.

– Nisam iznosio nikakve osobne tajne, ako na to misliš. Nikad nikome nisam pričao intimne pojedinosti o nama. I zašto sam podvrgnut policijskom ispitivanju u jedan sat ujutro?

– Žao mi je ako se osjećaš kao da te ispitujem – rekla je Kim. – To mi nije bila namjera. Samo me zanimalo što si im rekao, budući da nismo oženjeni, a pretpostavljam da su oni s tobom razgovarali o svojim obiteljima.

Kim je zaustila da će mu objasniti o Fransoisu, ali se predomislila. U tom je trenutku Edward bio previše temperamentan za takav razgovor, a trebalo je uzeti u obzir i njegov umor te zabrinutu zaokupljenost Ultrom. Osim toga, Kim nije htjela izazvati potencijalni sukob između njega i Fransoisa jer nije mogla biti sto posto sigurna u Fransoisove namjere.

Kim je ustala. – Nadam se da te nisam uzrujala – rekla je. – Znam da si jako umoran. Laku noć. – Izašla je iz kupaonice i zaputila se u svoju sobu.

– Čekaj – doviknuo joj je Edward. Izašao je iz kupaonice. – Opet pretjerano burno reagiram – rekao je. – Žao mi je. Umjesto da te rastužujem trebao bih ti zahvaliti. Doista sam ti zahvalan što si pripremila večeru. Bila je izvrsna i pokazala se nadasve uspješnom. Takav nam je odmor svima bio potreban.

– Drago mi je da si nešto rekao – rekla je Kim. – Nastojala sam biti od pomoći. Mislim da shvaćam pod kakvim se pritiskom nalaziš.

– Pa, sad bi trebalo biti bolje kad smo Stantona malo smiri – rekao je Edward. – Sad se mogu usredotočiti na Ultru i Harvard.

KRAJ RUJNA 1994.

Edwardovo priznavanje njezinih napora oko priređivanja večere u tako kratkom vremenu, potaknulo je Kim na pomisao da će se njezini i Edwardovi odnosi popraviti. No nije bilo tako. U tjednu odmah nakon večere u ponedjeljak činilo se da se situacija pogoršava. Zapravo, Kim uopće nije vidjela Edwarda. Dolazio bi kasno noću, dugo nakon njezina odlaska na spavanje, a ustajao bi i odlazio prije no što bi se ona probudila. Uopće se nije potrudio da komunicira s njom, iako mu je ona ostavljala brojne poruke.

Čak se i Buffer činio gorim nego inače. Neočekivano se pojavio u vrijeme večere u srijedu dok je Kim pripremala jelo za sebe. Činio se gladnim pa mu je Kim napunila zdjelicu njegovom hranom i pružila je prema njemu s namjerom da je stavi na pod. Buffer je reagirao tako da je iskesio zube i prijeteći režao. Kim je bacila hranu u smeće.

Bez ikakva kontakta s onima u laboratoriju, Kim se počela osjećati više isključenom iz svega što se događa na imanju nego početkom mjeseca. Čak se osjećala usamljenom. Na vlastito iznenađenje počela se radovati povratku na posao idućeg tjedna, a ni u snu nije vjerovala da bi se tako mogla osjećati. Zapravo, kad je krajem kolovoza prestala raditi, mislila je da će joj biti teško vratiti se na posao.

Do četvrtka Kim se već osjećala pomalo deprimiranom, a iz toga je proizašla tjeskoba koja ju je plašila. Patila je od depresije tijekom druge godine studija, a to joj je iskustvo ostavilo trajni ožiljak. Pobojavši se da će se njezini simptomi pogoršati, Kim je nazvala Alice McMurray, psihoterapeutkinju u bolnici kojoj je odlazila prije puno godina. Alice se velikodušno složila da će idućeg dana za nju žrtvovati pola sata od svoje pauze za ručak.

U petak ujutro Kim je ustala malo bolje raspoložena nego prethodnih jutara. Pretpostavila je da je to posljedica uzbuđenja zbog planova za odlazak u grad. Budući da trenutno nije imala privilegija za parkiranje u bolnici, odlučila je poći vlakom.

Kim je stigla u Boston malo iza jedanaest. Imala je puno vremena na raspolaganju pa je prošetala od kolodvora do bolnice. Bio je ugodan jesenji dan, a nebom su lijeno plovili oblaci i povremeno prekrivali sunce. Za razliku od Salema, lišće na gradskim stablima još se nije počelo mijenjati.

Kim se dobro osjećala u poznatom bolničkom okruženju, pogotovo kad je naletjela na nekoliko kolegica koje su je zadirkivale zbog njene preplanulosti. Alice je imala ured u poslovnoj zgradi u vlasništvu bolnice. Kim je ušla i naišla na prazan prijamni pult.

Uredska vrata su se gotovo odmah otvorila i pojavila se Alice.

– Zdravo – rekla je. – Uđi. – Glavom je pokazala prema sekretaričinu stolu. – Svi su na ručku.

Alicin je ured bio jednostavan, ali udoban. U sredini prostorije na orijentalnom sagu nalazila su se četiri naslonjača oko stolića za kavu. Maleni pisaći stol stajao je uza zid. Kraj prozora se zelenjela palma u loncu za cvijeće. Na zidovima su visjele kopije impresionista te nekoliko uokvirenih diploma i dozvola.

Alice je bila krupna žena, a njezino je razumijevanje spram drugih isijavalo iz nje poput magnetskog polja, Kim je iz Alicinu priznanju znala da se pojačalo njen uspjeh u poslu kojim se bavila jer je bolje razumjela tuđe probleme.

– Dakle, što mogu učiniti za tebe? – upitala je Alice nakon što su se smjestile.

Kim je počela objašnjavati situaciju u kojoj trenutno živi. Nastojala je biti iskrena pa je otvoreno priznala svoje razočaranje zato što se stvari nisu razvijale onako kako je očekivala. Dok je govorila postala je svjesna da veći dio krivnje preuzima na sebe. Alice je to također primijetila.

– Ovo mi zvuči poput stare poznate priče – rekla je Alice bez predbacivanja u glasu. Zatim je pitala kakav je Edward kao osoba i kako se snalazi u društvu.

Kim je opisala Edwarda, a uz Alicinu je pomoć odmah shvatila da ga brani.

– Misliš li da ima neke sličnosti između odnosa što si ga imala s ocem i sadašnjeg odnosa s Edwardom? – upitala je Alice.

Kim je načas promislila, a potom je priznala da su se u njezinu ponašanju tijekom nedavno priređene večere mogle naći neke sličnosti.

– Meni se čini da su na površini prilično slični – rekla je Alice. – Sjećam se tvojeg opisivanja sličnih frustracija kad si pokušavala udovoljavati svom ocu. Izgleda da je obojici muškaraca najvažniji posao, a to baca u drugi plan njihove osobne živote.

– Kad se radi o Edwardu, to je privremeno – rekla je Kim. – Jesi li sigurna? – pitala je Alice.

Kim je razmislila i odgovorila: – Pretpostavljam da nikad ne možemo biti sigurni u misli druge osobe.

– Upravo tako – rekla je Alice. – Tko zna, možda se Edward mijenja. Ipak, zvuči kao da mu je potrebna tvoja društvena podrška, a ti mu je daješ. U tome nema ničeg lošeg, ali meni se čini da trenutno nitko ne vodi računa o tvojim potrebama.

– To je blago rečeno – priznala je Kim.

– Trebala bi misliti na ono što je dobro za tebe i ponašati se u skladu s tim – rekla je Alice. – Znam da je to lako reći, ali

teško učiniti. Tvoje samopoštovanje užasava se gubitka njego ljubavi. U svakom slučaju, barem o tome ozbiljno razmisli.

– Znači li to da bih trebala prestati živjeti s Edwardom? upitala je Kim.

– Nikako – rekla je Alice. – Nije na meni da to kažem. Samo ti možeš o tome odlučivati. No, kao što smo i u prošlosti razgovarale, mislim da bi morala razmisliti o pitanjima podčinjenosti.

– Misliš li da je ovdje riječ o podčinjenosti? – upitala je Kim.

– Samo bih voljela da ti o tome razmisliš – rekla je Alice. – Znaš da su ljudi koji su bili zlostavljani u djetinjstvu skloni obnavljanju sličnih okolnosti u vlastitom domu.

– Ali ja nisam bila zlostavljana – rekla je Kim.

– Znam da nisi bila zlostavljana u klasičnom smislu – rekla je Alice. – Ali nisi imala dobar odnos s ocem. Postoji jako puno načina zlostavljanja zbog razlike u moći između roditelja i djeteta.

– Shvaćam što misliš – rekla je Kim.

Alice se nagnula naprijed i položila ruke na koljena. Toplo j se nasmiješila. – Čini mi se da ima nekih pitanja o kojima bismo trebale razgovarati. Nažalost, prošlo je naših pola sata.

Voljela bih da ti mogu posvetiti više vremena, ali ovo je najbolje što mogu učiniti budući da si me tek jučer nazvala. Nadam se da sam te barem navela na razmišljanje o vlastitim potrebama.

Kim je ustala. Pogledavši na sat, zaprepastila se kako je vrijeme proletjelo. Iskreno je zahvalila Alice.

– Što je s tvojom tjeskobom? – upitala je Alice. – Mogla bih ti dati malo Xanaxa ako misliš da će ti trebati.

Kim je odmahнула glavom. – Hvala, ali dobro mi je – rekla je. – Osim toga, još uvijek imam nekoliko tableta što si mi ih dala prije nekoliko godina.

– Nazovi me ako se budeš htjela dogovoriti za pravi sastanak – rekla je Alice.

Kim ju je uvjerala da će je ubuduće na vrijeme nazvati, a potom je otišla. Dok je hodala prema željezničkom kolodvoru, Kim je razmišljala o proteklih pola sata. Činilo joj se da je tek počela govoriti, a već je bilo gotovo. Ipak, Alice joj je dala puno materijala za razmišljanje, a upravo je zato Kim željela s njom razgovarati.

Tijekom vožnje do Salema, Kim je zurila kroz prozor i odlučila da mora razgovarati s Edwardom. Znala je da to neće biti lagan zadatak jer su takva suočavanja za nju bila iznimno teška. Osim toga, s obzirom na pritisak pod kojim se Edward nalazio, teško da će biti raspoložen za emocijama nabijena pitanja kao što je trebaju li živjeti zajedno ili ne. Ipak, znala je da mora razgovarati s njim prije nego situacija postane još gora.

Stigavši na imanje, Kim je pogledala prema laboratoriju i poželjela da ima snage poći onamo i odmah zahtijevati razgovor s Edwardom. No znala je da to ne može učiniti. Zapravo, znala je da ni tog poslijepodneva, ako se pojavi u kolibi, neće moći razgovarati s njim, osim ako joj on na neki način ne naznači da je spreman na razgovor. Osjećajući se pomalo rezigniranom, Kim je znala da će morati čekati Edwarda.

No Kim nije vidjela Edwarda u četvrtak uvečer, niti u petak, pa čak ni u subotu. Našla je samo oskudne dokaze da je došao u neko doba iza ponoći i otišao prije zore. U Kim je postupno rasla tjeskoba jer je spoznaja da mora razgovarati s njim visjela nad njom poput mračnog oblaka.

Kim je nedjeljno jutro provela na tavanu dvorca posvetivši se sređivanju dokumenata. Taj joj je posao donosio olakšanje i na nekoliko sati skrenuo njezine misli s nezadovoljavajuće situacije u kojoj se našla. U petnaest do jedan želudac ju je podsjetio da je prošlo puno vremena od njene jutarnje kave i zdjele žitnih pahuljica.

Izašavši iz ustajale unutrašnjosti dvorca, Kim je zastala na pomičnom mostu i uživala u pogledu na jesenje prizore što su je okruživali. Boje krošnji bile su prekrasne, ali još uvijek ne onako intenzivne kakve će postati za nekoliko tjedana.

Visoko na nebu nekoliko je galebova lijeno lebdjelo na zračnim strujama.

Kim je pogledom prelazila rubna područja imanja, a zaustavila ga je na mjestu gdje se odvajao prilaz od glavne ceste. Točno u sjeni stabala ugledala je prednji dio nekog automobila.

Zanimalo ju je zašto se netko ondje parkirao pa se zaputila preko polja. Kad se približila automobilu, oprezno mu je prišla sa strane. Iznenadila se shvativši da je riječ o Kinnardu Monihanu.

Kad je Kinnard opazio Kim, iskočio je iz automobila te mu se dogodilo nešto što Kim još nikad nije vidjela. Porumenio je. – Oprosti – smeteno je rekao. – Ne bih želio da pomisliš

kako se ovuda motam poput nekakvog voajera. Zapravo sam pokušavao skupiti hrabrost da pođem unutra.

– Zašto nisi? – upitala je Kim.

– Zacijelo zato što sam se ponašao poput magarca svaki put kad smo se sreli u posljednje vrijeme – rekao je Kinnard.

– To mi se čini jako davnim – rekla je Kim.

– Pretpostavljam da i jest, na neki način – rekao je Kinnard. – U svakom slučaju, nadam se da ti ne smetam.

– Uopće mi ne smetaš.

– Moj rad u salemskoj bolnici završava sljedećeg tjedna rekao je Kinnard. – Ova su dva mjeseca proletjela. Vraćam se u Boston za tjedan dana.

– I ja ću se vratiti za tjedan dana – rekla je Kim. Objasnila mu je da je uzela mjesec dana dopusta.

– Dovezao sam se do imanja nekoliko puta – priznao je Kinnard. – No nisam znao je li pristojno svratiti k tebi, a tvoj broj telefona nije u imeniku.

– Pitala sam se kako ti ide ovdje u bolnici kadgod bih onuda prošla – rekla je Kim.

– Kako su uspjeli radovi na renoviranju? – upitao Kinnard.

– Možeš pogledati. – rekla je Kim. – To jest, ako želiš pogledati.

– Doista bih vrlo rado pogledao – rekao je Kinnard.

– Hajde, ulazi. Odvest ću te do kuće.

Odvezli su se do kolibe i parkirali. Kim je povelu Kinnarda u obilazak. Bio je zainteresiran i pun hvale.

– Posebno mi se sviđa kako si uspjela kuću učiniti udobnom, a ipak zadržati njen kolonijalni karakter – rekao je Kinnard.

Nalazili su se na katu gdje je Kim objašnjavala Kinnardu kako su uspjeli ugraditi malenu kupaonicu ne narušavajući povijesni izgled kuće. Pogledavši kroz prozor, Kim se lećula. Pogledala je još jednom i zaprepastila se kad se uvjerila da Edward i Buffer doista hodaju poljem i približavaju se kolibi.

Kim je trenutno zahvatila panika. Nije imala pojma kako će Edward reagirati na Kinnardovu nazočnost, pogotovo s obzirom na Edwardovu mrzovolju što ju je ispoljavao u posljednje vrijeme, a još više zato što ga nije vidjela od ponedjeljka uvečer.

– Mislim da bismo trebali poći u prizemlje – nervozno je rekla Kim.

– Zar nešto nije u redu? – upitao je Kinnard.

Kim mu nije odgovorila. Bila je previše zaokupljena prekoravanjem sebe zato što nije uzela u obzir mogućnost Edwardova pojavljivanja. Čudila se kako uvijek uspijeva dospjeti u ovakve situacije.

– Dolazi Edward – na kraju je Kim rekla Kinnardu dok ga je kretnjom pozivala u salon.

– Zar je to problem? – upitao je Kinnard. Zbunio se.

Kim se pokušala nasmiješiti. – Naravno da nije – rekla je. Međutim, njezin glas nije bio uvjerljiv, a želudac joj se stisnuo. Otvorila su se ulazna vrata i Edward je ušao. Buffer se zaputio u kuhinju kako bi provjerio ima li hrane koja je slučajno pala na pod.

– Ah, tu si – rekao je Edward kad ju je ugledao.

– Imamo društvo – rekla je Kim. Držala je ruke stisnute pred sobom.

– O? – začudio se Edward. Ušao je u salon.

Kim ih je upoznala. Kinnard se pomaknuo naprijed i ispružio ruku, ali se Edward nije micao. Razmišljao je.

– Naravno – rekao je Edward pucnuvši prstima. Zatim je ispružio ruku i s velikim se oduševljenjem rukovao s Kinnardom. – Sjećam vas se. Radili ste u mom laboratoriju. Vi ste momak koji je otišao u bolnicu stažirati za kirurga.

– Dobro pamćenje – rekao je Kinnard.

– Vraga, čak se sjećam na čemu ste radili – rekao je Edward. Tada je ukratko prikazao Kinnardov projekt od godine dana.

– Stidim se što se vi bolje toga sjećate nego ja – rekao je Kinnard.

– Jeste li za pivo? – upitao je Edward. – Imamo ga u hladnjaku.

Kinnard je nervozno pogledavao čas Kim čas Edwarda. – Možda je bolje da pođem – rekao je.

– Gluposti – rekao je Edward. – Ostanite ako možete. Siguran sam da će Kim dobro doći malo društva. Ja se moram vratiti na posao. Došao sam je samo nešto pitati.

Kim je bila jednako zbunjena kao i Kinnard. Edward se nije ponašao u skladu s njenim očekivanjima. Umjesto razdražljivosti, a možda čak i ispada, bio je izvrsno raspoložen.

– Ne znam kako bih to najbolje izrazio – počeo je Edward ali želim da se istraživači smjeste u dvorcu. Bilo bi im neusporedivo lakše kad bi mogli spavati na imanju budući da mnogi pokusi zahtijevaju neprestano skupljanje podataka. Osim toga, dvorac je prazan i ima tako puno namještenih soba pa je smiješno da oni borave po različitim konačištima. I Omni će platiti. – Pa, ne znam... – promucala je Kim.

– Ma daj, Kim – rekao je Edward. – To će biti samo privremeno. Uskoro će početi stizati njihove obitelji pa će morati kupiti kuće ili stanove.

– Ali tamo se nalazi puno predmeta iz obiteljske baštine rekla je Kim.

– To nije nikakav problem – rekao je Edward. – Upoznala si te ljude, ništa neće dirati.

– Pusti me da razmislim o tome – rekla je Kim.

– O čemu imaš razmišljati? – bio je uporan Edward. – Ti su mi ljudi poput obitelji. Osim toga, spavaju otprilike samo od jedan do pet ujutro, baš kao i ja. Nećeš ni znati da su ondje. Nećeš ih čuti i nećeš ih vidjeti. Mogu zauzeti sobe u krilu za goste i u krilu za poslugu.

Edward je namignuo Kinnardu i dodao: – Najbolje je odvojiti muškarce od žena jer ne želim biti odgovoran za kojekakve bračne nesuglasice.

– Zar bi se zadovoljili korištenjem ta dva krila kuće? – upitala je Kim. Bilo joj je teško oduprijeti se Edwardovoj otvorenoj, prijateljskoj odlučnosti.

– Bit će oduševljeni – rekao je Edward. – Ne mogu ti reći koliko će ih to obradovati. Hvala ti, slatka moja! Ti si pravi anđeo. – Edward je poljubio Kim posred čela i zagrlio je.

– Kinnarde! – rekao je Edward odvojivši se od Kim.

– Nemojte izigravati stranca sad kad znate gdje smo. Kim je potrebno društvo. Nažalost, ja ću biti prilično zauzet u bliskoj budućnosti.

Edward je prodorno zazviždao od čega se Kim trgnula. Buffer se pojavio iz kuhinje.

– Vidimo se kasnije – rekao je Edward i domahnuo im. Trenutak kasnije zalupila su se ulazna vrata.

Kim i Kinnard načas su se samo gledali. – Jesam li pristala, ili što? – pitala je Kim.

– Sve se nekako brzo dogodilo – priznao je Kinnard.

Kim je prišla prozoru i promatrala kako se Edward i Buffer udaljavaju preko polja. Edward je psu bacio štap.

– Puno je pristupačniji nego onda kad sam radio u njegovu laboratoriju – rekao je Kinnard. – Dobro djeluješ na njega. Uvijek je bio tako ukočen i ozbiljan. Zapravo, bio je pravi osobenjak.

– Bio je pod velikim pritiskom – rekla je Kim. Još uvijek je gledala kroz prozor. Činilo se da se Edward i Buffer sjajno zabavljaju sa štapom,

– Nikad ne bih pogodio prema njegovu ponašanju – rekao je Kinnard.

Kim se okrenula Kinnardu. Odmahnula je glavom i nervozno protrljala čelo. – U što li sam se sad uvalila? – upitala je – Nije mi baš drago što će Edwardovi ljudi boraviti u dvorcu.

– Koliko ih ima? – upitao je Kinnard. – Petero – rekla je Kim.

– Je li dvorac prazan? – pitao je dalje Kinnard.

– Ondje nitko ne živi, ako na to misliš – rekla je Kim. – Ali sigurno nije prazan. Želiš li ga vidjeti?

– Svakako – rekao je Kinnard.

Pet minuta kasnije Kinnard je stajao nasred goleme prostorije sa stropom u visini prvoga kata. Na licu mu se pojavio izraz nevjerice.

– Shvaćam tvoju zabrinutost – rekao je. – Ovo je mjesto poput muzeja. Namještaj je nevjerojatan, a još nikad nisam vidio toliko draperija.

– Napravljene su dvadesetih godina – rekla je Kim. – Rekli su mi da je trebalo devetsto metara materijala.

– Sveca mu, to je gotovo kilometar – sa strahopoštovanjem je rekao Kinnard.

– Moj brat i ja naslijedili smo ovo od djeda – objasnila je Kim. – Pojma nemamo što bismo trebali učiniti sa svim tim. Ipak, ne znam što će moj otac i brat reći na petero ljudi koji ovdje stanuju.

– Pogledajmo gdje bi trebali boraviti – predložio je Kinnard. Pregledali su krila zgrade. U svakom su se nalazile po četiri spavaće sobe, a svako je krilo imalo i vlastito stubište izlaz iz dvorca.

– Budući da postoje odvojeni ulazi i stube, neće se morati kretati po glavnom dijelu zgrade – istaknuo je Kinnard.

– Imaš pravo – rekla je Kim. Stajali su u jednoj od spavaćih soba krila za posluhu. – Možda neće biti tako strašno. Tri se muškarca mogu smjestiti u ovo krilo, a dvije žene u krilo za goste.

Kinnard je virnuo u kupaonicu. – Oh, jao! – rekao je. Kim, dođi ovamo!

Kim mu se pridružila. – U čemu je problem?

Kinnard je pokazao na zahod. – Nema vode u školjki rekao je. Nagnuo se nad umivaonik i okrenuo slavinu. Ništa se nije dogodilo. – Nekakav problem s vodovodnim instalacijama.

Provjerili su ostale kupaonice u krilu za posluhu. Nijedna nije imala vode. Prešli su u gostinjsko krilo i ustanovili da problem postoji samo u krilu za posluhu, bez obzira o čemu je riječ.

– Morat ću nazvati vodoinstalatera – rekla je Kim.

– Moglo bi biti nešto jednostavno, kao da je netko upravo zatvorio vodu – rekao je Kinnard.

Izašavši iz krila za goste, ponovno su prošetali kroz glavni dio kuće.

– Institut Peabody-Essex bio bi oduševljen ovim mjestom rekao je Kinnard.

– Sigurno bi rado došli do onoga što se nalazi na tavanu i u vinskom podrumu – rekla je Kim. – Oba su puna starih spisa, pisama i dokumenata koji obuhvaćaju razdoblje od tristo godina.

– To moram vidjeti – rekao je Kinnard. – Imaš li nešto protiv?

– Ni najmanje – rekla je Kim. Promijenili su smjer i popeli se stubama na tavan.

Kim je otvorila vrata i pozvala Kinnarda unutra. – Dobro došao u arhive obitelji Stewart – rekla je.

Kinnard se zaputio središnjim prolazom promatrajući obilje materijala. Odmahnuo je glavom. Ostao je bez riječi. – Skupljao sam marke kad sam bio dječak – rekao je. – Često sam sanjao o pronalaženju ovakva mjesta. Tko zna na što možeš naletjeti?

– Jednako toliko materijala nalazi se i u podrumu – rekla je Kim. Kinnardovo oduševljenje pružalo joj je zadovoljstvo.

– Ovdje bih mogao provesti mjesec dana – rekao je Kinnard.

– Ja praktički jesam – rekla je Kim. – Tražila sam materijal svojoj pretkinji po imenu Elizabeth Stewart koja je bila upletena u aferu vještichjeg ludila 1692.

– Doista – rekao je Kinnard. – Sve mi se to čini fascinantnim. Sjećaš se, studirao sam američku povijest.

– Zaboravila sam – rekla je Kim.

– Otkako ovdje radim posjetio sam gotovo sve znamenitosti povezane sa salemskim vješticama – rekao je Kinnard. – Posjetila me mama pa smo zajedno pošli u obilazak.

– Zašto nisi poveo plavušu iz hitnog trakta? – upitala je Kim prije nego je imala vremena promisliti o svojim riječima.

– Nisam mogao – rekao je Kinnard. – Obuzela ju je čežnja za domom pa se vratila u Columbus, Ohio. Kako je s tobom? Čini se da se tvoj odnos s dr. Armstrongom dobro razvija.

– Imali smo i dobrih i loših trenutaka – neodređeno je rekla Kim.

– Kako je tvoja pretkinja sudjelovala u događajima s vješticama? – upitao je Kinnard.

– Bila je optužena kao vještica – rekla je Kim. – A potom je pogubljena.

– Kako to da mi nikad nisi pričala o tome? – upitao je Kinnard.

– Sudjelovala sam u zataškavanju – nasmijala se Kim.

– Ozbiljno, majka mi je zabranila da o tome govorim. No to se promijenilo. Za mene je postalo nešto poput križarskog pohoda otkrivanje svega što mogu o njezinoj sudbini.

– Jesi li imala sreće? – upitao je Kinnard.

– Nešto jesam – rekla je Kim. – Ali ovdje ima puno materijala i sve skupa traje duže nego što sam očekivala.

Kinnard je stavio ruku na ručku jedne ladice ormara za spise i pogledao Kim. – Smijem li? – upitao je.

– Samo izvoli – rekla je Kim,

Poput većine ladica bila je ispunjena papirima, kuvertama i bilježnicama. Kinnard je prekopavao po njima, ali nije našao niti jednu marku. Na kraju je uzeo jednu kuvertu i izvadio pismo. – Nije ni čudo što ovdje nema maraka – rekao je. – Marke su izumljene tek krajem devetnaestog stoljeća. Ovo je pismo iz 1698. !

Kim je uzela kuvertu. Bila je adresirana na Ronalda.

– Ti si pravi srećković – rekla je Kim. – U potrazi za ovakvim pismom ja se ovdje danima mučim, a ti jednostavno uđeš i izvučeš ga kao da je to nešto sasvim obično.

– Drago mi je da ti mogu pomoći – rekao je Kinnard. Pružio je Kim pismo.

Kim ga je glasno pročitala:

12. listopada 1698.

Cambridge

Najdraži Oče,

duboko sam ti zahvalan za deset šilinga jer su mi bili prijeko potrebni tijekom razdoblja prilagođavanja životu na sveučilištu. Smjerno bih ti želio staviti do znanja da sam posve uspio u nastojanju o kojem smo puno raspravljali prije mog upisivanja na studije. Nakon dugotrajne i mučne potrage pronašao sam dokaz upotrijebljen protiv moje voljene pokojne Majke u prostorijama jednog od naših cijenjenih tutora koji se zainteresirao za njegovu

stravičnu prirodu. Susret s izloženim dokazom izazvao je u meni uznemirenost, ali sam prošlog utorka tijekom poslijepodnevnog odmora, dok su se svi nalazili u kantini, riskirao posjet prethodno spomenutim prostorijama i promijenio ime kako si me uputio u izmišljeno Rachel Bingham. U istu svrhu to sam ime uzo u katalog knjižnice Harvard Halla. Nadam se, dragi Oče, da ćeš sada naći utjehu u činjenici da je prezime Stewart oslobođeno svoje najteže mrlje. S obzirom na moje studije mogu s radošću izjaviti da su moja kazivanja dobro primljena. Moje kolege su vrlo prijateljske naravi. Osim služenja starijim đacima, na koje si me na vrijeme upozorio, meni je dobro i ugodno.

S ljubavlju tvoj sin, Jonathan.

- Dovraga sve – rekla je Kim kad je pročitala pismo. – Što je bilo? – upitao je Kinnard.
- Riječ je o tom dokazu – rekla je Kim pakazavši pismo. – Misli se na dokaz iskorišten za osuđivanje Elizabeth. I dokumentu što sam ga našla u administrativnoj zgradi okrug Essex spominje se kao uvjerljivi dokaz, što znači da je bio neoboriv. Našla sam još pisanog materijala o tome, ali doka nigdje nije opisan. U mojem križarskom pohodu postalo je najvažnije otkriti o čemu je riječ.
- Imaš li neku ideju o tome što bi to moglo biti? – upitao je Kinnard.
- Vjerujem da ima nekakve veze s okultizmom – rekla je Kim. – Kad bih morala pogađati, rekla bih da je riječ o knjizi ili o lutki.
- Čini mi se da ovo pismo govori u prilog ideji o lutki rekao je Kinnard. – Ne znam kva bi se knjiga mogla smatrati »stravičnom«. Gotski se roman pojavio tek u devetnaestom stoljeću.
- Možda je to neka knjiga u kojoj se opisuje čarobni napitak u koji se ubacuju dijelovi tijela – nagađala je Kim.
- Nisam se toga dosjetio – rekao je Kinnard.
- Izrada lutaka spomenuta je u Elizabethinu dnevniku rekla je Kim. – A lutke su doprinjele osuđivanju Bridget Bishop. Pretpostavljam da bi lutka mogla biti »stravična« ako je osakaćena ili seksualno eksplicitna. Zacijelo bi prema puritanskim moralnim mjerilima mnoge stvari povezane sa seksom bile smatrane stravičnima.
- Na neki je način pogrešno shvaćanje da su se puritanci toliko protivili seksu – rekao je Kinnard. – Sjećam se sa satova povijesti da su grijehi povezane s predbračnim seksom i požudom smatrali manjima od laganja ili koristoljublja, budući da su ovim posljednjima kršili sveti zavjet.
- To znači da su se stvari prilično promijenile od Elizabethina doba – rekla je Kim i cinično se nasmijala. – Tada su držali velikim grijesima, u današnjem su društvu prihvaćene i često hvaljene aktivnosti. Samo treba slušati političare.
- Dakle, nadaš se da ćeš odgonetnuti tajnu pregledavanjem svih ovih papira? – rekao je Kinnard i kretnjom ruke obuhvatio cijeli tavanski prostor.
- Ovdje i u vinskom podrumu – rekla je Kim. – Jedno pismo što ga je napisao Increase Mather odnijela sam na Harvard jer je u pismu naveo da je dokaz postao dijelom harvardskih zbirki. No nisam imala sreće. Knjižničarke nisu uspjele naći nikakve podatke o Elizabeth Stewart iz sedamnaestog stoljeća.
- Sudeći po Jonathanovu pismu, trebala si tražiti podatke o Rachel Bingham – rekao je Kinnard.
- Sad mi je to jasno – rekla je Kim. – No ništa se ne bi promijenilo. Zimi godine 1764. izbio je veliki požar te progutao Harvard Hall i njegovu knjižnicu. Nisu izgorjele samo sve knjige, već i nešto pod nazivom »zbirka neobičnosti«, te svi katalogi i popisi. Nažalost, nitko čak ne zna što je sve izgubljeno. Bojim se da mi Harvard ne može biti od pomoći.

– Žao mi je – rekao je Kinnard.

– Hvala na suosjećanju – rekla je Kim.

– Barem su ti preostali svi ovi spisi pa još imaš nekih izgleda – rekao je Kinnard.

– To mi je jedina nada – rekla je Kim. Pokazala mu je kako sređuje sav materijal prema kronologiji i tematici. Čak ga je povela do mjesta na kojem je jutros radila.

– Golemi pothvat – rekao je Kinnard. Zatim je pogledao na sat. – Bojim se da moram poći. Poslijepodne moram obići svoje pacijente.

Kim ga je otpratila do automobila. Ponudio se da će je odvesti natrag do kolibe, ali je odbila. Rekla je da namjerava još nekoliko sati provesti na tavanu. Posebno je željela pretražiti ladicu u kojoj je on tako jednostavno pronašao Jonathanovo pismo.

– Možda te to ne bih smio pitati – rekao je Kinnard. Već je otvorio vrata automobila. – No na čemu rade Edward i njegova istraživačka ekipa?

– Imaš pravo – rekla je Kim. – Ne bi me smio pitati. I ne mogu ti reći pojedinosti jer sam prisegnula na šutnju. No svi znaju da rade na razvoju lijeka. Edward je uredio laboratoriju staroj konjušnici.

– Nije on glup – rekao je Kinnard. – Kako fantastično mjesto za istraživački laboratorij.

Kinnard se okrenuo prema automobilu, ali ga je Kim zaustavila. – Imam jedno pitanje za tebe – rekla je. – Je li protuzakonito ako istraživači uzimaju eksperimentalni lijek koji još nije stigao do kliničkih pokusa?

– Pravilima FDA-e protivno je davanje takva lijeka dobrovoljcima – rekao je Kinnard. – No ako ga uzimaju istraživači, ne vjerujem da FDA ima ovlasti nad njima. Ne vjerujem da će im to biti priznato, a moglo bi im stvoriti probleme kad pokušaju prijaviti istraživanje novog lijeka.

– Šteta – rekla je Kim. – Nadala sam se da je to protuzakonito.

– Zacijelo ne moram biti vrhunski znanstvenik da bih pogodio zašto pitaš – rekao je Kinnard.

– Ništa ti nisam rekla – upozorila ga je Kim. – I bila bih ti zahvalna da ni ti ništa ne kažeš.

– Kome bih mogao reći? – retorički je upitao Kinnard. Na trenutak je oklijevao, a potom upitao: – Zar svi uzimaju lijek? – Doista ne želim govoriti o tome – rekla je Kim.

– Ako je tako, moglo bi se pojaviti važno etičko pitanje rekao je Kinnard. – Postavit će se pitanje prinude kad je riječ o mlađim članovima ekipe.

– Mislim da nije bilo nikakve prinude – rekla je Kim.

– Možda malo grupne histerije, ali nitko nikoga ni na što ne prisiljava.

– Nije baš pametna ideja – rekao je Kinnard. – Ima previše opasnosti od neočekivanih popratnih pojava. Zato su i donošena takva pravila.

– Bilo je lijepo ponovno te vidjeti – rekla je Kim promijenivši temu. – Drago mi je što mogu osjećati da smo još uvijek prijatelji.

Kinnard se nasmiješio. – Ni sam to ne bih mogao bolje sročiti.

Kim mu je domahnula kad se odvezao. Još je jednom mahnula tren prije no što se automobil izgubio među stablima. Bilo joj je žao što je otišao. Njegov neočekivani posjet predstavljao je dobrodošlo olakšanje.

Vrativši se u dvorac, Kim se popela stubama na tavan. Još uvijek je uživala u toplini što ju je izazvao Kinnardov posjet kad joj je palo na pamet koliko je čudno bilo Edwardovo ponašanje. Jasno se sjećala kako je ljubomorno reagirao na samo spominjanje Kinnardova imena kad su počeli izlaziti. Zbog toga je njegovo poslijepodnevno ponašanje djelovalo još neobičnije. Također je Kim navelo na pitanje hoće li joj Edward prirediti zakašnjelu scenu kad ga idući put vidi.

***

Kasnije toga dana Kim je bila spremna odustati od potrage. Ustala je i protegnula svoje bolne mišice. Na svoju žalost, nije našla nikakav dokument iz sedamnaestog stoljeća ni u ladici, ni u cijelom ormaru za spise, pa čak ni u neposrednoj blizini mjesta na kojem je Kinnard našao Jonathanovo pismo. Zato je Kinnardov uspjeh djelovao još impresivnije.

Ostavivši dvorac za sobom, zaputila se preko polja prema kolibi. Sunce se već spustilo nisko na zapad. Već je stigla jesen, a do zime nije preostalo puno vremena. Dok je hodala, neodređeno je razmišljala što bi mogla pripremiti za večeru.

Kim je gotovo stigla do kolibe kad je iz daljine čula zvuk uzbuđenih glasova. Okrenula se i vidjela da su Edward i njegova ekipa napustili izoliranost laboratorija.

Kim je odmah obuzela radoznalost; zaustavila se i gledala kako joj se grupa približava. Čak je i iz daljine mogla vidjeti da se ponašaju obijesno i bučno, poput školaraca puštenih na odmor. Čula je smijeh i viku. Muškarci su, osim Edward dobacivali jedan drugome nogometnu loptu.

Kim je najprije pomislila da su došli do nekog monumenta ponovnog otkrića. Što su joj se više približavali, postajala je sve sigurnija u to. Nikad ih još nije vidjela tako dobro raspoložene. Kad su joj se dovoljno primaknuli, pokazalo se da nije imala pravo.

– Pogledaj što si učinila mojoj ekipi! – Edward je doviknuo Kim. – Upravo sam im rekao o tvojoj ponudi da mogu boraviti u dvorcu i oni su poludjeli.

Kad se grupa primaknula Kim, stali su klicati: – Hip, hip, hura! – Ponovili su to tri puta, a zatim prasnuli u smijeh. Kim se također nasmiješila. Njihova je radost bila zarazna.

Podsjećali su je na studente tijekom priprema za sportska natjecanja.

– Doista ih je dirnula tvoja gostoljubivost – objasnio je Edward. – Jasno im je da je to velika usluga s tvoje strane. Curt je čak nekoliko noći spavao na podu u laboratoriju.

– Sviđa mi se tvoja odjeća – Curt je rekao Kim.

Kim je pogledala svoju kožnatu jaknu i traperice. Sigurno ništa posebno. – Hvala – rekla je.

– Željeli bismo te umiriti po pitanju namještaja u dvorcu rekao je Francois. – Jasno nam je da je to obiteljska ostavština i odnosit ćemo se prema njemu s najdubljim poštovanjem.

Eleanor je prišla bliže i neočekivano zagrlila Kim. – Dirnuta sam tvojim nesebičnim doprinosom našoj stvari – rekla je. Stisnula je Kiminu ruku i pogledala je u oči. – Puno ti hvala.

Kim je kimnula glavom. Nije znala što bi rekla. Posramila se što je u početku bila protiv toga.

– Usput – rekao je Curt uguravši se ispred Eleanor. – Već te dugo želim pitati smeta li ti buka mogega motora. Ako ti smeta, rado ću ga parkirati izvan zidova.

– Nisam ni čula buku – rekla je Kim,

Edward joj je prišao s druge strane. – Ako ti odgovara, ljudi bi voljeli da ih povedeš do dvorca kako bi im pokazala u koje ćeš ih sobe smjestiti.

– Valjda to možemo i sada obaviti – rekla je Kim. – Savršeno – rekao je Edward.

Vrativši se istim putem natrag, Kim je povelu veselu grupu u pravcu dvorca. David i Gloria potrudili su se da je sustignu i hodaju uz nju. Bili su puni pitanja o dvorcu, te kad je izgrađen, te je li Kim ikad ondje živjela i tome slično.

Kad su ušli u zdanje, začulo se puno uzdaha udivljenja, pogotovo u velikoj prostoriji i u formalnoj blagovaonici s mnoštvom heraldičkih zastavica.

Kim im je najprije pokazala krilo za goste i predložila da se ondje smjeste žene. Eleanor i Gloria bile su zadovoljne te su izabrale susjedne sobe na prvom katu.

– Možemo jedna drugu probuditi ako ujutro zaspimo rekla je Eleanor.
Kim je svima pokazala kako svako krilo ima odvojeni ulaz i stubište.

– Ovo je savršeno – rekao je Francois. – Uopće nećemo morati ulaziti u glavni dio kuće.
Prešavši u krilo za posluhu, Kim je objasnila problem s vodom, ali im je obećala da će ujutro nazvati vodoinstalatera. Zatim im je pokazala kupaonicu u glavnom dijelu kuće što je mogu koristiti u međuvremenu.

Muškarci su bez prepirke izabrali sobe, iako su neke bile daleko poželjnije od drugih.
Kim je bila impresionirana njihovom srdačnošću.

– Mogu dati da se uključi i telefon – rekla je Kim.

– Nemoj se truditi – rekao je David. – Cijenimo tvoju ponudu, ali nije potrebno. Bit ćemo ovdje samo dok spavamo, a ne spavamo baš previše. Možemo se koristiti telefonom u laboratoriju.

Završili su obilazak i izašli iz dvorca kroz izlaz krila za posluhu, a potom su zaobišli zgradu i našli se sprijeda. Razgovarali su o ključevima i odlučili zasad ostaviti otključane ulaze u krila. Kim će dati napraviti ključeve čim joj se ukaže prilika.

Nakon obilja rukovanja, zagrljaja i zahvaljivanja, istraživanja su se zaputili svatko u svoje konačište kako bi pokupili svoje stvari. Kim i Edward zaputili su se natrag prema kolibi.

Edward je bio sjajno raspoložen i neprestano je iznova zahvaljivao Kim i veličao njezinu velikodušnost.

– Doista si dala pravi doprinos mijenjanju ugođaja u laboratoriju – rekao je Edward. – Kao što si i sama vidjela, svi su ushićeni. A s obzirom na važnost duševnog stanja, siguran sam da će njihov rad odražavati njihovo raspoloženje. Dakle pozitivno si djelovala na cijeli projekt.

– Drago mi je ako sam mogla pomoći – rekla je Kim i osjetila se još više krivom što je u početku bila protiv useljenja u dvorac.

Stigli su do kolibe. Kim se začudila kad ju je Edward slijedio unutra. Vjerovala je da će se zaputiti ravno natrag u laboratorij.

– Baš lijepo od onog Monihana što je svratio – rekao je Edward.
Kim je od čuda otvorila usta. Morala se svjesno potruditi da ih zatvori.

– Znaš, dobro bi mi došlo pivo – rekao je Edward. – Hoćeš li i ti?

Kim je odmahнула glavom. Na trenutak je ostala bez glasa. Pošla je za Edwardom u kuhinju i nastojala skupiti hrabrost za razgovor o njihovu odnosu. Nije se mogla sjetiti kad je bio ovako dobro raspoložen.

Edward je pošao do hladnjaka. Kim je sjela na stolac. Baš kad je htjela načeti temu, Edward je otvorio pivo i ponovno je iznenadio.

– Želim ti se ispričati zbog svog nemogućeg ponašanja u posljednjih mjesec dana – rekao je. Otpio je gutljaj piva, podrignuo i ispričao se. – Razmišljao sam o tome zadnja dva dana i znam da sam bio težak, nepažljiv i nezahvalan. Ne želim to prikazati kao ispriku ili se na taj način riješiti odgovornosti, ali doista sam bio pod golemim pritiskom sa strane Edwarda. Nikad nisam smio dopustiti da se to ispriječi među nama. Još jednom, želim te zamoliti za oprostjenje.

Kim je iznenadilo Edwardovo priznanje. To je bio posve neočekivani razvoj događaja.

– Vidim da si uzrujana – rekao je Edward. – I ne moraš odmah sad nešto reći ako ne želiš. Mogu zamisliti da se pomalo ljutiš na mene, a vjerojatno sam te i razočarao.

– Ali ja želim razgovarati – rekla je Kim. – Jako želim razgovarati s tobom, posebno od petka kad sam bila u Bostonu i posjetila psihoterapeutkinju kojoj sam odlazila prije nekoliko godina.

– Divim se tvojoj inicijativi – rekao je Edward.

– To me navelo na razmišljanje o tome kako se nas dvoje slažemo – rekla je Kim. Spustila je pogled na ruke u svom krilu. – Pitala sam se nije li u ovom trenutku bolje da ne živimo zajedno.

Edward je odložio svoje pivo i uzeo njezine ruke u svoje. – Razumijem kako se moraš osjećati – rekao je. – Tvoji su osjećaji u skladu s mojim ponašanjem u posljednje vrijeme. No ja uviđam svoje greške i možda ti to mogu nadoknaditi.

Kim je počela nešto govoriti, ali ju je Edward prekinuo.

– Jedino što te molim je dopuštenje da situacija ostane ovakva kakva jest idućih nekoliko tjedana; ostanimo zasad svatko u svojoj sobi – rekao je. – Ako nakon pokusnog roka budeš smatrala da ne bismo trebali ostati zajedno, preselit ću se u dvorac k ostalima.

Kim je razmislila o Edwardovu prijedlogu. Njegovo kajanje i sposobnost opažanja ostavili su dubok dojam na nju. Ponuda što ju je iznio činila joj se razumnom.

– Dobro – na kraju je rekla.

– Divno! – rekao je Edward. Raširio je ruke i zagrlio je. Kim se držala pomalo suzdržano. Bilo joj je teško tako brzo mijenjati emotivne pravce.

– Hajdemo proslaviti – rekao je Edward. – Izađimo na večeru, samo ti i ja.

– Znam da ne možeš tratiti vrijeme – rekla je Kim. – E cijenim tvoju ponudu.

– Gluposti! – rekao je Edward. – Tratit ću vrijeme! Pođimo opet u onu jazbinu gdje smo bili za jednog od naših prvih dolazaka ovamo. Sjećaš se bakalara?

Kim je kimnula. Edward je ispio pivo.

Dok su se vozili s imanja, Kim je pogledala dvorac i pomislila na istraživače. Spomenula je kako su svi bili nevjerojatno ushićeni.

– Nisu mogli biti sretniji – rekao je Edward. – Stvari se dobro razvijaju u laboratoriju, a sad više neće morati putovati – Jeste li počeli uzimati lijek? – upitala je Kim.

– Svakako – rekao je Edward. – Svi smo počeli u utorak. Kim se dvoumila hoće li Edwardu reći što Kinnard misli o tome, ali je oklijevala jer je znala da će se Edward naljutiti ako sazna da je s nekim razgovarala o njihovu projektu.

– Već smo saznali nešto zanimljivo – rekao je Edward.

– Razina tkiva Ultre ne može biti kritična jer svi imamo podjednako pozitivne rezultate iako uzimamo različite doze.

– Može li euforija što je ti i ostali osjećate imati neke veze s lijekom? – upitala je Kim.

– Siguran sam da ima – rekao je Edward. – Indirektno ako ne direktno. Dvadeset četiri sata nakon prve doze svi smo se osjećali opušteno, jasnih – misli, samouvjereni, pa čak i... Edward se mučio da nađe odgovarajuću riječ. Na kraju je rekao: – Zadovoljno. A sve je to vrlo daleko od tjeskobe, umora i svadljivosti što smo osjećali prije Ultre.

– Što je s popratnim pojavama?

– Jedina popratna pojava što smo je svi imali bila je početna suhoća ustiju – rekao je Edward. – Dvoje ostalih patilo je od laganog zatvora, Samo sam ja imao poteškoća s vidom, ali to je trajalo samo dvadeset četiri sata, a taj sam problem imao i ranije, pogotovo kad sam bio umoran.

– Možda biste trebali prestati uzimati lijek kad ste već toliko o njemu saznali – predložila je Kim.

– Mislim da ne – rekao je Edward. – Pogotovo s obzirom na pozitivne rezultate. Zapravo, donio sam malo lijeka i za tebe, ako ga želiš probati.

Edward je posegnuo u džep sakoa i izvukao bočicu kapsula. Pružio ju je Kim. Ona je ustuknula.

– Ne, hvala – rekla je.

– Za ime Božje, barem uzmi bočicu.

Protiv volje, Kim je dopustila da joj Edward gurne bočicu u ruke.

– Samo razmisli o tome – rekao je Edward. – Sjećaš se kad smo prije dosta vremena razgovarali o osjećaju nesigurnosti u društvu? Pa, s Ultrom se nećeš tako osjećati. Ja ga uzimam manje od tjedan dana i već je omogućio ispoljavanje moje prave ličnosti; osobe kakva sam želio biti. Mislim da bi ga trebala probati. Što možeš izgubiti?

– Smeta mi pomisao o uzimanju lijeka radi crte karaktera rekla je Kim. – Osobnost bi trebala proizlaziti iz iskustva, a ne iz kemije.

– Ovo mi zvuči poput razgovora kakvog smo već vodili rekao je Edward nasmijavši se. – Valjda je normalno da ja kao kemičar imam drukčije mišljenje. Kako hoćeš, ali jamčim da bi se osjećala odlučnijom kad bi ga kušala. I to nije sve. Također vjerujemo da pojačava dugotrajno pamćenje te umanjuje umor i tjeskobu. Ovo drugo je baš jutros došlo do izražaja. Nazvali su me s Harvarda i rekli da su pokrenuli tužbu protiv mene. To me razbjesnilo, ali je moj bijes nestao već za nekoliko minuta. Ultra je ublažio moju ljutnju pa sam, umjesto udaranja po zidovima, mogao mirno razmisliti o situaciji i donijeti pravilne odluke.

– Drago mi je da ti toliko pomaže – rekla je Kim. – No ja ga ipak ne želim uzimati. – Pokušala je Edwardu vratiti bočicu. Odgurnuo je njezinu ruku.

– Zadrži je – rekao je. – Samo tražim da o tome ozbiljno razmisliš. Uzimaj samo jednu kapsulu dnevno i iznenadit ćeš samu sebe.

Shvativši da Edward neće popustiti, Kim je spustila bočicu torbicu.

Kasnije u restoranu, dok se Kim nalazila u toaletnim prostorijama i stajala pred zrcalom, ugledala je bočicu u svojoj torbici Izvadila ju je i otvorila. Palcem i kažiprstom podigla je jednu plavu kapsulu i proučila je. Činilo se nevjerojatnim da može postići sve ono što je Edward tvrdio.

Pogledavši se u zrcalu, priznala je sebi da bi jako voljela biti odlučnija u nastupu i manje plašljiva. Također je priznala kako je primamljiva pomisao da se tako lako može riješiti blage, ali uporne tjeskobe. Ponovno je pogledala kapsulu. Zatim je odmahнула glavom. Na trenutak se kolebala, ali kad je vratila kapsulu u bočicu, ponovno je zaključila da lijekovi nisu rješenje.

Na povratku do stola Kim se podsjetila da je uvijek sumnjala u brza i lagana rješenja. Tijekom godina stvorila je mišljenje da je najbolji način rješavanja problema onaj staromodni koji podrazumijeva introspekciju, malo bola i puno truda.

***

Kasnije te noći, kad se Kim već udobno smjestila u krevetu i čitala, čula je kako se ulazna vrata uz tresak zatvaraju. Poskočila je. Pogledala je na sat i vidjela da još nije jedanaest.

– Edwarde? – nervozno je doviknula.

– To sam samo ja – javio joj se Edward dok se penjao stubama grabeći po dvije odjednom. Provirio je u Kiminu sobu. – Nadam se da te nisam prestrašio – rekao je.

– Još je rano – rekla je Kim. – Je li ti dobro?

– Ne može biti bolje – rekao je Edward. – Čak se osjećam pun energije, što je čudno jer sam na nogama od pet ujutro. Ušao je u kupaonicu i počeo prati zube. Dok je to radio, uspio je veselo pričati o smiješnim situacijama do kojih je te večeri dolazilo u laboratoriju. Činilo se da istraživači priređuju bezopasne praktične šale jedno drugome.

Dok je Edward govorio, Kim je razmišljala o tome koliko se njezino raspoloženje razlikuje od njihova. Unatoč očitu Edwardovu preokretu, ona je i dalje bila napeta, neodređeno zabrinuta, pa čak i pomalo depresivna.

Kad je Edward bio gotov u kupaonici, vratio se u Kiminu sobu i sjeo na rub njezina kreveta. Buffer je došao za njim te je i on pokušao skočiti na krevet izazvavši Shebin bijes.

– A ne, nećeš, mali razbojniče – rekao je Edward i podigao psa u svoje krilo.

– Zar već ideš u krevet? – upitala je Kim.

– Doista idem – rekao je Edward. – Moram ustati u tri i trideset, a ne kao obično u pet, kako bih pratio tijek jednog pokusa. Ovdje u Salemu nema poslijediplomskih studenata koji bi umjesto mene obavljali prljav posao.

– To nije baš puno sna – rekla je Kim.

– Dovoljno mi je – rekao je Edward. Zatim je naglo promijenio temu. – Koliko si novca naslijedila zajedno s imanjem? Kim je zatreptala. Čini se da ju je Edward iznenađivao kad god je otvorio usta. Neprikladnost ovog pitanja bila je u posvemašnjoj suprotnosti s njegovim karakterom.

– Ne moraš mi reći ako ti je neugodno – rekao je Edward kad je vidio kako Kim oklijeva. – Pitam zato što bih bio voljan ustupiti ti nešto dionica Omnija. Nisam ih više želio prodavati, ali ti si nešto drugo. Stostruko će ti se vratiti ono što uložiš, ako si zainteresirana.

– Koja su sredstva u potpunosti investirana – uspjela je reći Kim.

Edward je spustio Buffera na pod i podigao ruke. – Nemoj me pogrešno shvatiti – rekao je. – Ne izigravam trgovca. Samo ti nastojim učiniti uslugu zbog svega što si učinila za Omni dozvolivši da se ovdje izgradi laboratorij.

– Cijenim tvoju ponudu – rekla je Kim.

– Čak i ako ne želiš ulagati, ipak ću ti pokloniti nekoliko dionica – rekao je Edward. Potapšao je njezinu nogu ispod pokrivača i ustao. – Sad moram u krevet. Radujem se odmoru od četiri sata čvrsta sna. Kažem ti, otkako sam počeo uzimati ovaj lijek, spavam tako čvrsto da su četiri sata posve dovoljna. Nikad nisam znao da se može tako uživati u spavanju.

Edward se laganim korakom vratio u kupaonicu i ponovo počeo prati zube.

– Ne pretjeruješ li malo s tim? – doviknula mu je Kim. Edward je ponovno promolio glavu u njezinu sobu. – O čemu to govoriš? – rekao je navukavši donju usnu preko donjih zubi.

– Već si oprao zube – rekla je Kim.

Edward je pogledao četkicu za zube kao da je ona krivac. Zatim je odmahnuo glavom i nasmijao se. – Postajem rastreseni profesor – rekao je. Vratio se u kupaonicu i isprao usta.

Kim je pogledala Buffera koji je ostao u njezinoj sobi i smjestio se ispred njezina noćna ormarića. Ustrajno je molio kekse što ih je ranije donijela iz kuhinje.

– Ovaj tvoj pas ponaša se kao da je strahovito gladan – Kim je viknula Edwardu koji se sad nalazio u svojoj sobi. – Jesi li ga večeras nahranio?

Edward se pojavio na vratima. – Doista se ne mogu sjetiti rekao je. Potom je opet nestao.

Kim je rezignirano ustala, navukla kućnu haljinu i sišla u kuhinju. Buffer joj je bio za petama, kao da je razumio o čemu su govorili. Kim je izvadila hranu za pse i stavila mu porciju u tanjur. Buffer je bio izvan sebe od uzbuđenja te je istodobno lajao i režao. Bilo je očito da ga nitko nije nahranio, možda i nekoliko dana.

Kako je ne bi ugrizao, Kim je zatvorila psa u kupaonicu dok je stavljala hranu na pod. Kad mu je otvorila vrata, Buffer je proletio kraj nje poput bijele mrlje i počeo halapljivo gutati pa je zvučilo kao da se guši.

Kad se Kim vratila na kat, vidjela je da je Edwardovo svjetlo još upaljeno. Htjela mu je reći za Buffera pa je promolila glavu u njegovu sobu, ali on je već čvrsto spavao. Izgledalo je kao da je legao i trenutno usnuo.

Kim je prišla krevetu i čudila se njegovu šumnu disanju. Znala je kako naporno radi pa je nije iznenadilo što tako duboko spava. Zacijelo je iscrpljen. Kim je ugasila njegovu lampu i vratila se u svoju sobu.

PONEDJELJAK, 26. RUJNA 1994.

Kad je Kim konačno otvorila oči, iznenadila se shvativši da je gotovo devet sati. To je bilo kasnije od njezina uobičajena vremena za ustajanje. Izašla je iz kreveta i pogledala u Edwardovu sobu, ali on je zasigurno već davno otišao. Njegova je prazna soba djelovala čisto i uredno. Edward je imao hvalevrijednu naviku jutarnjeg namještanja kreveta.

Prije odlaska u kupaonicu i tuširanja, Kim je nazvala vodoinstalatera Alberta Bruera koji je radio u kolibi i u laboratoriju. Ostavila je svoj broj telefona na automatskoj sekretarici.

Albert joj je uzvratilo poziv u roku od pola sata, a prije no što je Kim završila s doručkom, već je bio na vratima. Zajedno su se odvezli do dvorca u njegovom kamionu.

– Mislim da već znam u čemu je problem – rekao je Albert. – Zapravo, znao sam za to i dok vam je djed bio živ. Riječ je o odvodnim cijevima. Sve su od lijevanog željeza pa su neke zahrđale.

Albert je poveo Kim u svaku kupaonicu krila za posluđu gdje je uklonio ploče s otvora za pristup cijevima. Pokazao joj je gdje su zahrđale.

– Može li se to popraviti? – upitala je Kim.

– Može, naravno – rekao je Albert. – No, potrajat će. Možda će mi trebati tjedan dana.

– Učinite to – rekla je Kim. – Neki će ljudi boraviti ovdje. – Ako se o tome radi, mogu dovesti vodu u kupaonicu drugom katu. One cijevi prilično dobro izgledaju. Možda gore nitko nije živio.

Kad je vodoinstalater otišao, Kim je prošetala do laboratorija kako bi muškarcima rekla o kupaonici na drugom kat. Već neko vrijeme nije posjetila laboratorij i uopće se nije radovala odlasku onamo. Nikad se nije osjećala dobrodošlom.

– Kim – uzbuđeno joj je doviknuo David. On ju je prvi opazio kad je ušla na vrata što su vodila iz praznog prijamno dijela u glavni dio laboratorija. – Kako ugodno iznenađenje. David je viknuo ostalima da je Kim stigla. Svi su, uključujući Edwarda, ostavili ono što su radili i došli je pozdraviti.

Kim je osjetila kako je oblijeva rumenilo. Nije se voljela nalaziti u središtu pozornosti.

– Imamo svježe kave i uštipaka – rekla je Eleanor. – Hoće li malo?

Kim je odbila i zahvalila objasnivši da je upravo doručkovala. Ispričala im se zbog ometanja u radu i brzo im rekla kako će se riješiti problem s vodom.

Muškarci su bili zadovoljni te su je uvjerovali da im neće nimalo smetati korištenje kupaonice na drugom katu. Čak su je pokušali nagovoriti da odustane od bilo kakvih popravaka.

– Mislim da to ne treba ostavljati onako – rekla je Kim. – Više volim da se popravi.

Kim je tada naumila otići, ali joj nisu dopustili. Inzistirali su na tome da joj svatko pokaže što radi.

David je prvi počeo. Poveo je Kim do svoje radne površine gdje je morala kroz mikroskop pogledati preparat trbušne živčane stanice što ga je uzeo od mekušca pod nazivom Aplasia fasciata. Zatim joj je pokazao ispise o tome kako Ultra usklađuje spontano zagrijavanje određenih neurona ganglija. Prije no što je Kim uspjela shvatiti što gleda, David joj je uzeo ispise iz ruku i poveo je u inkubator za kulture tkiva. Tamo joj je objasnio kako je proučavao kulture tkiva u cilju otkrivanja toksičnosti.

Zatim su na red došli Gloria i Curt. Odveli su Kim dolje gdje su bile smještene životinje. Pokazali su joj neka jadona stvorenja: štakore i majmune izvrgnute pritisku i u kojima je izazvan snažan osjećaj tjeskobe. Tada su joj pokazali slične životinje koje su liječili Ultram i imipraminom.

Kim je nastojala djelovati zainteresirano, ali su je pokušali na životinjama uznemiravali.

Fransois ju je preuzeo od Glorije i Curta i odveo u izoliranu prostoriju gdje se nalazio aparat NMR. Nastojao joj je točno objasniti kako pokušava odrediti strukturu veznog proteina za Ultru. Nažalost, Kim je razumjela vrlo malo od svega što je rekao. Samo je kimala glavom i smiješila se kad god bi on zastao u govoru.

Tada ju je preuzela Eleanor i povela do svog računala. Podrobno joj je objasnila molekularno modeliranje i kako pokušava stvoriti lijekove koji će biti permutacije temeljne strukture Ultra i koji će eventualno biti bioaktivni na sličan način kao i Ultra.

Dok su Kim vodili po laboratoriju, počela je primjećivati da su istraživači, osim prijateljskog ponašanja prema njoj, bili strpljivi i međusobno se ophodili s poštovanjem. Iako su svim srcem željeli zaokupiti njezinu pozornost, strpljivo su čekali na svoj red.

– Ovo je bilo vrlo zanimljivo – rekla je Kim kad je Eleanor napokon završila svoje predavanje. Kim se počela povlačiti prema vratima. – Hvala vam svima što ste odvojili toliko svog dragocjenog vremena i pokazali mi što radite.

– Čekaj! – rekao je Fransois. Pojurio je k svom stolu, pokupio hrpu fotografija i potrčao natrag. Uzbudeno ih je pokazao Kim i pitao je što misli o njima. To su bile jarko obojene snimke tomografskog skaniranja.

– Mislim da su – Kim je tražila riječ koja je neće prikazati glupom. Na kraju je rekla: – Dramatične.

– Jesu, zar ne? – rekao je Fransois nakrivivši glavu kako bi ih mogao pogledati iz neznatno drukčijeg kuta. – Nalikuju modernoj umjetnosti.

– Što ti točno govore? – upitala je Kim. Radije bi bila otišla, ali kako su je svi gledali, osjećala se obveznom postaviti neko pitanje. – Boje se odnose na koncentraciju radioaktivnog Ultra rekao je Fransois. – Crvena je najveća koncentracija. Ovo skaniranje jasno pokazuje da se lijek najviše ograničava na gornji dio hipotalamusa, na srednji mozak, te na limbički sustav.

– Sjećam se da je Stanton na večeri govorio o limbičkom sustavu – rekla je Kim.

– Doista jest – rekao je Fransois. – Kao što je rekao, to je dio primitivnijih, ili gmazovskih dijelova mozga i ima veze s autonomnim funkcijama, uključujući raspoloženje, emocije, pa čak i njuh.

– I seks – rekao je David.

– Kako to misliš, »gmazovski«? – upitala je Kim. Riječ je u njenim mislima imala ružnu konotaciju. Nikad joj se nisu sviđale zmije.

– Taj izraz koristimo kad govorimo o dijelovima mozga koji su slični mozgovima gmazova – rekao je Fransois. – Jasno, to je pretjerano pojednostavljivanje, ali ima svoje opravdanje. Iako se ljudski mozak razvio od nekog davnog pretka koji je bio zajednički ljudima i današnjim gmazovima, to nije kao da uzmemo mozak nekog gmaza i na njega nasadimo dvije polovice velikog mozga.

Svi su se nasmijali. Kim je shvatila da se i ona smije. Bilo je teško odoljeti sveopćem raspoloženju.

– Što se tiče temeljnih nagona – rekao je Edward – mi ljudi imamo ih jednako kao i gmazovi. Razlika je u tome što su naši prikriveni različitim stupnjevima socijalizacije i civilizacije. To u prijevodu znači da polovice velikog mozga imaju čvrstu kontrolu nad gmazovskim ponašanjem.

Kim je pogledala na sat. – Doista bih morala poći – rekla je. – Moram uhvatiti vlak za Boston.

S takvom isprikom Kim se konačno uspjela osloboditi nametljivih istraživača iako su je svi pozvali neka opet dođe. Edward ju je ispratio.

– Zar doista ideš u Boston? – upitao je.

– Da – rekla je Kim. – Sinoć sam se odlučila vratiti na Harvard i još jednom pokušati. Našla sam još jedno pismo u kojem se govori o Elizabethinu dokazu. Dalo mi je novi trag.

– Sretno – rekao je Edward. – Lijepo se provedi. – Poljubio ju je i vratio se u laboratorij. Ništa nije pitao o novootkrivenom pismu.

Kim se vratila do kolibe osjećajući neobičnu omamljenost od pretjerane ljubaznosti istraživača. Možda s njom nešto nije u redu. Nije joj se sviđalo dok su se držali rezervirano, ali sad je shvatila da joj se ne sviđa ni njihovo novo ponašanje. Je li joj bilo nemoguće udovoljiti?

Što je Kim više razmišljala o svojoj reakciji, postajalo joj je sve jasnije da je riječ o njihovoj iznenadnoj ujednačenosti. Kad ih je upoznala, čudila se njihovoj ekscentričnosti i hirovima. Sad su se njihove ličnosti stopile u srdačnu, ali nezanimljivu cjelinu koja je gušila njihove individualnosti.

Dok se Kim presvlačila za svoj put u Boston, nije se mogla otresti misli o svemu što se događa na imanju. Osjećala je kako u njoj opet raste osjećaj nemira, baš ona tjeskoba zbog koje je neki dan potražila Alice.

Ušavši u salon po maju, Kim je zastala ispod Elizabethina portreta i podigla pogled do ženstvenog, a ipak odlučnog lica svoje pretkinje. U izrazu Elizabethina lica nije bilo ni traga tjeskobe. Kim se pitala je li Elizabeth ikad osjećala nesigurnost kakvu osjeća ona.

Kim je ušla u svoj automobil i zaputila se na željezničku stanicu, ali nije uspijevala izbaciti Elizabeth iz svojih misli. Odjednom je shvatila da postoje zapanjujuće sličnosti između njezina i Elizabethina svijeta, unatoč golemom vremenskom razmaku. Elizabeth je morala živjeti pod neprestanom prijetnjom indijanskih napada, a Kim je bila svjesna sveprisutne opasnosti od zločina. U ono je vrijeme postojala tajanstvena i zastrašujuća prijetnja boginja, a danas prijeti AIDS. U Elizabethino doba puritansko se društvo počelo raspadati, a pojavio se neobuzdani materijalizam; danas gledamo kako nestaje stabilnost Hladnog

rata, a pojavljuju se nacionalističke frakcije i religiozni fundamentalizam. U ono su vrijeme žene imale zbunjujuću i promjenjivu ulogu, a isto je i danas.

– Što se stvari više mijenjaju, više ostaju jednake – glasno je rekla Kim.

Kim se pitala imaju li sve te sličnosti ikakve veze s porukom za koju vjeruje da joj Elizabeth pokušava poslati iz prošlosti. Zadrhtavši, Kim se pitala očekuje li i nju sudbina slična Elizabethinoj. Može li to biti ono što joj Elizabeth pokušava reći? Može li to biti upozorenje?

Sve uznemireniya, Kim je svjesno nastojala prekinuti takav tijek misli. To joj je uspijevalo sve dok nije ušla u vlak. Zatim su joj se uznemirujuće misli naglo vratile.

– Za ime Božje! – glasno je rekla Kim, a žena koja je kraj nje sjedila sumnjičavo ju je pogledala.

Kim se okrenula prema prozoru. Ukorila je samu sebe zato što je previše dala na volju svojoj bujnoj mašti. Na kraju krajeva, razlika između njezina i Elizabethina života bilo je daleko više nego sličnosti, pogotovo u području kontrole. Elizabeth je imala vrlo malo kontrole nad svojom sudbinom. Zapravo je kao vrlo mlada djevojka prinuđena na brak iz interesa, i nije znala ništa o kontroli rađanja. Za razliku od nje, Kim je slobodno mogla odlučiti za koga će se udati i imala je kontrolu nad vlastitim tijelom, barem što se tiče razmnožavanja.

Ovakav način razmišljanja smirio je Kim sve dok se vlak nije približio North Stationu u Bostonu. Tada se počela pitati je li doista onako slobodna kako bi željela vjerovati. Razmotrila je neke od najvažnijih odluka u svom životu, kao što je školovanje za medicinsku sestru umjesto ostvarivanja karijere u području umjetnosti ili dizajna. Zatim se podsjetila na činjenicu da živi s muškarcem u odnosu što postaje sve sličniji onome što ga je imala s ocem. Povrh toga, bila je opterećena istraživačkim laboratorijem na svom imanju i s pet istraživača u obiteljskoj kući, a ništa od toga nije bila njezina ideja.

Vlak se uz trzaj zaustavio. Nesvjesna neposredne okoline, Kim se zaputila prema stanici podzemne željeznice. Znala je u čemu je problem. Gotovo je mogla iz pozadine čuti Alicin glas kako joj govori da je riječ o njezinoj ličnosti. Nije imala odgovarajućeg samopoštovanja; bila je previše popustljiva; mislila je na potrebe drugih ljudi, a zanemarivala je vlastite. A sve se to urotilo protiv njezine slobode.

Kakva ironija, pomislila je Kim. Elizabethina osobnost, s njezinom odlučnošću i sigurnošću, bila bi savršena za današnji svijet, dok je u njezino vrijeme nesumnjivo doprinijela njezinoj preranoj smrti. S druge strane, Kimina osobnost bila je popustljivija i pokornija i zacijelo bi odgovarala sedamnaestom stoljeću više nego modernom dobu.

S obnovljenom odlučnošću da će otkriti Elizabethinu priču, Kim se ukrcala na vlak i krenula prema Harvard Squareu. U roku od petnaest minuta ponovno se našla u uredu Mary Custland u knjižnici Widener, čekajući da Mary do kraja pročita Jonathanovo pismo.

– Ta vaša kuća zacijelo je bogata vrijednim povijesnim spisima – rekla je Mary podigavši pogled s pisma. – Ovo je pismo neprocjenjivo. – Odmah je pozvala Katherine Sturberg u svoj ured i dala joj pismo da ga pročita.

– Predivno – rekla je Katherine kad je dovršila čitanje. Obje žene objasnile su Kim da pismo potječe iz razdoblja harvardske prnšlosti o kojem postoji vrlo malo materijala. Pitale su je smiju li kopirati pismo, a Kim im je to dopustila.

– Dakle, moramo naći nešto o Rachel Bingham – rekla je Mary i sjela za svoje računalo.

– Tome se nadam – rekla je Kim.

Mary je unijela ime, a Kim i Katherine gledale su preko njezina ramena. Kim je otkrila da je prekrizila prste, a uopće toga nije bila svjesna.

Dvije Rachel Bingham pojavile su se na ekranu, ali obje su bile iz devetnaestog stoljeća i nisu mogle imati nikakve veze s Elizabeth. Mary je pokušala na još nekoliko načina, ali bez uspjeha.

– Strašno mi je žao – rekla je Mary. – Naravno, vama je jasno da čak i kad bismo našli nešto o njoj, požar iz 1764. predstavljao bi nepremostivu poteškoću.

– Jasno mi je – rekla je Kim. – Zapravo nisam očekivala da ću nešto naći, ali kao što sam vam rekla kad sam prvi put bila ovdje, osjećam obvezu slijediti svaki novi trag.

– Svakako ću provjeriti sve svoje izvore s novim imenom rekla je Katherine.

Kim je zahvalila objema ženama i otišla. Podzemnom željeznicom vratila se na North Station gdje je morala čekati vlak za Salem. Dok je stajala na peronu, zarekla se da će u idućih nekoliko dana podvostručiti napore na sređivanju nemoguće hrpe spisa u dvorcu. Kad opet počne raditi, imat će malo prilika raditi na tome, osim kad bude imala slobodne dane.

Stigavši na imanje, Kim se namjeravala odvesti ravno do dvorca, ali kad je izbila na čistinu, ugledala je automobil salemske policije parkiran ispred kolibe. Pošla je onamo jer je željela saznati što to znači.

Kad se približila, Kim je opazila kako Edward i Eleanor stoje nasred livade, četrdesetak metara daleko od kuće, i razgovaraju s dvojicom policajaca. Eleanor je obgrlila Edwarda.

Kim je parkirala kraj policijskog automobila i izašla. Grupa na livadi nije čula kad je stigla, ili su bili previše zaokupljeni nečim drugim da bi je primijetili.

Radoznala, Kim je pošla prema njima. Kad im se približila, vidjela je da je njihovu pozornost zaokupilo nešto u travi. Kim se zaprepastila kad je vidjela o čemu je riječ. Bio je to Buffer. Jadni je pas bio mrtav. Prizor je bio posebno jeziv jer mu je sa zadnjeg dijela tijela bilo strgnuto meso pa su se vidjele krvave kosti.

Kim je suosjećajno pogledala Edwarda koji ju je pribrano pozdravio pa je shvatila da se oporavio od početnog šoka. Vidjela mu je tragove suza na obrazima. Iako je pas bio prilično opak, znala je da mu je bilo stalo do njega.

– Možda bi se isplatilo dati kosti na pregled medicinskom istražitelju – govorio je Edward. – Možda će netko prepoznati otiske zubiju i odrediti kakva je životinja mogla tako nešto učiniti.

– Ne znam kako bi Ured medicinskih istražitelja reagirao kad bismo ih pozvali radi mrtvog psa – rekao je jedan policajac. Zvao se Billy Selvey.

– Ali rekli ste da ste posljednjih nekoliko noći imali sličnih slučajeva – rekao je Edward. – Držim da vam je dužnost otkriti o kakvoj se životinji radi. Osobno mislim da je riječ o većem psu ili o rakunu.

Kim je bila impresionirana Edwardovom razboritošću s obzirom na njegov gubitak. Dovoljno se oporavio da može voditi stručan razgovor o mogućim tragovima zubiju na psećim kostima.

– Kad ste zadnji put vidjeli psa? – upitao je Billy.

– Sinoć – rekao je Edward. – Obično spava sa mnom, ali možda sam ga pustio van. Ne mogu se sjetiti. Povremeno bi ostajao vani cijelu noć. Nikad to nisam smatrao problemom jer je imanje tako veliko, a pas ionako nikoga ne bi uznemiravao.

– Ja sam sinoć nahranila psa oko jedanaest i trideset – rekla je Kim. – Ostavila sam ga u kuhinji.

– Jesi li ga pustila van? – upitao je Edward.

– Ne. Kao što sam rekla, ostavila sam ga u kuhinji – rekla je Kim.

– Pa, ja ga nisam vidio kad sam jutros ustao – rekao je Edward. – Nisam uopće o tome razmišljao. Jednostavno sam pretpostavio da će se pojaviti u laboratoriju.

– Imate li jedna od onih vratiju za kućne ljubimce? – upitao je Billy.

Kim i Edward su uglas rekli da nemaju.

– Je li netko čuo štogod neobično tijekom noći? – pitao je Billy.

– Ja sam bio mrtav za cijeli svijet – rekao je Edward. – Jako čvrsto spavam, pogotovo u posljednje vrijeme.

– Ni ja nisam ništa čula – rekla je Kim.

– U policijskoj stanici počelo se ove događaje pripisivati nekoj bijesnoj životinji – rekao je drugi policajac. Zvao se Harry Connors. – Imate li još kućnih ljubimaca?

– Ja imam mačku – rekla je Kim.

– Savjetujem vam da je držite uza se nekoliko idućih dana rekao je Billy.

Policajci su spremili svoje notese i olovke, pozdravili se i krenuli prema patrolnim kolima.

– Što ćemo s truplom? – doviknuo im je Edward. – Zar ga ne želite odnijeti medicinskom istražitelju?

Dva su se policajca pogledala prepuštajući odgovor jedan drugome. Na kraju im je Billy doviknuo kako drže najboljim da ga ne uzimaju sa sobom.

Edward im je dobronamjerno domahnio. – Dao sam im sjajan prijedlog, a što oni čine? – rekao je. – Jednostavno odu. – Pa, ja se moram vratiti na posao – rekla je Eleanor progovorivši prvi put. Pogledala je Kim. – Nemoj zaboraviti, obećala si da ćeš nas uskoro opet posjetiti u laboratoriju.

– Doći ću – obećala je Kim. Začudila se da je Eleanor stalo do toga, ali djelovala je iskreno.

Eleanor je krenula prema laboratoriju.

Edward je stajao i gledao Buffera. Kim je skrenula pogled. Prizor je bio jezovit pa joj se od samog pogleda okretao želudac.

– Jako mi je žao zbog Buffera – rekla je Kim i položila ruku na Edwardovo rame.

– Imao je lijep život – vedro je rekao Edward. – Mislim da ću mu skinuti stražnje noge i poslati ih patologu kojeg poznajem još s medicinskog fakulteta. Možda bi nam on mogao reći kakvu bismo životinju trebali tražiti.

Kim je s mukom progutala slinu kad je čula Edwardov prijedlog. Daljnje osakaćivanje sirote životinje bilo je posljednje što je od njega očekivala.

– Imam staru krpu u prtljažniku automobila – rekao je Edward. – Idem po nju pa ću umotati truplo.

Kim nije bila sigurna što bi trebala učiniti pa je ostala kraj Bufferovih ostataka dok je Edward pošao po staru krpu. Potresla ju je Bufferova okrutna sudbina iako se činilo da se Edward nije previše uzrujao. Kad je Buffera umotao u staru krpu, pošla je s njim u laboratorij.

Kad su se približili laboratoriju, pala joj je na pamet uznemirujuća mogućnost. Zaustavila je Edwarda. – Upravo mi je nešto palo na pamet – rekla je Kim. – Što ako Bufferova smrt i osakaćivanje ima neke veze s vraćanjem?

Edward ju je na trenutak pogledao, a potom zabacio glavu i stao se glasno smijati. Potrajalo je nekoliko minuta dok se nije smirio. U međuvremenu se i Kim počela smijati, posramivši se što je uopće tako nešto spomenula. – Čekaj samo malo – bunila se Kim. – Sjećam se da sam negdje pročitala kako crna magija i žrtvovanje životinja idu rukom pod ruku.

– Tvoja melodramatična mašta čini mi se fantastično zabavnom – uspio je izgovoriti Edward obuzet novim napadajem smijeha. Kad se konačno sasvim smirio, ispričao se što joj se smijao. Istodobno joj je zahvalio što mu je pružila trenutak vedrog opuštanja.

– Reci mi – rekao je – zar doista misliš da se nakon tristo godina nečastivi odlučio vratiti u Salem i da je vraćanje usmjereno na mene i Omni?

– Samo sam dovela u vezu žrtvovanje životinja i čarobnjaštvo – rekla je Kim. – Zapravo nisam puno o tome razmišljala. Niti sam htjela reći da ja u to vjerujem, ali netko drugi bi mogao.

Edward je spustio Buffera na zemlju i zagrlio Kim. – Možda provodiš previše vremena sakrivena u dvorcu prekopavajući po starim papirima. Kad stvari u Omniju doista budu pod kontrolom, trebali bismo otići na odmor. Nekamo gdje se možemo izležavati na suncu. Što misliš o tome?

– Zvuči primamljivo – rekla je Kim iako se pitala na koje vremensko razdoblje Edward misli.

Kim nije željela gledati kako Edward secira Buffera pa je ostala ispred laboratorija kad je on to pošao učiniti. Vratio se za nekoliko minuta s lopatom u ruci, a truplo je još uvijek bilo umotano u krpu. Iskopao je plitak grob blizu ulaza u laboratorij. Kad je zakopao Buffera, rekao je Kim neka malo pričeka jer je nešto zaboravio. Opet je nestao u laboratoriju.

Edward se uskoro pojavio i pokazao Kim bočicu kemijskog reagensa po koju je otišao. Pretjerano kićenim pokretom položio ju je na Bufferov grob.

– Što je to? – upitala je Kim.

– Kemijski neutralizator, pod nazivom TRIS – rekao je Edward. – Buffer za Buffera. – Zatim se nasmijao gotovo isto kao i kad je Kim spomenula crnu magiju.

– Divim ti se kako prihvaćaš ovaj nesretni slučaj – rekla mu je Kim.

– Siguran sam da to mogu zahvaliti Ultri – rekao je Edward i još uvijek se smijuljio svojoj igri riječi. – Kad sam prvi put čuo što se dogodilo, strašno me je pogodilo. Buffer mi je bio poput obitelji. No žalost je brzo prošla. Mislim reći, još uvijek mi je žao što ga nema, ali ne osjećam onu užasnu prazninu koja ide uz žalost. Mogu razumno prihvatiti da je smrt prirodan dio življenja. Na kraju krajeva, Buffer je imao doista lijep život, a nije imao naročito dobru ćud.

– Bio je vjeran kućni ljubimac – rekla je Kim. Nije joj bilo ni na kraj pameti reći mu što je doista osjećala prema psu.

– To je još jedan primjer zašto bi trebala Ultri pružiti priliku – rekao je Edward. – Jamčim da će te smiriti. Tko zna, možda će ti toliko razbistriti misli da će ti pomoći u spoznavanju istine o Elizabeth.

– Mislim da mi u tome može pomoći samo naporan rad rekla je Kim.

Edward ju je na brzinu poljubio, pretjerano joj zahvaljivao na moralnoj podršci i opet nestao u laboratoriju. Kim se okrenula i zaputila prema dvorcu. Prošla je samo mali dio puta kad se počela brinuti za Shebu. Odjednom se sjetila da je prethodne večeri pustila mačku van, nakon što je nahranila Buffera, a tog je jutra nije vidjela.

Promijenivši smjer, Kim se zaputila prema kolibi. Dok je hodala, postupno je ubrzavala korak. Bufferova smrt uvećala je njezin općeniti nemir. Nije mogla ni zamisliti kako bi se očajno osjećala ako je Sheba doživjela sudbinu sličnu Bufferovoj.

Ušavši u kuću, Kim je počela dozivati Shebu. Brzo se popela stubištem i ušla u svoju sobu. S olakšanjem je ugledala mačku sklupčanu u krzenu lopticu nasred kreveta. Kim je pojurila do kreveta i priljubila životinju uz se. Sheba joj je uputila jedan od svojih prezirnih pogleda zato što ju je uznemirila.

Nakon što je nekoliko minuta milovala mačku, Kim je pošla do svoje komode. Drhtavim je prstima uzela bočicu Ulte što ju je prethodne večeri ondje spremila. Još je jednom izvadila jednu od plavih kapsula i stala je proučavati. Žudjela je za olakšanjem. Dvoumila se hoće li iskušati lijek u razdoblju od dvadeset četiri sata kako bi vidjela što može učiniti za nju. Edwardova sposobnost da se tako dobro nosi s Bufferovom smrću bila je impresivna potvrda onoga što lijek može. Kim je otišla tako daleko da je natočila čašu vode.

Međutim, nije uzela kapsulu. Umjesto toga, počela se pitati nije li Edwardova reakcija previše modulirana. Prema orlome što je čitala, kao i intuitivno, Kim je znala da je određeni vid žalosti nužna ljudska emocija. To ju je navelo na razmišljanje hoće li blokiranje normalnog procesa u budućnosti zahtijevati svoju cijenu.

S tom misli na pameti, Kim je vratila kapsulu u bočicu, a zatim je riskirala još jedan posjet laboratoriju. Strahujući da će je Edwardova ekipa ponovno zasuti beskrajnim objašnjavaanjima, Kim se doslovno ušuljala u zgradu.

Srećom, samo su se Edward i David nalazili na gornjem katu i to na suprotnim krajevima goleme prostorije. Kim je uspjela iznenaditi Edwarda bez da ostali saznaju za njezinu nazočnost. Kada ju je Edward opazio i zaustio da će nešto reći, Kim ga je utišala položivši prst na usne. Uzela ga je za ruku i pvela izvan zgrade.

Kad su se vrata laboratorija za njima zatvorila, Edward se nacerio i upitao: – Što je, za ime svijeta, ušlo u tebe?

– Samo želim razgovarati s tobom – objasnila je Kim. – Sjetila sam se nečega što biste možda mogli uključiti u klinički protokol Ulte.

Kim je objasnila Edwardu što je mislila o žalosti, te proširila zamisao na tjeskobu i melankoliju, rekavši da umjerene količine tih bolnih osjećaja igraju pozitivnu ulogu u motiviranju ljudskog razvoja, promjena i kreativnosti. Zaključila je riječima: – Brine me da bi uzimanje lijeka kakav je Ultra, koji modulira takva psihička stanja, moglo imati skrivenu cijenu i izazvati ozbiljnu negativnu popratnu pojavu kakvu nitko nije predvidio.

Edward se nasmiješio i kimnuo glavom. Dojmile su ga se njezine riječi. – Zahvalan sam ti na brizi – rekao je. – To je zanimljiva misao, ali ja se ne slažem. Vidiš, temelji se na pogrešnoj pretpostavci, primjerice da je um na neki mističan način odvojen od materijalnog tijela. Ta je stara hipoteza pobijena nedavnim iskustvima koja su pokazala da su um i tijelo jedno kad je riječ o raspoloženju i emocijama. Dokazano je da su emocije biološki određene činjenicom da na njih djeluju lijekovi poput Prozaca koji mijenjaju razine neurotransmitera. To je revolucionaliziralo ideje o funkcijama mozga.

– Takvo razmišljanje predstavlja dehumanizaciju – pobunila se Kim.

– Dopusti da to malo okrenemo – rekao je Edward. – Što je s bolovima? Misliš li da treba uzimati lijekove protiv bolova? – To je drugačije – rekla je Kim, ali je shvatila kakvu joj filozofsku zamku postavlja Edward.

– Ja ne mislim tako – rekao je Edward. – Bol je također biološka. Budući da su fizička i psihička bol biološkog porijekla, obje treba liječiti na isti način, primjerice kvalitetnim lijekovima koji djeluju samo na one dijelove mozga odgovorne za određenu smetnju.

Kim se osjetila frustriranom. Poželjela je pitati Edwarda kakav bi bio svijet da su Mozart i Beethoven uzimali lijekove protiv tjeskobe ili depresije. Međutim, ništa nije rekla. Znala je da nema smisla. Znanstvenik u Edwardu zasljepljivao je čovjeka.

Edward je kićeno zagrlio Kim i ponovio koliko cijeni njezino zanimanje za njegov rad. Zatim ju je potapšao po glavi. – Možemo još razgovarati o tome ako želiš – rekao je. – Ali sad se moram vratiti na posao.

Kim se ispričala što mu je smetala i zaputila se natrag u kolibu.

ČETVRTAK, 29. RUJNA 1994.

Tijekom idućih dana Kim je nekoliko puta došla u iskušenje da iskuša Ultru. Njezina sve veća tjeskoba počela joj je ometati san. No svaki put kad je zamalo uzela lijek, u zadnji je tren odustala.

Umjesto toga, Kim je pokušala tjeskobu iskoristiti kao motivaciju. Svaki je dan provodila više od deset sati radeći u dvorcu, a prestajala bi tek kad bi joj postalo teško čitati rukom pisane stranice. Nažalost, njezini uvećani naponi nisu donijeli rezultata. Počela se nadati da će naći bilo kakav materijal iz sedamnaestog stoljeća, čak i ako nema nikakve veze s Elizabeth, samo radi poticaja.

Nazočnost vodoinstalatera pokazala se ugodnom promjenom, a ne smetnjom. Kadgod bi se Kim odmarala, barem je imala s kim razgovarati. Čak ih je neko vrijeme promatrala kako rade, zaintrigirana uporabom lemilice za spajanje bakrenih cijevi.

Jedini znak što ga je Kim opazila, a govorio je o boravku istraživača u dvorcu, bio je trag od blata na oba ulaza u krila zgrade. Iako se moglo očekivati malo prljavštine, količina blata o kojoj se radilo govorila je o iznenađujućoj neobzirnosti.

Edward je i dalje bio siguran u nastupu, zadovoljan i pažljiv, a u skladu s početkom njihove veze, Edward joj je u utorak čak poslao veliki buket cvijeća uz riječi S ljubavlju i zahvalnošću.

Jedina promjena u njegovu ponašanju zbila se u četvrtak ujutro malo prije no što je Kim trebala krenuti u dvorac. Edward je bijesno ušao kroz glavni ulaz. Očito iznerviran, bacio je svoj adresar na stolić kraj telefona, a Kim je odmah postala nervozna. – Zar nešto nije u redu? – upitala je.

– Vraški točno da nešto nije u redu – rekao je. – Moram doći čak ovamo kako bih se poslužio telefonom. Kad se koristim onim u laboratoriju, svaki od onih dosadnjakovića prisluškuje moj razgovor. To me izluđuje.

– Zašto se nisi poslužio telefonom u praznom prijamnom prostoru? – upitala je Kim.

– Prisluškuju i kad pođem onamo – rekao je. – Kroz zidove? – pitala je.

– Moram nazvati prokletog šefa Harvardskog ureda za dozvole – žalio se Edward ignorirajući njezinu primjedbu.

– Taj je kreten pokrenuo osobnu osvetu protiv mene. Edward je otvorio svoj adresar i potražio broj.

– Može li biti da čovjek samo obavlja svoj posao? – pitala je Kim, svjesna da je riječ o trajnom sukobu mišljenja.

– Misliš da on obavlja svoj posao ako se pobrine da mene suspendiraju? – viknuo je Edward. – Nevjerojatno! Nikad ne bih pomislio da taj mali praznoglavi birokrat ima hrabrosti tako nešto izvesti.

Kim je osjetila kako joj srce mahnito tuče. Edwardov ton podsjetio ju je na epizodu s bacanjem čaše u njegovu stanu. Više se nije usudila ništa reći.

– Ah, dobro – Edward je rekao posve mirnim glasom. Nasmiješio se. – Takav je život. Uvijek postoje maleni usponi i padovi. – Sjeo je i birao broj.

Kim se malo opustila, ali nije skidala pogled s Edwarda. Slušala je dok je vodio uljudan razgovor s čovjekom protiv kojeg je maločas urlao. Kad je spustio slušalicu, rekao je da je čovjek ipak sasvim razuman.

– Kad sam već ovdje – rekao je Edward – skočit ću gore i pripremiti odjeću za kemijsko čišćenje što si me jučer zamolila.

Edward je krenuo prema stubama.

– Ali to si već učinio – rekla je Kim. – Zacijelo si je jutros pripremio jer sam je našla kad sam ustala.

Edward se zaustavio i zatreptao kao da je zbunjen. – Jesam? – upitao je. Potom je dodao: – Pa, lijepo od mene! Ionako bih se trebao smjesta vratiti u laboratorij.

– Edwarde? – obratila mu se Kim prije no što je izašao.

– Osjećaš li se dobro? U posljednje vrijeme često zaboravljaš kojekakve sitnice.

Edward se nasmijao. – To je točno – rekao je. – Postao sam pomalo zaboravan. No nikad se nisam bolje osjećao. Samo sam previše zaokupljen drugim stvarima. Ali na kraju tunela nazire se svjetlo, a mi ćemo svi uskoro biti nevjerojatno bogati. A tu spadaš i ti. Razgovarao sam sa Stantonom o tome da ti poklonimo nešto dionica i on se složio. Dakle, sudjelovat ćeš u velikoj isplati.

– Polaskana sam – rekla je Kim.

Kim je prišla prozoru i promatrala kako se Edward udaljava prema laboratoriju. Cijelo ga je vrijeme gledala i razmišljala o njegovu ponašanju. Sad je općenito bio pažljiviji prema njoj, ali je isto tako bio nepredvidiv.

Kim je impulzivno uzela ključeve automobila i zaputila se u grad. Morala je razgovarati s nekim iz struke čije je mišljenje cijenila. Srećom, Kinnard se još uvijek nalazio u Salemu. Posluživši se telefonom na šalteru za informacije u salemskoj bolnici, Kim je dala da ga pozovu.

Sastali su se u kavani pola sata kasnije. Imao je na sebi kiruršku odjeću. Dok ga je čekala, Kim je pijuckala čaj.

– Nadam se da te ne gnjavim previše – rekla je Kim čim je sjeo njoj preko puta.

– Drago mi je da te vidim – rekao je Kinnard.

– Moram te nešto pitati – rekla je. – Može li zaboravljivost biti nuspojava psihotropnog lijeka?

– Svakako – rekao je. – No moram naglasiti da puno stvari može utjecati na kratkotrajno pamćenje. To je vrlo neodređeni simptom. Trebam li zaključiti da Edward ima taj problem?

– Mogu li računati na tvoju diskreciju? – upitala je Kim. – To sam ti već rekao. Zar Edward i njegova ekipa još uvijek uzimaju lijek?

Kim je kimnula.

– Oni su ludi – rekao je Kinnard. – Jednostavno traže nevolje. Jesi li primijetila još neke nuspojave?

Kim se kratko nasmijala. – Nije za vjerovati – rekla je. – Svi reagiraju dramatično. Prije nego su počeli uzimati lijek neprestano su se prepirali i vrijeđali. Sad su svi sjajno raspoloženi. Ne mogu biti sretniji ili zadovoljniji. Ponašaju se kao da su na plesu iako i dalje rade grozničavim tempom.

– To zvuči kao dobro djelovanje – rekao je Kinnard.

– U nekim aspektima – priznala je Kim. – Međutim, kad s njima provedeš neko vrijeme, osjetiš nešto čudno, recimo svi su previše slični i zamorni, unatoč bučnom veselju i radosti.

– Sad mi to pomalo zvuči poput Brave New World – rekao je Kinnard nasmijavši se.

– Nemoj se smijati – rekla je Kim. – I ja sam isto pomislila. No to je više filozofsko pitanje i nije ono što me trenutno zabrinjava. Zabrinjava me Edwardova zaboravljivost kad je riječ o svakodnevnim sitnicama. Čini mi se da to postaje sve gore. Ne znam događa li se to i drugima.

– Što ćeš učiniti? – upitao je Kinnard.

– Ne znam – rekla je Kim. – Nadala sam se da ćeš ti definitivno potvrditi moje strahove ili ih raspršiti. Pretpostavljam da ne možeš učiniti ni jedno ni drugo.

– Ne mogu biti siguran – priznao je Kinnard. – No mogu ti reći nešto o čemu možeš razmisliti. Percepcije su pod nevjerojatnim uplivom očekivanja. Zato se u medicinskom istraživanju provode dvostruka ispitivanja. Postoji mogućnost da tvoje očekivanje negativnih nuspojava Edwardova lijeka utječe na ono što vidiš. Znam da je Edward iznimno pametan pa mi se ne čini vjerojatnim da bi se upustio u nerazumni rizik.

– Ima nečega u tome – rekla je Kim. – Istina je da u ovom trenutku ne znam što vidim. Sve bi to moglo biti u mojoj glavi, ali ne vjerujem.

Kinnard je pogledao na zidnu uru i ispričao se jer se morao vratiti na posao. – Žao mi je što moram skratiti ovaj naš susret – rekao je – ali ovdje sam još nekoliko dana ako budeš opet željela razgovarati. Inače ćemo se vidjeti na odjelu intenzivne njege u Bostonu.

Pozdravili su se stiskom ruke, a Kim mu je zahvalila što ju je saslušao.

Kad je stigla na imanje, Kim je pošla ravno u dvorac. Razmijenila je nekoliko riječi s vodoinstalaterima koji su tvrdili da dobro napreduju te će biti gotovi s radovima za tri dana. Također su joj predložili da bi trebalo pogledati gostinjsko krilo zbog istog problema. Kim im je rekla neka učine sve što je potrebno.

Prije nego se spustila u vinski podrum, Kim je pogledala dva ulaza u krila. Zaprepastila se kad je vidjela kako izgleda ulaz krila za poslugu. Ne samo da je bilo blata na podu, već je svuda bilo grančica i lišća. Čak se i prazna kutija kineskog restorana nalazila u kutu kraj vratiju.

Opsovavši ispod glasa, Kim je pošla do spremišta za čišćenje, izvadila otirač od resa i vjedro, te očistila stubište. Blata je bilo skroz do prvog odmorišta.

Nakon što je sve očistila, Kim je pošla do glavnog ulaza, uzela otirač za noge ispred vratiju i odnijela ga do ulaza u krilo za poslugu. Palo joj je na pamet da bi mogla staviti natpis, ali je tada zaključila da bi otirač trebao biti jasna poruka.

Kim se konačno spustila u vinski podrum i dala na posao. Iako nije našla dokumente iz sedamnaestog stoljeća, koncentracija joj je pomogla da se oslobodi briga pa se polako počela opuštati.

Kim se oko jedan sat odlučila odmoriti. Vratila se do kolibe i pustila Shebu van dok je ona ručala. Prije povratka u dvorac, provjerila je da li se mačka vratila u kuću. U dvorcu je nekoliko minuta razgovarala s vodoinstalaterima i promatrala kako

Albert lemlicom vješto spaja vodovodne cijevi. Na kraju se vratila svom zadatku, ovoga puta na tavanu.

Kim je opet postala malodušna, ali je tada našla cijeli dosje materijala iz razdoblja koje ju je zanimalo. Uzbuđeno ga je ponijela do jednog od tavanskih prozora.

Nije se iznenadila kad se pokazalo da su unutra poslovni papiri. Nekoliko ih je bilo napisano Ronaldovim lako prepoznatljivim rukopisom. Zatim je Kim zastao dah. Između carinskih dokumenata i teretnica izvukla je list osobne korespondencije. Našla je pismo što ga je Thomas Goodman uputio Ronaldu.

*17. kolovoza 1692.
Grad Salem*

Gospodine: mnoge su nedaće zahvatile naš bogobojazni grad. Za mene je bila velika muka što sam bio protiv volje upleten. Teško mi je pri srcu jer ružno mislite o meni i mojoj dužnosti kao pripadnika naše kongregacije pa ste odbili razgovarati sa mnom o pitanjima od zajedničkog interesa. Istina je da sam ja u dobroj vjeri i u ime Boga svjedočio protiv vaše pokojne žene na njezinom saslušanju i na suđenju. Na vaš zahtjev povremeno sam posjećivao vaš dom i nudio svoju pomoć ako je bila potrebna. Onog sudbonosnog dana našao sam vaša vrata otvorena, iako je ledeni zrak prekrivao zemlju, a stol je bio pun hrane kao da je nešto prekinulo vrijeme obroka, te drugi predmeti prevrnuti ili razbijeni s kapljicama krvi na podu. Pobjoao sam se indijanskog napada i za sigurnost vaše obitelji. Ali vidio sam vašu djecu i djevojčice izbjeglice kako su se prestrašeno sakrili na katu te su mi rekli da je vaša Gospoda dobila napadaj dok je jela i nije pri sebi pa je pobjegla u sklonište vaše stoke. Sa strepnjom sam pošao onamo i doživao njezino ime u mraku. Zaletjela se na mene poput divlje žene i jako me prestrašila. Krv joj je bila na rukama i na odori, a ja sam vidio njezino djelo. S mukom u duši smirio sam je uz riskiranje vlastite dobrobiti. S istom svrhom to sam učinio i s vašom stokom jer su sve životinje bile prestrašene, ali ipak im se ništa nije dogodilo. O svemu tome govorio sam istinu u Božje ime.

Ostajem vaš prijatelj i susjed, Thomas Goodman.

– Jadni ljudi – promrmljala je Kim. Ovo je pismo najbolje od svega što je dosad pročitala izražavalo užase salemske tragedije, a Kim je suosjećala sa svima koji su bili upleteni. Iz pisma se jasno vidjelo da je Thomas bio zbunjen i potišten jer se našao između prijateljstva i onoga što je držao istinom. Kim je duboko suosjećala sa sirotom Elizabeth koju je plijesan toliko izmučila da je terorizirala vlastitu djecu. Kim je lako mogla shvatiti kako bi ljudi sedamnaestog stoljeća tako užasno i neobjašnjivo ponašanje mogli pripisati vradžbinama.

Dok je tako razmišljala, Kim je odjednom shvatila da joj pismo otkriva nešto novo i uznemiravajuće. Spominjanje krvi navodilo je na mogućnost nasilja. Kim čak nije željela ni zamisliti što je Elizabeth mogla raditi u staji sa stokom, a ipak je morala priznati da bi to moglo biti važno.

Kim je ponovno pogledala pismo. Opet je pročitala rečenicu u kojoj je Thomas spomenuo da se životinjama ništa nije dogodilo, usprkos spominjanju krvi. To se činilo zbunjujućim, osim ako Elizabeth nije sebi nešto učinila. Kim se stresla od pomisli na samoosakaći-

vanje. Tu mogućnost uvećavalo je i Thomasovo spominjanje kapljica krvi na podu u kući. No krv u kući spomenuta je u istoj rečenici kao i razbijeni predmeti, a to znači da je mogla potjecati od slučajnog ranjavanja.

Kim je uzdahnula. U glavi joj je vladala zbrka, ali jedno je bilo sigurno. Djelovanje gljivice sad je povezano s nasiljem, a Kim je pomislila da bi Edward i ostali odmah morali biti s time upoznati.

Pograbivši pismo, Kim je požurila iz dvorca i gotovo trčeći krenula put laboratorija. Bila je bez daha kad je ušla. Isto tako, dočekalo ju je iznenađenje; ušla je u tijeku slavlja.

Svi su s velikom radošću pozdravili Kim i odvucli je do jedne radne klupe gdje se nalazila otvorena boca šampanjca.

Kim je pokušala odbiti punu čašu, ali joj to nisu dopustili. Još joj se jednom učinilo da se nalazi u grupi obijesnih studenata.

Čim joj je to pošlo za rukom, Kim se provukla do Edwarda i upitala ga što se događa.

– Eleanor, Gloria i Francois upravo su ostvarili čudesni uspjeh u području analitičke kemije – objasnio je Edward.

– Već su odredili strukturu jednog veznog proteina Ultre. To je golemi skok naprijed. Omogućit će nam modifikaciju Ultre ako se za to ukaže potreba, ili stvaranje drugih potencijalnih lijekova koji se vežu na istom mjestu.

– Drago mi je zbog vas – rekla je Kim. – No želim ti pokazati nešto jer mislim da to moraš vidjeti. – Pružila mu je pismo. Edward ga je hitro preletio pogledom. Kad je podigao glavu, namignuo joj je. – Čestitam – rekao je. – Ovo je najbolje do sada. – Zatim se okrenuo prema grupi i doviknuo im:

– Poslušajte malo, ljudi. Kim je našla najveći dokaz o tome da se Elizabeth trovala gljivicom. Ovo će biti još bolji uvod za članak u časopisu Science nego bilješka iz njezina dnevnika.

Istraživači su se željno okupili oko njih. Edward im je pružio pismo i rekao im neka ga pročitaju.

– Savršeno je – rekla je Eleanor i pružila pismo Davidu.

– Čak se spominje da je jela. To je svakako vjeran opis brzog djelovanja alkaloida. Vjerojatno je samo odgrizla komad kruha.

– Dobro da ste uklonili onaj halucinogeni bočni lanac rekao je David. – Ne bih se volio probuditi među kravama. Svi su se nasmijali, osim Kim. Pogledala je Edwarda, pričekala da se prestane smijati i pitala ga zabrinjava li ga spominjanje nasilja u pismu.

Edward je ponovno uzeo pismo i pozornije ga pročitao.

– Znaš, mislim da si to dobro uočila – rekao joj je kad je po drugi put pročitao pismo. – Na kraju ipak ne vjerujem da ćemo upotrijebiti ovo pismo u članku. Moglo bi izazvati nepotrebne probleme. Prije nekoliko godina proširila se nesretna priča, izazvana televizijskim emisijama, u kojoj se Prozac dovodio u vezu s nasiljem. Predstavljala je pravi problem dok nije statistički opovrgnuta. Ne želim da se tako nešto dogodi s Ultrom.

– Ako je neprerađeni alkaloid izazvao nasilje, zacijelo se radilo o istom bočnom lancu koji je izazivao halucinacije rekla je Gloria. – To možeš spomenuti u članku.

– Čemu riskirati? – rekao je Edward. – Ne želim nekom bijesnom novinaru pružiti ni najmanju mogućnost za pokretanje pitanja nasilja.

– Možda bi pitanje nasilja trebalo uključiti u kliničke protokole – predložila je Kim. – U tom biste slučaju imali spremne podatke ako se ikad postavi to pitanje.

– Znaš, to je proketo dobra ideja – rekla je Gloria. Grupa je nekoliko minuta pohvalno razgovarala o Kiminu prijedlogu. Ohrabrena njihovom pozornošću, Kim je predložila da bi trebali uključiti i problem gubitka kratkotrajnog pamćenja. Kako bi ih uvjerila, iznijela im je nedavne događaje s Edwardom.

Edward se dobronamjerno nasmijao, a to su učinili i ostali. – Pa što ako dvaput perem zube? – rekao je izazvavši još glasniji smijeh.

– Mislim da je uključivanje gubitka kratkotrajnog pamćenja u kliničke protokole jednako dobra ideja kao i ona o nasilju rekao je Curt. – David je postao podjednako zaboravan. Primijetio sam jer su naše sobe u dvorcu jedna do druge.

– Baš se ti možeš javljati – nasmijao se David. Potom je ispričao grupi kako je baš pretходne večeri Curt dvaput nazvao svoju djevojku jer je zaboravio da ju je nazvao prvi put.

– Kladam se da je to dobro primila – rekla je Gloria. Curt je nestašno udario Davida po ramenu. – To si primijetio samo zato što si ti učinio posve istu stvar sa svojom ženom večer prije toga.

Dok je Kim gledala kako se Curt i David u šali boksaju, opazila je da su Curtove šake i prsti pune porezotina i ogrebotina. Odmah je reagirala poput medicinske sestre i pokazala zabrinutost. Ponudila mu je pomoć.

– Hvala, ali nije tako loše kako izgleda – rekao je Curt.

– Uopće mi ne smetaju. – Jesi li pao s motora?

Curt se nasmijao. – Nadam se da nisam – rekao je. – Ne sjećam se kako se to dogodilo.

– To je profesionalni rizik – rekao je David i pokazao svoje šake koje su imale slične ožiljke, iako u blažem obliku. – To samo dokazuje da imamo pune ruke posla.

– Sve je to od pritiska što ga donosi devetnaest sati rada dnevno – rekao je Francois. – Čudesno je da uopće funkcioniramo ovako dobro.

– Meni se čini da gubitak kratkotrajnog pamćenja mora biti nuspojava Ultre – rekla je Kim. – Zvuči kao da ste svi imali slična iskustva.

– Ja nisam – rekla je Gloria.

– Ni ja – rekla je Eleanor. – Moj um i pamćenje vidljivo su se popravili otkako uzimam lijek.

– Isto je sa mnom – rekla je Gloria. – Mislim da Francois ima pravo. Jednostavno previše radimo.

– Čekaj trenutak, Gloria – rekla je Eleanor. – Ti jesi postala zaboravljiva. Sjećaš se kako si prekjucher ujutro ostavila kućnu haljinu u kupaonici, a dvije minute kasnije dobila si napadaj bijesa jer haljina nije visjela na vratima u tvojoj spavaćoj sobi?

– Nisam dobila napadaj bijesa – dobrohotno joj je proturječila Gloria. – Osim toga, to je drukčije. Gubila sam svoju kućnu haljinu puno prije no što sam počela s uzimanjem Ultre.

– Bez obzira na sve – rekao je Edward. – Kim ima pravo. Gubitak kratkotrajnog pamćenja može se dovesti u vezu s Ultrom i stoga ga treba uključiti u kliničke protokole. Međutim, oko toga se ne treba pretjerano zabrinjavati. Čak i ako se pokaže da povremeno dolazi do toga, zasigurno će to biti prihvatljivi rizik s obzirom na sveopće poboljšanje mentalnih funkcija što ih izaziva lijek.

– Slažem se – rekla je Gloria. – To je ekvivalentno Einsteinovu zaboravljanju na svakodnevne stvari dok je radio na teoriji relativiteta. Um procjenjuje vrijednost onoga što treba pamtit, a nije važno koliko puta čovjek pere zube.

Zvuk zatvaranja vanjskih vratiju privukao je svačiju pozornost jer u laboratorij gotovo nikad nitko nije dolazio. Sve su se oči okrenule prema vratima što su vodila u prijamnu prostoriju. Ona su se otvorila i ušao je Stanton.

Istraživači su spontanom klicanjem pozdravili gosta. Zbunjeni je Stanton naglo stao. – Što se, za ime svijeta, ovdje događa? – upitao je. – Zar danas nitko ne radi?

Eleanor mu je žurno dodala čašu šampanjca.

– Malena zdravica – rekao je Edward podigavši svoje piće. – Rado bismo popili u čast tvojih neugodnih podbadanja koja su nas navela na uzimanje Ultre. Svakodnevno žanjemo sjajne rezultate.

Usred sveopćeg smijeha svi su ispili, uključujući i Stanton. – Doista je bilo zabavno – rekao je Edward. – Jedno drugome smo vadili krv i spremali smo urin za testiranje.

– Svi osim Fransoisa – rekla je Gloria zadirkujući Francuza. – On uglavnom zaboravlja.

– Imali smo neznatnih problema s udovoljavanjem tom zahtjevu – priznao je Edward. – No riješili smo ga učvršćivanjem zahodske daske ljepljivim trakama i vješanjem natpisa s riječi ČUVAJ.

Svi su se ponovno nasmijali. Gloria i David morali su odložiti svoje čaše da ne bi prolili piće.

– Doista ste sretna skupina – komentirao je Stanton.

– Imamo razloga za to – rekao je Edward. Zatim je ispričao Stantonu dobre vijesti o otkrivanju strukture veznog proteina. Naveo je kako je za to djelomično zaslužan Ultra jer je izoštrio svačije mentalne procese.

– To su doista fantastične vijesti? – uskliknuo je Stanton. Odmah se zaputio do Glorije, Eleanor i Fransoisa te svakome stisnuo ruku. Zatim je rekao Edwardu da želi razgovarati s njim.

Iskoristivši Stantonov dolazak da se izvuče, Kim je otišla. Bila je zadovoljna svojim posjetom laboratoriju; imala je osjećaj da je postigla nešto korisno predloživši uključivanje nasilja i gubitka kratkotrajnog pamćenja u kliničko procjenjivanje Ulte.

Kim je krenula natrag prema dvorcu. Najprije je željela spremiti pismo Thomasa Goodmana u kutiju za Bibliju gdje je držala sve što je imala o Elizabeth. Kad se približila zdanju, ugledala je kako iz šume izranja automobil salemske policije. Vozač ju je zasigurno opazio jer su patrolna kola odmah skrenula prema njoj.

Kim je stala i čekala. Automobil se zaustavio pa su izašla ista dva policajca koja su došla i zbog Buffera.

Billy je pozdravio dodirnuvši štitnik kape te su on i Kim razmijenili nekoliko riječi.

– Nadam se da vam ne smetamo – rekao je Billy.

– Zar nešto nije u redu? – upitala je Kim.

– Htjeli smo vas pitati jeste li imali još kakvih problema nakon smrti psa – rekao je Billy. – Bilo je puno slučajeva vandalizma u ovom području, kao da je Noć vještica stigla mjesec dana ranije.

– Noć vještica je nešto posebno ovdje, u Salemu – rekao je Harry. – Policajci su naučili mrziti to doba godine.

– Kakvog vandalizma? – upitala je Kim.

– Uobičajene gluposti – rekao je Billy. – Prevrnute kante za smeće, a otpaci razbacani naokolo. Isto tako, nestalo je još kućnih ljubimaca, a neka su se trupla pojavila na groblju Greenlawn.

– Još uvijek nas brine mogućnost da se u susjedstvu pojavila bijesna životinja – rekao je Harry. – Bolje da onu svoju mačku držite unutra, pogotovo ako se uzme u obzir veličina vašeg imanja i sva njegova pošumljena područja.

– Mislimo da su se neki lokalni klinici priključili borbi, da tako kažem – rekao je Billy. – Oponašaju ono što čini životinja. Bilo je previše toga za jednu životinju. Želim reći, koliko kanti za smeće može rakun srediti u jednoj noći? – Nasmijao se.

– Zahvalna sam vam što ste svratili i upozorili me – rekla je Kim. – Nismo imali nikakvih problema od slučaja sa psom. Svakako ću paziti da mačka bude u blizini kuće.

– Ako budete imali poteškoća, molim vas, nazovite nas rekao je Harry. – Rado bismo otkrili o čemu je riječ prije nego izmakne svakoj kontroli.

Kim je gledala kako se policijski automobil okreće i odlazi s imanja. Upravo je htjela ući u dvorac kad je čula kako je Stanton doziva. Okrenula se i ugledala ga kako dolazi iz pravca laboratorija.

– Koga vruga su policajci ovdje radili? – upitao ju je čim joj se približio toliko da ga može čuti.

Kim mu je ispričala o mogućnosti da se u području nalazi bijesna životinja.

– Uvijek ima nešto – rekao je Stanton. – Slušaj, želim razgovarati s tobom o Edwardu. Imaš li minutu vremena?

– Dobro – rekla je Kim pitajući se o čemu je riječ. – Gdje bi želio razgovarati?

– Možemo i ovdje – rekao je Stanton. – Gdje bih mogao početi? – Načas se zagledao u daljinu, a zatim je pogledao Č Kim u oči. – U posljednje vrijeme Edward me pomalo zbu-
njuje, a i ostali. Kad god skoknem do laboratorija, osjećam da se ne uklapam. Prije dva
tjedna ondje je bilo kao u mrtvačnici. Sad mi se čini sablasnim način na koji se zabavljaju.
Postalo je poput ljetovališta, samo što rade jednako naporno, ili čak napornije nego ranije.
Teško je pratiti njihove dosjetke jer su svi prokleta pametni i duhoviti. Zapravo, osjećam se
e ! poput glupana kad sam ondje. – Stanton se iskrivljeno nasmijao, a potom je nastavio: –
Edward je postao tako brbljav i nametljiv da me podsjeća na mene!

Kim je prekrila rukom usta, ali se ipak nasmijala Stantonovoj samokritičnosti.

– Nije smiješno – požalio se Stanton, ali se i sam nasmijao. – Prije nego se snađemo,
Edward će htjeti postati pustolovni kapitalist. Zagrijao se za poslovnu stranu, ali se u tome,
nažalost, ne slažemo. Sad smo se zavadili o tome kako treba skupiti još kapitala. Dobri je
doktor postao tako pohlepan da ne želi žrtvovati još dionica. Preko noći se od priznatog
asketskog akademika pretvorio u nezasićenog kapitalista.

– Zašto mi sve to govoriš? – upitala je Kim. – Nemam nikakve veze s Omnijem, niti je
želim imati.

– Samo sam se nadao da bi mogla razgovarati s Edwardom – rekao je Stanton. – Ne
mogu mirne savjesti pristati na posuđivanje novca iz prljavih izvora preko stranih banaka, i
čak mi je žao što sam uopće spomenuo takvu mogućnost. Jednostavno je previše riskantno,
a sad ne govorim o financijskom riziku. Govorim o riskiranju života i udova. Jednostavno
se ne isplati. Mislim, financijski dio ovog pothvata trebalo bi prepustiti meni, baš kao što bi
znanstveni dio trebalo prepustiti Edwardu.

– Čini li ti se da je Edward postao zaboravljiv? – upitala je Kim.

– Vraga, ne! – rekao je Stanton. – Oštar je poput britve. Samo što se previše ne razumije
u svijet financija.

– Ja primjećujem da puno zaboravlja – rekla je Kim. – Samo obične svakodnevne sitni-
ce. I većina ostalih priznala je da su jednako odsutni duhom.

– Nisam opazio nikakvu zaboravljivost kod Edwarda rekao je Stanton. – No činio mi se
pomalo paranoičnim. Maločas smo morali izaći kako bismo razgovarali vani gdje nas nitko
ne može čuti.

– Tko bi vas mogao čuti? – upitala je Kim.

Stanton je slegnuo ramenima. – Drugi istraživači, pretpostavljam. Nije rekao, a ja ga ni-
sam pitao.

– Jutros je čak došao u kolibu telefonirati kako ga nitko ne bi čuo – rekla je Kim. – Bo-
jao se poslužiti telefonom u prijamnom uredu jer je mislio da će ga netko slušati kroza zid.

– Dakle, to mi još više slični na paranoju – rekao je Stanton. – No u njegovu obranu mo-
ram reći da sam mu utuvio u glavu kako je tajnovitost iznimno važna.

– Stantone, počinjem se brinuti – rekla je Kim.

– Nemoj to govoriti – pobunio se Stanton. – Obratio sam se tebi kako bi mi umanjila
brige, a ne ih uvećala.

– Bojim se da su zaboravljivost i paranoja popratne pojave Ultra – rekla je Kim.

– Ne želim to slušati – rekao je Stanton i pokrio rukama uši. – Ne bi smjeli uzimati lijek
na ovom stupnju istraživanja rekla je Kim. – I ti to znaš. Mislim da bi ih trebao spriječiti. –

Ja? – rekao je Stanton. Maločas sam ti objasnio da su financije moje područje. Ne petljam se u znanstvenu stranu, pogotovo nakon što su mi rekli da će uzimanje lijeka ubrzati proces procjenjivanja njegove vrijednosti. Osim toga, ova lagana paranoja i zaboravljivost zacijelo su posljedica njihova naporna rada. Edward zna što radi. Moj Bože, on je vrhunski stručnjak u svom području.

– Predložit ću ti jedan dogovor – rekla je Kim. – Ako ti pokušaš uvjeriti Edwarda da prestanu uzimati lijek, ja ću poraditi na tome da tebi prepusti financije.

Stanton je napravio grimasu kao da je upravo dobio nožem u leđa. – Ovo je smiješno – rekao je. – Moram pregovarati s vlastitom sestričnom.

– Meni se to čini razumnim – rekla je Kim. – Pomoći ćemo jedno drugome.

– Ništa ne mogu obećati – rekao je Stanton. – Ni ja – rekla je Kim.

– Kad ćeš razgovarati s njim? – upitao je Stanton. – Večeras – rekla je Kim. – A ti?

– Pretpostavljam da se i sad mogu vratiti i odmah razgovarati s njim – rekao je Stanton.

– Dakle, naš dogovor vrijedi? – upitala je Kim.

– Valjda – nevoljko je rekao Stanton. Ispružio je ruku pa su stiskom potvrdili dogovor.

Kim je gledala kako se Stanton vraća prema laboratoriju. Za razliku od njegova uobičajena živahna koraka, hodao je teško vukući noge, a ruke su mu visjele ravno uz tijelo, kao da nosi težak teret. Kim se nije mogla othrvati osjećaju sažaljenja jer je znala da je u škripcu. Nevolja je bila u tome što je sav svoj novac uložio u Omni i tako prekršio jedno od vlastitih temeljnih pravila investiranja.

Kim se popela na tavan i prišla jednom od tavanskih prozora što su gledali prema laboratoriju. Stigla je točno na vrijeme da vidi kako Stanton nestaje u zgradi. Nije se previše nadala da će Stanton uspjeti nagovoriti Edwarda da prestane uzimati lijek, ali barem je nešto pokušala.

***

Te se večeri Kim potrudila da ostane budna do Edwardova povratka malo iza jedan u noći. Čitala je kad je čula zatvaranje ulaznih vratiju, a potom Edwardove korake na starim stubama.

– Moj Bože – rekao je promolivši glavu u njezinu sobu.

– To je zacijelo vraški zanimljiva knjiga kad te drži budnom u ovo doba noći.

– Nisam umorna – rekla je Kim. – Uđi.

– Iscrpljen sam – rekao je Edward. Ušao je u sobu, odsutnim pokretom pomilovao Shebu i zijevnuo. – Jedva čekam da legnem. Uhvati me malo iza ponoći, poput sata. Čudesno je kako brzo zaspim čim počnem osjećati umor. Moram paziti ako sjednem. Ako legnem, zaboravi me.

– Primijetila sam – rekla je Kim. – U nedjelju uvečer nisi čak ni svjetlo ugasio.

– Zacijelo bih se trebao ljutiti na tebe – rekao je Edward. Smiješio se. – Ali ne ljutim se. Znam da ti je na srcu samo ono što je najbolje za mene.

– Hoćeš li mi reći o čemu govoriš? – upitala je Kim.

– Kao da ne znaš – peckao ju je Edward. – Govorim o Stantonovoj iznenadnoj brizi za moju dobrobit. Znao sam da si ti iza toga čim je otvorio usta. Nije nalik njemu da bude toliko dobrohotan.

– Je li ti rekao za naš dogovor? – pitala je Kim. – Kakav dogovor? – upitao je Edward.

– Složio se da će te pokušati nagovoriti na prestanak uzimanja Ulte, ako te ja uvjerim da Omnijeve financije prepustiš njemu.

– Zar i ti, Brute – šaljivim je tonom rekao Edward. – Krasan razvoj događaja. Dvoje ljudi koje držim najbliskijima kuju mi zavjeru iza leđa.

– Kao što si rekao, na srcu nam je samo ono što je najbolje za tebe – rekla je Kim.

– Mislim da sam sposoban procijeniti što je najbolje za mene – ljubazno je rekao Edward.

– Promijenio si se – rekla je Kim. – Stanton je rekao da si se toliko promijenio da postaješ poput njega.

Edward se od srca nasmijao. – Sjajno! – rekao je. – Uvijek sam želio biti neposredan poput Stantonova. Šteta što je moj otac umro. Možda bi konačno bio zadovoljan sa mnom.

– S ovim se nije šaliti – rekla je Kim.

– Ne šalim se – rekao je Edward. – Sviđa mi se biti siguran u društvu, a ne povučen i sramežljiv.

– Ali opasno je uzimati neispitani lijek – rekla je Kim.

– Osim toga, ne čini li ti se etički upitnim stjecanje karakternih osobina pomoću lijeka umjesto iskustvom? Mislim da je to lažno i poput varanja.

Edward je sjeo na rub njezina kreveta. – Ako zaspim, pozovi vučnu službu da me prebace u moj krevet – rekao je i tiho se nasmijao. Potom je još jednom zijevnuo pokrivši usta šakom.

– Slušaj, najdraža – rekao je – Ultra nije neispitani lijek; samo nisu dovršena sva testiranja. Međutim, nije toksičan, a to je najvažnije. Uzimat ću ga i dalje, osim ako se ne pojavi ozbiljna nuspojava, u što iskreno sumnjam. Što se tiče tvoje druge primjedbe, meni je jasno da se nepoželjne karakterne crte, kao što je kod mene sramežljivost, mogu iskustvom ublažiti. Donekle Prozac, a sad još i više Ultra, oslobodili su pravoga mene, osobu čija je ličnost bila potisnuta u drugi plan nesretnim slijedom životnih iskustava što su me učinili društveno neprilagođenim. Moju sadašnju ličnost nije stvorio lijek Ultra, niti je ona lažna. Mojoj pravoj ličnosti dopušteno je izbijanje na površinu, unatoč mnoštvu uvjetovanih živčanih reakcija koje bih ja nazvao »propalom mrežom«.

Edward se nasmijao i umirujućim pokretom potapšao Kiminu nogu ispod pokrivača. – Uvjeravam te, nikada se u životu nisam bolje osjećao. Imaj povjerenja u mene. Sad me jedino brine koliko dugo ću morati uzimati lijek dok moje trenutno »ja« ne bude čvrsto ustanovljeno tako da po prestanku uzimanja Ultra opet ne postanem sramežljiv i društveno neprilagođen kao ranije.

– Po tebi sve se to čini jako razumnim – žalila se Kim.

– Ali tako jest – rekao je Edward. – Ovakav želim biti. Prokletstvo, ovakav bih zacijelo i bio da me moj otac nije onako tlačio.

– Ali što je sa zaboravljivošću i paranojom? – rekla je Kim. – Kakvom paranojom? – upitao je Edward.

Kim ga je podsjetila da je tog jutra došao u kolibu telefonirati, a sa Stantonom je razgovarao ispred laboratorija.

– To nije paranoja – ogorčeno je rekao Edward. – Oni tipovi u laboratoriju postali su najgore trač babe što sam ih ikad vidio. Samo pokušavam zaštititi svoje pravo na privatnost.

– I Stantonu i meni to se učinilo paranoičnim – rekla je Kim.

– Pa, uvjeravam te da nije tako – rekao je Edward. Nasmiješio se. Već je zaboravio na osjećaj ljutnje što ga je obuzeo kad ga je Kim optužila za paranoju. – Priznajem da sam zaboravan, ali ne i ovo drugo.

– Zašto ne biste sad prekinuli s uzimanjem lijeka i počeli opet tijekom kliničke faze?

– Tebe je teško uvjeriti – rekao je Edward. – Nažalost, ja više nemam snage. Jedva držim oči otvorene. Žao mi je. Ako želiš, možemo sutra nastaviti budući da se to ionako nadovezuje na jednu našu prethodnu raspravu. Sada moram poći u krevet.

Edward se nagnuo naprijed, poljubio Kim u obraz, a zatim nesigurnim korakom izašao iz sobe. Čula ga je kako se nekoliko minuta kreće po svojoj sobi. Zatim je čula duboko, teško disanje osobe koja čvrsto spava.

Zaprepaštena brzinom promjene, Kim je izašla iz kreveta. Navukla je kućnu haljinu i zaputila se do Edwardove sobe. Trag odbačene odjeće vodio je preko sobe, a Edward je ležao na krevetu raširenih ruku i nogu, odjeven samo u donje rublje. Kao i u nedjelju navečer, i dalje je gorjela njegova noćna svjetiljka.

Kim je prišla noćnom ormariću i ugasila svjetlo. Dok je stajala kraj njega, čudila se kako glasno hrče. Pitala se zašto je to nikad nije probudilo kad su spavali zajedno.

Kim se vratila u vlastiti krevet. Ugasila je svjetlo i pokušala zaspati. Nije joj uspijevalo. Mučile su je uznemirujuće misli, a čula je Edwarda kao da je s njom u sobi.

Nakon pola sata Kim je opet ustala i pošla u kupaonicu. Našla je staru bočicu Xanaxa što ju je godinama čuvala te je izvadila jednu ružičastu, ovalnu tabletu. Nije joj se sviđala pomisao o uzimanju lijeka, ali je osjećala da joj je potreban; bez toga neće uspjeti zaspati.

Izašla je iz kupaonice te zatvorila vrata obiju spavaćih soba. Vrativši se u krevet, i dalje je mogla čuti Edwarda, ali sad je zvuk barem bio prigušen. U roku od petnaest minuta osjetila je kako je obuzima ugodna smirenost. Malo kasnije i ona je čvrsto zaspala.

PETAK, 30. RUJNA 1994.

U gluho doba noći, oko tri sata ujutro, na zamračenim ulicama Salema bilo je malo prometa, a Dave Halpern osjećao se kao da mu pripada cijeli svijet. Od ponoći je besciljno krstarilo u svom crvenom chevy camaru iz '89. Dvaput je bio do Marbleheada, a stigao je čak do Danversa i prošao kroz Beverly.

Dave je imao sedamnaest godina i pohađao je treći razred srednje škole u Salemu. Nabavio je automobil zahvaljujući poslu što ga je u slobodno vrijeme obavljao u lokalnom McDonaldsu, te povećoj pozajmici, a to je sad bila najveća ljubav njegova života. Uživao je u osjećajima slobode i istinske moći što mu ih je automobil pružao. Sviđala mu se i pozornost što ju je automobil pobuđivao među njegovim prijateljima, pogotovo kod Christine McElroy. Christina je pohađala drugi razred i imala je sjajno tijelo.

Dave je pogledao na slabo osvijetljeni sat smješten u sredini kontrolne ploče. Stigao je gotovo točno na vrijeme. Skrenuvši u Dearborn, Christininu ulicu, Dave je ugasio svjetla i motor. Usporio je i bešumno se zaustavio ispod krošnje velikog javora.

Nije morao dugo čekati. Christina se pojavila iz živice što se pružala duž njezine kuće, jurnula je prema automobilu i uskočila na sjedište. Njezine bjeloočnice i zubi zablistali su u polumraku. Podrhtavala je od uzbuđenja.

Kliznula je preko sjedišta od vinila tako da se njezino bedro u tijesnim trapericama priljubilo uz Daveovo.

Nastojeći djelovati nehajno, kao da je ovakav noćni sastanak svakodnevna pojava, Dave nije ništa rekao. Samo je ispružio ruku prema ključu i upalio motor. Međutim, ruka mu se tresla pa su ključevi zveckali. Pobjavši se da se otkrio, krišom je Christini dobacio pogled. Uhvatio je njezin smiješak i zabrinuo se da ga neće smatrati hladnokrvnim.

Kad je Dave stigao do ugla, upalio je svjetla automobila. Odmah su rasvijetlila noćne prizore, otkrivši lišće na vjetru i duboke sjene.

– Jesi li imala problema? – upitao je Dave ne skrenuvši pogleda s ceste.
– Bilo je kao igra – rekla je Christina. – Ne shvaćam zašto sam se toliko bojala iskrasti iz kuće. Moji su roditelji bez svijesti. Hoću reći, jednostavno sam mogla izaći kroz glavni ulaz, a ne se spuštati kroz prozor.

Vozili su se ulicom uz koju su se nizale mračne kuće. – Kamo idemo? – nehajno je upitala Christine.

– Vidjet ćeš – rekao je Dave. – Začas ćemo stići.

Sad su kružili oko mračnog, prostranog groblja Greenlawn. Christina se stisnula uz Davea i gledala preko njegova ramena u mnoštvo nadgrobni spomenika na groblju.

Dave je usporio vožnju, a Christina se naglo uspravila na sjedištu. – Ne idemo tamo unutra – prkosno je rekla.

Dave se nasmiješio razotkrivši i svoje bijele zube. – Zašto ne? – rekao je. Čim je izgovorio te dvije riječi, okrenuo je volan ulijevo i automobil je poskočio preko praga u groblje. Dave je brzo pogasio svjetla i usporio do brzine što je odgovala sporom trčanju. Staza se jedva nazirala ispod gustog raslinja.

– O, moj Bože! – rekla je Christina dok je okretala glavu i raširenim očima promatrala neposrednu blizinu s obje strane automobila. Nadgrobni spomenici sablasno su izranjali svuda oko njih. Neki su povremeno zablislali odsjajem svojih glatkih površina.

Christina se instinktivno još više primaknula Daveu, a jednom ga je rukom čvrsto uhvatila za unutrašnju stranu bedra. Dave se zadovoljno nacerio.

Zaustavili su se kraj umjetnog jezerceta okruženog žalosnim vrbama. Dave je ugasio motor i zaključao vrata. – Nikad ne možeš biti dovoljno oprezan – rekao je.

– Možda bismo mogli samo malo otvoriti prozore – predložila je Christina. – Inače će ovdje biti kao u pećnici.

Dave ju je poslušao, ali je izrazio nadu da ih neće napadati komarci.

Dvoje tinejdžera gledalo je jedno drugo u trenutku smetenog oklijevanja. Zatim se Dave nagnuo prema Christini i nesigurno je poljubio. Dodir je trenutno raspirio vatru njihove strasti i oni su se našli u divljem, požudnom zagrljaju. Nespretno su grabili tjelesne tajne onoga drugoga, a prozori su se zamaglili.

Usprkos jačini njihovih mladenačkih, tinejdžerskih hormona, i Dave i Christina osjetili su micanje automobila što ga nisu oni izazvali. Istodobno su podigli glave i pogledali kroz zamagljeni vjetrobran. Ono što su ugledali odmah ih je užasnulo. Kroz noćni zrak prema njima se bacila bijela sablast. Štogod je bilo to nadnaravno biće, snažno je udarilo o vjetrobran, a potom se otkotrljalo na suvozačevu stranu automobila.

– Koji je to vrag? – viknuo je Dave i mahnito nastojao navući hlače što su bile spuštene do polovice njegovih bedara. Zatim je Christina vrisnula dok se borila protiv prljave ruke koja se uvukla kroz malo spuštenu prozor i iščupala joj pramen kose.

– Sranje! – viknuo je Dave odustavši od hlača kako bi se obranio od ruke koja se pojavila na njegovoj strani. Nokti su mu se zarili u kožu na vratu i otkinuli komad njegove majice, ostavivši za sobom potočiće krvi koji su mu se spuštali niz leđa.

Dave je panično upalio motor. Ubacivši ga u rikverc, jurnuo je unatrag poskakujući po kamenitom zemljištu. Christina je ponovno vrisnula kad je glavom udarila o krov automobila. Automobil je tresnuo u nadgrobni spomenik i slomio ga pri dnu a kamen uz mukli zvuk pao na zemlju.

Dave je ubacio u brzinu i dao gas. Borio se s volanom dok je snažan motor tjerao automobil naprijed. Christina se odbila od vratiju te se našla u Daveovu krilu. Odgurnuo ju je točno na vrijeme da izbjegne još jedan mramorni spomenik.

Dave je upalio svjetla dok su se naginjali u oštrom zavoju staze što je vijugala kroz groblje. Christina se toliko oporavila da je počela plakati.

– Tko su, dovraga, bili oni tamo? – viknuo je Dave.

– Bila su dvojica – uspjela je kroz suze izgovoriti Christina. Stigli su do ulice, a Dave je skrenuo prema gradu ostavivši trag guma na asfaltu. Christinin plač pretvorio se u cmizdrenje i povremeni jecaj. Okrenula je retrovizor prema sebi i pregledala štetu počinjenu njenom kosi. – Uništena mi je frizura – uzviknula je.

Dave je ponovno namjestio retrovizor i pogledao slijedi li ih tkogod. Rukom je obrisao vrat i s nevjericom se zagledao u krv. – Kojeg su vruga imali na sebi? – ljutito je upitao Dave.

– Kakve to veze ima? – plakala je Christina.

– Imali su na sebi bijelu odjeću ili tako nešto – rekao je Dave. – Poput duhova.

– Uopće nismo smjeli ići onamo – cviljela je Christina. – Od početka sam to znala.

– Poštedi me, molim te – rekao je Dave. – Ništa nisi znala. – Jesam – rekla je. – Samo me ti nisi pitao.

– Gluposti – rekao je Dave.

– Bez obzira tko su, zacijelo su bolesni – rekla je Christina. – Vjerojatno imaš pravo – složio se Dave. – Možda su iz Državne bolnice Danvers. Ali ako jesu, kako su dospjeli čak ovamo, na groblje Greenlawn?

Christina je stavila ruku na usta i promrmljala: – Povraćat ću.

Dave je naglo zakočio i zaustavio se uz rub ceste. Christina je otvorila svoja vrata i povratila na ulicu. Dave se tiho pomolio da je sve palo izvan automobila.

Christina se vratila u sjedeći položaj. Položila je glavu na naslon i zatvorila oči.

– Želim ići kući – nesretno je rekla.

– Odmah ćemo stići – rekao je Dave. Odmaknuo se od pločnika. Osjetio je kiseli zadah bljuvotine i zabrinuo se da je njegov krasni automobil uništen.

– Ne možemo nikome pričati o ovome – rekla je Christina. – Ako saznaju moji roditelji, zabranit će mi izlaske u narednih šest mjeseci.

– Dobro – rekao je Dave. – Obećavaš?

– Svakako, nema problema.

Dave je ugasio svjetla kad je skrenuo u Christininu ulicu. Zaustavio se nekoliko kuća dalje od njezina ulaza. Nadao se da ne očekuje poljubac te je odahnuo kad je odmah izašla.

– Obećao si – rekla je.

– Ne brini – rekao je Dave.

Promatrao ju je kako trči preko tratina i nestaje u istoj živici iz koje je ranije izašla.

Pod obližnjom uličnom svjetiljkom Dave je izašao iz automobila i pregledao ga. Na stražnjem odbojniku bilo je uleknuće od rušenja nadgrobnog kamena, ali nije bilo strašno. Zaobišao je automobil do suvozačeve strane, otvorio vrata i oprezno pomirisao. Laknulo mu je kad nije osjetio zadah bljuvotine. Zatvorio je vrata i pošao do prednjeg dijela automobila. Tada je primijetio da nedostaje brisač sa suvozačeve strane.

Dave je zaškrgutao zubima i ispod glasa opsovao. Kakva noć, a nije čak ništa ni dobio. Vrativši se za volan, pitao se hoće li uspjeti probuditi Georgea, svog najboljeg prijatelja. Dave je jedva čekao da mu ispriča što se dogodilo. Bilo je tako čudno da je podsjećalo na neki stari horor film. Na neki je način Dave bio zahvalan što mu je nestao brisač. Da se to nije dogodilo, George sigurno ne bi povjervovao u njegovu priču.

* * *

Budući da je oko jedan i trideset tog jutra uzela Xanax, Kim je spavala puno duže nego obično, a kad je ustala, osjećala se pomalo drogiranom. Nije joj se sviđao taj osjećaj, ali je čvrsto vjerovala da je to niska cijena za dobar san.

Kim je prvi dio dana provela u pripremanju svoje odore za ponedjeljak kad je trebala početi raditi. Čudilo ju je koliko se tome veseli. Razlog nije bio samo rastuća tjeskoba u vezi laboratorija i svega što se ondje događa. Tijekom protekla dva tjedna počela ju je zamarati izoliranost i usamljenost života što ga je vodila u Salemu, pogotovo nakon što je završila s uređivanjem kolibe.

Glavni je problem bio Edward, unatoč boljem raspoloženju u kakvom se nalazio otkako uzima Ultra. Život s njim nije bio ono što je očekivala, iako kad dobro promisli, nije zasigurno znala što je očekivala budući da ga je pozvala posve impulzivno. No svakako je očekivala da će ga češće vidati i više toga s njim dijeliti. I sigurno nije očekivala da će brinuti o njegovom uzimanju neispitana lijeka. Sve u svemu, situacija je postala smiješna.

Nakon što je pripremila odoru, Kim se zaputila u dvorac. Najprije je potražila Alberta. Nadala se da će vodoinstalaterski radovi biti gotovi toga dana, ali je Albert rekao da to nije moguće s obzirom na dodatni posao u krilu za goste. Rekao joj je da će im trebati još najviše dva dana. Pitao ju je mogu li preko vikenda ostaviti alat u dvorcu. Kim mu je rekla da može ostaviti što god želi.

Kim se spustila stubama krila za posluhu kako bi provjerila kakav je ulaz. Na njezino veliko razočaranje, opet je bio prljav. Pogledavši van, primijetila je da je otirač za noge u savršenom stanju, gotovo kao da su ga namjerno ignorirali.

Kim je ponovno uzela alat za čišćenje prekoravajući se što nije istraživačima spomenula taj problem dan ranije kad je bila u laboratoriju,

Prošavši dvorištem, Kim je pregledala ulaz u gostinjsko krilo. Bilo je manje blata nego u krilu za posluhu, ali ipak ga je bilo, a na neki je način bilo čak i gore. U gostinjskom krilu stube su bile prekrivene sagom. Da bi ih očistila, Kim je morala dovući stari usisavač iz krila za posluhu. Završila je s poslom i zarekla se da će ovoga puta razgovarati s istraživačima o tome.

Pospremila je stvari za čišćenje i dvoumila se hoće li odmah poći do laboratorija. Odlučila je da neće. Ironija je bila u tome da početkom mjeseca nije željela posjećivati laboratorij jer se nije osjećala dobrodošlom. Sad nije željela poći onamo jer su se ponašali pretjerano prijateljski.

Na kraju se popela stubama na tavan i dala na posao. Otkriće Goodmanova pisma dalo joj je novi poticaj. Sati su brzo prolazili i neprimjetno se približilo vrijeme ručka.

Putem do kolibe Kim je pogledavala laboratorij i ponovno se dvoumila hoće li svratiti onamo, ali je opet odustala. Zaključila je da će radije čekati nego s posebnom svrhom poći onamo. Znala je da odugovlači, ali si nije mogla pomoći. Čak je razmišljala da će Edwardu reći za blato i zamoliti ga neka on s njima popriča.

Poslije ručka Kim se vratila na tavan gdje je radila cijelo poslijepodne. Iz razdoblja koje ju je zanimalo pronašla je jedino izvještaj o uspjehu Jonathana Stewarta na fakultetu. Pročitavši ga, Kim je saznala da je Jonathan bio tek prosječan student. Prema riječima jednog tutora koji se služio slikovitijim opisima Jonathan je bio »skloniji plivanju u Fresh Pondu ili klizanju na rijeci Charles, ovisno o sezoni, nego logici, retorici ili etici«.

Te večeri dok je Kim uživala u ribi na žaru i miješanoj salati, ugledala je kombi za dostavu pizze kako vozi prema laboratoriju. Čudila se kako Edward i njegova ekipa žive na lošoj hrani. Dvapat dnevno imali su dostavu iz fast food restorana, primjerice pizze, pržene piliće ili kinesku hranu. Početkom mjeseca Kim se ponudila da će svake večeri pripremiti nešto za Edwarda, ali je on to odbio rekavši kako drži da bi trebao jesti s ostalima.

S jedne strane Kim je impresionirala njihova požrtvornost, a s druge ih je strane držala fanaticima i pomalo ludima.

Oko jedanaest uvečer Kim je pustila Shebu van. Stajala je na trijemu dok je njezina mačka šetala kroz travu. Krajičkom oka pazeći na mačku, Kim je pogledala prema laboratoriju kroz čije se prozore prosipalo svjetlo. Pitala se koliko će dugo raditi tako luđačkim tempom.

Kad joj se učinilo da je Sheba dosta bila vani, Kim ju je opet unijela u kuću. Mačka nije bila zadovoljna, ali s obzirom na ono što su joj rekli policajci, sigurno je neće pustiti da slobodno skiče naokolo.

Kim se na katu pripremila za spavanje. U krevetu je sat vremena čitala, ali kao i prethodne večeri, nije se mogla osloboditi uznemiravajućih misli. Zapravo, činilo se da ležanje u krevetu samo pojačava njezinu tjeskobu. Kim je ustala, pošla u kupaonicu i uzela još jednu tabletu Xanaxa. Nije joj bilo drago što uzima lijek, ali je zaključila da joj je potreban odmor dok se ne vrata na posao.

SUBOTA, 1. LISTOPADA 1994.

Kim se izvukla iz dubina lagane omame izazvane Xanaxom. Ponovno se iznenadila da je tako dugo spavala. Bilo je gotovo devet sati.

Nakon tuširanja i odijevanja, Kim je povelu Shebu van. Osjećajući se krivom što je životinji uskraćivala njezino uobičajeno lutanje, Kim je bila strpljiva i dopustila mački da ode kamo god hoće. Sheba se zaputila iza kuće. Kim ju je slijedila.

Kad je stigla iza kuće, Kim je naglo zastala, ljutito se podbočila rukama i uzviknula. Otkrila je da je postala metom vandala ili životinje o čemu su je upozorili policajci. Obje kante za smeće bile su oborene i ispražnjene. Otpaci su razbacani po dvorištu.

Zaboravivši Shebu na trenutak, Kim je podigla dvije plastične kante za smeće. Dok je to radila, otkrila je da su obje oštećene pri vrhu, zacijelo zbog nasilnog otvaranja.

– Kakva gnjavaža! – uzviknula je Kim dok je nosila kante do kućnoga zida gdje su obično stajale. Pozornije ih je pogledala i shvatila da će ih morati zamijeniti jer poklopci više neće biti dovoljno čvrsti.

Kim je uhvatila Shebu tren prije no što je uspjela odjuriti u šumu i odnijela je u kuću. Sjetivši se da su je policajci zamolili; neka ih nazove ako bude imala problema, Kim je nazvala policijsku stanicu. Na njezino iznenađenje, rekli su da će nekoga poslati.

Uzela je vrtlarske rukavice, vratila se na dvorište i pola sata skupljala smeće. Privremeno ga je vratila u dvije razbijene kante. Upravo je dovršavala taj neugodni posao kad je stigao automobil salemske policije.

Ovoga je puta došao samo jedan policajac, a Kim se učinilo da je otprilike njezinih godina. Zvao se Tom Malick. Bio je ozbiljan momak i odmah ju je zamolio neka mu pokaže mjesto događaja. Kim je pomislila da preuveličava incident, ali ga je povelu iza kuće i pokazala mu kante. Morala mu je objasniti da je upravo završila sa skupljanjem smeća.

– Bilo bi bolje da ste sve ostavili onako kako ste našli, da mi vidimo – rekao je Tom.

– Žao mi je – rekla je Kim. Nije mogla zamisliti čemu bi to moglo doprinijeti.

– Vaša situacija odgovara događajima na koje smo nailazili u cijelom kraju – rekao je Tom. Čučnuo je kraj kanti za smeće i pozorno ih pregledao. Zatim je pregledao poklopce.

Kim ga je pomalo nestrpljivo promatrala.

Uspravio se. – Ovo je učinila životinja ili životinje – rekao je. – Nisu bili klinici. Čini mi se da vidim tragove zubiju uz rub poklopaca: Želite li pogledati?

– Valjda – rekla je Kim.
Tom je podigao jedan poklopac i pokazao joj niz paralelnih ulekuća.
– Mislim da biste trebali nabaviti čvršće kante – rekao je Tom.
– Namjeravala sam ih zamijeniti – rekla je Kim. – Vidjet ću što mogu naći.
– Možda ćete morati poći do Burlingтона kako biste ih našli – rekao je Tom. – U gradu su ponestale.
– Zvuči kao da se ovo pretvara u istinski problem – rekla je Kim.
– Možete biti sigurni u to – rekao je Tom. – U gradu je opći metež. Zar jutros niste gledali lokalne vijesti?
– Ne, nisam – rekla je Kim.
– Do sinoć su jedine žrtve bile mačke i psi – rekao je Tom. – Jutros smo našli prvu ljudsku žrtvu.
– To je užasno – rekla je Kim zadržavši dah. – O kome je riječ?
– Stradao je skitnica koji je u gradu bio prilično dobro poznat – rekao je Tom. – Zvao se John Mullins. Pronađen je nedaleko odavde, blizu Kernwood Bridgea. Najstrašnije je što je dopola pojeden.
Kim su se osušila usta kad se protiv volje sjetila užasnog prizora Buffera u travi.
– John je u krvi imao strahovito puno alkohola – rekao je Tom. – Možda je bio mrtav prije napada životinje, ali o tome ćemo znati više kad stigne izvještaj medicinskog istražitelja. Tijelo smo poslali u Boston u nadi da će nam prema tragovima zuba na kostima moći reći o kakvoj je životinji riječ.
– To je strašno – rekla je Kim i stresla se. – Nisam znala da je situacija tako ozbiljna.
– U početku smo vjerovali da je riječ o rakunu – rekao je Tom. – No s obzirom na ljudsku žrtvu i tako puno vandalizma, razmišljamo o većoj životinji, možda medvjedu. U New Hampshireu se broj medvjeda znatno povećao pa to nije isključeno. Bez obzira o čemu je riječ, salemska vještija radinost je oduševljena. Oni, jasno, tvrde da je riječ o nečastivom i sličnim glupostima i pokušavaju navesti ljude da povjeruju kako se ponavlja godina 1692. Nevolja je što im to jako dobro polazi za rukom pa im posao cvate. Nažalost, i naš.
Tom je ozbiljno upozorio Kim neka bude oprezna s obzirom na puno šumovitih dijelova imanja u kojima bi se lako mogao sakriti medvjed, a zatim je otišao.
Prije odlaska u Burlington, Kim se vratila u kuću i nazvala trgovinu u Salemu u kojoj je obavljala sve svoje kupovine. ' Suprotno onome što je Tom rekao, uvjerali su je da imaju cijelu zbirku kanti za smeće budući da su prethodnog dana dobili novu pošiljku.
Sretna što ima izliku za odlazak u grad, Kim je krenula čim je nešto pojela. Odvezla se ravno u trgovinu. Prodavač joj je rekao da je mudro postupila što je odmah došla. Otkako je prije sat vremena razgovarao s njom, prodali su već dobar dio jučerašnje pošiljke.
– Ta se životinja doista kreće naokolo – rekla je Kim.
– Možete biti sigurni – rekao je prodavač. – Iste probleme počeli su imati i u Beverlyju. Svi nagađaju kakva bi to mogla biti životinja. Čak se možete i kladiti za novac. Za nas je to izvrsno. Osim što smo prodali gomilu kanti za smeće, rasprodali smo i sve puške i municiju na našem sportskom odjelu.
Dok je Kim čekala na blagajni kako bi platila ono što je kupila, čula je da druge mušterije razgovaraju o istoj temi. U zraku se osjećalo gotovo opipljivo uzbuđenje.
Kim je izašla iz trgovine s nelagodnim osjećajem. Bojala se da će nedužni ljudi stradati ako izbije masovna histerija nakon što su pronašli ljudsku žrtvu. Stresla se na pomisao kako se ljudi koji vole oružje sakrivaju iza zastora i samo čekaju da čuju nešto ili nekoga u blizini svojih kanti za smeće. Budući da su se očito umiješala djeca, sve bi se to lako moglo pretvoriti u tragediju.

Vrativši se kući, Kim je preselila smeće iz oštećenih kanti u nove čiji su se poklopci učvršćivali domišljatim mehanizmom na pritisak. Stare je spremila u šupu pa će joj služiti za skupljanje lišća. Dok je radila, čeznula je za gradom i nostalgично razmišljala kako je život ondje bio daleko jednostavniji. Morala je brinuti o uličnim napadačima, ali ne o medvjedima.

Kad je riješila problem smeća, Kim je krenula preko polja prema laboratoriju. Nije željela poći, ali s obzirom na prekopano smeće i na tijelo otkriveno u blizini, držala je da nema izbora. Prije nego je ušla, provjerila je u kakvom su stanju kante u koje se odlagalo smeće iz laboratorija. To su bila dva teška čelična sanduka industrijske veličine, a podizao ih je kamion za smeće. Poklopci su bili jako teški. Kim ih je jedva uspjela podići. Pogledala je unutra i uvjerala se da su laboratorijski otpaci netaknuti.

Kim je oklijevala na ulaznim vratima i nastojala smisliti ispriku za slučaj da je zaustavi neki od istraživača. Jedino joj je ručak padao na pamet. Također se pripremala spomenuti blato što ga unose u dvorac.

Kim je prošla kroz prijamni ured i ušla u glavni dio laboratorija. Ponovno ju je dočekalo iznenađenje. Kad je zadnji put bila tu, u tijeku je bila proslava, a sad je naišla na sastanak koji je očito bio sazvan na brzinu i to zbog nečeg važnog. Nestala je vesela, slavljenička atmosfera na kakvu je navikla u laboratoriju. Na njenom je mjestu našla ozbiljnost koja je gotovo podsjećala na sprovod.

– Užasno mi je žao ako vas prekidam – rekla je Kim.

– Nije važno – rekao je Edward. – Jesi li htjela nešto određeno?

Kim im je ispričala o problemu s njenim smećem i o posjetu policije. Zatim ih je upitala je li netko tijekom noći vidio ili čuo štogod neobično.

Svi su se međusobno pogledavali s očekivanjem. Najprije nitko nije odgovorio, a potom su svi odmahнули glavama.

– Tako čvrsto spavam da vjerojatno ni potres ne bih čuo rekao je Curt.

– Zvučiš poput potresa – našalio se David. – No imaš pravo, ja jednako čvrsto spavam.

Kim je prešla pogledom preko istraživačkih lica. Tmurno raspoloženje što ga je uočila kad je ušla već se popravljalo. Tada im je ispričala kako policija misli da bi krivac mogla biti bijesna životinja, možda medvjed, ali da su djeca u ime zabave iskoristila situaciju. Također je opisala uzbuđenje što je graničilo s histerijom koje je zahvatilo grad.

– Samo u Salemu se ovako nešto može tako preuveličavati rekao je Edward i tiho se nasmijao. – Ovaj se grad nikad neće sasvim oporaviti od 1692.

– Njihova je zabrinutost dijelom opravdana – rekla je Kim. – Problem je nedavno dobio novu dimenziju. Jutros je nedaleko odavde pronađen mrtav čovjek, a njegovo je tijelo djelomično pojedeno.

Gloria je probljedjela. – Kako groteskno! – uskliknula je.

– Jesu li odredili kako je čovjek umro? – upitao je Edward. ! – Ne točno – rekla je Kim.

– Poslali su tijelo u Boston na pregled. Postavlja se pitanje je li čovjek bio mrtav prije napada životinje ili nije.

– U tom bi slučaju značilo da se životinja ponaša poput lešinara – rekao je Edward.

– Točno – rekla je Kim. – Ali ipak sam mislila da vas moram upozoriti. Znam da se krećete kasno noću. Možda biste se trebali automobilom odvesti do dvorca dok se ovo ne riješi.

U međuvremenu, pripazite na bijesnu životinju ili na tinejdžere. – Hvala što si nas došla upozoriti – rekao je Edward.

– Još nešto – rekla je Kim prisilivši se na mijenjanje teme. – Pojavio se manji problem u dvorcu. Netko donosi blato u ulaze i na stubišta u krilima zgrada. Htjela bih vas zamoliti da svi brišete noge.

– Strašno nam je žao – rekao je François. – Mrak je kad ulazimo i kad izlazimo. Morat ćemo malo pripaziti.

– Sigurna sam da hoćete – rekla je Kim. – Pa, to je sve. Žao mi je što sam vam smetala.

– Sve je u najboljem redu – rekao je Edward. Ispratio ju je do vratiju. – I ti se čuvaj – rekao joj je. – Pazi na Shebu.

***

Edward se vratio do skupine nakon što je ispratio Kim. Pogledao je svakoga posebno. Svi su bili zabrinuti.

– Ljudsko tijelo sve ovo stavlja u drukčiju perspektivu rekla je Gloria.

– Slažem se – rekla je Eleanor.

Nekoliko je minuta vladala tišina dok su svi razmišljali o situaciji. Na kraju je progovorio David: – Mislím da se moramo suočiti s činjenicom da bismo mi mogli biti odgovorni za neke probleme u ovom kraju.

– Ja i dalje mislim da je to apsurdno – rekao je Edward. – Vrijeđa zdrav razum.

– Kako objašnjavaš moju majicu? – rekao je Curt. Izvukao ju je iz ladice kamo ju je gurnuo kad se Kim neočekivano pojavila. Bila je poderana i prljava. Ispitao sam jednu od ovih mrlja. To je krv.

– Ali to je tvoja krv – rekao je Edward.

– Točno. Ali ipak – rekao je Curt – kako se to dogodilo? Želim reći, ja se ne sjećam.

– Isto tako, teško je objasniti posjekotine i modrice što ih nalazimo na našim tijelima kad se ujutro probudimo – rekao je François. – Na podu moje sobe čak je bilo razasutog lišća i grančica.

– Sigurno hodamo u snu ili tako nešto – rekao je David. – Znam da to ne želimo priznati.

– Pa, ja nisam hodao u snu – rekao je Edward. – Bijesno je zurio u ostale. – Nisam sasvim siguran da ovo nije neka dovtljiva praktična šala nakon svih onih gluposti što ste ih u posljednje vrijeme izveli.

– Ovo nije šala – rekao je Curt i savio svoju uništenu majicu.

– Kod niti jedne životinje pokusi nisu pokazali ništa slično onome o čemu vi govorite – ratoborno je rekao Edward.

– To nema znanstvenog smisla. Bilo bi nekakvih naznaka. Zato vršimo pokuse na životinjama.

– Slažem se – rekla je Eleanor. – Ja nisam ništa našla u svojoj sobi, a nemam ni posjekotina ili modrica.

– Pa, ja ne patim od halucinacija – rekao je David. – Ovdje imam prave posjekotine. – Ispružio je ruke da bi ih svi mogli vidjeti. – Kao što Curt kaže, ovo nije šala.

– Ja nisam imala nikakvih rana, ali sam se probudila s prljavim rukama – rekla je Gloria. – I više nemam nijednog normalnog nokta. Svi su se slomili.

– Nešto nije u redu unatoč činjenici što se nije manifestiralo kod životinja – bio je uporan David. – Znam da nitko ne želi izgovoriti ono što je očito, ali ja hoću! Krivac mora biti Ultra.

Edwardove su se čeljusti vidljivo stegnule, a šake je čvrsto stisnuo.

– Trebalo mi je nekoliko dana da čak sebi to priznam - nastavio je David. – Posve je jasno da sam noću bio vani, a uopće se ne sjećam kad sam izašao. Niti znam što sam radio,

da sam prljav kad se ujutro probudim. Uvjeravam vas, nikad u životu nisam tako nešto radio.

– Zar želiš reći da krivac za probleme u okolini nije životinja? – plaho je upitala Gloria.

O, budite ozbiljni – pobunio se Edward. – Ne smijemo dopustiti našoj mašti da podivlja.

– Ništa ne želim reći, osim da sam bio vani i ne znam što sam radio – rekao je David.

Obuzeo ih je strah kad su se počeli suočavati sa stvarnošću situacije. No odmah je postalo očito da su se podijelili u dvije grupe. Edward i Eleanor prestrašili su se za budućnost projekta, a ostali su se bojali za svoje zdravlje.

– Moramo racionalno razmisliti o ovome – rekao je Edward.

– Nema sumnje – složio se David.

– Lijek je bio tako savršen – rekao je Edward. – Stalno smo dobivali dobre rezultate. Imamo razloga vjerovati da je riječ o prirodnoj tvari koja već postoji u našem mozgu. Majmuni nisu pokazivali sklonost mjesečarenju. Meni se osobno sviđa kako se osjećam otkako uzimam lijek.

Svi su se odmah složili.

– Zapravo, mislim da je Ultra zaslužan što uopće možemo normalno razmišljati u stvarnim okolnostima – rekao je Edward.

– Vjerojatno imaš pravo – rekla je Gloria. – Maločas sam bila izvan sebe od brige i gađenja. Već se osjećam pribranim.

– Upravo to želim reći – rekao je Edward. – Ovo je fantastičan lijek.

– No problem je i dalje tu – rekao je David. – Ako doista hodamo u snu kako pretpostavljamo, i ako to izaziva lijek, a ja mislim da je to jedino objašnjenje, onda imamo nuspojavu koju nismo nikako mogli očekivati. Zacijelo u našim mozgovima radi nešto jedinstveno.

– Čekajte, donijet ću fotografije skeniranja – odjednom je rekao Francois. Spustio se do svojeg pretrpanog radnog prostora, ali se brzo vratio. Počeo je rasprostirati niz fotografija mozga majmuna kojemu su dali radioaktivno obilježen Ultra.

– Želio bih svima pokazati nešto što sam tek jutros zapazio – rekao je. – Doista nisam imao vremena previše razmišljati o tome, a možda ne bih ni primijetio da ih kompjuter nije izdvojio kad su snimke bile u digitalnom obliku. Ako pozorno pogledate, vidjet ćete da koncentracija Ultra u hipotalamusu i srednjem mozgu, te u limbičkom sustavu polako raste od prve doze, a kad dostigne određenu granicu, koncentracija naglašeno raste, što znači da nije dostigla stalnu razinu.

Svi su se sagnuli nad fotografije.

– Možda koncentracija naglašeno raste u trenutku prezasićenja enzimatskog sustava koji ga metabolizira – nagađala je Gloria.

– Mislim da imaš pravo – rekao je Francois.

– To znači da bismo trebali pogledati koliko Ultra svaki od nas uzima – rekla je Gloria.

Svi su pogledali Edwarda.

– Čini se razumnim – rekao je Edward. Prišao je svom pisaćem stolu i izvadio malenu zaključanu kutiju. Unutra se nalazila kartica sa šifrom što je odgovarala dozama.

Grupa je brzo saznala da Curt uzima najveću dozu, a odmah iza njega je David. Na drugom kraju ljestvice bila je Eleanor koja je uzimala najmanju dozu, a do nje je bio Edward.

Nakon dugotrajne, smirene rasprave stvorili su određenu teoriju o onome što se događa. Zaključili su da Ultra, kad dosegne određenu koncentraciju, progresivno blokira odvajanje razina serotonina što se zbiva u snu, te ih ujednači i tako mijenja obrazac sna.

Gloria je također rekla da Ultra, kad se koncentracija još poveća, možda do točke u kojoj je došlo do naglog skretanja prema gore, blokira zračenje iz nižih, ili gmazovskih, dije-

lova mozga prema višim centrima u polovicama velikog mozga. San, kao i druge autonomne funkcije, reguliraju niži dijelovi mozga u kojima se skuplja Ultra.

Grupa je načas utihnula dok su svi razmišljali o njezinoj pretpostavci. Iako su se emotivno pribrali, svima se to činilo uznemirujućom idejom.

– Ako je tako – rekao je David – što bi se dogodilo kad bismo se probudili dok traje ta blokada?

– Bilo bi kao da smo doživjeli retroevoluciju – rekao je Curt. – Funkcionirali bi nam samo centri u nižem mozgu. Bili bismo poput gmazova mesoždera!

Ova je tvrdnja sa svojim užasnim konotacijama izazvala golem šok pa su svi utihnuli.

– Čekajte malo – rekao je Edward nastojeći razvedriti sebe i sve ostale. – Naprečac donosimo zaključke koji se ne temelje na činjenicama. Sve su to čiste pretpostavke. Moramo imati na umu da u majmuna nismo uočili nikakve probleme, a svi se slažemo da oni imaju veliki mozak, iako je manji od ljudskog, odnosno od većine ljudskih.

Svi su se nasmiješili Edwardovoj šali, osim Glorije.

– Čak i ako postoji problem s Ultrom – podsjetio ih je Edward – moramo uzeti u obzir dobru stranu lijeka i kako je pozitivno djelovao na naše emocije, mentalne sposobnosti, izoštrenost naših osjetila, pa čak i na dugotrajno pamćenje. Možda smo uzimali previše lijeka pa bismo trebali smanjiti doze. Možda bismo svi trebali uzimati dozu što ju je dobivala Eleanor jer je ona imala samo pozitivne psihološke efekte.

– Ja neću smanjiti dozu – prkosno je rekla Gloria. – Ja posve prestajem od ovog trenutka. Užasava me pomisao na mogućnost da u meni vreba neko primitivno stvorenje, a da ja toga uopće nisam svjesna, koje noću hara naokolo.

– Vrlo slikovito rečeno – primijetio je Edward. – Možeš odmah prestati uzimati lijek. To se razumije samo po sebi. Nitko neće nikoga prisiljavati na nešto što ne želi. Svi to znate. Svaka osoba može odlučiti hoće li nastaviti s uzimanjem lijeka ili neće, a evo što ja predlažem: radi još veće sigurnosti mogli bismo smanjiti Eleanorinu dozu na pola i to uzeti kao gornju granicu, a sve iduće doze smanjivati za po sto miligrama.

– Meni to zvuči razumno i sigurno – rekao je David.

– Meni također – rekao je Curt. – I meni – složio se Fransois.

– Dobro – rekao je Edward. – Posve sam uvjeren da je problem, ako smo u pravu, povezan s doziranjem, a mora postojati točka gdje je mogućnost izazivanja problema prihvatljiv rizik.

– Ja ga neću uzimati – ponovno je ustvrdila Gloria. – Nema problema – rekao je Edward.

– Nećeš se ljutiti na mene? – upitala je Gloria. – Ni najmanje – rekao je Edward.

– Moći ću služiti kao kontrola – rekla je Gloria. – Osim toga, moći ću tijekom noći paziti na ostale.

– Izvrsna ideja – rekao je Edward.

– Imam jedan prijedlog – rekao je Fransois. – Možda bismo svi trebali uzimati radioaktivno obilježeni Ultra kako bih mogao pratiti i odrediti koncentracije u našim mozgovima. Krajnja doza Ultra mogla bi biti ona koja samo održava određenu razinu Ultra bez trajnog uvećavanja.

– Ja bih pristala na taj prijedlog – rekla je Gloria.

– Još nešto – rekao je Edward. – Siguran sam da vas kao profesionalce ne trebam podsjećati da o ovom sastanku ni s kim ne smijete razgovarati, čak ni s vašim obiteljima.

– To se razumije samo po sebi – rekao je David. – Posljednje što bi netko od nas želio učiniti je ugroziti budućnost Ultra. Možda imamo malo razvojnih problema, ali to će ipak biti lijek stoljeća.

***

Kim je dio jutra namjeravala provesti u dvorcu, ali kad se vratila u kolibu, shvatila je da je već vrijeme ručka. Telefon je zazvonio dok je jela. Iznenadila se kad je čula da je zove Katherine Sturburg, knjižničarka iz Harvarda koja se posebno bavila Increaseom Matherom.

– Možda imam potencijalno dobre vijesti za vas – rekla je Katherine. – Upravo sam našla zapis o djelu Rachel Bingham!

– To je sjajno – rekla je Kim. – Već sam se prestala nadati pomoći s Harvarda.

– Trudimo se koliko možemo – rekla je Katherine.

– Kako ste to postigli? – pitala je Kim.

– To je najbolji dio – rekla je Katherine. – Ponovno sam pročitala Matherovo pismo koje smo kopirali od vas. Zato što se spominje Pravni fakultet, ušla sam u bazu podataka knjižnice Pravnog fakulteta i pojavilo se njezino ime. Još nisam otkrila zašto se ne spominje u našoj glavnoj bazi podataka. Međutim, dobra je vijest da je to djelo izgleda preživjelo požar godine 1764.

– Mislila sam da je sve izgorjelo – rekla je Kim.

– Gotovo sve – rekla je Katherine. – Na našu sreću, preživjelo je oko dvjesto knjiga, od pet tisuća koliko ih je knjižnica imala, koje su bile posuđene. Dakle, netko je zacijelo čitao knjigu što je tražite. U svakom slučaju, zapis što sam ga našla upućuje na to da je djelo 1818. prebačeno iz glavne knjižnice u Harvard Hallu na Pravni fakultet, godinu dana nakon utemeljenja Pravnog fakulteta.

– Jeste li našli samu knjigu? – uzbuđeno je upitala Kim.

– Ne, nisam imala vremena – rekla je Katherine. – Osim toga, držim pametnijim da vi odavde preuzmete. Preporučujem vam da nazovete Helen Arnold. Ona je arhivistica na Pravnom fakultetu. Nazvat ću je rano ujutro u ponedjeljak pa će očekivati vaš poziv ili posjet.

– Poći ću odmah poslije posla u ponedjeljak – radosno je rekla Kim. – Završavam s poslom u tri.

– Sigurna sam da će to biti u redu – rekla je Katherine. – Obavijestit ću Helen.

Kim je zahvalila Katherine, a potom su prekinule vezu. Kim je obuzelo ushićenje. Već je izgubila svaku nadu da je Elizabethina knjiga preživjela harvardski požar. Zatim se Kim upitala zašto je Katherine tako sigurna da je riječ o knjizi. Zar je to navedeno u zapisu?

Kim je ponovno podigla slušalicu i pokušala nazvati Katherine. Nažalost, nije ju uspjela dobiti. Jedna joj je službenica rekla da je Katherine odjurila na poslovni ručak i neće se vratiti u ured do ponedjeljka.

Kim je spustila slušalicu. Razočarala se, ali se taj osjećaj brzo izgubio. Pomisao da će u ponedjeljak poslijepodne konačno saznati kakav je dokaz upotrijebljen protiv Elizabeth pružala joj je golemo zadovoljstvo. Radi li se o knjizi ili nečem drugom uopće nije važno.

Unatoč dobrim vijestima, Kim je ipak pošla raditi u dvorac. Zapravo, bacila se na hrpu papira s obnovljenim oduševljenjem. Sredinom poslijepodneva prekinula je rad i pokušala procijeniti koliko će joj još vremena trebati da dovrši sređivanje materijala. Pobrojila je sve preostale škrinje i kutije i, pod pretpostavkom da ih otprilike toliko ima i u vinskom podrumu, zaključila da bi mogla završiti za tjedan dana ako bude radila osam sati dnevno.

Kad je to shvatila, Kim je izgubila malo svog oduševljenja. Sad se mora vratiti na posao u bolnicu pa neće imati tako puno vremena na raspolaganju. Upravo je namjeravala prekinuti s radom za taj dan kad joj se nasmiješila sreća. Nasumce je otvorila jednu ladicu i izvukla pismo naslovljeno na RONALDA!

Kim je sjela na škrinju kraj prozora i izvadila pismo iz kuverte. Bilo je to još jedno pismo Samuela Sewalla. Pogledavši datum, Kim je vidjela da je poslano samo nekoliko dana prije Elizabethina pogubljenja.

15. srpnja 1692. Boston

Gospodine, bio sam na ugodnoj večeri s velečasnim Cottonom Matherom gdje smo raspravljali o žalosnoj kobi vaše žene te nas mori briga za vas i vašu djecu. Velečasni Mather krajnje je ljubazno pristao primiti vašu rastrzanu ženu u svoj dom kako bi je izliječio, kao što je s velikim uspjehom izliječio opsjednutu Goodwinovu djevojčicu, samo kad bi Elizabeth priznala i javno se pokajala zbog saveza što ga je sklopila s Princem laži. Velečasni Mather čvrsto je uvjeren da bi Elizabeth mogla pružiti dokaze i objašnjenja, kao najvažniji očevidac, za opovrgavanje bezbožnosti u ovim teškim vremenima. Ukoliko ne udovolji tim zahtjevima, velečasni Mather ne može i neće osujetiti izvršenje presude. Vjerujte mi, nema vremena za gubljenje. Velečasni Mather vjeruje da bi nas vaša žena mogla poučiti o pitanjima nevidljivog svijeta koji je zaprijetio našoj zemlji. Neka Bog blagoslovi vaša nastojanja, a ja ostajem vaš prijatelj,

Samuel Sewall

Kim je nekoliko minuta zurila kroz prozor. Dan je počeo bez oblačka i s jasno plavim nebom, ali je sad vjetar tjerao mračne oblake sa zapada. S mjesta na kojem je sjedila mogla je vidjeti kolibu što se ugnijezdila među brezama jarko žutih krošnji. Kombinacija stare kuće i pisma prenijela je Kim tristo godina unatrag te je mogla osjetiti posvemašnju paniku što ju je izazvala sve bliža realnost Elizabethina pogubljenja. Iako je pismo što ga je upravo pročitala bilo upućeno Ronaldu, a ne od njega, imala je dojam da je to odgovor na pismo što ga je Ronald napisao u očajnom pokušaju spašavanja svoje žene.

Kim je osjetila kako joj se oči pune suzama. Bilo joj je teško zamisliti agoniju u kakvoj se zacijelo nalazio Ronald. To je u Kim izazvalo osjećaj krivnje zato što je sumnjala u Ronaldu na početku svoga traganja za istinom o Elizabeth.

Kim je napokon ustala. Vratila je pismo u kuvertu, odnijela ga u vinski podrum i spremila s ostalim materijalom u kutiju za Bibliju. Potom je izašla iz dvorca i krenula natrag prema kolibi.

Stigla je do pola puta i usporila korak. Pogledala je na sat. Još nisu bila ni četiri sata. Odjednom joj je palo na pamet da bi mogla pokušati popraviti ishranu istraživača. Kad je jutros onamo svratila, djelovali su deprimirano i zacijelo im je već bilo dosta pizze. Kim je zaključila da bi lako mogla ponoviti večeru od odrezaka i ribe kakvu je pripremila prije manje od dva tjedna.

Tako razmišljajući, Kim je promijenila smjer i zaputila se prema laboratoriju. Dok je prolazila kroz prijamni ured, obuzela ju je lagana strepnja jer nikad nije znala što može očekivati. Ušla je u glavni dio laboratorija i pustila da se vrata zatvore za njom. Nitko nije dotrčao kako bi je pozdravio.

Kim je krenula prema Edwardovu radnu mjestu. Prošla je kraj Davida koji ju je ljubazno pozdravio, ali bez poleta od prije nekoliko dana. Kim je pozdravila Gloriju koja je, kao i David, odmah vratila svoju pozornost na posao.

Kim je nastavila put, ali je osjećala sve veću zabrinutost. Iako je Davidovo i Glorijino ponašanje vjerojatno bilo najnormalnije od svega što je Kim dosad vidjela, predstavljalo je još jednu promjenu.

Edward je bio tako zaokupljen poslom da ga je Kim morala dvaput potapšati po ramenu kako bi privukla njegovu pozornost. Primijetila je da priprema nove kapsule Ultre.

– Zar nešto nije u redu? – upitao je. Nasmiješio se i djelovao prilično zadovoljno što je vidi.

– Željela sam nešto predložiti tebi i ostalima – rekla je Kim. – Što misliš o ponavljanju večere od prije dva tjedna? Rado ću skočiti do grada po namirnice.

– To je vrlo lijepo od tebe – rekao je Edward. – Ali ne večeras. Ne možemo izdvojiti vrijeme. Samo ćemo naručiti pizze.

– Obećavam da vam to neće oduzeti puno vremena – rekla je Kim.

– Rekao sam ne! – prosiktao je Edward kroz stisnute zube, a Kim je ustuknula. Međutim, Edward se odmah pribrao i ponovno nasmiješio. – Pizza će nam sasvim odgovarati.

– Ako tako želiš – rekla je Kim, a u glasu joj se osjećala zbunjenost pomiješana sa strepnjom. Činilo se da se Edward nekoliko sekundi nalazio na rubu prisebnosti. – Je li ti dobro – s oklijevanjem je upitala.

– Da! – prasnuo je, ali se opet brzo nasmiješio. – Svi smo pomalo zabrinuti. Naišli smo na manje poteškoće, ali sad je sve pod kontrolom.

Kim je napravila još nekoliko koraka unazad. – Pa, ako se predomisliš u narednih sat vremena, još uvijek mogu stići do grada – rekla je. – Bit ću u kolibi. Samo nazovi.

– Doista imamo previše posla – rekao je Edward. – Samo ti pođi večerati, ali hvala na ponudi. Svima ću reći da si mislila na njih.

Dok je Kim odlazila, niti jedan istraživač nije obratio pozornost na nju, a nisu čak ni podigli pogled s onoga što su radili. Izašla je iz zgrade, uzdahnula i odmahnula glavom. Nije se mogla načuditi promjenjivosti ugođaja u laboratoriju i pitala se kako oni mogu tako živjeti. Kim je došla do zaključka da ima malo zajedničkog sa znanstvenicima.

Nakon večere preostalo je još dovoljno dnevne svjetlosti za povratak u dvorac, ali Kim se nije imala volje vratiti onamo. Umjesto toga, vegetirala je ispred televizora. Nadala se da će joj gledanje nezahitjivnih humorističnih serija pomoći pri zaboravljanju događaja u laboratoriju, ali što je više razmišljala o svom odnosu s Edwardom i ostalima, postajala je zabrinutija.

Kim je pokušala čitati, ali se nije uspijevala koncentrirati. Otkrila je da joj je žao što već toga poslijepodneva nije mogla slijediti trag što je vodio na Pravni fakultet. Večer se sporo vukla, a Kim je bivala sve nervoznija. Počela je razmišljati o Kinnardu. Pitala se s kim je i što radi. Također se pitala razmišlja li on ikad o njoj.

***

Kim se naglo probudila iako je opet uzela Xanax kako bi smirio njene uzburkane misli. U njezinoj je sobi bilo mračno kao u rogu, a pogled na sat rekao joj je da je spavala jako kratko. Udobnije se smjestila na jastuku i osluškivala noćne kućne zvukove pokušavajući odgonetnuti što ju je tako naglo probudilo.

Tada je čula nekoliko muklih udaraca što su dopirali sa stražnje strane njezine kuće. Zvučilo je kao da nove kante za smeće udaraju o drvene zidove kolibe. Kim se ukočila na pomisao o crnom medvjedu ili bijesnom rakunu koji pokušava doprijeti do njezinog smeća u kojem su se nalazile pileće kože i kosti.

Nakon što je upalila noćnu lampu, Kim je izašla iz kreveta. Odjenula je kućnu haljinu i navukla papuče. Umirujućim pokretom potapšala je Shebu. Kim je bila sretna što životinju drži u kući.

Ponovno je čula lupanje pa je požurila kratkim hodnikom do Edwardove sobe. Upalila je svjetlo i otkrila da je Edwardov krevet prazan. Pomislila je da se zacijelo još uvijek nala-

zi u laboratoriju te se zabrinula kako će se vratiti pješice po mraku. Vratila se u svoju sobu i okrenula broj laboratorija. Odustala je nakon što je telefon deset puta zazvonio.

Kim je izvadila baterijsku lampu što ju je držala u svom noćnom ormariću i počela se spuštati stubama. Namjeravala je kroz kuhinjski prozor osvijetliti mjesto gdje su se nalazile kante u nadi da će se životinja uplašiti i pobjeći.

Kad je Kim stigla do zavoja na stubama i ugledala predvorje, ukočila se. Vidjela je nešto od čega joj se krv sledila u žilama. Ulazna vrata bila su širom otvorena.

Kim se najprije nije mogla ni pomaknuti. Paralizirala ju je užasna pomisao da je stvorenje, bez obzira o kome je riječ, ušlo u njezinu kuću i sad iz mraka vreba na nju.

Kim je napeto osluškivala, ali čula je jedino zbor zadnjih gatalinki sezone. Dašak svježeg vlažnog povjetarca ulazio je kroz vrata i obavio Kimine gole noge. Vani je padala sitna kišica.

U kući je vladala mrtvačka tišina što joj je ulijevalo nadu da životinja nije ušla. Kim je polako i oprezno silazila stubama. Nakon svakog je koraka zastajala i naprezala se ne bi li čula neki izdajnički zvuk životinje uljeza. No u kući je i dalje vladala posvemašnja tišina.

Kim je stigla do otvorenih vratiju i pograbila kvaku. Pogledavala je zamračenu blagovanicu i salon te počela zatvarati vrata. Bojala se prebrzo kretati od straha da ne izazove napad. Gotovo je zatvorila vrata kad je pogledala van. Zaprepastila se.

Sheba je sjedila na popločanom prilazu oko sedam metara udaljena od kuće. Blaženo je ignorirala kišicu, mirno lizala šapu i potom njome trljala glavu.

Kim najprije nije povjerovala vlastitim očima jer je maločas vidjela mačku na svom krevetu. Sheba je očito osjetila da su ulazna vrata otvorena dok je Kim tražila Edwarda te je sišla i iskoristila priliku za izlazak.

Kim je nekoliko puta duboko udahnula kako bi se oslobodila teškog, omamljujućeg osjećaja što joj nije dao jasno razmišljati. Strepeći od onoga što bi moglo vrebati iz obližnjih sjenki nije htjela pozvati životinju, koja bi je najvjerojatnije ionako ignorirala.

Shvativši da nema puno izbora, Kim je kliznula kroz vrata. Hitro je preletjela pogledom najbližu okolinu, jurnula do mačke, pograbila je u naručje i okrenula se vratima što su se zatvarala.

Užasnuta, Kim se bacila prema njima, ali je zakasnila. Zatvorila su se uz mukli udarac, a potom je uslijedio metalni zvuk zatvaranja zasuna.

Kim je uzalud pritiskivala kvaku. Vrata su bila zaključana kao što je očekivala. Bez učinka je ramenom gurala vrata, ali ništa nije pomagalo.

Zgrbivši se ne bi li se malo zaštitila od hladne kiše, Kim se polako okrenula i zagledala u mračnu noć. Drhtala je od straha i hladnoće i pitala se kako je dospjela u ovako očajnu situaciju. Bila je u kućnoj haljini i pidžami; ispred vlastite zaključane kuće, u kišnoj noći, s nezadovoljnom mačkom u jednoj ruci i slabom baterijskom lampom u drugoj, suočena s nepoznatim noćnim stvorenjem koje se krije negdje u grmlju.

Sheba se nastojala osloboditi i glasno se žalila. Kim ju je ušutkivala. Odmaknuvši se od kuće, Kim je pogledom prešla

preko prozora na prednjoj strani, ali svi su bili zatvoreni. Okrenula se na drugu stranu i procijenila udaljenost do laboratorija u kojem su se svjetla napokon ugasila. Zatim je pogledala dvorac. Dvorac je bio udaljeniji, ali je znala da su vrata u krila otključana. Nije znala što je s vratima laboratorija.

Kim je odjednom čula kako se neko krupno stvorenje kreće po šljunku duž desne strane kolibe. Znala je da ne smije ostati na mjestu pa je potrčala u suprotnom pravcu, zaputivši se prema lijevoj strani kuće, što dalje od medvjeda ili neke druge životinje koja joj se približavala.

Kim je očajnički pokušala otvoriti kuhinjska vrata. Međutim, i ona su bila zaključana, što je i očekivala. Nekoliko ih je puta udarila ramenom, ali ništa joj nije koristilo. Samo je uspjela izazvati zavijanje mačke.

Okrenula se od kuće i ugledala šupu. Čvršće je priljubila mačku uza se i potrčala najbrže što je mogla, s obzirom na kućne papuče, a baterijsku je lampu držala poput palice. Kad je stigla do šupe, podigla je kvačicu što je zatvarala vrata, otvorila ih i stisnula se u mračnu unutrašnjost.

Kim je za sobom zatvorila vrata. Odmah s desne strane vratiju nalazio se maleni, prljavi prozor s kojeg se pružao slab pogled na dvorište iza kolibe. Jedino svjetlo dopiralo je kroz prozor njezine spavaće sobe, te od odsjaja s niske naoblake.

Dok je gledala, krupan se lik pojavio iza ugla kuće iz istog pravca iz kojeg je i ona došla. Radilo se o osobi, a ne o životinji, ali osobi koja se vrlo neobično ponašala. Kim je gledala kako se lik zaustavlja i njuši zrak, baš kako bi to učinila životinja. Na njezin očaj, lik se okrenuo u njezinom pravcu te se činilo da zuri u šupu. U mraku nije uspijevala nazrijeti crte lica već samo mračne obrise.

Očaj se pretvorio u užas dok je Kim gledala kako lik kreće prema njoj sporo vukući tijelo, a i dalje je njušio zrak kao da slijedi miris. Kim je zadržala dah i pomolila se da je mačka ne oda. Kad je lik bio udaljen jedva tri metra, Kim se povukla u još dublji mrak šupe, stisnuvši se između vrtlarskog alata i bicikla.

Sad je već mogla čuti korake na šljunku. Prilazili su sve bliže, a zatim su se zaustavili. Uslijedila je mučna stanka. Kim je zadržavala dah.

Odjednom su se vrata naglo otvorila. Izgubivši kontrolu nad sobom, Kim je vrisnula. Sheba je odgovorila vlastitim krikom, a potom se oslobodila Kimina stiska. Čovjek je također vrisnuo.

Kim je objema rukama stegnula baterijsku lampu i upalila je uperivši snop svjetlosti ravno u čovjekovo lice. Podigao je ruke kako bi se zaštitio od neočekivanog bljeska.

Kim je nesvjesno zatvorila usta od iznenadnog olakšanja. Prepoznala je Edwarda!

– Hvala Bogu – rekla je i spustila baterijsku lampu. Izvukla se između bicikla, kosilice za travu i starih kanti za smeće, te je jurnula iz šupe i bacila se Edwardu oko vrata. Snop svjetlosti nasumce je poigravao po stablima.

Edward se načas nije micao. Pogledao ju je prazna izraza lica.

– Ne mogu ti opisati kako sam sretna što te vidim – rekla je Kim nagnuvši se unatrag kako bi ga mogla pogledati u oči. Nikad se u životu nisam tako prestrašila.

Edward nije odgovorio.

– Edwarde? – upitala je Kim i pomaknula glavu ne bi li ga bolje vidjela. – Je li ti dobro?

Edward je bučno puhnuo kroz nos. – Dobro mi je – napokon je rekao. Bio je ljutit. – Sigurno ne zahvaljujući tebi. Koga vruga usred noći radiš u šupi, odjevena u kućnu haljinu, i utjeruješ mi strah u kosti?

Kim se pretjerano ispričavala, spotičući se preko riječi kad je shvatila kako ga je morala prestrašiti. Objasnila mu je što se dogodilo. Kad je dovršavala svoju priču, vidjela je da se Edward smiješi.

– Nije smiješno – dodala je. No i ona se nasmiješila jer se sad osjećala sigurnom.

– Ne mogu vjerovati da bi riskirala život za tu lijenu staru mačku – rekao je. – Hajde! Sklonimo se s ove kiše.

Kim se vratila u šupu i pomoću baterijske lampe pronašla Shebu. Mačka se sakrila u udaljenom kutu iza zbirke vrtlarskog alata. Kim ju je namamila na otvoreno i podigla u naručaj. Zatim su se ona i Edward vratili u kuću.

– Smrzavam se – rekla je Kim. – Treba mi nešto toplo kao što je biljni čaj. Hoćeš li i ti malo?

– Sjedit ću malo s tobom – rekao je Edward.

Dok je Kim stavljala vodu za čaj, Edward je iznio svoju stranu priče. – Namjeravao sam raditi cijelu noć – rekao je.

– No oko jedan i trideset morao sam priznati da to nije moguće. Moje se tijelo već sasvim priviklo odlasku na spavanje oko jedan, te sam jedva držao oči otvorene. Nekako sam uspio stići od laboratorija do kolibe bez da sam legao na travu i zaspao. Kad sam stigao do kuće i otvorio vrata, sjetio sam se da nosim vrećicu punu ostataka naše večere što sam trebao baciti u kantu kraj laboratorija. Zato sam zaobišao kuću kako bih to bacio u naše kante. Zacijelo sam ostavio otvorena ulazna vrata, što nisam trebao učiniti, ako ništa drugo, onda radi komaraca. U svakom slučaju, nisam mogao otvoriti proklete poklopce kanti, a što sam se više trudio, hvatao me sve veći bijes. Čak sam ih udario nekoliko puta.

– Nove su – objasnila je Kim.

– Pa, nadam se da su ti uz njih dali uputu o rukovanju rekao je Edward.

– Lako je na dnevnom svjetlu – rekla je Kim.

– Na kraju sam odustao – rekao je Edward. – Kad sam se vratio do prednjeg dijela kuće, našao sam zatvorena vrata. Također mi se učinilo da sam osjetio miris tvoje kolonjske vode. Otkako uzimam lijek, moje se osjetilo njuha znatno popravilo. Slijedio sam miris oko kuće, a potom do šupe.

Kim si je ulila šalicu toplog čaja. – Jesi li siguran da nećeš? upitala ga je.

– Ne mogu – rekao je Edward. – Samo sjedenje ovdje za mene je veliki napor. Moram poći na spavanje. Čini mi se da mi je tijelo teško pet tona, a kapci također. – Edward je ustao i zateturio. Kim je ispružila ruku i poduprla ga.

– Dobro mi je – rekao je Edward. – Kad sam ovako umoran, potreban mi je trenutak dok se ne snađem.

Dok je spremala čaj i med, Kim je slušala kako se s mukom penje stubama. Uzela je svoju šalicu i poslala za njim. Stigavši do vrha, virnula je u njegovu sobu. Ležao je na krevetu i čvrsto spavao, a uspio se samo dopola svući.

Kim je ušla u sobu te mu je uz veliki napor svukla hlače i košulju, a potom ga pokrila. Ugasila je svjetlo. Bila je pomalo ljubomorna što on može tako lako zaspati. To je bilo u golemoj suprotnosti s njezinim problemima.

NEDJELJA, 2. LISTOPADA 1994.

U maglovitoj svjetlosti zore Edward i istraživači sastali su se na pola puta između kolibe i dvorca i šutke nastavili put kroz mokru travu prema laboratoriju. Svi su bili tmurno raspoloženi. Stigavši u laboratorij, poslužili su se šalicama jutarnje kave.

Edward je bio daleko najlošije raspoložen, a bio je u još gore stanju kad se prije pola sata probudio. Ustao je i šokirao se ugledavši na podu ostatke pileta koji su izgledali kao da potječu iz nečijeg smeća. Imali su po sebi zrnca taloga kave. Zatim je opazio da su mu nokti prljavi, kao da je kopao po blatu. U kupaonici se pogledao u zrcalo i ustanovio da su mu lice i potkošulja prljavi.

Svi su ponijeli svoju kavu do prostora što su ga koristili za održavanje sastanaka. Francois je prvi progovorio. – Iako je moja doza Ulte smanjena na manje od polovice, ipak sam noćas bio vani – zlovoljno je rekao. – Kad sam se jutros probudio, bio sam prljav kao nikad. Zacijelo sam puzao po blatu. Morao sam oprati plahte! Pogledajte mi ruke. – Ispružio je ruke dlanova okrenutih prema gore kako bi im pokazao bezbroj plitkih posjekotina i ogrebotina. – Morao sam baciti pidžamu koliko je bila prljava i uništena.

– I ja sam bio vani – priznao je Curt.

– Bojim se da sam bio i ja – rekao je David.

– Što mislite, kakva je mogućnost da se udaljavamo s imanja? – upitao je Francois.

– To nikako ne možemo znati – rekao je David. – Ali to je prokletu neugodna pomisao. Što ako smo imali neke veze s onom skitnicom?

– Nemoj čak ni spominjati takvu mogućnost – prasnula je Gloria. – To se ne smije niti uzeti u razmatranje.

– Trenutno bi najveći problem mogla biti policija ili neki mještani – rekao je Francois.

– Ako su svi u gradu uznemireni i uzbuđeni kako je rekla Kim, moglo bi se dogoditi da netko od nas naiđe na poteškoće ako ode izvan ograde.

– To svakako predstavlja veliku brigu – rekao je David.

– Pretpostavljam da nikako ne možemo znati kako bismo reagirali.

– Ako funkcioniramo samo na gmazovskim dijelovima mozga, mislim da možemo zamisliti – rekao je Curt. – Do izražaja bi došao instinkt za samoodržanjem. Nesumnjivo bismo se borili. Mislim da se ne smijemo zavaravati. Ponašali bismo se nasilno.

– Ovo mora prestati – rekao je Francois.

– Pa, ja nisam bila vani – rekla je Eleanor. – Dakle, mora imati veze s veličinom doze.

– Slažem se – rekao je Edward. – Ponovno ćemo prepoloviti doze. Tako će maksimum postati jedna četvrtina Eleanorine prvobitne doze.

– Bojim se da to možda neće biti dovoljno – rekla je Gloria. Svi su se naglo okrenuli i pogledali je. – Ja jučer uopće nisam uzela lijek, a bojim se da sam ipak bila vani. Namjeravala sam ostati budna kako bih pazila da nitko ne ode van, ali se jednostavno nisam mogla odhrvati snu, bez obzira što sam radila.

– Otkako sam počeo uzimati lijek, vrlo brzo zaspim – rekao je Curt. – Mislio sam da je tome razlog velika sposobnost za rad i koncentraciju tijekom dana što je omogućava Ultra. Možda se ipak radi o nekom sastojku lijeka.

Svi su se složili s Curtom te su dodali da bi ujutro, kad bi se probudili, uvijek imali osjećaj da su se izvrsno odmorili i naspavali.

– Čak se i jutros osjećam odmoreno – rekao je Francois.

– To me posebno čudi s obzirom na dokaze o mom noćnom trčanju po kiši.

Nekoliko su minuta svi šutjeli i razmišljali o dilemi što ju je izazvalo Glorijino otkriće da je ipak mjesečarila, iako je prestala uzimati lijek.

Na kraju je Edward prekinuo tišinu. – Sva naša proučavanja pokazuju da se Ultra metabolizira prihvatljivom brzinom, svakako brže nego Prozac – rekao je. – Glorijino iskustvo samo pokazuje da je koncentracija u njezinu nižem mozgu još uvijek viša od praga iznad kojeg se pojavljuje ova nesretna komplikacija. Možda bismo trebali još više smanjiti naše doze.

Francois je ponovno ispružio ruke da ih svi mogu vidjeti. – Ove rane mi nešto govore – rekao je. – Ne želim više preuzimati takav rizik. Očito lutam naokolo i uopće nisam svjestan onoga što radim. Ne želim da me netko ubije ili pregazi zato jer se ponašam poput životinje. Prestajem uzimati lijek.

– Ja osjećam isto – rekao je David.

– To je jedino razumno – rekao je Curt.

– U redu – nevoljko je rekao Edward. – Svi imate pravo. Neodgovorno je s naše strane riskirati vlastitu ili tuđu sigurnost. Svi smo se rado smatrali životinjama dok smo bili na fakultetu, ali smo valjda prerasli takvo mišljenje.

Svi su se nasmiješili Edwardovoj šali.

– Prestanimo uzimati lijek i ponovno procijenimo situaciju nakon nekoliko dana – pomirljivo je rekao Edward. – Čim izbacimo lijek iz našeg organizma, možemo razmišljati o kretanju ispočetka s puno manjim dozama.

– Neću uzimati lijek dok ne nađemo životinjski organizam koji će manifestirati istu popratnu pojavu – rekla je Gloria.

– Mislim da to treba temeljito proučiti prije nego se uopće razmišlja o novim pokusima s ljudima.

– Cijenimo tvoje mišljenje – rekao je Edward. – Kao što sam uvijek govorio, uzimanje lijeka prepušteno je svakome na volju. Podsjećam vas kako je u početku moja namjera bila da samo ja uzimam lijek.

– Što ćemo u međuvremenu poduzeti po pitanju sigurnosti? – upitao je Francois.

– Možda bismo trebali napraviti EEG dok spavamo – predložila je Gloria. – Možemo ga povezati s kompjuterom kako bi nas probudio ako se promijeni uobičajeni tijek sna.

– Sjajna zamisao – rekao je Edward. – U ponedjeljak ću se pobrinuti za narudžbu opreme.

– Što ćemo večeras? – upitao je Francois. Svi su nekoliko trenutaka razmišljali.

– Nadajmo se da neće biti problema – rekao je Edward.

– Na kraju krajeva, Gloria je imala drugu po redu najveću dozu i vjerojatno je imala iznimno visoke razine u krvi u odnosu na njezinu tjelesnu težinu. Mislim da bismo svi trebali usporediti razinu lijeka u svojoj krvi s njezinom. Ako su naše niže, možda će sve biti u redu. Vjerojatno je Curt jedina osoba koja predstavlja veliki rizik.

– Baš ti hvala – nasmijao se Curt. – Zašto me jednostavno ne zatvorite u jedan od majmunskih kaveza?

– Nije loša ideja – rekao je David.

Curt je u šali zamahnuo prema Davidovoj glavi.

– Možda bismo trebali spavati u smjenama – rekao je Francois. – Možemo paziti jedni na druge.

– Spavanje u smjenama dobra je zamisao – rekao je Edward. – Osim toga, ako danas obavimo pretrage krvi, moći ćemo ih dovesti u vezu s mogućim epizodama mjesečarenja, ako do njih noćas dođe.

– Znae, na kraju bi sve ovo moglo dobro ispasti – rekla je Gloria. – Ako prekinemo uzimanje Ultre, imat ćemo sjajnu priliku za praćenje razina lijeka u krvi i mokraći i usporediti ih s preostalim psihološkim djelovanjima. Svi bi morali pripaziti na simptome depresija za slučaj da dođe do fenomena povratnog djelovanja. Prilikom pokusa na majmunima nije bilo simptoma što bi ukazivali na ovisnost, ali to još treba potvrditi.

– Kad je već tako, mogli bismo što bolje iskoristiti situaciju složio se Edward. – U međuvremenu moramo obaviti gomilu posla. Samo se po sebi razumije da sve o čemu smo razgovarali mora ostati najstroža tajna dok nam se ne ukaže prilika za izoliranje i eliminiranje problema.

***

Kim je pogledala na sat i zatreptala. Nije mogla povjerovati vlastitim očima. Bilo je gotovo deset sati. Ovako dugo nije spavala otkako se nalazila na fakultetu.

Sjela je na rub kreveta i odjednom se sjetila zastrašujućeg događaja u šupi. Doista ju je užasnulo. Nakon događaja bila je toliko napeta da uopće nije mogla ponovno zaspati. Pokušavala je gotovo dva sata, a tada je odustala i uzela još pola tablete Xanaxa. Napokon se

uspjela smiriti, ali je počela razmišljati o pismu Thomasa Goodmana u kojem je opisao Elizabethin bijeg u šupu, sigurno pod utjecajem otrovne plijesni. Kim je osjećala kako je to još jedna slučajnost da je ona u panici pobjegla u istu šupu.

Kim se istuširala, odjenula i doručkovala u nadi da će doći k sebi i uživati u zadnjem danu odmora. Postigla je samo djelomičan uspjeh. Osjećala je tromost izazvanu dvostrukom dozom lijeka. Mučila ju je i lagana tjeskoba. Neugodnost onoga što se dogodilo tijekom noći, u kombinaciji s općim nemiro, bilo je previše za lijek. Trebalo joj je nešto više, a sređivanje starih dokumenata u dvorcu neće biti dovoljno. Kim je trebala ljudski kontakt pa su joj manjkale olakšice i dostupnost što ih je imala u gradu.

Kim je sjela kraj telefona i pokušala nazvati niz prijateljica u Bostonu. No nije imala sreće. Javljale su joj se samo automatske sekretarice. Na nekima je ostavila svoj broj, ali nije očekivala da će joj netko uzvratiti poziv prije večeri. Njezine su prijateljice aktivne žene, a nedjeljom se moglo puno toga raditi u Bostonu.

Osjećajući snažan poriv da se makne s imanja, Kim je nazvala Kinnardov broj. Dok je čekala na vezu, gotovo se ponadala da se neće javiti; nije bila sigurna što će mu reći. Međutim, javio se nakon druge zvonjave.

Razmijenili su pozdrave. Kim je osjećala nervozu. Pokušavala je to prikriti, ali bez naročitog uspjeha.

– Je li s tobom sve u redu? – nakon stanke je upitao Kinnard. – Zvučiš pomalo čudno.

Kim se nastojala sjetiti što bi mu mogla reći, ali joj ništa nije padalo na pamet. Osjećala je zbunjenost, nelagodu i odjednom su je preplavile emocije.

– To što mi ne odgovaraš puno mi govori – rekao je Kinnard. – Mogu li nekako pomoći? Zar nešto nije u redu?

Kim je duboko udahnula kako bi uspostavila kontrolu nad sobom. – Mogao bi mi pomoći – na kraju je rekla. – Moram se malo maknuti iz Salema. Nazvala sam nekoliko prijateljica, ali nijedna nije kod kuće. Pomislila sam da bih mogla doći u grad i ondje provesti noć budući da ujutro moram na posao.

– Zašto ne bi prespavala kod mene? – upitao je Kinnard. – Samo ću maknuti svoj sobni bicikl i osamdeset tisuća primjeraka časopisa New England Journal of Medicine iz gostinjske sobe i prepustiti je tebi. Osim toga, imam slobodan dan. Sigurno bismo se mogli dobro provesti.

– Misliš li doista da je to dobra ideja?

– Pristojno ću se ponašati, ako te to brine – rekao je Kinnard i nasmijao se.

Kim se pitala nije li veći problem kako će se ona ponašati. – Hajde – nagovarao ju je Kinnard. – Čini mi se da će ti koristiti da se na jedan dan i jednu večer makneš iz predgrađa.

– U redu – rekla je Kim s iznenadnom odlučnošću u glasu. – Sjajno! – rekao je Kinnard. – Kad ćeš stići ovamo?

– Kako bi bilo da dođem za jedan sat? – upitala je Kim.

– Vidimo se – rekao je Kinnard.

Kim je vratila slušalicu na aparat. Nije bila sigurna u što se ; upušta, ali joj se činilo da postupa pravilno. Ustala je, popela se stubama i pripremila svoje stvari, uključujući i radnu odoru. U kuhinji je pripremila više hrane za Shebu, a potom je promijenila njezinu kutiju s pijeskom ,k raj stražnjih vratiju.

Kim je stavila svoje stvari u automobil i odvezla se do laboratorija. Trenutak prije no što je ušla u zgradu, zastala je i razmislila treba li naglasiti da će prespavati kod Kinnarda. Odlučila je da to neće spominjati, ali će Edwardu reći ako je bude pitao.

U laboratoriju je vladao još napetiji ugođaj nego za njezina posljednja posjeta. Svi su bili zaokupljeni poslom, te su je samo na brzu ruku pozdravili.

Kim to nije smetalo. Zapravo, više je voljela da je tako. Posljednje što joj je u tom trenutku trebalo bilo je dugačko predavanje o nekom tajanstvenom pokusu.

Našla je Edwarda za štampačem. Njegovo je računalo punom parom izbacivalo podatke. Nasmiješio joj se, ali ovlaš. Iduće sekunde već je mislio na ono što je štampač izbacivao.

– Idem u Boston i ondje ću provesti dan – vedro je rekla Kim.

– Dobro – rekao je Edward.

– Prespavat ću ondje – rekla je Kim. – Ostavit ću ti broj telefona ako želiš.

– Nema potrebe – rekao je Edward. – Ako iskrсне neki problem, nazovi me. Ja ću biti ovdje, kao i obično.

Kim ga je pozdravila i krenula prema vratima. Edward ju je pozvao. Stala je.

– Doista mi je žao da sam toliko zauzet – rekao je Edward. – Volio bih da nemamo tako puno posla. Pojavio se nekakav problem.

– Shvaćam – rekla je Kim. Pogledala je Edwardovo lice. Ondje je prepoznala izraz bespomoćnosti kakvog već dugo nije vidjela.

Kim je požurila iz laboratorija i sjela u automobil. Otišla je s imanja razmišljajući o Edwardovu ponašanju. Izgledalo je da se ponovno pojavljuje stara Edwardova ličnost; ona koja ju je privukla kad su se upoznali.

Kim nije trebalo dugo da se počne opuštati, a što se više približavala jugu, bolje se osjećala. Vrijeme je također pomoglo. Bio je topli dan babljeg ljeta jarke sunčane svjetlosti i jesenje bistrine. Tu i tamo nalazila su se stabla s nagovještajem blještavih jesenjih boja. Nebo je bilo tako plavo da je podsjećalo na golemi modri ocean.

Nedjeljom nije bilo teško naći parkiralište pa je Kim našla mjesto blizu Kinnardova stana u Ulici Revere. Osjećala je nervozu kad je pozvonila na njegovim vratima, ali on ju je odmah naveo na opuštanje. Pomogao joj je da odnese stvari u gostinjsku sobu, a bilo je očito da se potrudio oko čišćenja.

Kinnard je poveo Kim na okrepljujuću šetnju gradom te je na nekoliko blaženih sati zaboravila na Omni, Ultra i Elizabeth. Krenuli su iz North Enda s laganim ručkom u talijanskom restoranu, a potom su popili espresso u talijanskoj kavani.

Ugodno su se proveli kad su svratili u Filene's Basement kako bi na brzinu pregledali izloženu robu. Oboje su često ondje kupovali. Kim se iznenadila kad je pronašla krasnu suknu što je potjecala iz Saksa u Petoj aveniji.

Nakon kupovine šetali su kroz Boston Gardens i uživali u jesenjim krošnjama i cvijeću. Neko su vrijeme sjedili na klupi i promatrali kako čamci klize jezerom.

– Vjerojatno to ne bih smio spominjati – rekao je Kinnard ali doista izgledaš pomalo umorno.

– Ne čudi me – rekla je Kim. – Nisam dobro spavala. Život u Salemu nije baš bio idiličan.

– Želiš li razgovarati o tome? – pitao je Kinnard.

– Ne sada – rekla je Kim. – Pretpostavljam da me zbunjuju mnoge stvari.

– Drago mi je da si došla u posjet.

– Nadam se da ti je sasvim jasno kako ću svakako spavati u gostinjskoj sobi – brzo je rekla Kim.

– Hej, opusti se – rekao je Kinnard i podigao ruke kao da se brani. – Jasno mi je. Prijatelji smo, sjećaš se.

– Oprosti – rekla je Kim. – Zacijelo ti se činim pretjerano nervoznom. A zapravo je činjenica da već tjednima nisam bila ovako opuštena. – Nagnula se prema njemu i stisnula mu ruku. – Hvala ti što si mi prijatelj.

Izašli su iz parka i zaputili se Ulicom Newbury gdje su razgledavali izloge. Zatim su se prepustili jednoj od Kiminih najomiljenijih razbibriga. Ušli su u knjižaru Slaterstone i raz-

gledavali knjige. Kim je kupila džepno izdanje romana Dicka Francisa, a Kinnard je kupio putopis o Siciliji. Rekao je kako je to mjesto što ga je oduvijek želio posjetiti.

Kasno poslijepodne zaustavili su se u indijskom restoranu gdje su izvrsno večerali jela ispod peke. Jedini je problem bio što restoran nije imao dozvolu za točenje alkohola. Složili su se da bi izvrsna začinjena jela bila puno bolja uz hladno pivo.

Iz indijskog restorana vratili su se na Beacon Hill. Sjedili su na Kinnardovu kauču i popili svatko po čašu rashlađenog bijelog vina. Kim je uskoro postala pospana.

Rano je pošla na spavanje jer je drugoga dana trebala ustati u zoru kako bi stigla na posao. Nije joj trebao Xanax kad se zavukla među Kinnardove čiste plahte. Gotovo je odmah zaspala čvrstim, okrepljujućim snom.

PONEDJELJAK, 3 LISTOPADA 1994.

Kim je već zaboravila kako naporan može biti jedan radni dan. Priznala je sebi da posle mjesec dana odmora, fizička i psihička izdržljivost nedostaje iz nje za ovakve poslove.

Ali kako se bližio kraj radnog vremena polako se vraćala u stari kolosek i počela uživati u onome što radi.

Kinnard joj je čak ponudio da ponovo prespava kod njega ali je odbila.

Posle završetka posla hodala je Avenijom Massachusetts na sjeverozapad, prema Pravnom fakultetu Harvarda.

Kim je malo usporila korak kad je shvatila da se znoji. Bio je još jedan topli dan babljeg ljeta, ali bez kristalne bistrine prethodnog dana. Nije bilo ni daška vjetra, a mutna, sparna izmaglica nadvila se nad gradom, te se činilo da je još uvijek ljeto. Na vremenskoj prognozi upozorili su na mogućnost žestoke oluje s grmljavinom.

Kim je jednog studenta pitala kako će stići do knjižnice Pravnog fakulteta. Našla ju je bez poteškoća. Klimatizirana unutrašnjost predstavljala je pravo olakšanje.

Još se jednom raspitala i saznala kako će stići do ureda Helen Arnold. Kim je dala svoje ime jednoj službenici, a ona joj je rekla da će morati malo pričekati. Tek što je Kim sjela, na vratima se pojavila visoka, vitka i izrazito privlačna crnkinja i kretnjom ruke pozvala je unutra.

– Ja sam Helen Arnold i imam dobre vijesti za vas – ljubazno je rekla žena. Uvela je Kim u svoj ured i pokazala joj neka sjedne.

Kim je bila opčinjena ženinim izgledom. Tako nešto nije očekivala u knjižnici Pravnog fakulteta. Imala je prekrasnu frizuru od čvrstih pletenica i haljinu-košulju od svile jarkih boja lagano skupljenu na struku pojasom u obliku zlatnog lanca.

– Jutros sam prilično rano razgovarala s gospođom Sturburg, koja je, usput rečeno, divna žena, te mi je ispričala sve o vašem zanimanju za djelo Rachel Bingham.

Kim je kimala glavom tijekom ovog žustro izrečenog uvoda. – Jeste li ga našli? – upitala je Kim čim je Helen zastala.

– Da i ne – rekla je Helen. Toplo se nasmiješila. – Dobre vijesti su da sam uspjela dobiti potvrdu da je djelo preživjelo požar iz godine 1764. kako je Katherine Sturburg vjerovala. U to sam posve sigurna. Vjerujte mi na riječ. Očito se gotovo stalno nalazilo u prostorijama jednog tutora koji je živio izvan Old Harvard Halla. Nisu li to dobre vijesti?

– Drago mi je – rekla je Kim. – Zapravo, presretna sam što nije uništeno. No dali ste neobičan odgovor na moje pitanje jeste li ga našli. Što znači »da i ne«?

– Htjela sam jednostavno reći da iako nisam našla samu knjigu, ipak sam našla zapise o tome kako je djelo doista stiglo na Pravni fakultet s nakanom smještaja u knjižnici. Tako-

der sam saznala da je bilo nepravilno i zbrke jer nisu znali kako i kamo će smjestiti djelo, iako je imalo nekakve veze s crkvenim zakonima, što daje naslutiti i vaše pismo što ga je napisao Increase Mather. Usput rečeno, otkriće pisma držim fantastičnim, a shvatila sam da ste rekli kako ćete ga pokloniti Harvardu. To je vrlo velikodušno od vas.

~ To je najmanje što mogu učiniti nakon svih problema što sam ~ ih izazvala – rekla je Kim. – No što je s djelom Rachel Bingham? Zna li netko gdje bi moglo biti?

– Postoji netko – rekla je Helen. – Nakon još malo kopanja otkrila sam da je djelo godine 1825. iz knjižnice Pravnog fakulteta prebačeno na Teološki fakultet, odmah nakon izgradnje njihove zgrade. Ne znam zašto je prebačeno; možda je to imalo neke veze s tim što nisu znali kamo bi to smjestili ovdje na Pravnom fakultetu.

– Moj Bože! – uskliknula je Kim. – Kakav je put prevalila ta knjiga.

– Bila sam tako slobodna i malo prije podneva nazvala svoju kolegicu u knjižnici Teološkog fakulteta – rekla je Helen.

– Nadam se da nemate ništa protiv.

– Jasno da nemam – rekla je Kim. Bilo joj je drago što je Helen preuzela inicijativu.

– Zove se Gertrude Havermeyer – rekla je Helen. – Djeluje opasno, ali ima dobro srce. Obećala je da će se raspitati. Helen je uzela komad papira te zapisala Gertrudino ime i telefonski broj. Zatim je izvadila plan Harvarda i zaokružila Teološki fakultet.

Nekoliko minuta kasnije Kim je hodala harvardskim prostorom. Prošla je kraj fizikalnog laboratorija i zaobišla zgradu muzeja kako bi stigla do Avenije Divinity. Odatle je začas stigla do ureda Gertrude Havermeyer.

– Dakle, vi ste krivi što sam uludo potrošila cijelo poslijepodne – rekla je Gertrude kad joj se Kim predstavila. Gertrude Havermeyer stajala je ispred svog pisaćeg stola agresivno se podbočivši rukama. Kao što joj je Helen Arnold dala naslutiti, Gertrude je djelovala strogo i beskompromisno. Njezino je držanje bilo u posvemašnjoj suprotnosti s njezinim izgledom. Bila je sitna; sjedokosa žena koja je škiljila u Kim kroz debela stakla naočala.

– Žao mi je ako sam vam stvorila probleme – rekla je Kim s prizvukom krivnje u glasu.

– Otkako sam primila Helenin poziv, nisam imala ni sekunde vremena za vlastiti posao – žalila se Gertrude.

– Doslovce su mi trebali sati.

– Barem se nadam da se niste uzalud trudili – rekla je Kim. – Našla sam potvrdu o primitku u glavnoj knjizi iz tog razdoblja – rekla je Gertrude. – Dakle, Helen je imala pravo. Djelo Rachel Bingham poslano je s Pravnog fakulteta i doista je stiglo ovamo na Teološki fakultet. No kakve sam ja sreće, nisam pronašla ništa o knjizi u računalu, niti u starom katalogu s karticama, niti u jako starom katalogu što smo ga pohranili u podrumu.

Kim je osjetila nalet razočaranja. – Tako mi je žao što ste se toliko trudili nizašto – rekla je.

– Pa, tu nisam odustala – rekla je Gertrude. – Ni slučajno. Kad za nešto zapnem, tjeram do kraja. Zato sam se vratila na sve one rukom pisane kartice iz vremena kad je knjižnica osnovana. To je bio mukotrpan posao, ali ipak sam našla još jedan zapis o djelu, više zahvaljujući sreći nego nečemu drugom, osim ustrajnosti. Nikako ne mogu shvatiti zašto nije uključeno u glavni popis knjižnice.

Kimine su nade porasle. Slijediti trag Elizabethina dokaza bilo je poput vožnje emocionalnim vlakom smrti. – Je li djelo još uvijek ovdje? – upitala je.

– Zaboga, ne – ogorčeno je rekla Gertrude. – Da jest, bilo bi zavedeno u računalu. Cwdje se strogo držimo procedure. Ne, zadnje što sam našla o tome bio je zapis o preseljenju na Medicinski fakultet 1826., što znači da se ovdje nalazilo manje od godine dana. Očito nitko nije znao kamo bi stavio taj materijal. Sve je to vrlo tajanstveno jer čak nisam našla nikakvu naznaku o tome u koju kategoriju spada.

– O, za Boga miloga – frustrirano je rekla Kim. – Potraga za ovom knjigom, ili što god to bilo, postaje nemogućom. Pretvara se u lošu šalu.

– Sredite se! – naredila je Gertrude. – Uložila sam puno truda radi vas. Čak sam nazvala knjižnicu Countway na Medicinskom fakultetu i razgovarala s Johnom Moldavianom koji je zadužen za rijetke knjige i rukopise. Rekla sam mu o čemu je riječ, a on je obećao da će se odmah pobrinuti za to.

Kim je zahvalila Gertrude, vratila se na Harvard Square i uhvatila vezu za Boston.

Sad je bila gužva u prometu pa se Kim morala ugurati u vlak. Nije bilo slobodnih sjedala pa je morala stajati. Dok je vlak gromoglasno prelazio Longfellow Bridge, Kim je počela ozbiljno razmišljati o odustajanju od cijele istrage o Elizabeth. Sve ju je to podsjećalo na jurnjavu za fatamorganom. Kad god bi pomislila da je blizu rješenja, trag bi se pokazao lažnim.

Kim je sjela u svoj automobil u bolničkoj garaži i upalila 'motor, a tada je pomislila na gusti promet što je očekuje na putu za Salem. U to doba dana zacijelo će joj trebati pola sata samo dok se izvuče iz Leverett Circlea.

Predomislivši se, Kim je okrenula automobil u suprotnom pravcu i zaputila se prema knjižnici Countway. Odlučila je da će radije slijediti Gertrudin trag nego sjediti u prometnoj gužvi.

John Moldavian činio se savršeno prikladnim za rad u knjižnici. Bio je ljubazan, blag čovjek čija je ljubav prema knjigama odmah dolazila do izražaja po načinu na koji je njima rukovao.

Kim se predstavila, a potom je spomenula Gertrudino ime. John je odmah reagirao potraživši nešto u hrpi papira na svom stolu.

– Ovdje imam nešto za vas – rekao je. – Kamo li sam to, zaboga, stavio?

Kim ga je gledala dok je prekopavao po papirima. Imao je mršavo lice na kojem su dominirale teške naočale u crnom okviru. Tanki brkovi djelovali su gotovo previše savršeno, kao da ih je nacrtao olovkom za obrve.

– Je li djelo Rachel Bingham ovdje, u knjižnici? – Kim se usudila pitati.

– Ne, više nije ovdje – rekao je John. Zatim mu se lice razvedrilo. – Ah, tu je ono što tražim. – Podigao je list papira za kopiranje.

Kim je tiho uzdahnula. Toliko za Gertrudin trag, pomislila je.

– Pregledao sam podatke knjižnice Medicinskog fakulteta za godinu 1826. – rekao je John – i našao sam ovaj zapis o djelu što ga tražite.

– Dopustite da pogodim – rekla je Kim. – Poslano je na neko drugo mjesto.

John je pogledao Kim preko papira što ga je držao. – Kako ste pogodili? – upitao je.

Kim se kratko nasmijala. – Ponavlja se – rekla je. – Kamo je otišlo odavde?

– Na Odsjek za anatomiju – rekao je John. – Jasno, danas se to zove Odsjek stanične biologije.

Kim je u nevjerici odmahнула glavom. – Zašto bi ga, za ime svijeta, onamo poslali? – retorički je upitala.

– Nenam pojma – rekao je John. – Bilješka što sam je našao bila je prilično čudna. Bila je u obliku na brzinu napisane kartice što su je očito pričvrstili na knjigu ili rukopis ili crtež. Kopirao sam je. – John je pružio Kim papir.

Kim ga je uzela. Bilo ga je teško pročitati pa se morala okrenuti kako bi što bolje iskoristila svjetlost što je dopirala kroz prozor. Čini se da je pisalo: Neobičnost Rachel Bingham, stvorena 1691. Ugledavši riječ »neobičnost«, Kim se sjetila kako joj je Mary Custland govorila o »zbirci neobičnosti« što je nestala u požaru 1764., a pretpostavljala je da je djelo Rachel Bingham bilo dio te zbirke. Kim je pomislila na Jonathanovo pismo ocu te je zaključila da je rukopis što ga upravo gleda Jonathanov. U mislima je vidjela nervoznog Jo-

nathana Stewarta kako žurno piše karticu i panično želi izaći iz prostorije tutora kamo se krišom uvukao kako bi promijenio ime u Rachel Bingham. Da su ga otkrili, zacijelo bi zatražili neka se udalji sa Sveučilišta.

– Nazvao sam voditelja odjela – rekao je John prekinuvši njezine misli. – On mi je preporučio drugog gospodina po imenu Carl Nebolsine, a on je kurator zadužen za Anatomski muzej Warren. I tako sam ga nazvao. Rekao mi je da dođem u administrativnu zgradu ako želim vidjeti izložak.

– Znači, tamo je? – s nevjericom je upitala Kim.

– Očito – rekao je John. – Anatomski muzej Warren nalazi se na četvrtom katu zgrade A, dijagonalno nasuprot prednjem dijelu knjižnice. Želite li poći onamo?

– Svakako – rekla je Kim. Osjetila je kako joj se ubrzavaju otkucaji bila pri pomisli da je možda napokon našla Elizabethin dokaz.

John je posegnuo za telefonom. – Pogledajmo je li gospodin Nebolsine još uvijek ondje. Maločas je bio, ali čini mi se da ima nekoliko ureda. Očito vodi brigu o nekoliko manjih muzeja i zbirki razbacanih po Harvardu.

John je održao kratak razgovor usred kojega je Kim pokazao pobjednički znak uzdignutih palčeva. Spustio je slušalicu i rekao: – Imate sreće. Još je ondje i čekat će vas u muzeju ako odmah krenete onamo.

– Već krećem – rekla je Kim. Zahvalila je Johnu i hitro se zaputila prema zgradi A, građevini u stilu grčkog preporoda s . golemim zabatom što se oslanjao na dorske stupove. Stražar ju je zaustavio čim je prošla kroz vrata, ali ju je pustio naprijed kad je vidio njezinu bolničku iskaznicu.

Kim je izašla iz dizala na četvrtom katu. Muzej je zapravo bio niz ostakljenih izložbenih ormara smještenih duž lijevog zida. Sadržavali su uobičajenu zbirku primitivnih kirurških instrumenata pred kojima bi i stoik ustuknuo, stare fotografije i patološke uzorke. Bilo je puno lubanja, a među njima i jedna s rupama u lijevom oku i na vrhu čela.

– To je prilično zanimljiv slučaj – javio se neki glas. Kim je podigla glavu i ugledala puno mlađeg čovjeka no što je očekivala. – Vi ste zacijelo Kimberly Stewart. Ja sam Carl Nebolsine. – Rukovali su se.

– Vidite li onu motku? – rekao je Carl i pokazao čeličnu motku dugačku oko metar i pol. – To je motka za nabijanje. Koristila se za nabijanje baruta i gline u rupu u svrhu izazivanja eksplozije. Prije stotinu ili više godina jednog je dana ta motka prošla kroz glavu onog čovjeka. – Carl je pokazao lubanju.

– Čudesno je što je čovjek to preživio. – Je li mu bilo dobro? – upitala je Kim.

– Priča se da njegova ličnost više nije bila onako ugodna nakon što se oporavio od traume, ali čija bi bila? – rekao je Carl.

Kim je preletjela pogledom preko nekoliko drugih izložaka. U udaljenom kutu opazila je nekoliko izloženih knjiga.

– Shvatio sam da vas zanima izložak Rachel Bingham – rekao je Carl.

– Je li ovdje? – upitala je Kim. – Nije – rekao je Carl.

Kim ga je pogledala kao da ga nije dobro čula.

– Dolje je u skladištu – rekao je Carl. – Rijetko tko traži baš taj izložak, a nemamo ni približno dovoljno mjesta za izlaganje svega što imamo. Želite li ga vidjeti?

– Jako – s olakšanjem je rekla Kim.

Spustili su se dizalom u podrum i krenuli labirintom hodnika kojim se Kim ne bi voljela sama vraćati. Carl je otključao teška čelična vrata. Ispružio je ruku i upalio svjetla; nekoliko golih žarulja.

Prostorija je bila puna prašnjavih starinskih izložbenih kutija. – Žao mi je što je ovdje ovakav nered – rekao je Carl. – Jako je prljavo. Ovamo se rijetko zalazi.

Kim je slijedila Carla dok je vijugao između ormarića. Kim je u prolazu vidjela raznorazne kosti, knjige, instrumente, te staklenke s prepariranim organima. Carl je stao. Kim je stigla do njega. Pomaknuo se u stranu i pokazao ostakljeni ormarić pred sobom.

Kim je ustuknula od mješavine užasa i gađenja. Bila je posve nespremna za ono što je ugledala. Stiješnjen u velikoj staklenci, ispunjenoj smečkastom tekućinom za očuvanje preparata, nalazio se četiri ili pet mjeseci star fetus koji je izgledao poput čudovišta.

Nesvjestan Kimine reakcije, Carl je otvorio ormarić. Posegnuo je unutra i povukao tešku staklenku prema naprijed, a njegova se sadržina potresla i groteskno zaplesala dok su komadići tkiva zalepršali poput pahuljica u držaču za papir.

Kim je pokrila rukom usta dok je zurila u anenkefalični fetus koji nije imao mozga u ravnoj lubanji. Imao je raspuklinu na nepcu pa je izgledalo da su usta povučena u nos. Djelovao je još iskrivljenije jer je bio stisnut uz staklo posude. Odmah iza relativno velikih očiju nalik žabljima, glava je bila ravna i prekrivena čupercima kao ugljen crne kose. Golema čeljust bila je sasvim neproporcionalna s ostalim dijelovima lica. Kratki gornji udovi fetusa završavali su šakama nalik lopatama, s kratkim prstima ponegdje slijepljenim zajedno. Izgledao je gotovo poput vraga. Stražnji dio završavao je dugačkim repom nalik ribi.

– Želite li da to izvadim iz ormarića pa možemo potražiti bolje svjetlo? – upitao je Carl.

– Ne! – malo je preoštro rekla Kim. Mirnijim je glasom rekla da sasvim dobro i ovdje može vidjeti.

Kim je u potpunosti shvatila kako su ljudi sedamnaestog stoljeća mogli doživjeti tako groznu izobličenost. Ovo su jadno stvorenje lako mogli smatrati utjelovljenjem nečastivog. Doista, kopije drvoreza iz tog doba što prikazuju vraga izgledale su točno ovako.

– Želite li da ga barem okrenem kako biste mogli vidjeti drugu stranu? – upitao je Carl.

– Hvala, ali ne – rekla je Kim i nesvjesno koraknula unatrag. Sad je znala zašto Pravni fakultet i Teološki fakultet nisu znali što će s tim. Sjetila se i bilješke što joj je pokazao John Moldavian u knjižnici Medicinskog fakulteta. Tamo nije pisalo Neobzirnost Rachel Bingham, stvorena 1G91. Riječ nije bila stvorena, već začeta!

Tada se Kim sjetila zapisa u Elizabethinu dnevniku gdje je ona izrazila zabrinutost za nedužnog Joba. Time nije mislila na Bibliju. Elizabeth je znala da je trudna i dijete je već nazvala Job. Kako tragično prigodno, razmišljala je Kim.

Kim je zahvalila Carlu i vratila se do svog automobila. Dok je hodala, razmišljala je o dvostrukoj tragediji što je snašla Elizabeth. Bila je trudna i istodobno se nesvjesno trovala gljivicom što se razvijala u njezinoj zalihi raži. U ono vrijeme svi bi bili sigurni da je Elizabeth sklopila savez s nečastivim kad je rodila onakvo čudovište, pogotovo zato što su »napadaji« počeli u Elizabethinoj kući, a zatim se proširili na druge kuće u koje su djeca odnijela kruh. Elizabethina odlučnost, nepogodan trenutak njezine razmirice s obitelji Putnam i promjena njezina društvenog položaja sigurno nisu pomogli cijeloj situaciji.

Stigavši do automobila, Kim je sjela za volan i upalila motor. Njoj je sada bilo posve jasno zašto je Elizabeth optužena kao vještica i kako je osuđena.

Kim je vozila kao da je u transu. Počela je shvaćati zašto Elizabeth nije htjela priznati kako bi spasila svoj život, na što ju je Ronald nedvojbeno nagovarao. Elizabeth je znala da nije vještica, ali njezino vjerovanje u vlastitu nedužnost zacijelo je bilo potkopano, pogotovo kad su svi bili protiv nje; prijatelji, suci, pa čak i svećenstvo. Budući da joj je muž bio daleko, Elizabeth nije imala baš nikakvu podršku. Posve sama, zacijelo je mislila da je na neki strahovit način zgriješila prema Bogu. Kako se drugačije moglo objasniti rađanje tako demonskog stvora? Možda je čak mislila da je njezina sudbina pravedna.

Kim je zapela u prometu na Storow Driveu pa je napredovala centimetar po centimetar. Vrijeme se nije popravilo. Zapravo, postalo je još toplije. Kim je osjećala sve veću tjeskobu zato što se našla zatvorena u skućenom prostoru automobila.

Na semaforu raskrižja Leverett Circle konačno se izvukla iz uskog grla. Oslobodivši se gradskih ograničenja, krenula je na sjever autocestom Interstate 93. Riješivši se gužve, došla je do nove spoznaje i nagovještaja figurativne slobode. Kim je počela vjerovati da joj je šok vizualnog suočavanja s Elizabethinim čudovištem pomogao pri shvaćanju poruke za koju je vjerovala da dolazi od Elizabeth; zapravo, da bi Kim trebala vjerovati u sebe. Ne bi smjela izgubiti samopouzdanje zbog vjerovanja drugih ljudi, kao što se dogodilo sirotoj Elizabeth. Ne bi smjela autoritativnim ličnostima dopustiti da upravljaju njezinim životom. Elizabeth u tome nije imala izbora, ali Kim ga ima.

Glavom su joj se kovitlale misli. Sjetila se svih mukotrpnih sati provedenih s Alice McMurray tijekom kojih se govorilo o niskoj razini njezina samopoštovanja. Sjećala se teorija pomoću kojih je Alice pokušavala objasniti razlog tome: kombinacija očeve emotivne indiferentnosti, njezinih uzaludnih pokušaja da mu udovolji, te majčine pasivnosti u odnosu na očeve ljubavne afere. Odjednom su joj se svi razgovori učinili trivijalnim. Činilo joj se kao da se radilo o nekome drugome. Ti je razgovori nikad nisu pogodili u dubinu duše kao što je to učinio konačni šok Elizabethina iskušenja.

Kim se sad sve činilo jasnim. Nije važno jesu li uzrok niskoj razini njezina samopoštovanja određeni obiteljski odnosi, ili sramežljivost, ili kombinacija jednog i drugog. Činjenica je da Kim vlastitim interesima i sklonostima nije dopustila određivanje njezina životnog puta. Izbor zanimanja je dobar primjer. A to je i trenutna situacija u kojoj živi.

Kim je morala naglo zakočiti. Na njezino iznenađenje i jad, uletjela je u prometnu gužvu na međudržavnoj cesti gdje toga inače nije bilo. Ponovno se morala kretati na mahove i trzaje, a gotovo ljetna vrućina ispunila je unutrašnjost automobila. Na zapadu je vidjela goleme olujne oblake kako se skupljaju na obzoru.

Dok je polako napredovala, Kim je odjednom donijela odluku. Mora promijeniti svoj život. Najprije je dopustila ocu da njome upravlja, unatoč činjenici da nisu imali nikakav odnos vrijedan spomena. A sad dopušta Edwardu istu stvar. Edward je živio s njom, ali samo na riječima. Zapravo ju je samo iskorištavao, a ništa joj nije pružao zauzvrat. Omni laboratorij ne bi se smio nalaziti na njezinu imanju, a istraživači ne bi trebali živjeti u obiteljskoj kući Stewartovih.

Kad je gužva u prometu počela jenjavati i Kim je mogla ubrzati, obećala je sebi kako neće dopustiti da se nastavi status quo. Obećala je sebi da će razgovarati s Edwardom čim se vrati na imanje.

Poznavajući svoju slabost u odnosu na emotivne konfrontacije i svoju sklonost odgađanju, Kim je naglasila važnost što hitnijeg razgovora s Edwardom, a pogotovo sad kad izgleda da je Ultra teratogen, odnosno oštećuje fetus u razvoju. Kim je znala da su takvi podaci od bitne važnosti za proučavanje potencijalnog lijeka, ne samo radi trudnica, već i stoga što mnogi teratogeni lijekovi mogu izazvati rak.

Kad je Kim stigla na imanje, već je bilo gotovo sedam sati. S obzirom na olujne oblake što su se skupljali na zapadu, bilo je mračnije nego obično za to doba dana. Kim se odvezla do laboratorija i vidjela da su svjetla već upaljena.

Kim se parkirala, ali nije odmah izašla iz automobila. Unatoč novostečenoj odlučnosti, dvoumila se hoće li ući ili ne. Odjednom je mogla smisliti hrpu izlika za odgađanje posjeta. No nije se predala. Otvorila je vrata automobila i izašla. – Učinit ćeš to pa makar te ubilo – rekla je. Poravnala je nabore svoje odore, zagladila kosu i ušla u laboratorij.

Čim su se za njom zatvorila unutrašnja vrata, Kim je osjetila novu promjenu ozračja u laboratoriju. Bila je sigurna da su je David i Gloria, a možda čak i Eleanor, vidjeli kad je stigla, ali to nisu ničim pokazali. Okrenuli su se na drugu stranu i namjerno je ignorirali. Nije bilo smijeha; čak nije bilo ni razgovora. Vladala je opipljiva napetost.

Napregnuta situacija uvećala je Kiminu tjeskobu, ali se ipak prisilila da potraži Edwarda. Našla ga je u zamračenom kutu za kompjuterom. Svjetlozeleno svjetlucanje s ekrana na sablastan je način osvijetljivalo njegovo lice.

Kim mu je prišla i načas stajala kraj njega. Nije ga htjela prekidati. Dok je gledala kako radi na tipkovnici, opazila je da mu prsti podrhtavaju između svakog udara po tipkama. Također je čula da diše puno brže nego ona.

Nekoliko minuta je sporo prošlo. Edward ju je ignorirao.

– Molim te, Edwarde – na kraju je rekla Kim. Glas joj je zadrhtao. – Moram razgovarati s tobom.

– Kasnije – rekao je Edward. Još uvijek je nije pogledao.

– Važno je da sad razgovaram s tobom – s oklijevanjem je rekla Kim.

Edward je šokirao Kim skočivši na noge. Naglim pokretom odgurnuo je stolicu te je porjurila na svojim kotačićima i zabila se u jedan ormarić. Unio je svoje lice u Kimino tako da je mogla vidjeti crvene mreže na bjeloočnicama njegovih izbuljenih očiju.

Rekao sam, kasnije! – ponovio je kroz stisnute zube. Bijesno je zurio u Kim kao da je izaziva na suprotstavljanje.

Kim je koraknula unatrag i udarila o laboratorijsku radnu klupu. Nespretno je ispružila ruku kako bi uspostavila ravnotežu pa je srušila čašu od jenskog stakla na pod. Razbila se, a to je još više uzdrmalo njezine ionako načete živce.

Kim se nije pomaknula. Sa strepnjom je promatrala Edwarda. Opet se ponašao kao da je na rubu gubitka kontrole nad sobom, baš kao i onoga dana u Cambridgeu kad je bacio čašu u kamin. Palo joj je na pamet da se u laboratoriju dogodilo nešto važno što je izazvalo veliku svađu. Bez obzira o čemu je riječ, svi su bili nervozni, pogotovo Edward.

Kim je najprije osjetila suosjećanje spram Edwarda jer je znala kako naporno radi. No tada se ukorila. Zahvaljujući novostečenoj spoznaji same sebe, shvatila je da takvi osjećaji predstavljaju povratak starim navikama. Kim je čvrsto odlučila poslušati Elizabethinu poruku. Jednom u životu mora ustati u svoju obranu i misliti na vlastite potrebe.

Kim je istodobno mogla biti i realistična. Znala je da neće imati nikakve koristi od bezrazložnog provociranja Edwarda. Iz njegovog trenutnog ponašanja posve jasno se vidjelo da nije raspoložen za razgovor o njihovu odnosu.

– Žao mi je što te prekidam – rekla je Kim kad je vidjela da je Edward donekle uspio uspostaviti kontrolu nad sobom.

– Očito je da ovo nije pravi trenutak. Bit ću u kolibi. Doista želim razgovarati s tobom. Dođi kad budeš spreman.

Kim se okrenula i pošla prema vratima. Prešla je samo nekoliko koraka, a potom se zaustavila i opet okrenula k njemu.

– Danas sam saznala nešto o čemu bih vas morala obavijestiti – rekla je Kim. – Imam razloga vjerovati da bi Ultra mogao biti teratogen.

– Testirat ćemo lijek na skotnim miševima i štakorima natmureno je rekao Edward. – No sada imamo preči problem. Kim je primijetila da Edward ima veliku ogrebotinu na lijevoj strani glave. Zatim je vidjela da na rukama ima posjekotine kakve je vidjela kod Curta.

Kim je nagonski koraknula naprijed. – Ozlijedio si se – rekla je. Ispružila je ruke prema njegovoj glavi kako bi mu pregledala ranu.

– Nije to ništa – rekao je Edward i grubo odgurnuo njezine ruke. Okrenuo joj je leđa, pošao po svoju stolicu, sjeo za računalo i vratio se poslu.

Kim je izašla iz laboratorija potresena posjetom; nikad nije uspijevala predvidjeti Edwardovo raspoloženje ili ponašanje. Kad je izašla, primijetila je da se prilično smračilo. Nije bilo ni daška vjetra. Lišće je na stablima mlitavo visjelo. Nekoliko je ptica prelijetalo mračnim nebom u potrazi za skloništem.

Kim je požurila do automobila. Pogledavši prijeteće oblake što su se još više primaknuli, opazila je kratkotrajne bljeskove munja koje su zasad ostajale u visinama. Nije čula grmljavinu. Tijekom kratke vožnje do kolibe upalila je svjetla.

Kad je stigla kući, Kim je najprije otišla u salon. Podigla je glavu prema Elizabethinu portretu i promatrala ženu s obnovljenim sažaljenjem, divljenjem i zahvalnošću. Nakon što je nekoliko trenutaka zurila u snažno, ženstveno lice blistavih zelenih očiju, Kim se počela smirivati. Slika joj je ulijevala snagu i, unatoč porazu u laboratoriju, Kim je znala da neće odustati. Čekat će Edwarda, ali će svakako razgovarati s njim.

Kim je skrenula pogled sa slike i prošetala kolibom što su je ona i Elizabeth dijelile. Usprkos usamljenosti što ju je mučila u posljednje vrijeme, koliba je udobna i romantična kućica, a Kim se nije mogla oduprijeti pitanju kako bi sve bilo drugačije da s njom živi Kinnard umjesto Edwarda.

Zastala je u blagovaonici, što je u Elizabethino vrijeme bila kuhinja, i sa žaljenjem pomislila kako je rijetko upotrijebljen taj stol. Nema nikakve sumnje da je rujan upropašten, a Kim se prekoralavala zato što je dopustila Edwardu da je uvuče u svoj križarski pohod istraživanja lijeka.

U iznenadnom naletu ljutnje Kim je pošla i korak dalje, te je prvi put sama sebi priznala da joj je odvratna Edwardova pohlepa, kao i njegova nova ličnost koja je došla do izražaja zahvaljujući Ultri. Prema njezinu mišljenju ne bi se smjelo lijekovima postizati samorazumijevanje, sigurnost ili vedro raspoloženje. Sve je to lažno. Gadila joj se ideja kozmetičke psihofarmakologije.

Konačno se suočivši sa svojim pravim osjećajima prema Edwardu, Kim je ponovno stala razmišljati o Kinnardu. S novostečenim razumijevanjem uvidjela je da snosi veliki dio krivnje za njihove nedavne teškoće. Jednako oštro kao što je osudila Edwardovu pohlepu, prekorila je i sebe jer je dopustila da je strah od odbacivanja navede na pogrešno tumačenje Kinnardovih dječaćkih interesa.

Kim je uzdahnula. Bila je fizički i psihički iscrpljena. Istodobno je osjećala unutrašnju smirenost. Prvi put u razdoblju od nekoliko mjeseci nestala je neodređena, mučna tjeskoba što ju je progonila. Iako je znala da je njezin život u neredu, odlučila je nešto promijeniti, a osjećala je da zna što treba mijenjati.

Kim se zatvorila u kupaonicu i uživala u dugotrajnoj, raskošnoj kupki. Nije se mogla sjetiti kad si je to zadnji put priuštila. Nakon kupanja, odjenula je prostranu trenirku i pripremila si večeru.

Pojela je, a zatim prišla prozoru u salonu odakle je mogla vidjeti laboratorij. Pitala se što Edward misli i kad će ga vidjeti. Kim je skrenula pogled s laboratorija i zagledala se u crne obrise stabala. Bila su sasvim nepomična, kao da su nacrtana na staklu; još uvijek nije bilo vjetra. Oluja koja se činila neizbježnom kad je stigla kući, skrenula je na zapad. No tada je Kim ugledala bljesak munje. Ovoga se puta spustila do zemlje, a iz daljine se začula potmula grmljavina.

Vrativši se u sobu, Kim je ponovno pogledala Elizabethin portret iznad kamina i pomislila na njezin jezoviti, deformirani fetus. Kim je iznova zadrhtala. Nije ni čudo što su ljudi Elizabethina vremena vjerovali u čarobnjaštvo, magiju i vraćanje. Tada nisu postojala druga objašnjenja za tako uznemirujuće događaje.

Kim je prišla bliže slici i stala proučavati Elizabethine crte lica. Ženina odlučnost jasno je dolazila do izražaja u obliku čeljusti, držanju usana i izravnom pogledu njenih očiju. Kim se pitala je li ta osobina bila temperament ili karakter, prirođena ili stečena, prirodna ili njegovana.

Kim je pomislila na svoju novootkrivenu odlučnost, za koju je držala da je zahvaljuje Elizabeth, i pitala se hoće li potrajati. Osjećala je da je njezin poslijepodnevni posjet laboratoriju predstavljao dobar početak. Bila je sigurna da tako nešto ranije ne bi mogla učiniti.

Kako je večer prolazila, Kim je počela razmišljati o mogućnosti promjene zanimanja i pitati se ima li hrabrosti preuzeti takav rizik. S obzirom na njezino nasljedstvo, znala je da se ne može izvlačiti na račun ekonomskih razloga. Mogućnost je bila primamljiva, ali i zastrašujuća, pogotovo ideja o bavljenju nekim vidom umjetnosti.

Jedna od neočekivanih posljedica Kiminih napora u sređivanju poslovnih dokumenata iz razdoblja od tristo godina u dvorcu, bila je spoznaja o tome kako je njezina obitelj malo doprinijela zajednici. Gomila papira i neukusni dvorac u kojem su se nalazili bilo je jedino što je obitelj za sobom ostavila. Nije bilo niti jednog umjetnika, glazbenika ili književnika među njima. Uza sav svoj novac, nisu stvorili umjetničke zbirke, davali priloge za filharmonijske orkestre ili osnivali knjižnice. Zapravo, nisu dali nikakav doprinos kulturi, osim ako se poduzetništvo samo po sebi može smatrati kulturom.

Okolo devet sati uvečer Kim je bila sasvim iscrpljena. Pola sata ranije razmišljala je o povratku u laboratorij, ali je brzo odbacila tu pomisao. Da je Edward želio razgovarati, došao bi u kolibu. Napisala mu je poruku na komad papira i zataknula ga za zrcalo u kupatnici. Jednostavno je pisalo: Ustat ću u pet pa možemo tada razgovarati.

Kim je izvela mačku u kratku šetnju, a zatim je pošla u krevet. Nije ni pokušala čitati, niti je pomišljala na neko sredstvo za spavanje. Za samo nekoliko minuta čvrsto je zaspala.

UTORAK, 4. LISTOPADA 1994.

Zapanjujuće glasni udar groma za tren je oka probudio Kim iz duboka sna. Kuća je još uvijek vibrirala od strahovite buke kad je ona shvatila da uspravno sjedi na krevetu. Sheba je na kataklizmu reagirala skokom i zavlačenjem ispod kreveta.

Nekoliko minuta iza grmljavine uslijedila je kiša praćena olujnim vjetrom. Budući da se tako dugo pripremala, oluja je naletjela posebno žestoko. Kapi kiše, tako velike da su zvučile poput zrna tuče, udarale su po krovu od škrljevca iznad Kimine glave. Čula je i kako kiša udara o mrežu na otvorenom prozoru što je gledao na zapad.

Kim je skočila s kreveta, jurnula prema prozoru i počela ga zatvarati. Osjetila je kako vjetar nosi kišu u njezinu sobu. Baš kad je htjela okrenuti prozorsku kvaku, munja je udarila u gromobran na jednom tornjiću dvorca i ispunila cijelo imanje plavkastom svjetlošću.

U trenutku u kojem je polje između dvorca i kolibe bilo rasvijetljeno, Kim je ugledala nevjerojatni prizor. Stvorenje nalik duhu u oskudnoj odjeći trčalo je preko trave. Iako Kim nije mogla biti sigurna jer ju je vidjela samo načas, pomislila je da bi to mogla biti Eleanor.

Kim se trgnula kad je prasnuo još jedan grom, odmah nakon bljeska. U ušima joj je zvonilo dok se naprezala ne bi li prodrila pogledom kroz tminu. Ništa nije vidjela jer je sve zastirao pljusak. Čekala je još jedan bljesak munje, ali nije ga bilo.

Kim je potrčala hodnikom do Edwardove sobe. Bila je sigurna da nije imala priviđenje; netko je ondje vani. Uopće nije važno je li to Eleanor ili nije. Nitko ne bi smio biti vani po takvoj oluji, pogotovo uz dodatnu opasnost od divlje životinje koja je terorizirala okolinu.

Morala je reći Edwardu. Kim se začudila kad je naišla na zatvorena vrata njegove sobe. Uvijek ih je ostavljao otvorena. Kim je pokucala. Nije bilo odgovora pa je pokucala glasnije. I dalje nije bilo odgovora te je pogledala bravu starih vratiju. Ključ se nalazio u bravi što je značilo da vrata nisu zaključana. Kim ih je otvorila.

S mjesta na kojem je stajala, Kim je čula Edwardovo hroptavo disanje. Pozvala ga je nekoliko puta, svaki put sve glasnije, ali on se nije ni pomaknuo.

Novi bljesak munje ispunio je sobu svjetlom. Kim je načas ugledala Edwarda ispruženog na leđima, raširenih ruku i nogu. Imao je na sebi donje rublje. Jednu nogavicu hlača nije svukao do kraja; naopako okrenute hlače visjele su sa strane kreveta.

Kim se opet trgnula u očekivanju groma koji je uskoro prasnuo. Činilo se da je imanje u središtu oluje.

Upalila je svjetlo u hodniku, što je rasvijetlilo i dio Edwardove sobe, i požurila do njegova kreveta. Opet ga je pokušala dozvati. Kad to nije dalo rezultata, blago ga je protresla. Ne samo da se nije probudio, čak mu se ni disanje nije poremetilo. Kim ga je snažno prodrmala, a kad ni to nije djelovalo, počela je brinuti. Izgledalo je kao da je u komi.

Kim je upalila noćnu lampu i najjači snop svjetlosti uperila na Edwarda. On je bio slika i prilika smirenosti. Lice mu je djelovalo mlohavo s otvorenim ustima. Kim mu je položila ruke na ramena i uporno ga tresla, dok ga je istodobno glasno dozivala.

Tek mu se tada promijenilo disanje. Zatreptao je i otvorio oči.

– Edwarde, jesi li budan? – upitala je Kim. Ponovno ga je protresla, a njegova se glava klimala s jedne na drugu stranu, kao u krpene lutke.

Edward je djelovao zbunjeno i dezorijentirano dok se nije učinilo da vidi Kim. Još uvijek ga je držala za ramena.

Kim je opazila kako se Edwardove zjenice odjednom šire, kao u mačke koja se sprema na skok. Zatim je stisnuo oči u tanke proreze, a gornja usna mu se povukla unatrag pa je izgledao poput zvijeri koja reži. Edwardovo do maločas mlitavo lice iskrivilo se u izraz krajnjeg bijesa.

Sokirana tako užasnim, neočekivanim preobražajem, Kim je maknula ruke s njegovih ramena i koraknula unatrag. Zaprepastila se da se može tako naljutiti samo zato što ga je probudila. Edward je ispustio grleni zvuk nalik režanju i uspravio se u sjedeći položaj. Zurio je u nju ne trepćući.

Kim se zaletjela prema vratima, svjesna da je Edward skočio za njom. Čula je kako je pao na pod, zacijelo se spotaknuo o vlastite hlače. Kim je tresnula vratima iza sebe i zaključala ih.

Bezglavo je jurnula niza stube i potrčala do telefona u kuhinji. Znala je da je Edwardu na neki način jako loše. Nije bio jednostavno ljutit zato što ga je probudila. Nešto se poremetilo u njegovu mozgu.

Kim je okrenula 911, ali dok je čekala vezu, čula je kako je Edward razvalio vrata i tresnuo njima o zid. Trenutak kasnije čula je Edwardovo režanje na vrhu stubišta, a potom je uslijedio zvuk njegova spuštanja stubama.

Luda od straha, Kim je ispustila telefonsku slušalicu i potrčala prema stražnjim vratima. Stigavši do vratiju, osvrnula se preko ramena. Vidjela je kako Edward udara o stol u blagovaonici i u žurbi ga naglim pokretom uklanja s puta. Sasvim je pomahnitao.

Kim je naglo otvorila vrata i izjurila na kišu koja je padala u mlazovima. Mislila je samo na to da mora dovesti pomoć, a najbliži joj je bio dvorac. Zaobišla je kuću i što je brže mogla potrčala preko raskvašenog tla u mraku.

Zastrašujući bljesak munje proparao je nebo i rasvijetlio natopljeni krajolik, ocrtavajući načas i obrise dvorca. Odmah je uslijedio i grom, odbijajući se od visokih zidova. Kim nije usporila korak. Obradovala se ugledavši svjetla u nekim prozorima krila za poslugu.

Stigavši do prostora posutog šljunkom ispred dvorca, Kim je morala usporiti. Iako joj panika nije dala misliti o bosim nogama, kamenčići su joj stvarali previše bola da bi ih mogla ignorirati. Kretala se brzim hodom prema strani građevine, ali kad se približila umjetnom mostu, opazila je da su glavna vrata odškrinuta.

Teško dišući, Kim je jurnula unutra. Potrčala je ravno preko mračnog predvorja u veliku sobu, slabo osvijetljenu zahvaljujući golemim prozorima što se gledali na jug. Kroz njih je dopirala svjetlost okolnih gradića što se odražavala s niskih oblaka.

Kim je namjeravala proći kroz blagovaonicu do kuhinje, a odatle prijeći u prostorije za posluhu, ali nije daleko stigla kad se zamalo sudarila s Eleanor. Mokra, bijela čipkasta spa-vaćica priljubila se uza ženu poput druge kože.

Kim se naglo zaustavila, trenutno paralizirana. Sad je znala da je imala pravo; Eleanor je trčala poljem. Kim je zaustila da će je upozoriti na Edwarda, ali su joj riječi zamrle u grlu kad je ugledala Eleanorino lice na oskudnoj svjetlosti. Imalo je isti neopisivo podivljali izraz kakvog je vidjela u Edwarda kad ga je probudila. Da bi stvari bile još gore, Eleanorina usta bila su zamrljana krvlju, kao da je upravo jela sirovo meso.

Naletjevši na Eleanor, Kim je izgubila prednost pred Edwardom. Hvatajući dah, doteturao je u sobu i zastao. U polumraku je divlje odmjeravao Kim. Kosa mu se zalijepila za mokru glavu. Imao je na sebi samo majicu kratkih rukava i bokserice, oboje prekriveno blatom.

Kim se okrenula prema njemu. Ponovno je ostala bez daha shvativši koliko se promijenio njegov izgled. Nisu se promijenile crte njegova lica; samo je odražavalo zvjerski bijes.

Edward je krenuo prema Kim, ali se ponovno zaustavio kad je ugledao svoju kolegicu. Privremeno je ignorirao Kim i bacio se prema Eleanor. Kad joj se približio na dužinu ruke, oprezno je zabacio glavu kao da njuši zrak. Eleanor je učinila isto te su polako kružili jedno oko drugoga.

Kim se stresla. Činilo joj se da je uhvaćena u noćnoj mori pa promatra dvije zvijeri koje su se sastale u džungli kako bi provjerile nije li jedna grabežljivac, a druga plijen.

Kim se polako povlačila u pozadinu dok su Edward i Eleanor bili zaokupljeni jedno drugim. Čim je ugledala slobodan prolaz za blagovaonicu, jurnula je. Njezin nagli pokret prenuo je Edwarda i Eleanor. Kao da su tjerani nekim praiskonskim mesožderskim nagonom, pojurili su za njom.

Dok je Kim jurila kroz blagovaonicu, srušila je iza sebe nekoliko stolica u nadi da će usporiti svoje progonitelje. Uspjelo je bolje no što je očekivala. Kao da su ih zbunile neočekivane stolice, te se nisu mogli prilagoditi novonastaloj situaciji, Edward i Eleanor su naletjeli na njih. Ispustivši grozne, neljudske krikove, sapsleli su se i pali. No to ih nije zaustavilo na dulje vrijeme. Dok je Kim prolazila kroz vrata što su vodila u krilo za posluhu i na brzinu se osvrnula preko ramena, vidjela je da su već na nogama i bacaju s puta stolice ne obazirući se na svoje ozljede.

Kim je počela dozivati u pomoć, ali nije prestala trčati. Stigla je do stubišta i, još uvijek vrišteći, potrčala na prvi kat. Bez oklijevanja uletjela je u sobu u kojoj je spavao Francois. Bio je u krevetu i spavao uz upaljeno svjetlo.

Kim je jurnula k njemu i dozivala ga po imenu. Mahnito ga je tresla, ali se nije probudilo. Kim mu je vrisnula na uho i počela ga opet tresti, ali se tada ukočila. Uza svu paniku, sjetila se da je Edwarda bilo jednako teško probuditi.

Kim je koraknula unatrag. Francois je polako otvorio oči. Baš kao i u Edwardovu slučaju, Francoisovo lice doživjelo je divlji preobražaj. Oči su mu se suzile, a gornja usna podigla se sa zubiju. Iz ustiju mu se začulo neljudsko režanje. U trenutku je postao pomahnitala, bijesna životinja.

Kim se okrenula kako bi pobjegla, ali Edward i Eleanor su stigli do vratiju i prepriječili joj izlaz. Ne oklijevajući ni sekunde, bacila se kroz pokrajnja vrata što su vodila u dnevni boravak, a odatle je izašla na hodnik. Našavši se na stubištu, jurnula je na drugi kat i ušla u još jednu sobu za koju je znala da je zauzeta.

Kim se zaustavila na pragu, a rukom je zadržala otvorena vrata. Curt i David nalazili su se na podu, oskudno odjeveni i prekriveni blatom. S glava im ja kapala voda ukazujući na to da su nedavno bili vani. Pred njima je ležala djelomično raskomadana mačka. Kao i u Eleanor, lica su im bila zamrljana krvlju.

Kim je tresnula vratima. Čula je kako se ostali uspinju stubama. Okrenula se i otvorila vrata što su vodila u glavni dio kuće. Barem se dobro snalazila po zgradi.

Kim je pretrčala hodnik. Gledao je na jug pa je bio obasjan sličnom svjetlošću kao i velika soba. Kim je uspješno izbjegavala stolice, stolice ravnih naslona i klupe. No dok je bezglavo bježala, okliznula se na maleni sag i doslovno se zabila u vrata što su vodila u gostinjsko krilo zgrade. Načas se borila s kvakom, a potom je širom otvorila vrata. Hodnik iza njih bio je mračan, ali Kim je znala da nema namještaja pa je trčala naslijepo.

U idućem trenutku udarila je o neočekivani stol što se zabio u njezin trbuh te je izgubila ravnotežu. Pala je uz gromoglasnu buku. Na trenutak se nije micala, pitajući se je li se jako ozlijedila. U trbuhu joj je pulsiralo, a desno koljeno nije osjećala. Osjećala je kako joj nešto curi niz ruku, te je pretpostavila da je to krv.

Kim je u mraku opipala prostor oko sebe. Tada je shvatila preko čega se spotaknula. Preko radnog stola i alata vodoinstalatera. Preselili su svoju opremu u gostinjsko krilo kako bi pregledali i popravili odvodne cijevi.

Kim je oslušnula. Čula je udaljene zvukove otvaranja i zatvaranja vratiju u krilu za poslugu. To ju je navelo na pomisao da stvorenja; nije ih mogla nazivati ljudima s obzirom na stanje u kojem su se trenutno nalazili; nasumce tragaju za njom. Nisu pošli jedinim mogućim putem, što je značilo da ne postupaju inteligentno. Kim je zaključila da ograničeno koriste mozak te postupaju nagonski i refleksno.

Kim je ustala. Obamrlost koljena pretvarala se u oštru bol. Dotaknula ga je i osjetila da je već počelo oticati.

Oči su joj se priviknule na mrak pa je uspjela raspoznati radni stol i neke dijelove alata. Vidjela je podulju cijev te ju je uzela kao oružje, ali ju je odbacila shvativši da je plastična. Umjesto nje, uzela je čekić. No zatim je i to odbacila i uzela acetilensku lemilicu i upaljač. Ako stvorenja koja je progone postupaju prema životinjskim nagonima, užasavat će se vatre.

S lemilicom u ruci Kim je krenula prema stubištu gostinjskog krila. Nagnula se preko ograde i pogledala dolje. Na katu ispod bila su upaljena svjetla u hodniku. Kim je opet oslušnula. Činilo joj se da zvukovi što ih čuje još uvijek dopiru iz suprotnog kraja građe.

Kim se počela spuštati stubama, ali nije daleko stigla. Nakon samo nekoliko koraka opazila je Gloriju dva kata niže, u prizemlju. Šetkala je u dnu stubišta, poput zvijeri ispred brloga. Nažalost, i Gloria je vidjela Kim. Ispustila je neljudski urlik i krenula uza stube.

Promijenivši smjer, Kim je jurnula što je brže mogla natrag niz hodnik. Ovoga je puta zaobišla opremu vodoinstalatera. Vratila se u glavni dio kuće i šepajući stigla do vrha stubišta. Iza sebe je čula tresak i zavijanje, te je pretpostavila da je to Gloria naletjela na alat vodoinstalatera.

Kim je sišla glavnim stubištem držeći se uza zid kako je ne bi opazili odozdo. Stigavši do odmorišta, polako se pomicala kako bi vidjela sve veći i veći dio velike sobe. Odahnula je od olakšanja kad nije nikoga vidjela.

Duboko je udahnula i sišla niz posljednji niz stuba. Stigavši do dna, zaputila se prema predvorju. Otprilike tri metra od cilja morala je stati. Na njezin posvemašnji očaj, Eleanor se motala naprijed-natrag u dnu predvorja, točno ispred glavnog ulaza. Šetkala je baš kao i Gloria u dnu stubišta u gostinjskom krilu. Za razliku od Glorije, nije opazila Kim.

Kim je hitro koraknula u stranu kako bi se maknula iz Eleanorina vidokruga. Čim je to učinila, shvatila je da netko silazi glavnim stubištem i uskoro će se pojaviti na odmorištu.

Nije imala vremena za razmišljanje te je mahnito odšepesala natrag odakle je došla, a potom je kliznula u kupaonicu smještenu ispod glavnog stubišta. Što je tiše mogla zatvorila je vrata za sobom i zaključala ih. Istodobno je čula korake na stubama točno iznad glave.

Kim je pokušala kontrolirati svoje otežano disanje. dok je slušala kako se koraci nastavljaju spuštati, a potom su utihnuli na debelom orijentalnom sagu što je prekrivao pod velike sobe.

Kim se bojala. Zapravo, tek je sad shvatila težinu i ozbiljnost situacije u kojoj se našla, a spoznaja je u njoj izazvala užas. Brinulo ju je i koljeno. Uza sve to, bila je mokra i žestoko se tresla od hladnoće.

Razmišljajući o događajima u posljednjih nekoliko dana, Kim se pitala je li se primitivno stanje u kojem su se Edward i istraživači trenutno nalazili ponavljalo svake noći. Ako jest, i ako su oni u to sumnjali, to bi objasnilo veliku promjenu ugođaja u laboratoriju. Kim je s užasom shvatila kako postoje dobri izgledi da su istraživači odgovorni za nedavne probleme u susjedstvu za koje je okrivljena bijesna životinja i tinejdžerski vandali.

Kim se stresla od gnušanja. Postalo joj je sasvim jasno da je tome kriv lijek Ultra. Kad su uzeli lijek, istraživači su postali »opsjednuti« na način koji je ironično podsjećao na neke ljude iz 1692.

Takva su razmišljanja pružila Kim malo nade. Ako je u pravu, oni se moraju vratiti na normalu čim svane, baš kao u nekom starom horor filmu. Kim samo mora ostati skrivena do tada.

Kim se sagnula i odložila na pod acetilensku lemilicu i upaljač. Pipajući po mraku, našla je držač za ručnik. Uzela je ručnik i osušila se što je bolje mogla. Spavačica joj je bila posve mokra. Zatim je prebacila ručnik preko ramena ne bi li se malo ugrijala. Obavila se rukama kako bi bar donekle smirila svoje drhtanje. Sjela je na zahodsku školjku da skine težinu s natečenog koljena.

Prošlo je neko vrijeme. Kim nikako nije mogla procijeniti koliko. Kuća je utihnula. Tada je odjednom glasno odjeknuo prasak razbijenog stakla od čega je Kim poskočila. Nadala se da su odustali od potrage za njom, ali očito nisu. Odmah nakon glasnog praska, opet je čula zvukove otvaranja ormara i vrata.

Nekoliko minuta kasnije Kim se ukočila kad je čula kako opet netko od njih silazi stubama iznad njezine glave. Tko god to bio, silazio je polako i često se zaustavljao. Kim je ustala. Povremeni žestoki napadaji drhtavice izazivali su zveket zahodske daske po porculanskoj školjki, a ona nije željela da se to dogodi dok se jedan od njih nalazi u blizini.

Kim je postala svjesna još jednog stalnog zvuka, ali nije odmah shvatila o čemu je riječ. Kad je konačno shvatila, počela je još jače drhtati. Netko je njušio, baš onako kako je to Edward prije dvije noći činio kraj šupe. Sjetila se da joj je Edward pričao kako lijek poboljšava izoštrenost osjetila. Kim su se osušila usta. Ako je Edward one noći uspio nanjušiti slab miris njezine kolonjske vode, možda je i sad može nanjušiti.

Dok je Kim pokušavala smiriti svoje drhtanje, osoba iznad nje sišla je niz ostatak stuba. Tada se ponovno zaustavila, a zatim je prišla do vratiju kupaonice i tu stala.

Kim je čula intenzivnije njušenje. Zatim se zatresla kvaka kad je netko pokušao otvoriti vrata. Kim je zadržala dah.

Minute su se sporo vukle. Kim se činilo da se i ostali okupljaju. Prema njihovim zajedničkim zvukovima, Kim je uskoro zaključila da se cijela skupina nalazi pred vratima kupaonice.

Kim se trgnula kad je netko od njih nekoliko puta lupio šakom po vratima. Vrata su se držala, ali jedva. Bila su od iverice prekrivene furnirom. Kim je znala da neće izdržati zajednički nalet.

Kim je ponovno obuzela panika. Brzo je čučnula i potražila lemilicu. Nije ju odmah našla pa joj je bilo počelo mahnito tući. Mahnito je opipavala u većem luku. Laknulo joj je kad su njezini prsti konačno naišli na nju. Do lemilice bio je i upaljač.

Kad se Kim uspravila s lemilicom i upaljačem u rukama, ponovno je začula udarce po vratima. Po brzini udaraca zaključila je da ne udara samo jedan.

Kim je drhtavim prstima pokušala upaliti upaljač. Pritisnula ga je i jedna je iskra nestala u mraku. Prebacila je lemilicu u desnu ruku i okrenula vijak sa strane. Začulo se kratko pištanje. Ispružila je obje ruke preda se i pritisnula upaljač. Uz pištavi zvuk lemilica se upalila.

Tek što je Kim uspjela upaliti lemilicu, vrata su se počela cijepati pod snažnim udarcima. Potom su se brzo raspala. Na plavoj svjetlosti lemilice Kim je užasnuto gledala krvave ruke koje su se pojavile kroz pukotine. Brzo su otkinuli preostale daske i vratiju više nije bilo.

Istraživači su mahnitali poput divljih životinja koje je upravo trebalo nahraniti. Svi su pokušali istodobno uletjeti u kupaonicu. U zbrci ruku i nogu uspjeli su jedino blokirati jedan drugoga.

Kim je uperila lemilicu prema njima. Sad je njen zvuk bio grleno siktanje. Plavkasto svjetlo rasvijetlilo je njihova pobješnjela lica. Edward i Curt bili su najbliži Kim. Uperila je vatru prema njima i gledala kako im se izraz lica mijenja od bijesa do straha.

Istraživači su užasnuto ustuknuli dokazujući svoj atavistički strah od vatre. Pogled njihovih sjajnih očiju zalijepio se za plavi plamen što je izlazio iz vrha lemilice.

Ohrabrena njihovom reakcijom Kim je koraknula prema njima držeći lemilicu pred sobom. Istraživači su se stali povlačiti. Kim se oprezno micala naprijed dok su oni hodali unazad. Svi su se zajedno vratili u veliku sobu prošavši ispod jednog od masivnih svijećnjaka.

Nakon još nekoliko koraka istraživači su počeli širiti krug. Kim bi puno više voljela da su ostali u grupi ili da su pobjegli glavom bez obzira, ali nije ih mogla natjerati da čine ono što ona želi. Mogla ih je samo tjerati od sebe. Dok se polako, ali nezaustavljivo kretala prema predvorju, oni su je opkolili. Morala je kružiti lemilicom iako ih je sve htjela držati na udaljenosti.

Kukavni strah što su ga stvorenja u početku pokazala počeo je jenjavati kad su se privuknuli na plamen, pogotovo ako nije bio uperen prema njima. Kad je Kim prešla polovicu sobe, neki su postali hrabriji, posebno Edward.

U trenutku kad je Kim uperila plamen prema nekome drugome, Edward je jurio naprijed i pograbio njezinu spavaćicu. Kim je odmah okrenula lemilicu prema njemu i opržila mu nadlanicu. Strahovito je vrisnuo i pustio je.

Zatim je Curt skočio naprijed. Kim je zamahnula plamenom preko njegova čela zapalivši mu dio kose. Viknuo je od bola i stavio ruke na glavu.

Tijekom jednog od svojih nebrojenih okreta Kim je vidjela da joj do hodnika nedostaje još otprilike šest metara, ali stalno okretanje počelo je djelovati na njezinu ravnotežu. Već joj se vrtjelo u glavi. Pokušala je tome doskočiti mijenjanjem smjera vrtnje nakon svakog okreta, ali tada nije onako uspješno tjerala istraživače od sebe.

Gloria je uspjela koraknuti do nje dok je Kim mijenjala smjer i zgrabiti je za ruku.

Kim se istrgnula iz Glorijina stiska, ali kako joj je ravnoteža već ionako bila narušena, zbog iznenadnog pokreta izgubila je kontrolu nad svojim tijelom i pala. Dok je padala, snažno je udarila o rub stola rukom u kojoj je držala lemilicu, te joj je oružje ispalo iz ruke. Lemilica se odbila od površine stola, pod oštrim kutem pala na mramorni pod i velikom brzinom otklizala po ulaštenoj površini. Zaustavila se lupivši o udaljeni zid na mjestu gdje se do tla spuštala jedna od golemih draperija.

Kim je zdravom rukom pridržala povrijeđenu te je uspjela sjesti. Oko i iznad nje okupila su se stvorenja pripremajući se za završni napad. Uglas su urliknuli i bacili se na nju svi odjednom, poput grabežljivaca koji napadaju ranjenu, bespomoćnu divljač.

Kim je vriskala i borila se dok su je grebli i grizli. Nagli, glasni zvuk odjeknuo je prostorijom, a pratila ga je jarka, vruća svjetlost. To je prekinulo njihovo ludilo, a Kim se uspjela malo odmaknuti. Leđima se oslonila na kauč i pogledala svoje napadače. Svi su kao gromom ošinuti zurili preko njezina ramena, a na licima im se odražavala zlatasta svjetlost.

Okrenuvši se, Kim je ugledala plameni zid što se širio eksplozivnom snagom. Lemilica je zapalila draperije, a one su gorjele kao da su natopljene benzinom.

Stvorenja su ispustila zajednički krik ugledavši paklenu pojavu. Vidjela je užas u njihovim širom otvorenim očima. Edward je prvi potrčao, a ostali su ga odmah slijedili. Međutim, nisu potrčali prema ulaznim vratima, već su panično jurnuli uza stube.

– Ne, ne – Kim je vikala za bjeguncima. Ali sve je bilo uzalud. Uopće je nisu čuli, a kamoli razumjeli. Huka plamenog zida usisala je sve zvukove u svoj bijes, kao što crna rupa guta stvari.

Kim je podigla zdravu ruku kako bi se zaštitila od vreline. Ustala je i šepajući krenula prema ulaznim vratima. Disanje je postalo otežano jer je vatra gutala kisik.

Iza nje je odjeknula eksplozija, a od snage udara Kim je ponovno pala na pod. Kriknula je od bola u ozlijeđenoj ruci. Pretpostavila je da je eksplodirao spremnik lemilice. Skupila je zadnje djeliće snage, nekako uspjela stati na noge i ponovno krenula prema izlazu.

Izletjela je kroz vrata i našla se na olujnom vjetru i pljusku. Odšepesala je sve do ruba pošljunčane staze ispred dvorca. Sa svakim je korakom stiskala zube od bolova u ruci i koljenu.

Okrenula se, zaštitila lice od vreline zdravom rukom i pogledala dvorac. Stara je građevina gorjela poput gube. Već su se vidjeli plameni jezici na tavanskim prozorima.

Bljesak munje načas je rasvijetlio cijeli kraj. Nakon kušnje kojoj je Kim upravo bila podvrgnuta, prizor je djelovao kao da je iz pakla. Kim je odmahnula glavom od gnušanja i očajanja. Nečastivi se doista vratio u Salem!

SUBOTA, 5. STUDENOG 1994.

– Kamo želiš najprije ići? – upitao je Kinnard kad su on i Kim prošli kroz vrata što su vodila na imanje Stewartovih.

– Nisam sigurna – rekla je Kim. Nalazila se na suvozačevu sjedištu, a na lijevoj je ruci imala gips.

– Morat ćeš brzo odlučiti – rekao je Kinnard. – Stići ćemo na raskršće čim izbijemo na čistinu.

Kim je znala da Kinnard ima pravo. Već se naziralo polje kroz gole krošnje. Okrenula je glavu i pogledala Kinnarda. Blijeda sunčana svjetlost kasne jeseni probijala se kroz drveće, treperila na njegovu licu i osvjetljavala mu tamne oči. Bio je pun razumijevanja i podrške, a bila mu je zahvalna zato što je pristao poći s njom na ovu vožnju. Prošao je mjesec dana od one kobne noći, a Kim se danas prvi put vratila na imanje.

– Dakle? – pitao je Kinnard. Počeo je usporavati.

– Pođimo u dvorac – rekla je Kim. – Ili barem u ono što je od njega ostalo.

Kinnard je skrenuo prema dvorcu. Pred njima su se pojavili čađavi ostaci. Uspravno su stajali još jedino kameni zidovi i dimnjaci.

Kinnard se zaustavio kraj mosta što je sada vodio do zacrnjenih, praznih ulaznih vratiju. Ugasio je motor.

– Gore je no što sam očekivao – rekao je Kinnard promatrajući prizor kroz vjetrobran. Pogledao je Kim. Osjetio je njezinu nervozu. – Znaš, ne moraš to obaviti ako ne želiš.

– Želim – rekla je Kim. – Moram se jednom s tim suočiti. Otvorila je vrata i izašla iz automobila. Kinnard je izašao s druge strane. Zajedno su obišli ruševine. Nisu ni pokušali ući. Unutra se sve pretvorilo u pepeo, osim nekoliko čađavih greda koje nisu sasvim izgorjele.

– Teško je vjerovati da je uopće netko izašao živ, s obzirom na brzinu kojom je sve izgorjelo – rekla je Kim.

– Dvoje od šest baš i nije neki uspjeh – rekao je Kinnard. – Osim toga, dvoje preživjelih još se nije izvuklo.

– To je tragedija u tragediji – rekla je Kim. – Kao sirota Elizabeth i njezin deformirani fetus.

Stigli su do brežuljka s kojeg se pružao pogled na cijelo izgorjelo područje. Kinnard je s gađenjem odmahnuo glavom. – Kako prikladan kraj za užasnu priču – rekao je. – Vlasti nisu vjerovale dok se razmještaj zuba jedne od žrtava nije poklopio s ugrizima na kostima mrtvog skitnice. Barem si ti došla na svoje. U početku nisu vjerovali niti jednu riječ od onoga što si govorila.

– Nisam sigurna da su doista vjerovali sve dok Edward i Gloria nisu doživjeli još jedan preobražaj na odjelu za opekline u bolnici – rekla je Kim. – To je bilo nepobitno, a ne tragovi zuba. Ljudi koji su bili svjedoci preobražaja potvrdili su da je nastao u snu, te da se ni Edward ni Gloria kasnije toga nisu sjećali. To su bili glavni razlozi iz kojih su mi ljudi konačno počeli vjerovati.

– Ja sam ti od početka vjerovao – rekao je Kinnard okrenuvši se prema Kim.

– Jesi – rekla je Kim. – Moram ti odati priznanje za to, kao i za puno drugih stvari.

– Naravno, ja sam već znao da uzimaju neispitani lijek rekao je Kinnard.

– To sam odmah rekla okružnom tužitelju – rekla je Kim.

– Uopće ga se nije dojmilo.

Kinnard je vratio pogled na impresivne ostatke. – Ova je stara zgrada zacijelo vrlo brzo izgorjela – rekao je.

– Vatra se tako brzo širila da je djelovala gotovo poput eksplozije – rekla je Kim.

Kinnard je ponovno odmahnuo glavom, ovoga puta iz zahvalnosti i strahopoštovanja. – Čudo je da si se i sama izvukla – rekao je. – Moralo je biti strašno.

– Požar je gotovo predstavljao antiklimaks – rekla je Kim. – Sve ono drugo bilo je zatrašujuće, i to sto puta gore od onoga što se može zamisliti. Ne možeš shvatiti kako je vidjeti ljude koje poznaješ u tako životinjskom obliku. To je samo naglasilo činjenicu da je svako uzimanje lijekova faustovski ugovor, bez obzira radi li se o steroidima za sportaše ili psihotropnim lijekovima za poboljšavanje karaktera.

– Medicina to već godinama zna – rekao je Kinnard. – Uvijek postoji rizik, čak i s antibioticima.

– Nadam se da će ljudi imati to na umu kad dođu u iskušenje da pokušaju lijekovima popraviti nedostatke karaktera, sramežljivost na primjer – rekla je Kim. – Takvi lijekovi dolaze; ne može se spriječiti istraživanje iz kojeg će se razviti. Ako netko sumnja da će se koristiti u takve svrhe, samo mora pogledati kako se na sumnjive načine proširila uporaba današnjih antidepresiva.

– Nevolja je u tome što razvijamo kulturu koja misli da postoji pilula za sve – rekao je Kinnard.

– Upravo to je razlog što će sigurno biti još događaja sličnih ovome što sam ja proživjela – rekla je Kim. – To je neizbježno s obzirom na potražnju psihotropnih lijekova.

– Ako se doista tako nešto ponovi, siguran sam da se vješticija radinost u Salemu nada da će to biti ovdje – rekao je Kinnard nasmijavši se. – Tvoje iskustvo izazvalo je procvat posla.

Kim je podigla štap i pročeprkala njime po kršu dvorca. Metalni predmeti izgubili su oblik uslijed prevelike topline.

– U ovoj kući nalazilo se sveukupno materijalno naslijeđe dvanaest generacija Stewartovih – rekla je Kim. – Sve je izgubljeno.

– Žao mi je – rekao je Kinnard. – Zacijelo te to jako žalosti. – Zapravo ne – rekla je Kim. – Uglavnom se radilo o smeću, uz izuzetak nekoliko komada namještaja. Čak nije bilo niti jedne vrijedne slike, osim Elizabethina portreta, a on je preživio. Jedino istinski žalim što sam izgubila sva pisma i pisani materijal o njoj. Sve je nestalo, a ostale su samo dvije kopije pisama napravljene na Harvardu. Te dvije kopije jedina su potvrda o Elizabethinoj upletenosti u salemsku aferu s vješticama, a to neće biti dovoljno za većinu povjesničara.

Stajali su neko vrijeme i zurili u pepeo. Na kraju je Kinnard predložio da pođu. Kim je kimnula. Vratili su se do automobila i odvezli se do laboratorija.

Kim je otključala vrata. Prošli su kroz prijamni ured pa je Kim otvorila unutrašnja vrata. Kinnard se zaprepastio. Pred njim se ukazao samo prazan prostor.

– Kamo je sve nestalo? – upitao je. – Mislio sam da je ovo laboratorij.

– Bio je – rekla je Kim. – Rekla sam Stantonu da smjesta mora sve isprazniti. Zaprijetila sam mu da ću u suprotnom sve pokloniti u dobrotvorne svrhe.

Kinnard je odglumio vođenje lopte i gađanje u koš. Zvuk njegovih koraka odjeknuo je prostorijom. – Uvijek je možeš preurediti u sportsku dvoranu – rekao je.

– Mislim da bih više voljela studio – rekla je Kim. – Misliš ozbiljno? – upitao je Kinnard.

– Vjerujem da mislim – rekla je Kim.

Izašavši iz laboratorija, odvezli su se do kolibe. Kinnard je odahnuo kad je vidio da je ona ostala netaknuta. – Bila bi šteta ovo uništiti – rekao je. – Krasno si je uredila.

– Zgodna je – priznala je Kim.

Ušli su u salon. Kinnard je prošetao sobom i sve pažljivo pregledao.

– Misliš li da ćeš ponovno željeti živjeti ovdje? – upitao ju je. – Zacijelo – rekla je. – Jednog dana. A ti? Misliš li da bi ikad mogao živjeti u ovakvoj kući?

– Svakako – rekao je Kinnard. – Nakon što sam ovdje stažirao, ponudili su mi mjesto u salemskoj bolnici, o čemu najozbiljnije razmišljam. Bilo bi idealno živjeti ovdje. Jedino me brine da bi moglo biti pomalo samotno.

Kim je podigla pogled prema Kinnardovu licu. Izazovno je uzdignuo obrve.

– Je li to prijedlog? – upitala je Kim.

– Mogao bi biti – Kinnard je izbjegavao izravan odgovor. Kim je načas promislila. – Možda bismo trebali vidjeti što osjećamo jedno prema drugome nakon jedne skijaške sezone.

Kinnard se tiho nasmijao. – Sviđa mi se tvoj novi smisao za šalu – rekao je. – Sad se možeš šaliti o stvarima za koje znam da su ti važne. Doista si se promijenila.

– Nadam se – rekla je. – Već je bilo krajnje vrijeme. – Pokazala je prema Elizabethinu portretu. – Svojoj pretkinji moram zahvaliti da sam shvatila što mi je potrebno i smogla hrabrosti da to uzmem. Nije lako prekinuti sa starim navikama. Samo se nadam da ću ostati ovakva, i da ćeš me ti moći takvu prihvatiti.

– Zasad mi se sviđa tvoj novi karakter – rekao je. – Više se ne osjećam kao da hodam po jajima kad smo zajedno. Želim reći, ne moram neprestano pogađati kako se osjećaš.

– Čudi me, ali mi je i drago da se nešto dobro izrodilo iz onako užasnog doživljaja – rekla je. – Za mene je najveća ironija što sam konačno skupila hrabrosti i rekla ocu što o njemu mislim.

– Zašto je to ironija? – upitao je. – Rekao bih da je savršeno u skladu s tvojom novom sposobnošću izražavanja onoga što osjećaš.

– Ironija nije u tome što sam to učinila – rekla je Kim.

– Riječ je o posljedicama. Tjedan dana nakon razgovora u kojem je bio vrlo neugodan, telefonirao mi je, a sad se čini da uživamo u početku novog, ljepšeg odnosa.

– To je sjajno – rekao je Kinnard. – Baš kao i s nama.

– Tako je – rekla je Kim. – Baš kao i s nama.

Podigla se na prste, obavila mu zdravu ruku oko vrata i čvrsto ga zagrlila. Uzvratio joj je istim zanosom.

PETAK, 19. SVIBNJA 1995.

Kim je zastala i podigla pogled prema pročelju novoizgrađene zgrade u koju je upravo namjeravala ući. Iznad vratiju nalazila se dugačka ploča od bijelog mramora na kojoj je bilo uklesano: OMNI FARMACEUTIKA. Nije bila sigurna što misli o činjenici da kompanija još uvijek radi s obzirom na sve što se dogodilo. Ipak, razumjela je da je Stanton ne može samo tako prepustiti propasti jer je sav svoj novac uložio u taj projekt.

Kim je otvorila vrata i ušla. Prišla je prijamnom pultu i dala svoje ime. Nakon nekoliko minuta pojavila se ljubazna, konzervativno odjevena žena koja ju je otpratila do jednog laboratorija.

– Kad završite sa svojim posjetom, mislite li da ćete se moći sami snaći do izlaza? – upitala je žena.

Kim ju je uvjerala da neće biti problema i zahvalila joj. Žena je otišla, a Kim se okrenula prema vratima laboratorija i ušla. Kim je znala što može očekivati jer joj je Stanton sve opisao.

Vrata kroz koja je upravo ušla nisu vodila ravno u laboratorij. Ušla je u neku vrstu predsoblja. Između predsoblja i laboratorija nalazio se još jedan zid, zapravo staklena stijena od visine stola do stropa. Ispred stakla nalazilo se nekoliko stolica. Zid ispod stakla sadržavao je aparate za komunikaciju i vratašca s mjedenom kvakom koja su podsjećala na noćni trezor.

Iza stakla nalazio se moderni, izvrsno opremljeni biomedicinski laboratorij, neugodno sličan laboratoriju što je postojao u konjušnici na imanju.

Prema Stantonovim uputama, Kim je sjela na stolicu i pritisnula crveno »pozivno« puce na konzoli. Dvije osobe ustale su s mjesta na kojem su radile. Ugledali su Kim i zaputili se prema njoj.

Kim je odmah osjetila sažaljenje prema paru. Nikad ih ne bi prepoznala. Bili su to Edward i Gloria. Oboje su bili strahovito izobličeni od opekline. Uopće nisu imali kose. I jednome i drugome predstojalo je još nekoliko kozmetičkih operacija. Hodali su ukočeno, a pred sobom su gurali postolje s otvorenim kompletom za intravenozno liječenje. Na njihovim su rukama nedostajali prsti.

Govorili su promuklim šaptom. Zahvalili su Kim što je došla i izrazili žaljenje što joj ne mogu pokazati laboratorij posebno opremljen zato da bi oni, ovako hendikepirani, mogli raditi u njemu.

Kad je uslijedila stanka u razgovoru, Kim ih je pitala kako stoje stvari s njihovim liječenjem.

– Prilično dobro s obzirom na ono s čime smo suočeni rekao je Edward. – Naš je najveći problem što i dalje imamo »napadaje« iako je Ultra posve nestao iz naših mozgova.

– Zar ih još uvijek izaziva san? – upitala je Kim.

– Ne – rekao je Edward. – Sad nailaze spontano, poput epileptičnog napadaja, bez ikakva upozorenja. Dobro je što traju samo pola sata ili manje, čak i kad ih ne suzbijamo.

– Žao mi je – rekla je Kim. Borila se protiv tuge što se nakupljala u njoj. Razgovarala je s ljudima čiji su životi gotovo sasvim uništeni.

– Nama je žao – rekao je Edward.

– Sami smo krivi – rekla je Gloria. – Trebali smo biti pametniji i ne uzimati lijek čija toksičnost nije u cijelosti ispitana.

– Ne vjerujem da bi to nešto značilo – rekao je Edward.

– Do dana današnjeg nijedan pokus na životinjama nije pokazao ovakvu popratnu pojavu. Zapravo, time što smo tada uzimali lijek zacijelo smo spasili veliki broj dobrovoljaca od ovakvih iskustava.

– Ali bilo je i drugih popratnih pojava – rekla je Kim.

– Točno – priznao je Edward. – Trebao sam shvatiti da je gubitak kratkotrajnog pamćenja jako važan. Lijek je očito pokazivao svoju sposobnost blokiranja spleta živčanih funkcija.

– Je li vaše naknadno istraživanje dovelo do boljeg razumijevanja vašeg stanja? – upitala je Kim.

– Proučavajući jedno drugo dok imamo napadaj, uspjeli smo utvrditi ono što smo u početku nagađali – rekla je Gloria.

– Ultra se skuplja do točke u kojoj blokira cerebralnu kontrolu limbičkog sustava i nižih centara u mozgu.

– Ali zašto i dalje dobivate napadaje ako u vama više nema lijeka? – upitala je Kim.

– To je pravo pitanje! – rekao je Edward. – To pokušavamo otkriti. Vjerujemo da je to slično kao ponavljanje ružnih priviđenja od kojih pate neki ljudi koji su ranije uzimali halucinogene droge. Pokušavamo istražiti taj problem ne bismo li pronašli način da ga uklonimo.

– Kratko vrijeme napadaje smo uspjeli kontrolirati dilantinom – rekla je Gloria. – No organizam se na to brzo priviknuo pa više ne djeluje. Činjenica da je barem nakratko djelovao na proces dala nam je nadu da ćemo naći neki drugi agens.

– Čudi me što Omni još uvijek posluje – rekla je Kim kako bi promijenila temu.

– I nas čudi – rekao je Edward. – Ali nas i raduje. Inače ne bismo imali ovaj laboratorij. Stanton jednostavno nije htio odustati, a njegova se upornost isplatila. Jedan od drugih alkaloida nove gljivice puno obećava kao novi antidepresiv pa je uspio doći do odgovarajućih sredstava.

– Barem se nadam da je Omni digao ruke od Ulte – rekla je Kim.

– Ne, nikako! – rekao je Edward. – To je drugi važan zadatak našeg istraživanja: pokušati odrediti koji je dio Ultra molekule odgovoran za mezolimbičko-cerebralnu blokadu što smo je nazvali »Učinak gospodina Hyde«.

– Shvaćam – rekla je Kim. Zaustila je da će im poželjeti sreću, ali nije se mogla na to natjerati. Ne nakon svih nevolja što ih je Ultra dosad izazvao.

Kim se upravo htjela pozdraviti i obećati da će ih opet posjetiti kad je primijetila da su se Edwardove oči zamaglile. Zatim mu se preobrazilo cijelo lice, baš kao i one sudbonosne noći kad ga je probudila. U trenutku ga je obuzeo nekontrolirani bijes.

Bez ikakva upozorenja ili provokacije bacio se prema Kim i uz mukli udarac tresnuo o debeli stakleni zid.

Kim je prestrašeno odskočila unatrag. Gloria je reagirala hitro otvorivši Edwardovu aparaturu za infuziju.

Edward je nakratko bezuspješno grebao po staklu. Zatim mu je lice omlitavilo, a oči zakolutale. Kao na usporenoj snimci, počeo se spuštati na pod poput balona kojemu se polako ispušta zrak. Gloria ga je vješto vodila do poda.

– Žao mi je zbog ovoga – rekla je Gloria dok je nježno namještala Edwardovu glavu. – Nadam se da te Edward nije previše uplašio.

– Dobro mi je – uspjela je izgovoriti Kim, ali joj je srce mahnito tuklo i sva je drhtala. Oprezno je prišla staklu i pogledala Edwarda kako leži na podu. – Hoće li mu biti dobro?

– Ne brini – rekla je Gloria. – Prilično smo navikli na ovakve stvari. Sad vidiš zašto imamo ove aparate za infuziju. Vršimo pokuse s različitim sredstvima za umirenje. Raduje me da je ovaj tako brzo djelovao.

– Što bi se dogodilo da oboje istodobno dobijete napadaj? upitala je Kim u nastojanju da sredi misli.

– Razmišljali smo o tome – rekla je Gloria. – Nažalost, nismo uspjeli smisliti pravi odgovor. Zasad se to nije dogodilo. Možemo jedino dati sve od sebe.

– Divim se vašoj snazi – rekla je Kim.

– Mislim da nemamo baš puno izbora – rekla je Gloria. Pozdravile su se i Kim je otišla. Bila je obeshrabrena. Dok se spuštala dizalom, osjećala je slabost u nogama. Bojala se da će njezin kratki posjet izazvati ponavljanje noćnih mora što ih je imala odmah nakon one užasne noći.

Kad je izašla na toplo proljetno sunce, osjetila se bolje. Pomogao joj je sam izlazak na zrak, ali nije se mogla osloboditi Edwardove slike kako bijesno udara o staklo svog dobrovoljnog zatvora.

Kad je Kim stigla do svog automobila, zastala je i okrenula se prema zgradi Omnija. Pitala se kakve će lijekove kompanija u budućnosti dati svijetu. Stresla se. Pomisao ju je navela da se zarekne kako će u budućnosti još konzervativnije gledati na uporabu lijekova, bilo kakvih lijekova!

Kim je otključala automobil i sjela za volan. Nije odmah upalila motor. Još uvijek joj je pred očima lebdjelo Edwardovo lice tijekom odvratnog preobražaja. To sigurno nikad neće zaboraviti.

Krenuvši s parkirališta, Kim je učinila nešto čime je i sebe iznenadila. Umjesto da se vrati u Boston kako je planirala, impulzivno je krenula put sjevera. Nakon uznemirujućeg doživljaja u Omniju, osjećala je neodoljivi poriv da se vrati na imanje gdje nije bila otkako ga je posjetila s Kinnardom.

Promet je bio slab pa je mogla brzo voziti te je za pola sata već otključavala lokot na vrtnim vratima. Odvezla se ravno do kolibe i izašla iz automobila. Odmah ju je obuzeo neobičan osjećaj olakšanja, kao da se vratila kući s naporna putovanja.

Potražila je pravi ključ, otključala vrata i ušla. Stupila je u slabo osvijetljeni salon i pogledala Elizabethin portret. Intenzivno zelenilo očiju i odlučna linija čeljusti bili su onakvi kakve je Kim zapamtila, ali bilo je još nečega što ranije nije opazila. Učinilo joj se da se Elizabeth smiješi.

Kim je zatreptala i ponovno pogledala. Smiješak je još uvijek bio tamo. Činilo se kao da Elizabeth reagira na činjenicu da je nakon toliko godina nešto dobro ipak proizašlo iz njezine užasne sudbine; na kraju je ipak osvjetlan njezin obraz.

Zapanjena takvim dojmom, Kim je prišla bliže slici i divila se sjenkama što ih je umjetnik unio u kutevima Elizabethinih ustiju. Kim se i sama nasmiješila, shvativši da se njezina vlastita opažanja reflektiraju na Elizabethinu licu.

Kim se okrenula i zagledala u prizor što se pružao pred Elizabethinim portretom. U tom se trenutku Kim odlučila vratiti u kolibu. Emotivna trauma izazvana strahotama posljednje noći već se znatno ublažila, a Kim je željela doći kući i živjeti u polusjeni sjećanja na Elizabeth. Sjetivši se da je jednako stara kao što je Elizabeth bila kad su je onako nepravедno pogubili, Kim se zavjetovala da će ostatak života proživjeti za obje. To je bio jedini način kojeg se mogla domisliti i na koji bi mogla zahvaliti Elizabeth na tome što joj je omogućila spoznaju i razumijevanje same sebe.

